imburgs agblad

Dombo's

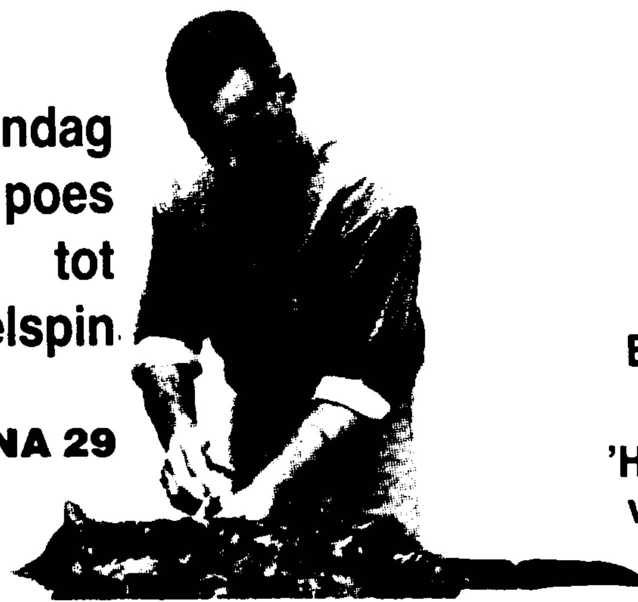
Zaterdag 1 oktober 1994

76e jaargang nr. 231.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,75

● René Maessen

Tindemans naar Den Haag om 'ramp' Maastricht Airport af te wenden

Zware druk op PvdA Limburg

Van onze verslaggevers

MAASTRICHT – PvdA-milieugedeputeerde en provinciaal partijleider Jan Tindemans reist namens de PvdA-Limburg af naar Den Haag om zijn partijgenoten in de Tweede Kamer te overtuigen van de dringende noodzaak van de uitbreiding van Maastricht Airport. Dat is gisteren door leden van de PvdA-Statenfractie bevestigd. De persoonlijke missie van 'zwaargewicht' Tindemans is mede het gevolg van zware politieke druk van de provinciale top van zowel het CDA als de VVD in Limburg.

Binnen het college van Gedeputeerde Staten, de coalitiefracties in Provinciale Staten en de partijgewesten van CDA, VVD en PvdA in Limburg is gisteren hevige ongerustheid ontstaan nu ook de sociaaldemocraten in de Tweede Kamer zich verzetten tegen nachtvluchten op Maastricht Airport. Dat laatste betekent dat nachtelijke vracht- en passagiersvluchten van en naar 'Beek' nu door een meerderheid in de Kamer worden afgewezen, waardoor de geplande aanleg van de Oost-westbaan plotseling weer hoogst onzeker is geworden.

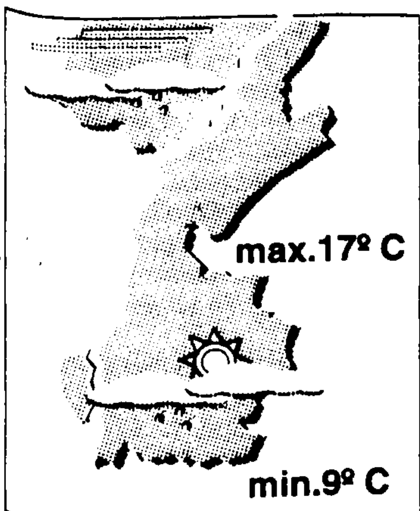
Zowel verkeersminister Jorritsma, de Kamerfracties van CDA en VVD als ook het Limburgs provinciebestuur zijn er rotsvast van overtuigd dat een gezonde exploitatie van de Limburgse luchthaven zonder een nachtelijke openstelling volstrekt uitgesloten is. In dat geval ziet het kabinet dan ook af van de 200 miljoen gulden vergende investering in de aanleg van een tweede start- en landingsbaan op Maastricht Airport. Volgens CDA-gedeputeerde Jean Bronckers is dat niets minder dan een 'desastreuze ontwikkeling voor Limburg'.

Namens de Limburgse PvdA reist Tindemans binnen enkele dagen af naar Den Haag in een ultieme poging zijn partijgenoten in de Kamerfractie ervan te doordringen dat de uitbreiding van Maastricht Airport voor de Limburgse economie onontbeerlijk is. Ook als daarvoor, met het oog op de rentabiliteit van de luchthaven, nachtvluchten (met name voor het internationale vrachtvervoer) onvermijdelijk zijn.

Zie verder pagina 15
● Nachtvluchten voor 'Haagse' PvdA taboe

Beroofde vrouw krijgt bloemen van vrouw dader

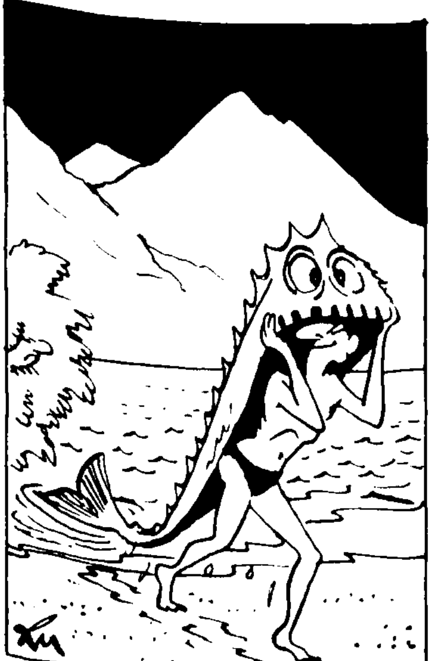
BEVERWIJK – Een 25-jarige inwoonster van IJmuiden die in Beverwijk was beroofd, kon haar ogen niet geloven toen de vrouw van één van de daders met een bos bloemen op de stoep stond.
De IJmuidense had samen met haar driejarige dochter geld gehaald bij een bank aan het Stationsplein in Beverwijk. Even verderop werd ze bedreigd door twee mannen met een mes, die er met haar tas vandoor gingen. De vrouw deed hiervan aangifte bij de politie.
Later op de middag stond er een onbekende vrouw bij de IJmuidense op de stoep. Het bleek de echtgenote van één van de berovers te zijn. Zij vertelde dat haar man gokverslaafd is en daarom de tas had gestolen. Het slachtoffer kreeg haar tas compleet met inhoud terug, vergezeld van een bos bloemen en een pop voor het dochtertje.

RUSTIG WEER
Het weer blijft ook in het weekeinde rustig; met de westelijke stroming wordt nog steeds vochtige lucht aangevoerd. Plaatselijk zijn er vannacht weer mistbanken die later in nevel overgaan. In de loop van de ochtend zal de nevel snel verdwijnen. De wind uit westelijke richting is matig, rond kracht 3. Er zal vandaag wel minder zon zijn dan gisteren, maar met een temperatuur van circa 17 graden Celsius voelt het toch zacht aan. Vannacht daalt het kwik tot 9 graden. Morgen is er weinig verandering in dit weerbeeld. Pas zondagavond vindt er een omslag in het weer plaats.
Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

VANDAAG:
zon op: 06.39 onder: 18.15
maan op: 01.53 onder: 16.14

China in bezit van eigen 'monster van Loch Ness'

● *Lange tijd zaten de olifanten muurvast in de modder.* Foto: ANP

Olifanten vast in de modder

SLIEDRECHT – Vier olifanten hebben gisteren langdurig vastgezeten in een sloot in Sliedrecht. De kolossale circusartiesten mochten een wandelingetje maken in de omgeving van de tent. Olifanten gaan graag in bad en bij het ontwaren van het watertje zag het viertal al snel zijn kans schoon. De beesten rekenden er echter niet op dat Hollandse moddersloten' nogal verraderlijk kunnen zijn. Ze zakten met hun poten in de modder.

Het in allerijl toegesnelde circuspersoneel slaagde er zelfs met kranen niet in de dieren uit hun benarde positie te bevrijden. De brandweer werd erbij geroepen, maar ook die kon de geslurfde slachtoffers niet op het droge helpen. Een particulier transportbedrijf zag het licht en bracht enorme banden om de buiken van de olifanten aan. Aan die banden zijn ze uiteindelijk opgetakeld.

Het kwartet heeft geen schade opgelopen. Een deskundige van dierentuin Blijdorp adviseerde de circusdirectie echter de olifanten 24 uur 'het bed' te laten houden om tot rust te komen.

Spoorwegbomen vastgebonden

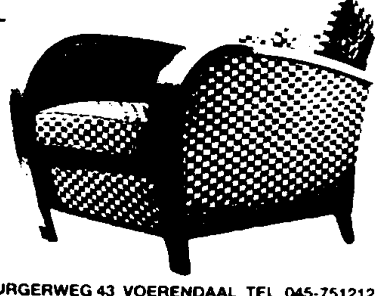
SUSTEREN – Een levensgevaarlijke situatie ontstond donderdagavond in Susteren toen bleek dat de slagbomen van de beveiligde spoorwegovergang waren vastgebonden. De bomen konden niet meer omlaag als een trein langs denderde. De politie werd direct gealarmeerd. Toen de patrouille ter plekke was, waren de bomen alweer losgemaakt en functioneerde de bewaakte installatie weer. „Voor zover we weten, heeft niemand risico gelopen," aldus de politie.

Rel rond gratis bezoek theater in Maastricht

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De fractie GroenLinks in Maastricht heeft gisteren bekendgemaakt dat de leden van de raadscommissie Cultuur en hun partners al jaren gratis het theater in de stad kunnen bezoeken. Het gaat daarbij om voorstellingen met entreeprijzen die kunnen oplopen tot tachtig gulden.
Peter Hilderink, raadslid voor GroenLinks, kwam tot die ontdekking toen hij bij brief van 15 juli dit jaar het aanbod kreeg om gratis met twee personen vijftig geselecteerde voorstellingen in het Theater aan het Vrijthof bij te wonen. Later werd hij uitgenodigd eveneens gratis een uitvoering in het kader van het Musica Sacra Festival bij te wonen.
Na enig onderzoek kwam Hilderink tot de conclusie dat gratis theaterbezoek, en zeker op een dergelijk grote schaal, in andere steden niet gebruikelijk is. Hilderink heeft daarom in een brief het college van B en W verzocht aan die 'onnodige bevoordeling' een einde te maken.

Zie verder pagina 15
● Hilderink wil opheldering over kosten

imburgs agblad
DE KRANT VAN LIMBURG
8 710404 400017
Bel gratis voor 'n abonnement! 06-022 99 11.

K

Expositie in Münster van meesters Gouden Eeuw

Het Oude Testament als inspiratiebron

Grote emoties, lage driften, blinde haat, wreedheid en visoenen van hemelse gelukzaligheid: voor de schilders van de Gouden Eeuw was het Oude Testament vooral een boek vol menselijk drama. Momenteel is in het Landesmuseum in Münster te zien hoe Rembrandt en zijn tijdgenoten niet schroomden de aartsvaders, koningen en profeten van het oude Israël af te beelden in hun intiemste momenten. De meesters van de Gouden Eeuw als voyeurs van de bijbel.

DOOR HERMAN HAVERKATE

Op de bovenverdieping van het Landesmuseum hangen ze naast elkaar. Twee grote doeken, met dezelfde intieme voorstelling, dezelfde blik in de slaapkamer van een kennelijk gefortuneerde vrouw. Ze zit op de rand van het bed, twee mannen omringen haar. Er worden gebaren gemaakt, de figuren verwijzen naar elkaar. De ruimte is donker, het volle licht valt op de vrouw, die letterlijk het middelpunt vormt en is van dit geschilderde drama.

Voor inwoners van het zeventiende-eeuwse Amsterdam moet de voorstelling direct herkenbaar zijn geweest. Ze hadden thuis een exemplaar van de Statenbijbel, ze kenden de vele illustraties van het verhaal zoals dat hier, op een veel briljantere wijze, was afgebeeld. Ze kenden, bovendien, ook de meester van een van de schilderijen: Rembrandt van Rijn. Wellicht kenden ze zelfs de naam van de leerling die hetzelfde tafereel naschilderde, vermoedelijk in opdracht van de meester zelf.
Het onderwerp was een van de meest geliefde voor die schilders die zich bezighielden met de uitbeelding van het Oude Testament. Het verhaal van de vrouw van Potifar die de bijbelfiguur Jozef verleidt en door haar man betrapt wordt, sprak tot de verbeelding. Voor tijdgenoten was het niet alleen de uitbeelding van een bijbelverhaal, maar tevens de verbeelding van een morele les.

Rembrandt vormt letterlijk het hart van de tentoonstelling in Münster, die twee jaar geleden, op aanmerkelijk kleinere schaal, te zien was in het Joods-Historisch Museum in Amsterdam. In Münster zijn vier schilderijen van hem te zien, plus een beperkt aantal tekeningen en etsen. Door zijn behandeling van de bijbelse thema's, de virtuoze weergave van licht en donker, het subtiele spel met emoties is hij het absolute hoogtepunt van een traditie die in de schilderkunst van de late zestiende en de zeventiende eeuw een grote rol speelde.

Joods bruidje

Van Rembrandt zelf zijn 31 schilderijen bekend met een voorstelling, ontleend aan het Oude Testament. Daaronder zijn bekende werken als 'Het Joodse Bruidje' ('Isaac en Rebecca') en het ontroerende tafereel van de oude profeet Jeremias die in een grot treurt om de ondergang van Jeruzalem. Gevoegd bij het grote aantal doeken afkomstig uit zijn atelier, illustreert dat het grote belang van het Oude Testamant voor Rembrandt. Het bijbelboek vormde voor hem een voortdurende bron van inspiratie, hij zocht en vond er thema's waarmee hij schilderkunstig uit de voeten kon.

Maar Rembrandt staat niet op zich. Meer dan vijftig, veelal monumentale doeken met een bonte variatie aan thema's illustreert de populariteit van het Oude Testament in de zeventiende eeuw. Een populariteit, die, afgezet tegen de gelijktijdige ontwikkelingen in de schilderkunst van andere landen, nogal uitzonderlijk is.

Voor die populariteit is een aantal redenen aan te voeren. In de zestiende eeuw was voor het eerst de bijbel in de volkstaal beschikbaar gekomen. Het boek werd op grote schaal verspreid en gelezen, voorzien van illustraties waarvan in Münster een paar aardige voorbeelden te zien is. Daarnaast was er met de economische bloei van de jonge Republiek en de opkomst van een gefortuneerde koopmansklasse een kunstmarkt ontstaan. Met name in Amsterdam, waar veel Joodse families uit het buitenland onderdak hadden gevonden, was de vraag groot. Van Rembrandt is bijvoorbeeld bekend dat hij contacten onderhield met de Joodse drukker en rabijn Menasseh ben Israël. Rembrandt illustreerde een bij hem gedrukt boek en zal hem vermoedelijk ook met het oog op zijn eigen werkzaamheden om advies hebben gevraagd.

Tolerantie

Belangrijkste factor lijkt echter het godsdienstige klimaat in de Republiek. Vergeleken met omringende landen was er sprake van relatieve tolerantie. Jodenvervolgingen bijvoorbeeld kwamen in het calvinistische Holland niet voor. Theologen hanteerden ten opzichte van het katholieke Spanje graag het beeld van de Republiek als het Nieuwe Israël. Hollanders waren het uitverkoren volk, Amsterdam was het Jeruzalem van het westen. Dat dit soort ideeën ook in de schilderkunst een rol speelden, blijkt uit het grote aantal kooplieden dat als model voor Oudtestamentische taferelen fungeerde. Zo poseert in een schilderij van de Dordrechtse kunstenaar Jacob Gerritsz. Cuyp niemand minder dan stadhouder Frederik Hendrik als Koning David die de reus Goliath overwonnen heeft, met op de achtergrond de door hem veroverde stad Den Bosch.

De tentoonstelling in Münster is ingericht rond een aantal thema's waarvan het merendeel afkomstig is uit Genesis. Thema's, waarvan het dramatische karakter buiten kijf staat: Abraham die op het punt staat zijn zoon Isaak te offeren, Isaak die Jacob zegent, Jacob vechtend met de engel, het verhaal van Jozef, alleen al vanwege zijn koopmansactiviteiten populair in Amsterdam. Het licht is er hemels en fel, de emoties en handelingen aards.

Stylistisch is de invloed van Italië groot geweest. Vanaf de zestiende eeuw trokken veel schilders uit de lage landen naar het Zuiden om er een tijdlang te verblijven. Zowel in felle kleurcontrasten van Carravaggio als de warme kleurtoetsen van de Venetianen doen zich gelden, al voegen de betrokken meesters daar hun eigen, onmiskenbaar Hollandse elementen aan toe. Jan Steen bijvoorbeeld blijft zichzelf trouw en zet het verhaal van Laban om in een typisch Steensiaanse boerenklucht. De basis voor populariteit van het Oude Testament als thema in de schilderkunst werd gelegd in het Haarlem van de late zestiende eeuw. Daar begonnen kunstenaars als Van Mander en Goltzius onder invloed van de Italiaanse maniëristen taferelen uit het Oude Testament af te beelden. Het accent ligt bij hen echter op de uitbeelding van het menselijk lichaam. De keuze van onderwerpen (onder meer 'Lot en zijn dochters') werd daarop afgestemd.
De grote opkomst beleefde de oudtestamentische schilderkunst in het werk van de Leidenaar Pieter Lastman, de leermeester van Rembrandt (1583-1633). Een groot deel van zijn oeuvre bestaat uit bijbelscènes. Hij was ook de eerste met een sterke voorkeur voor het dramatische moment, het emotioneel geladen ogenblik, dat voor het werk van zijn navolgers – en vooral Rembrandt – zo bepalend zou worden en waarin het eigen karakter van de Nederlandse schilderkunst zich kon manifesteren.

Münster, Landesmuseum, t/m 20 november, Im Lichte Rembrandts.

● *Offer van Abraham Lastman, te zien in het Landesmuseum.*

Redon-expositie in Van Gogh Museum

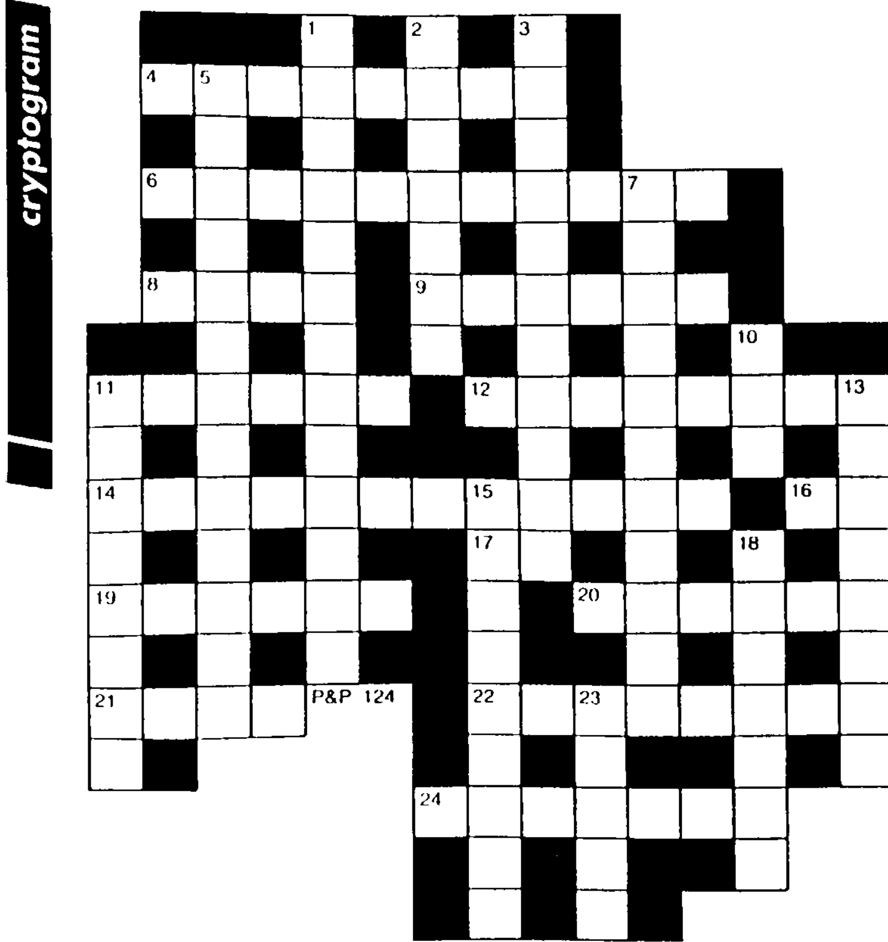
AMSTERDAM – Op initiatief van directeur Ronald de Leeuw opent dit najaar in het Van Gogh Museum in Amsterdam het Nederlandse onderdeel van een internationale expositie over de Franse kunstenaar Odilon Redon. De tentoonstelling is uniek omdat voor het eerst een compleet overzicht van zijn werk wordt gepresenteerd. Zijn 160 houtskooltekeningen, pastels en olieverfschilderijen zijn bijeengebracht uit museale en particuliere collecties uit Europa en de Verenigde Staten.

Voor de uitwerking van zijn idee zocht De Leeuw contact met de Royal Academy in Londen en het Art Institute in Chicago: „Wij hebben zelf vijf werken van Redon, maar Chicago tientallen. Bovendien heeft Chicago de belangrijkste Redon-specialist in huis, zodat de leiding van het project verder daar berustte." Na Londen is de tentoonstelling in Amsterdam van 21 oktober tot en met 14 januari 1995.

Ook voor zijn tijdgenoten was Redon (1840-1916) moeilijk te plaatsen omdat hij zich nooit aansloot bij heersende stromingen als impressionisme en symbolisme. Hij stond echter wel in nauw contact met kunstenaars als Bonnard, Denis, Vuillard en Gauguin. Recent ontsloten archiefmateriaal maakte het voor het eerst mogelijk een chronologische ontwikkeling van zijn oeuvre vast te stellen en een beter beeld van zijn bedoelingen te krijgen. Hij ontwikkelde een karakteristieke stijl met een voorliefde voor mystiek, emotie en religie en schiep een oeuvre dat een surrealistische wereld van dromen, mythen en magie toont.

puzzels

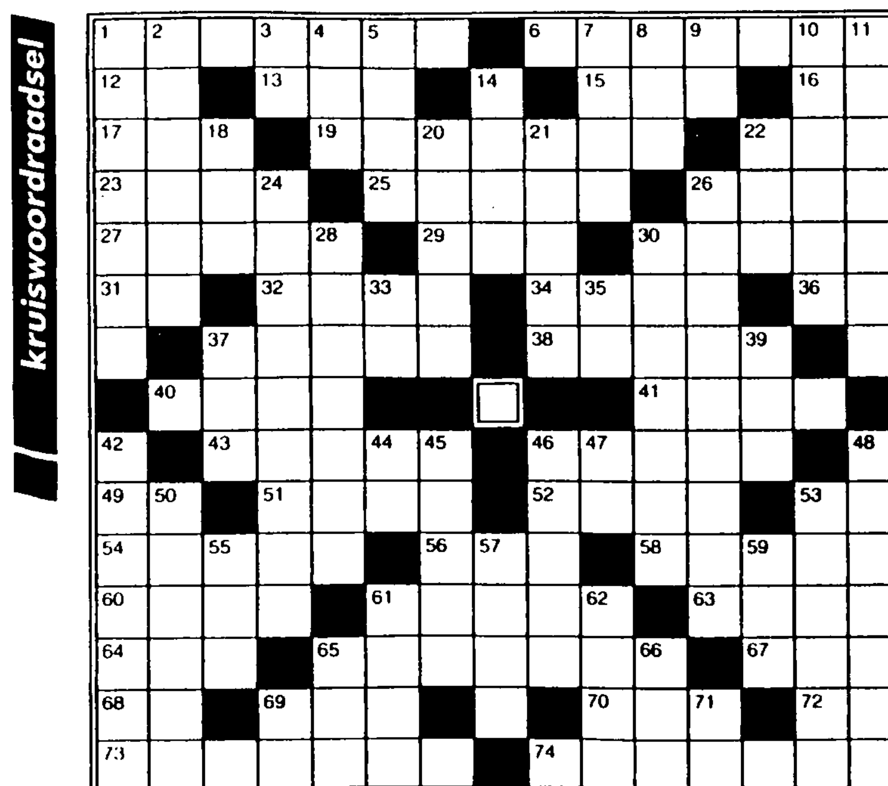
cryptogram

HORIZONTAAL: **4** Die vogel is een opschepper (8); **6** Waterdamp op zee (11); **8** Die pers is bezet (4); **9** Waterig bier (6); **11** Luchtledig (6); **12** Woningadviescollege (8); **14** Professioneel zonder omwegen (12); **16** Bak die bol (2); **17** Die god komt met de slee terug (2); **19** Kapsel in een strip (6); **20** Wat een service ineens! (6); **21** Dat dier laat een veer (4); **22** Kleedruimte (8); **24** Verfrommeld papier naar binnen werken (7).

VERTIKAAL: **1** Ontslagpapier? (13); **2** Dubbel werk bij de NS (7); **3** De bruid gaat daardoor niet in het wit (11); **5** Krijgt de Ford daar een grote beurt? (13); **7** Het kleed van de man (11); **10** Str(u)ik(el) (3); **11** Gebraden zit dat wel goed (8); **13** Ongewild bos in Drente (8); **15** Ladder voor de astronaut (9); **18** Die jongen heeft tenminste een hoge stem (7); **23** Houd die leerling in het oog! (5).

kruiswoordraadsel

P&P E1903

53	42	28	69	16	48	29	60	66	11	1	8	72	39	69

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** achterste; **6** alleen; **12** reeds; **13** droog; **15** grondsoort; **16** hetzelfde; **17** bevel; **19** geestelijke; **22** open bosplek; **23** romp; **25** tree; **26** vertrekken; **27** gokspel; **29** familielid; **30** duik; **31** spil; **32** watersport; **34** plek; **36** aartsbisschop; **37** vis; **38** peulvrucht; **40** eer; **41** teken; **43** zandaal; **46** bodeminzinking; **49** Laus Deo; **51** zoogdier; **52** grondsoort; **53** pers. vnw.; **54** bouwwerk; **56** bijb. fig.; **58** schrijfkosten; **60** Oosterse titel; **61** pl. in Groningen; **63** druivetak; **64** fout; **65** overdacht; **67** bijb. vrouw; **68** voegwoord; **69** kloosterlinge; **70** kansbriefje; **72** Ver. Naties; **73** zonder bovenstuk; **74** vogel.

VERTIKAAL: **1** querulant; **2** immer; **3** tijdelijk; **4** zeepwater; **5** metselspecie; **7** ent; **8** voordat; **9** chroom; **10** Eur. hoofdstad; **11** ponsen; **14** sprakeloos; **18** woonboot; **20** rails; **21** door de mond; **22** Chin. voorvoegsel; **24** maand; **26** glasschilder; **28** Europeaan; **30** kwast; **33** lutetium; **35** het Rom. rijk; **37** noodsein; **39** boom; **42** somtijds; **44** Fra. lidw.; **45** list; **46** reptiel; **47** laatstleden; **48** raatvorm; **50** mantel; **53** pl. in Zwitserl.; **55** bundel; **57** trap; **59** bitter vocht; **61** leeg; **62** rustteken; **65** dieregeluid; **66** gevangenis; **69** namelijk; **71** te koop.

oplossing gisteren

HORIZONTAAL: **1** bastion; **6** klapper; **11** noodlot; **12** re; **13** Odin; **14** melk; **15** NN; **17** it.; **19** Ra; **21** trema; **24** als; **26** salie; **29** Eems; **30** sport; **32** live; **33** lei; **34** kt; **35** EK; **37** kol; **38** noord; **39** bries; **40** tra; **42** pi; **44** RP; **45** pas; **48** aard; **50** paria; **53** aalt; **54** blind; **56** boa; **57** etage; **58** el; **60** a.m.; **61** ei; **62** buit; **64** arèn; **65** ka; **67** grendel; **69** diender; **70** Estland.

VERTIKAAL: **1** borstel; **2** Se; **3** India; **4** ooit; **5** non; **6** KLM; **7** loer; **8** atlas; **9** PD; **10** rondeel; **16** seminarie; **18** vlok; **20** klikspaan; **22** ree; **23** m.s.; **24** A.P.; **25** Sr.; **27** al; **28** Ivo; **30** strip; **31** terra; **34** kop; **36** kip; **40** tabberd; **41** ral; **43** Tros; **46** alg; **47** steward; **49** dn; **51** a.b.; **52** ia; **53** AT; **55** deugd; **57** emelt; **59** lire; **60** Ares; **63** ter; **64** adé; **66** we; **68** ga.

Winwoord: VIERKAMERWONING

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-739881
Advertenties 045-739886
Algemeen 045-739911
Piccolo-advertenties 045-719966

Fax:
Advertenties 045-739204
Algemeen 045-739364
Redactie 045-739264

Banken:
ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935
Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:
Brunssum 045-256363
Geleen 046-746868
Kerkrade 045-452932
Maastricht 043-254477
Roermond 04750-18484
Sittard 046-515577
Valkenburg 04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:
per maand ƒ 29,00
per kwartaal ƒ 86,90
Per acceptgiro:
per maand ƒ 30,50
per kwartaal ƒ 88,40
Losse nummers ƒ 1,75
Bfr. 32
Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

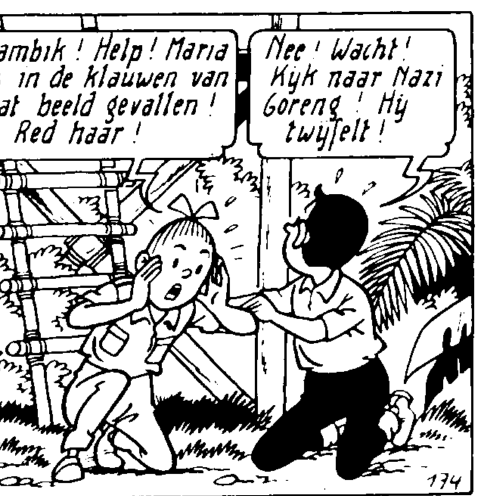
tokapua toraja

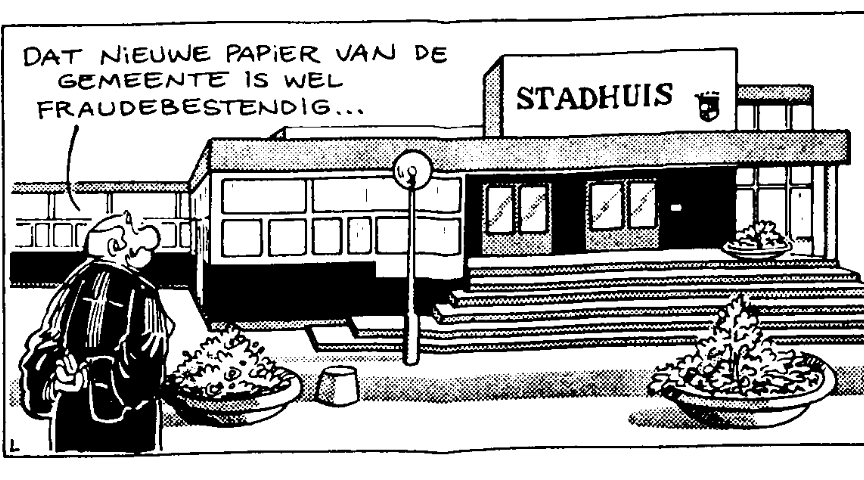

de rechter

recept

Bietjes met appel

Rode kool met appeltjes is een klassieke combinatie, maar ook gekookte bietjes kunnen in combinatie met stukjes appel worden gegeten. Om de tegenstelling in smaak zo goed mogelijk tot z'n recht te laten komen, hebben zure handappels de voorkeur.

ca. 500 gram gekookte bietjes, 1 sjalotje, boter, 1 grote zure appel of 2 kleine, 1/2 eetlepel suiker, 1-2 eetlepels azijn (afhankelijk van de zuurtegraad), zout.

Pel de gekookte bietjes en rasp ze of snijd ze in dunne plakken. Pel het sjalotje en snipper het fijn.
Fruit de uisnippers in wat boter zacht. Schil de appel, verwijder het klokhuis en snijd de appel in kleine blokjes.
Voeg de bietjes en de stukjes appel samen met de suiker, azijn en een mespunt zout bij de uisnippers in de pan en laat dit een minuut of 10 zachtjes stoven.
Lekker met braadworstjes, gebakken spek of gehaktballetjes.

Reizigers gestrand wegens pestepidemie

Van onze redactie buitenland

NEW DELHI – In het door longpest geteisterde India zitten duizenden reizigers vast op luchthavens omdat verschillende buitenlandse maatschappijen hun vluchten hebben geschrapt. Vluchten uit India van maatschappijen die nog wel op dat land vliegen zijn volledig volgeboekt.

De angst voor verspreiding van de ziekte is versterkt doordat in de Indiase hoofdstad New Delhi twee mensen aan de ziekte zijn bezweken. Dat is ver weg van de haard van de ziekte in de Westindiase deelstaten Gujarat en Maharashtra.
De pest kostte tot nu toe het leven aan minstens vijftig personen. Ruim tweeduizend patiënten liggen in ziekenhuizen. India telt negenhonderd miljoen inwoners.
De autoriteiten in New Delhi hebben alle scholen voor minstens twee weken gesloten om verspreiding van de ziekte te voorkomen. Angstige inwoners van de stad, waar tien miljoen mensen wonen, overspoelden ziekenhuizen en adviesbureaus met vragen. Uit Calcutta komen meldingen van een 'pest-hysterie'.
Ondanks de eerste doden in New Delhi smeekte de regering het buitenland, handelspartners en toeristen niet overdreven te reageren. In tegenstelling tot de Middeleeuwen, toen vrijwel iedereen de pest als de onvermijdelijke Zwarte Dood beschouwde, is de ziekte tegenwoordig te behandelen.
In een aantal landen worden bij aankomst van vliegtuigen uit India verdachte inzittenden medisch onderzocht. Verscheidene landen weren alle vliegtuigen uit India. Sommige buurlanden sloten hun grenzen.
In Groot-Brittannië ontstond gisterochtend onrust nadat acht mensen waren opgespoord, die de ziekte zouden hebben. Na controle bleek geen van hen echter besmet. Allen waren kort geleden in India geweest.
Experts van de Europese Commissie kwamen gistermiddag bijeen om te overleggen over maatregelen tegen de verspreiding van de ziekte in Europa. Volgens een woordvoerder van de commissie ging het om technisch overleg. Reden voor paniek is er niet. Er zijn in Europa nog geen gevallen van longpest vastgesteld.

Onenigheid binnen Alliantie over uitbreiding

Nederland en Duitsland willen snel grotere Navo

Van onze redactie buitenland

SEVILLA – De Navo is het nog lang niet eens over het tempo waarin de Alliantie moet worden uitgebreid met landen van het voormalige Oostblok. Tijdens de bijeenkomst van de Navo-ministers van Defensie in Sevilla bleek gisteren nog een diepe kloof te liggen tussen de hardlopers en degenen die het kalm aan willen doen.

De Nederlandse minister van Defensie Joris Voorhoeve en zijn Duitse collega Volker Rühe wezen al specifiek vier Middeneuropese landen aan die volgens hen 'vooraanstaan' bij de uitbreiding: Polen, Hongarije, Tsjechië en Slowakije. Voor Voorhoeve en Rühe staat vast dat de Navo deze landen 'over een aantal jaren' zal omarmen.

Met name de Verenigde Staten zijn echter nog zeer huiverig voor een snelle uitbreiding. Volgens de Amerikaanse minister van Defensie William Perry is de Alliantie zelfs nog maar net begonnen met nadenken over de vraag of, hoe en wanneer zij nieuwe lidstaten wil opnemen. Daarom is het volgens hem ook nog veel te voorbarig om nu al landen aan te wijzen die als eersten voor het lidmaatschap in aanmerking komen.
Hoewel Voorhoeve en Rühe nog geen data noemden, werd het vorig jaar op initiatief van de VS gelanceerde 'Partnerschap voor Vrede' gisteren door Voorhoeve bestempeld als slechts 'een interimfase'. Voor de Amerikanen is het Partnerschap, dat militaire samenwerking met inmiddels 22 landen in Noord-, Midden- en Oost-Europa inhoudt, veel meer een instrument om de Navo-uitbreiding op de lange baan te schuiven.

Verscheidene ministers, onder wie Voorhoeve, wezen overigens op het gevaar dat de Navo na opneming van Polen, Hongarije, Tsjechië en Slowakije aan de grens van de oude Sovjetunie komt te liggen. Volgens Voorhoeve moet met name Oekraïne 'met de nodige tact' worden behandeld.

punt uit

● Goma

Rwandese bandieten hebben zich meester gemaakt van een groot vluchtelingenkamp bij de grensstad Goma in Oost-Zaïre. In het kamp leven 270.000 Rwandezen, die de bloedige machtsstrijd in hun vaderland zijn ontvlucht. De hulporganisaties hebben hun ruim tachtig medewerkers uit het kamp geëvacueerd. Alle hulp is voorlopig opgeschort. Het is niet duidelijk of de bandieten in het kamp ex-soldaten zijn van het verdreven Hutu-regime in Rwanda.

● Sanering

De Nederlandse overheid zal de naar schatting 400 miljoen gulden die nodig is voor het schoonmaken van de vervuilde grond in Gouderak, de Volgermeerpolder en Lunteren zelf moeten betalen. De Hoge Raad besliste gisteren dat de concerns Shell (Gouderak), Solvay Duphar (Volgermeer) en Fasson (Lunteren) niet aansprakelijk kunnen worden gesteld voor de vervuiling. Volgens de Hoge Raad konden de drie concerns volgens de in de jaren zestig en zeventig gehanteerde normen niet weten dat de Staat jaren later schoonmaak van de grond noodzakelijk zou vinden.

● Gevonden

In het duingebied tussen Overveen en Zandvoort is het stoffelijk overschot van het Haarlemse meisje Beau Morales Morales gevonden. De Haarlemse politie gaat ervan uit dat het aangetroffen lijkje 'meer dan vermoedelijk' van het driejarige meisje is. Het meisje werd sinds zondag 7 augustus vermist. Beau was die zondag met haar vader, in het kader van een bezoekregeling, meegegaan voor een wandeling. Beaus ouders zijn sinds een jaar gescheiden. De vader bracht het kind aan het einde van de middag niet terug bij haar moeder. De Haarlemse stapte diezelfde avond nog naar de politie.

● VN-leger

Minister Van Mierlo van Buitenlandse Zaken zal zich volgende week vrijdag in de ministerraad moeten verantwoorden voor zijn plan een internationale permanente VN-brigade in het leven te roepen. Dit verstrekkende voorstel, dat hij deze week tijdens de algemene vergadering van de Verenigde Naties in New York lanceerde, is volgens waarnemend premier Dijkstal niet van tevoren aan het kabinet voorgelegd. Dijkstal, die bij afwezigheid van premier Kok gisteren de ministerraad voorzat, zei dat Van Mierlo volgende week aan zijn collega's tekst en uitleg moet geven.

Duikers gaan wrak van veerboot onderzoeken

Openstaande boegklep oorzaak scheepsramp

Van onze redactie buitenland

STOCKHOLM – De ramp met de veerboot Estonia is zonder twijfel veroorzaakt door een open boegklep. Dat heeft de Zweedse scheepvaartinspectie gisteren bekendgemaakt. Zij baseert haar uitspraak op technische gegevens en getuigenissen van overlevenden. Doordat de klep openstond, kon het water op het autodek stromen. De golven kregen al snel vat op het schip en deden het uiteindelijk kapseizen. Volgens technici kan ongeveer 35 centimeter water op het enorme autodek ertoe leiden dat dergelijke veerboten niet meer onder controle zijn te houden.

In het scheepvaartverkeer op de Oostzee is het vaker voorgekomen dat de boegklep niet is gesloten. Volgens Zweedse functionarissen hebben rederijen bijna-ongelukken als gevolg daarvan niet gemeld. „De ramp met de Estonia had misschien kunnen worden voorkomen indien de veerdiensten de wettelijke meldingsplicht hadden nageleefd en de incidenten hadden aangegeven," aldus Stenmark. Volgens het hoofd van de Zweedse scheepvaartinspectie, Claes Hansson, hebben de rederijen de voorvallen verzwegen uit economische overwegingen.
De Zweedse scheepvaartautoriteiten hebben de controle bevolen van alle 46 soortgelijke veerboten die in de Zweedse wateren varen.

De scheepvaartinspectie in Nederland stelt voorlopig geen onderzoek in. Minister Jorritsma van Verkeer en Waterstaat vindt het onnodig dat de inspectie alle Nederlandse veerboten gaat controleren. Het is volgens haar nog veel te vroeg om te concluderen dat veerboten onveilig zijn.
Het Finse schip Suunta heeft gistermiddag het wrak van de Estonia gelokaliseerd op een diepte van 45 tot 85 meter. De komende dagen zullen duikers het wrak onderzoeken. Aangenomen wordt dat het de lichamen bevat van 800 opvarenden.

Geborgen

Tot nu toe zijn 85 lichamen geborgen. Medische deskundigen in Zweden willen bij de identificatie gebruikmaken van DNA-techniek. Zij willen een register aanleggen van genetische gegevens.

Twee dagen na de scheepsramp is de passagierslijst nog steeds niet compleet. Opgaven over het aantal opvarenden lopen uiteen van 1.000 tot 1.200. Van de 140 opvarenden die de ramp overleefden, waren 115 mannen en 25 vrouwen. De meesten zijn jong. Zij hadden de beste overlevingskans.

Operatie per satelliet

● *Chirurg Peter Go kreeg gisteren bij een galblaasoperatie bij een vrouw in het Academisch Ziekenhuis Maastricht assistentie van chirurg Payne op Honolulu. De video-verbinding tussen Hawaï en de Limburgse hoofdstad was vooral bedoeld om te laten zien hoe de nieuwste technologie op communicatiegebied toegepast kan worden in de medische wetenschap. Een wereldprimeur, meldde het AZM trots. De assistentie was niet echt nodig, want het verwijderen van een galblaas is voor chirurgen een routineklus.*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Zie verder pagina 17
● **Overzeese hulp bij galblaasoperatie**

Melkert biedt arbeidsbureaus toch oplossing

DEN HAAG – Minister Melkert (Sociale Zaken) is bereid de arbeidsbureaus te helpen als zij in financiële nood komen door het kabinetsbesluit om hun budget komend jaar met 100 miljoen te verlagen. Dit blijkt uit een brief van de bewindsman aan de Tweede Kamer.

De PvdA-minister zegt bereid te zijn 'praktische oplossingsmogelijkheden' te onderzoeken als de arbeidsbureaus in financiële problemen raken. Het moet dan wel gaan om moeilijkheden die door oude verplichtingen of achterblijvende bijdragen van de EU ontstaan.
In zijn brief houdt Melkert vast aan de eerder aangekondigde budgetverlaging, die na 1995 oploopt tot 500 miljoen per jaar. De arbeidsbureaus kunnen volgens hem met minder geld toe nu het kabinet meer doet voor de werkgelegenheid. Zoals bekend hebben de arbeidsbureaus de plannen van het kabinet eerder deze week afgewezen.

Zeven doden door ontploffing in Milanese flat

MILAAN – Zeker zeven mensen zijn gisteren omgekomen toen een flatgebouw in Milaan door een ontploffing instortte. De explosie is waarschijnlijk te wijten aan een gaslek. Reddingswerkers zochten 's middags verder naar drie vermisten. Vijftien gewonden zijn in een ziekenhuis opgenomen.
Oorzaak van het ongeluk was een gasexplosie op de vijfde verdieping van het pand dat zeven etages telde. Het complex was pas kort geleden op het gasnet aangesloten. De flat in het centrum van Milaan is in de jaren veertig gebouwd. Er woonden 60 gezinnen, waaronder veel jonge stellen en oudere mensen. Door het ongeluk zijn 88 mensen dakloos geworden.

Drie 'Kalveren' voor 1000 Rosen

UTRECHT – De speelfilm '1000 Rosen' heeft het prijzengala van het Nederlands Film Festival gedomineerd. Dit regie-debuut van de als toneelmaker reeds veelvuldig bekroonde Theu Boermans won drie Gouden Kalveren voor respectievelijk de beste speelfilm, voor Marie-Lou Eebink als beste actrice en voor Jaap Spijkers als beste acteur.

Gehate politiechef François zou gevlucht zijn

Geweld op Haïti eist opnieuw slachtoffers

Van onze redactie buitenland

PORT AU PRINCE – Zeker twee mensen zijn gisteren omgekomen bij een betoging in de Haïtiaanse hoofdstad Port au Prince. De demonstranten herdachten de slachtoffers van de militaire junta die drie jaar geleden de gekozen president Jean-Bertrand Aristide afzette.

Volgens ooggetuigen brak een vuurgevecht uit toen de betogers langs een gebouw van het rechtse Vooruitgangsfront (FRAPH) liepen. De chauffeur van een Amerikaanse tv-ploeg werd in het hoofd getroffen en stierf onmiddellijk. Een man werd door de menigte doodgeslagen omdat hij een 'attaché' zou zijn, een lid van de burgermilitie die de junta steunt. Vier Amerikaanse journalisten raakten gewond.

De FRAPH-leden hadden zich voor hun gebouw opgesteld met stokken en stenen, in afwachting van de honderden betogers. Het kwam tot een harde confrontatie. Beide partijen gooiden stenen naar elkaar en de rechtse militanten openden het vuur. Ook de betogers zouden hebben geschoten.

De Amerikaanse troepen lieten zich niet zien op het strijdtoneel. Wel waren zij elders in de stad massaal aanwezig. Tanks namen 's ochtends stellingen in het centrum in, en soldaten namen bezit van de gebouwen van de Haïtiaanse staatsradio en -televisie. Vrachtwagens voerden honderden militairen aan door de smalle straten van Port au Prince, en helikopters cirkelden boven de stad.

Duizenden aanhangers van de verdreven president Aristide gingen gisteren de straat op na een herdenkingsmis in de kathedraal voor de slachtoffers van de staatsgreep van drie jaar geleden. Hierbij deden zich geen ongeregeldheden voor.

Elders in de stad viel een groep mannen een voedseldepot aan dat naar wordt aangenomen eigendom was van de gevreesde politiecommissaris Michel François. Over elkaar heen vallend sleepten ze zakken rijst en andere voorraden weg. François, één van de leden van de junta, zou zijn opgestapt en op het punt staan naar de Dominicaanse Republiek, het buurland, te vertrekken.

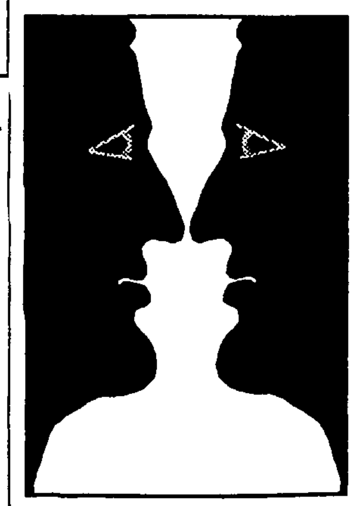
Jeltsin 'te moe' voor Ierse premier

DOOR CEES VAN ZWEEDEN

LONDEN – Het ontvangstcomité was bepaald indrukwekkend: de Ierse premier Reynolds, zijn wettige echtgenote Kathleen, een stel ministers en een bonte verzameling parlementariërs. De rode loper was uitgelegd, de kapel van het Ierse leger stond klaar om het Russische volkslied te spelen. De presidentiële Ilyushin 62 was geland op Shannon Airport, en het wachten was nu slechts op Boris Jeltsin.

Vijf minuten verstreken, tien minuten verstreken. Het gelaat van Albert Reynolds, die vol verwachting op de rode loper stond, begon reeds enige gelijkenis te vertonen met dat van de boer met kiespijn. Gaarne wenste hij Boris te vertellen over de vrede in Noord-Ierland, een huzarenstukje waarin hij zelf als premier zo'n gewichtige rol had gespeeld. Maar: waar bleef Boris?
Een kwartier verstreek en nog steeds was er niemand verschenen in de deuropening van de Ilyushin. Was Jeltsin in slaap gevallen? Toen, na twintig minuten, kwam een onbekend, iets opgeblazen gezicht de trap af. Hij lachte beminnelijk, en stelde zich voor als Oleg Soskovetz, vice-premier van Rusland. Waar Boris was? Oh, die was „te vermoeid" om Reynolds nu te woord te staan.

Ierland heeft vele pluspunten, maar zijn geografische ligging was daar nooit één van. Echter, voor staatshoofden op weg van Washington naar het Oude Continent was Dublin altijd een leuke pleisterplaats. Reynolds, die als leider van een rustig volk op die wijze een onevenredig groot aantal hoogmogenden weet te strikken, had ook voor de hooggeëerde Russen een leuk programmaatje samengesteld.
Te moe? Te dronken, bedoelden de Russen zeker! In Ierland hadden ze ook een hoop mensen die al rond het middaguur 'te moe' over straat zwalkten. De vlucht van Jeltsin had 17 uur geduurd en Russische leider had een slechte reputatie op wodka-gebied, zo legden Kremlinwatchers in de Ierse hoofdstad uit. Zodra het eerste glas het presidentiële gehemelte had bevochtigd, eiste dit meer en meer. En hoeveel wodka kon een Rus niet in 17 uur drinken?
Had een boze Clinton niet ooit een dag moeten wachten op een telefoontje van Jeltsin, nadat hij had gepoogd om de Russische president over de fameuze 'rode lijn' te bellen? De Kremlin-watchers bedoelden maar: zelfs als de Amerikaanse president hem wilde spreken, was Jeltsin soms 'te moe'.
Later in Moskou verklaarde Jeltsin dat hij zijn lijfwacht de opdracht had gegeven om hem vanwege zijn vermoeidheid onder geen enkele voorwaarde gewekt mocht worden.

File-leed bij de VVD

DOOR PETER DE VRIES

DEN HAAG - De onheilstijding moet menig automobilist als muziek in de oren hebben geklonken. „De Nederlandse economie zal de komende jaren tandenknarsend tot stilstand komen in de file als het beleid niet drastisch wordt aangepast," waarschuwde werkgeversvoorman Alexander Rinnooy Kan afgelopen maandag. Maar de hoop dat politiek Den Haag onder aanvoering van de nieuwe VVD-verkeersminister Jorritsma ècht wat gaat doen aan de verstopte snelwegen, is ijdel. Jorritsma voelt er niets voor de automobilisten die de files veroorzaken daarvoor een gepeperde rekening te sturen. Het toont hoe ook dit liberale boegbeeld op Verkeer klem zit tussen de conservatieve achterban van de VVD en de nieuwe coalitiepartners.

betere bereikbaarheid van de grote steden en bedrijfsterreinen. Het beruchte knelpunt van de brug bij Zaltbommel in de A-2 wordt aangepakt, de Van Brienenoordbrug bij Rotterdam is al verdubbeld en het treingebruik groeit als kool. Tegelijkertijd stuiten grote projecten als de Betuwelijn echter op bezwaren van de milieulobby. Maar in vergelijking met andere grote stedelijke gebieden in Europa, als Parijs en Londen, is de Randstad nog steeds alleszins redelijk bereikbaar.

Het probleem met alle verkeersmaatregelen tot nu toe is simpel: elke verbetering van het wegennet leidt ertoe dat meer mensen de auto pakken en dat de files verschuiven. Het probleem is dan ook niet de file, maar het feit dat iedereen toch in de auto gaat zitten. De ochtendspits tussen Zoetermeer, dat per trein perfect bereikbaar is, en Den Haag is daarvan het beste bewijs. Ambtenaren op Verkeer en Waterstaat pleiten er binnenskamers al langer voor om gewoon 'de file z'n werk te laten doen': wie zo gek wil zijn er in te gaan staan, moet dat vooral zelf weten. Politiek is dat onverkoopbaar, maar het werkt wel.

Opmerkelijk op het ondernemerssymposium dat maandag op Oudenrijn plaatsvond was dat daar voor het eerst werd erkend dat de bedrijven zelf veel kunnen doen om het aantal files te verminderen. Carpooling en een betere spreiding van werktijden kunnen er toe leiden dat minder mensen op het zelfde vroege uur in hun wagen stappen. Maar kennelijk is de nood bij de bedrijven nog niet zo hoog gestegen dat dat op grote schaal gebeurt. De hoop blijft voorlopig gericht op de overheid in de persoon van de nieuwe VVD-minister Annemarie Jorritsma.

Jorritsma, tot voor kort de gezworen tegenstandster van Hanja-proefballon-Maij, dreigt echter op haar ministerie in haar eigen zwaard te vallen. Haar aankondiging bij de presentatie van haar begroting dat de erfenis van Maij grotendeels intact blijft moet de rechtgeaarde VVD-chauffeur en -kiezer als een lichte vorm van verraad in de oren hebben geklonken. De 'alles-is-anders-show' die ze jarenlang beloofde, kan ze niet opvoeren en dat wordt verdoezeld achter de dooddoener dat grote beleidswijzigingen in de Nederlandse coalitie-politiek nu eenmaal niet mogelijk zijn.

Dat laatste is uitgerekend op Jorritsma's terrein bovendien niet waar. De paarse coalitiepartners PvdA en D66 willen de verstoppingen van het wegennet onder meer te lijf gaan door de automobilist die in de file staat daarvoor een rekening te presenteren. Het 'rekeningrijden' en varianten als het 'spitsvignet' zijn door de VVD altijd bestreden. De automobilist op kosten jagen is in die partij immers een vloek.

De VVD lijkt die slag in het paarse kabinet te verliezen. Premier Kok zei vorige week al dat het 'onvermijdelijk' is dat in deze kabinetsperiode het rekeningrijden ook echt wordt ingevoerd. Jorritsma was er deze week echter als de kippen bij om te bezweren dat het, om technische redenen, niet zo'n vaart zal lopen. Voorlopig lijken de politieke geesten daarmee even terug in de fles, maar bij de VVD is nu al bezorgd genoteerd dat Jorritsma als minister best bereid is het rekeningrijden als milieumaatregel een kans te geven. De opbrengsten zouden dan niet, zoals Maij wilde, ten goede moeten komen aan verbeteringen van de infrastructuur, maar via belastingverlagingen aan de burger teruggegeven moeten worden. De vraag is natuurlijk of de liberale minister van financiën Zalm daar ook zo gul over denkt.

Het gedraai van Jorritsma roept herinneringen op aan het drama binnen de VVD rond het kabinetsplan uit 1989 om het reiskostenforfait (de belastingaftrek voor woon-werkverkeer) te verlagen. De liberale ministers Nijpels en Smit-Kroes wilden toen om milieuredenen het autoverkeer afremmen, maar botsten daarbij op het sentiment van hun rechtse achterban dat de auto het symbool is van de vrijheid. Het kabinet-Lubbers-De Korte bezweek aan de liberale tweeslachtigheid. Het kamerlid dat zich destijds opwierp als spreekbuis van het ongenoegen op wielen, heette Annemarie Jorritsma.

POLITIEK VIZIER

Het dagelijks terugkerende fileleed is al jarenlang zowel binnen als buiten Den Haag een geliefd gespreksonderwerp. Wie 's ochtends naar zijn werk wil, ontkomt niet aan de conclusie dat Nederland met 16 miljoen mensen en 5,9 miljoen auto's stampvol zit. Het land slibt dicht en het bedrijfsleven kan straks geen kant meer op. Geen wonder dat de top van het vaderlandse bedrijfsleven, in de personen van VNO-voorzitter Rinnooy Kan, president Duisenberg van de Nederlandsche Bank en KLM-president Bouw de alarmklok luidden.

Kille cijfers bevestigen dat beeld. Het aantal files is tussen 1986 en 1993 verdubbeld. Het bedrijfsleven loopt, door werknemers die te laat arriveren en vrachtwagens die gedwongen stil staan, jaarlijks een schade op van naar schatting 1,2 miljard gulden. De overheid wekt al jarenlang de indruk er enkel over te praten zonder wat te doen. Die indruk is echter onjuist.

De achtereenvolgende verkeersministers Smit-Kroes (VVD) en Maij-Weggen (CDA) hebben wel degelijk fiks geïnvesteerd in een

● Nederland slibt dagelijks dicht door de bijna zes miljoen wagens die in ons land rondrijden. Foto: PETER ROOZEN

Euro-PvdA

Eindelijk besloot het paarse kabinet deze week dan toch, na lang wikken en wegen, om CDA'er Hans van den Broek opnieuw kandidaat te stellen voor de Europese Commissie. Einde verhaal, zou je dan denken. Maar nee hoor, er was buiten de waard gerekend, in dit geval de PvdA-delegatie in het Europees Parlement. Die toonde zich donderdag ontevreden over de voordracht van Van den Broek. Nu heeft de Europese PvdA-fractie gelukkig geen enkele macht, maar veelbetekenend is het geharrewar natuurlijk allemaal wel. Weliswaar kwam bij delegatieleider Hedy d'Ancona geen onvertogen woord over de lippen, maar zij had dit gedoe natuurlijk binnenskamers moeten houden. De regering in Den Haag heeft een besluit genomen en dus is het verstandiger dat maar te accepteren.

De kans dat Van den Broeks portefeuille Buitenlandse Betrekkingen volledig intact blijft lijkt overigens steeds kleiner te worden, hoewel dat een harde voorwaarde van het kabinet was. Inmiddels staat vast dat Commissievoorzitter Jacques Santer geen enkele garantie heeft willen of kunnen geven. Het heeft er alle schijn van dat er verschillende commissarissen zullen worden belast met buitenlands beleid, waaronder ook de buitenlandse handelsbetrekkingen vallen. Volgens dat scenario zou er dan één coördinator worden benoemd. Ook op andere sectoren zou er met clusters en een centrale figuur worden gewerkt. Santer en de coördinatoren moeten zo een soort kernkabinet vormen in de Commissie.

De Britse commissaris Leon Brittan (Buitenlandse Handel) zou in dit licht wel eens de coördinator kunnen worden op het terrein van de buitenlandse politiek, gezien het belang van de economische betrekkingen en Brittans staat van dienst, onder meer in de Gatt-onderhandelingen.

Dit betekent dat Van den Broek dan het recht om de Europese topconferenties en de vergaderingen van de ministers van buitenlandse zaken bij te wonen zou kwijtraken. Op het eerste gezicht lijkt dat een afgang, aan de andere kant maakt het pijnlijk duidelijk hoe gering de betekenis – en de invloed – van ons land binnen het steeds grotere verenigde Europa is. Als dit scenario inderdaad wordt gevolgd, zal het voor minister Van Mierlo van Buitenlandse Zaken nog een hele klus worden deze gang van zaken binnen het vaderlandse parlement te verkopen.

P.S.

DOOR PETER STIEKEMA

Gemeenten eisen honderden miljoenen extra

Opvang van asielzoekers loopt ernstig uit de hand

HEERLEN - De opvang van asielzoekers loopt weer ernstig uit de hand. Tot en met augustus vroegen 35.000 mensen asiel aan. Dat is bijna evenveel als geheel vorig jaar. Justitie kampt met een grote achterstand van 20.000 nog af te handelen asielzaken. 11.000 verzoeken van vorig jaar en 9.000 van dit jaar liggen nog te wachten op een beslissing. Uit vergelijkbare asielcijfers van acht Europese landen blijkt verder dat Nederland het enige land is waar de instroom van asielzoekers niet is gedaald.

achtergrond

Het verschil is te verklaren uit de strengere wetgeving die Duitsland dit jaar hanteert. Asielzoekers uit zogeheten veilige landen worden in Duitsland onmiddellijk uitgezet. Nederland heeft dezelfde wetgeving op de plank liggen. De Tweede Kamer heeft er al mee ingestemd, maar de Eerste Kamer moet zich er nog over buigen.

Dr. D. Pinto, directeur van het Inter-Cultureel Instituut (ICI) in Groningen, verklaarde deze week dat ons land strengere regels moet toepassen bij de toelating van asielzoekers en vreemdelingen. In Europees verband dienen quota te worden afgesproken en moeten er maatregelen komen om het aantal nep-asielzoekers in te dammen. Pinto waarschuwt ervoor dat het draagvlak voor de komst van nieuwe immigranten op barsten staat. Steeds meer Nederlanders zijn van mening dat het land vol is, en gaan de buitenlanders als concurrenten zien, op de arbeidsmarkt, maar ook als het gaat om (huur)huizen. Als we niet uitkijken slaat de vlam in de pan en ontstaan er ook hier 'Duitse toestanden'.

De gemeenten staat het water inmiddels tot de lippen. Eerder dit jaar gemaakte afspraken tussen Rijk en gemeenten over de opvang van asielzoekers staan op losse schroeven, vooral door geldgebrek. Een kabinetsdelegatie heeft deze week de gemeenten, vooralsnog vergeefs, gevraagd om ook volgend jaar niet erkende asielzoekers op te vangen in woningen. Het Rijk kan de opvang niet meer aan en alle asielzoekerscentra zitten overvol. De gemeenten willen wel meewerken, maar dan zal het kabinet met meer woningen en extra geld over de brug moeten komen. Het gaat daarbij om honderden miljoenen guldens. Overeenstemming kon daarom niet worden bereikt: het kabinet had geen geld bij zich. Volgende week wordt verder onderhandeld.

● Straatbeeld in Geleen; asielzoekers die in hotel Riche verblijven. Foto: PETER ROOZEN

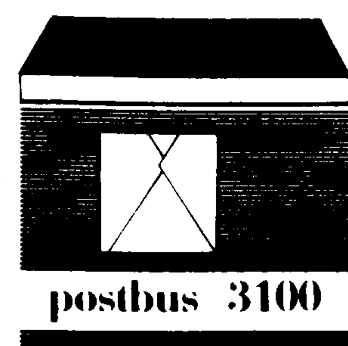
De smeekbede van het kabinet aan de gemeenten staat inderdaad haaks op eerder dit jaar gemaakte afspraken. Besloten werd toen dat de gemeenten de verantwoordelijkheid zouden krijgen voor erkende asielzoekers (statushouders) en het Rijk die voor de asielzoekers die nog in een procedure zijn verwikkeld. Vooruitlopend daarop zijn gemeenten al begonnen woningen te reserveren. Nu de opvangcentra van het Rijk overvol zitten, wordt de gemeenten alsnog gevraagd ook volgend jaar niet-erkende asielzoekers op te vangen. De gemeenten bevinden zich in een sterke onderhandelingspositie, omdat het mislopen van de opvang volledig te wijten is aan het Rijk. Zo stagneert de doorstroming uit de centra van het Rijk, omdat Justitie achterloopt met het afhandelen van aanvragen. Ook is men niet berekend op de sterke stijging van het aantal asielzoekers.

De gemeenten grepen de smeekbede van het kabinet deze week dan ook aan om stevige eisen te stellen. De gemeenten krijgen op het ogenblik achtduizend gulden voor opvang en inburgering van een asielzoeker. Dit bedrag moet verder omhoog, vinden de gemeenten.

Alle opvangcentra (OC's) voor asielzoekers zullen hun capaciteit moeten uitbreiden met twintig procent, om de wassende stroom vluchtelingen goed te kunnen verwerken. Dat heeft directeur Veenkamp van de Centrale Opvang Asielzoekers verklaard tijdens een bijeenkomst van burgemeesters van OC-gemeenten en OC-directeuren in Schalkhaar.

Daar is ook gezegd dat het in de toekomst niet meer mogelijk mag zijn dat in opvangcentra voor asielzoekers in Nederland meer mensen worden toegelaten dan is afgesproken met de betrokken gemeenten. Dat is mooi gezegd, maar de situatie is nu eenmaal anders, zoals ook al blijkt uit het beroep dat het Rijk woensdag deed op de gemeenten. Je kunt je afvragen of met name de gemeenten met een Opvangcentrum nog wel iets te vertellen hebben. Uit de praktijk blijken OC's zich heel weinig aan te trekken van burgemeesters en gemeenteraden.

lezers schrijven

● Onderwijs

Onderwijs is de beste garantie voor een stabiele democratie en economische voorspoed. De Nederlandse werknemer is duurder dan zijn buitenlandse collega. Maar, zo redeneren we, doordat de kwaliteit van de arbeid in ons land beter was door ons systeem van onderwijs dan in het buitenland, schaadt dat onze economie nauwelijks. Maar door de plannen van Ritzen lopen we ook de kans om economisch de boot in te gaan. Via de tempobeurs waardoor je meer moet leren in minder tijd, zal de kwaliteit van de afgestudeerde afnemen. Alleen degene die gefixeerd zijn op het behalen van resultaten, doorlopen hbo's en universiteiten in de vereiste tijd. Met het gevolg dat ze veel zaken op gebied van sociale contacten en solidariteit verwaarloosd hebben. Iets dat we ze niet kwalijk kunnen nemen, maar dat ook belangrijk is in het beroepsleven.

De ministers die nu aan de macht zijn hebben lang de status van student mogen hebben. Zelfs lenen was geen probleem in een periode dat het renteloos was of bijna renteloos. Misbruik was niet een vreemd gegeven. Deze mensen bepalen nu mede de wetten. Studenten moeten meer betalen terwijl hogescholen inefficiënt en bureaucratisch werken. Studies die dan weer te weinig en dan weer te veel studenten hebben. Voor mensen die een langere weg nodig hebben is geen tijd en geld, zeker niet voor hen die eerst mavo, havo, hbo doen. Alle klassen doorloop je goed tot op een moment dat je op de hbo blijft zitten en dan begin je uit te rekenen heoveel kans je hebt om een andere studie te doen, die je binnen drie jaar moet beëindigen.

Voor kinderen uit gezinnen die moeten leven van de bijstand lijkt de situatie al helemaal hopeloos. Zodoende komen er geen mensen van de onderklasse aan de macht; omdat voor alle hogere kaderfuncties diploma's worden geëist die in de loop van de tijd te kostbaar worden voor mensen die voor een dubbeltje geboren zijn. Het absurde is natuurlijk dat je wel als student voor duizenden guldens mag bijverdienen, terwijl je daar nauwelijks de tijd voor hebt, omdat de studiebelasting van hbo en universiteit 40 uur per week is. En dit is nog aan de lage kant voor bepaalde studies. Protesteer tegen deze maatregelen!

SCHINVELD Maurice Meijers

● Ex-D66-lid

Melickenaar Frans Bongers noemt zichzelf een 'geëxcommuniceerd' D66er (staat dat voor geroyeerd en dus ex-D66-lid?). Zijn zonde zou het leveren van kritiek op zijn partij zijn geweest. Ik moet aannemen dat er wel wat meer aan de hand zal zijn geweest. Een aanwijzing daarvoor geeft hij zelf in z'n ingezonden brief van 21 september. De voorzitter van D66 in Limburg zou de huid van de beer verkopen voordat die is geschoten, door hem – waarschijnlijk niet zonder bijbedoeling – de uitspraak in de mond te leggen dat D66 de gedoodverfde winnaar van de komende Statenverkiezingen zou zijn. Uit het desbetreffende artikel blijkt zonneklaar dat deze uitspraak afkomstig is van de LD-journalist en niet van de D66-voorzitter. Wie een kuil graaft voor een ander...? Bongers zet zijn kruistocht tegen de partij in Limburg met volle energie voort, gezien, z'n stijgende brievenproduktie: de Provinciale Statenverkiezingen staan immers voor de deur. En de ingezonden brievenrubriek van het Limburgs Dagblad blijft hem blijkbaar klakkeloos ruimte bieden voor het botvieren van zijn persoonlijke vendetta.

SCHINVELD Jo Cuijpers

(Naschrift redactie: de ingezonden brievenrubriek van het LD staat open voor alle lezers, die ingaan op een artikel. Bongers voldoet dus aan die regel, evenals Cuijpers.)

● Drugslegalisering.

Dat de gemeente Heerlen een paradijs was voor iedere junk was mij al lang bekend, maar na een artikel in uw krant van 23 september jl. twijfel ik aan het goede verstand van het gemeentebestuur.

Men wil nu harddrugs vrij gaan verstrekken. Hierdoor zal het drugstoerisme waarschijnlijk schrikbarend toenemen, maar het zal bovendien flink wat van onze belastingcentjes kosten. Deze junks zorgen louter en alleen voor overlast en worden er nog min of meer voor beloond ook! En dat terwijl de eerlijke burgers, zoals studenten en ao-w'ers, geld wordt afgepakt.

Volgens het artikel wil men het voorbeeld van Zwitserland volgen waar maar liefst een miljoen per 70 verslaafden wordt uitgegeven (tegelijkertijd doet men er wel moeilijk over als ex-mijnwerkers vragen om een schadevergoeding voor opgelopen silicose!)

In plaats van op te treden tegen drugscriminaliteit lokt men nog meer junks naar Heerlen. Ik hoop dat de gemeente en regering snel inzien dat dit onjuist is ten opzichte van haar volk en dat zij in de toekomst strenger optreedt en straffen à la Singapore uit zal delen.

VOERENDAAL B. Jussen

Mogelijk dat pestepidemie einde maakt aan traditionele Hindoe-traditie

In India zijn de ratten heilig

Van onze redactie buitenland

EW DELHI – Het is de nachtmerrie van elke volksgezond-eidsfunctionaris: tienduizenden ratten die over de vloer ren-en en zich te goed doen aan fruit en snoep. Bij de tempel arni Mata in de woestijnachtige deelstaat Rajastan moeten ogingen om het uitbreken van de pest voor het eerst in 28 ar te onderdrukken, het afleggen tegen een oude hindoe-tra-tie - de rattenverering.

e tempel, een van de beroemdste diase heiligdommen, is een van plaatsen in India waar ratten orden vereerd en gevoed terwijl ze h almaar voortplanten. Vele rat-n springen op een platform waar or gelovigen voedsel onder een uden paraplu is neergelegd, ter-jl priesters hymnen zingen en nbalen bespelen.

de hindoe-mythologie wordt Ga-sh, de god met het olifantehoofd, al zijn reizen vergezeld van een t. Geen hindoe-verering is com-eet zonder een offerande aan Ga-sh en zijn kleine metgezel.

edurende de jaren '40 en begin ja-n '50 stierven elk jaar duizenden diërs aan de pest omdat het arme dia geen echt gezondheidspro-amma had. Op 20 september van t jaar stierven voor het eerst in 28 ar in de westelijke stad Surat In-ërs aan de pest. In tien dagen tijd eidde de ziekte zich uit naar ande- delen van het land, zoals New elhi en de deelstaten West-Benga-n, Madhya Pradesh, Maharashtra Punjab. Veel andere deelstaten nderzoeken in overvolle zieken-uizen honderden mensen die mo-lijk de pest hebben opgelopen.

e pestgolf in India, met een bevol-ing van 900 miljoen, heeft geleid t bezorgdheid over ratten die, net s koeien, in India vergoddelijkt orden.

Deze onzin moet stoppen," zegt olomesh Chandra Dev, een gepen-oneerde regeringsfunctionaris die in zijn woonwijk een campagne is begonnen om in New Delhi ratten te doden. „De tijd is gekomen dat mensen zich moeten realiseren dat het of wij zijn of de rat."

Vliegtuigen

Zelfs op Indiase vliegvelden zijn maar weinig functionarissen bereid ratten te doden. Vorig jaar moest de nationale luchtvaartmaatschappij Air India drie vluchten naar Tokyo, New York en Londen opschorten nadat in elk vliegtuig ratten waren ontdekt in de cockpit. De kans bestond dat de dieren bedrading van het bedieningspaneel hadden doorgeknaagd.

Een ander vliegtuig op weg van Oman naar Bombay maakte na de start rechtsomkeert toen de piloten ratten in de cockpit aantroffen.

In de oostelijke metropool Calcutta, waar zeker zeven gevallen van pest zijn aangetroffen, gaan stadsbewoners nog steeds de parken in om de tienduizenden ratten te voeren die er leven.

Ratten teisteren grote delen van India, ook in de sloppenwijken en op boederijen waar ze bijna eenvierde van de opbrengst opeten, genoeg om India gedurende drie maanden te voeden. Toch doden Indiërs zelden een rat.

„Ik vang ratten wanneer ik ze in mijn keuken zie, maar ik kan ze nooit doden," zei donderdag Amita Roy, een huisvrouw uit Vasant Kunj, een stadsdeel van New Delhi. „Het is een zonde om de metgezel van onze god te doden."

● *Een jongetje geeft in een stadpark van Calcutta wat voer aan ratten.* Foto: REUTER

Bij het ochtendgloren kan men in veel plaatsen, dorpen en steden Indiase mannen en vrouwen zien lopen met ratten in vallen om ze op een afstandje van hun huis vrij te laten.

Als soms per ongeluk een rat wordt doodgetrapt in de rattentempel in Rajasthan, moet de gelovige die de fout beging als offer een levensgrote rat van goud naar het heiligdom brengen.

In 1993 kochten de autoriteiten rattenvallen nadat het bamboe-oerwoud in het noordoosten van India overspoeld werd door ratten. De dieren vraten de bloeiende bamboe op waardoor het leven van 2.700 tribale families in de deelstaat Arunachal Pradesh bedreigd werd.

In tegenstelling tot hindoes èten sommige stammen in India ratten. Ze roosteren de dieren en brengen ze met kruiden op smaak.

De 30.000 mensen van de Irula-stam leefden ooit in de bossen van de zuidelijke deelstaat Tamil Nadu. Ze jaagden op klein wild, verzamelden wortels en bessen en aten de ratten die zij konden vangen. Veel van de 740 miljoen hindoes in India wijzen het gebruik af en beschouwen de stammen als primitieve mensen.

Niet veel mensen verwachten dat de pest een einde zal maken aan de eeuwenoude traditie van rattenverering in India. Maar de dodelijke ziekte brengt sommige Indiërs nu toch aan het twijfelen.

Italiaanse ex-premier vecht terug met boek

Zieke Craxi slachtoffer in een Kafkaiaans proces

Van onze correspondent

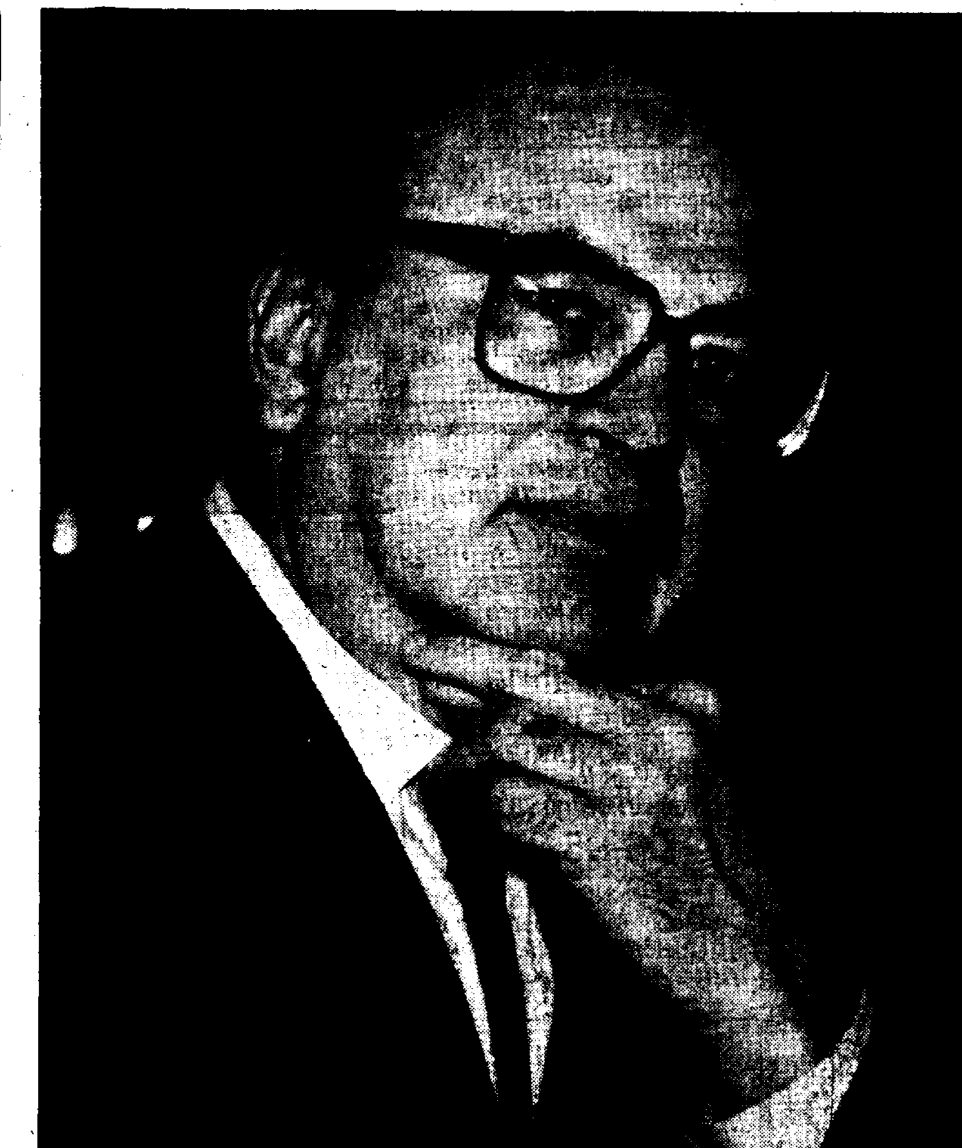
ROME – Bettino Craxi, ex-premier van Italië en voormalig leider van de socialistische partij PSI, is zijn zelfgekozen ballingschap zat. Na bijna een jaar doorgebracht te hebben in zijn vakantiehuis in het Tunesische Hammamet, keert de man die het symbool is geworden van de corrupte 'Eerste Republiek' terug in zijn vaderland. In zijn bagagekoffers zit een boek vol vergif: 'De Zaak C'.

Bettino, zoals vriend en vijand hem kortweg noemen, lijdt aan suikerziekte en die speelt de verguisde leider steeds meer parten. De ziekte is er volgens hem - zijn tegenstanders en de magistraat Di Pietro denken daar iets anders over - de oorzaak van dat hij tot nu toe niet is verschenen in de Italiaanse rechtszalen. Craxi is nu van gedachten veranderd. „Ik kom terug, omdat ik van Italië houd," zo liet hij deze week per fax weten. Voordat hij de confrontatie aangaat met Di Pietro, wil hij echter dat de natie kennis neemt van het 'spookproces' dat al enkele jaren tegen hem loopt.

Kafka

De titel van het boek, dat maandag in de winkel zal liggen voor de vriendenprijs van f. 5,50, is veelzeggend. Craxi heeft zich geïdentificeerd met Joseph K., de bankbediende uit Kafka's boek 'Het Proces'. 'K' wordt op een ochtend gearresteerd zonder te weten waarom en zal later, om hem nog steeds onbekende reden, ter dood worden veroordeeld. Craxi, door enkele kranten al omgedoopt tot Bettino Krafka, vindt dat hem eenzelfde lot ten deel is gevallen.

Craxi's spreekwoordelijke strijdlust heeft niet geleden onder zijn ziekte. 'De Italiaanse Bokassa', zoals hij in zijn gloriejaren werd genoemd, verdedigt in zijn boek met verve de inmiddels bekende these dat er in Italië sprake was van een corrupt systeem, waarin iedereen - van politici, zakenmensen en magistraten tot journalisten - een rol had. Craxi

● *Bettino Craxi.* Foto: REUTER

bekent zonder omwegen smeergeld te hebben ontvangen, maar redeneert dat dit inherent was aan het systeem en hij dus niet alleen veroordeeld kan worden. De apotheose van deze redenatie is: iedereen schuldig, dus niemand schuldig.

'Desinformatie'

Craxi zegt deze week in een interview het boek geschreven te hebben 'om de meest elementaire rechten van een Italiaanse en Europese burger te verdedigen'. „Er is teveel desinformatie verspreid over mijn juridische zaak en daarom heb ik besloten een document op te stellen vol feiten en data, opdat iedereen een objectief oordeel kan vellen." Maar Craxi wil vooral ook de hypocrisie bestrijden. „Er zijn teveel exponenten van de zogenaamde Tweede Republiek die willen dat de waarheid uit de Eerste Republiek niet boven water komt."

Craxi haalt veel reeds bekende zaken op. Hij noemt de voormalige leider van de ex-communistische PDS, Occhetto, een leugenaar als deze zegt schone handen te hebben, omdat de communisten hun partij financierden met geld uit de voormalige Sovjetunie en via de 'rode' cooperaties ook gewoon 'tangenti' inden. Craxi overlegt verder een gedetailleerde lijst met bedrijven die het politieke systeem financierden en hierop prijkt ook Fininvest, de holding van premier Berlusconi. Het lijkt erop dat Craxi zijn oude vriend er aan wil herinneren dat deze zijn zakelijke carrière voor een niet onbelangrijk deel dankt aan die vriendschap.

President

Maar Craxi hekelt ook minder 'verdachte' personen. Hij beschuldigt president Scalfaro ervan deel uit te hebben gemaakt van het complot tegen hem. In 1992, toen er volgens Craxi nog geen belastende bewijzen tegen hem bestonden en hij de kandidaat was voor het premierschap, liet Scalfaro doorschemeren dat Craxi zich beter kon terugtrekken. „Als je dit niet doet, vermoorden ze je," zou Scalfaro hebben gezegd.

De magistratuur komt er in het boek, vanzelfsprekend, slecht van af. Craxi beschuldigt de Italiaanse magistraten ervan politiek te bedrijven en heeft met name voor de nationale held Di Pietro een paar giftige pijlen. Di Pietro onderhield volgens Craxi innige contacten met personen die later vanwege corruptie gearresteerd zouden worden.

Dat deze beschuldiging Di Pietro van de wijs zal brengen, lijkt echter uitgesloten. Juist dezer dagen verzamelt de magistraat weer volop nieuw bewijsmateriaal tegen Craxi. Hij heeft de hand weten te leggen op tal van geheimzinnige buitenlandse smeergeldrekeningen, die direct leiden naar de ex-premier.

Muilkorven

Craxi brult als een gewonde leeuw. De krant Corriere della Sera schreef donderdag dat Craxi eigenlijk alleen nog met hulp van Berlusconi rechtsvervolging kan ontlopen. De premier haat Di Pietro en droomt ervan de opstandige magistratuur te 'muilkorven. In ruil voor Craxi's zwijgen over compromitterende feiten uit het verleden, zo suggereerde de krant, zou Berlusconi zich extra kunnen inzetten voor het onschadelijk maken van Di Pietro. Het scenario lijkt te fantastisch, maar aan de andere kant zijn er in Italië tot nu toe heel veel fantastische wegen bewandeld.

Kinderbescherming: strengere eisen aan club vrijwilligers nodig

Van onze correspondent

GRONINGEN – De overheid moet kwaliteitseisen gaan stellen aan vrijwilligersorganisaties die zich bezighouden met uitwisselingsvakanties van kinderen uit het buitenland. Volgens Frank de Graaf, plaatsvervangend directeur van de Groningse Raad voor Kinderbescherming kunnen hierdoor excessen worden voorkomen zoals de uit de hand gelopen situatie van de twee Franse meisjes, Hadjira Cherchour (7) en haar dertienjarige nichtje Mahdia Cherchour. Het tweetal bleef na een uitwisselingsvakantie in Nederland bij de vakantieouders, de familie Dijkema uit Niekerk en de familie Spiegelenberg uit Gasselternijveen. De twee ouders kwamen tot hun actie omdat de moeder van Hadjira de meisjes zou mishandelen. De vakantie was geregeld door vrijwilligersorganisatie stichting De Vriendenkring, die overigens aan de vakantie-ouders had geadviseerd de kinderen terug te sturen naar Frankrijk.

Inmiddels is twee dagen geleden bekend geworden dat Hadjira begin volgende week naar Frankrijk terug gaat. De bemiddelingspoging van de Centrale Autoriteit van het ministerie van Justitie tussen de familie Dijkema en de Franse overheid is geslaagd. Hadjira wordt eerst voorgeleid aan de Franse rechter. Die moet beslissen wat er met het meisje gaat gebeuren. Over haar nichtje bestaat nog geen duidelijkheid. Zij verblijft momenteel in een asielzoekerscentrum.

De Graaf heeft fikse kritiek op de werkwijze van de stichting De Vriendenkring. „Alhoewel goed bedoeld, zijn ze te weinig professioneel waardoor er van alles mis kan gaan," zegt De Graaf. „Het valt me nog mee dat ze 20 jaar lang zonder problemen hebben kunnen opereren."

Twijfelachtig vindt De Graaf dat de stichting geen strenge selectie van de ouders hanteert. „Er is wel een kennismakingsgesprek, maar daar blijft het dan ook bij," zegt hij. „Als het om een korte vakantie van een aantal weken gaat, kan dat nog wel. Maar ik heb uit een gesprek met de stichting begrepen dat kinderen en ook jonge baby's soms wel drie maanden blijven. Daar zet ik grote vraagtekens bij. Van een vakantie is dan geen sprake meer. Vakantieouders zijn dan een soort pleegouders geworden.

Volgens Bram Vonk, directeur van de Centrale voor Pleegzorg Noord-Nederland, zijn de criteria om pleegouders te worden streng. „Er vindt een justieel onderzoek plaats of in het verleden sprake is geweest van een zedendelict of geweldsmisdrijf. Daarna volgt er een week van intensieve voorlichting om de echtparen voor te bereiden op de komst van een kind. Dat is meestal een heel confronterende week, omdat ze zich dan pas beseffen wat het betekent een pleegkind in huis te nemen. Er blijft uiteindelijk maar zo'n 20 procent over."

Limburgs Dagblad

piccolo's

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,40.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,25 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,90.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,90.
Afwijkende tarieven Kontakten/Klubs en 06-lijnen: ƒ 2,35.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven

045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.
(bron: Cebuco Summo Scanner)

INSTITUUT DE PAUW IN LISSE VERZORGT:

Cursus spreken zonder stotteren

Alles geprobeerd? Niets heeft geholpen? Iedereen kan zich nú van het stotteren bevrijden d.m.v. 12-daagse intensieve cursus, geleid door ex-stotteraar i.s.m. arts.

Info: ☎ 02521-12326 of
Postbus 369, 2160 AJ Lisse.
Bel gerust; wij nemen alle tijd voor U.

Dakdekkerabedrijf AADAK kan nog dakwerk aannemen. Bel voor vrijblijvende offerte. Telef. 045-226889/226377/06-52608457.

Jonge gehuwde vrouw zoekt werk in de HUISHOUDING. ☎ 045-223402

Biedt zich aan ervaren HULP in de huish. voor verschillende uren/dagen per week. Br.o.nr. B-08015, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

SCHILDERS kunnen nog binnen- en buitenwerk aannemen. ☎ 045-227208.

Biedt zich aan: jonge vrouw om als OPPASMOEDER in haar eigen huis op kinderen te passen. Br.o.nr. B-06016, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Zelfstandige METSELAAR kan nog werk aannemen. Telef. 043-645768.

Voor al uw VOEGWERK, het uitkappen van oude voegen, impregneren en gevelreiniging. Gevelverzorgingsbedrijf Pey, ☎ 04754-89139.

FYSIOTHERAPEUTE zkt. full-time baan in Duitsland, graag Ned. praktijk. Tel. 045-710782 of 09.49-2451.8943.

Diversen personeel

Als u tussen 18 en 45 jaar oud bent en in bezit van auto en telefoon, kunt u in aanmerking komen voor onze gratis opleiding tot

vertegenwoordiger / ster

waarbij u tijdens de opleiding reeds een inkomen ontvangt en, na voltooide studie, desgewenst in vaste dienst kunt komen. Ervaring is niet vereist.
Uw brief, met genoten opleiding etc., wordt door ons vertrouwelijk behandeld.
Avesta Nederland BV, Postbus 107, 6000 AC WEERT.

Rij-instructeur/trice

Vraag onze gratis studiegids aan.
ROC Heerlen, ☎ 045-224556 of 045-258398.

Unique Uitzendburo zoekt een

Vertegenwoordiger m/v

voor de regio Limburg. Functie-eisen: 25-35 jaar, ervaring in de horeca, aantoonbare verkoopervaring in een buitendienstfunctie. Schrijf een sollicitatiebrief voor 10 oktober, samen met een CV en pasfoto aan:
Unique Uitzendburo, t.a.v. Dhr. P.J. Nagel, Choorstraat 46, 2611 JH Delft. Tel. 015-147345.

Danico BV Heerlen groep Euro-Queen zoekt

vertegenwoordigers

Bent u op zoek naar een nieuwe uitdaging?
Wenst U te werken in een prettige omgeving en met een aangename groepssfeer?
Wenst u een goede verdienste, eventueel met uitzicht op een vrijwel unieke carrière?
Bent u overtuigd van u zelf neem dan contact met dhr. Leenders, 045-712229.

Gevraagd

Verkoop-adviseurs m/v

Liefst ouder dan 35 jaar.
Voor het verkopen van een concurrentieloos produkt plm. 15 uur per week. Zeer goede bijverdiensten.
Telefoon: 05430-30141.

VIAPLAN BV, Uitgeverij van stadsplattegronden vraagt:

vertegenwoordigers m/v

op free-lance basis voor de regio Limburg.
Ervaring met de verkoop van advertentieruimte vereist.
Vooruitzicht op vast dienstverband.
Voor meer informatie bel 03403-41101 (van 9.00 - 17.00).

Ben jij een representatieve VROUW tussen 30-45 jr. die beschikt over leidinggevende capaciteiten? Vind je het omgaan en werken met mensen een pre? Ben je spontaan, flexibel en beschik je over een behoorlijke portie doorzettingsvermogen? Dan ben jij die dynamische bedrijfsleidster die wij zoeken voor onze zeer exclusieve nachtclub. Classic Club, Tournebride 57, 3620 Lanaken-België. Info 00-32.89472301. Zonder erv. onnodig te reageren.

Gevr. SCHOONHEIDS-SPECIALISTE/pedicure voor het exploiteren van haar eigen praktijk in een best. zaak. Meer info 045-222033, na 18.00 uur.

Ga je graag met mensen om? St. Gez. Lich. zoekt 'n STUDENTE v.d. vakantie. Soll. 045-352044.

Wij zijn dringend op zoek naar kwaliteitsbewuste MEDEWERKERS voor secuur produktiewerk. Langere periode. Leeftijd 18 t/m 30 jaar, 2 of 3 ploegendienst. Tel. 045-710568.

Wij zijn op zoek naar JONGENS uit omgeving Landgraaf/Kerkrade. Leeftijd 18 t/m 22 jaar voor produktiewerk in 2 ploegen. Tel. 045-710568.

Wij hebben een leuke baan als OPROEPKRACHT voor een representatieve dame met uitstekende kennis van WP 5.1. Tel. 045-710568.

Harmonie St. Servatius Vaesrade/Nuth zkt. voor zo spoedig mogelijke indiensttreding DIRIGENT m/v. Info op werkdagen van 18.00-20.00 uur: 045-242890.

Word RIJ-INSTRUCTEUR (m/v). Een fijn beroep met vrijheid, afwisseling, uitdaging. Veel vraag naar autorij-instructeurs voor vrachtauto-autobus- of aanhangwagenrijbewijs. Met het begeerde erkende Kaderschooldiploma mag U (zelfs zonder middenstandsdiploma) vrij een rijschool te beginnen. Na vijf maanden kunt U al eigen baas zijn (fulltime of partime) of een leuke vaste baan hebben. Binnenkort starten in heel het land de nieuwe opleidingen. Meer weten? Bel dan voor 21.00 uur voor een gratis fraaie studiegids De Kaderschool: 04998-99425 of 043-259550.

Ten behoeve van een rel. in Valkenburg zoeken wij een MACHINEBEDIENDE. Opl. VAPRO/A-B of MTS/WTB of procestechniek. Leeft. tot 30 jr. Erv. in soortgelijke baan en sluitend arbeidsverleden noodz., 2-ploegen-dienst. Bel voor meer info: Start Uitzendburo Valkenburg. Tel. 04406-16525.

Voor een rel. te Valkenburg zoeken wij SCHOONMAAKSTERS/Kamermeisjes. Werktijden 11-14 uur volgens rooster, ook incident. in weekend. Tevens mogelijkh. van 17.30-19.30 uur van ma. t/m vrijd. Bel voor info: Start Uitzendburo, Valkenburg. Tel. 04406-16525.

Gevraagd DAMES met interessant gezicht voor het maken van serieuze foto's ter illustratie van mijn boek. Tel. 045-319678.

PERS. gevraagd voor het oogsten van groenten overdag en in de avonduren. Tel. 045-750108.

Bouwvak personeel

Bunij bouwbedrijf b.v. vraagt met spoed voor werk in Duitsland collones ervaren

Metselaars en betontimmerlieden.

Hoog loon en goede sociale voorzieningen. 045-217358.

Wij zoeken een

Buitendienst medewerker

met kennis van calculatie voor het werven van opdrachten in de bouwsektor "Duitsland". Zonder ervaring onnodig te reageren. Telefoon tijdens kantooruren: 048-334514.

Fa. RODICO vraagt voor direkt

3 Uitvoerders

Moeten zelfstandig kunnen werken en tekening lezen. Liefst met eigen ploegen. Goede soc. voorzieningen en betalingen voor werk in Duitsland. Telef. 045-231793.

Gevr. IJZERVLECHTERS, metselaars en inschalers. 045-722982 na 18.00 uur.

Huish.pers./Oppas

Gevr. POETSHULP 2 x per week enkele uren te Locht, Kerkrade. 045-310560.

Wie wil af en toe op ons KLEINKIND passen? Landgraaf-Schaesberg. Telef. 045-319678.

Chauffeurs

Taxi Jos Kolker zoekt nog enkele nette part-time CHAUFFEURS voor weekend (nacht). Soll. na tel. afspraak, ☎ 045-464545.

CHAUFFEUR, Algemeen Transport gevraagd. Telefoon: 045-427444.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Horeca personeel

Hotel Café Restaurant Wilhelmina vraagt voor het restaurant

een ervaren serveerster/Kelner

voor plm. 25 uur. Akerstraat 166, 6466 HP, Kerkrade.
Telef. 045-413823.

Rest. In de Gekroonde Haan te Heerlen vraagt voor direct MEDEWERKSTER afwas voor 3 à 4 avonden p.w. ook weekend. Tel. soll. tussen 11.00-14.00 uur, 711373.

Ervaren zelfstandig werkende FRITUREHULP m/v gevraagd. Tijden in overleg. 045-244538 na 13.00 uur.

FRITURE-HULP gevr. (zonder erv. onnodig te reageren). Tel. 045-326675.

Techn. pers.

Gevr. all-round TV TECHNIKER voor enkele middaguren of avonden per week. Goede verdienste. Br.o.nr. B-06027, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Kantoorpers.

Kan U of een bedrijf nog voor enkele uren/dagen per week of maand een jonge heer met ervaring voor ADMINISTRATIEF en boekhoudkundig werk gebruiken? Omgeving van Sittard tot Maastricht; Reisafstand geen probleem. Eventueel eigen ruimte en PC beschikbaar. Br.o.nr. B-06034, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Medisch personeel

Fysiotherapeut(e)

gevr. als deelgenoot of als vaste medewerker.
Omgev. Aken. Br.o.nr. B-06032, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Uitzendbureaus

Heftruckchauffeurs

Voor een relatie in Born zijn wij op zoek naar heftruckchauffeurs met rij-ervaring. Indien je een burgerlijk rijbewijs hebt en voldoet aan rij-ervaring neem dan contact op met:
Richard Schaapkens en Rachel Stok: 046-527909

Uitzendbureau Start

Rijksweg Zuid 49a Sittard.

Winkelpersoneel

Lampenpaleis b.v. zoekt voor haar vestiging Beek, voor directe indiensttreding een versterking van het team aldaar

Assistent bedrijfsleider Verkoper

Je hebt een HBO-opleiding gedaan in commerciële of technische richting. Je bent tussen 23-30 jaar en over het vak verkopen hoeven ze je niets te vertellen. Verder beschik je over een sterke enthousiaste persoonlijkheid, resultaat gerichte instelling een goede uitdrukkingsvaardigheid en tenminste een jaar ervaring in de detailhandel.
Geboden wordt:
Een zelfstandige baan en de kans mee te werken aan de groei van een ambitieus bedrijf met goede verlichtingsproducten. Goed salaris dat gelijke tred houdt met uw commerciële resultaten.
Zoekt u een zelfstandige en afwisselende commerciële baan, schrijf dan een brief met c.v. aan:

Lampenpaleis Beek b.v.

t.a.v. Mevr. Claessens, Maastrichterlaan 53, 6191 AC Beek.

Kantoormeubelen

TEGEN FABRIEKSPRIJZEN
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, whiteborden enz. enz.
NERGENS GOEDKOPER !!!
Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. enz. Alles tegen kostprijs.
ALLES UIT VOORRAAD !!!
Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOORMEUBELEN. Kissel 46a, Heerlen. ☎ 045-723142, geopend: ma. t/m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

Aanbieding Kantoorstoelen

vb. Rock II Za ƒ 165,-
Armleggers ƒ 50,-
Steeds 5000 stuks op voorraad, tegen fabrieksprijzen

Rockmart

kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Te koop KOPIEERAPP. verkl. en vergr. tot A4, merk Rank Xerox. Vr.pr. ƒ 1.350,-. Ursulastr. 182, Kerkrade. 045-458326.

Te koop Hovuma PALLETSTELLING, in prima staat; staanders 365x90 ƒ 95,- p. st., 465x90 ƒ 115,- p.st.; legbalken 270x10 cm. ƒ 32,50 p.st. Rockmart, Kissel 46, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te koop nieuwe stalen of houten magazijn- of ARCHIEFSTELLING in alle afmetingen verkrijgbaar. Direkt uit voorraad leverbaar, zeer lage prijs bv. 200x100x30 5-legborden ƒ 125,- p.mtr. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te k. weg. overcompl. KASREGISTER Sanyo ECR 905, pr.n.o.t.k. ☎ 04405-1241.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

DIEPVRIES- en koelkastreparaties, zonder voorrijkosten. ☎ 046-745230. Service binnen 24 uur met garantie.

Ter overname aangeboden

Coffee-Lunchcenter

Centrum Heerlen, goede omzet, huurpand.
Br.o.nr. B-06011, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven ☎ 040-457080. Discrete verzilvering van waardepapieren aan toonder. Advies voor discreet sparen in verband met EG-maatregelen. Boschdijk 363.

Goedlopende KAPSALON te koop nabij centrum Heerlen, huur ƒ 498,- per maand. Prijs overname n.o.t.k. Tel. 045-728639.

Te koop regio Zuid-Limburg BEMIDDELINGSBURO voor oppas. Lucratieve bijverdienste vanuit eigen woning. Br.o.nr. B-06030, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

! Geld !

Indien u meer dan 36% bankgegarandeerde rente per jaar krijgt! belt u dan a.u.b. het onderstaande telefoonnummer niet! I.D.S. Engelstrasse 59, Alsdorf (D). ☎ 00-49.240490720, dagelijks tussen 10.00-14.00 uur.

Uitgebreide luxe BRUIDS-REPORTAGE incl. roomkleurige Rolls Roys Silvershadow II ƒ 1.495,-. Fotostudio Bindels. ☎ 045-313775.

Te koop gevraagd

Pachtvrije landbouwgrond, gelegen in Zd-Limburg.
Minimale kavelgrootte 5.00 ha.
Reacties met beschrijving van de ligging en prijsopgave worden STRIKT vertrouwelijk behandeld. Br.o.nr. B-06017, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Zondag 2 oktober
provinciale kampioenschappen

Ploegen en trekkerbehendigheid

te Sittard/Watersley (a.d. voet v.d. Windrakerberg)
Wie wordt Limburgs beste ploeger en tractorchauffeur?
Kom de oplossing met eigen ogen aanschouwen!
Uw gastheren: bestuur en leden AJK Sittard/Swentibold.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

In prachtige omgeving, ruime PAARDEBOXEN incl. gebr. v. mooie buiten- en binnenbak. Tel. 045-232536 of 245610, Kersboomkensweg 66, Wijnandsrade.

Uit VOORRAAD leverbaar: veewagens 2-4 koeien en 6-8 koeien tandem as; gegalvaniseerde maisvoeder-drinkbakken 1500/3600 ltr. ook op wielen; voederbakken voor zoogkalveren; hooiruiven. Gegalvaniseerde weidehekken 2 t/m 5 m. Kiepwagens spec. prijzen 3.5 t/m 10 ton. Div. gebruikte machines o.a.: 1 aardappel boxenvuller; vaste tand cultivatoren; 1- en 2 rijige maishakselaars Cormick en Kemper, Isaria en Amazone zaaimach. 2-2.5 en 3 m. / 19-21 en 25 buis; 1-2 en 3 schaar ploegen en stoppelploegen 2-3-4-5-6-7 schaar; aardappelbinckerrooiers, Grimme, Europa Super en Bergmann voor onderdelen. Rotorkopeggen 2.5 en 3 m. LMB. J. Spons - Eysden. Bel 04409-3500.

PAARDENBOXEN, buitenstallen, draaideuren, voerbakken en hooiruiven. Sane, Maastrichtersteenweg 198, Maaseik. 00-32.89562616.

Te koop Grimme AARDAPPELROOIER, i.z.g.st. en loofkl. taarup. ☎ 045-751451.

Boomkwekers opgelet, Gaaslappen in alle maten voorradig, tegen scherpe prijzen. Ook uw adres voor boombanden, gereedschap, regen/winterkleding en schoeisel. VAN OPPEN, Hoofstraat 31, Schimmert. Telefoon 04404-2341.

AUTOBANDEN voor op de maiskolven. Nu met beloning. Gratis thuisgebracht. Bel meteen: 04923-66086.

SCHAPEN en lammeren te koop gevraagd. Telefoon: 045-724180.

Te koop partij KERSTBOMEN. P.Amorica. Tel. 04457-2006.

Te koop grote balen HOOI. Telefoon: 04405-3167.

Niehut en Cochin SIERHANEN, iets aparts. Tel. 046-335210.

Proficiat!

Proficiat
Frank / Margret
Met het 15-jarig bestaan van jullie zaak!!!

Kirsten, Lia, Suzan, Patricia en Maud.

Hans proficia[illegible]
25 joar ABP!!
(uuverwerk nit mitgete[illegible])

Vanoavend mit os sam[illegible]
STAND-BY
(werken ho maar) [illegible]
Dieng collega's.

50 min 1

Je kinderen en kleinkinderen.

hiep hiep Hoe[illegible]
Onze Marie wordt 43 ja[illegible]

Arthur, Nancy en Rig, Bianca en Rene

Te k. MERRIE 3½ jr. bruin, stokmaat, plm 1.52 mtr., onbel., zeer braaf. Waalbroek 19, Simpelveld.

Te koop recreatie-PAARD, goed bereden en getuigd, Ambyerstraat N 106, Amby-Maastricht.

Te koop 2 2½-jarige MERRIES V. Saros en Elkorona; 2 Merrie veulens V. Armstrong en Hamlet; D-pony 1.46. Tel. 045-455030.

Te koop gevraagd HOOI; te koop mini-paardje 67 cm hg. Tel. 04492-3112.

Te koop RIJPONY, hengst, 3 jr. Tel. 045-750108.

MESTQUOTUM te koop 1198 kg fosfaat. Br.o.nr. B-06033, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

LUCHT-HEATER, gasgest., incl. appendages en thermostaat. Afm. 90x80x90 (hangend mod.). Voor ruimtes tot 800 kub. Pr. ƒ 1.200,-. 045-314090 b.g.g. 327777.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Diversen

Autohandel O.K. CARS: zuki Jeep QJX 413 C[illegible] Ford Escort Cabrio 1.6[illegible] Daihatsu Charade '83; Scirocco 1.8, 16V '85; Golf GTI '86; BMW 630 pé '79; Opel Kadett stat. sel '87; Opel Corsa '83; cona '84 1.6 LPG; E[illegible] XR3i '84; Nissan 1.5 '85; érra '85 2.0 LPG; Golf '84; Toyota Corolla LB '84; Toyota Celica '85. [illegible] financ.,garantie, bij aan[illegible] 1x APK gratis. Verle[illegible] Lindelaan 23, Oirsb[illegible] 04492-5782.

Math. KOENEN biedt [illegible] koop aan: 100 tot 150 a[illegible] v.a. ƒ 500,- tot ƒ 10.0[illegible] Inruil en financ. mog., APK. Tel, 04499-[illegible] Handelsweg 1, Susteren.

Te koop gevr. alle me[illegible] auto's. Bet. HOOGSTE p[illegible] 045-416239 tot 21 uur open.

Voor Piccolo's zie verder pagina 8

Zeer GOEDLOPEND privéhuis heeft nog plaats voor 2 leuke meisjes. Zeer hoog garantie. 045-425100.

Lief MEISJE gevr. voor goedlopende sexclub, centrum Maastricht. Werktijden in overleg. Tel. 043-251040.

Gevraagd net MEISJE voor privé. Tel. 00.49-172-2454.689.

Privé vraagt DAME onervaren ca. 30-35 jr. Bel voor info: 043-436667.

100% Wild Live Sex
06-9891
Geen wachttijd! 1 gpm.

Hete Sex
Ik werd van alle kanten gepakt, wil je weten hoe
BEL..06..(1,- p.m.)
320.320.20.

Gratis telefoonsex voor vrouwen 06-4311 of 4611
Mannen bellen v. ƒ 1,- p.m.
Telefoonsex 06-9596
Sex direct 06-9519
Top contact 06-9645
Hete meiden 06-9785

Anonieme
Sexadresjes van vrouwen.
Bel 06-9737 (75 cpm).

Praat nu zelf de heetste vrouwen jouw (hotel)bed in!
Bel nu (100 cpm)
06-9664.

Gratis telefoonsex voor vrouwen 06-4366 of 4622
Mannen bellen v. ƒ 1,-p.m.
Telefoonsex 06-9713
Super sex 06-9716
Sex direct 06-9718
Sexcontact 06-9635
Sex plezier voor 2 06-9894
Live sex 06-320.325.00
Regiosex 06-320.325.92

Homosex voor 2
(ƒ 1,- p.m.)
Jack Off 06-9735
Telefoonsex 06-9835
Draai eerst 06-320 en dan:
SM voor 2 325.10
Bi-sex 323.36
Travestie 325.09
Breinsex 327.56
Darkroom 324.16
Jongenssex 325.19
Gay Super 329.16
Transsexueel 321.36

Gay Café Limburg
06-320.327.55
ƒ 1,- p.m.

(1,- p.m.) Geef die stoute meid v. mij maar een flink pak op d'r blote.... zei ze tegen haar vriend, nou die kon zich niet meer inhouden
06-340.340.55

De sadist
lacht wreed naar het vastgebonden meisje.
06-340.340.90 (1,- p.m.).

Live direct apart
ook voor adressen en tel.nrs!
06-340.350.80 (50 cphm).

Homokontakten
Zoek je 'n hete jongen?
06-320.330.18 (75 cpm).

Privé telefoonnrs. van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
06-9605

Thuiskontakt
hete vrouwen in jouw regio.
Bel nu 06-9811 (75 cpm).

(1,-p.m.) Kom maar m. je hand onder m'n bh, zei ze tegen de knul. En heb je dit wel 'ns gezien? Toen trok ze haar slipje uit
06-340.350.60

(1,- p.m.) Opeens deed hij m'n rokje omhoog en m'n broekje n. beneden. Maar meneer toch, wat doe u nu?
06-340.340.30

(1,- p.m.) Met 2 jongens in 't kleedhokje liet ze haar badpak zakken. Voel 'ns hoe strak ik ben, wie wil er eerst?
06-340.340.21

Telefoonsex
Hete vrouwen bellen gratis!
06-320.330.87 (75 cpm).

Gratis
sexgesprek voor vrouwen. Dames bel 06-4300. Heren bel 06-9667 (100 cpm).

Privé telefoonnrs van hete vrouwen thuis! (75 cpm)
06-9502

Erv. vrouwen
40 jaar zoeken sexcontact.
06-350.290.37 (75 cpm)

Gratis sex
vrouwen: 06-4300, heren bel 06-320.33091 (75 cpm).

Homo Jongens
Hoor ze TEKEER gaan
06-320.330.88 (75 cpm).

Hete vrouwen
willen met jouw 'n sexgespr.
(75 cpm) 06-320.322.33

Hete vrouwen zoeken
anoniem-sexkontakt
Bel nu: 06-9511 (75 cpm)

Gratis Sexkontakt
voor vrouwen: 06-4909,
Mannen bel 06-9604 75cpm

Discreet
Sexkontakt met rijpe meiden!
06-320.330.42 (75 cpm)

Sex-voor-twee
Telefoonsex met vrouwen
06-320.330.46 (75 cpm)

SM-kontakt
Voor strenge afspraken!
06-320.325.80 (100 cpm)

Rijpe vrouwen
zoeken onervaren jongens
06-9504 (75 cpm)

Homo-kontakt
Direct apart met een hete knul uit Limburg!!
Bel nu 06-9614 (Nu 50cpm)

Hete vrouwen uit de Regio
Limburg
06-350.23.047 (100 cpm).

Adressen
Dames geven hun adres en telefoonnummer.
06-96.85
24 u/p.d. 100 cpm

Direct contact
met DAMES uit heel Nederland. GEHEEL PRIVÉ thuis doorgeschakeld.
06-96.80
24 u./p.d. 100 cpm.

Privé
doorschakellijn. Naar dames THUIS door het hele land
06-96.88
24 uur p/d. 100 c.p.m.

VOLRIJPE vrouwen zoeken anoniem en niet-commercieel sexkontakt. 75 cpm.
06-9656.

NIEUW! Sexdoorschakellijn: Vrouwen willen DIREKT SEX. Bel nu 75 cpm
06-9.750

Rijpe vrouwen zoeken jongens voor een slippertje.
06-9760
75 cpm. AKTIE!!!

Rijpe vrouwen willen sexkontakt
(niet commercieel) 75 cpm.
06-9890

Zoek je RIJPE vrouwen voor sexkontakt? (Niet commercieel) bel: 1 gpm
06-350.266.53.

Sex via je Postcode!
Toets de cijfers van je Postcode in en ontdek de Sex/Adressen in jouw direkte leef/woon omgeving!
06-95.46
1 gpm (alle Ned. Postcodes)

Zin in 'n WIP? Bel de gewillige dames direkt 75 cpm.
06-98.77.

HOMOKONTAKTEN
Zoek je 'n lekkere hete jongen?
Gaydating
06-95.18 (75 cpm).

SM-KONTAKTEN
Direkt apart met meester of dienaar. Bel nu 75 cpm
06-95.37.

Let op! BLIND DATE via de telefoon. Direkt apart, leuke meiden. 75 cpm. Bel:
06-95.95.

Anonieme
Sexafspraakjes in Limburg
06-320.330.79 (75 cpm).

Heerlijk Discr.
direct apart met hete vrouwen uit Limburg!!
06-320.322.11 (75 cpm).

Anonieme
sexdating. Sexkontakt met eenzame vrouwen. 06-9706 (100 cpm).

Sex voor twee
sexgesprek met 'n vrouw.
06-320.330.82 (75 cpm).

SM voor 2
snelle sm-kontakten!!!
06-320.329.99 (75 cpm).

Sex van achter
GRIEKS!! Bel Marcha 1 gpm
06-9618

Taboe....
beestachtige Bep 1gpm.
06-320.327.20

Feest Feest Feest
***** UITBREIDING *** AKTIE**
Privé Yvonne
Reeds 11 jaar is door ervaring, goede onderlinge verstandhouding en met altijd graag terugkerende klandizie YVONNE nog altijd THE CHAMP onder de PRIVÉ-CLUBS
Altijd al iets extra's in huis aangeboden MAAR DEZE 2 WEKEN vanaf 26 september t/m 10 oktober SPECIAAL vanwege de uitbreiding.
NIET TE GELOVEN, maar toch waar, waanzinnig LAGE PRIJZEN!
Keuze uit meer dan 9 SUPERMOOIE MEISJES!!!!!!
Bel voor meer info en FEEST MEE, het loont zich.
TOT ZIENS!!!
045-425100
Kapelweg 4, Kerkrade

Sex, bel 04499-5500/045-228481

Sacha's Escort
045-463386 v.a. 17.00 uur, of bezoek CLUB EDEN Holzstr.103, Kerkrade.

Club & Escort Mirabelle.
Onze club is open vanaf 22.00 uur tot 05.00 uur.
Leuke dames verwennen U.
Burg. Franssenstr. 4, Kerkrade. Tel. 045-427120.

Zaterd. BIJ LYDIA
van EEN tot TWAALF ƒ 125,- p.u.
Groenstr. 64, Geleen. 046-749662.

Jasmin Privé
045-427325, ma-vr. 14-22u.
Ook escort, alle creditcards.

Marilyn Escort
045-426331. Ma tot vrij 14-05 uur, zat. en zond. 22-05 uur, Alle creditcards welkom.

Club La Bellle
Leuke meisjes verwachten u. Met Yvon Moni Karin, Biggi, Meggi, Regina, Anita, Elke dag geop. van 22.00-05.00. Alle creditcards geacc. Graverstr.13 Kerkrade-W. 045-416143. Meisjes gevr.

Manuela Escort
☎ 045-418886.
Tevens meisjes gevraagd.

Kelly escort
☎ 046-528044.

Boy + Girl
Escort - Service
045 - 257368

Jong en sexy zijn de meisjes bij, privé en escort.
Romantica
045-419742.

Maastricht privé
Alle dagen open. Keuze uit meer dan 20 leuke meisjes. Iedere dag andere keuze. Relaxen vanaf ƒ 100,-. Kennismaken zonder verplichtingen. Jodenstraat 2. Telefoon: 043-254183.

Elisa privé
Wij nemen alle tijd voor jouw! Kom eens langs en overtuig jezelf. 043-436667.

Mannen gezocht!!
vrouwen zoeken niet commerciële sex
☎ 046-752333.

bij Angelique
Najaarsstunt! ½ uur ƒ 80,-
Trio met massage ƒ 200,-.
Nieuw Monic.
☎ 045-311135.

Naakt uw woning gepoetst!
Erotik-Massage
Gezelschapsman
Mario. 00.49-172.2454689.

Modern echtp.
40+ zoekt contact met alleenst. gesit. dame vanaf 50 jaar of ouder, voor omgang in gezinsverband, etc. Br.o.nr. B-06014, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Surprise escort
SM & Boys 045-275600.

Twilight Escort
Ook Boys 045-275618.

Club in Aken zoekt dringend
meisjes
goede verdiensten.
Telef. 045-258331.

Boys voor heren
Tel. 045-716781.

ƒ 50,- all-in
Gratis film en koffie
geop. v. 9-23 u. 045-42360[illegible]

Prive Nieuw
Jacqueline van 10-18 uur
045-714707

Gratis sex
niet commerciële sexadressen en nummers van vrouwen.
☎ 046-752333.

Privé Ilona
NIEUW, Stephanie, Mandy, Ilona, ☎ 045-708903

Escort all-in
☎ 045-326191
ma t/m vrij v.a. 14.00 uur
zat. en zond. v.a.20.00 uur

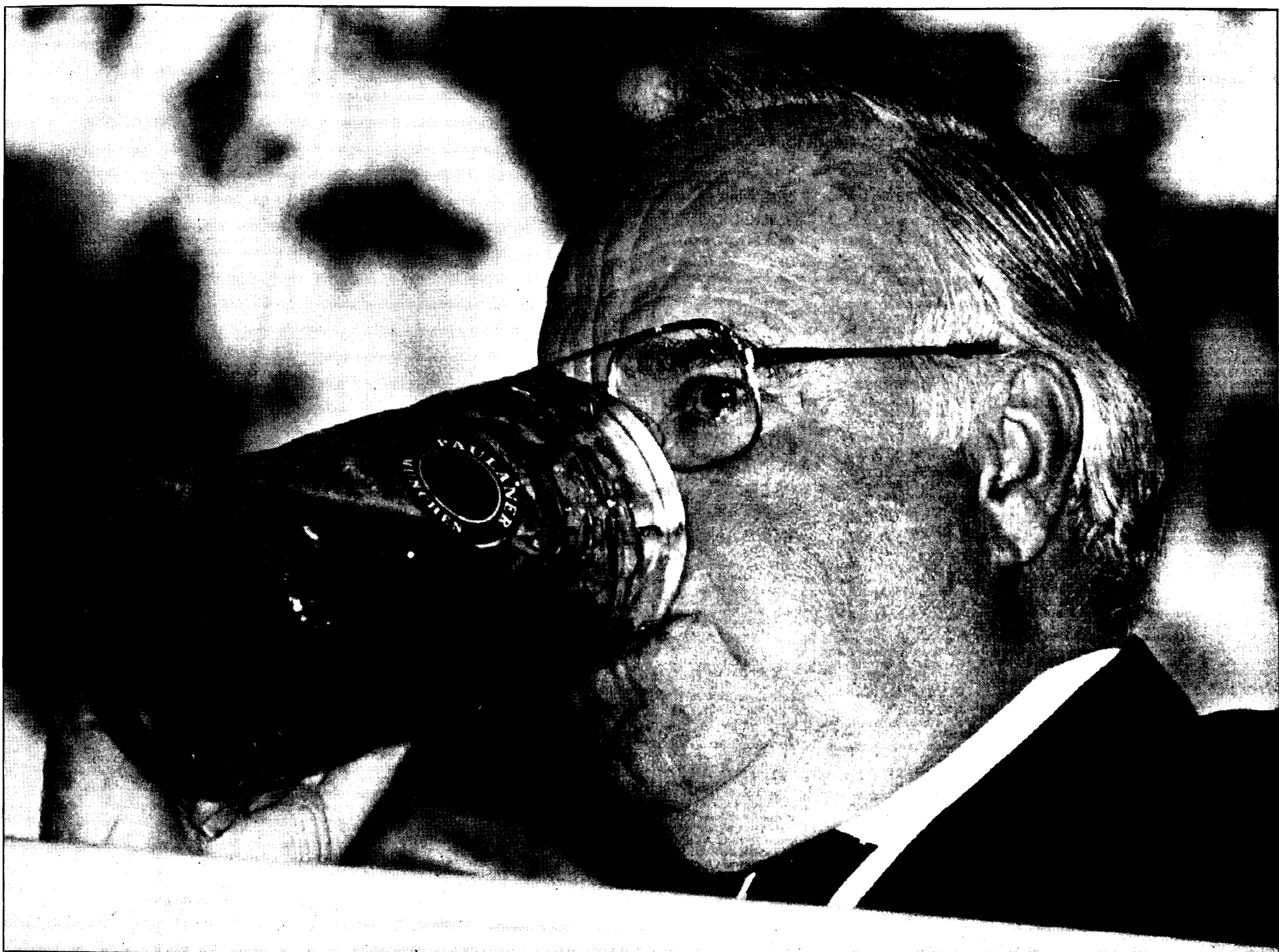
Privé Candy
Goed en discreet. Meisjes gevraagd. 045-212618.

Bondskanselier Helmut Kohl van eeuwige blunderborst tot machtsmachine

Op 16 oktober worden in Duitsland Bondsdagverkiezingen gehouden. De kiezers beslissen dan of de man die hen 12 jaar heeft geregeerd en de architect van de eenheid is geworden, nog vier jaar in Bonn de scepter mag zwaaien. De kansen daarop zijn groot. In dat geval zou Helmut Kohl na de Franse president Mitterrand de langst zittende regeringsleider in Europa worden. Dat is bijna een mirakel.

Want vrijwel niemand had gedacht dat de man die ooit de eeuwige blunderborst van de Duitse politiek leek te worden, waarschijnlijk als de succesvolste kanselier sinds de oorlog de geschiedenis in zal gaan.

De zonnekoning van Duitsland

DOOR PETER VAN NUIJSENBURG

HALLE – In het Gerry Weber-tennisstadion in Halle zitten drie fanfares. Om beurten mogen ze een stuk uit het repertoire spelen, dat sinds het ontstaan van dit genre aan elke muzikale vernieuwing is ontsnapt. Er wordt dus veel gehoempaat.

Het publiek zorgt met ritmisch geklap voor ondersteuning. Aan een ballustrade hangt een spandoek met 'Rietberg begroet Helmut Kohl'. De stemming onder de tienduizend mannen en vrouwen, van wie er naar schatting hooguit duizend jonger zijn dan vijftig jaar, is opgewekt en ontspannen. Wanneer de bondskanselier tien minuten te laat het stadion binnenkomt en een van de bands *Pruisens Glorie* ten gehore mag brengen, wordt er luid en spontaan geapplaudiseerd. Helmut Kohl, leider van de Christendemocratische Unie (CDU) en sinds 1982 regeringsleider te Bonn, speelt in Halle, in de deelstaat Noordrijn Westfalen, een thuiswedstrijd.

Goed-nieuws-show

Meestal is het bezoek van een nationale coryfee voor de lokale grootheden aanleiding om het publiek te vervelen met redevoeringen die na twee minuten al veel te lang blijken.

In Halle krijgen ze geen kans. De afdelingsvoorzitter mag een kort welkomswoord spreken, de kandidaat voor de deelstaatverkiezingen mag een kort loflied op de partijleider ten gehore brengen. De afdelingsvoorzitter mag als toegift Kohl een mandje met produkten uit de streek overhandigen. Maar daarmee is het voorprogramma afgelopen. Kohl wordt, dat is bekend, gauw kriegelig van de vaak oeverloze woordenstromen van zijn lokale paladijnen.

De bondskanselier is zelf evenmin een groots en meeslepend spreker. Zijn toespraken bevatten zelden of nooit formuleringen die zich in het geheugen vast zetten. Hij wil dat waarschijnlijk ook niet. Hij converseert als het ware met het publiek, maakt een grapje, is ontspannen.

In Halle is zijn rede een bijna een uur durende goed-nieuws-show. Alleen wanneer hij de mogelijke samenwerking tussen de sociaaldemocratische SPD en de PDS (de opvolger van de partij die in de DDR de Muur bouwde) ter sprake brengt, trekt hij een ernstig gezicht. 'De SPD heeft het pact van de democraten opgezegd. Wij, de democratische partijen, zouden nooit samenwerken met de vijanden van de democratie. Maar de SPD is daar om wille van de macht kennelijk wel toe bereid'.

Hereniging

In de rest van de toespraak schijnt de zon. De herening van het 45 jaar verdeelde land komt nu voor iedereen die het maar wil zien van de grond; nog nooit eerder in zijn geschiedenis is Duitsland omringd geweest door louter vrienden; de economie trekt aan en de inflatie is onder controle gebracht. Voorbeelden uit de voor iedereen herkenbare praktijk moeten de woorden kracht bijzetten.

„Dit jaar," zegt de bondskanselier, „zijn 21 miljoen Duitsers op vakantie in het buitenland geweest. En als ze naar de bank gingen om geld te wisselen, merkten ze dat ze met een harde munt op reis waren gegaan. Dat die Mark zo hard is, komt natuurlijk niet van zelf. Dat is ons beleid geweest."

Het land is dan misschien geen sociaal paradijs, maar het benadert dat ideaal toch wel heel dicht. „De bejaarden in de nieuwe deelstaten (de voormalige DDR, red.) hadden voor de val van de muur, een pensioen van 500 mark. Oostmarken, wel te verstaan. En nu? 1500 harde marken! We hebben het sociaalste land in Europa en daar mag u trots op zijn!" aldus de regeringsleider.

Natuurlijk zijn er nog wel wat wolken aan de horizon. De werkloosheid wordt bij elke recessie groter. „Daar hebben we nog geen goeie oplossing voor." Er wordt misbruik gemaakt van de sociale voorzieningen, maar ook van de subsidies voor het bedrijfsleven. De zwakke punten van het industrieland Duitsland zijn door de recessie blootgelegd. Duitsland zal hard moeten vechten om zijn positie als het grootste exportland na Japan te behouden. Maar Kohl geeft zijn publiek het gevoel dat dit problemen zijn die met de juiste aanpak, dat wil zeggen zijn aanpak, op te lossen zijn.

Succes

Dit vertrouwen dat hij bij zijn achterban, maar ook bij andere regeringsleiders, weet op te roepen is volgens 'Kohl-watchers' een van de sleutels tot het onwaarschijnlijke succes van de man die jarenlang als de vlees geworden middelmaat gold. Kohl is misschien geen geboren 'communicator' als de voormalige president van de VS, Ronald Reagan, maar ook hij slaagt er vaak in een gevoel van zekerheid, 'bij mij bent u in goede handen', over te brengen. Het is een talent dat het voor een politicus makkelijker maakt om boven aan de gladde paal van de macht te blijven. Maar het is niet genoeg.

Wie de carrière van deze 64-jarige politicus onder de loup neemt, stuit op een constante: Helmut Kohl is jarenlang door vriend en vijand onderschat. Van geen enkele politicus is zo vaak beweerd dat hij 'nu definitief' uitgerangeerd is. Vaak genoeg gaf hij daar zelf aanleiding toe. Kohl heeft niet altijd gelukkig geopereerd en hij miste zeker aan het begin van zijn loopbaan het charisma dat blunders kan compenseren.

Charisma is nog steeds geen begrip dat iemand automatisch te binnen schiet als hij aan Kohl denkt, maar het gezag dat hij tegenwoordig uitstraalt, komt er dichtbij.

Bitburg

Toen Kohl 12 jaar geleden eindelijk bondskanselier werd, dacht menigeen wat zijn van kwaadsappigheid overlopende Beierse rivaal Franz Josef Strauss eerder hardop had gezegd: 'Deze man mist alles, het karakter, de inhoud en het politieke inzicht, om bondskanselier te worden. Hij is volstrekt onbekwaam'. Het was inderdaad even wennen: na de briljante Brandt en de superieure Schmidt, stond nu de massieve provinciaal uit Rijnland Palts, voor wie varkenspens een delicatesse is, aan het hoofd van de regering in Bonn.

De eerste zeven jaar van zijn regeerperiode leken dit oordeel te bevestigen. Kohl strompelde door Bonn. Politieke initiatieven liepen op niets uit. Er waren schandalen en affaires waaraan hij niet altijd schuld had, maar die hem toch werden aangerekend, omdat hij geen vat had of leek te hebben op de gebeurtenissen en personen rond om hem.

Eén incident verdient het om in dit verband genoemd te worden. Toen Reagan in 1984 een bezoek aan Duitsland bracht, drong Kohl er bij hem op aan om 'als gebaar van verzoening' een bezoek aan de militaire begraafplaats van Bitburg te brengen. In Bitburg lagen echter niet alleen de stoffelijke resten van Wehrmachtsoldaten, maar waren ook SS-ers, soldaten van het elitekorps van de Nazi's, begraven.

De Bitburg-affaire leek ook voor wie redelijk welwillend tegenover Kohl had gestaan, het definitieve bewijs van 's mans ongeschiktheid voor het kanseliersschap.

Oppositie

Toch won Kohl met een staat van dienst die zelfs met de beste wil van de wereld alleen mager genoemd kan worden, de verkiezingen van 1987. Dat succes schrijven de deskundigen vooral toe aan het onvermogen van de oppositie om munt te slaan uit Kohls falen. De sociaaldemocratische kandidaat Johannes Rau moest campagne voeren met een partij die vijf jaar na het aftreden van Schmidt nog steeds verscheurd was.

Het voorjaar van 1989 was weer een van de momenten waarop voor Kohl een roemloos einde dreigde. De onvrede in de partijtop had een hoogtepunt bereikt. Er werd geïntrigeerd en gecomplotteerd tegen de falende partijleider. Deze wist de paleiscoup te overleven, vooral omdat het de samenzweerders uiteindelijk aan het lef ontbrak om Kohl het mes tussen de schouderbladen te steken.

Toekomstige historici zullen de mislukte coup waarschijnlijk als een van de grote keerpunten in Kohls carrière als bondskanselier beschrijven. Wanneer zijn tegenstanders er inderdaad in waren geslaagd om hem uit de weg te ruimen, had hij het andere grote keerpunt - de hereniging van de Bondsrepubliek met de voormalige DDR - nooit bereikt en was hij nooit de 'kanselier van de eenheid' geworden.

In het veelbewogen jaar tussen november 1989, de val van de Berlijnse Muur, en oktober 1990, de ondertekening van het verdrag dat de Duitse eenheid regelde, steeg Kohl boven zich zelf uit. Op de vraag of een ander dit ongeëvenaarde huzarenstuk ook tot stand zou hebben gebracht, is geen eensluidend antwoord mogelijk. We moeten aannemen van wel. Maar dat Duitsland ook na de hereniging vast geklonken bleef aan het Westen, de Navo en de EU, wordt algemeen erkend als zijn verdienste.

Bij de eerste verkiezingen voor de Bondsdag van het nieuwe Duitsland incasseerde Kohl de beloning. Hij werd tot de eerste bondskanselier van het herenigde vaderland gekozen.

Kloof

Na deze historische triomf is de huidige regeerperiode een door teleurstelling getekende ervaring geworden. De kloof tussen Oost- en Westduitsers, de Ossi's en de Wessi's, is nauwelijks kleiner geworden. De toenadering werd nog bemoeilijkt door de economische recessie die nu pas overwonnen lijkt. Kohl, zegen critici zoals zijn voorganger Helmut Schmidt, heeft toen niet de rol gespeeld die hij had moeten spelen. Hem wordt vooral verweten de problemen van de hereniging te hebben onderschat en zijn landgenoten na de euforie van de hereniging niet voorbereid te hebben op de kater van het daadwerkelijke samenleven. Het was nu echt tijd om op te stappen.

In december verleden jaar kondigde het gezaghebbende weekblad Der Spiegel, geen vriend van de bondskanselier, dus weer eens aan dat het 'tijdperk Kohl' nu 'definitief' ten einde liep. De opiniepeilingen leken het blad gelijk te geven. De sociaaldemocratische kandidaat voor het kanseliersschap, Scharping, had op het oog een onaantastbare voorsprong opgebouwd. De wisseling van de wacht stond voor de deur...

Sindsdien lijkt het tij zich weer ten gunste van Kohl te hebben gekeerd. Hij zal vermoedelijk kunnen profiteren van de economische opleving en het voorzichtige optimisme, dat overal in het land, ook in het oosten, ontluikt.

Het vertrouwen is zo groot, dat het CDU in de verkiezingscampagne alles op Kohl zet. Op de verkiezingsposters ziet de passant Kohl te midden van een bewonderende menigte. De aanduiding van de partij ontbreekt volledig. In de reclamespots zingt een kloon van zangeres Tina Turner, de echte stem was te duur, 'Simply the Best'. Het CDU werft niet met programmapunten. Kohl is het programma.

De herwaardering

Inmiddels is Kohl onderworpen aan een herwaardering. Hij is niet langer een tweederangs staatsman op zijn retour, maar plotseling een 'fenomeen'. De eerbewijzen komen soms uit een onverwachte hoek. Der Spiegel wijdde twee maanden geleden een omslagartikel aan de 'machtsmachine'. Daarin wordt Kohl, die negen maanden geleden nog was afgeschreven, opgevoerd als een grootmeester van het politieke spel, die een uitgebreid netwerk van contacten in de partij en bevriende media virtuoos weet te bespelen, rivalen meedogenloos uitschakelt en maar één doel kent, de macht. Het is een overtuigend portret.

In het tennisstadion in Halle is Kohl aan het slot van zijn toespraak gekomen. Duitsland gaat de beste jaren van zijn geschiedenis in. Omringd door vrienden, met een bloeiende economie. Laat je niet in de put praten door de sociaaldemocraten, houdt hij zijn gehoor voor. Dat zijn nu eenmaal 'vreugdeloze figuren'.

Steeldrummen met je oom in Suriname.

Voortaan niet f 5,85 p/min., maar ca. f 4,90 p/min.

Voor Piccolo's zie verder pagina 10

Even lunchen met een zakenrelatie in Peking.

Voortaan niet f 5,85 p/min., maar ca. f 4,90 p/min.

Zakendoen met een relatie in Peking. Of gewoon even lekker swingen met je oom in Paramaribo. Vanaf nu gaat het allemaal nog gemakkelijker.

Per 1 oktober 1994 heeft PTT Telecom namelijk de tarieven voor bellen met een groot aantal verre landen verlaagd. Telefoneren of faxen vanuit Nederland naar bijvoorbeeld Suriname of China kost dan niet ca. f 5,85 p/min., maar ca. f 4,90 p/min.

En tijdens de daluren zelfs ca f 4,40 p/min. Want per 1 oktober heeft PTT Telecom ook voor alle landen daltarieven geïntroduceerd. Deze gelden op maandag t/m vrijdag van 20.00 tot 08.00 uur en in het gehele weekend.

Hieronder staan de landen vermeld waarvoor de tariefverlaging per 1 oktober geldt.

Afghanistan (geen daltarief)	Grenada	Noord-Korea
Alaska	Groenland	Norfolk
Amerikaanse Maagdeneilanden	Guadeloupe	Oman
Amerikaans Samoa	Guam	Pakistan
Angola	Guatemala	Palau (geen daltarief)
Anguilla	Guinee	Panama
Antigua en Barbuda	Guinee-Bissau	Papoea-Nieuw-Guinea
Argentinie	Guyana	Paraguay
Ascension	Haiti	Peru
Australisch-Antarctica	Honduras	Puerto Rico
Bahama's	India	Qatar
Bahrein	Irak	Reunion
Bangladesh	Iran	Ruanda
Barbados	Ivoorkust	Saint Kitts-Nevis
Belize	Jamaica	Saint Lucia
Benin	Jemen (geen daltarief)	Saint-Pierre en Miquelon
Bermuda	Jordanie	Saint Vincent en de Grenadines
Bhutan	Kaapverdie	Sao Tome en Principe
Bolivia	Kameroen	Sint-Helena
Botswana	Kampuchea (Cambodja)	Sint-Maarten
Brazilie	Kenya	Saudi-Arabie
Britse Maagdeneilanden	Kiribati	Senegal
Brunei	Koeweit	Seychellen
Burkina Faso	Laos	Sierra Leone
Burundi	Lesotho	Solomoneilanden
Caymaneilanden	Libanon	Somalie
Centraalafrikaanse Rep	Liberia	Sri Lanka
Chili	Macau	Sudan
China	Madagascar	Suriname
Christmaseiland	Malawi	Swaziland
Cocoseiland	Maldiven	Syrie
Colombia	Mali	Tanzania
Comoren	Marianeneilanden	Togo
Congo	Marshalleilanden	Tonga
Cookeilanden	Martinique	Trinidad en Tobago
Costa Rica	Mauritanie	Tsjaad
Cuba	Mauritius	Turks- en Caicoseilanden
Djibouti	Mayotte	Tuvalu
Dominica	Mexico	Uganda
Dominicaanse Republiek	Micronesia	Uruguay
Ecuador	Mongolie	Vanuatu
El Salvador	Montserrat	Venezuela
Equatoriaal-Guinea	Mozambique	Verenigde Arabische Emiraten
Eritrea	Myanmar	Vietnam
Ethiopie	Namibie	West-Samoa (geen daltarief)
Falklandeilanden	Nauru	Zaire
Fiji	Nepal	Zambia
Frans-Guyana	Nicaragua	Zimbabwe
Frans-Polynesie	Nieuw-Caledonie	Zuid-Afrika
Gabon	Niger	
Gambia	Nigeria	
Ghana	Niue	

Voor andere verre landen geldt een nog lager tarief. Bellen naar Australië kost bijvoorbeeld maar ca. f 3,50 p/min. En voor ca. f 1,70 p/min. belt u al met de V.S.

In het boekje "Alles wat u moet weten over bellen naar het buitenland" staan alle tarieven overzichtelijk op een rijtje. Het is gratis verkrijgbaar bij alle Primafoons, Business Centers en bij de meeste grote postkantoren.

Bellen naar een groot aantal landen vanaf nu stukken goedkoper.

...op z'n kop ...n met je ... Australië.

... p/min.

Even kennismaken met een nieuwe collega in Zuid-Afrika.

Voortaan niet f 5,85 p/min., maar ca. f 4,90 p/min.

De verjaardag vieren met je kleinzoon in de V.S.

Ca. f 1,70 p/min.

Effectenbeurs stapt soepel 21ste eeuw binnen

Nieuwe supercomputer op Beursplein 5 werkt snel

Van onze redactie economie

AMSTERDAM – Verrassend soepel is de Amsterdamse Effectenbeurs de 21ste eeuw binnengestapt. Via geavanceerde computers en 20.000 nieuwe telefoonlijnen vonden de dames en heren handelaars gisterochtend klokslag half elf hun weg in de 'cyber-space' van de beurs. Honderdduizenden mogelijke transacties, koersen en aan- en verkopen zitten nu in de computer.

Gisteren maakte Beursplein 5 de ingrijpendste hervorming mee uit de eeuwenoude geschiedenis. Een totaal nieuw handelssysteem werd in gebruik genomen, met een aparte beeldschermenmarkt voor miljoenentransacties van professionele beleggers. Doel van de operatie is de concurrentiepositie van de Amsterdamse beurs internationaal veilig te stellen. De laatste jaren was veel handel weggelekt naar Londen, waar de beurs al in 1986 werd gecomputeriseerd.

Het moderne, gecomputeriseerde handelssysteem, waar alle informatie in rondzingt, heeft 'Het Grote Bord' met de belangrijkste noteringen tot pure decoratie gedegradeerd. Het bevat nog maar een fractie van de beschikbare gegevens. Maar het mag blijven: de bestuurskamer van de Effectenbeurs is ruim, maar niet groot genoeg om het bord te herbergen.

● *Overzicht van de vernieuwde beursvloer. Het grote bord op de achtergrond is alleen nog bestemd voor bezoekers; de actuele koersen staan op de computerbeeldschermen.* Foto: GPD

Rampen

„Het zal allemaal wel even wennen worden. En je kunt rampen nooit uitsluiten," erkende Baron van Ittersum, de voorzitter van het beursbestuur na de inwerkingtreding van het nieuwe systeem. Maar hij constateerde ook zeer tevreden 'een rimpelloze start'. „De stemming onder de handelaren is goed. Ze hebben er zin en vertrouwen in." De opgetogen en vrolijke sfeer op de beursvloer gaf hem daarin gelijk.

Wat opviel bij de start van het nieuwe systeem was de grote snelheid. De eerste noteringen in de dertig belangrijkste beursfondsen kwam vrijwel onmiddellijk tot stand, terwijl daar normaal gesproken al gauw vijf minuten voor nodig zijn. Ook bij de kleine fondsen op de 'lokale markt' liepen de schermen aanzienlijk sneller vol dan voorheen.

Voor een deel kwam dat doordat de beurs nog de orders van donderdagmiddag, toen om 12 uur de stekkers eruit werden getrokken, en van gisterochtend vóór 10.30 uur moest verwerken. „We moesten vanaf de opening ook de inkomende orders afwerken. Toen was het dus even dubbel zoveel werk, een soort vuurproef. Maar het werkte perfect," aldus W. Nagel, rentespecialist bij handelshuis Van der Moolen.

Ook zijn collega's roemden de supercomputer. Het 'leuren' met koop- of verkoopopdrachten is nu verleden tijd. Via het megabrein van de nieuwe computer worden op elkaar aansluitende orders binnen vijftien seconden tot elkaar gebracht. „Je hebt nu een reëel beeld van de hele markt. Vroeger wist je niet wat de concurrentie aan het doen was."

Tikfouten

Was met het oude handelssysteem nog wel eens een vergissing mogelijk via telefonisch gesloten contracten, nu kan er hooguit iets misgaan als een handelaar een tikfout maakt bij het invoeren van prijzen. Wat gisterochtend prompt deze of gene overkwam. Wie bijvoorbeeld voor een aandeel Begemann 53,80 gulden intikt, in plaats van 35,80 gulden, zit met de gebakken peren.

Commissaris voor de notering A. Vastenhouw, die toezicht op een eerlijke handel, lichtte echter toe dat transacties op vergissingen gebaseerd, kunnen worden teruggedraaid. Alleen bij de dertig hoofdfondsen wordt dat een stuk moeilijker, want dan moet alle handel na de verkeerde transacties ook worden geschrapt. „Dat zullen we dus alleen in het uiterste geval doen."

Bovendien kent de geavanceerde computer een automatische noodrem, zo legde Vastenhouw verder uit. „Als er een duidelijke fout wordt gemaakt zegt het systeem 'ho'. De order gaat er gewoon uit. Een duidelijke fout betekent dat de koers van een order gemiddeld ongeveer drie procent afwijkt van de dan geldende koers."

Deze beveiliging biedt eveneens bescherming tegen een eventuele ineenstorting van de beurs, een krach. „Het vorige systeem had geen noodrem. Maar nu, als er binnen een uur van het beursgemiddelde, de Amsterdamse EOE Index (AEX), zo'n vijftien punten afgaan, koppelt de computer de hoofdfondsen en uit meerdere fondsen samengestelde 'mandjes' af. Om te voorkomen dat mensen zonder na te denken doorgaan met verkopen en verkopen."

Betere controle

Het nieuwe systeem maakt het daarbij tevens mogelijk om een betere controle op een eerlijke handel uit te oefenen. Het daarmee belaste Controlebureau van de beurs kan zelf rechtstreeks in het systeem kijken. Als een handelaar een 'ritje' maakt met een grote order, dus profiteert van de daardoor te verwachten koersbeweging, kan de controleur dat feilloos in de computer zien. 'Ritjes' zijn nu feitelijk uitgesloten.

'Front running', stukken kopen of verkopen omdat er een grote order aankomt, is eveneens gemakkelijker te ontdekken. Alleen is niet eenvoudig te bewijzen of de handelaar de positie innam omdat hij van de grote order wist. „Dat wordt moeilijker," bevestigt H. de Ranitz, één van de woordvoerders van de Effectenbeurs. Hoeveel jaar de beurs vooruit kan met de nieuwe computers, durft De Ranitz niet te voorspellen. „We kunnen zes keer de gemiddelde dagomzet in één dag verwerken. Dat is heel veel. De internationale norm is vier keer. Technisch gezien is er voorlopig geen enkele zorg op dat punt."

Bij de handelaren is enige opluchting te bespeuren nu ze weer normale werktijden krijgen. Tot gisteren moesten ze vroeg naar de beurs om proef te draaien en laat blijven om te oefenen en cursussen te volgen. Wel moeten ze nu binnen vijftien seconden beslissen of ze op een order ingaan. Dat probleem lijkt ondervangen doordat ieder is gespecialiseerd in één of slechts een paar fondsen. Gisterochtend klonk het al een keer triomfantelijk 'Ik heb het binnen vijf seconden gehaald!'

Vliegtickets voor halve prijs bij jubilerende KLM

AMSTELVEEN – Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan gaat KLM gedurende tien weken voor bepaalde bestemmingen tickets verkopen voor ongeveer de helft van het laagste retourtarief. Vanaf 10 oktober maakt KLM elke week drie bestemmingen bekend waarvoor de jubileumtarieven gelden. Wie ervan wil profiteren, moet binnen een week boeken.

De kortingsactie is niet alleen maar een weggevertje van de jarige luchtvaartmaatschappij. KLM hoopt veel passagiers aan te trekken die de reis anders niet gemaakt zouden hebben. Dat betekent dat op stoelen die anders leeg waren gebleven in de stille winterperiode, nu een passagier meereist die in elk geval iets betaalt.

Bij het wekelijkse aanbod van drie bestemmingen zal er één in Europa zijn en de andere twee intercontinentaal. Het aantal plaatsen is echter niet onbeperkt. De snelle beslissers maken de meeste kans, want bij de actie geldt het devies „op is op". De heen- en terugreis moeten binnen acht weken na de boeking gemaakt worden.

KLM start bovendien een wedstrijd waarin voor de winnaars tweeduizend gratis tickets klaarliggen. De wedstrijd is gebaseerd op het motto 'Het luchtruim verbindt alle volkeren' van KLM-oprichter Plesman. Deelnemers in deze wereldwijde wedstrijd kunnen ideeën insturen om mensen en culturen door middel van een vliegreis dichter bij elkaar te brengen. Een jury onder leiding van oud-premier Lubbers zal de winnaars aanwijzen.

Alleen compromis kan cao-overleg redden

Voortbestaan vut in metaal loopt gevaar

Van onze redactie economie

HEERLEN – Het voortbestaan van de vut in de metaalnijverheid wordt bedreigd. Vakbeweging en werkgeversorganisaties verschillen grondig van mening over de hoogte van de premie die nodig is om de uittredingsregeling in stand te houden. Woensdag wordt een laatste poging gedaan om er via een compromis alsnog uit te komen. Mislukt die poging, dan loopt ook het overleg over de nieuwe cao gevaar.

In de metaalnijverheid werken ruim 300.000 mensen. Ze omvat een reeks van bedrijfstakken die loopt van metaalbewerkende ondernemingen (waaronder kleine en middelgrote constructiebedrijven), via elektrotechnische installateurs, centrale-verwarmings- en luchtbehandelingsbedrijven, garages en (brom)fietsreparateurs tot de goud- en zilversmeden toe.

Benepen

Berekend is dat de vut-premie volgend jaar omhoog moet naar 4,06 procent wil men althans de bestaande regeling ongewijzigd kunnen handhaven. Op het ogenblik ligt de premie op 3,71 procent.

De werkgevers zijn er faliekant op tegen dat de premie tot boven de 4 procent zou stijgen.

De vakbeweging zit er absoluut niet mee. Ze verwijt de werkgevers een heel benepen gedrag, omdat de stijging voor tweederde voor rekening van de werknemers komt. Voor de ondernemers zou handhaving van de vut 0,11 procent meer gaan kosten.

Ongeschonden

In het gesprek van woensdag zal worden gezocht naar een compromis. Een lagere premie dan de 4,06 procent die nodig is voor de ongeschonden handhaving van de regeling, zal moeten leiden tot óf een nog hoger premiedeel voor de werknemers óf tot een beperking in de regeling: verhoging van de vut-leeftijd en/of verlaging van de vut-uitkeringen.

In de metaalnijverheid is uittreding nu mogelijk vanaf 59 jaar. De uitkering ligt op 87,5 procent.

De werkgevers pleiten al geruime tijd voor lagere premies en dientengevolge voor verhoging van de vut-leeftijd en verlaging van het uitkeringspercentage.

Sphinx-dochter neemt Nederlandse Kunststoffen over

Van onze redactie economie

MAASTRICHT – Wisa in Arnhem, producent van sanitaire kunststoffen en dochter van Sphinx Gustavsberg in Maastricht, heeft de Nederlandse Kunststoffenindustrie (NKS) in Soesterberg overgenomen. Sphinx heeft voor het bedrijf f 4,5 miljoen betaald.

De betaling gebeurde in aandelen. Het uitstaande aandelenkapitaal van Sphinx is met één procent uitgebreid. De jaaromzet van NKS bedroeg in 1993 f 4 miljoen. Het bedrijf heeft 25 mensen in dienst. Door de overname hoopt het Maastrichtse Sphinx de marktpositie van dochter Wisa te verbeteren.

Ook hoopt het beursconcern de produktiecapaciteit te vergroten. Daaraan zou behoefte bestaan, na de fusie van Sphinx met Gustavsberg.

munt uit

● Tv's

De Europese Commissie gaat de import van kleurentelevisies uit een aantal Aziatische landen, waaronder Philips-tv's uit Singapore, voorlopig zwaarder belasten. Volgens Brussel maken televisieproducenten in deze landen zich schuldig aan dumpingspraktijken in de Europese Unie.

● Rente

Houders van zakelijke rekening-courantkredieten bij de banken van de Internationale Nederlanden Groep, ING en Postbank, zijn vanaf vandaag 0,5 procent goedkoper uit. De banken berekenen niet langer een debetrentetoeslag. Daarnaast wordt het promessedisconto opgegeven als uitgangspunt voor het rentetarief. Daarvoor in de plaats komt een nieuwe basisrente.

● Kentekens

De verkoop van auto's met een grijs kenteken aan particulieren is in de eerste helft van dit jaar geheel ingestort. De verkoop van zogeheten vans (personenauto's met twee voorstoelen en voor het overige een laadvloer) is teruggevallen van ruim 6.500 in de eerste helft van 1993 naar 287 in de eerste zes maanden van dit jaar.

● Kruideniers

Het aantal rijdende winkels en kleine winkels met minder dan honderd vierkante meter vloeroppervlakte zal de komende vijf jaar meer dan halveren. Dat verwacht het accountantskantoor Deloitte & Touche. De teloorgang van de kleine kruideniers komt volgens het onderzoek ten goede aan de grote ketens.

● Chips

Chipsfabrikant Smiths kan dwangsommen van een halve ton per dag gaan innen, want concurrent Croky nog lang der nageaapte Smiths-verpakkingen in de winkelschappen laat liggen. Croky verloor gisteren in kort geding van concurrent Smiths Food Group.

beurs

Onderuit

AMSTERDAM – Het aanbod van één aandeel Heineken zorgde gisteren al voor een tussentijdse koersdaling van f 0,70. De eerste dag op de Amsterdamse Effectenbeurs met het nieuwe systeem van schermenhandel kende flinke koersverschillen en een forse toename van het aantal noteringen. Door 'schoonheidsfoutjes' gingen met name de chemiefondsen DSM en Akzo Nobel zwaar onderuit. Na maanden van voorbereiding en een halve beurs op donderdag startte Amsterdam gisteren met het nieuwe systeem van beeldschermhandel.

Grote partijen kunnen via de computer rechtstreeks handelen, waardoor beter geconcurreerd kan worden met de qua transactiekosten goedkopere Londense markt. Kleine partijen handelen wel via de hoekman op de beursvloer. Deze moet alle orders direct melden. Het opsparen van orders tot een bepaald pakket is bereikt, kan niet langer. Daardoor ontstond gisteren een stortvloed aan noteringen en enorme fluctuaties in koersen. Handelaren spraken echter van 'schoonheidsfoutjes'. „Bepaalde cyclische waarden, zoals Akzo Nobel en DSM hadden daar extra van te lijden", aldus een handelaar op de beursvloer.

Na grote schommelingen gedurende de dag eindigde de AEX-index op 402,27, een daling van 1,64 punt. Bij de hoofdfondsen daalde DSM f 4,80 naar f 147,50, ondanks een goede presentatie van het concern op donderdag. Ook cyclische waarde Akzo Nobel daalde flink, met f 3,80 naar f 204,10. Heineken ging f 1,70 naar beneden op een slotkoers van f 237,30.

Bij een lage omzet was uitgever Wolters Kluwer de grote winnaar met f 4,50 op f 123,50. Uitgever De Telegraaf verloor f 3,50 en kwam uit op f 192.

Hoofdfondsen

ABN Amro Hold.	58,40	58,10
Aegon	100,00	100,20
Ahold	48,50	49,00
Akzo Nobel	207,90	204,10
Bols Wes. c.	34,70	33,90
CSM cert.	66,20	64,80
Dordtsche Petr.	194,50	195,00
DSM	152,30	147,50
Elsevier	166,50	166,40
Fokker cert.	15,90	15,60
Fortis Amev cert.	70,50	69,70
Gist-Broc. cert.	45,20	44,70
Heineken	239,00	237,30
Hoogovens nrc	78,20	76,60
Hunter Douglas	76,80	77,50
ING c.	75,30	75,00
KLM	47,80	48,50
Kon. KNP BT	52,20	52,00
Kon. Olie	186,80	187,20
KPN	52,40	52,40
Nedlloyd	58,10	56,80
Océ-v.d.Gr.	72,30	73,50
Pakhoed cert.	47,50	45,50
Philips	53,40	53,10
Polygram	75,40	75,30
Stork	43,00	43,00
Unilever cert.	199,40	198,60
Van Ommeren nrc	45,20	46,00
Ver.Bezit VNU	190,70	188,20
Wolters-Kluwer	119,00	123,50

Avondkoersen Amsterdam

ABN Amro Hold. 58,00 (58,10)
AEGON 100,20 (100,20)
Bols Wessanen 34,00 (33,90)
Fortis Amev 69,30 (69,70)
Philips 52,70-52,80 (53,10).

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	82,00	81,00
ABN Amro pref.	57,30	57,10
ABN AmroHld.prf.c.	6,20	6,20
ACF-Holding c.	38,30	38,00
Ahrend Groep c.	168,00a	167,80
Alanheri	37,30	37,30
Ant. Verff.	406,00	406,00
ARTU Biologicals	3,60	3,70
Asd Options Tr.	22,20	22,30
Asd. Rubber	2,50e	2,70
Atag Hold. cert.	127,00	126,50
Athlon Groep	71,00	70,00
Athlon Groep nrc	69,50a	–
Aut.Ind.R'dam	118,00	118,50
Ballast Nedam c.	76,00	75,10
BAM Groep	109,50	109,20
Batenburg	142,00	142,00
Beers	188,00	192,20
Begemann Groep	37,00	36,50
Belindo	280,50	281,00
Besouw Hold.	31,70	31,70
Blydenst.-Will.	26,60	26,50
Boer De Winkelb.	68,00	67,50
Borsumy Wehry	28,10	27,60
Boskalis cert.	37,00	36,50
Braat Beheer	24,30	24,80
Breevast	9,30	9,50
Burgman-Heybroek	1390,00	1390,00
Calvé-Delft cert.	1365,00	1365,00
Calvé-Delft pref	890,00	880,00
Cap Volmac	23,30	23,30
Ceteco Hold.	45,00	44,80
Cindu Intern.	103,00	102,00
Claimindo	280,00	280,00
Content Beheer	28,80	28,60
Credit LBN	40,30	39,50
Crown v.G. cert.	133,00	133,30
CSM	66,00	65,00
De Drie Electr.	14,20	14,20
Delft Instrum.	24,10e	24,10
DICO Intern.	68,40	68,60
Dorp-Groep	33,00	33,00
Draka Holding	41,70	40,80
Econosto	22,20	22,50
EHCO KLM Kleding	35,50	35,70
EMBA	200,00	200,00
Eriks Holding	117,00	117,90
Flexovit Int.	84,80	84,50
Frans Maas cert.	57,00	56,50
Free Record Shop	29,00	29,00
Fugro cert.	32,50	33,20
Gamma Holding	92,00	92,30
Gamma pref.	6,00	6,00
Garzarelli $	10,00	–
Gelderse Pap.	72,50	73,00
Getronics	52,00	53,00
Gevéke	32,40	32,40
Giessen-de N.	57,70	58,40
Gouda Vuurvast	70,00	70,00
Goudsmit	30,60	30,50
Groenendijk	29,70	29,70
Grolsch cert.	52,00	51,70
Grontmij	61,80	61,90
GTI-Holding	167,00	162,00
Hagemeyer	133,00	139,90
HAL Trust B	16,30	16,30
HAL Trust Unit	16,30	16,30
HBG	288,00a	278,00
Heijmans	59,00	59,00
Heineken Hold. A	215,00	213,50
Helvoet Holding	28,50	28,50
Hes Beheer c.	19,70	19,70
Hoek's Mach.	78,50	78,50
Holl. Colours	83,00	83,20
Holl. Ind. Mij	69,00	69,00
Holl.Sea S.	0,41	0,41
Hoop Eff.bank	7,80	8,00
Hunter D.pref.	1,85	1,85
IHC Caland	41,80	41,30
ING	7,23	7,22
Inter/View Eur.	6,50	6,50
Internat.Muell.	95,50	93,00
Kühne+Heitz	36,80	36,80
Kas-Associatie	62,70	62,70
KBB	106,60	103,50
Kempen & Co	13,50	13,50
Klene Holding	140,00	138,80
Kon. Sphinx	53,50	53,50
Kon.KNP BT c.pref.	7,75	7,67
Kondor Wessels	45,00e	45,50
Koppelpoort	416,00	416,00
Krasnapolsky	147,50a	147,10
Landré & Gl.	48,50	48,50
LCI Comput.Gr.	3,70f	3,65
M.Enim OB-cert.	86,50	85,50
Macintosh	44,80	44,60
Management Share	1,60a	1,55
Maxwell Petr.	187,00	187,00
Moeara Enim	1631,00	1625,00
Moolen Holding	44,80	46,50
Mulder Boskoop	34,50	34,00
Multihouse	2,10	2,20f
Naeff	440,00	440,00
NAGRON	92,50a	91,90
Nat. Inv. Bank	126,50	122,50
NBM-Amstelland	17,20	17,20
Ned.Part.Mij	50,00	50,00
Ned.Springst.	6450,00	6450,00
NEDAP	60,80	60,80
Nedcon Groep	34,50	33,10
Nedschroef Hold.	74,00	74,00
Neways Electr.	11,50	11,50
Nijv.-Ten Cate	82,30	82,30
NKF Holding	211,00	211,00
Norit	20,70	20,40
Nutricia VB cert	86,40	86,10
OPG cert.	43,00	43,40
Orco Bank cert.	62,80	64,00
Ordina Beheer	21,00	21,10
OTRA	284,00	287,50
P & C Groep	97,00a	97,00a
Philips Electr. d'95	0,10	–
Pie Medical	8,20	8,20
Pirelli Tyre	14,00	14,00
Polynorm	187,50	187,50
Porc. Fles	25,20	25,20
Randstad	85,80	86,10
Reesink	116,00	116,00
Rood Testhouse	3,80	3,60
Rothmans Int.	4,01	3,75
Roto Smeets Boer	35,00b	35,50
Samas Groep	53,50	53,20
Sarakreek	5,20	5,20
Schuitema	1900,00	1900,00
Schuttersveld	44,30	44,80
Simac Techniek	15,20	16,00
Sligro Beheer	88,10	88,30
Smit Intern.	42,50	42,20
St.Bankiers c.	17,80	17,90
Stad Rotterdam c.	36,00	35,00
Telegraaf De	195,50	192,00a
Textielgr.Twente	76,50	76,00a
Tulip Computers	17,10	17,40
Tw.Kabel Holding	189,00	188,50
Ubbink	60,70	60,70
Union	29,50	28,90a
Vereenigde Glas	560,00	560,00
Vilenzo	43,40	43,40
Volker Stevin	88,00	87,50
Vredestein	14,00	14,00
Wegener	119,00	118,00
Welna	48,50	48,50
West Inv.F. wb	65,00	65,00
West Invest F.	11,00	11,00
Weweler	31,00	32,20
Wolff, Handelmij	60,80	60,00f
Wolters Kluwer	484,00	484,00
Wyers	23,20	23,20

Beleggingsinstellingen

A'dam EOE Ind. F.	439,00	436,00
ABF	110,00	110,00
ABN Amro A.in F	82,90	82,80
ABN Amro Aand.F.	96,90	95,60
ABN Amro Amer.F.	73,60	72,80
ABN Amro Eur. F.	85,00	85,20
ABN Amro Far E.F.	78,50	78,20
ABN Amro L.Gr.F.	182,60	182,50
ABN Amro Neth.F.	115,30	115,50
ABN Amro Obl.Grf.	199,10	198,90
ABN Amro rent.div	160,60	160,60
Aegon Aandelenf.	46,00	46,60
Aegon Spaarplus	4,90	4,90
Aldollar BF $	30,90	30,80
Alg.Fondsenbez.	249,50	247,60
Alliance Fund	10,20	–
Alrenta	229,20	229,20
Amvabel	93,80	93,80
Asian Cap.F.$	62,90	62,60
Asian Select. F.	107,20	107,00
Asian Tigers F.	112,30	112,00
ASN Aandelenf.	52,20	51,90
Austria Global	1217,00	1217,00
Austro Hung. F.	7,50	7,60
AXA Aand.Int.	75,50	75,50
AXA E&L Belegg.1	91,90	92,40
AXA E&L Belegg.2	92,20	92,40
AXA E&L Belegg.3	117,40	117,40
AXA E&L Belegg.4	86,60	86,50
AXA E&L Kap.Rente	118,30	118,30
AXA Obl.Ned.	75,40	75,40
Bemco RentSel.	62,20	62,20
Bever Holding	4,50	4,50
Biogrond Belegg.	10,60	10,60
CL Aandelenfonds	96,30	96,60
CL Liq.Groeifonds	102,10	102,20
CL Obl.Dividendf.	103,70	103,90
CL Obl.Waardef.	121,90	122,00
Comm.Argeus F.	85,90	86,60
Comm.Benacus F.	88,50	89,20
Comm.Cea F.	91,00	91,10
CuMPreferent F.	106,90	106,70
Delta Ll.Dollarf.	53,40	53,00
Delta Lloyd ECU	54,60	54,10
Delta Lloyd Inv.	38,60	38,80
Delta Lloyd Mix	72,80	72,30
Delta Lloyd Rent	60,30	60,10
Donau Fonds	30,00	30,40
DP America Gr.F.	35,00	–
EGF Investm.	161,50	161,50
EMF Rentefonds	82,30	82,30
EMS Growth Fund	102,50	–
EMS Income Fund	91,10	91,10
EMS Offsh. Fund	100,30	–
Eng-Holl.Bel.T1	10,60	–
Eng-Holl.Bel.Tr.	20,00	20,00
Envir.Growth F.	38,50	38,50
Esmeralda part.	37,60	37,50
Eur.Ass. Trust	8,40	8,40
Euro Growth Fund	62,70	–
Euro Spain Fund	8,50	–
Far East Sel.F.	81,50	83,00
GAF Am.Liq.F. ecu	1,53	–
GAF Am.Obl.F. ecu	1,81	–
GAF Bfr.Liq.F. bfr	1050,00	–
GAF DM Liq.F. ecu	1,59	–
GAF DM Obl.F. ecu	1,56	–
GAF Eng.Aandf. ecu	2,07	–
GAF Eng.Liqf.ecu	1,22	–
GAF Eng.Oblf.ecu	1,28	–
GAF Eur.Aandf.ecu	2,27	–
GAF Eur.Oblf.ecu	2,17	–
GAF Gl.Managf.ecu	2,52	–
GAF Jap.Aandf.ecu	1,17	–
GAF Jap.Liqf.ecu	1,62	–
GAF Jap.Oblf.ecu	1,76	–
GAF N-Am. Aandf.ecu	2,25	–
GAF	3,33	–
V.Oost.Aandf.ecu		
German City Est.	32,00	32,10
Gim Global	57,20	57,30
Groeigarant	1,36	1,36
Holl. Eur. Fund	59,30	59,30
Holl. Obl.Fonds	129,00	–
Holl. Pac. Fund	140,80	141,80
Holl. Sel.Fonds	98,00	97,90
Holland Fund	89,00	89,20
Hooge Huys Hypf.	128,80	128,00
INB Bnk Verre Oost.	48,00	47,50
ING Bnk Dutch F.	61,10	61,00
ING Bnk Geldm.F.	60,98	60,99
ING Bnk Glob.F.	53,40	53,30
ING Bnk Oblig.F.	32,70	32,60
ING Bnk Rentegr.F	128,30	128,20
ING Bnk Spaard.F.	103,36	103,38
ING Bnk Vastg.F.	22,00	22,00
Interbonds	488,00	488,00
Intereffekt 500	28,60	28,50
Intereffekt wt	29,90	30,30
Intereffekt Yen Value	84,90	84,90
Investa part.	82,00	–
IS Himal.Fund $	17,20	17,30
Jade Fonds	221,80	223,50
Jap:Ind.Alpha F.	7050,00	7050,00
Jap.Sect.Rat.Yen	5400,00	5400,00
Japan Fund	19,40	–
Korea Pac.Tr. $	13,00	13,00
Latin Am.Eq.F.	107,20	105,50
Leveraged Cap	59,50	60,00
Liquirent	54,45	54,45
Mal.Capital F.$	17,40	16,70
Mees Obl.Div.F.	114,60	114,60
Mexico Income F.	20,00	20,00
Mondibel	76,70	76,70
Nat.Res.Fund	82,00	81,00
New Asia Fund	10,10	10,40
Nomura Warr. F.	0,27f	0,26b
OAMF Rentefonds	11,35	11,25
Obam, Belegg.	318,50	317,60
Ohra Aand.F.	63,90	63,40
Ohra Liq.Grf.	54,00	54,00
Ohra Obl.Df.	54,60	54,60
Ohra Obl.Grf	55,10	55,10
Ohra Onr.G.F.	60,30	60,40
Ohra Totaal F.	58,10	58,00
Orange Fund	28,00	27,90
Pac.Dimensions	30,00	30,00
Pac.Prop.Sec.F.	40,50	–
Pierson Rente	128,00	127,80
Pitcher	45,70	45,70
Postb.Aandelenf.	57,70	57,70
Postb.Beleggf.	57,40	57,40
Postb.Obl.f.	48,80	48,80
Postb.Verm.gr.f.	59,60	59,60
Rentalent Bel.	168,20	168,20
Rentotaal NV	38,30	38,30
RG Aand.Mixfund	60,30	60,20
RG America F.	141,00	140,30
RG Divirent F.	53,60	53,60
RG Europe F.	127,50	126,40
RG Florente F.	128,80	128,90
RG Hollands Bezit	97,40	96,90
RG Nettorente F.	105,00	105,00
RG Obl.Mixfund	61,80	61,40
RG Pacific F.	143,90	143,30
RG Rente Mixfund	63,30	63,60
Robeco	114,60	114,10
Rodamco	52,10	52,10
Rodamco Ret.Ned.	99,20	99,10
Rodin Prop.$	69,00	69,00
Rolinco	117,60	117,00
Rolinco cum.p	89,90	89,90
Rorento	82,50	82,50
Schrod.Int.Pr.F	29,00	28,90
Sci/Tech $	16,00	–
Suez Gr.Fund	50,30	50,40
Suez Liq.Grf.	200,20	200,30
Technology Fund	16,30	16,30
Tokyo Pac.Hold.	249,00	249,00
Tolsteeg, Beleggmij	350,00	351,50
Trans Eur.Fund	89,60	90,10
Transpac.F.	370,00	386,00
Uni-Invest	19,40	19,20
Unico Inv.Fund	69,00	69,00
Unifonds DM	35,50	–
Vaste Waard.Ned	55,00	54,70
VastNed	104,50	104,10
VHS Onr. Mij	4,70	4,70
VIB NV	46,60	46,60
VSB Aand.F.	99,10	98,70
VSB Mix Fund	60,20	61,00
VSB Obl.Groeif.	108,20	107,70
VSB Rente Fonds	99,90	99,90
WBO Intern.	70,60	70,60
Wereldhave NV	96,80	95,00
ZOM Florida F. $	33,00	33,50
Zonnespectrum	8,85b	8,85

Parallelmarkt

IPNA 3 nrc	341,00a	341,00a
Melle, van nrc	113,30	111,00
Pan Pac. Winkel	3,70	3,50

Wall Street

allied signal	35⅝	34⅛
amer.brands	36	36¼
amer.tel.tel	53⅞	54
amoco corp	59⅛	59¼
asarco inc.	33⅝	32⅞
bethl. steel	21	21
boeing co	43¾	43⅛
can.pacific	16⅞	16¾
chevron	41⅜	41⅝
chiquita	16½	16½
chrysler	44⅛	44⅞
citicorp	42	42½
cons.edison	24¾	24⅞
digit.equipm.	26⅝	26½
dupont nemours	58⅛	58
eastman kodak	[illegible]	51¾
exxon corp	57¾	57⅝
ford motor	27½	27¾
gen. electric	49¾	48⅛
gen. motors	46¾	46⅞
goodyear	33¾	33⅝
hewlett-pack.	87½	87⅜
int. bus.mach.	69½	69½
int. tel.tel.	82½	83⅝
klm airlines	27¼	27⅜
mcdonnell	115⅝	115½
merck co.	35¼	35½
mobil oil	79⅛	79⅛
omega financ.	24¾	24¾
philips	30½	30⅝
royal dutch	107	107⅜
sears roebuck	47⅞	48
sfe-south.pac.	22¾	22⅝
texaco inc.	59⅝	60
travelers	32⅝	32⅞
united techn.	62⅞	62⅝
westinghouse	13⅛	13
whitman corp	16¾	16¾
woolworth	17	17⅜

Advieskoersen

amerik.dollar	1,670	1,790
austr.dollar	1,21	1,33
belg.frank (100)	5,28	5,58
canad.dollar	1,230	1,350
deense kroon (100)	26,90	29,40
duitse mark (100)	109,35	113,35
engelse pond	2,60	2,85
finse mark (100)	33,95	36,45
franse frank (100)	31,20	33,95
griekse dr. (100)	0,63	0,80
hongkong dlr.(100)	19,75	23,75
ierse pond	2,54	2,79
ital.lire (10.000)	10,00	11,70
jap.yen (10.000)	171,50	177,50
noorse kroon (100)	24,00	26,50
oost.schill. (100)	15,65	16,15
port.escudo (100)	0,98	1,16
spaanse pes. (100)	1,25	1,41
turkse lira (100)	0,0035	0,0065
zuid.afr.rand	0,37	0,52
zweedse kr. (100)	21,70	24,20
zwits.fr. (100)	132,25	136,75

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,73375-1,73625
antill.gulden	0,9000-0,9000
austr.dollar	1,2790-1,2890
belg.frank (100)	5,4450-5,4500
canad.dollar	1,29125-1,29375
deense kroon (100)	28,545-28,595
duitse mark (100)	112,0350-112,0850
engelse pond	2,7370-2,7420
franse frank (100)	32,805-32,855
griekse dr. (100)	0,6850-0,7850
hongk.dollar (100)	22,3250-22,5750
ierse pond	2,7025-2,7125
ital.lire (10.000)	11,115-11,165
jap.yen (10.000)	176,200-176,300
nwzeel.dollar	1,0410-1,0510
noorse kroon (100)	25,575-25,625
oostenr.sch. (100)	15,9150-15,9250
port. escudos (100)	1,0790-1,1190
spaanse pes. (100)	1,3400-1,3500
zweedse kr. (100)	23,195-23,245
zwits.frank (100)	134,915-134,965
e.c.u.	2,1395-2,1445

Indexen

cbs koersindex	270,10	269,50
EOE-index	403,91	402,27
Dow Jones	3843,19	-11,44

Optiebeurs

	serie		omzet	v.k.	
aegn	c okt	100,00	172	1,80	2,10
ah	c jan	50,00	136	2,00	1,9[illegible]
d/fl	c okt	175,00	144	1,20	1,30
d/fl	p okt	170,00	370	1,00a	0,40
dsm	c okt	150,00	202	5,20	2,80
dsm	p okt	145,00	233	1,00b	[illegible]
dsm	p okt	150,00	177	2,40	[illegible]
eoe	c okt	400,00	375	8,00	[illegible]
eoe	c okt	405,00	530	5,50b	[illegible]
eoe	c okt	410,00	278	3,30	[illegible]
eoe	c okt	415,00	148	2,00	[illegible]
eoe	c okt	425,00	176	0,00	0,80
eoe	c okt	430,00	176	0,40a	[illegible]
eoe	p okt	385,00	227	1,00a	[illegible]
eoe	p okt	395,00	232	2,30	3,10
eoe	p okt	400,00	420	3,50	[illegible]
eoe	p okt	405,00	254	5,50	[illegible]
eoe	p okt	410,00	205	8,40	[illegible]
eoe	p nov	410,00	227	11,00	[illegible]
eoe	p dec	380,00	605	5,00a	[illegible]
eoe	p jan	380,00	1983	4,20	[illegible]
eoe	p jan	390,00	1923	6,40a	[illegible]
eoe	p jan	400,00	143	9,30a	[illegible]
hoog	p okt	80,00	140	3,50a	[illegible]
ing	p okt	75,00	1052	1,50a	[illegible]
nll	p nov	98,00	230	3,90a	[illegible]
nll	p feb	97,00	230	4,40a	[illegible]
nut	c feb	85,00	300	9,00	[illegible]
nut	c feb	95,00	183	6,30	[illegible]
olie	c okt	190,00	178	2,30	[illegible]
olie	c jan	195,00	180	5,10b	[illegible]
olie	c o96	160,00	205	39,00	[illegible]
olie	c o98	190,00	144	30,00	29,90
olie	p okt	190,00	138	4,50	4,00
olie	p jan	180,00	136	3,40a	3,10
phil	c okt	45,00	600	8,70	[illegible]
phil	c okt	50,00	148	4,00	[illegible]
phil	c okt	55,00	104	0,80	[illegible]
phil	c jan	55,00	787	2,80	[illegible]
phil	c jan	60,00	156	1,20	[illegible]
phil	c apr	55,00	143	4,00	[illegible]
phil	c apr	60,00	551	2,10	[illegible]
phil	p okt	50,00	137	0,30a	[illegible]
phil	p okt	55,00	208	2,10	2,70
phil	p jan	50,00	300	1,40	1,70
phil	p jan	55,00	203	3,70	4,20
top5	p okt	740,00	162	5,50	7,40
unil	c okt	210,00	204	0,00	0,30
unil	c jan	210,00	167	4,00	[illegible]
unil	p okt	190,00	706	0,00	0,00

Goud en zilver

AMSTERDAM - Prijzen van 14.00 uur:
GOUD: onbewerkt 21,750-22,350, vorige 21,700-22,300, bewerkt 23,950 laten, vorige 23,900 laten.
ZILVER: onbewerkt 275-345, vorige 275-345, bewerkt 390 laten, vorige 390 laten.

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

SOLOV AUTO'S

Honda

HONDA

DEALER

Autobedrijf Rotor BV
Heerlerbaan 229, Heerlen
Tel. 045-41 69 00.

(Afslag Geleen McDonald's)
CROMBAG
☎ 046 - 74 62 60

Te koop Honda PRELUDE 2.0 EX 4 WHL. ALB, bwj. '87, kleur wit. Telef. 04498-59864 b.g.g. 046-740426.

Te k. HONDA Civic, nw. model, APK sept. '95, vr.pr. ƒ4.950,-, inruil mogelijk. Tel. 04754-86850/06-53164405.

Te koop HONDA CRX, bwj. '87, 16i 16V, 130 Pk., i.z.g. st., ex. BPM, ƒ9.000,-. Tel. 045-729947 of 726673.

Te koop Honda PRELUDE 1.8 EX, bwj. '87, veel extra's, 89.000 km, nw.st., vr.pr. ƒ9.750,-. Tel. 045-411965.

Honda ACCORD 2.0i EX, d. grijsmet., 1-'91, 59.000 km. Jurgen Autocentrum. 045-452570.

HONDA Concerto 1.5i, bwj. '92, 34.000 km, nog ½ jr. fabrieksgarantie. Debeistaan 35, Nieuwenhagen.

Hyundai

HYUNDAI

DEALER

Auto Vaessen Heerlen
Beitel 19
Tel. 045-42 40 10.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

AUTOMAAT Pony 1.5 GLS bwj. '87, nw.st. ƒ5.250,-. Telef. 045-708476.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Jeep

Jeep

DEALER

American-Cars Schimmert
Groot Haasdal 6
Tel. 04404-1888.

Te koop TOYOTA Landcruiser 2.4 benzine, bwj. 6-'86, geel kenteken, van 1e eig., km.st. 106.000, grijsmet., stuurbekr., centr. vergr., schuiframen, hoofdst. achterin, 5 lm-velgen, 5 wintervelgen, spatbordverbreders en bullbar. Tel. 045-461997.

JEEP CJ 7, m. Chevy V 8, 4 t. lier, br.w. bwj. '77, vraagpr. ƒ12.500,-. Telefoon: 045-271998.

Lada

Wij kopen alle LADA'S en ook andere auto's. Telefoon: 045-423973.

Te k. gevraagd alle type LADA'S voor export van 1984 t/m 1991. Correcte afhandeling. Tel. 077-515511.

Lancia

DEALER

Automob.bedrijf Creusen BV
Parallelweg 34, Heerlen.
Tel. 045-74 21 21.

Thema 16V
1991, open dak, alcantara bekl., zwartmet., 1 jaar garantie. Lancia dealer
Creusen Heerlen
Parallelweg 34
☎ 045-742121.

Thema 16V LE
direktie-auto 1994, 12.000 km, fabrieksgarantie
Lanciadealer
Creusen Heerlen
Parallelweg 34
☎ 045-742121.

Dedra 1.8 IE
juni 1994, 9.000 km!!! zwartmet., demo-auto, fabrieksgarantie

Dedra 1.8 IE
nov. 1990, do.blauw, 1 jaar garantie
Lancia dealer
Creusen Heerlen
Parallelweg 34
☎ 045-742121.

Te k. Beta coupé VOLOMEX '85, 140 pk, 2e eig. uitst. staat, ƒ9.850,-. Tel. 045-726028.

Te k. LANCIA Junior, bwj. '83, klein, wit en zuinig, pr. ƒ1.250,-. Tel. 045-729753.

Mazda

mazda

DEALER

Mazda Caubo Kerkrade
Langheckweg 2.
☎ 045-46 46 46.

Loven Heerlen
Palemigerboord 401
Tel. 045 - 72 24 51

Te k. MAZDA 626, bwj. '89, i.z.g.st., APK, grijsmet., vr.pr. ƒ9.500,-. Tel. 04493-5539.

Te koop MAZDA 323F, 1.6i, bwj. '90, km.st. 54.000. Telef. 045-752951.

Te koop MAZDA 626 aug. '90, 56.000 km, 1e eig., schadevrij. 045-271186.

Te koop MAZDA 626 GLX, 2.2.i, bouwjr. '91, diverse extra's, airco, cruise contr., alu-velgen, 205 banden, ƒ20.500,-. Tel. 045-312023.

Te k. MAZDA 323 HB 1.5 ltr. bwj. '81, 5-bak, in perf.st. pr. ƒ750,-. Tel. 045-317302.

MAZDA 323 aut. 1.6i GLX, stuurbekr., 26 mnd. Autobedr. Eussen, Ransdalerstr. 43, Ransdaal. 04459-1677.

MAZDA 323 1.4, LPG, bwj. 9-'86, APK 9-'95 ƒ4.150,-. Tel. 045-354448.

MAZDA 626 2-drs., bwj. '79, APK okt. '95, trekhaak, vr.pr. ƒ1.400,-. ☎ 04405-3508.

MAZDA RX7, sportauto, rood, nw. mod. '87, extra's, ƒ17.500,-. Tel. 045-424128.

MAZDA 323, 3-drs. 1-6 GLX, rood, 8-'92. Jurgen Autocentrum. 045-452570.

MAZDA 323 GLX 1.5 Sedan bwj. '89, i.z.g.st. Mgr. Hanssenstr. 6, Landgraaf.

Te koop MAZDA RX 7 sportauto, 150 Pk inj., bwj. 10-'87, antr. met., radio, Tbbs-Tno alarm, schijfrem, stuurbekr., ƒ18.250,-. Tel. 045-215553, na 17.00 uur.

jurgen autocentrum
100 geselecteerde KWALITEITSOCCASIONS
in alle prijsklassen van ALFA tot VOLVO.
waaronder: 30 stuks Mercedes
SNELLE LEVERING VAN NIEUWE IN GEWENSTE UITVOERING EN KLEUR!!!
OPENINGSTIJDEN: ma. t/m vr. 9.00-18.00 uur
zaterdag 10.00-17.00 uur
Langheckweg 32-40, Kerkrade,
industrieterrein Dentgenbach
045-452570

Mercedes

DEALER

SMEETS Mercedes Benz
Heerlen 045-754575
Maastricht 043-613200
Geleen 046-757575

Te koop van part. MERCEDES 500 SL, in showroomcond., bwj. okt. '85, koopje! airco, airbag, cabrio, radio enz., 130.000 km., zilvermet. Te bevr. Provincialeweg Zuid 73, Oirsbeek.

BMW 323i, bwj. '80 i.z.g.st., nwe. banden, sportv. BBS spoiler (voor) met verstralers, achterspoiler, sunroof, trekhaak, event. met radio/CD speler, pas voorzien van grote beurt, pr.n.o.t.k. ☎ 046-521117.

MERCEDES 190 E, bwj. '83, 5-bak, airco, stuurbekr., pr. ƒ8.950,-. 046-525489.

Te k. MERCEDES 190 diesel, automaat, bwj. '84, veel extra's, vr.pr. ƒ9.250,-. Telefoon 04492-5473.

250 TD bwj. '86, plm. 165.000 km, zilvermet., autom. airco, automaat, ABS, centr. vergr., alarm, w.w.-glas, 3e bank in laadruimte, radio, pr. DM 22.000. Tel. 00-49.240759155.

MERCEDES 280 ivoorkleur, 6 cylinder, 1978, voor liefhebber, zeer mooie auto, in prima staat, veel extra's. Tel. 04754-82826.

Te koop MERCEDES 190 D bwj. '84, 194.000 km, APK 5-'95, i.z.g.st., met vele extra's, ƒ11.000,-. Tel. 04455-2752.

Van part. te koop MERCEDES 190 E bwj. '87, c.v., schuifd., alu velgen, verlaagd, kl. blauw, spoiler, enz. pracht wagen. 045-410726.

Te k. MERCEDES 230 CE automatiek, bwj. '88, in perf. nw.st., vele extra's, vr.pr. ƒ47.500,-. ☎ 04750-25847.

Te k. MERCEDES 190E APK, alle extra, i.nw.st., ƒ13.750,-. Tel. 046-337377.

MERCEDES 380 SE '84, nw. st., airco, ABS 17" velgen, br. banden, aut. en nog vele extra's. Tel. 045-272719 b.g.g. 045-229409.

MERCEDES 190 E 2.3 16V, bwj. '85, div. extra's, beigemet., in nieuwst., pr.n.o.t.k. 046-528336 b.g.g. 581841.

Te k. MERCEDES 190 autom., bwj. '84, div. extra's, ƒ12.000,-. Tel. 045-429845.

Te koop MERCEDES Benz 190 E automaat, nw. LM-velgen, sportstuur, electr. schuifd. enz. pr. ƒ11.750,-. Telef. 043-649725.

Te koop MERCEDES Benz 307 D, dubb. cabine aannemersuitv., nw. APK, pr. ƒ9.250,-. Tel. 043-649725.

Te koop MERCEDES Benz 500 SEC, full option, bwj. '86 en Mercedes Benz 380 SEC full option, bwj. '85. Telef. 043-649725.

Te k. MERCEDES 450 SLC, bwj. '79, in perf.st., vr.pr. ƒ16.500,-. 04406-10133.

MERCEDES 190 E 2.3, 16 V, '86, c.v., schuifd., 16 " Borbet, zeer strakke auto, vr. pr. ƒ22.000,-. 045-742880.

Te k. MERCEDES B 230 TE, bwj. '83, centr. vergr., ABS, autom., enz., pr. ƒ5.000,-, radio/cass. 4 winterb. + velgen. ☎ 046-521117.

MERCEDES 280 SL, met winterkap, bwj. '84, inr. kl. cabrio mog. ☎ 043-436789.

MG

MG-B bwj. '76, zeer goede Ned. auto, 2e eig., gerev., pr. ƒ16.500,-. Tel. 045-727243.

Te k. MGB, kleur rood, bwj. 1978. Tel. 04454-[illegible]152.

Mitsubishi

Te koop Mitsubishi GALANT bwj. '81, APK 3-'95, vaste pr. ƒ1.100,-. Tel. 045-226568.

Mitsubishi GALANT GL, HB, bwj. '89, wit, ƒ10.750,-. Tel. 04499-2391, na 17.00 uur.

MITSUBISHI Galant 2.0 GLSi autom., 4-drs. SED, veel extra's, beigemet., bwj. '89, ƒ13.750,-. Tel. 046-528336 b.g.g. 581841.

Mitsubishi COLT 1200 GL, bwj. '85, div. opties. Vr.pr. ƒ5.500,-. Tel. 045-224190 b.g.g. 04492-1515.

Mitsubishi COLT 1500 GL Royale, bwj. '87, pr.n.o.t.k., APK 4-'95. Tel. 045-353766.

MITSUBISHI Space-wagon 2.0 GLXi, automaat, two-tone groen, alle extra's, sept. '93, pr. n.o.t.k, inruil mogelijk. Telefoon 046-522119.

Te k. Mitsubishi COLT GL, 11-'89, m.'90, km.st. 38.000, kl. wit/zwart, incl. radio, ƒ11.750,-. 045-253863.

Nissan

NISSAN

DEALER

Nissan Garage Schoenmakers
Limbrichterweg 78, Sittard.
Tel. 046-51 28 14.

Jurgen Autocentrum
Langheckweg 36, Kerkrade.
Tel. 045-452570

SUNNY 1.6i 12 V SLX, kat., combi, bwj. 11-'89, km.st. 68.000, in nieuwstaat, vr.pr. ƒ10.950,-. ☎ 045-218922.

Te k. NISSAN Sunny 1.6, SLX Wagon, bwj. okt. '92, 58.000 km, veel extra's, vr. pr. ƒ22.000,-. Tel. 045-714915.

NISSAN Sunny 1.5 coupé, bwj. 9-'83, APK 8-'95, vr.pr. ƒ1.000,-. ☎ 045-458270.

Nissan Sunny 3-drs '87; 4-drs '88; 5-drs 2.0 DLX '91. GÖTTGENS, Haspelsestr. 20, Sittard. 046-516565.

NISSAN 100 NX SLX, rood, stuurbekr., sportvign., 4-'91, 1e eig., 35.000 km. Jurgen Autocentrum. 045-452570.

Oldtimers

OLDTIMER-VERZEKERINGEN nu al vanaf ƒ80,- WA per jaar. Ass.kantoor Jac. Stel, telef. 045-721866.

Te k. div. FIAT 500; Lancia Beta coupé; Maserati Biturbo. Tel. 045-258082.

PEUGEOT 404, bwj. '74, wit, APK 10-'95, ƒ4.850,-. Tel. 045-741904.

Te koop AUSTIN 8 1934; Skoda Octavia 1960; Skoda 100 L 1975, inruil mogelijk. Hoofdstr. 114, Hoenbroek. Tel. 045-212896.

Te k. VAUXHALL Victor Saloon type BFE, bwj. '63, geh. gerestaureerd (60 dagen kaart en oldtimerverz.) foto's ter inzage. 045-225338. Passartweg 43, Heerlen.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Opel

Te koop KADETT D 1.3SR, topconditie, met onderdelen, dubbele banden, trekhaak, alu. velgen, vr.pr. ƒ2.200,-. Telefoon 045-317499.

Opel MANTA 2.0i, ui. bouwd, div. extra's, i.z.g. vr.pr. ƒ1.950,-; Opel K. 1.2N, bwj. '80. zeer mooi, pr. ƒ950,-. Tel. 046-58211[illegible]

Voor Piccolo's zie verder pagina 11

Super Limburgs Dagblad Bingo

Gratis kans op de auto bij aankoop van uw Bingo kaarten.

Vergunning voor Limburgs Dagblad Bingo is verleend door de Staatssecretaris van Justitie onder no. L.O. 940-0081-0096.94

Prijswinnaars spelronde 4

N.Bessems	St.Corneliusstraat 10	Kerkrade	ƒ2500
J.Peters	W.Alexanderstraat 130	Landgraaf	ƒ2500
H.Gofiin	Past.Brounsstraat 34	Schinveld	ƒ1000
R.Klein	Lupinestraat 162	Kerkrade	ƒ500
G.Gerritse	Rietveldstraat 40	Heerlen	ƒ500
J.Erren	KSGstraat 10	Heerlen	ƒ250
M.Dirks	Schoonbronstraat 10	Schin op Geul	ƒ250
T.Stocco	Grasbroekerweg 148	Heerlen	ƒ250
M.Voncken	Agathagracht 23	Kerkrade	ƒ250
E.Beckers	Pastorijweg 44	Vijlen	ƒ250
I.van Kan	Stokhem 55	Wylre	ƒ100
M.Schouterden	Oude Trichterweg 48	Vijlen	ƒ100
J.Ramans	In de Dreef 3	Jabeek	ƒ100
G.Cleiren	Hoofdstraat 398	Hoensbroek	ƒ100
M.Driessen	Trigoniaerf 18	Heerlen	ƒ100
E.Vreugdewater	Oosterarf 11	Heerlen	ƒ100
J.Houben	Burg.Boschstraat 7	Schinveld	ƒ100
J.Kasperski	Klingbemden 75	Brunssum	ƒ100
F.v.d.Berg	Duivenstraat 6	Heerlen	ƒ100
F.Engelen	Ringoven 73	Landgraaf	ƒ75
J.Blom	Hogeweg 36	Gronsveld	ƒ75
A.Balmczyk	Rid.Bossstraat 6	Brunssum	ƒ75
M.Rademacher	Vredestraat 13	Landgraaf	ƒ75
L.Demandt	Langs de Beek 18	Obbicht	ƒ50
F.Crutzen	Bulkemstraat 24	Simpelveld	ƒ50
J.Cremers	Hertogstraat 5	Heerlen	ƒ50
H.Felder	Kapelweg 15	Cadier en Keer	ƒ50
M.Gelissen	Maastrichterstraat 33	Brunssum	ƒ50
H.van Mourik	J.Catsstraat 3	Brunssum	ƒ50
P.Kohl	Wielderdorpstraat 49	Wylre	ƒ50
L.Boymans	Beanstraat 24	Landgraaf	ƒ50
T.Ruijes	Dr.Nolensplein 3	Heerlen	ƒ50
C.Meyers	Diddenstraat 8	Simpelveld	ƒ50
B.Wiermans	St.Corneliusstraat 25	Kerkrade	ƒ50
L.Spijkstra	Ir.Lelystraat 70	Heerlen	ƒ50
S.Bosma	St.Josefstraat 40	Kerkrade	ƒ50
H.Carla	Raamibouwstraat 120	Hoensbroek	ƒ50
A.Beeren	Bradleystraat 16	Sittard	ƒ50
L.Nijkamp	Bonefatiusstraat 3	Heerlen	ƒ50
M.Packbier	Margrietstraat 2	Landgraaf	ƒ50
B.Rook	Koningstraat 74	Brunssum	ƒ50
A.Verseyden	Marshallsingel 2	Heerlen	ƒ50
E.v.d.Heuvel	Heulkestraat 61	Brunssum	ƒ50

Julia Peters en Nellie Bessems delen hoofdprijs

'Spannend als je zit te wachten'

LANDGRAAF/KERKRADE — Julia Peters in Landgraaf had laatst pech. Dicht bij haar woning aan de Tichelpoelen II brak ze haar enkel. Gekluisterd aan 'n stoel zag ze donderdagmiddag de bingo-auto aankomen en... verder rijden. Echtgenoot Piet stelde haar gerust. „Die komt wel terug", sprak hij vol vertrouwen.

Hij had gelijk want het was voor de prijsuitreikers even zoeken geblazen naar het juiste adres. Julia had wel degelijk gewonnen. Ook al moest ze in deze ronde de hoofdprijs met Nellie Bessems in Kerkrade delen.

„Wat is het toch spannend als je zo zit te wachten", verzuchtte Julia nadat ze 2500 gulden in ontvangst genomen had.

Laat nou op dat moment dochter Petra en schoonzoon Patrick binnenkomen. Van niets wetend, gewoon even bij de ouders op bezoek. Frappant dat Patrick op krukken liep. Net als zijn schoonmoeder tobde hij met zijn enkel. „Waarschijnlijk gescheurde banden," liet Patrick weten en dat betekent gips. Een geluk bij twee ongelukken zou je kunnen zeggen.

De hoofdprijs heeft Julia te danken aan de vergeetachtigheid van haar dochter Petra. Die zou een kaart kopen in het winkelcentrum Op de Kamp, vergat dat helemaal en man Piet moest toen zaterdagmiddag in alle haast naar de buurtwinkel om nog een exemplaar te bemachtigen. Het werd dus bingo!

Delen

Nellie Bessems in de Kerkraadse wijk Gracht werd er stil van. „Wel gehoopt, maar niet verwacht", verwoordde ze haar gelukskansen in het bingospel. Nellie speelt al jaren mee en geloofde eigenlijk dat prijzen alleen voor anderen weggelegd waren.

Prachtig, dat het lot haar dan alsnog aanwijst als winnares. Lijkt er toch nog gerechtigheid te bestaan in deze wereld, zonder dat wij anderen iets zouden misgunnen.

Ger Bessems, die minstens zo enthousiast meespeelt als zijn echtgenote, was die donderdagochtend al om vijf uur uit de veren om zijn eigen kaart bij te werken. Helaas correspondeerden zijn nummers niet helemaal met de gepubliceerde cijfers.

Wat wel het geval was met Nellie die even later kon juichen: Bingo!

Dat er wel even gedeeld moest worden met de andere winnares in Landgraaf was voor Nellie Bessems bijzaak. Zij won iets dat haar nooit eerder in haar leven overkwam. Een heerlijke ervaring die Nellie langzaam verwerkte.

● *Nellie Bessems werd een beetje nerveus van al die drukte op die donderdagmiddag, nadat Karel van Knippenberg (links) haar de prijs uitreikte..* Foto: CHRISTA HALBESMA

● *Julia Peters, met haar been in het gips, met achter haar echtgenoot Piet, krijgt van hoofd promotie Karel van Knippenberg de prijs uitgereikt.* Foto: CHRISTA HALBESMA

AUTO'S

Opel

OPEL

Göttgens Sittard
Haspelsestraat 20
Rijksweg Noord 27
Tel. 046-51 65 65.

Welling Autobedrijf BV
Haefland 2, Brunssum
Tel. 045-25 77 00.

Vectra 2.0i GL AUTOMAAT '89; Corsa 12S '84; Vectra 1.6i GL '93; Vectra 1.8i GL '91; Kadett 1.6i type '90; Kadett 1.3 Club '89; Kadett Sedan 1.2 S '87; Kadett 1.2 S '86; Ascona 1.6 S HB '86. Met Bovaggarantie Denneman Automobielbedrijf, Raadhuisstr.107, Hulsberg.

Opel KADETT 1.4i Expression, bwj. '91, vr.pr. ƒ 13.500,-. Huskensweg 50, Heerlen

Opel ASCONA 1.6 S, '79, vr.pr. ƒ 1.250,-, met APK. Moet weg!! 045-228726.

Te koop Opel ASCONA 1600, bwj. '86, pr.n.o.t.k. Tel. 045-459058.

KADETT 12 S, bwj. 10-'85, in nw.st., ƒ 4.950,-. Tel. 045-454773.

Opel CORSA 1.4i, kl. wit, bwj. '90, vr.pr. ƒ 10.250,-. Telefoon 045-311794.

Opel KADETT 16i, autom., 3-drs., bwj. '89, kl. aubergine-rood, vr.pr. ƒ 11.250,-. Telefoon 045-311794.

Opel KADETT HB 1.2, bwj. '86. Dr. L.T. Wietenstr. 17, Brunssum. Tel. 045-255304.

Te koop Opel KADETT 1.6i LS, bwj. '90, rood, 3-drs, trekhaak, radio/cass., schadevrij, 1e eig., boekje ter inzage, km.st. 108.000, i.st.v. nw., ƒ 10.750,-, inruil mog. Telef. 046-512315.

Te koop Opel ASCONA 1.6, bwj. '84, APK 8-'95, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-326818.

Te k. goed onderh. KADETT 1.6 diesel, nwe. APK, stationcar, bwj. '85, vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-258080.

ASCONA 2.0 S, 4-drs., trekhaak, sunroof, APK 9-'95, ƒ 1.000,-. Tel. 04450-4147.

Te koop van part. Opel VECTRA 1.6i GLS, 8-'93, auberginerood, stuurbekr., electr. ramen en spiegels enz., ƒ 27.900,-. Tel. 045-227838 b.g.g. 311365.

Te koop KADETT 1.3S, bwj. '82, blauw, APK tot 8-'95, ƒ 1.450,-. Tel. 045-412950.

Opel SENATOR 2.5i aut., bwj. '86, nwe. APK, i.z.g.st. vr.pr. ƒ 5.500,-. Tel. 045-708900.

OPEL Kadett D 1.2 S, bwj. '81, grijsmetallic, ƒ 1.250,-. Telefoon 04405-1647.

KADETT 2.0 GSi, zwartmet., '90. Bovag Leijenaar, Rdr. Hoenstr. 151, Hoensbroek.

CORSA 1.0, i.z.g.st., 48.000 km, bwj. 6-'91, wit, Ned. kent. vr.pr. ƒ 10.900,-. ☎ 00.49-241.557606, na 12. u.

Ruime keuze in Opels. Bovag LEIJENAAR, Ridder Hoenstr. 151, Hoensbroek.

Opel KADETT 1.3, bwj. '81, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.500,-. Telef. 045-456321.

Te koop Opel ASCONA, bouwjaar '79, APK tot '95, ƒ 500,-. Tel. 045-310500.

KADETT 1.4i HB, '91, wit, 66.000 km., 5-bak, nw.st., ƒ 13.500,-. Tel. 046-521798.

KADETT 1600GT, '86 zwart Pioneer radio-cass. I.z.g.st., ƒ 7.250,-. Tel. 046-583015.

Te koop KADETT 1800 GSI, bwj.'85, wit, verlaagd, alu. velgen, schuifdak, ƒ 6.800,-. Telef. 045-221658.

Opel KADETT Sedan 1.4i Sport '90, veel extra's. 045-453251.

Te koop Opel KADETT Hatchback 1.2 S bwj. 11-'81, kl. rood, extra's, i.g.st., APK 2-'95, ƒ 900,-. 045-418935.

KADETT type 13 LS Hatchback '87, rood, i.z.g.st., ƒ 4.950,-. 045-424128.

KADETT 1.3 S stationcar, '86, met APK, bijz. mooi, ƒ 5.950,-. ☎ 045-424128

CORSA 1.2 S Hatchback, '84, bijz. mooi, nwe. APK ƒ 3.950,-. ☎ 045-424128.

CORSA Swing HB, bwj. '85, APK 7-'95, i.z.g.st., ƒ 4.650,-. Tel. 046-332890.

Opel CORSA, bwj. '84, kl. geel, ƒ 3.650,-. Tel. 045-229584/224967.

VECTRA 1.6i, '91, ƒ 19.888,-. Autobedrijf Eussen, Ransdalerstr. 43, Ransdaal. 04459-1677.

Te koop van part. Opel OMEGA Combi 2.0i GL autom., bwj. '88, antracietgrijs, ABS, kat., met vele extra's, pr.n.o.t.k. Tel. 045-272208.

GT Kadett 16i kat., 5-'89, 60.000 km, pr. ƒ 11.750,-; Toyota 13 SR '83 ƒ 1.000,-. Telef. 043-641454.

Te koop Opel KADETT stationcar 5-drs. bwj. 9-'89, donkergrijs, dakrailing, trekhaak, zeer mooi, ƒ 12.750,-. Telef. 045-423750.

Te koop Opel KADETT '85 1300 LS, rood. Tel. 045-273933.

Te koop Opel CORSA bwj. '84, vr.pr. ƒ 2.800,-. Telef. 045-719848.

Opel REKORD Stationcar, type '80, APK 9-'95, vr.pr. ƒ 850,-. Telef.: 045-227573.

Opel OMEGA 2.0i, autom., bwj. '90, blauwmet., st.bekr., trekhaak, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 15.750,-. Tel. 045-321765.

Te k. Opel CALIBRA 2.0i rood, 66.000 km, 1e eig. Jurgen Autocentrum: telef. 045-452570.

Te koop Opel CORSA 1.4i GLS 5-drs. bwj. '94. Telef. 045-210290.

Te koop Opel KADETT GSi 16V zeer veel extra's, bwj. '89, pr. ƒ 12.500,-. 045-221283.

Te koop CORSA bwj. '84, APK 7-'95, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 2.995,-. Tel. 045-443961.

Te koop Opel KADETT 1.8i bouwjaar 1990. Telefoon: 045-243317.

Te koop Opel VECTRA 1.8i, bwj. '89, veel extra's. ☎ 04405-3783.

Knutselkoopje KADETT SR '83, vr.pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-228971.

Te koop OPEL Kadett, bwj. '84, nwe. koppeling, uitlaat, schokbrekers en banden + spoilers, ƒ 2.950,-. Tel. 045-415330.

Te koop KADETT 1.6i, bwj. '91, km.st. 54.000, extra's. Telefoon: 045-459253.

Opel KADETT 1.2 N, bwj. '80, APK 10-'95, i.g.st., vr.pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-315490.

Te koop Opel VECTRA Sedan 18 S, automaat, bwj. '90, km.st. 54.000, inr. mog. Tel. 046-755235 of 741582.

Te koop Opel VECTRA 1.6i, bwj. '89. Vr.pr. ƒ 14.500,-. Telef. 045-325180.

Te koop Opel KADETT GSi, bwj. '86, vr.pr. ƒ 7.250,-. Telef. 045-214946.

Te koop Opel KADETT, bwj. '78, prijs ƒ 200,-. Telef. 04492-1009.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Peugeot

Te koop PEUGEOT 205, bouwjaar '88. Tel. 045-243317.

Te koop PEUGEOT 1.9 GTi, bwj. '87, alle extra's, vr.pr. ƒ 12.000,-. Tel. 045-424672.

PEUGEOT 305, bwj. '83, in goede staat, pr. ƒ 1.300,-. Telefoon 045-720549.

Te koop PEUGEOT 106 1.4i XT-uitv., rood, bwj. eind '91, kent. '93, div. extr., lm. velgen. Nw.pr. ƒ 31.500,-. Vr.pr. ƒ 16.950,-. 04754-81197.

PEUGEOT 205 1.1, 3-drs., perf.st., div. extra's, APK 9-'95, ƒ 5.950,-. 04499-5557.

PEUGEOT 205 XE 1.1, '88, 75.000 km., in prima staat, pr. ƒ 8.250,-. 046-580510.

PEUGEOT 305 1600, '83, mech. 100%, nwe. banden Michelin, koopje, opknapper, ƒ 950,-. 045-353133.

PEUGEOT 205, 4-drs., perf. staat, model '85, ƒ 3.900,-. Tel. 046-751796 / 742645.

Te koop PEUGEOT 205 GTi bwj. '86, 97.000 km., in perf. staat, kl. rood. 045-221361.

Te k. PEUGEOT 205 XRD, bwj. 8-'85, APK '95, vr.pr. ƒ 4.500,-. 045-324401.

PEUGEOT type 205 Accent, '87, rood, bijz. mooi, ƒ 5.950,-. ☎ 045-424128

Pontiac

Pontiac FIERO GT, V-6, '87, 1e eig., 1e lak, 100% nw.st. Tel. 045-275589.

PONTIAC Transport 3800 GT, bwj. '91, geel kent., alle extra's, duurste uitvoering, bordeauxroodmet., i.z.g.st., inr. mog., vr.pr. ƒ 45.000,-. Tel. 046-528336 b.g.g. 581841.

Porsche

Te k. PORSCHE 924 2.0 Targa-dak, bwj. '80, grijsmet. ☎ 04459-3049 / 045-750972.

Te koop PORSCHE 924, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 5.500,-. Maastrichterlaan 124, Landgraaf.

Renault

RENAULT

DEALER

Autobedrijf Kerres
Kerkrade. Tel. 045-45 24 24.
Heerlen. Tel. 045-23 09 99.

Auto Bex Sittard
Tunnelstraat 2A
Tel. 046-51 96 64.

Te koop RENAULT 5 GT Turbo, parlemour, bwj. 11-'88, i.z.g.st., APK 7-'95, vr.pr. ƒ 8.500,-. Tel. 045-318525.

Te koop RENAULT 11 1.4 turbo. Tel. 045-273933.

RENAULT Clio RT, bwj. '92, 16V look. Telef. 045-427289.

Te koop RENAULT 21 GTL, bwj. sept. '89, 5-drs, km.st. 75.000. Telef. 04492-3321.

RENAULT 19 TR, 5-bak, bwj. '90, 3-drs., zeldz. mooi, ƒ 10.950,-. Tel. 043-254462.

Goed onderh. RENAULT 11, autom., '86, 63.000 km, ƒ 2.850,-. Tel. 045-258080.

Te koop RENAULT 5 GTL, bwj. '85, in goede staat, pr. ƒ 3.950,-. Tel. 045-324942.

Te koop RENAULT 5, bwj. nov. '84, APK, vraagprijs ƒ 1.850,-. Tel. 045-722120.

RENAULT 21 Nevada GTS, '87. Bovag Leijenaar, Ridder Hoenstr. 151, Hoensbroek.

RENAULT type 5 TL, 1e lak, '86, bijz. mooi ƒ 4.950,-, elke keur. mog. 045-424128.

Te koop RENAULT 5 SL, bwj. dec. '87, 5-drs., zeer mooi. ☎ 045-228469.

HAN VAN SINT MAARTENSDIJK

Alfa Romeo	164 Twin Spark	'92		ƒ 27.500,-
	164 Twin Spark	'90-'91	v.a.	ƒ 18.750,-
	164 v6 3.0	'88		ƒ 17.500,-
	33	'91		ƒ 13.750,-
	33 1.7 QV 16V	'90		ƒ 16.750,-
	33	'87-'90	v.a.	ƒ 6.750,-
	75 1.6 ie	'91		ƒ 15.750,-
	75	'87-'90	v.a.	ƒ 6.500,-
	GTV 2.0	'82		ƒ 7.500,-
	Alfetta, gerestaureerd	'82		ƒ 5.500,-
	164 V6 3.5 Gavali			ƒ 34.500,-
Audi	100 2.3E nw.mod.	m'92		ƒ 32.500,-
	80 1.8, 2.0	'88-'91	v.a.	ƒ 15.000,-
	80 coupé	'83-'86	v.a.	ƒ 5.000,-
	100 automaat	m. '86		ƒ 7.500,-
BMW	316, 318i	'85-'90	v.a.	ƒ 6.000,-
	520i	'89		ƒ 22.500,-
Citroën	XM Ambiance	'90-'91	v.a.	ƒ 17.750,-
	BX 14; 16; 19 GTi	'85-'92	v.a.	ƒ 2.500,-
Daihatsu	Charade GTi turbo	'88		ƒ 9.750,-
	Feroza Resin Top	'92		ƒ 26.500,-
Daimler	3.6 uniek	'88		ƒ 29.750,-
Fiat	Panda 1000 CLi	'91		ƒ 9.750,-
	Uno	'86-'91	v.a.	ƒ 5.250,-
	Tipo	'89-'92	v.a.	ƒ 9.000,-
	Tempra 2.0IE	'91		ƒ 17.500
Ford	Fiësta CLX	'93		ƒ 18.750,-
	Escort alle uitv.	'82-'91	v.a.	ƒ 3.500,-
	Escort cabrio	m. '86		ƒ 14.500,-
	Escort 1.8 XLD Clipper	m. '92		ƒ 19.750,-
	Orion 1.4i	'89	v.a.	ƒ 10.750,-
	Scorpio 2.9 Gli sedan	'90-'92	v.a.	ƒ 19.000,-
	Sierra combi 1.8	'89		ƒ 13.750,-
	Sierra combi TD	'91		ƒ 17.500,-
	Sierra	'85-'91	v.a.	ƒ 4.000,-
Honda	Accord automaat	'85		ƒ 5.750,-
	Civic	'85-'91	v.a.	ƒ 5.750,-
	Accord	m '87		ƒ 7.500,-
	Accord aerodeck	m '87		ƒ 11.750,-
	Prelude	'83		ƒ 5.750,-
Lancia	Thema 2.0 i 16V	'90		ƒ 15.750,-
	Dedra 1.6 ie	'90	v.a.	ƒ 13.500,-
Mazda	626 GLX 1.8 4-drs. nw. mod.	'92		ƒ 26.500,-
	626 LX 1.8 aut. HB	'91		ƒ 18.500,-
	626 LX 1.8 HB	'91		ƒ 18.500,-
	626 2.0 GLX combi	'88		ƒ 14.500,-
	626 GLX combi	'91		ƒ 23.000,-
Mercedes	190 alle uitv.	'83-'91	v.a.	ƒ 12.500,-
	230 E	'91		ƒ 34.500,-
	300 TD combi	'81		ƒ 3.000,-
Mercury	Sable veel extra's	'89		ƒ 20.750,-
Mitsubishi	Lancer 1.5 GLXi	'90		ƒ 15.750,-
	Station turbo	'82		ƒ 5.000,-
	Cordia	'87		ƒ 9.750,-
	Colt EXE	'89		ƒ 10.500,-
Nissan	300 ZX Targa	'85		ƒ 13.750,-
	280 ZX Targa	'83	v.a.	ƒ 8.500,-
	Patrol T.D.	'86		ƒ 15.500,-
Opel	Monza	'78		ƒ 4.500,-
	Astra combi D	'92		ƒ 26.750,-
	Omega 2.0i	'88-'91	v.a.	ƒ 10.000,-
	Omega 2.0i aut.	'90		ƒ 17.500,-
	Kadett	'86-'92	v.a.	ƒ 5.500,-
	Kadett Stationcar	'87		ƒ 8.750,-
	Manta 1.8 S	'88		ƒ 8.750,-
	Omega 2.0i combi	'91		ƒ 27.500,-
Peugeot	605 SRi	'90-'91	v.a.	ƒ 22.500,-
	505 combi automaat	'83		ƒ 4.000,-
	405 GRD 1.9	'90-'91		ƒ 16.500,-
	405 GLI	'89-'91	v.a.	ƒ 12.500,-
	205 GL; GTi	'85-'88	v.a.	ƒ 5,750,-
Porsche	924	'82		ƒ 7.500,-
	911	'69		ƒ 13.750,-
Renault	25 TX	'92		ƒ 20.500,-
	21 diesel	'87		ƒ 7.750,-
	19 TS Chamade	'91		ƒ 14.500,-
	5 GT turbo	'86		ƒ 8.750,-
	5 automaat	'86		ƒ 6.500,-
Saab	9000i 2.3 16	m '91		ƒ 27.000,-
	900 C	'86		ƒ 7.750,-
Subaru	Justy	'85-'88	v.a.	ƒ 5.500,-
	Justy	'85-'88	v.a.	ƒ 5.500,-
Suzuki	Swift GL sedan	'90		ƒ 14.250,-
Toyota	Celica liftback	'85-'89	v.a.	ƒ 4.000,-
	Corolla 16V	m '88		ƒ 8.750,-
	Camry turbo diesel	'87		ƒ 12.500,-
VW	Golf	'84-'90	v.a.	ƒ 5.000,-
	Golf cabrio			ƒ 8.750,-
	Golf cabrio alle denkb. extra's			ƒ 21.750,-
	Golf D	m '89		ƒ 13.500,-
	Passat 2.0 GTi 16V	'89		ƒ 22.500,-
	Passat combi D	'90		ƒ 23.500,-
	Passat combi	m. '92		ƒ 26.500,-
	Golf aut.	'85		ƒ 7.500,-
	Kever			ƒ 4.750,-
Volvo	850 GLT 2.5 2.0V	'92		ƒ 42.500,-
	740 GL Estate	'87		ƒ 16.500,-
	340 aut.	'87		ƒ 7.500,-
	340	'89		ƒ 7.750,-

Enorm aanbod van supervoordelige inruilauto's
Informeer naar onze unieke en veelzijdige financieringsmogelijkheden
MEER DAN 250 AUTO'S IN ALLE PRIJSKLASSEN

SITTARD — AMSTENRADE — 109 — BRUNSSUM — TRICHTERWEG — TREEBEEK — NUTH — RANDWEG — AKERSTRAAT — HEERLEN — HOENSBROEK

LIMBURGS GROOTSTE IN GEBRUIKTE AUTO'S

TRICHTERWEG 109 BRUNSSUM/TREEBEEK

Te koop Renault TWINGO, bwj. 2-'94, fabr. gar. tot 2-'97, div. extra's, vr.pr. ƒ 19.500,-. Inr. mog. Telef.: 045-429567 na 18.00 uur

Rover

ROVER

Autobedrijf Balt BV
Kasteellaan 1, Heerlen.
Tel. 045-72 15 41.

Te koop ROVER 216 S, bouwjaar '89. Tel. 045-243317.

Saab

Te koop SAAB 90, bwj. '86, kleur blauwgrijs, ƒ 3.950,-. Telef. 04450-2793.

Te koop SAAB 90, '85, APK 2-'95, lichte carr. schade rechter zijkant, 100% roestvrij, ANWB onderh. rapport aanw., ƒ 1.700,-. Tel. 045-254667.

Seat

SEAT
Volkswagen Groep

DEALER

Autosport Brouns BV
Schelsberg 175, Heerlen
Tel. 045-72 55 07.

Te koop Seat IBIZA 1.2, bwj. '86, vr.pr. ƒ 2.000,-. Telefoon 045-225795.

Seat IBIZA 1.2 GL, 3-drs '87, i.z.g.st., APK 8-'95, vr.pr. ƒ 5.500,-. 045-312044.

Skoda

Te k. SKODA coupé eind '87, weinig km gelopen, APK 10-'95, ƒ 2.000,-. 045-213092.

Subaru

SUBARU

DEALER

Autogarant
Schelsberg 128 Heerlen
80 Garantster Occasions voorradig
(tussen Hendrix en Bristol)
Tel. 045-725588.

STATIONCARS: Legacy 1.8 GL '91; LII 1.6 DL '86; VW Passat aut. '87; Renault Nevada '89; E10 7-pers. bus '87 en 4WD '87; Legacy 2.2 GX 4 WD '93; Justy 1.2 '93 en 1.0 '85; Mini Jumbo 2x '88. Autobedrijf Eussen, Ransdalerstr. 43, Ransdaal. 04459-1677.

Suzuki

SUZUKI

DEALER

Suzuki HLM officieel dealer
Rijksweg Zuid 212, Sittard
Tel. 046-52 12 15.

Te koop Suzuki ALTO, bwj. '83, kl. grijs, i.g.st., ƒ 2.200,-. Tel. 045-256056.

Te k. SUZUKI Alto GL automatic bwj. 8-'87, km.st. 63.000. Tel. 045-220957.

SUZUKI Alto '83, APK juni '95, nwe. banden, i.z.g.st. ƒ 1.750,-. Tel. 04752-4826.

AUTOMAAT Suzuki Swift 1.3 GLX, 59.000 km, 5-drs., bwj. '87, i.z.g.st. ƒ 7.750,-. Tel. 045-729036.

Te k. SUZUKI SJ 410 Cabrio, geel kenteken, bwj. 9-'82, APK 5-'95, vr.pr. ƒ 2.650,-. Vignonstr. 32 Heerlen.

SUZUKI Swift 1.0 GL, m. '85, ƒ 3.950,-, 5-bak, zeer zuinig, i.z.g.st. 045-217268.

Suzuki Swift 1.3 Sedan autom. '90; Suzuki Swift 1.0 GL 5-drs '88; Suzuki Swift 3-drs '89; Suzuki Alto 3-drs GLX Fortissimo '91. Autobedrijf BODELIER ☎ 045-441721.

Te koop Suzuki VITARA cabrio JLX injectie, met stuurbekr. elec. ramen, deurvergr. geel kent. type '89, pr. ƒ 15.750,-. Telef. 045-215873 of 210387.

Talbot

Te koop Talbot HORIZON 1.5 LS, bwj. '83, APK 5-'95, ƒ 1.750,-. Tel. 046-337317.

Toyota

TOYOTA

DEALER

Mengelers BV
OFFICIEEL DEALER VOOR ZUID-LIMBURG
Klasse Occasions
Oirsbeek tel. 04492-1814
Schaesberg tel. 045-318888
Sittard tel. 046-521000

Swentibold Officieel agent
Oude Rijksweg Noord 54.
Susteren. Tel. 04499-3300.

Te k. TOYOTA MR. 2 / 2.0 GTi, bwj. '91, pr.n.o.t.k. Tel. 046-758214, na 17.00 uur.

Toyota STARLET 1.3 XLi bwj. 4-'93, rood, div. acc., ƒ 19.500,-. 045-274918.

Toyota STARLET bwj. '83, 4-drs., 105.000 km, techn. in orde, grote beurt, ƒ 1.750,-. Tel. 045-354402.

Te koop Toyota COROLLA 16 XL Hatchback 16V, bwj. '88, km.stand 58.000, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 12.500,-, event. inruil mog. Tel. 045-246059.

Te k. Toyota CARINA E 16XLi 16V sedan, nw. model '93, 1e eig., met onderh. boekjes, zeldzaam mooi, ƒ 21.500,-. ☎ 043-254462.

Toyota STARLET 1.0 DX, 12 klepper, 46.000 km, bwj. '87, ƒ 6.750,-. 045-216470.

Te k. TOYOTA Lite-Ace bus, als nieuw, bwj. '89, benzine-gas, grijs kent. ook in 1995, vr.pr. ƒ 8.500,-. 046-525019.

TOYOTA Starlet 13 XLi, '92, als nieuw, 3-drs., vr.pr. ƒ 12.900,-. Sleinadastraat 52, Schaesberg/Landgraaf.

Te k. Toyota CELICA 2.0i GT Liftback, bwj. '88, kl. antr. met., alle extra's, ƒ 12.750,-. Inr. mog. 046-750506.

Te koop TOYOTA Corolla Diesel, bwj. '85, APK 9-'95. Te bevragen: Parallelweg 23, Heerlen.

Volkswagen

GOLF GTi
zeer aparte auto, m. '91, zeer veel extra's, speciale kleur, vr.pr. ƒ 13.250,-.
Tel. 045-353713.

Golf cabrio
1.8 GLS zilvergrijs, 1986
Fiat / Lancia dealer
Creusen Heerlen
Parallelweg 34
☎ 045-742121.

SCIROCCO 1.8i GTX, 5-gang, bwj. '86, vraagpr. ƒ 7.950,-. ☎ 045-218922.

GOLF GTI '81, i.z.g.st., APK 9-'95, verl., met sportv., kl. zwart. 045-441483 na 18.00.

Te koop VW CABRIO, bwj. '87, evt. inr. mog., vr.pr. ƒ 18.750,-. ☎ 045-724133.

Te koop VW GOLF Memphis, bwj. '88, i.z.g.st. Telefoon 04459-2738.

Te koop GOLF GTi bwj. '82, sportvelgen, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.500,-. Tel. 045-210072.

Te koop VW GOLF GTi 1800, zwart, alle keuringen toegestaan, bwj. eind '85. Telef. 045-223411.

VW JETTA CL D bwj. 11-'84, goed onderh., veel extra's, pr. ƒ 4.750,-. 045-425257.

Te koop VW PASSAT 1.9 CL diesel, 7-'91, kl. donkerroodmetall., centr. vergr., alarm, get. glas,in st.v.nw., vr.pr. ƒ 21.500,-. 045-419439.

VW SCIROCCO GT, bwj. '83, nw. model, i.g.st., ƒ 4.250,-. Tel. 04450-1948.

GOLF GTi 1.9, bwj. 9-'86, 1e eig., schuifdak, getint glas, kleur zwart, vr.pr. ƒ 8.250,-. ☎ 045-708604.

VW GOLF 1600 GL bwj. 7-'90, in nw.st., 69.000 km, lichte zijschade, div. extra's, vr.pr. ƒ 7.750,- ex. BPM. Tel. 045-726572.

Te koop GOLF GLD, bwj. '81, APK 5-'95, sportvelgen, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-445334.

VW GOLF 1.8 CL inj., bwj. '93, 1e eig., in ABS, nieuwstaat, 31.000 km. aantoonbaar, speciale kleur, groenmet., 90 Pk, CD-speler + alarm, ƒ 10.000,- onder nieuwprijs. Tel. 046-528336 b.g.g. 581841.

VW PASSAT 1.8 CL stationcar, bwj. 10-'91, 62.000 km, div. access. 045-413764.

Te koop VW PASSAT Variant, bwj. '91, kl. rood, 72.000 km, met extra's, vr.pr. ƒ 24.000,-. Tel. 045-256902.

VW PASSAT Variant, eind '91, div. extra's, ƒ 24.000,-. Telefoon 045-225377.

GOLF GTi 16V, 5-drs., schuifdak, sp.velgen, lichte achterschade, bwj. 6-'87, ƒ 5.950,- excl. BPM. Tel. 045-741932.

Te k. POLO coupé, bwj. '87, 1e eigen., onderh.boekjes aanw., 15 inch. sportvlgn., ƒ 6.950,-. Tel. 045-464850.

Te koop VW PASSAT VAN Variant 1.9, milieu turbo diesel '93, met.d.blauw, 96.000 km, trekhaak, vaste prijs ƒ 23.850,-. Telef. 04492-5303. BTW bon mogelijk.

VW PASSAT variant 1.8i '90. Bovag-Leijenaar, Ridder Hoenstr. 151, Hoensbroek.

GOLF 1.6i Manhattan, '90, 78.000 km., sch./k.dak, nw. st., ƒ 12.900,-. ☎ 046-520789.

Te koop VW GOLF 1.6 Diesel, bwj. '82, met LM-velgen, i.z.g.st. Maastrichterlaan 124, Landgraaf.

GOLF 1.6 CL, '87, sportwielen, 1e lak, zeer mooi, ƒ 6.950,-. Tel. 045-424128.

VW GOLF diesel, 40 Kw, wit, 7-'91. Jurgen Autocentrum. 045-452570.

VW GOLF diesel, 40 Kw, d. blauwmet., 2-'89. Jurgen Autocentrum. 045-452570.

VW JETTA diesel, bwj. '85, kl. wit, pr. ƒ 5.250,-. Tel. 045-229584/224967.

GOLF GT 1.8i, div. opties, '85, vr.pr. ƒ 6.500,-. Telef.: 04405-1962.

VW PASSAT Variant 1.9 CLD, 69.000 km, bwj. '91, stuurbekr., dakrail, lm velg., nw.staat, ƒ 26.500,-. incl. BTW, inr. mog. 045-312044.

Te koop VW GOLF GTD bwj. '86, i.z.g.st. Telefoon: 045-311718.

jurgen autocentrum

Bent u overal bereikbaar?
Wij zorgen ervoor.
Profiteer daarom NU met G.S.M. mobiele telefonie.

Motorola 2000 Vast	ƒ 1.099
Motorola 7200 Handy	ƒ 1.270
Pocketline Tasman	ƒ 1.299
Nokia 2110 Handy	ƒ 1.495

Vakkundige inbouw va. ƒ 325
Bovengenoemde prijzen zijn excl. BTW en gelden alleen bij gebruik van de door ons meegeleverde telefoonkaart

Langheckweg 32-40, Kerkrade
industrieterrein Dentgenbach

045-452570

AUTOCENTRUM SANDERS

Alfa 33 1.3 Junior	04-1988	rood	ƒ 9.900,-
Alfa 33 1.3 sportwagon	02-1989	rood	ƒ 17.900,-
Alfa 33 1.7 IE	11-1993	bord.met.	ƒ 28.900,-
Alfa 75 1.8	01-1986	wit	ƒ 9.500,-
Alfa 75 1.8	01-1989	wit	ƒ 15.900,-
Alfa 75 1.6 IE	08-1990	beigemet.	ƒ 17.900,-
Alfa 75 1.8 IE Epoca	03-1992	ant.met.	ƒ 21.900,-
Alfa 155 1.7 TS	01-1994	rood	ƒ 32.900,-
Alfa 155 1.8 TSL	01-1994	ant.met.	ƒ 42.500,-
Alfa 164 2.0 TS	01-1990	zwart	ƒ 25.900,-
Alfa 164 2.0 TSL	02-1993	bl.met.	ƒ 48.500,-
BMW 32i 4-drs.	03-1984	beigemet.	ƒ 9.500,-
Fiat Tipo 1.4 SiE	04-1992	rood	ƒ 21.900,-
Ford Escort 1.4i CL	06-1991	rood	ƒ 19.900,-
Ford Sierra 2.0 CL 5d.	11-1989	grijsmet.	ƒ 12.900,-
Honda Civic 1.5i GL	10-1991	rood	ƒ 21.900,-
Hyundai Excel GLS	04-1991	ant.met.	ƒ 17.500,-
Hyundai Scoupé aut.	04-1991	rood	ƒ 21.900,-
Hyundai Scoupé GT	04-1991	rood	ƒ 21.900,-
Hyundai Lantra 1.5 GL	06-1991	groenmet.	ƒ 17.900,-
Hyundai Lantra 1.6 GLS	08-1991	bl.met.	ƒ 21.900,-
Hyundai Lantra aut.	05-1992	beigemet.	ƒ 27.500,-
Hyundai Sonata 2.0 GLX	10-1990	beigemet.	ƒ 19.900,-
Renault 21 TL HB	05-1990	bl.met.	ƒ 16.900,-
Suzuki Swift 1.3 GS	07-1993	zwartmet.	ƒ 21.900,-

Va. bwj. 1986 1 jaar garantie

Demo's
Hyundai Lantra 1.6 GLS 09-1993 bord.met.
Hyundai Sonata 04-1994 beigemet.
Hyundai H100 best. 01-1994 wit

AUTOCENTRUM SANDERS
akerstraat 128,
brunssum
telefoon 045-251644

Te koop opknappers VW KEVER '73; Volkswagen camper '78. Ook te koop in onderdelen. Na 18.00 uur 045-250820.

Te k. VW GOLF diesel, bwj. '86, APK, weinig km's, i.g.st. ƒ 5.750,-. ☎ 043-641647.

Volvo

VOLVO

DEALER

Autobedrijf Volvo Klijn
Strijthagenweg 123
Kerkrade. Tel. 045-45 80 00.

VOLVO 66, bwj. '79 met schade, rijdend, ev. voor onderd., ƒ 650,-. 045-460579.

Te koop VOLVO 340, bwj. '86, moet weg! Pr. ƒ 3.750,- of t.e.a.b. Tel. 046-740105.

740 GL + LPG
1989, 100.000 km, nieuwstaat, 1 jaar garantie
Fiat / Lancia dealer
Creusen Heerlen
Parallelweg 34
☎ 045-742121.

VOLVO 245 DL, bouwjr. '85, d.blauw, in perf. st., vr.pr. ƒ 9.200,-. Tel. 045-323728.

Wegens omstandigh. te k. VOLVO 440 met c.v., stuurbekr., getint glas, 1 jr. gar., pr. ƒ 24.500,-. 045-429901.

VOLVO 345 DeLuxe, '81, APK 7-'95, trekhaak, vraagprijs ƒ 1.250,-. 045-311[illegible] of 045-461176.

Volvo 340 DL '86; 440 GLE '89; 460 GLE '90. GOTTGENS, Kaspelsestr. 20, Sittard. 046-516565.

Voor Piccolo's zie verder pagina 20

MOUNTAIN-BIKE-SPECIAL

GELDIG VAN 1 -10 OKTOBER '94

Mountain bike
in dames- als herenmodel, 18-speed Shimano-SIS, alu. velgen + klikbord-set, extra oversized frame, laser-flame-kleuren

IN DOOS 369.-

RIJKLAAR GEMONTEERD 399.-
incl. garantie en service

Mountain bike
Herenmodel, 18-speed Shimano-SIS, grip-schakeling, supertrio-frame Oversized, alu. velgen, in laser-violetkleuren, met shock-voorvering, incl. drinkfles + klikbordset

IN DOOS 565.-

RIJKLAAR GEMONTEERD 595.-

RIJWIEL CASH & CARRY

AKERSTRAAT-NRD 182 — HOENSBROEK
TEL. 045-222000 — DONDERDAG KOOPAVOND

INTERNATIONAAL DESIGN

op de Woonboulevard in Heerlen!

B&B Italia · Interlübke · deSede · Montis · Leolux · Cassina · Molteni · Rolf Benz · Artifex · Artifort · Gelderland · Cappellini · Pastoe · Arco · Metaform · Hennie de Jong · Kartell · Rosenthal · Durlet · Ligne Roset · Sahco Hesslein · Ghyczy · Ploeg · Flos · Artemide · Young · Möller Design · Danskina · Frighetto · Jori · Zanotta · Tecta · Vitra · Team by Wellis · Label · Bellato · Brühl & Sippold · Wittmann · Felice Rossi · Alessi · Castelijn · Minotti.

HOUSE

In de Cramer 188 · Woonboulevard Heerlen Telefoon 045 - 754200

Openingstijden: Maandag 13.00 - 18.00 uur. Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur. Za. 9.30 - 17.00 uur. Donderdag koopavond.

Vakantie & Recreatie

NU RUIM 1.700.000 EXEMPLAREN!

RDP Vakantie & Recreatie is Nederlands grootste dagbladcombinatie.
Met een betaalde oplage van ruim 1.700.000 exemplaren, goed voor een bereik van 4.2 miljoen reislustige Nederlanders
Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar,
Sluittijd woensdag 16.00 uur. Kaderadv. mits gereserveerd donderdag 10.00 uur.

Tel.: 072.196.596, Fax 072.196.484 Advertentiecombinatie van 40 Regionale Dagbladen.

Ameland t.h. stenen bungalows, en stacar's Terschelling t.h. stacar's. voll. inger. Tel.05180-1206 n.o. zond

Texel De Koog, HOTEL BOSCHRAND 5-dgs fietsarr. ƒ 225,- h.p.p.p. + 50% krt. subtr.zwemb. 02220-17281

* TERSCHELLING-AMELAND *. T.h. chalets + stacar's. Voll. inger., ktv, radio, douche. Vrij in 1995: 05180-1581.

SCHIPPER MAG IK OVERVAREN

Op de veerboot, die u elk uur in 20 minuten naar Texel overvaart, begint het fijne gevoel er even helemaal uit te zijn.

Vanaf ƒ 171,50 p.p. halfpension
(Midweek vanaf ƒ 457,-)
Inclusief sauna, solarium, turks bad en tennisbaan
Geldig in de gehele maand oktober 1994

**** Hotel Opduin Texel
02220-17445
... waar men terugkomt ...

VLIELAND ****app. Nu midweekkorting: 05700-34550

Natuurlijk Texel
Even lekker er tussen uit...in het aan de bosrand gelegen Hotel /Appartementen De Pelikaan. Vlakbij het strand en Den Burg. Rustig maar met alle comfort.
HOTEL/APPARTEMENTEN
De Pelikaan
Info: tel. 02220-17202 • fax 17687
Inpakken... en wegwezen!

U WILT EEN ADVERTENTIE OP DEZE PAGINA?
B E L : 072-196596

VALKENBURG Hotel Berkelpoort, 200m van centr. Bar en terras. LO v.a. ƒ 37,50, HP v.a. ƒ 52,50. 04406-12978.

HOTEL EUROTEL VENRAY ***
Zeer rustig gelegen in 't centrum, eigen parkeerpl. Speciale najaarsaanbieding 3 daagsarr. ƒ 130,- p.p. Inl. 04780-85777 Fam. H. in 't Holt.

***VALKENBURG: 3-dgs KUUR ARRANGEMENT ***
na 28 okt. v.a. ƒ 139,- p.p. L.O. + 3 1/2 uur Thermae 2000 + eigen parking Hotel Hermens. folder Tel. 04406-13020

SCHIN OP GEUL. Hotel De Kroon 1 week HP voor 2 pers. ƒ 875,-. KERSTarr. ƒ 500,- p.w.p.p. Vr. folder 04459-1518.

Gez. actieve KINDERVAKANTIEWEKEN in de Herfst, met ponys e.a. dieren 6-12 jr. De Gele Broek 05939-2806.

STACARAVANS te huur in de Belgische Ardennen v.a. ƒ 250,- per week all-in. Inl: 04459-1598.

WINTERGIDS MET VELE VAKANTIEWONINGEN in geheel Oostenrijk. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

De meest komplete en goedkope wintersportvakanties all in v.a. ƒ 815,- 10 dgs busreis H.P. 7 dgn skipas, 6 dgn skiles, 7 dgn skiuitr. en avondprogramma. Dolomieten skisafari v.a. ƒ 995,-, 10 dgs busreis H.P. 7 dgn skipas 6 dgn skibegl., 7 dgn skiuitr. en avondprogramma. Langlaufsafari v.a. ƒ 650,- 10 dgs busreis H.P. 3 1/2 dgn l.l. les, 7 dgn l.l. uitr., 3 l.l. excursies en avondprogramma. Korting eigen auto ƒ 125,-. Groepskorting v.a. 10 pers. Bel voor Gratis gids Joy Tours: 070-3633938. SGR/ANVR

Zillertal + Gerlos Bus-autoreizen Gratis gids 02244-2162 PRO ZELL REIZEN.

***** VILLAPARK MAKKUMERSTRAND *****
Nieuw villapark in Makkum, direct aan het IJsselmeer met alle ruime en comfortabele villa's aan het water. Aantrekkelijke arrangementen. Ideaal voor surfers en fietsers. Tel: 05158-32285.

● AANBIEDING ● van 1-10 t/m 14-10. Luxe stacar's t.h. w'kend of midweek 2 pers. incl 1 x Drents Bartje menu ƒ 230,-. Camping DE HOEFSLAG, Gasselte: 05999-64343

Buinen: Boerderij, Pension "TRIENTE" huiselijke sfeer lo/hp/vp, bosr. fietsgeb., 9 kmrs v.v. do/wc, ook groepen tot 20p. 05998-12491

H.C.R. Hotel Adolfs
Unieke arr. HP v.a. ƒ 172,-
Bel voor info. 05999-12204.

Omringd door het fraaie Twentse coulissenlandschap ligt landgoed
****
RESORT HOTEL BAD BOEKELO
Comfortabele hotelkamers op basis van halfpension.
Zwembad, sauna, tennisbanen, fiets- en wandelpaden, etc.
BEST WESTERN ****RESORT HOTEL
BAD BOEKELO
3 dgn/2 nachten ƒ 199,-
4 dgn/3 nachten ƒ 294,-
5 dgn/4 nachten ƒ 374,-
Geldig oktober '94.
Last minute boekingen worden niet verrekend met reeds gedane boekingen.
Bel voor info: 053 - 28 30 05

HERFSTVAKANTIE EN/OF SPEC. AANBIEDINGEN
Holten Bung. Park „de Lindenberg" ANWB T.h. 33 in het bos gelegen vrijst. bungalows met kl.tv., speeltuin, midgetgolf, restaurant, fietsverhuur. Zwemparadijs op 10 min. Vraag gratis kleuren folder. Borkeldsweg 57, 7451 TA Holten of bel: 05483-61364. Mogelijkh. na 30-9.

HOTEL MOSBEEK
te Vasse (Ootmarsum)
OKTOBER-AKTIE
Voor info: 05418-80481

REST HOTEL STAD MUNSTER **** Winterswijk
U wilt er tussenuit en genieten! Culinair weekendarr. (2 dgn.) ƒ 160,-. Bel voor meer info:05430-12121

LEKKER GENIETEN OP DE VELUWE een luxe appartement (o.a. bubbelb.), tot 14/10 SPEC. MIDWK-AANBIEDING!! gratis overd. zwemb. 'De Bosrand': 05788-71343.

(Noordzeepark) Ouddorp aan Zee
te huur luxe 5***** bungalows plm. 500 mtr. van zee
Speciale arrangementen in de maanden april/mei en oktober
Voor reservering plus info. tel. 01878-3099/3211

BRESKENS, bungalows te huur aan zee, strand en duin. NAPOLEON HOEVE ***** 01172-3500
Overd. zwembad, reuze glijbaan. cafe rest. tennisbaan.

DOMBURG
Herfstarrangement (24/9-31/10) 4 dgn in comf. 4-pers. app. incl. zwemparadijs, fietshuren, uitstapje en ontbijtbuffet, prijs v.a. ƒ 120,- p.p. Appartementen Bommelje Tel 01180-1684

KLEINE GROENE CAMPINGS 070-3202598

HERFST-VAKANTIE
Gites, vak.huizen, bung.parken en mobilhomes. Gratis gids SEJOUR EN FRANCE 085-257800 Lid SGR

Ga mee op onze avontuurlijke en sportieve rondreis door het diepe zuiden van Tunesië. Na een dagje Tunis hobbelen we met de trein naar een exotische palm-oase. We gaan op visite bij berbers in hun grotwoningen en trekken op een kameel naar een vergeten woestijnfort. We verbazen ons over de fata morgana's boven de eindeloze zoutmeren en komen ervan bij in een uitzonderlijk mooi berggebied. De prijs is bijna nog interessanter: v.a. ƒ 899,- incl. KLM vliegretour, nederlandse reisleiding, alle vervoer per trein, taxi, landRover en lijnbus, alle overnachtingen in hotels, bungalowtjes, nomadentent en bamboehutten. Bel CHARTACTER voor een folder: 030-292474.

WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX 072-183 183

vanaf
VALMOREL FRANKRIJK **259**
prijs p.p., 1 wk, eigen vervoer, logies in appartement, skipas. Per bus v.a. 419; per trein v.a. 557

VEYSONNAZ ZWITSERLAND **796**
prijs per 10-pers. appartement, 1 wk, eigen vervoer. Busretour v.a. 169; treinretour v.a. 245
SUPERSKIGEBIED LES QUATRE VALLÉES

Haal de Wintersportbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.
NBBS REIZEN
EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

Oostenrijk of Tjechië v.a. ƒ 199,-. Zwitserland v.a. ƒ 569,- en Frankrijk v.a. ƒ 338,- inclusief skipas! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur/dag) of 020-6202121 ANVR/SGR.

Kerstspecials: Sauerland 5 d. ƒ 399, Isarco 6 d. ƒ 399, Andalo 9 d. ƒ 819, Flachau 11 d. ƒ 829, Maishofen 9 d. ƒ 539, Zillertal 5 d. ƒ 349, en Adelboden 8 d. ƒ 529. Ook reizen met oud en nieuw. Het hele seizoen door 4,5,6,7,8,9 en 10 daagse reizen. Reeds v.a. ƒ 199. Incl. vervoer en halfpension. Pendels Italië- Oostenrijk v.a. ƒ 149. NOOL INTERTOURS 08819-77744.

GRATIS snowboards en skies testen tijdens onze herfst-wintersportreizen naar Val Thorens. Bus + skipas + luxe app. al v.a. ƒ 399,-. Vertrek v.a. 23 okt. 2 x per week. GoGo Tours 010-4142599 SGR/ANVR.

GOEDKOOP skiën in Frankrijk, Italië, Oostenrijk en Tsjechië. Bus + skipas + appartement al v.a. ƒ 299,-. Vraag ook naar onze speciale jongerenreizen. Bel voor gratis brochure GoGo Tours 010-4142599 SGR/ANVR.

STUNTPRIJZEN! 10-tallen skitoppers in Oostenrijk! 10 daagse reizen incl. luxe bus incl. 7 nachten hotel/pension op basis HP, prijs v.a. in Hfl. o.a. in Auffach ƒ 599, Oberau ƒ 599, Niederau ƒ 559, Ellmau ƒ 579, Itter ƒ 534, Kirchberg ƒ 534, Westendorf ƒ 659, Mayrhofen ƒ 799, Fugen ƒ 599, Uderns ƒ 559, Solden ƒ 499, Ramsau ƒ 651, Gerlos ƒ 659, Hinterglemm ƒ 799, Kaprun ƒ 682, Matrei ƒ 599. REKRO REIZEN ROTTERDAM 010-4142233 tot 22.00 uur. SGR.

ANDORRA = SNEEUWZEKER, voordelig en gezellig! Bus, trein- en autoreizen: 1 wk hotel hp al v.a. ƒ 295,-. Nieuw: skiguiding, ski héél Andorra met gids! Gratis folder: SUNSKI TOURS: 05470-60050, SGR.

10 DGN. SKIEEN POLEN/TSJECHIE: incl. lift, les, htl vp, grillavond, extra diner bij vertrek, ontbijt bij aankomst Ned. v.a. ƒ 375,- p.p. Bel Euro 90: 077-548884. Lid SGR.

WINTERSPORTBROCHURES 94/95 zijn uit! Oostenrijk, Spaanse Pyreneeën, Frankrijk, Tsjechië of Kransjka Gora! REKRO REIZEN ROTTERDAM 010-4142233, tot 22.00 uur. SGR.

ƒ 639, SOLDEN 8-daagse skireis incl. hotel/HP, skipas en luxe bus vertr. 15-22-29 oct. 5-12-19-26 nov. 3-10-17 dec ƒ 639. (15/10 unieke reuzenslalom wedstrijd). REKRO REIZEN ROTTERDAM 010-4142233 tot 22 uur sgr

ƒ 399 WONDER! 10 dgse reis: skiën onder Spaanse zon in Pyreneeën, incl. ***Hotel, HP, b.v. jan/mrt ƒ 399 p.p. (toesl. feb. ca. 90 gulden) toesl. luxe bus. ƒ 100 REKRO REIZEN ROTTERDAM 010-4142233 tot 22.00 uur. SGR.

SKIEN SKIEN SKIEN
Wilt u deze winter echt voordelig op wintersport? Bijv. luxe busreis, hp, skipas, en -les v.a. ƒ 695,- p.p. Bel dan NU Teletravel: 01650-55855 lid SGR/ANVR.

!! SNEEUW, SNEEUW, SNEEUW !!
Razendvoordelig skiën in Oostenrijk, Frankrijk en Italië. Bus + app/hp + skipas al v.a. ƒ 299,-! Gratis brochure BIZZ TRAVEL: 050-144255 Lid ANVR/SGR.

Onze nieuwe reisgids is uit met een gevarieerd en SCHERP GEPRIJSD ski-aanbod!! Oostenrijk 8 dgn v.a. ƒ 199, Tsjechië 8 dgn v.a. ƒ 199, Frankrijk 8 dgn incl. skipas v.a. ƒ 338, Zwitserland 8 dgn incl. skipas v.a. ƒ 569! Ook zeer voordelige skireizen voor gezinnen met kinderen! Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sgr.

Skiën in Frankrijk? Bel TOURALP!
Tja, zo simpel is het, TOURALP is de Frankrijk-kenner bij uitstek van de Franse Alpen en wijst u graag de weg. Hotels, appartementen, verblijf incl. skipas, skisafari, extra's als het voorreserveren ski's en kinderclubs etc. TOURALP 020-6279012 of ga naar het betere reisburo.

SNOW + SUN = SKI-FUN IN TAX-FREE ANDORRA
1 week app. met eigen vervoer v.a. ƒ 79,- p.p. 10 dgn app incl. bus v.a. ƒ 269,- p.p. 10 dgn hotel half pension incl. bus v.a. ƒ 449,- p.p. Toeslag Royal Class ƒ 50,-. Gratis folder bij uw ANVR of V&D reisbureau of bel: SNOEYINK BUS + AUTOREIZEN 05413-53200, anvr/sgr.

ƒ 299 VP! WINTERZON BENIDORM, incl. gratis ontb. & diner in zeer luxe bus, vertr. div. data v.a. 28 okt. iedere ma. & vr. 10/17 dg. VP (!) Htl Golden** v.a. ƒ 369/579. Htl Las Vegas** 10 dg VP al b.v. 28 nov., 5-12 dec. v.a. ƒ 299! NIEUW! busretour ƒ 199 p.p. vol = vol. REKRO REIZEN ROTTERDAM 010-4142233 tot 22.00 uur SGR.

GRATIS GIDS 10 dgn Okt app. ƒ 199 Htls** ƒ 249 Kerst*** VP 12 dgn ƒ 599. Boosten Busreizen SGR 045-227777

NAZOMEREN IN ITALIE! SRC biedt o.a. 9-dgse busreis met ROME, Florence en Siena v.a. ƒ 799, vertrek 29/10! TOSCANE: prachtige 9- en 10-dgse reizen v.a. ƒ 825, vertrek 15/10 & 22/10! 12-dgse busreis langs o.a.Florence, Rome & VENETIE v.a. ƒ 999, vertrek 10/10! ROME & LAZIO 8-dgse vlieg-excursiereis v.a. ƒ 1099, vertrek 16/10 & 6/11! Prachtige 8-dgse vlieg-rondreis SICILIE in herfst en winter v.a. ƒ 1299! Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sgr.

6 daagse kerstreis Praag ƒ 299,-. Incl. vervoer en halfpension. NOOL INTERTOURS 08819-77744.

PRAAG-C., pension, km./badk. + bew. parking l/o ƒ 38,-. Kam. bij part. l/o v.a. ƒ 28,-. BoB Travel: 02290-39762.

De goedkoopste wintersportreizen naar TSJECHIE met auto of bus. Al v.a. ƒ 115,- p.w. Vraag snel de brochure aan bij GEBO REIZEN 05280-67000/020-6189966.

HERFST-Zon in PRAAG! SRC biedt keuze uit 6 reizen, o.a. 6- en 7-dgse nachtbusreizen v.a. ƒ 279! 7-dgse excursiereis met eigen ***-hotel CAROL v.a. ƒ 599! 4-dgse Lang Weekend Vliegreis v.a. ƒ 599. Ook nog (beperkt) plaats in herfstvak! Gratis reisgids? Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 u. p/dag) 020-6202121 anvr/sgr.

VAKANTIE?
ANWB-Reisbureau:
Thuis in de hele wereld
ANWB SGR

BODRUM, Antalya 1 week v.a. ƒ 795,-, htl. met zwemb. Aerotravel 043-640440.

De Vietnam specialist
VIETNAM TRAVEL
Tel. 070-3625800.

MET KLM 23 dgn. Java-Bali ƒ 2800,- Volledig verzorgd. Programma 1995 (incl. Singapore-Sumatra) gereed. Stichting Het Schone Streven: 058-137706/01804-27749.

24 dg. Java-Bali ƒ 2.825,- /31 dg. Sumatra-Java-Bali ƒ 3.450,- Volledig verzorgd met RJA. Met Singapore Airlines is 23 dg. ƒ 2990,- /30 dg. ƒ 3650,- in 1995. AHA TOURS 05980-95830 / 045-226743 / 03440-19515.

INDIVIDUEEL FLY AND LET DRIVE
Kris kras over SUMATRA, SULAWESI, JAVA, BALI en LOMBOK. Verhuur van prive vervoer incl. gids/chauff/begeleider met gratis tourprogramma. Prijs v.a. ƒ 85,- p.dag p.minibus. Vliegtickets tegen gereduceerde prijzen. Dagelijks video/info TOUR INFO BURO, Dorpsstr. 44 Holten (ov) Tel: 05483-61242 of 65007.

INDIVIDUEEL OVERWINTEREN
4 of 6 weken overwinteren op JAVA of BALI v.a. ƒ 2245,- p.p. op basis v. 2 pers. Keuze uit 6 lokaties. Incl. vliegreis, hotel, ontbijt en transfers. Vertrek elke maandag of woensdag. Inl. TOUR INFO BURO HOLTEN, tel. 05483-61242 of 65007.

PRIJSVOORDEEL
Indonesië/Bali, 9 dgn ƒ 1835,-, 16 dgn ƒ 2095,-/ Schitterende Java en Bali rondreis 17 dgn ƒ 2379,-/ vluchten, 1e kl. hotels, transfers etc. SEAC 010-4716777 (SGR).

RECTIFICATIE
De dia avond van OBI in AKERSLOOT is op 5 okt. en niet op 4 okt. 05212-1866.

Avontuurlijke rondreis kenia 24 dgn. ƒ 3095,- incl. vliegreis, safari etc. Div. vertrekdata. Folder? DJOSER 071-126400 Lid SGR.

VAKANTIE?
ANWB-Reisbureau:
Thuis in de hele wereld
ANWB SGR

Kerst bij de Lappen
Het winterprogramma voor Scandinavië is uit met o.a. een kerstarrangement in Rovaniemi in Fins Lapland. Verder auto- en vliegvakanties in Zweden, Noorwegen en IJsland. Speciaal programma voor Denemarken. voor een programma met auto- en vliegvakanties: Reisbureau INFO SKANDIC Pottebakkersrijge 14, 97.. AG Groningen. Tel: 050-143200 / Fax: 050-181311.

BUDAPEST! 7-dgse nachtbusreis v.a. slechts ƒ 39.. Laatste plaatsen op 15/10 & 22/10! 8-dgse afwisselende excursiereis v.a. ƒ 699! Nog (beperkt) plaats op 8, 15 & .. okt! WENEN, BUDAPEST & PRAAG: afwisselende 1.. dgse rondreis v.a. ƒ 1198! Vertrek 20/10. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sgr.

Nazomeren op Cyprus: 8-dgse vlieg-rondreis met uitstekende hotels en prachtige excursies v.a. ƒ 107.. Verlenging mogelijk. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sgr.

AANBIEDING: vluchten v.a. ƒ 445, arrangem. met htl app. v.a. ƒ 598. CONNECTION TRAVEL 072-337473, S..

Nazomeren op MALTA: 8-dgse vlieg-excursiereis met schitterend hotel v.a. ƒ 899! Verlenging mogelijk. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sgr.

Aktieve rondreis Mexico/Guatemala 27 dgn. ƒ 3595,- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

COSTA RICA, schitterende 9 daagse rondreis in vlucht en hotels v.a. ƒ 1899,- verlenging aan de Pacific coast mogelijk. Info GoGo TOURS: 010-4142599 anvr/s..

De GROOTSTE KEUZE in Vak.app. met EXTRA goe.. vluchten op zonnig ARUBA, BONAIRE, CURACAO .. SINT MAARTEN, bij CARE Tel:02260-15519.

ISLA MARGARITA, schitterend eiland voor de kust van Venezuela. Vlucht inclusief hotel (9 dgn.) vanaf ƒ 124.. verlenging mogelijk. Boeiende rondreis door Venezuela vanaf ƒ 2469,-. Belt u voor informatie GoGo TOURS: 010 - 4142599 ANVR/SGR.

EEN GEWONE WINTER KAN ALTIJD NOG.

vanaf
COSTA DEL SOL **555**
8 dagen, logies in appartement in Nerja, incl. retourvlucht en 7 dagen autohuur

CUBA **2375**
16 dagen CUBA COMPLEET: 8 dgn rondreis per bus (volpension), 7 dgn l&o in luxe strandhotel, incl. rechtstreekse retourvlucht van Martinair

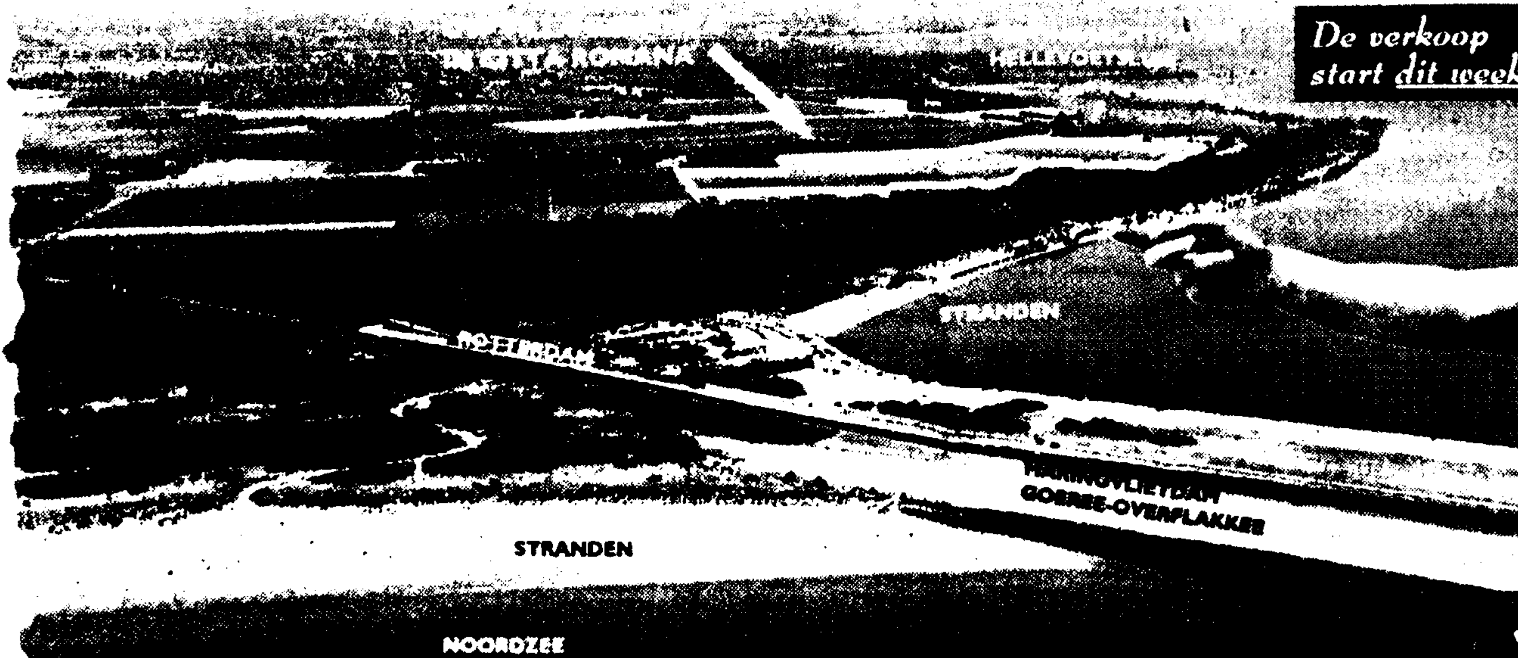
Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.
NBBS REIZEN
EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

I K C L A U D I U S . . .

... vertel u van de tijd dat wij streden tegen de noordelijke barbaren en Gallië tot aan de Rijn veroverden. Zo kwamen we bij een plek met ongekende mogelijkheden voor ontwikkeling en bloei.

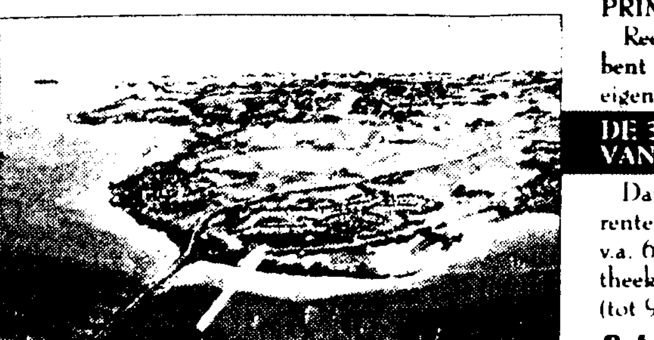
CITTÀ ROMANA: PRIMA!
Op deze strategische plaats, direkt aan de stranden van het Haringvliet en vlakbij de Noordzeestranden, met volop ruimte, rust en zuivere lucht, breken weer mooie tijden aan. Dichtbij Hellevoetsluis, op de fundamenten van een Romeinse nederzetting, omarmd door de Noordzee en het Haringvliet, wordt een absoluut -anders dan anders- projekt gerealiseerd.
En dat allemaal op nog geen 30 minuten van de Randstad.

OPVALLENDE ROMEINSE STIJL.
In een, tot in details doorgevoerde, Romeinse stijl worden hier 260 luxe en zeer exclusieve vakantievilla's gebouwd.
Ongeschikt voor mensen die van standaard houden. Pasklaar voor mensen die weleens iets anders willen dan massaal vermaak. Uw vakantievilla met zuilen-entree, Romeinse binnentuin of rieten dak, uniek gelegen in een laagduinlandschap.

CITTÀ ROMANA: ONVERGELIJKBAAR!
Behalve het ongewone Romeinse concept en de -meer dan- prima lokatie, zijn er nog veel meer dingen waardoor Città Romana niet te vergelijken valt met andere rekreatieprojekten. Er zijn maar liefst 5 typen villa's! Kompleet centrum met o.a. fonteinen, een Romeinse sauna, brasserie, groot zwembad en gift-shop. Ook onvergelijkbaar bent u zelf, u wilt rekreëren op niveau in de beslotenheid van uw eigen gezin of vriendenkring.

PRIMA PRIJS
Reeds v.a. ƒ 189.500,-- (exkl. BTW) bent u een beetje Claudius in uw eigen villa.

DE 3 GROOTSTE BANKEN VAN NEDERLAND DOEN MEE!
Dat merkt u aan de aantrekkelijke rente die berekend wordt (ABN•Amro v.a. 6,9%, 2 jaar vast) en aan de hypotheekmogelijkheden (tot 90% financiering).
Rabobank ABN•AMRO ING BANK

ONTDEK PER HELICOPTER DEZE PRIMA LOCATIO
Vul de bon in en maak een ontdekkingsreis door Città Romana. Deskundige gidsen van ons informatiecentrum begeleiden u graag op deze verrassende tocht. Op 1, 2, 8 en 9 oktober kunt u Città Romana zelfs vanuit de lucht bekijken wanneer 's-middags een helicopter voor u klaar staat. Wacht niet te lang, de verkoop is nog niet eens gestart en het aantal reakties is nu al overweldigend! DE EERSTE HONDERD KOPERS worden dik beloond voor hun snelle reaktie.
Zij krijgen een PEUGEOT ZENITH SNOR-SCOOTER GRATIS. Makkelijk, even naar het strand of boodschappen doen.

Laurence Peter's Holidays

NIEUW VERHUURCONCEPT VOOR OPTIMAAL RENDEMENT
Zelfs de inventieve handelsgeest van de Romeinen werkt door in dit concept. De verhuur-organisatie Laurence Peter's Holidays zorgt voor de verhuur van uw villa en alles wat daarbij komt kijken. Een uitstekend rendement is bij voorbaat verzekerd omdat er in de wijde omgeving geen vergelijkbaar projekt te vinden is.

BEL voor een "visita:"
01883 - 11111
of fax:
01883 - 23059.
Het verkoopkantoor is dagelijks vanaf 10.00 uur geopend, ook in het weekend

LISMAN INTER

P R I M A B O N
Helaas kan ik dit weekend niet komen. Stuur mij met spoed die fantastische folder waarin Claudius zijn verhaal doet.
Stuur hem aan:
Naam: ______
Adres: ______
PC/Plaats: ______
Tel.: ______ Fax: ______
Bon in open envelop zenden aan: RENÉ COLTOF BEHEER BV Antwoordnummer 107, 4300 VB Zierikzee. Postzegel niet nodig.

Kabbelaarsbank 1
Port Zélande
Tel.: 01117-2005*
Fax: 01117-2285
Postbus 106
4300 AC Zierikzee

RENÉ COLTOF BEHEER BV

CITTÀ ROMANA IS EEN PROJEKT VAN RENÉ COLTOF BEHEER BV - OUDDORP PORT ZÉLANDE EN LISMAN INTER HOLDING BV - HOLTEN

imburgs agblad egionaal
Zaterdag 1 oktober 1994
Pagina 13
Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Motie VVD Brunssum over bezuiningen op ziekenhuis

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De VVD-fractie in Brunssum dient tijdens de raadsvergadering komende dinsdag een motie in tegen bezuiningen bij het plaatselijke Gregoriusziekenhuis. Volgens de VVD is de ziekenhuisdirectie voornemens de EHBO, de kinderafdeling en de afdeling verloskunde van het Brunssums ziekenhuis te sluiten. De VVD vindt dat de raad hiertegen stelling moet nemen. Een woordvoerder van de Stichting De Wever en Gregorius waaronder de ziekenhuizen in Heerlen en Brunssum vallen, noemt de bewering van de VVD 'onzin'.

Volgens de zegsman is de politieke partij 'onverantwoord bezig door dergelijke geruchten te verspreiden'. „Een overtrokken reactie. Dergelijke berichten veroorzaken onnodig onrust. Van sluiting van kinder-, EHBO- en verloskunde-afdeling is geen sprake. Dat had de fractie kunnen weten als er met ons was overlegd," aldus de woordvoerder van het ziekenhuis.

De VVD-fractie roept in de aan het college van burgemeester en wethouders van Brunssum gestuurde motie tevens op om stelling te nemen tegen het betaald parkeren op het terrein van het Gregoriusziekenhuis. Dat voornemen wordt niet ontkend door het ziekenhuis. De zegsman: „Parkeren bij het ziekenhuis is geen zaak van de gemeente."

De motie van de VVD wordt ingegeven door het nieuws dat de ziekenhuizen De Wever in Heerlen en Gregorius in Brunssum met ingang van 1 april volgend jaar 41 verpleegkundigen willen ontslaan. Die ingreep zou nodig zijn vanwege een miljoenentekort op de begroting.

Volgens de zegsman van de beide ziekenhuizen is van 'uitkleden' van het Brunssums ziekenhuis absoluut geen sprake. „We investeren de komende jaren voor meer dan dertig miljoen in de renovatie van het ziekenhuis," aldus de woordvoerder.

Fractiebestuur neemt Frijns in bescherming

Van onze verslaggever

SIMPELVELD – Het bestuur van de fractie Franssen-Frijns in Simpelveld heeft in een brief aan de Aktiegroep Industrieterren Langveld afstand genomen van de felle kritiek op wethouder Bèr Frijns. De actiegroep eiste in augustus het aftreden van Frijns. De wethouder zou de burgers van zijn gemeente niet serieus nemen door zijn positieve standpunt over de aanleg van het grensoverschrijdende industrieterrein bij Bocholtz.

Maar volgens het bestuur van Franssen-Frijns zijn de aantijgingen van het actiecomité volstrekt misplaatst en ingegeven door een persoonlijke aversie tegen wethouder Frijns. In de goed gedocumenteerde, zeven pagina's tellende brief probeert het bestuur van de grootste coalitiefractie in Simpelveld de kritiek van het actiecomité punt voor punt te ontzenuwen.

Volgens het comité zou Frijns met zijn positieve standpunt de in 1991 verzamelde vierduizend handtekeningen tegen het geplande industrieterrein negeren. Het bestuur van de fractie wijst er echter op dat de gemeenteraad en het college nog helemaal geen standpunt over het project hebben ingenomen. Sterker nog, tegen mogelijke negatieve gevolgen van het bedrijventerrein voor Simpelveld heeft het college bezwaar aangetekend bij de provincie.

Maar anders dan een actiecomité moet het gemeentebestuur álle belangen afwegen, schrijft het bestuur van de fractie Franssen-Frijns aan het comité. Dus niet alleen die van de vierduizend bezwaarmakers, maar van alle 12.000 inwoners van Simpelveld. En dat kan betekenen dat het college uiteindelijk voorstander van het industrieterrein zal zijn.

Met bezwaren daartegen moeten de actievoerders bovendien niet bij Frijns, maar bij de initiatiefnemers van het project zijn: de gemeenten Heerlen en Aken. Volgens het bestuur van de fractie Franssen-Frijns raken de beschuldigingen van het actiecomité kant noch wal en zijn ze suggestief.

Besluit tot scherpere toepassing van openbaar ordevel

Dealers meteen Heerlen uitgezet

Van onze verslaggever

HEERLEN – Bij de politie bekende dealers van buiten de stad zullen Heerlen direct moeten verlaten als zij worden aangetroffen. Tot dusver kregen zij pas een bevel daartoe als zij een tweede keer op het veroorzaken van overlast werden betrapt. Nu is het vermoeden dat zij in Heerlen zijn om te handelen al voldoende om voor dertig dagen de stad te moeten verlaten.

Tot deze aanscherping van de toepassing van het openbaar ordebevel in Heerlen is gisteren besloten. Ook tegen verslaafden, straatprostituées en hun klanten zal sneller worden opgetreden, zo is gisteren bij een evaluatie van het ordebevel besloten. Tot nu toe paste de politie het ordebevel, dat sinds medio september van kracht is, terughoudend toe. Alhoewel de politie vindt dat een behoorlijke verbetering van de situatie rond het NS-station is opgetreden, is voor burgers nog steeds sprake van onaanvaardbare overlast.

Heerlense raadsleden spraken deze week in een commissievergadering hun twijfel uit of het openbaar ordebevel wel voldoende effect had. Burgemeester Jef Pleumeekers zegde toe de kwestie in het al afgesproken tussentijdse overleg met de politie aan de orde te zullen stellen. Dat overleg heeft dus gisteren in een aanscherping van het beleid geresulteerd. Volgens Harrie Vodeb, chef van de basiseenheid Heerlen-Centrum van de politie Limburg-Zuid, zou het probleem alleen door een permanente aanwezigheid van de politie kunnen worden uitgebannen. Omdat dat niet haalbaar is, wordt het ordebevel ruimer toegepast. Dat bevel treft niet alleen dealers, maar ook de verslaafden zelf.

Overlast

Als junks overlast of onveiligheidsgevoelens veroorzaken, zelfs zonder dat zij strafbare feiten plegen, zullen ze de stad moeten verlaten voor zover ze niet uit de regio komen. Een (kleine) samenscholing in de Willemstraat bij voorbeeld is al voldoende om uit de stad te moeten verdwijnen.

Voor 'bekende' prostituées geldt hetzelfde strakke beleid als zij zich op plekken bevinden waar straatprostitutie (op die tijd) niet is toegestaan. Ook voor (bij de politie bekende) klanten geldt dat beleid. Voor 'Heerlenaren' die tot de vier omstreden groepen behoren, wordt het straatverbod uitgebreid van acht tot 24 uur.

Volgens Vodeb is de drempel voor politie-optreden verlaagd, maar niet tot een onaanvaardbaar niveau. „Het is zeker niet zo dat iemand die er haveloos uitziet, de klos is." Politie en gemeentebestuur willen zeer zorgvuldig met het ordebevel omgaan omdat de democratische rechten van burgers in het geding zijn.

Kinderhulp

● *De kinderen van basisschool Talma voor hun reuzentekening.*

Foto: DRIES LINSSEN

Kleuractie voor pleegkinderen

HEERLEN – Kleuren voor de 30.000 kinderen die in Nederland in pleeggezinnen of in tehuizen wonen. Onder dat motto hebben gisteren in 35 plaatsen in Nederland in totaal 350 leerlingen van basisscholen grote kleurplaten ingekleurd. Met deze actie van het Nationaal Fonds Kinderhulp willen zij benadrukken dat het nog steeds nodig is kleur te brengen in het leven van de 30.000 kinderen die niet in hun eigen gezin kunnen opgroeien.

In Heerlen namen tien leerlingen van de basisschool Talma aan de actie van het Nationaal Fonds deel. Zij kleurden onder het spoorwegviaduct aan de Groene Boord een tekening in. Die tekeningen zijn aangebracht op reclameborden.

Het Nationaal Fonds Kinderhulp zamelt geld in om daarmee allerlei dingen te doen voor de kinderen die niet gewoon thuis wonen. Zo worden tweedehands fietsen en schommels voor tehuizen gekocht. Het ingezamelde geld wordt onder erkende instellingen verdeeld.

Ziekenhuispersoneel gaat uit van fusie Heerlen en Kerkrade

Van onze verslaggever

KERKRADE/HEERLEN – De directies van de ziekenhuizen in Kerkrade en Heerlen zullen volgende week de wens uitspreken dat beide gezondheidsinstellingen fuseren. Dit verwachten de ondernemingsraden van de ziekenhuizen Sint Jozef en De Wever. Ook heeft de directie in Heerlen laten weten dat alle signalen in Kerkrade wijzen op fusie.

De directies van het De Wever- en Sint-Jozefziekenhuis onderzoeken sinds het voorjaar of een fusie wenselijk is. Al enkele malen hebben zij de afronding van dat onderzoek uitgesteld en ook nu brengen de directies officieel nog niets naar buiten. W. Weeda, directeur van De Wever in Heerlen: „Elke dag komt er meer duidelijkheid. Volgende week ronden we het onderzoek af en brengen we het resultaat naar buiten. Daarbij sluit ik een intentieverklaring niet uit."

De ondernemingsraden (OR) in Heerlen en Kerkrade weten zo goed als zeker dat de directies volgende week de wens zullen uitspreken daadwerkelijk te fuseren. OR-voorzitter in Heerlen C. van Wezel: „De directie in Heerlen heeft altijd laten weten te streven naar één ziekenhuis op drie lokaties. En in Kerkrade is er bij het personeel geen weerstand."

Ook OR-voorzitter in Kerkrade, Jan Eijkeboom, rekent op een intentieverklaring, hetgeen hij baseert op de informatie die hij van de directie in Kerkrade heeft gekregen. Beide voorzitters kunnen echter niet reageren op de verklaring, omdat ze de inhoud nog niet kennen en niet weten welke gevolgen een fusie voor beide instellingen en het personeel zal hebben. Eijkeboom en Van Wezel eisen van hun directie dat de OR's betrokken worden bij de fusiebesprekingen en een advies kunnen uitbrengen.

De medische staf in Kerkrade heeft in het verleden al aangegeven te willen fuseren met Heerlen. De Kerkraadse directie zwakte dat geluid vervolgens af door te wijzen op de verbeterde financiële positie.

Woningstichting moet directeur 1,4 ton geven

SITTARD – De woningstichting WVS in Sittard moet directeur J. van der Meulen een schadevergoeding van circa 140.000 gulden betalen. Dat heeft de kantonrechter beslist op het ontslagverzoek dat het bestuur van de Sittardse corporatie.

Van der Meulen vond zijn ontslag onterecht en eiste een half miljoen gulden. De rechter heeft echter de volgens hem gebruikelijke formule van twee keer het aantal dienstjaren toegepast (de directeur was in 1987 aangenomen), hetgeen neerkomt op veertien keer het maandsalaris (bruto circa 10.000 gulden).

Voor de ernstige verwijten van de woningstichting aan het adres van Van der Meulen, is volgens de kantonrechter geen bewijs geleverd. Bij de toelichting op het ontslagverzoek, tijdens de zitting op 29 augustus, werd directeur Van der Meulen ernstig mismanagement verweten. Niettemin stemt de kantonrechter in met het ontslag omdat de relatie tussen Van der Meulen en het bestuur (inmiddels omgevormd tot raad van toezicht) 'in zeer ernstige mate is verstoord'. Per 1 oktober is Van der Meulen ontslagen, zo heeft de kantonrechter bepaald. Hij dient dat Van der Meulen binnen één à twee jaar passend werk vindt.

Moord op pastoor Spelthahn opgelost

FRELENBERG – Met de arrestatie van een 32-jarige Pakistaan denkt de Duitse politie de moord op pastoor Heinrich Josef Spelthahn (75) van Frelenberg te hebben opgelost. De pastoor werd zondag 18 september door een parochiaan dood aangetroffen in de pastorie. Spelthahn bleek te zijn gewurgd met een waslijn.

De verdachte, een bekende van de pastoor, heeft de moord nog niet toegegeven, maar volgens de politie is dat een kwestie van tijd. Bij een huiszoeking bij de man werden vier spaarbankboekjes gevonden die eigendom waren van Spelthahn. Ook ontdekte de politie dat de verdachte schulden had bij de pastoor. De moord op Spelthahn dompelde Frelenberg, een dorpje ten noorden van Ubach Palenberg, in diepe rouw. De pastoor was bij de bevolking zeer geliefd.

Trimmer vindt heroïnedode

MAASTRICHT – Een trimmer heeft gisterochtend op de Maaspuntweg in Maastricht, in de berm van de Maasoever ter hoogte van het waterpoortje in Wijck, een heroïnedode gevonden. De politie vermoedt dat het om een Belg gaat: de man had een treinkaartje Luik-Maastricht en uitsluitend Belgisch geld bij zich. De identiteit is nog onbekend. Het lichaam van de man werd om 07.45 uur gevonden. Een arts stelde vast dat de man toen al enige uren overleden moest zijn. Alle omstandigheden wezen erop dat de man kort voor zijn overlijden zich een overdosis heroïne heeft toegediend.

PvdA: meer invloed provincie op TVL

HEERLEN – De PvdA-fractie in de Limburgse Staten wil dat het provinciebestuur zich actiever gaat bemoeien met de plannen voor een provinciale tv-zender. Eerder deze week verbraken Omroep Limburg en Interlokale Televisie Limburg – waarin 26 lokale omroepen zijn verenigd – hun samenwerking. De PvdA-Statenfractie suggereert dat de provincie zou kunnen bemiddelen tussen beide partijen. Ook houdt de PvdA het voor mogelijk dat de provincie financieel gaat bijdragen in het project, mits zij meer zeggenschap krijgt.

Sittard krijgt Olympisch punt

SITTARD – In Sittard wordt het Olympisch Steunpunt Limburg gevestigd. Het zal een van de tien regionale loketten in Nederland zijn voor de begeleiding van topsporters. Het steunpunt is een initiatief van onder meer het Nederlands Olympisch Comité.

Vechtersbaas aangehouden

KERKRADE – Een inwoner (37) van Kerkrade werd in de nacht van woensdag op donderdag om een uur op de Salviastraat in zijn woonplaats aangehouden, omdat hij in dronken toestand twee mannen had mishandeld. De man mishandelde allereerst een taxi-chauffeur. Deze vroeg via zijn mobilofoon om hulp aan een collega, die man werd vervolgens ook in elkaar geslagen.

Brunssum heeft vertrouwensvrouw

BRUNSSUM – De gemeente Brunssum heeft na een jaar zoeken een vertrouwensvrouw kunnen benoemen. Zij behandelt eventuele klachten over seksuele intimidatie en ongewenste intimiteiten. Telefoniste/receptioniste Els Snackers van de gemeente houdt als vertrouwensvrouw eenmaal per week spreekuur in het gemeentehuis.

Hennepplantage opgerold

GRASHOEK – De politie heeft gisteren in de vollegrond in het Noordlimburgse Grashoek een grote hennepplantage opgerold en meteen vernietigd. Het is een van de grootste percelen (een hectare) die tot nu toe is ontdekt. Het gaat om tienduizend planten, die na droging ongeveer vierhonderd kilo nederwiet zouden hebben opgeleverd met een waarde van anderhalf à twee miljoen gulden. De politie verrichtte een aanhouding. Het gaat om een 66-jarige inwoner van Grashoek, eigenaar van de twee percelen waarop de hennep werd geteeld.

Aluminiumbedrijven veranderen naam

MAASTRICHT – Het Amerikaanse aluminiumbedrijf Alumax heeft alle drie de vestigingen in Limburg omgedoopt. Euramax Coated Products in Roermond heet voortaan Alumax Coated Products, Euramax Aluminium Extrusions in Roermond heet voortaan Alumax Extrusions en Alumax Aluminium in Kerkrade heet voortaan Alumax Recycling.

NS vangt overvallen collega's op

SITTARD – Bij de NS worden zogenoemde 'vangrail-groepen' opgericht, die overvallen of bedreigde collega's moeten helpen met hun verwerkingsproces na agressie-daden. De vangrail-groep werkt via een collega's-voor-collega's-systeem. Wanneer bijvoorbeeld machinisten een zelfdoding voor hun trein meemaken, of conducteurs door agressieve treinpassagiers met een mes worden bedreigd, kunnen ze problemen hebben met het verwerken van hun emoties. De collega's van het slachtoffer komen dan op bezoek om daarover te praten.

Zie verder pagina 19

● **'Je raakt het nooit kwijt, je leert er mee omgaan'**

†

Jij hebt je strijd gestreden,
rust nu maar uit.

Veel te vroeg naar menselijk inzicht, na een leven dat getekend werd door eenvoud, goedheid, behulpzaamheid en zeer veel tegenslag, is vrij plotseling na een kortstondige ziekte, gesterkt door de laatste sacramenten, van ons heengegaan in de leeftijd van 57 jaar mijn lieve levensgezellin, mijn lieve zorgzame moeder, onze zus, schoonzus, tante en nicht

Netty Hambuckers

weduwe van

Leo Smeets

levensgezellin van

Jac Hensels

Partij-Wittem: Rob Smeets
Paul Smeets †
Jac Hensels
Gulpen: Jean Hensels
Tiny Hensels-Sparla
Familie Hambuckers
Familie Smeets
Familie Hensels

6296 AR Partij-Wittem, 29 september 1994, Kard. v. Rossumstraat 2.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 3 oktober 1994 in de St.-Gerarduskapel te Wittem om 11.00 uur waarna de begrafenis op het kerkhof te Mechelen.

De avondwake voor haar zal worden gehouden op zondag 2 oktober om 18.00 uur in voornoemde kapel.

Netty is opgebaard in het Mortuarium Sjalom, Hilleshagerweg 11 te Mechelen. Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.

Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Mam

Bedankt voor alles.

Rob

Met grote droefheid nemen wij kennis van het overlijden van onze medewerkster en collega, mevrouw

M.C. Smeets-Hambuckers

Zij was bij onze stichting werkzaam sedert 19 maart 1973 in de functie van verzorgende.

Zij leeft bij ons voort als een oprechte en warme persoonlijkheid.

Wij wensen haar nabestaanden sterkte toe in deze moeilijke tijd.

Directie en medewerkers
Stichting Thuiszorg
Zuid-Limburg.

---

†

Dankbaar voor alles wat hij steeds voor ons heeft gedaan, is na een werkzaam en liefdevol leven, getekend door eenvoud en oprechtheid, toch nog onverwacht van ons heengegaan mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Jac Jacobs

echtgenoot van

Martha Driessen

Hij overleed in de leeftijd van 59 jaar, voorzien van het h. oliesel.

Hoensbroek: Martha Jacobs-Driessen
Oirsbeek: Jan Jacobs
Inka Jacobs-Teeuwen
Gaby
Michelle
Merkelbeek: Wim Jacobs
Annemie Jacobs-Huijnen
Anne
Stan
Hoensbroek: Martin Jacobs
Daniëlle Kikkert
Familie Jacobs
Familie Driessen

6432 CW Hoensbroek, 30 september 1994
[illegible]

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 4 oktober a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van Christus Koning te Hoensbroek, gelegen aan het Pius VII-plein, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De dierbare overledene wordt bijzonder herdacht in de avondmis van heden, zaterdag 1 oktober, om 18.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, [illegible]singel 4 te Heerlen, dagelijks van 19.30 tot [illegible] uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Lieve opa

wij zullen je missen.

[illegible], Stan, Gaby, Michelle

---

† [illegible], 85 jaar, weduwe van Joannes [illegible]. [illegible] 22, 6017 AB [illegible]. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden heden, 1 oktober om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. [illegible] te Wessem.

† [illegible], 76 jaar, echtgenoot van Elisabeth [illegible], 25, 6164 BL [illegible]. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 3 oktober om [illegible] uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw [illegible].

† [illegible], 67 jaar, echtgenoot van [illegible] 6085 ZA [illegible]. De [illegible] zal worden gehouden maandag 3 oktober om 11.20 uur in het crematorium te [illegible].

Intens bedroefd, maar dankbaar voor de vele mooie herinneringen hebben wij heden afscheid moeten nemen van

Theo Krekelberg

* 10-9-1925 † 30-9-1994

Priester van het Bisdom Roermond

Priester gewijd te Roermond 21 maart 1953
Gedurende zijn priesterleven was hij kapelaan te Horst 1953-1961
Kapelaan te Roermond 1961-1969
Pastoor te Schandelen (Heerlen) 1969-1990

Beek: M. Huijts
Den Bosch: B. Voets-Krekelberg
W. Voets †
Alscheid (Lux): J. Horsmans-Krekelberg
L. Horsmans
Maasbracht: L. Krekelberg
E. Krekelberg-Maessen
Kerkrade: T. Aalmans-Krekelberg
P. Aalmans
Neven en nichten

Beek, 30 september 1994,
Corr.-adres: Hoofdstraat 57,
6051 AK Maasbracht.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 4 oktober om 10.30 uur in de H. Hartkerk te Schandelen (Heerlen) waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op het kerkhof van de St.-Gertrudiskerk te Maasbracht.

Voor de mis is er gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De avondmis tot intentie van onze dierbare overledene is op maandag 3 oktober om 19.00 uur in de H. Hartkerk te Schandelen.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van uitvaartcentrum Daemen, Prins Mauritslaan 5 te Beek. Bezoek dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Diepbedroefd, maar dankbaar voor de liefde en zorg waarmee hij ons gedurende zijn leven heeft omringd, delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de H. sacramenten, op de leeftijd van 84 jaar, mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader en opa

Maria Josephus Hubertus Hub Bex

echtgenoot van

Maria Habets

In dankbare herinnering:
Hoensbroek: Maria Bex-Habets
Geleen: Thei en Miet Bex-[illegible]
† Stefan
Koningsbosch: Ria en Ton Geilen-Bex
Ron - Nancy
Davy
Heksenberg: Wilma en [illegible]-Bex
Brigitte - Bert
Michel - Monique

29 september 1994
Prins Willemstraat 36, 6433 HD Hoensbroek

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 3 oktober a.s. om 11.30 uur in de Christus-Koningkerk te Hoensbroek-Zuid, gevolgd door de crematie in crematorium Imstenrade te Heerlen.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100, Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur. Zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Opa

We zullen je missen.

† Stefan
Ron-Nancy, Davy
Brigitte-Bert, Michel-Monique

---

†

Ik lig, ik ben terug, ik droom
Uw dromen in een blijde schemer,
ik werd weer kind, ik werd een boom
een plant, een lied, een stukje hemel ....

Zeer bedroefd, maar met een onuitwisbare herinnering aan Pap's leven is (hij) geheel onverwacht van ons heengegaan

Aloyisius Janssen

weduwnaar van

Anna Maria Lemmens

Pap werd 88 jaar.

Stevensweert: Rob en [illegible]
[illegible]-Janssen
[illegible]: Louis en Maria
Janssen-[illegible]
[illegible] en Sylvia
[illegible]: Gerard Janssen
[illegible]: Richard en Lisette
[illegible]
[illegible]: René en Angela Janssen-[illegible]
Samantha

Correspondentie-adres:
Gerard Janssen, [illegible] 282,
6414 PV Heerlen

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op dinsdag 4 oktober a.s. om 11.00 uur in de Christus [illegible] te Vrieheide-Heerlen waarna aansluitend begrafenis op de begraafplaats aan de Kampstraat te Heerlerheide.

Voor aanvang van de mis is er gelegenheid tot schriftelijk condoleren vanaf 10.40 uur.

Pap is opgebaard in de rouwkamer van het uitvaartcentrum [illegible] Crombach, [illegible]straat 30 te Heerlen.

Gelegenheid tot afscheid nemen aldaar dagelijks van 16.30 tot 16.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te [illegible].

---

†

Tot onze grote droefheid, maar dankbaar voor het vele dat hij voor ons heeft betekend, delen wij u mede, dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h.h.sacramenten, op de leeftijd van 79 jaar, mijn lieve man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Wiel Knarren

echtgenoot van

Jeanne Schoonbrood

In dankbare herinnering:
Schinnen: Jeanne Knarren-Schoonbrood
Schinnen: Jan en Ger Knarren-Cox
Eve, Anouk, Yannick
Vaesrade: Petra en Jo Ritzen-Knarren
Roger-Yolanda
Hulsberg: Mia Knarren
Ralph, Marc
Oirsbeek: Theo en Marita Knarren-Haffmans
Janien, Jurjen, Marcia
Schinnen: Wil en Jolande Knarren-van Rhee
Familie Knarren
Familie Schoonbrood

30 september 1994
Groenenborgstraat 44
6365 BE Schinnen

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 4 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Dionysius te Schinnen, gevolgd door de begrafenis op de r.k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Maandag a.s. om 18.45 uur avondwake in voornoemde kerk.

U kunt afscheidnemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100 Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30-19.00 uur. Zondag alleen van 14.00-15.00 uur.

Zij, die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Dankbaar voor alle mooie en fijne herinneringen die hij ons achterlaat, delen wij u mede dat wij heden geheel onverwacht afscheid moesten nemen van mijn lieve echtgenoot, onze goede broer, zwager, oom en neef

Sjef Vanderheyden

begiftigd met de eremedaille in goud verbonden aan de orde van Oranje-Nassau

echtgenoot van

Bertie Schnackers

Hij overleed, gesterkt door het h. oliesel, in de leeftijd van 62 jaar.

In dankbare herinnering:
Mechelen: mevr. B. Vanderheyden-Schnackers
Familie Vanderheyden
Familie Schnackers

28 september 1994
Schweibergerweg 15B, 6281 ND Mechelen

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 4 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Johannes de Doper te Mechelen.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk.

Maandagavond zal er om 19.00 uur in bovengenoemde kerk een h. mis worden opgedragen ter intentie van de overledene.

Sjef is opgebaard in de rouwkapel Sjalom, Hilleshagerweg 11 te Mechelen. Bezoekuur dagelijks van 17.00 tot 18.30 uur.

Zij die onverhoopt geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Bedroefd namen wij kennis van het overlijden van ons lid, oud-bestuurslid en oud-voorzitter

J.V.M. Vanderheyden

Wij wensen zijn echtgenote veel sterkte met dit grote verlies.

Bestuur en Leden Landelijke Rijvereniging en Ponyclub Sportvrienden, Mechelen

---

Met droefheid hebben wij kennis genomen van het plotselinge overlijden van onze gewaardeerde penningmeester en zangersvriend

Sjef Vanderheyden

Voor zijn 36-jarige inzet als vice-voorzitter, penningmeester en zanger zijn wij Sjef heel veel dank verschuldigd. Wij wensen zijn echtgenote Bertie en familieleden veel sterkte toe in deze moeilijke dagen.

Namens ereleden, bestuur, dirigent, leden en damescomité van Mannenkoor Lauwerkrans Mechelen

---

Met grote verslagenheid geven wij kennis van het plotselinge overlijden van de heer

Sjef Vanderheyden

gewaardeerd lid van het kerkbestuur van de parochie de Heilige Johannes de Doper te Mechelen.

Zijn grote inzet en betrokkenheid bij het parochiegebeuren zullen wij dankbaar in herinnering houden.

Ons medeleven gaat in het bijzonder uit naar zijn echtgenote en naar zijn familieleden.

Namens het kerkbestuur,
Drs. H. van der Looij SSS (pastoor)
H. Loo (secretaris)

---

† [illegible], 41 jaar, Wilhelminastraat 48, [illegible]. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 3 oktober om 10.30 uur in de kerk van de H. Martinus te Breust-Eijsden.

† Hubertina Anna Louise Penders, 85 jaar, echtgenote van [illegible] Jacobus Martin, [illegible], Mesdagstraat [illegible], Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 3 oktober om 10.00 uur in de basiliek van St. Servaas te Maastricht.

† Tiny Le Gras, 74 jaar, echtgenote van Jan Gerrit [illegible], Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats [illegible] 4 oktober om 11.00 uur in de [illegible] te [illegible] Maastricht.

† [illegible], 93 jaar, echtgenote van Guillaume [illegible], Hellebaardstraat 24, Maastricht. De [illegible] vindt plaats heden, zaterdag 1 oktober om 10.30 uur in de parochiekerk van Christus Hemelvaart te Maastricht-Pottenberg.

---

†

Met diepe verslagenheid, maar dankbaar voor de fijne jaren die wij samen met hem mochten beleven, geven wij kennis dat op 53-jarige leeftijd, voorzien van het h. sacrament der zieken, plotseling is overleden mijn lieve man, zorgzame pleegvader, lieve opa, schoonvader, schoonzoon, broer, zwager, oom, pleegoom en neef

Frans Kostrewa

echtgenoot van

Netty Klaassen

In dankbare herinnering:
Kerkrade: Netty Kostrewa-Klaassen
Landgraaf: [illegible] en Bert
[illegible]
[illegible]
Erwin
Familie Kostrewa
Familie Klaassen

[illegible] september 1994, Dir. Geurtsstraat 10, 6463 VL Kerkrade

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 4 oktober a.s. om 12.00 uur in de parochiekerk van de Blijde Boodschap te Kerkrade-Chèvremont, gelegen aan de Dir. v.d. Muhlenlaan, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, [illegible].

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondmis ter intentie van onze dierbare overledene, maandag 3 oktober om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

De overledene is opgebaard in de rouwkamer van het mortuarium Schifferheide van Lindeman uitvaartcentra, Schifferheidestraat 7 te Kerkrade-west. Gelegenheid tot afscheid nemen aldaar dagelijks van [illegible] tot 19.30 uur.

Voor vervoer kerk - crematorium v.v. is gezorgd.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Heden overleed geheel onverwacht in de leeftijd van 83 jaar, gesterkt door het h. sacrament der zieken, mijn dierbare man, onze goede en zorgzame vader, schoonvader en opa

Harie Mestrom

echtgenoot van

Anny Strijkers

Grevenbicht: Tilly Smeets-Mestrom
Jo Smeets
Guido
Grevenbicht: Elly Krekels-Mestrom
René Krekels
Yvette en Henri
Familie Mestrom
Familie Strijkers

6127 BZ Grevenbicht, 29 september 1994
Corr.adres: Achter de Kruiskapel 34

De uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 4 oktober a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Catharina te Papenhoven-Grevenbicht, gevolgd door de begrafenis op de algemene begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren vanaf 10.00 uur.

Wij gedenken hem bijzonder in de avonddienst van maandag 3 oktober om 18.15 uur, voorafgegaan door het rozenkransgebed in bovengenoemde kerk.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Jaardienst

Het is nu een jaar geleden
dat je ons plotseling verliet.
Stil zijn de pijn en het verdriet
door de leegte die je achterliet.
Soms went het, soms niet.
De herinneringen zijn gebleven,
maar hoe wij moeten verder
om zonder jou te leven.

De eerste jaardienst voor mijn lieve man en papa

Bart Luijten

zal worden gehouden op zondag 9 oktober a.s. om 11.00 uur in de Bavokerk te Nuth.

Marlies Luijten-[illegible]
[illegible]

---

†

Intens verdrietig, maar ook dankbaar voor het vele goede dat zij ons heeft gegeven, delen wij u mede dat op 83-jarige leeftijd van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten der zieken, onze lieve zus, schoonzus, tante en nicht

Anna Maria (Anneke) Scheijvens

weduwe van

Ludwig Josef Jansen

In dankbare herinnering:
Broers, zusters, zwagers en schoonzusters
Neven en nichten
Familie Scheijvens
Familie Jansen

29 september 1994
Irenehof 9, Merkelbeek
Corr.adres: Merkelbeekerstraat 81, 6441 KK Brunssum

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden in de parochiekerk van de H. Clemens te Merkelbeek op dinsdag 4 oktober a.s. om 11.00 uur.

Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.

De begrafenis vindt aansluitend plaats op het r.k. kerkhof aldaar.

Avondwake maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur in Uitvaartcentrum Brunssum van H. Peters Begrafenisonderneming, Heugerstraat 4a te Brunssum.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Vervolg familieberichten zie pagina 16

---

†

Na een langdurige, maar moedig gedragen ziekte overleed op 65-jarige leeftijd, voorzien van de h. sacramenten der zieken mijn dierbare vrouw, onze zorgzame moeder en schoonmoeder, lieve oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Gerda Curvers

echtgenote van

Wil Vogel

Wij vragen u voor haar te bidden.

De bedroefde familie:
Roosteren: W. Vogel
Roosteren: P. Vogel
M.J. Vogel-Stams
Anique, Gaston
Roosteren: T. Simons-Vogel
P. Simons
Marc en Karin
Ruud
Echt: G. Hochstenbach-Vogel
P. Hochstenbach
Renée, Maarten
Roosteren: R. Dohmen-Vogel
J. Dohmen
Roy, Ellen
Montfort: J. Vogel
M.J. Vogel-Kreutzer
Ruth, Ken
Familie Vogel
Familie Curvers

6116 BP Roosteren, 29 september 1994.
Lage Bongerd 34.

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden [illegible] oktober om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Jacobus de Meerdere te Roosteren gevolgd door de begrafenis op het parochiekerkhof te Oud-Roosteren.

Samenkomst in de kerk waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren vanaf 10.00 uur.

Maandag 9 oktober vindt de herdenking plaats tijdens de avondmis om 19.00 uur in bovengenoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen: dagelijks van 17.00 tot 17.45 uur in het uitvaartcentrum [illegible]sen, Kloosterstraat 9 te Susteren.

---

†

Het verlies was er al voor het einde
De rouw voordat het afscheid kwam
Toen die onzekere verwarring,
bezit van zijn gedachten nam.
Wij voelden mee, zijn stil verdriet
Nu treuren wij en verzetten ons niet

Diepbedroefd, maar dankbaar voor hetgeen hij voor ons en vele anderen heeft betekend en met bewondering voor de wijze waarop hij de [illegible] van zijn achteruitgaande gezondheid heeft gedragen, geven wij kennis dat van ons is heengegaan, mijn lieve levensgezel, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Guus Strooband

levensgezel van

Martha Notermans-Johnen

Hij overleed, voorzien van de h. sacramenten der zieken, op 61-jarige leeftijd in het ziekenhuis te Kerkrade.

Vijlen: M.A. Notermans-Johnen
Landgraaf: Carina en Fausto
Roy, Tom en Nina
Sittard: Yvonne en Paul
Vijlen: Anita en Frank
Jan-Willem
Familie Strooband

6294 AC Vijlen, 29 september 1994
Pastorijweg 20a

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 4 oktober a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Vijlen, aansluitend vindt de begrafenis plaats op de begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Maandag 3 oktober [illegible] ne bijzonder [illegible] om 19.00 uur [illegible] voornoemde [illegible] vooraf om [illegible] rozenkransgebed.

Gelegenheid [illegible] het [illegible] dagelijks van [illegible].

Zij die geen kennisgeving mochten [illegible] gelieven deze annonce als zodanig [illegible] wen.

Dankbetuiging

Gaarne willen wij familie, vrienden en kennissen onze oprechte dank betuigen voor het medeleven en de belangstelling ondervonden tijdens de ziekte en na het overlijden van mijn man, vader, schoonvader en opa,

Bart van Geel

E.J. van Geel-van [illegible]
Kinderen en kleinkinderen

1 oktober 1994

Vervolg van pagina 1

Hilderink wil opheldering over kosten

MAASTRICHT – Hilderink wil voorts opheldering over de kosten die jaarlijks met deze voordeelregeling zijn gemoeid en wie die gelden betaalt.',„Is uw college met mij van mening dat hier sprake is van giften aan gemeentebestuurders en dat gemakkelijk de indruk bestaat dat zij onnodig bevoordeeld worden ten laste van de gemeenschap of ten laste van de schouwburgbezoekers?", vraagt hij.

Voor de gelden die vrijkomen bij afschaffing van die regel heeft de GroenLinkser ook al een oplossing: besteden aan betaalbaar cultuurbezoek voor de minima of stoppen in een fonds voor schouwburgstoelen waarin ook lange mensen het uithouden.

Woordvoerder Nico Prick van de gemeente liet gisteren weten dat er wel degelijk een goede reden is voor het gratis theaterbezoek: „De commissieleden zijn beleidsmatig betrokken bij podiumkunsten en dan behoort het tot hun taak kennis te nemen van het aanbod." Hilderink: „Als ik naar het theater wil, dan betaal ik zelf wel." In zijn brief aan het college stipte hij nog de mogelijkheid aan of soms gedacht wordt dat leden van de commissie Cultuur te armlastig zijn om het bekijken van cultuuruitingen zelf te betalen.

SNS koopt aandelen makelaar Stienstra

HEERLEN – De SNS-bank heeft 25 procent van de aandelen van makelaar Stienstra Holding bv in Heerlen gekocht. Het bedrag dat daarmee gemoeid is, willen de betrokken partijen niet verklappen. Stienstra was tot nu toe voor 100 procent in handen van de familie. Voor de deelname van SNS zijn extra aandelen uitgeschreven.

Volgens mr P. Vanoppen van Stienstra Holding wil het bedrijf het kapitaal dat SNS inbrengt investeren in projectontwikkeling en beleggingen. SNS heeft de aandelen gekocht omdat Stienstra goed rendeert, hypotheken distribueert en know-how heeft van investeringen in onroerend goed.

Als houder van 25 procent van de aandelen, krijgt SNS een commissariaat bij Stienstra Holding. Drs W. Blind, bestuurslid van de SNS Groep zal bij Stienstra de vierde commissarissenzetel gaan innemen.

Volgens Vanoppen is Stienstra Holding een gezond bedrijf. De resultaten waren vorig jaar 'uitermate tevredenstellend'.

commentaar

Lange baan

De kaarten voor de aanleg van de Oost-westbaan leken al lange tijd geschud te zijn, toen donderdag plotseling een nieuw stok in het spel werd gebracht. De Tweede Kamer blijkt in meerderheid tegen nachtvluchten te zijn op die nog te bouwen startbaan. Goed nieuws voor de tienduizenden omwonenden en de milieubeweging. Slecht nieuws voor een deel van het Limburgse bedrijfsleven, dat zijn lobby in drijfzand ziet verzinken.

Interessant in dit nogal verwarrend geheel is de verhouding binnen het paarse kabinet: PvdA en D66 zijn tegen, de VVD is voor en kan rekenen op steun van oppositiepartij CDA. Er tekenen zich dus barstjes af in de coalitie, maar te betwijfelen valt of het Maastrichtse vliegveld belangrijk genoeg is om echte problemen binnen 'paars' te veroorzaken. Die kans lijkt voorlopig niet erg groot, ook omdat het kabinet nog steeds geen algemeen beleid voor regionale vliegvelden heeft opgesteld. Daarvoor is de regering aangewezen op de zogenaamde nota-Relus, maar die laat al jaren op zich wachten. De plenaire Kamervergadering van begin oktober zal in ieder geval duidelijk maken of de kwestie nog verder op de lange baan geschoven wordt.

Zonder de toestemming voor nachtvluchten heeft de aanleg van de Oost-westbaan geen enkele zin, omdat het vliegveld dan nooit rendabel zal worden. Los daarvan kun je je afvragen of dat wel ooit zo zal zijn. In het Europa zonder grenzen is Maastricht Airport gewoon een regionaal vliegveld, misschien te groot voor servet, maar in ieder geval te klein voor tafellaken. Wie even de moeite neemt een topografische kaart van dit deel van Europa voor zich te nemen ziet binnen een omtrek van pakweg honderd kilometer maar liefst vijf vliegvelden van (enige) importantie liggen, Dusseldorf, Keulen-Bonn, Zaventem (Brussel), Eindhoven en het sterk in ontwikkeling zijnde Bierset bij Luik. De concurrentie is groot, waardoor het twijfelachtig is of de exploitatietekorten van het vliegveld (nu 6 miljoen per jaar) na aanleg van de (minstens) 180 miljoen kostende Oost-westbaan werkelijk afnemen. Uit milieu-oogpunt is de aanleg overigens niet meer of minder dan een ramp in het op ecologisch gebied toch al zo geteisterde, om niet te zeggen geschonden, Limburg.

P.S.

Voor gederfde inkomsten bij ongeveer vierhonderd bedrijven

Nog ruim zes miljoen voor 'buitengewone' waterschade

Van onze verslaggever

HEERLEN – De stichting Watersnood Bedrijven Limburg gaat op korte termijn aan circa vierhonderd gedupeerde bedrijven „buitengewone waterschadevergoeding" toekennen voor onder meer gederfde inkomsten en voor het doorbetalen van lonen aan personeelsleden. Het gaat om schade die in december vorig jaar werd opgelopen.

Het geld komt uit een speciaal fonds van 6,5 miljoen gulden. Dat is geld afkomstig van giften en van een donatie van het ministerie van Economische Zaken.

Dit heeft de voorzitter P. van Zeil van de stichting gistermiddag bekendgemaakt. De vroegere burgemeester benadrukte dat het hier niet gaat om vergoedingen voor schade aan gebouwen die bedrijven eind december van verleden jaar als gevolg van de watersnoodramp hebben opgelopen. De uitkering van deze schade is nagenoeg al geheel afgehandeld.

Zeseneenhalf miljoen gulden voor rond vierhonderd bedrijven lijkt niet veel, aldus Van Zeil, maar daarbij telt hij aan dat de opgegeven schadebedragen nooit voor de volle 100 procent worden vergoed, maar doorgaans slechts voor 65 procent.

Loon

Ondernemers die hun personeelsleden het volle loon hebben doorbetaald hebben van de bedrijfsverenigingen 70 procent vergoed gekregen. De stichting keert ze thans een gedeelte van de resterende 30 procent uit, aldus voorzitter Van Zeil. Binnen zeer afzienbare tijd zal de stichting een volledig overzicht publiceren van de totale afwikkeling van de bedrijfsschade als gevolg van de watersnoodramp.

In zak en as

● *Vliegvelddirecteur Jense bij de voortgroeiende stapel papieren over de Oost-westbaan.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Vervolg van pagina 1

Nachtvluchten voor 'Haagse' PvdA taboe

MAASTRICHT – Minister Jorritsma heeft al aangekondigd het door de PvdA gevraagde 'onomstotelijke' bewijs daarvoor, aan de hand van concrete exploitatie- en rendementsberekeningen, binnen anderhalve week op tafel te zullen leggen. Direct daarna neemt de Kamer een definitief besluit.

Heikel punt voor zowel de Limburgse als Haagse sociaaldemocraten is daarbij dat het PvdA-verkiezingsprogramma nachtvluchten op regionale luchthavens taboe heeft verklaard.

Voorzitter Odile Wolfs van de PvdA-Statenfractie bevestigde gisteren alleen dat het Limburgs partijgewest 'op indringende wijze' in overleg zal treden met de PvdA-Kamerfractie. Over de prominente rol van Tindemans wilde Wolfs echter niets kwijt.

Godfried Prieckaerts, de voorzitter van de raad van commissarissen van de luchthaven, benadrukte gisteren dat langer uitblijven van de aanwijzing desastreuze gevolgen voor de luchthaven zal hebben. Toch wil hij daar niet op vooruit lopen. „Ik ga er van uit dat in Den Haag uiteindelijk het gezonde verstand zal zegevieren. Meer dan lobbyen kunnen we op het ogenblik niet doen."

Het personeel van de luchthaven volgt de ontwikkelingen gespannen. „Als die Oost-westbaan er niet komt, kunnen we wel inpakken. Dan blijft er van de Maastricht Airport nog maar een zweefvliegveldje over."

De directie van Maastricht Airport was ook gisteren nog niet van haar verbazing bekomen. „De Kamer rakelt nu weer zaken op die al vele jaren geleden onderzocht zijn," aldus woordvoerder Cor Leverdingen. „We hebben hier al zestien rapporten over deze kwestie liggen. Daarin zijn alle aspecten de revu gepasseerd. Er zijn drie Milieu Effect Rapportages gemaakt en de plannen zijn evenzovele malen bijgeschaafd. Hoe is het mogelijk dat Den Haag dan weer met dezelfde vragen komt?" Leverdingen herinnert eraan dat het vorige kabinet (met PvdA) besloot de aanleg van de Oost-westbaan en de invoering van nachtvluchten van elkaar los te koppelen, juist om de nieuwe startbaan mogelijk te kunnen maken.

„Tot onze verbazing is het nu juist de PvdA die weer de koppeling legt."

Tegenstanders blij over gewijzigd standpunt Kamerfractie PvdA

'Oost-westbaan altijd al een vrome wens geweest'

Van onze verslaggevers

BEEK – Het verzet tegen de aanleg van de Oost-westbaan op vliegveld Beek heeft een mijlpaal bereikt. Dat is de stellige overtuiging van W. Willems, sinds jaar en dag actievoerder tegen de uitbreiding van de Limburgse luchthaven. „Tot nu toe is het een emotionele discussie geweest. Eindelijk wordt er naar argumenten gekeken. CDA, PvdA en VVD zijn altijd klakkeloos voor de uitbreiding geweest," zegt Willems van de vereniging Geen Uitbreiding Vliegveld Beek.

Nu de paarse coalitie is aangetreden en de regeringsfracties – PvdA en D66 voorop – een andere standpunt innemen, is de al meer dan vijftien jaar voorgenomen aanleg van de Oost-westbaan plotseling onzeker geworden dan ooit.

Willems toonde zich blij met de wending in politiek Den Haag. Hij vindt dat de politici nu nog hebben gekregen voor de realiteit. De toch verbaasde luchthavendirectie schermt met veertien rapporten over de Oost-westbaan. „Maar ik ken er maar vier," zegt Willems, die het plan voor de uitbreiding van de luchthaven afdoet als een vrome wens: „Bij al die rapporten is er geen waarin de stellingen over werkgelegenheid worden onderbouwd. Het was allemaal *wishful thinking*."

Voor Willems staat het al lang vast dat niet alleen de nachtvluchten tot onaanvaardbare overlast leiden, maar ook dat de economische haalbaarheid van de uitbreiding nooit is aangetoond. Hij wijst er op dat de huidige Noord-zuidbaan nog geen vijf procent bezet is. „Als dat eens zestig of zeventig procent was, zou je kunnen gaan praten over een nieuwe baan. Aanleg van de Oost-westbaan leidt alleen maar tot nog grotere verliezen."

Tevredenheid viel ook te beluisteren bij Pauline Goudsmid van de Boze Moeders. „D66 heeft zich gewoon aan het woord gehouden. De partij noemde in mei dit jaar tijdens een bezoek de aanleg van de baan bijzonder onverstandig. Enerzijds vanwege de overlast voor de bevolking maar ook omdat de economische mogelijkheden overschat worden. En God zij dank, verdiept de PvdA zich in de Kamer nu echt in de kwestie en kijkt ze naar de harde cijfers."

Goudsmit hoopt dat nu ook dat het CDA zich in Limburg anders gaat opstellen. „Het CDA in Provinciale Staten moet zich dóódschamen. Ze heeft geen idee wat de nieuwe luchtvaartwet betekent en wat economisch mogelijk is. Daar komt bij dat er géén enkel onderzoek is gedaan naar de veiligheidsrisico's rond Beek, zoals het regionaal stort in Schinnen, de Awacs en DSM."

De vereniging GUVB en de Boze Moeders denken dat een keerpunt is bereikt, nu tijdens de commissievergadering van donderdag bleek dat een meerderheid in de Tweede Kamer tegen de Oost-westbaan is. Toch durft Willems geen voorspelling te doen over de uitkomst van het voltallige Kamerdebat. Goudsmit klinkt een stuk optimistischer: „Ik denk dat de partijen zich nu nog meer zullen verdiepen in de cijfers." Als de Oost-westbaan definitief niet doorgaat, ziet zij Maastricht Airport slechts nog overlevingskansen hebben als een zogeheten *shuttlehaven*, voor kleine vliegtuigjes met korte verbindingen naar de grote luchthavens. „Nachtvluchten in een dichtbevolkt gebied als Zuid-Limburg blijven een tere kwestie," zegt ze.

Cao Mosa beperkt omvang afslanking

Van onze redactie economie

MAASTRICHT – Door een nieuwe tweejarige cao bij het Maastrichtse keramiekbedrijf Mosa wordt een deel van de voorgenomen afslanking ongedaan gemaakt. Het aantal gedwongen ontslagen zal ergens tussen de 13 en 21 uitkomen, terwijl aanvankelijk werd uitgegaan van 86 ontslagen. De bonden en de Mosa-directie hebben voor dit resultaat 26 vergaderronden nodig gehad.

In de cao heeft het Mosa-personeel het eerste jaar alle beschikbare loonruimte ingeleverd voor het behoud van werkgelegenheid. Daarmee werden 29 arbeidsplaatsen gered. In het tweede jaar, 1995, vindt een loonsverhoging plaats van 1,5 procent.

Dat er bij Mosa minstens 65 mensen minder de laan uit worden gestuurd, ligt volgens vakbondswoordvoerder Vonken behalve aan de cao, mede aan de aantrekkende economie, het natuurlijk personeelsverloop en maatregelen in het sociaal plan. Vonken blijft zich wel zorgen maken over de porceleinfabriek van Mosa. Daar is de reorganisatie voorlopig uitgesteld. De fabriek zal de komende maanden opnieuw aan een ingrijpend onderzoek worden onderworpen.

Beeldenfabriek zou willen verkassen naar Portugal

Werknemers vrezen sluiting van EBC

Van onze redactie economie

KERKRADE – Werknemers van de tuinbeeldenfabriek Eef Borger Copyrights (EBC) aan de Tunnelweg in Kerkrade vrezen een sluiting of sterke afslanking van de fabriek. Ontwerper Eef Borger zou het merendeel van de veertig medewerkers te verstaan hebben gegeven dat ze 'na 1 december niet meer hoeven te komen'.

„Dan sluit ik de hele tent," zou hij hebben gezegd. De produktie zou dan voor het grootste deel worden voortgezet in Portugal waar Borger al enige tijd actief is. Maar Borger zelf spreekt dat tegen: „De bedrijven EBC in Dentgenbach met veertig medewerkers en ABC in Oirsbeek met tien medewerkers blijven gewoon voortbestaan," aldus Borger. Officieel zijn de bedrijven eigendom van zijn vriendin B. Roze.

De ontwerper van tuinbeelden en -kabouters, bronzen beelden en beeldjes zegt de afgelopen week 'niet meer dan vier personen' te hebben ontslagen. Volgens hem betrof het hier medewerkers die zich misdragen hadden tijdens zijn verblijf in de fabriek in Porto te Portugal. „Als de kat van huis is, dansen de muizen op tafel," aldus Borger. Naar zijn zeggen heeft hij er 'een man in Kerkrade geforceerd uitgegooid' omdat die tijdens zijn ziekteverlof even op de fabriek langs kwam terwijl 'hij tot zijn oksel onder smeerolie zat'. „De disipline die ik onder mijn werknemers op mijn fabriek in het Duitse Mannheim en ook op de fabriek in Portugal aantref, vind ik niet terug in Kerkrade."

Borger beweert veel medewerkers aan te nemen uit 'minderheidsgroeperingen die blijkbaar zo de weg naar de wetswinkel weten te vinden'. „Ik heb tien methadon-verslaafden aangenomen. En zo'n vijftien ex-criminelen hebben hier gewerkt. Maar die gooi ik er natuurlijk wel uit als hun handen weer gaan wapperen," aldus Borger gisteren in een reactie.

Een woordvoerder van het arbeidsbureau meldde gisteren desgevraagd dat er nog geen aanvragen voor collectief of individueel ontslag zijn ingediend. Bij het kantongerecht was niet meer te achterhalen of het verzoek eventueel daar was gedaan.

Ook bij de vakbonden is niets bekend over een dreigende afslankingsoperatie bij EBC, aangezien werknemers bij de beelden- en bronsfabriek niet georganiseerd zijn.

Borger kwam in 1992 al in het nieuws. Hij werd toen aangehouden op verdenking van sociale fraude en het leiden van een criminele organisatie. Borger verklaarde gisteren met de belastingdienst een schikking te hebben getroffen door 15.000 gulden te betalen. Meer dan een jaar later kwam de vestiging in Oirsbeek in het nieuws toen gemeente en EBC overhoop lagen over een nieuwe hinderwetvergunning.

†

Met verslagenheid geven wij u kennis dat plotseling van ons is heengegaan mijn lieve vrouw, onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Maria Hameleers

echtgenote van

Piet Voncken

Zij overleed voorzien van de h. sacramenten op de leeftijd van 55 jaar.

Schimmert: **Piet Voncken**
Schimmert: **Peter en Marleen**
Mark
Ulestraten: **Remy en Marleen**
Schinnen: **Eugène en Mariëlle**
Familie Hameleers
Familie Voncken

6333 EP Schimmert, 29 september 1994
Haagstraat 14

De plechtige uitvaartdienst gevolgd door de begrafenis zal plaatsvinden op dinsdag 4 oktober om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Remigius te Schimmert.

Samenkomst in de kerk alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Avondmis maandag om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Maria is opgebaard in de rouwkapel van het begrafeniscentrum Panhuys te Hulsberg. Bezoek dagelijks van 19.30 tot 20.00 uur.

Wilt u indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden deze annonce als zodanig beschouwen.

†

Verdrietig, maar in het besef dat haar nu rust is gegeven, en dankbaar voor haar zorg, heb ik afscheid genomen van mijn lieve vrouw

Maria Gerarda van den Boezem

* 12 september 1921 † 29 september 1994

echtgenote van

Arnoldus Wilhelmus Wennekes

Heerlen: **A. Wennekes**

Drieoortsput 113,
6417 PP Heerlen.

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op dinsdag 4 oktober 1994 om 11.00 uur in de kerk van de H. Moeder Anna te Bekkerveld, Heerlen, waarna aansluitend crematie in het crematorium te Imstenrade, Heerlen.

Voor aanvang van de h. mis is er gelegenheid tot schriftelijke condoléance achter in de kerk.

Riet wordt herdacht in de avondmis op maandag 3 oktober a.s. om 18.30 uur in voornoemde kerk.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het De Weverziekenhuis te Heerlen. Gelegenheid tot afscheid nemen, dagelijks van 16.00-17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving ontvingen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

† **Anna Allers,** 78 jaar, weduwe van Bernard Hawinkels, Mariagardestraat 32, Roermond. Corr. adres: Huurvaarderstraat 124, 6043 ST Roermond. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 3 oktober om 11.00 uur in de H. Hartkerk te Roermond.

† **Maria Dreessen,** 92 jaar. Corr.adres: Luystersteegstraat 19, 6093 CH Heythuysen. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden zaterdag 1 oktober a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Nicolaas te Heythuysen.

† **Theodorus Jansen,** 87 jaar, weduwnaar van Wilhelmina Thijssen, Gr. Hornestraat 3, 6085 BS Horn. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden maandag 3 oktober om 11.00 uur in de St. Martinuskerk te Horn.

† **Michaël Crijmans,** echtgenoot van Willemien Aalders, 72 jaar, Helmondseweg 14, 6003 NA Weert. De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op zaterdag 1 oktober om 12.30 uur in de parochiekerk van de H. Franciscus van Assisië te Biest-Weert.

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad

In de Cramer 37, Heerlen

Vergunning Sigrano Nederland aangevallen

Natuurgroep eist stop op winning zilverzand

Van onze correspondent

DEN HAAG/HEERLEN - Het Natuurhistorrisch Genootschap Limburg heeft gisteren de winning van 5 miljoen ton zilverzand in de gemeenten Heerlen en Landgraaf proberen stil te leggen. In een beroepszaak voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vroeg bestuurslid P. Thomas van het genootschap om de door de provincie Limburg aan Sigrano Nederland nv verleende ontgrondingsvergunning ongedaan te maken.

Volgens het genootschap gaat door de ontgronding een stuk waardevol Limburgs landschap van 78 hectare verloren. Het gebied zou geologisch, biologisch en landschappelijk van groot belang zijn. Volgens Thomas kan dit landschap na de ontgronding onmogelijk hersteld worden. De schade blijft bovendien niet beperkt tot het terrein van de ontgronding zelf.

Omdat het zilverzand tot diepte van 24 meter gewonnen wordt, zou de grondwaterstand op de Brunssumerheid onaanvaardbaar dalen. In de ogen van Thomas is het volstrekt overbodig zilverzand te winnen in een waardevol natuurgebied. Vlakbij in Duitsland zouden bij de bruinkoolwinning grote hoeveelheden zilverzand vrijkomen.

De provincie Limburg zegt dat de schade aan de natuur beperkt blijft. De vergunning voor het ontgronden vervangt een eerder besluit uit 1968 van de provincie, waarbij toestemming werd gegeven om 180 hectare af te graven voor de winning van zilverzand.

Door de nieuwe vergunning wordt de ontgronding kleiner en blijven delen van de Brunssumerheide gespaard. De stand van het grondwater zou door de zandwinning nauwelijks veranderen.

Direkteur G.S. Wiersema van Sigrano weerspreekt dat bij de bruinkoolwinning in Duitsland bruikbaar zilverzand vrijkomt. Zilverzand, dat onder andere bij de fabrikage van glas gebruikt wordt, moet aan speciale chemische eigenschappen voldoen. Het Duitse zand voldoet niet aan deze criteria. Sigrano verwerkt het zilverzand ter plekke in een fabriek, waar werk geboden wordt aan 35 personen. De vergunning biedt Sigrano nog twintig jaar de gelegenheid zand te winnen.

De afdeling bestuursrechtspraak laat over enige tijd weten of Sigrano de 5 miljoen ton zilverzand mag winnen.

Verleende vergunning Nievelsteen is 'niet streng genoeg'

Kerkrade eist betere afdekking van vliegas

Van onze correspondent

DEN HAAG/KERKRADE – De gemeente Kerkrade eist dat de vliegas van steenfabriek Nievelsteen op het het industrieterrein Julia in Eygelshoven met plastic folie wordt afgedekt. Het afdekken met gravel van Wisogrit is volgens de gemeente onvoldoende om het wegwaaien van de vliegas te voorkomen.

Dit bleek gisteren in een [illegible] procedure voor de [illegible] de Raad van State, mr. J. Bakker. De gemeente en een aantal direkte omwonenden waren naar de Raad van State gestapt omdat zij de door de provincie Limburg aan Nievelsteen verleende milieuvergunning niet streng genoeg vonden. Deze vergunning staat Nievelsteen onoverdekte opslag van vliegas toe. Bovendien mag het bedrijf vrijwel onbeperkt tot 22.00 's avonds met vrachtwagens vliegas aanvoeren.

De omwonenden zijn verbolgen over [illegible] van de provincie. Volgens hun advocaat mr. A. [illegible] laat de provincie het commerciële belang van Nievelsteen zwaarder wegen dan de gezondheid van de buurt. Daardoor zou de buurt nu bedekt worden door een laag vliegas.

De provincie zegt dat de aanwezigheid van de vliegas geen gevaar voor de gezondheid oplevert. De gemeente Kerkrade [illegible] de [illegible] echter de gevolgen van de vliegas voor de gezondheid [illegible] bestuderen. Het rapport van de dienst concludeert dat er reden is voor bezorgdheid voor de gezondheid.

Nievelsteen zelf ontkent dat de vliegas, die gebruikt wordt voor het bakken perosistenen een risico voor de gezondheid vormt. Bovendien is de steenfabriek niets bekend van vliegas die van vrachtwagens in de tuinen van omwonenden waait. De vrachtwagens met vliegas zijn altijd afgedicht omdat de hinderwet van de leverancier van de vliegas, DSM, dit voorschrijft.

Raad van State-rechter Bakker stelde voor de afdichting van de vrachtwagens in de vergunning op te nemen omdat dan controle gemakkelijker wordt. Een voorstel van Bakker om het vervoer van vliegas na 19.00 te verbieden stuitte op verzet van Nievelsteen. Het bedrijf wordt regelmatig 's avonds met vliegas voorzien en wil dit zo houden.

Raad van State-rechter Bakker laat over twee weken of de milieuvergunning van Nievelsteen aangescherpt wordt.

Rechtbank stuurt verdachte naar psychiater

Kostganger vergreep zich veelvuldig aan achtjarige

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/STEIN – De rechtbank wil dat een 24-jarige werkloze inwoner van Stein, die jarenlang sex bedreef met een heel jong meisje, terwijl hij ook een volwassen relatie had, alsnog grondig psychiatrisch wordt onderzocht.

De rechtbank kwam gisteren tot dit tussenvonnis na tot de onthutsende constatering te zijn gekomen dat H. geen idee heeft wat hij bij het nu 14-jarige meisje had aangericht.

H., die na de scheiding van zijn eigen ouders liefderijk opgenomen was in het gezin van het slachtoffer, bedreef jarenlang minstens twee keer per week met het toen acht-jarig meisje. „Het kind vertrouwde hem als een broer, maar hij was dat vertrouwen geenszins waard. Nu heeft zij geen enkel vertrouwen meer in mannen, in andere mensen," schetste Philippert de situatie.

Verleden jaar bracht het vriendje van het slachtoffer na haar 'bekentenis' de zaak aan het rollen. H. gaf heel snel toe en werd daarom niet in voorlopige hechtenis genomen.

Officier van justitie mr. R. Philippert, die een eis van twee jaar (waarvan acht maanden voorwaardelijk) in gedachten heeft, opperde gisteren ook al de wenselijkheid van een gedragskundig onderzoek. Hij vreest dat H. op het moment dat zijn huidige relatie spaak loopt, 'gewoon weer iemand zal grijpen om zijn behoeften te bevredigen.'

„Als ik de blik in de ogen van de verdachte zie, dan word ik bang. Ik vraag me af of we hier te maken hebben met een vulkaan die nog niet tot ontploffing is gekomen," sprak de officier zorgelijk.

Na beraad bleek de rechtbank de zorgen te delen, want ook na verwoede pogingen van de drie rechters, bleek H. nauwelijks in staat een zinnig woord over de gebeurtenissen uit te brengen. „Ik weet niet wat het voor het meisje betekent. Mijn vriendin heeft er niets over gezegd. Alleen maar wat is gebeurd," was zijn enige commentaar.

Hij kreeg overigens wel [illegible] rechtbankvoorzitter mevrouw Koopmans het advies om [illegible] een advocaat in de arm te nemen gezien de kans die hij loopt [illegible] een forse gevangenisstraf.

De zaak wordt op 2 december [illegible] wanneer districtspsychiater prof. Van Leeuwen zijn werk heeft gedaan, voortgezet.

Verzet bonden tegen plan RL

MAASTRICHT – De vakbonden en de medezeggenschapscommissie verzetten zich tegen het afvloeiingsplan dat het bestuur van de faculteit der gezondheidswetenschappen van de [illegible] heeft opgesteld. Dat meldt het universiteitsblad Observant.

Bij de faculteit verdwijnen vijftig banen. Het faculteitsbestuur wil de afvallers selecteren op basis van [illegible] en deskundigheid. De vakbonden en de medezeggenschapscommissie houden [illegible] vast aan de gebruikelijke en ook wettelijk vastgelegde ontslagvolgorde waarvan alleen in uitzonderlijke gevallen afgeweken mag worden.

De ontslagvolgorde houdt in dat tijdelijk personeel het eerst de deur uit moet en dat vervolgens geldt dat wie het kortst in dienst is het eerst weg moet.

Als de lijn die de vakbonden en de medezeggenschapscommissie wensen gevolgd wordt, hoeven er geen gedwongen ontslagen plaats te vinden.

Gettovorming dreigt ook in Limburg

Van onze verslaggever

HEERLEN/DEN HAAG – Nederland moet oppassen, of er ontstaan gebieden waar armoede onontkoombaar is en waar de bewoners als het ware in getto's leven. Plattelandsgebieden in Oost-Nederland, maar ook Limburg komen als gevarenzones uit de bus, zo blijkt uit de eerste 'Kansarmoede Atlas', een uitgave van het Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn.

Bestuurders reageren enthousiast en vervolgens boos op het verschijnen van de atlas: waarom zijn bekende gegevens als deze niet eerder zo helder in kaart gebracht?

Oost-Groningen is alarmerend donkerblauw op het kaartje 'arbeidsongeschikten', evenals Oost-Drenthe, Limburg en delen van Friesland en Overijssel.

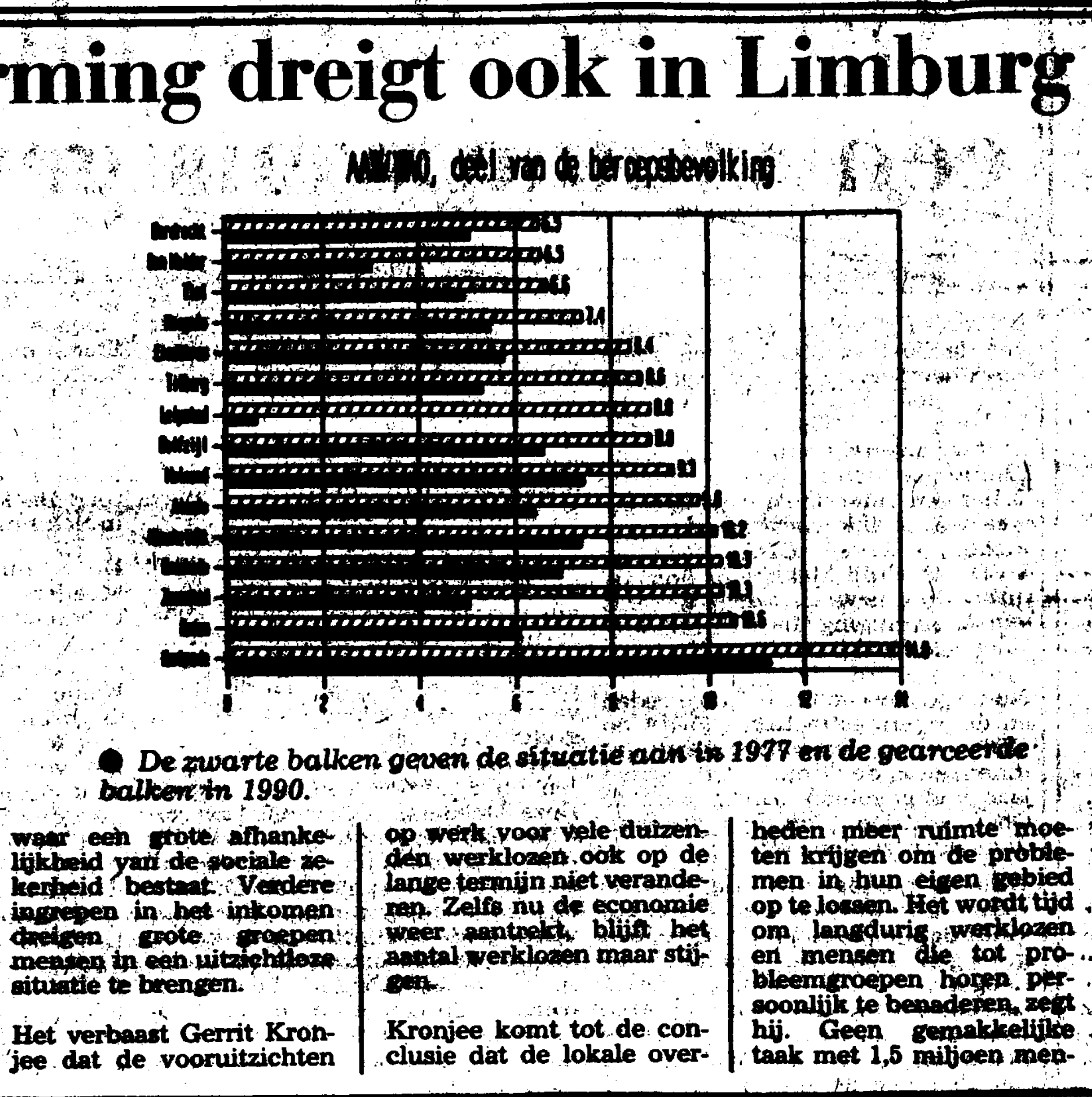
Meer dan 8,9 procent tot 21,5 procent van de beroepsbevolking is hier arbeidsongeschikt, tegen in 1982 nog 7,5 tot 15,8 procent. De Randstad licht op door een veel lichtiger kleurtje. Hier is 0,8 procent tot 6,8 procent arbeidsongeschikt.

Het is maar één voorbeeld van de vele uit de Armoede-atlas van Nederland. Socioloog Gerrit Kronjee bracht de armoede en de kans op armoede in beeld door dorre statistische gegevens van de afgelopen twintig jaar letterlijk in kaart te brengen.

Zo is in één oogopslag te zien waar de meeste werklozen zijn, waar de bevolking vergrijst en waar het besteedbaar inkomen afneemt.

Problematisch zijn vooral de gebieden met een opeenstapeling van ongunstige ontwikkelingen. Het risico tot armoede te vervallen is groot op plaatsen met veel arbeidsongeschikten en werklozen, waar het besteedbaar inkomen gering is en waar tot overmaat van ramp de criminaliteit toeneemt.

Veel plattelandsgebieden geven dit beeld te zien, al valt het hier met de criminaliteit dan nog mee. Gettovorming ligt op de loer

● *De zwarte balken geven de situatie aan in 1977 en de gearceerde balken in 1990.*

waar een grote afhankelijkheid van de sociale zekerheid bestaat. Verdere ingrepen in het inkomen dreigen grote groepen mensen in een uitzichtloze situatie te brengen.

Het verbaast Gerrit Kronjee dat de vooruitzichten op werk voor vele duizenden werklozen ook op de lange termijn niet veranderen. Zelfs nu de economie weer aantrekt, blijft het aantal werklozen maar stijgen.

Kronjee komt tot de conclusie dat de lokale overheden meer ruimte moeten krijgen om de problemen in hun eigen gebied op te lossen. Het wordt tijd om langdurig werklozen en mensen die tot probleemgroepen horen persoonlijk te benaderen, zegt hij. Geen gemakkelijke taak met 1,5 miljoen mensen die aangewezen zijn op sociale zekerheid.

„Maar de verzorgingsstaat is nooit bedoeld geweest om armoede te bestrijden." Nederland moet op naar een heel andere visie, vindt hij: minder nadruk op inkomensbeleid en meer aandacht voor de bestrijding van sociale ongelijkheid.

„Met incidentele projectjes als een banenpooltje ben je er niet," zegt Kornjee. „Daar help je hooguit 10.000 mensen mee." Goed bedoelde rijksmaatregelen missen doel.

Bij de sociale vernieuwing valt 'de harde kern' steevast uit de boot. Bij de bevordering van doelmatig werken (efficiencyverbetering) is het effect hetzelfde. „In het cultureel werk gooien ze dan bijvoorbeeld de lastige kinderen er uit."

De atlas is in de eerste plaats een bruikbaar middel voor beleidsmakers. Steden en regio's zouden kunnen denken aan samenwerking met gebieden die met dezelfde problemen worstelen.

Valse marken in omloop

HEERLEN – In een levensmiddelenzaak aan de Geleenstraat en in een drogisterij aan de Promenade in Heerlen werden donderdag valse bijletten van honderd Duitse mark aangeboden.

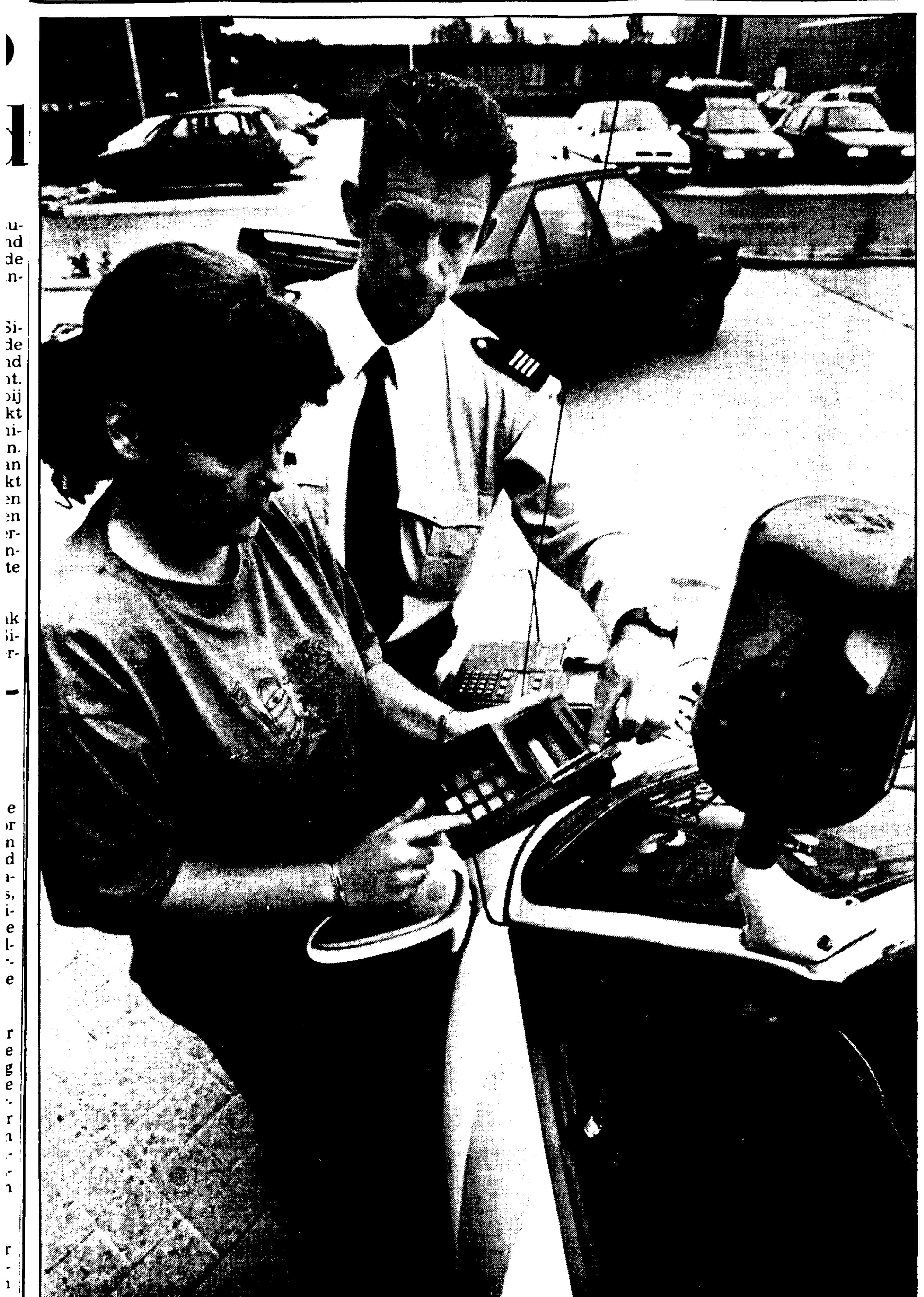
Een Duits sprekende man en vrouw, volgens de politie afkomstig uit Oosteuropa, rekenden met het geld af.

Ook in Brunssum werden deze week twee slagerijen de dupe van vermoedelijk dezelfde bende.

Hond dood door vergiftigde maïs

VOERENDAAL – Een [illegible] jaar oude Doberman-pincher is woensdagavond in Voerendaal overleden, nadat hij op een parkeerplaats aan de Schoolstraat in Klimmen een maïskolf had gegeten.

De hond verkrampte meteen en werd door zijn baas naar een dierenarts gebracht. Het dier was echter niet meer te redden. De maïs was mogelijk vergiftigd.

● *Automobilisten kunnen bij wijze van experiment in het zuiden van het land een verkeersboete betalen met hun bankpas.* Foto: JAN PAUL KUIT

Verkeersboete betalen met plastic geld

'Pinnen' bij politie

Van onze verslaggever

MAASBRACHT/HEERLEN – Wie op de autosnelweg op de bon wordt geslingerd door de Limburgse politiemannen Peter Bouten en Wilco van Es kan de boete meteen betalen via bankpas met pincode. De twee hoofdagenten rijden sinds deze week door het zuiden des lands met een mobiele betaalautomaat aan boord van hun patrouillewagen. Bouten en Van Es zijn uitverkoren om drie maanden proef te draaien met de apparatuur waar Justitie hoge verwachtingen van heeft.

Voorlopig kunnen alleen Nederlandse verkeerszondaars 'pinnen'. Maar als het experiment een succes wordt, mogen volgend jaar ook buitenlanders een boete met plastic geld voldoen.

Bouten en Van Es, die het steunpunt Landelijke Politiediensten in Maasbracht als uitvalsbasis hebben, gebruiken de pin-automaat de komende weken alleen bij gerichte controles: snelheid, het dragen van de autogordel en het rijgedrag ter hoogte van wegwerkzaamheden.

Wie bij zo'n controle tegen de lamp loopt, kan de boete rechtstreeks op rekening van Justitie storten. De mobiele betaalautomaat is draadloos aangesloten op een bankcomputer. Maar ook automobilisten die in het opsporingsregister staan omdat ze een oude boete nog niet hebben betaald, kunnen alsnog met de pinpas afrekenen. Die mensen werden als ze niet genoeg geld op zak hadden tot nu toe zonder pardon afgevoerd naar het politiebureau. Ze mochten pas weer vertrekken als een familielid het benodigde bedrag was komen brengen. Daar konden uren overheen gaan. Nu kan de automobilist in kwestie binnen vijf minuten zijn weg vervolgen. Als hij tenminste over een toereikend banksaldo beschikt.

Justitie hoopt dat de apparatuur betrouwbaar blijkt, zodat binnenkort ook buitenlanders kunnen pinnen. Want als die een boete niet kunnen ophoesten, betekent dat voor de politie een hoop tijdverlies. Als een Duitser te hard rijdt, heeft hij de keuze tussen meteen betalen of zijn auto laten staan. Indien de Duitser kiest voor het eerste, maar onvoldoende geld bij zich heeft, rijdt de politie met hem naar een bank of geldautomaat. Dat kost de agenten al snel een uur en Justitie behoorlijk wat inkomsten. In de tussentijd kunnen immers geen andere bekeuringen worden uitgedeeld...

Beeldkwaliteit na afloop onderwerp van discussie

Overzeese hulp bij galblaasoperatie

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT – In Honolulu is het tien uur 's avonds als in Maastricht om 9 uur 's ochtends gestart wordt met het verwijderen van de galblaas bij een 62-jarige vrouw, die met haar toestemming fungeert als proefkonijn. In een studio op Hawaï zit Payne, geflankeerd door twee collega's van wie er een de toepasselijke voornaam Butch draagt. Op de achtergrond zitten enkele belangstellenden in zomerse jurken die vrolijk keuvelend koffie en een of ander soort gebak tot zich nemen. Om te bewijzen dat Payne inderdaad in Honolulu zit en niet in een achterafkamertje in de buurt van de Maastrichtse operatiekamer waarin Go zich bevindt, laat de Amerikaan de avondeditie van het dagblad The Honolulu Bulletin zien. Een probaat middel dat ook door gijzelnemers regelmatig wordt toegepast. „Ik denk niet dat jullie deze editie al in Maastricht hebben," zegt Payne.

De medische ingreep is niet alleen in Hawaï te zien maar wordt ook verricht met behulp van een camera die in de buikholte van de patiënt is ingebracht. Payne kan met behulp van een knopje zelf kiezen welk beeld hij wil zien. De buik van buitenaf of van binnenuit. Om het een beetje spannend te maken speelt Peter Go de nog onervaren chirurg die voortdurend om raad vraagt. Hij moet zich zichtbaar inhouden om niet al de handeling te verrichten voordat zijn Amerikaanse collega John Payne vanuit Honolulu zijn zegen daarvoor geeft. Over de wereldzeeën heen ontspint zich een vriendelijke discussie over de toegepaste operatietechnieken en -tradities en de gebruikte instrumenten.

Het volgen van de operatie en de communicatie per video tussen de chirurgen geeft niet alleen een inzicht in de mogelijkheden van de techniek, maar ook in de medische humor. Als Go wil weten hoeveel klemmetjes hij moet gebruiken om een ader af te sluiten antwoordt een grijnzende dokter Butch Rosser met het oog op de wildgroei in schadeclaims: „Drie. Een voor de dokter, een voor de patiënt en een voor de advocaat." En als de Maastrichtse chirurg een klemmetje in de buikholte verliest en een quasi-onzekere blik in de camera werpt en vraagt hoe hij dit nu moet oplossen klinkt het vanuit Honolulu: „Eruit halen."

Het experiment in Maastricht is een wereldprimeur in de zin dat nog nooit eerder zo'n grote afstand is overbrugd om te assisteren bij een operatie. De beeldkwaliteit is na afloop van de geslaagde operatie dan ook onderwerp van discussie tussen de chirurgen. Butch Rosser predikt niet de revolutie, maar de resolutie. Een term waarmee de beeldkwaliteit omschreven wordt. „We hebben meer resolutie nodig. Als je nu snel beweegt, kunnen we het niet meer duidelijk zien."

Een van de gedachte mogelijkheden bij het toepassen van de videoverbinding is dat door de wol geverfde chirurgen collega's met minder ervaring kunnen helpen en begeleiden zonder dat zij tijd- en geldrovende reizen moeten ondernemen. „Met de beeldkwaliteit die we nu hebben zou ik het nog niet aandurven met een onervaren chirurg. Gelukkig is dokter Go een uiterst veilige, talentvolle en ervaren chirurg," deelt Payne een compliment uit dat anderhalve seconde later in Maastricht aankomt.

Zoveel tijd gaat erin zitten voordat de informatie via de door PTT Telecom gemaakte verbinding per satelliet vanuit Maastricht in Hawaï en vice-versa aankomt. „Gelukkig komen beeld en geluid tegelijk aan," vertelt Go na afloop van de geslaagde operatie. „Daardoor merk je niet zo veel van die anderhalve seconde."

Die vertraging vormt wel een serieuze handicap bij het zetten van de volgende stap, naar de zogeheten telechirurgie waarbij een chirurg niet meer lijfelijk aanwezig hoeft te zijn bij een operatie. Zijn plaats wordt dan ingenomen door een robot die door de chirurg vanaf afstand wordt bediend. Toekomstmuziek, maar de eerste tonen zijn al voorzichtig te beluisteren.

„Telechirurgie wordt nog niet op levende wezens toegepast, maar de komende vijf tot tien jaar komt het wel dichterbij," vertelt de in Maastricht aanwezige Amerikaanse chirurg dr. Richard Satava, verbonden aan een instituut van defensie in Arlington dat zich bezighoudt met onderzoek naar de mogelijkheden van telechirurgie. Hij laat een video zien waarin een robot, vanaf afstand gecommandeerd feilloos een druif in haarfijne partjes snijdt. „We leggen nu de fundamenten waarop de volgende generatie medici kan werken."

De 62-jarige patiënte heeft nauwelijks weet van dit alles. Haar zal het vooral interesseren dat ze niet alleen verlost is van haar galblaas maar ook van een joekel van een galsteen.

'Geregisseerde actie om tegengas te geven'

Bestuur AZM krijgt steun specialisten

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Het stafconventsbestuur, de vertegenwoordiging van de medisch specialisten van het Academisch Ziekenhuis Maastricht, heeft in brieven aan de raad van toezicht en de medezeggenschapsraad (MR) zijn vertrouwen in de raad van bestuur uitgesproken. Volgens het stafconventsbestuur is de MR zijn boekje te buiten gegaan door te stellen dat het ook tussen specialisten en raad van toezicht niet zou boteren.

Voorzitter Jos Bielders van de MR reageert verbolgen op de brieven van het stafconvent. „Het lijkt er op dat er sprake is van een geregisseerde actie van de raad van bestuur om tegengas te geven in het conflict." Het zit Bielders met name dwars dat de brieven van het stafconvent via de officiële voorlichtingskanalen van het ziekenhuis zijn verspreid.

De MR heeft eind vorige maand het vertrouwen in de raad van bestuur opgezegd. „Dat hebben we in een vertrouwelijke brief aan de raad van toezicht met een afschrift aan de raad van bestuur gedaan. Die brief kan dus formeel nooit in het stafconvent worden besproken. Het lijkt er dan ook op dat de raad van bestuur heeft geprobeerd de specialisten aan zijn kant te krijgen. Vervolgens schrijft het stafconventsbestuur een brief aan mij als voorzitter van de MR en die brief wordt zo maar door het ziekenhuis naar buiten gebracht. Men wil blijkbaar de discussie via de pers gaan voeren. Het maakt er de mogelijkheden om via overleg tot een oplossing te komen niet beter op."

Volgens Bielders slaat het stafconventsbestuur de plank ook mis door te verklaren dat de leden van het stafconvent unaniem hebben vastgesteld dat er van een vertrouwenscrisis geen sprake is. „Er waren vijftien voorstemmen en vijf onthoudingen. De kwestie was bovendien niet geagendeerd en volgens de statuten kan er dan geen besluit genomen worden. Een aantal specialisten dat afwezig was heeft me benaderd en gezegd dat als ze geweten hadden dat dit ter sprake zou komen zeker stelling genomen hadden."

Beschadigd

Het stafconventsbestuur laat in de brief aan voorzitter Bielders weten dat het vertrouwen in het oordeelsvermogen van de MR ernstig beschadigd is. Het bestuur ontzegt Bielders de bevoegdheid namens het stafconvent te spreken.

De medezeggenschapsraad heeft na het opzeggen van het vertrouwen een onafhankelijk onderzoek gevraagd naar het bestuurlijk functioneren van de raad van bestuur. Vicevoorzitter Rien Damen van de raad van bestuur is sinds begin deze maand met ziekteverlof gestuurd, nadat bekend werd dat jarenlang ten onrechte geen onregelmatigheidstoeslagen tijdens vakantieperiodes zijn uitbetaald.

limburgs weerhoekje

September somber en nat

De eerste herfstmaand bracht weinig fraai nazomerweer: de bewolking overheerste waardoor de zon maar voor 30% aan bod kwam. Het sombere karakter werd geaccentueerd door de negen dagen waarop de zon geheel achterwege bleef en daar stond slechts één 'heldere', dus wolkenloze dag tegenover.

Voor de gemiddelde etmaaltemperatuur heeft dit geen gevolgen gehad omdat september thermisch gezien met 14.2 graden exact normaal was. Door de vele wolken en regen bleef het gemiddelde maximum een halve graad onder normaal (18.3 tegen 18.8 graden normaal). Vooral tussen 14 en 21 september stond het kwik, met maxima rond de 15 graden, veel te laag in de thermometer. Uitgerekend op de dag waarop de herfst van start ging werd het warmer en werden nog vijf warme dagen aan het totaal toegevoegd. De afgelopen maand kende in totaal elf warme dagen, maar een zomerse dag bleef voor het eerst sinds 1991 achterwege. De hoogste temperatuur werd gemeten op zondag 25 september met 24.1 graden. De laagste kwikstand overdag gaf slechts 12.3 graden aan op zaterdag 17 september. Daartegenover verhinderden dezelfde wolken lage nachtelijke minima. Het werd deze maand 's nachts zelden kouder dan zeven graden. Mede daardoor bleef de gemiddelde minimum-temperatuur een graad boven normaal (10.9 tegen 9.9 normaal). De warmste nacht was op 1 september met 16.6 graden en in de koudste nacht (17 september) wees de thermometer 7.3 graden aan.

De hemelsluizen stonden in de afgelopen maand, ook in Limburg, vaak wagenwijd open. Op 21 dagen viel regen waarbij de meeste neerslag tussen 5 en 21 september werd afgetapt. In deze periode viel 75% mèèr regen dan normaal voor de hele maand! In Limburg viel in totaal tussen de 115 en 125 mm tegen 65 tot 75 mm normaal.

September in vergelijking met voorgaande jaren.

	normaal	1990	1991	1992	1993	1994
Gem.max.temperatuur	18.8	17.4	22.2	20.2	17.9	18.4
Gem.min.temperatuur	9.9	9.6	11.4	11.2	10.5	10.9
Gem.etmaaltemperatuur	14.2	13.0	16.3	15.2	13.7	14.2
Warme dagen	10	4	23	14	7	11
Zomerse dagen	2	0	8	2	1	0
Neerslag in mm	65	82	39	53	154	118

Naast de zomer (juni, juli en augustus) kent men ook het 'lange' zomerseizoen waar de maanden mei en september aan zijn toegevoegd. Onderstaand overzichtje maakt duidelijk dat zomerseizoen 1994 een ongekend aantal tropische dagen heeft opgeleverd en mede daardoor is dit lange seizoen anderhalve graad te warm is geweest.

De totale hoeveelheid neerslag was, ondanks de te natte septembermaand, ruim 10% onder normaal.

Periode mei t/m sept.	normaal	1990	1991	1992	1993	1994
Gem.etmaaltemperatuur	15.8	16.3	16.1	17.4	16.2	17.0
Warme dagen	72	93	99	116	92	104
Zomerse dagen	29	51	40	56	38	50
Tropische dagen	4	13	13	11	3	22
Neerslag in mm	364	282	263	387	422	320

weerspreuk *'Veel noten op het harde hout maakt de winter hard en koud'.*

Kunstenaar scoort in voetbaltempel

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – MVV laat niet langer alleen kunststukjes op de grasmat zien, maar ook daarnaast. Om het in voetbaltermen te houden: 'graffiteur' Werner – Nash – Zwakhalen heeft een gave hattrick gescoord, door over de gehele lengte van het veld een saaie grijze muur te veranderen in een kleurrijke tekening.

Het project is een succesvol een-tweetje tussen de eredivisieclub en de gemeente Maastricht, die inmiddels met zijn geslaagd graffitibeleid lof oogst over de gehele wereld. Van Zuid-Afrika tot en met de stad Sao Paulo in Brazilië komen in het stadhuis aanvragen binnen om uitleg over het 'Maastrichtse model'.

Voor trainer Sef Vergoossen was 'de muur' al vijf jaar een doorn in zijn oog. Zelfs als zijn club spektakel had laten zien en de tribunes vol hadden gezeten, kreeg hij zondag op de voetbalvelden nog vaak te horen 'dat het jammer was dat de opkomst van het publiek niet zo groot was.'

Vergoossen: „De acties die op TV kwamen hadden als achtergrond namelijk een kale grijze muur van twee meter hoog. Met dit unieke kunstwerk is die scheiding tussen veld en tribune opgeheven en is het stadion een stuk gezelliger geworden." Reden ook dat bij MVV overwogen wordt de legale graffiti in De Geusselt uit te breiden.

De kunstmuur werd gisteren onthuld door de kunstenaar zelf, de oefenmeester en wethouder Raymond Leenders (cultuur).

● *MVV-directeur Ron Weijzen, de dunne, en MVV-voorzitter Karl Dittrich. Een uniek trio gespoten in autolak.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

HERFST vakantie

NU RUIM 1.700.000 EXEMPLAREN!

RDP Vakantie & Recreatie
Advertentiecombinatie van 44 Regionale Dagbladen.
Tel.: 072.196.596, Fax 072.196.484

WADDENEILANDEN

● ● AMELAND ● ●
T h luxe 2-4 pers. app beg. grond of zeezicht, 50 mtr. van strand. Vele extra's zoals telefoon, magnetron, enz. inkl. pers. bootkaarten, fietsen, bedlinnen: 05191-42809

HERFSTVAKANTIE op TEXEL, 4-6 persoons bungalow. "'T HOOGELANDT"- De Koog. Tel: 02220-17396.

TERSCHELLING: Herfstvakantie. t.h. 2-4 pers. luxe appartementen. Ook Weekend en midweek verhuur v.a. ƒ 385,- incl. linnengoed/fietsen. Tel: 05620-9099

TERSCHELLING, De Riesen-Tjermelan
Voor luxe bungalows, appartementen en chalets. AKTIE: Herfstvakantietarieven zijn incl. de bootprijs voor alle personen. Bel voor info. : 05620-8981 of 2948.

Ameland-Hollum. Nieuw 2 pers. app., verhuur v.a. ƒ 350,- p.w. incl. bedlinnen. Tel 05191-54201 b.g.g.: 05191-54268.

HOTEL OP DIEK,*** TEXEL
Texel. 5- en 8-daagse fietsarrangementen op luxe kamer, incl. diner en fiets v.a. ƒ 299,-. Tel. 02220-19262.

●HERFST, TEXEL NATUURLIJK●
Nog enkele bungalows op 5***** Park, (6 pers; 3 slp.) op heerlijk eiland met subtr. bad, sauna, supermarkt en rekreatieprogramma.
ZILVERBERKPARK DE KRIM/TEXEL: 02220-16666.

●CALIFORNIë OP TEXEL●
Ruim luxe 5***** appartement, 2 slpkmrs, whirlpool, sauna, in de bossen vlakbij zee en strand, Ecomare, zwemparadijs. Last-minute korting. BEL: ZILVERBERK RESIDENTIE CALIFORNIë : 02220-16626

Wadden-WEST-TERSCHELLING, 'Panorama West'
Bung. en app. t.h. in de duinen van West-Terschelling vrij v.a. 1-10 en herfstvak. Info. G. Bergsma, 05620-3040.

HOTEL ZEEZICHT*** VLIELAND
5 dgs. midweek arr. ma-vr ontb. buffet, diner, met saladebuffet, 3 dgn. huurfiets, koffie-gebak, etc. v.a. ƒ 415,- tot ƒ 450,- p.p. 4 dgs. weekeind arr. vr-ma incl. dezelfde extra's v.a. ƒ 315,- tot ƒ 350,- p.p. in oktober 10% KORTING ook in de herfstvak. Bel 05621-1324/1673.

AMELANDER PARADIJS !!!
Neemt afscheid van de zomer MET een speciale HERFST-AANBIEDING: De bladeren in het bos onder je voeten horen knappen, aan het strand uitwaaien en dan naar onze nieuwe en luxe ingerichte appartementen voor max. 6 pers. Voor meer informatie: Amelander-Paradijs, Strandweg 61 9164 KA Buren: Tel.: 05191-43170, fax: 05191-43154.
P.S. Vraag ook naar ons BERENWEEKEND

● ●TEXEL, ***Hotel 't Koogerend● ●
Ervaar de herfst d.m.v. 4-dgs fietsarr. Kmr met bubbelbad H.P. incl. fiets/kaart/musea ƒ 295,- p.p: 02220-13301.

TEXEL, herfstvakantie speciale Midweek-HotelArrangementen. Kamer do/wc/tv. Info: 02220-17274

d'Amelander Kaap, luxe app. met hotelfac. Ook per nacht. Tel. 05146-4150.

Ameland (De Vleyenhof) 4-6 p. appartementen. w'kend/midw. v.a. ƒ 375,-. Herfstvak. nog enkele plaatsen vrij: 05191-54423

TEXEL, t.h. 4 en 6 p. luxe bungalows ook voor herfstvakantie. incl. fietsen, zwembad. Vanaf ƒ 695,-. Tel: 02220-16432.

TEXEL, T.H. 6 p. luxe stacar. 2 slpkmrs., do/wc,tv. Tevens T.K. 6 p. luxe stacar. met jaarpl:02220-11473

TEXEL, Rust en privacy, 2-6 p. bung. herfst-kerstvak. Naseiz. kort.: 02220-19226.

TERSCHELLING te huur voll. inger. stacaravans, 2 slpkmrs, toilet, douche, radio/ktv; ƒ 230,- p.w. Herfstvakantie ƒ 430,- p.w.; Tel:05620-2562.

RECREATIECENTRUM BOOMHIEMKE, AMELAND
Luxe Duinbung's ƒ 882,- p.w./ Finse Chalets ƒ 735,- p.w. Nu nog meer luxe en comfort met onze nieuwe bowlingbaan en sauna!! Voor info./boekingen: 05191-54052.

TERSCHELLING: T.h. chalets + stacar's: 05620-8344.

TERSCHELLING, Pension 'De Holland', L.O. v.a. ƒ 40,-. Tel: 05620-2302.

FRIESLAND

Vrijstaande bung. aan vis-vaarwater in uniek merengeb. + prive aanlegplaats: 05154-69566 /fax: 69925.

BUNGALOWS in herfstvakantie op bosrijk landgoed. Omg. Friese Meren. St. Nicolaasga Blaauw: 05134-31361

DRENTHE

bij Bungalowpark DEN EN DUIN te NORG zijn in de Herfstvakantie nog enkele 4 en 6 pers. bungalows vrij. Voor de kinderen is er iedere morgen kinderclub ! Inlichtingen en/of kleurenfolder: 05928-13164.

Bung.park NUILERVELD-Pesse, ANWB-erkend. Luxe bung's t.h. Vr. kl.folder: 020-6459541 Tel + fax:6404728

HUNZEDAL-HONDSRUG-BORGER
5***** camping- en bungalowpark met GRATIS subtropisch zwembad. HERFSTVAKANTIE: alleen in de weekenden nog enkele bungalows vrij.
CAMPING MET VERWARMD SANITAIR.
Herfst-rekreatieprogramma. Bel voor info: 05998-34698

T.h. stacaravan op camping EMMEN. Tel: 05995-2286.

Bij RUINEN, 5* vak. bung's, rand bos: 05280-63599.

***Hotel de 'Westerburcht' Westerbork, Dr. Herfstarr. Inl. of folder 05933-31238.

OVERIJSSEL

Camping Hano
GEZINSCAMPING
Overd. zwemparadijs. overkapte speelt. tennisbaan. recreatieteam. herfstarrangementen. Uitgebr. folder bel 05729-1564

OMMEN, 2-18 p. bos-bung's wk-end/midw: 05722-2776.

DE PAPILLON BUNGALOWPARK, DENEKAMP
T.h div. huisjes 3 slpk., woonk., keuken, ktv-satt. Herfstvakantie 10% Last Minute kort. & GRATIS gebruik overdekt recr.bad, Denekamp. Div. kort. najaar.: 05413-51670

Denekamp, Bung.park BAVELDS DENNEN
T.h. 6 pers. luxe bungalows, vrij gelegen op 900 m² incl. overdekt zwembad, tennisbaan, midgetgolf. Vraag vrijbl. info. Prima fietsmogelijkheden. Tel:05413-52393.

OMMEN, T.h. inger. stacaravans op vak.centrum Besthmenerberg in de bossen, overdekt en buitenzwembad, Herfstvakantie ƒ 295. Vrij na 1-10 : 05274-1267

Hotel-Restaurant ,, 'T WAPEN VAN OOTMARSUM''
Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer.
Tel: 05419-91500. Speciale Arrangementen Folder.

HOGENBOOM VAKANTIEPARKEN !!
HERFSTVAKANTIE SPECIALE AANBIEDINGEN.
Info en GRATIS gids: 02977-45797, lid ANVR/SGR.

HOTEL TUBBERGEN*** in Tubbergen. Fietsarr. met NAZOMERKORTING en gratis fiets i/h Twents Duitse grensgeb. W'kend 4 dgn. (3n) ƒ 232,50, midw. 5 dgn. (4n) ƒ 310,- 8 dgn ƒ 499,-. 4 gang.diners, kmrs do/wc/ktv. Onze kerstfolder ligt klaar. V.a. 1-11 25% Winterkorting: 05493-1480

GELDERLAND

BEEKBERGEN (Gld) Gez. fam. hotel, mod. kmrs douche/toilet, ktv, tel., prima keuken, dichtbij bos en zwembad. H.P v.a.51,- p.p. Info. Hotel De Zwaan*** Tel. 05766-1393.

CAMPING DE VLINDERHOEVE ****
in Gorssel (GLD.) Grens Veluwe Achterhoek,
Voor vakantie of seizoen. Ook 6 pers. stacaravans te huur. Herfstvak. kamp. all-in ƒ 95,-. Folder? :05733-1354.

In de ACHTERHOEKSE BOSSEN op bungalowpark 'WOLFERSWOUD' luxe vrijst. bung's voor uw rust en privacy met o.a. tennisb., midgetgolfbaan, restaurant. Nog enkele bungalows vrij in Herfstvakantie, maanden okt., nov., dec., m.u.v. vakantie ƒ 495,- all in per week. Ook kerstarr. Voor inl. of brochure.: 08342-2958.

Pension & kamp.boerd. 't Hengeveld. Geh. jr. geop. h.p.: 05437-52130 na 18.00

RDP Vakantie & Recreatie is Nederlands grootste dagbladcombinatie.

Vak. centr. DENNENHOEK in rand van Veluwse bossen heeft bungalows vrij in naseiz. & herfstvak. Inl: Parallelweg 25, Hierden bij Harderwijk: 03413-1415. Spec. naseiz. aanbied.

UTRECHT

MAARN, Vak.centrum DE MAARNSE BERG 4**** bungalows, 2-10 p. Herfstvak. v.a. 23-10 nog vrij. Inl. 03432-1284

NOORD-HOLLAND

St Maartenszee/Julianadorp bung's/villa's aan zee golf, subtrop. zwemb. herfstvak. hoge korting. Inl. 02246-1596

Te huur div. vakantie-bungalows en appartementen aan de kust van Noord-Holland. Inl. RPH tel./fax 02269-4257.

St. Maartenszee bungalows bij strand, GRATIS zwemparadijs, ook voor weekend/midweek. Tel. 02246-3109.

DE GROTE VOS, ST. MAARTENSZEE 02246-1560
Bungalows aan duin 1-2-3-4 slpk. 2-4-6-8-10 pers.
Weekend ƒ 200/ƒ 700. Herfst./Kerst ƒ 400,-/ƒ 1100,- p.w.

KAMPEREN aan zee en in de duinen: sept./okt.: 30% KORTING v/a 3 nachten. De Nollen, Callantsoog (****) Tel. 02248-1281. De Lepelaar, St. Maartenszee (***) Tel. 02246-1351.

Wijk aan Zee App. 2-5 pers. 800 m. v. zee va. ƒ 390 p.w. Tel. 02517-5956 fax 5843.

MEDEMBLIK bij ijsselmeer Pens. Opperdoes L/O ƒ 35 p.p. Ook app. 02274-5082.

ZUID-HOLLAND

VVV Noordwijk
Uitwaai-arrangement in Noordwijk aan Zee
Om er eens een paar dagen heerlijk tussen uit te zijn biedt Noordwijk in het najaar een driedaags uitwaai-arrangement v.a. ƒ 99,- p.p. LO. (incl. 1 dag fiets, golfslagbad en sauna, entree Noordwijk Space Expo).
Bel de VVV voor de uitgebreide arrangementsfolder, tel. 01719-19321.

Hotel Clarenwijck
Hotel Clarenwijck, Kon. Astridboulevard 46, Noordwijk aan zee, ligging direct aan zee en van alle gemakken voorzien. Prijzen: v/a ƒ 70,- LO, kinderen tot 12 jaar gratis. Tel.: 01719-12727, fax 20670.

PH Hotel Noordzee
4-sterren hotel direct aan zee op de boulevard van Noordwijk! Herfstarrangement al vanaf ƒ 105,00 p.p.p.n. inclusief ontbijt 3-gangen diner en 20 minuten zonnebank en nog veel meer! Gratis gebruik van zwembad, sauna en fitness. Kinderen tot 12 jr. gratis mits op de kamer van de ouders. Voor info/reserveringen bel 01719 - 19205

Noordwijk aan Zee
HOTEL DE BRANDING
3 min. v.h. strand. Geheel verzorgde vak. v.a. ƒ 300,- p.p. p.w. Tevens weekend en midweekarr. v.a. ƒ 110,-. Info. Fam. Scholten, tel. 01719-12425

Noordwijk a/zee
HOTEL PIROMBO**
1 week HP v.a. ƒ 345,- p.p. Arr. 3-5 dgn HP v.a. ƒ 110,- p.p. Inl. 01719-12417.

Noordwijk a/zee, HOTEL DE GOLF**, 3 nachten HP v.a. ƒ 153,-, 4 n. v.a. ƒ 199,-, 7 n. v.a. ƒ 332,- p.p. 01719-12535.

HERFST *** ARRANGEMENT: ƒ 180,- p.p.
Tot 1/11/94, 4 dagen hotel incl.: welkomstdrankje, 3 x logies/ontbijtbuffet, 3 x diner, kamer met douche/wc/ktv. In rustig landelijk 3-sterren hotel (50 kamers) bij Brasemermeer en Kagerplassen. Goede wandel- en fietsmogelijkheden. Strand 15 km. Leiden 7 km. A'dam en Den Haag 20 autominuten. Verlenging ƒ 55,- HP p.p.p.n. Kinderen t/m 11 jaar ƒ 25,- HP per nacht.
Hotel ''Rijnland***Hoogmade''
Kerkstraat 37, 2355 AE Hoogmade Tel. 01712-8000.

Duinrell Wassenaar
MET TROPISCH TIKIBAD
CAMPING:
* Herfstarrangementen met vele extra's.
DUINGALOWS:
* Super Winterweekend arrangement.
* Kerst- en Nieuwjaarsarrangementen.
Informatie: 01751-19314/Fax. 12339.

ZEELAND

T.h. part. bung's op Schouwen-Duiveland, a.h. Grevelingenmeer, enk. min. v. Noordzeestrand. Nu spec. herfstvak. tarieven. Info. 01119-1866 of fax 1355. Ook s'avonds.

Renesse, bung.park Duinoord t.h. op ± 500 m van strand en dorp, 6 en 4 pers. bung's met CV en TV. Inl. 01116-1236

GENIETEN AAN DE SCHOUWSE KUST IN
BADHOTEL RENESSE****
op korte afstand van bos, zee en strand. Speciale Najaarsarrangementen, 55 + arrangementen, beauty arrangementen etc. Bel vrijblijvend: 01116-2500.

KAMPERLAND (strand) t.h. (luxe) bung. 4-6 pers. (geen huisd.) Herfst/erst nog vrij! (01100)-11413.

Aquadelta in de herfst.
BUNGALOWS EN APPARTEMENTEN.
Weekend of midweek Schouwen-Duiveland?
Informeer dan snel of er nog ruimte is. Er zijn ook luxe vrijstaande bungalows en komfortabele hotelappartem. Tel. 01113-1940 Aquadelta Recreatie, Bruinisse.

SUPER HERFSTAANBOD!!
Hier zijn we weer! Wie? Badhotel Saint Pierre natuurlijk. Het beste hotel a/d Zeeuws-Vlaamsche kust, temidden van een oase van rust. Biedt U resp. ƒ 300,- of ƒ 460,- echt voordeel in de HERFSTPERIODE van 15/10 t/m 30/10.
- 4 x Overnachting, 4 x ontbijt en 4 x 4-gangen diner.
Normale prijs .... ƒ 1140,- voor 2 personen.
Nú slechts .... ƒ 840,- voor 2 personen.
Of
- 6 x Overnachting, 6 x ontbijt en 6 x 4-gangen diner.
Normale prijs .... ƒ 1710,- voor 2 personen.
Nú slechts .... ƒ 1250,- voor 2 personen.
Boek snel, zolang er plaats is, op nummer 01171-2020.
Badhotel Saint Pierre.

Schouwse kust, t.h. op vak.park chaletcaravans, all-in ƒ 495,- p.w. Tel. 01115-1639.

OOSTKAPELLE, t.h. 6 pers vak.woning op ca. 800 m van strand. 01189-1458.

ZOUTELANDE/Zeeland. Bung's aan zee, 4/5 pers. v.a. ƒ 295/wk. 01186-1333.

RECR. ONROERENDGOED

Uw tweede huis in mooi Drenthe

100% financiering mogelijk bij RABO Bank Annen

Eerste fase 49 recreatievilla's op de mooiste locaties ƒ 135.000,- v.o.n. incl. eigen grond excl. btw en inventaris

De villa
VILLAPARK Aqualanda
- degelijk en royaal op ruime kavels eigen grond
- 6-persoons • zeer goed geïsoleerd
- 18 m² deels overdekt terras
- aan waterpartij/visvijver
- alle voorzieningen voor optimaal comfort in alle seizoenen.

Eerste keus, mooiste keus
Beslis snel voor uw mooiste keus. U kunt voorjaar '95 al volop profiteren, eventueel ook van een royale huuropbrengst!

De locatie
Gemeente Anloo in Eexterveenschekanaal, Semsstraat 26 - 30, wordt 5 sterren villapark "Aqualanda" gerealiseerd.
In mooi Drenthe met bossen, meren, wandel- en fietsroutes.
Een unieke locatie.

De snelste weg naar uw mooiste bezit
Zuidlaren
Veendam
Eexterveenschekanaal
N 33
Assen
Gieten
Borger

Verkoop
Za. 1 en zo. 2 oktober a.s. van 11.00 - 17.00 uur kunt u de modelwoning bezichtigen.
Of bel voor snelle informatie en documentatie
058 - 160500

DIJKEMA commercieel vastgoed bv makelaardij o.g. Valsteeg 8, Dalen Tel. 05241 - 2280, fax 05241 - 2290

NVM

LEEGSTRA MAKELAARDIJ Zuiderplein 31, Leeuwarden Tel. 058 - 160500, fax 058 - 160400

NOORD-BRABANT

Te huur op RECREATIE CENTRUM SOMEREN onder Venlo: 6-pers. bung's en stacar's + losse pl. Manege met stalling en les, midgetgolf, kantine. Inl. 04926-1216.

LIMBURG

CAMPING ORIENTAL, ANWB****
Halverwege Maastricht en Valkenburg voor een geslaagde herfstvakantie met OVERDEKT ZWEMBAD. Gratis bezoek aan de grotten. Luxe stacaravans t.h. Vraag folder, telefoon: 04406-40075.

T.h. vak.-app. in gerestaureerde 12e eeuwse boerderij in Bocholtz. 045-441283.

JUBILEUM AANBIEDING
3 dgs arrangement. ƒ 129,- HOTEL ASTERIA Venray. Folder:04780-11466.

● Luxe vakantiebungalows ●
Uw luxe 3-, 4- of 5- sterren bungalow op het "schoenste plekske" van Zuid-Limburg met "5 STERREN"- VOORZIENINGEN, waaronder subtropisch zwembad etc.
DE FOLDER 1995 IS UIT!
van 28.10 - 16.12.94 30% korting voor 55+ en 30% jonggezinnen-korting
Ook nog enkele bungalows vrij in de HERFSTVAKANTIE.
Vakantiecentrum Schin op Geul
Bel 04459-1400 voor alle info en gratis folder.

Gulpen, EXCLUSIEVE LANDHUIZEN in parkachtige tuin. 10-30 p. en bung's 2-8 p. Ook w'kend/midwk 04450-1180.

Valkenburg ''BERGZICHT'' *** Gezell. 2 pers. app. bosr. omg. 300 m. van centr. Voor inl. of fold. 04406-12119.

EPEN '' HOTEL CREUSEN '' ****
Zit/slp.kamer met bad/douche, toilet, radio, tv, minibar, lift aanw. Prijs v.a. ƒ 93,- hp/pp. Prospectus op aanvraag. Wilhelminastr 50, 6285 AW Epen Tel. 04455-1215 fax 2101

VALKENBURG: FAMILIE HOTEL BUITENZORG **
t.o. station afgesl. park.pl, uitst. keuken, gezell. sfeer. LO v.a. ƒ 270,- p.wk HP ƒ 360,- VP ƒ 410,-. 04406-13570.

LANDGRAAF, ''de Bousberg'' 33 vrijstaande bungalows in de heuvels v.a. ƒ 234,- per week. Tel. 045-311213.

EYSDEN Landgoed 't Böske. Bung. en app., cv + tv, speelt. Spec. prijs herfstvak. Vr. folder? Tel. 04409-2034.

VALKENBURG? Hotel á Campo. V.a. ƒ 37,50 p.p.p.n. incl. ontbijt., gerenov. kamers, Broekhem 58. 04406-12455.

In ZUID - LIMBURG, 2 - 23 pers. app. te huur in verbouwde Boerderij, voorzien van alle comfort. Tel. 045-443296.

HERFSTVAKANTIE!!
Een heerlijke vakantie op een schitterend gelegen vakantiepark direct a/h water. O.a. gratis gebruik van tennisbanen, overdekt zwembad, midgetgolfbanen en een zeer uitgebreid recreatieprogramma. Verder o.a. sauna, zonnebank, discotheek, restaurant, café, watersportverhuur etc. etc.
LUXE CHALET week .... ƒ 495,- all in
weekend/midweek .... ƒ 275,- all in
KAMPEREN 10 dagen naar keuze .... ƒ 175,- all in
Recreatiepark Leukermeer-Well.
Noord-limburg, 04783-2444.

Herfst-genieten in Resort Arcen
Wandelen of fietsen door de bontgekleurde natuur, gezondheid opdoen in het vlakbij gelegen Thermaalbad Arcen, en ontspannen genieten van een comfortabele, gloednieuwe 6-persoons vakantievilla. Dat is het mooie van de herfst in Limburg. Bungalowpark Resort Arcen: 04703-1957

ZUID-HOLLAND

Dubbel Haags
VOOR ENKEL GELD

2 OVERNACHTINGEN VOOR DE PRIJS VAN 1 IN DEN HAAG, SCHEVENINGEN OF KIJKDUIN

Kom eens logeren in Den Haag! Onze regeringsstad wil haar gastvrijheid graag bewijzen. Wij bieden u 8 uiterst voordelige arrangementen. Voor elk wat wils: cultuur, culinair, koninklijk, theater, winkelen en strand. Ook kunt u naar "The Phantom of the Opera" of "My Fair Lady". Cultuurliefhebbers bezoeken natuurlijk vanaf 18 december 1994 de unieke Mondriaantentoonstelling. Onze 3-daagse aanbiedingen mogen met recht een buitenkansje heten! U betaalt slechts voor 1 overnachting, terwijl u de 2e overnachting van ons cadeau krijgt.
Voor nadere informatie en/of reserveringen kunt u telefonisch contact met ons opnemen: 070-3500500. Of vraag via de bestelcoupon de gratis brochure aan.

3 DAGEN DEN HAAG AL VANAF FL 139,-
(geldig van 1 oktober 1994 tot 1 april 1995)

Bestelcoupon:
Naam ______ Voorletters ______ M/V
Adres ______
Postcode ______ Plaats ______

RDP

DEN HAAG BRUIST, ONTDEK 'T

STEDEN-REIZEN

10 KORTE AKTIEVE STADSVAKANTIES: Eigen-Wijze Reizen, 053-303435.

Meer informatie over adverteren op deze pagina?
B E L: 072-196596

DUITSLAND

Bij Winterberg mooie 2-6 p. app. v.a. ƒ 300,- p.w. Bel RECREA Tel. 05780-13992.

OOSTENRIJK

Comf. Vakantie-woningen 2 t/m 10 pers. voor herfst-, winter- of zomervak. voordelige prijs Tel 05910-22293

FRANKRIJK

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. ƒ 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

CRUISES

BINGO!!!
Boek nu een geweldige
* DROOMCRUISE *
8 heerlijke dagen v.a.
ƒ 395
aan boord van onze luxe
* BALTICA *
naar de stralende zon van
* Can Eilanden *
Madeira * Marokko
bel voor info en folder
EURO CRUISES
043-251999
ook in het weekend!

DUITSLAND

Warstein nodigt U uit
De gastvrije stad in het natuurpark Arnsberger Wald 200-581 m h.
Vak.won. v.a. 30,- DM p.dag. L.O. in pensions en hotels v.a. 18,- DM. V.P. v.a. 40,- DM. Korting bij bezoek aan stedelijke attracties met gastenkaart.
Vraag folder! Deze adv. uitknippen en sturen naar: Stadt Warstein, Postf. 1309, D-59564 Warstein ☎ 00-49-2902-81-305
R.D.P.
Groene stad met toekomst
warstein

RDP Vakantie & Recreatie: één centraal adres voor reservering en plaatsing van uw advertentie.

DUITSLAND

HOTEL HESBORNER KUCKUCK
NEDERLANDS HOTEL IN HET MOOIE SAUERLAND
18 km van Winterberg. Het best geoutilleerde hotel ter plekke. Comf. inger., ANWB AA-erk. hotel beschikt over: 53 k., lift, gr. verw. zwembad, sauna, sol., kegelb., bilj. Uniek gel. a.d. voet v.d. Bollerberg (758), midden i. d. bergen en bossen van HOCH-SAUERLAND. Wij nodigen u uit een plezierige ontsp. vakantie bij ons door te brengen. 7 Dagen van DM 420/525 HP incl. keuzemenu, ontb. sal.buffet. Hoge kind-korting. Oelfestr. 22, D59969 Hallenberg/Hesborn. Tel:0049-2984.475. NL.gespr. Fax 573
VRAAG NAAR ONS SPECIAAL KERSTRANGEMENT.

HERFSTVAKANTIEAANBIEDING
Vakantiewoningen INTERLUX 072-183183 sgr/anvr.

EXCLUSIEVE KERSTCRUISE!!!
* 7 dagen, vertrek 21 december. Prijzen vanaf ƒ 795,-.
NIEUW in ons programma:
*gezellige kerstinkoopcruises! 3-daagse minicruises naar de Kerstmarkten in Keulen en Düsseldorf; Div. vertrekdata vanaf 24 novemver. Prijs slechts ƒ 299,- Alle prijzen incl. volpension, avondsnack, live-muziek, . Vraag gratis brochure bij uw ANVR-reisburo of bel B.V. WATERTRANSPORT, Tel. 010 - 4118660 (ANVR/SGR)

Boppard, gez. Holl. fam.-ANWB hotel direkt aan de Rijn. Alle kamers met do./wc/tel/ktv met RTL-4, v.a. DM.48,- p.p.p.d. Vier uw kerst of oud & nieuw bij live-muziek in fam.sfeer. Kerst 23-27 dec. DM.375,-. Jaarwisseling 30 dec.-1 jan. DM 200,-. Bel (wij spr. Ned) of schrijf ons voor een folder. Fam. A Potharst.
HOTEL L'EUROPE***
Mainzerstr. 4 D-56154 Boppard Tel. 0049-6742-8020

RECR. ONROERENDGOED

Een luxe villa aan het water!
- Luxe villa's met comfort en privacy voor zes personen.
- De hoogwaardige villa's zijn goedgekeurd voor permanente bewoning.
- Open verbinding met Eems en Dollard. Ideaal voor watersporters.
- Een park met tal van faciliteiten, zoals golf, tennis, fitness, boutiques, subtropisch zwembad en café/restaurant.
- Een prachtige omgeving. Ongerept natuurschoon en de bruisende stad Groningen binnen 30 autominuten.
- Prijzen al vanaf ƒ **168.500,-** excl. BTW, V.O.N.

Informatie: Parc Emslandermeer, telefoon **05993-13444.**
Openingstijden: Zeven dagen per week van 10.00 tot 17.00 uur

EMSLANDERMEER Parc Emslandermeer Heuvelweg 1a, 9541 XS Vlagtwedde Telefoon: 05993-13444

Kamminga Makelaars

NVM

Emden
Groningen
Assen
VLAGTWEDDE
Zwolle

BELGIË / LUXEMBURG

HERFSTVAKANTIEAANBIEDING
Vakantiewoningen INTERLUX 072-183183 sgr/anvr.

BELGISCHE ARDENNEN te huur in schitterend natuurgebied, luxe vakantiewoningen inger. voor 2-8 pers. ARD-INVEST Tel.00-3284478025 ook weekend (Ned-sp.)

Ontdek de mooiste kleuren van het jaar
en boek een huis bij Euro Relais in de herfst
Euro Relais
Thuis in vakantiehuizen
BEL 040-11 01 01

SPANJE

NATURISTEN!! De wintergids is uit.
Internatuur tel. 085–617134.

FREELINE (ANVR/SGR) Goedkope herfstvak. met volop zon? 10-daagse reis met de Freeline bus. Prijsvoorbeeld 10 d. per pers., per dag, incl. reis en eten tijdens de reis. Costa Brava: met 4 pers. app. ƒ 24,-, met hotel HP ƒ 34,- tot ƒ 38,-. Salou: hotel HP ƒ 36,- tot ƒ 41,-. Benidorm: hotel HP ƒ 41,- tot ƒ 61,-. Royal Class altijd ƒ 40,- per reis. Costa Brava ook gratis excursies. Onmogelijk? Nee hoor! Bel snel: 04970-16461.

VAN HULST MONTEMAR 040-122363
Herfstvakantie aan de Costa, per luxe touringcar: Vertrek: 14 okt. 10 dagen VP ƒ 395,- p.p. (Royal Class + ƒ 30,-) Ook nog enkele plaatsen op 7 en 10 okt. VAN HULST MONTEMAR REIZEN, Vestdijk 135, 5611 CB Eindhoven, lid SGR.

HERFSTVAKANTIE: We hebben extra ingekocht voor vertrek 14 + 21 okt. 10 daagse busreizen incl. hotel basis VP v.a. ƒ 314,-. Royal Class toesl. ƒ 50,- p.p. retour. Info en boekingen bij uw ANVR of V&D-reisburo of bel SNOEYINK BUSREIZEN 05413-53200 (Lid SGR/ANVR)

STEDENREIS Barcelona 7 dgn. incl. busr. hotel, alle excur. ƒ 575. Markant lid SGR. tel 010-2330513.

Costa Brava, hotel** vp. daagse reis incl. bus. Vertrek 15/10, 22/10 ƒ 2.. MARKANT 010-2330513.

ITALIË

Cecina - Pisa - Florence - Rome - Pompei - Vesuvius - Capri - Amalfi, 10 dgse excursiereis ƒ 599,-. Incl. vervoer en halfpension. Vertrek 14/10, 21/10, 22/12. NOOL INTERTOURS 08819-77744.

GR. BRITTANNIË / IERLAND

HERFSTVAKANTIE LONDEN! 6-dgse busreis met Londen maar ook Cambridge, Leeds- en Windsor Castle v.a. ƒ 698! ZUID-ENGELAND: 8-dgse reis met historische steden, prachtige kastelen en romantische tuinen v.a. ƒ 949! Vertrek 15/10! Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sgr.

Hoe bereikt u in één keer 4,2 miljoen lezers? Bel 072 - 196596

2 dgn LONDEN ƒ 393,-. L.. htl, ook theaters en din.. Aerotravel 043-640440.

TSJECHIË / SLOWAKIJE

TSJECHIE/POLEN + DRESDEN 8 dgn bus, hotel*** binnen zwembad, tennisbaan, halfpens., diverse excursies ƒ 595,-. PRAAG 8 dgn bus, hotel l.o. ƒ 350,-. Vliegtour ƒ 450,- MEVO Reizen Holten 05725-1547 (lid SGR)

DENEMARKEN

RUIM 25.000 VAKANTIEWONINGEN EN SPECIALE HOTELARRANGEMENTEN
MET GRATIS TOEGANGSKAARTEN VOOR LEGOLAND!
Vraag tegen portokosten ons infopakket met
● DANSOMMER ● DANCENTER ● NOVASOL ● ULFBORG VEMB
● LANGELAND / FYN / AERO ● ODDER ● DIV. TOURISTBUREAUS

D.F.B. Geen reserveringskosten
DANSK FERIEHUS BOOKINGBURO
Hoofdweg 99, Midwolda. Tel. 05975-1416. Fax 05975-29..
Onbetwist de Denemarken Specialist

DUITSLAND

Aantrekkelijk fietsarrangement
Er even lekker tussenuit in het gezellige hotel van Bad Bentheim, dichtbij Oldenzaal. Wij bieden u kamers met luxueuze badkamer/ligbad, toilet, KTV, tel. en minibar.
3-DAAGS FIETSARRANGEMENT (2 n.)
2x ontbijtbuffet, 2x culinair diner, 2x lunch v onderweg
Bij aankomst op zondag, maandag, dinsdag, woensdag
DM 185,- p.p.
HOTEL MOZART, Stadtmitte, 48443 Bad Bentheim
Bel 05423-88177 (NL) of 00-49.5922.3128 voor brochure

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje nèt over de grens
Het gezellige familiehotel in Bad Bentheim bij Oldenzaal met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, mini-bar en telefoon. Zwembad (30°), sauna, solarium, bowling, bar en Konditorei.
Luxe 4-daags arrangement (3 n.) DM 225.- p.p.
Dit arrangement geldt bij aankomst op zondag, maandag of dinsdag. Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner. Tevens aantrekkelijke weekend- en andere meerdaags-arrangementen. Hotel Grossfeld, Schloßstraße 6, 48443 Bad Bentheim, Duitsland. Bel 053-353246 (NL) of 0049 5922 828 (D) voor prospectus. Fax 0049 5922 4349.

Overval station Beek-Elsloo. Een klein berichtje in de krant van zaterdag 17 september. Een lokettist wordt bedreigd met een pistool en moet de inhoud van de stationskas afgeven. De meeste mensen vergeten het voorval, maar de betrokkene kan door een dergelijke overval langdurige psychische schade oplopen. Over de invloed die zo'n voorval kan hebben op iemands leven, praten we met Ria Mooren, bedrijfspsychologe voor de Nederlandse Spoorwegen en de busmaatschappij VSL.

Slachtoffers van overvallen vaak niet begrepen

'Je raakt het nooit kwijt, je leert er mee omgaan'

in het nieuws

DOOR MARIEKE VERHAAR

MAASTRICHT – Overvallen, conducteurs die met een wapen worden bedreigd of in elkaar worden geslagen, machinisten die iemand voor hun trein zien springen, buschauffeurs die een zware aanrijding krijgen. Ria Mooren (30) begeleidt mensen uit de provincie Limburg die problemen hebben met het verwerken van een dergelijk voorval. Via de bedrijfsarts of een chef worden de slachtoffers doorverwezen naar de arbodienst op het Oranjeplein in Maastricht.

„Mensen werken vanuit een systeem van zekerheden. Ze gaan ervan uit dat hun omgeving veilig is, hebben een rechtvaardigheidsgevoel en ze hebben het idee een zekere controle te hebben," vertelt Mooren. „Door bijvoorbeeld een overval worden al deze pilaren onder iemand weggeslagen. Er zijn vier aspecten die daarvoor zorgen: het onverwachte, de machteloosheid, het gevoel de controle kwijt te zijn en de confrontatie met de dood. Het verwerkingsproces is feitelijk het terugkrijgen van het oude wereldbeeld waarin iemand zich weer veilig voelt."

„Eerst komen mensen in een shock. Later treedt een verdovingsfase op. Ze denken dat het niet echt is gebeurd. Na enige tijd begint pas door te dringen dat het wél echt was. Dat is het begin van het verwerkingsproces. Dat is soms moeilijk voor de familie thuis, want die kunnen een geprikkeld iemand in hun midden krijgen die niet meer te peilen is."

Nachtmerries

Vier van de vijf slachtoffers verwerken een ongeluk goed. Maar ook in 'normale' gevallen slapen de mensen slecht, hebben ze nachtmerries, concentratieproblemen, angst, zijn ze prikkelbaar, schrikachtig en zonderen ze zich vaak af. Het duurt gemiddeld één tot twee maanden totdat iemand het gebeurde los kan laten.

„Er zijn een paar aspecten waardoor mensen extra worden gegrepen. Lichamelijk letsel, bedreiging met een wapen en de betrokkenheid van collega's of kinderen in het ongeluk. In deze gevallen duurt de verwerking meestal erg lang. Vooral de confrontatie met de dood en de zinloosheid ervan zijn erg ingrijpend. Bijvoorbeeld een conducteur die wordt aangevallen door iemand die onder invloed van drugs of alcohol is. Zulke mensen kun je niet meer aanspreken, je krijgt er geen contact mee. Of wanneer een conducteur denkt dat hij een probleem heeft opgelost, zich omdraait en van achter wordt gestoken. Dat geeft een gevoel van machteloosheid."

In de bedrijfsvideofilm 'De klap komt later' worden drie waargebeurde gevallen behandeld. De film wordt gebruikt voor trainingen om leidinggevenden en personeel bij de NS en VSL te laten zien hoe men met dergelijke problemen om moet gaan. „Het luisteren en het erkennen dat iemand moeite heeft met zijn gevoelens na een voorval is heel belangrijk," vertelt Mooren.

De videofilm toont ook een machinist die 's nachts een 'springer' voor de trein krijgt. Naast zijn locomotief vindt hij haar museumjaarkaart, met foto. De machinist: „Mijn dochter is ook dertien en elke keer als ik over dat baanvak kom, zie ik die foto. Eerst wilde ik direct weer aan de slag. Je laat je toch niet kennen? Maar je ziet achter elke kast langs het spoor een 'springer'."

Omgeving

Het is ook mogelijk dat de omgeving het nog eens erger maakt voor het slachtoffer. Bagatelliseren ('Joh, daar moet je niet mee zitten') of reacties als 'Is dit wel het goede beroep voor jou, je weet toch dat dat kan gebeuren?', of het niet zorgvuldig luisteren, maken het verwerkingsproces moeilijker. Ook opmerkingen als 'Als ik jou was geweest...' of 'Waarom deed je dan niet...' kunnen dodelijk zijn. „Daarmee wordt de schuldvraag bij het slachtoffer gelegd en dat is exact de vraag waarmee hij al zo worstelt," verklaart Mooren.

Bij de begeleiding van slachtoffers spelen emoties een centrale rol. „Ik krijg hier mannen die niet tegen hun vrouw vertellen waar ze mee zitten. Hier kunnen ze huilen, ik reik ze de tissues wel aan. Dat is goed, dat lucht op. Ook met collega's kunnen ze praten. Maar die mensen zijn vaak kostwinnaar en willen zich thuis niet kwetsbaar opstellen."

Een gesprek met de bedrijfspsychologe blijkt meestal goed te helpen. „Er zijn een paar dingen die belangrijk zijn," vertelt Mooren. „Luisteren zonder een oordeel te geven, informatie geven over de exacte toedracht en het verdere verwerkingsproces en het benoemen van emoties ('Jij bent erg prikkelbaar hè?') helpt. Daardoor wordt het verwerkingsproces versneld."

Bij de NS is men er inmiddels van doordrongen dat het belangrijk is om dingen bespreekbaar te maken. Er zijn onlangs speciale 'vangrail-groepen' gevormd, waarbij collega's bij het slachtoffer op bezoek gaan. Ook dat zou het verwerkingsproces bespoedigen en het begrip onder collega's moeten verbeteren.

Iedereen die een keer is beroofd, aangevallen of aangereden kan moeite hebben met de verwerking ervan. De gevoelens slijten wel met de tijd, maar zoals de machinist in de videofilm zegt: „Je raakt het niet kwijt, je leert ermee omgaan."

● *Ria Mooren: „Mensen werken vanuit een systeem van zekerheden."* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Forrest gump, dag. (beh. za) 18 en 20.30 uur, za 14 17 19.45 en 22.30 uur, zo ook 14.30 uur. **Rivoli:** I love trouble, dag. (beh. za) 18.15 20.30 uur, za 15.30 18 20.15 en 22.45 uur, zo ook 15.30 uur. Duimelijntje, za zo wo 14 uur. **Maxim:** Four weddings and a funeral, dag. 18.15 en 20.30 uur, za ook 22.45 uur, za zo 14 en 16 uur.

H5: Color of night, dag. 14.30 18 en 21 uur, za ook 23.30 uur. The flintstones, dag. 14.15 18.15 uur, za zo wo ook 16.15 uur. Wyatt Earp, dag. 20 uur. When a man loves a woman, dag. 14 18.15 21 uur, za ook 23.30 uur. De aristokatten, za zo en wo 14 en 16.15 uur. Clear & present Danger, dag 18 en 21 uur, do vr ma di ook 14 uur, zat. extra om 23.30 uur. Wolf, do t/m zo 14 en 18.15 uur, ma t/m wo 21 uur, za ook 23.30 uur. Speed, vr t/m zo 21 uur, ma t/m wo 14 18.15 uur, za ook 23.30 uur. Sneak preview, do 21 uur.

● LANDGRAAF

Autokino: The flintstones, vr en za 20 en 22.15 uur, zo ook 20 uur.

● MAASTRICHT

MGM: Forrest Gump, dag. 14 17 en 20.30 uur. Wyatt Earp, dag. 14.15 en 20.15 uur. When a man loves a woman, dag. 13.15 16 18.45 en 21.30 uur. Four weddings and a funeral, dag. 18.45 en 21.30 uur, do vr ma en di ook 13.15 en 16 uur, za ook 00.15 uur. I love trouble, dag. 18.45 21.30 do vr ma di ook 13.15 en 16 uur, za ook 00.15 uur. Color of night, dag. 13.15 16 18.45 en 21.30 uur, za ook 00.15 uur. Jungle Jack, dag. 16 uur, za zo en wo 13.15 uur. Duimelijntje, za zo en wo 13.15 en 16 uur. **Ciné-K:** Como agua para chocolate, dag. 21 uur. **Cinema- Palace:** Clear and present danger, do vr ma di 20.30 uur, za 14 18.45 en 22 uur, zo en wo 14 17.15 en 20.30 uur. De aristokatten, za zo en wo 14.30 uur. Wolf, dag. 18 en 21 uur. The flintstones, do vr ma di 18 uur, za zo en wo 14.30 uur. Speed, dag. 18 en 21.15 uur, ma geen voorstelling om 21.15 uur. Sneak preview, ma 21 uur. **Lumière:** Fresa y chocolate, dag. 20 uur. Cuba, dag. 20.30 uur. Temptation of a monk, dag 22 uur. The snapper, do vr en za 23 uur.

● GELEEN

Roxy: Wyatt Earp, dag. 20.30 uur. Speed, dag. 20.30 uur. The flintstones, za zo 14 en 18.30 uur, wo 14 uur.

● SITTARD

Forum: Clear and present danger, dag. 20.30 uur. Four weddings and a funeral, dag. 20.30 uur. Duimelijntje, za zo en wo 14 uur.

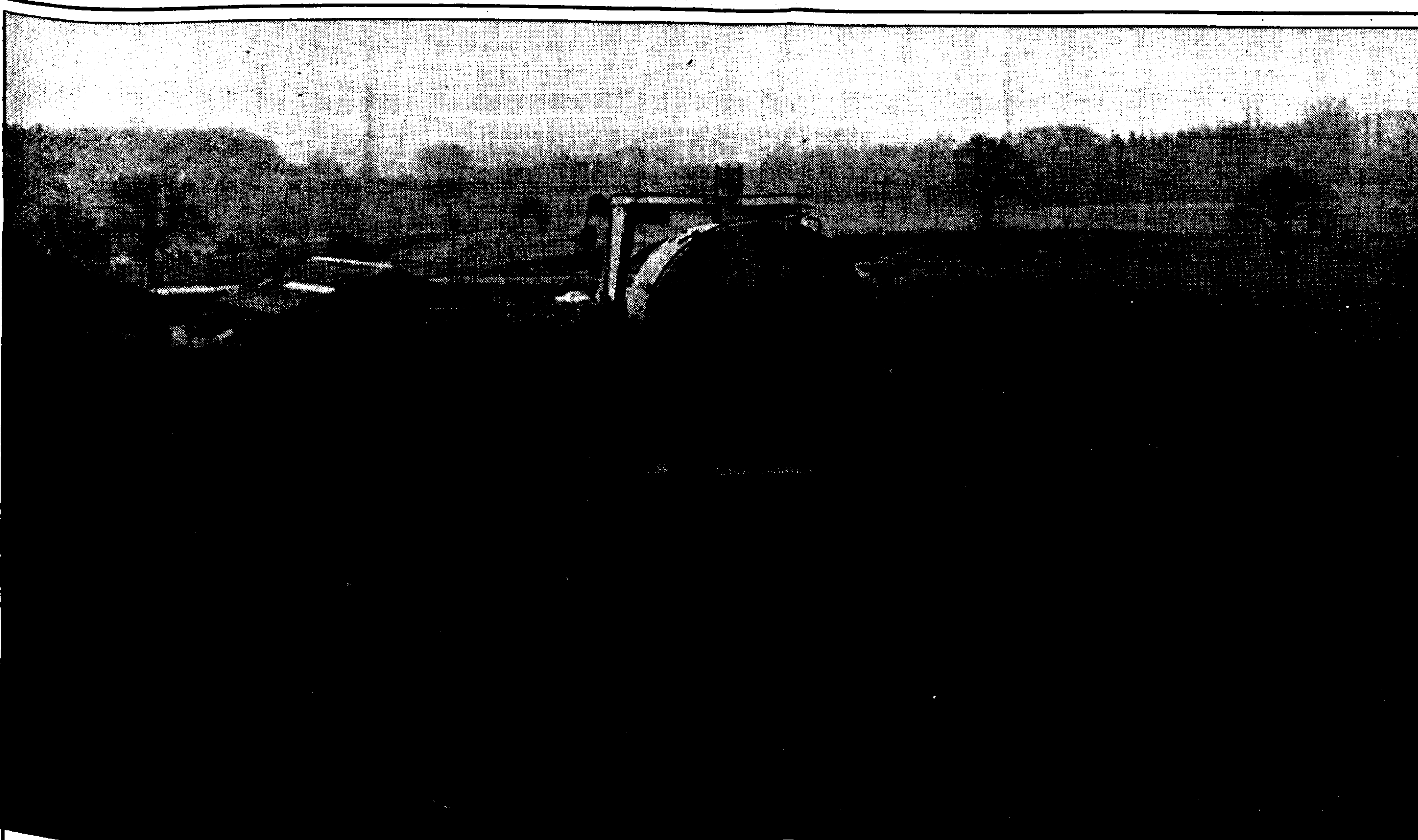
● ECHT

Royal: Wyatt Earp, do t/m di 20.30 uur. The flintstones, do t/m di 20.30 uur, zo en ma ook 14.30 uur. Duimelijntje, zo 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Wyatt Earp, do t/m wo 20 uur. **Royaline:** Beverly Hills cop 3, do t/m zo 19.30 en 21.30 uur, za zo ook 14.30 uur. I love trouble, ma di en wo 20.30 uur. The flintstones, za zo en wo 14.30 uur.

Gieren uit beeld

● *De giertank-met-mestwaaier verdwijnt uit het landschap. Vanaf vandaag mogen de boeren op deze manier geen mest meer op hun grasland uitrijden. Ook voor het gieren op akkers heeft de overheid beperkingen ingesteld. Het mag nog wel, mits de boer de mest meteen daarna met ploeg, eg, of cultivator onderwerkt in de bodem.*

Tot februari mogen de boeren helemaal geen mest op weilanden uitrijden. Daarna moeten zij andere technieken gebruiken, waarbij de ammoniak in de mest minder makkelijk verdampt. Ammoniak is een van de veroorzakers van zure regen, een van de grootste milieuproblemen.

Foto: DRIES LINSSEN

Ook Limburgers slachtoffer Canadee:

België levert oplichter uit

Van onze verslaggever

LANAKEN/KERKRADE – De van grootschalige oplichting verdachte Canadees Gregory Dickinson (38) wordt vermoedelijk uitgeleverd aan de Verenigde Staten. De FBI wil hem aan de tand voelen in verband met een aantal oplichtingszaken in Amerika. De in Lanaken woonachtige Dickinson wordt ervan beschuldigd wereldwijd zakenmensen te hebben getild voor meer dan 165 miljoen gulden. Tegen de man zijn meer dan driehonderd klachten ingediend.

Twee van zijn slachtoffers zijn directeur Chris Hahnraths van Fair Play in Kerkrade, een bedrijf dat amusementshallen exploiteert, en de Limburgse multimiljonair Leon Melchior. Hahnraths ging voor ruim twee miljoen gulden het schip in. Hij gaf Dickinson geld om in China amusementshallen op te zetten. Maar de documenten die de Canadees aan Hahnraths overhandigde, bleken achteraf vervalst. Melchior, die in Lanaken een stoeterij heeft, zegt meer dan een half miljoen gulden te goed te hebben van Dickinson. De Canadees beloofde hem dat bedrag als sponsorgeld voor een springconcours.

Dickinson zit al elf maanden in voorarrest in de gevangenis van Tongeren. Deze week vocht hij zijn uitlevering aan voor het Belgische Hof van Cassatie omdat er procedurefouten zouden zijn gemaakt. Omdat de rechtbank hem in het ongelijk stelde, zal de Canadees waarschijnlijk snel naar de Verenigde Staten worden overgebracht.

in de theater

● HEERLEN

za. 01/10: theater: Volcano theater company met L.O.V.E.
za 01/10: muziek: Muziektheater Silicone Kitty (20.30 uur)
di. 04/10: muziek: The band of the United States air forces in Europe

● KERKRADE

za. 01/10: opera: De nationale reisopera met Candice
zo. 02/10: muziek: Fanfare St. Cornelius

● SITTARD

za. 01/10: Night of the gipsies

● MAASTRICHT

za. 01/10: musical: Nederlands volksopera met Hello Dolly
zo. 02/10: musical: Nederlands volksopera met Hello Dolly (14.30 uur)
di. 04/10: opera: Peking opera
wo. 05/10: theater: Randy Newman

● VENLO

wo. 05/10: theater: Yuca met Fronteras

● ROERMOND

ma. 03/10: muziek: Rob de Nijs met Tussen jou en mij
di. 04/10: opera: Staatsopera Tartastan met Rigoletto
wo. 05/10: jeugdtheater: Het departement van ongedane zaken met De borgelzwicht (14.30 uur)
wo. 05/10: peutertheater: Gerard Pillen met Behang (15.30 uur)

● WEERT

za. 01/10: muziek: Lex van Wal and his Swing orchestra

Alle voorstellingen zijn om 20 uur, tenzij anders aangegeven. In Maastricht beginnen de voorstellingen om 20.15 uur.

Voorstander project wil dat junks kostprijs drugs betalen

Britse expert: 'Gratis heroïne is grote fout'

Van onze correspondent
CEES VAN ZWEEDEN

LONDEN/HEERLEN – Het geven van gratis heroïne aan verslaafden, zoals wordt beoogd in Heerlen, is een 'grote fout'. Dat zegt dr. John Marks, een Britse drugsexpert wiens kliniek al sinds 1926 heroïne verstrekt.

John Marks is een groot voorstander van de projecten die in Rotterdam, Tilburg en Heerlen worden overwogen. Maar hij meent dat junks in elk geval de kostprijs van heroïne in rekening gebracht moet worden.

„Wij hebben hier ook de fout gemaakt heroïne gratis te verstrekken," zegt hij. „Maar het gevolg is geweest dat we het mikpunt van kritiek zijn geworden. Mensen zeggen terecht: 'Wij moeten toch ook voor ons bier betalen? Waarom krijgen die junks dan hun heroïne voor niets?"

De verstrekking van heroïne door de kliniek in Widnes (nabij Liverpool) is volgens Marks een doorslaand succes. Het aantal junks neemt in de stad nauwelijks meer toe en de misdaadcijfers zijn betrekkelijk laag. „Maar het feit dat we verplicht zijn de drugs gratis te verstrekken, heeft ons tot een gemakkelijk doelwit gemaakt. De kritiek is zo groot dat we gedwongen zouden kunnen worden het project te staken."

Dr. Marks meent dat junks ongeveer 25 gulden per week in rekening zou moeten worden gebracht, wat slechts een fractie is van de tweeduizend gulden die zij op de zwarte markt moeten neertellen.

„Die 25 gulden moet zowel de produktiekosten van de heroïne als de kosten van de kliniek kunnen dekken," aldus de arts.

In het Verenigd Koninkrijk is een hondertal artsen bevoegd om heroïne voor te schrijven, hoewel slechts enkelen dat daadwerkelijk doen.

Met Zwitserland is het Verenigd Koninkrijk volgens Marks het enige land ter wereld dat heroïne-projecten heeft. De reden daarvoor is dat alleen deze twee landen in 1961 geweigerd hebben hun handtekening te plaatsen onder de 'American Single Convention', een VN-bepaling die de verstrekking van heroïne verbiedt.

De Chapel Street Clinic in Widnes geeft al sinds de jaren dertig heroïne aan junks, maar kreeg wereldwijde aandacht toen in 1961 soortgelijke projecten elders ter wereld illegaal werden. „Plotseling stond ik in de schijnwerpers," zegt Marks. „Maar in feite was er in onze kliniek niets veranderd."

Volgens de arts is er een schrijnend verschil tussen 'zijn' Widnes en het naburige Liverpool, waar in plaats van heroïne methadon wordt verstrekt aan junks. „Heroïne-verslaafden willen geen methadon, net zo min als alcoholisten water willen. Het gevolg is dat ze de methadon op straat verkopen om daarmee een deel van hun heroïne te kopen. Maar voor het andere deel moeten zij nog steeds misdaden plegen."

Dit veroorzaakt niet alleen een hoger misdaadcijfer, maar ook een sterker uitdijend leger junks. ,Een van de grootste voordelen van heroïne-verstrekking is dat je voor junks de noodzaak wegneem om heroïne te gaan verkopen," aldus de arts. „Veel junks verkopen een deel van wat ze eerst hebben gelocht om zo nieuwe aankopen te financieren. En daarmee maken ze seeds nieuwe slachtoffers."

Drietal sessies schilderes Salum

KERKRADE – Het Braziliaanse schildermedium Valdelice Salum geeft vandaag in Harmoniezaal 't Trefpunt in Haanrade (Kerkrade) drie demonstraties. Salum schildert in trance met handen en voeten de meest fraaie Renoirs, Picasso's, Monets en doeken van andere grootmeesters. De sessies beginnen om 14.00, 15.00 en 16.00 uur. De entree bedraagt vijftien gulden. Voor meer informatie: 045-418169.

HERFST vakantie

RDP Vakarie & Recreatie
Advertentiecombinatie vn 44 Regionale Dagbladen.
Tel.: 072.196.59(Fax 072.196.484

DUITS.AND

GALAXY

NIEUW Uniek inEuropa
met IMAX D-techniek

instappen en veiligeidsgordels vast
voor een owindend
avontuur in de ruimte

en nog veel meer: kin rland, draaimolens.
Europa's kostbaarste, zeer uccesvolle Magic Show,
de Holywood Tour, de 'vermijn, Chinatown,
Petit Paris, Alt-Berlin, show, monorail, restaurants,
snackbars, picknickplaats, Wesrnstad en ga zo maar door.
Eigenlijk te veezoor een dag
alle attrakties in de ir eeprijs inbegrepen!

70% van de attra ties is overdekt

Phantasialand
Bruhl b Keulen

Routebeschrijving en uitgebreide informatie
☎ NL 0 11 - 2 34 56

attentie ANWB-leden: Kaarten tegen eciaal tarief in alle ANWB-kantoren.
Bruhl · Berggeiststrasse · tot 3 10 dagelijks van 9 - 18 uur
Info tel. NL 0 11 80 - 2 34 56 · Tip: gunstige bezoekperioden vanaf half augustus in september en oktober.

wijzigingen voorbehouden

HOTEL WESTDUIN ****

Westduin 1, 4371 PE Koudekerke (Vlissingen)

50 METER VAN ZEE EN STRAND

NAZOMEREN IN ZEELAND

55+ korting en zeer interessante aanbiedingen voor najaar en winter. Arr. v.a. ƒ 115,-. Kerst- en sylvesterarr. zijn ook reeds beschikbaar.

Voor brochure + reserveren: 01185-2510.

RONGEN

kampeerauto's, caravans en voortenten, kampeerartikelen, scheepsaccessoires, verhuur van campers, doorlopend aanbiedingen van gebruikte caravans

St. Jobserstr. 5102 Würselen Gewerbegebiet Aachener Kreuz 0949 2405 92902

Aanhangwagens

Superaanbieding Aanhangwagen

* afm. 200x100
* tot. laadvermogen 500 kg.
* met mistlicht en reservewiel

ƒ 995,-

Limburgs Aanhangwagen Centrum

Komveldstraat 22. Tel. 00-32.89713451
Veldwezelt - Lanaken (B).

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

DASSEN, aanhangwagens fabr., verk., verh., onderd., rep. ☎ 045-455088/452501.

Sterk aanhangwagens direct af fabriek voordeliger in vele maten en modellen leverbaar, tev. grote sortering gebr. aanhangwagens o.a. bagage. Inl. Thei Stet bv. AANHANGWAGEN Centrum Eindhoven 040-482945

Zeilen/Boten

Botenshow

Najaarsverkoop gebruikte schepen

Motorkruisers:
Valkkruiser sport ok 10.5m
Geinkruiser ak 8.5m
Speedkruiser ok 8.2m
Gelderblomkruiser ok 7.2m
Bayliner 3288 10.5m
Verbouwde sleepb. 13.5m
Ten Broeke kruiser ak 10m
Jebekruiser ak 11m
Bruisvlet ak 8.5m
Albin 25 ak 7.6m
Waddenkruiser ak 11m
Maaskruiser 6.8m
Polyester kruiser 7m
Celebrity 8.1m
Beenhakkervlet 6m
Zeiltjalk 11m
Motortjalk 11m
Open sloep 6.2m
Peereboomkruiser 7.4m
Speedboot op trailer

Zeilschepen:
Manta 19 5.6m
Domp 740 7.4m
Beneteau 5.8m
Orion 6m
470
Mirror
Flying Junior

Pietersplas

Maastricht, 043-671814.

Te koop grote gele Trapper Canadese KANO met peddels, ideaal voor groot water. Tel. 04904-19136.

ISO,9002 voor Smeets schilderwerken-woninginrichting Stein B.V.

SMEETS schilderwerken-woninginrichting Stein B.V. verwierf op 1 juli 1994 het kwaliteitssysteemcertificaat ISO 9002. Het certificaat is toegekend door TÜV Nederland QA.

• Managementteam van Smeets Stein B.V. en drs. Haenen van System Integrated.

(Foto: Angelique v.d. Meulen.)

Hiermede is bevestigd dat SMEETS STEIN B.V. voldoet aan de kwaliteitseisen op het gebied van: schilderwerk in de industrie, woning- en utiliteitsbouw, staalconservering, mobiel straalwerk, gevelreiniging, project- en woninginrichting.

In 1992 werd als deelnemer aan het Quatroproject gestart met het opzetten van een kwaliteitssysteem. Met medewerking van adviesbureau SYSTEM INTEGRATED engineering & service B.V. uit Heerlen, kwam een op het bedrijf geschreven kwaliteitshandboek tot stand. Dit kwaliteitshandboek geeft naast bedrijfsinformatie een beeld van de procedures en werkinstructies zoals deze in het bedrijfsmanagement toegepast worden.

SMEETS
schilderwerken-woninginrichting Stein B.V.
Wilhelminaplein 11, telefoon 046-331243.

Ridderbeks

Extra veel aanbiedingen

Met de grootste collectie vouwwagens van Limburg: Trigano, Europa-Camper en Tago
Officieël dealer van ERIBA en HOME CAR caravans.
Tevens een ruime keuze in occasions.
Allemaal toppers in prijs en kwaliteit! Tot ziens in KONINGSBOSCH, het is beslist de moeite waard.
Prinsenbaan 180. ☎ 04743-2213, lid BOVAG.

auto caubo Audi

Uw partner voor al uw autozaken.

Wij bieden u aan:

Passat 1.6 CL Variant	1988	ƒ 13.950,-*
Passat 1.8/90 pk GL, 4-drs.	1991	ƒ 26.950,-*
Audi 80 1.8S 90 pk, schuifdak, metallic	1988	ƒ 16.850,-
Audi 80 1.8S 90 pk, automaat, stuurbekr.	1990	ƒ 28.800,-*
Audi 80 Design 1.8 90 pk, stuurbekr., c.v.	1991	ƒ 29.650,-*
Audi 80 2.0 90 pk, metall., stuurbekr., c.v.	1992	ƒ 36.950,-*
Audi 100, 5-cylinder, automaat	1987	ƒ 11.650,-
Audi 100, metallic, schuifdak, 5 cyl., ABS	1992	ƒ 32.950,-*
Audi 80 turbo diesel, div. extra's	1992	ƒ 35.650,-*
BMW 316, 4-drs., metallic	1987	ƒ 11.950,-
BMW 318i, metallic, veel extra's	1991	ƒ 35.950,-*
Ford Sierra 2.0 CL, metallic	1989	ƒ 10.900,-*
Ford Sierra 1.6, 4-drs., azur, schuifdak	1991	ƒ 17.900,-*
Honda Civic DX 1.5, 3-drs.	1992	ƒ 24.950,-*
Honda Civic 1.5 ltr., zilverstar	1993	ƒ 27.950,-*
Mazda 323 1.3, 3-drs., LX	1990	ƒ 13.950,-*
Nissan Prairie 2.0 SLX	1991	ƒ 27.900,-*
Nissan Primera 1.6 LX, 4-drs.	1991	ƒ 28.900,-*
Opel Kadett 1.8 autom., metallic	1987	ƒ 9.400,-*
Opel Astra CD autom., sedan, schuifdak, veel extra's	1993	ƒ 31.900,-*
Renault 21 GTL, veel extra's	1991	ƒ 15.900,-*
Renault Clio 1.6, blauwmetallic	1992	ƒ 30.900,-*
Seat Ibiza 1.2 XL Sabatini	1991	ƒ 13.900,-*
Suzuki Samurai Jeep, 18.000 km, zwart	1992	ƒ 18.900,-*
Volvo 340 DL 1.7, stuurbekr.	1987	ƒ 7.900,-*
Volvo 440 GL, diverse extra's	1992	ƒ 24.900,-*
Mercedes 190 D, 141.000 km, div. extr.	1986	ƒ 15.950,-
Diverse Golfs 1.3/1.6/1.8 ltr., v.a.	87/88	ƒ 7.900,-
Jetta 1.6, 4-drs., Pacific	1991	ƒ 20.950,-*
Mercedes 190 D, div. extra's	1990	ƒ 28.950,-*
Mercedes 190 E, div. extra's	1990	ƒ 25.950,-*

* = Auto's van 1e eigenaar

Bovenstaande auto's worden door ons volledig gegarandeerd.

Neerhem 25. Valkenburg a.d. Geul. tel. 04406-15011

Zastava

Te k. weg. omst. ZASTAVA Yugo 45 L bwj. '86, kl. wit, i.g. st. APK 1-'95, vr.pr. ƒ 1.200,-. Tel. 045-416621.

Sloopauto's

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wolters. Telef. 045-411480.

Te koop gevr. schade- en oude sloopauto's. Tev. onderd. Autosloperij K. KÖRFER, 045-227377, Industriestr. 7, Hoensbroek.

Te koop gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S en auto-onderdelen te koop ☎ 046-512924/046-519637

PAPIE vraagt loop- sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. ☎ 045-423423.

Bedrijfswagens

VW LT 28 D (6-cyl.), bwj. '85, verlengd, 2 schuifdeuren, i.z.g.st., ƒ 5.750,-. Tel. 045-712811.

VERHOOGDE daken, grijs kent. ombouw Landcruiser FRP...ƒ 1.000,- excl. Tel. 04105-17863.

Verhoogde daken, grijs kenteken, ombouw PATROL R... ƒ 1.000,- excl. Tel. 04105-17863.

VERHOOGDE daken, grijs kenteken, ombouw Patrol GR...ƒ 1.400,- excl. Tel. 04105-17863.

Keuze uit 50 BESTELBUSSEN en Personenbussen en Pick-Ups. "Bedrijfswagencentrum Echt", Industrie de Berk, Ampereweg 2, Echt (L). Tel. 04754-87455. Fax 87958.

MITSUBISHI L 300 D., l. en h., '84, i.z.g.st., ƒ 4.250,-. 045-229584/224967.

Bedrijfswagens

Inteham-Bedrijfswagens

jonge, goede, gebruikte bestelwagens.
Tel. 06-52979103 of 045-229582.

Daihatsu Hi-Jet

1988, wit, nieuwstaat!!
29.000 km
Fiat / Land dealer

Creusen Heelen
Parallelweg 34
☎ 045-72121.

ISUZU Trooper 1988, plm. 90.000 km, 1e eigenaar. Tel. 045-456795.

MERCEDES MB 100, verlengd, bwj. '91, km.st. 33.000, wit, als nieuw, ƒ 19.000,-. Tel. 00.32.89. 712421 b.g.g. 04-410187.

Te koop gevraagd sloop- en SCHADE-AUTO'S. Autosloperij Marxer. ☎045-720418.

Te k. TOYOTA Lite-Ace bus, als nieuw, bwj. '89, benzinegas, grijs kent. ook in 1995, vr.pr. ƒ 8.500,-. 046-525019.

BEDRIJFSAUTO'S in alle uitvoeringen. W. Feijts auto's, Vaesrade 61-63, Vaesrade. Tel. 045-243317.

Te k. DAF 1300 oprijwagen o.a. voor minigravers, pr. ƒ 8.500,-. Tel. 043-649725.

HYUNDAI H.100 diesel, jan. '94. Autocentrum Sanders, Akerstr. 128, Brunssum. Telef. 045-251644.

VOLVO 960 Estate 3L aut. 1991, groenmet., alarm, alle options, schuifdak, airco, autotel. radio/CD, trekh. etc. 66.000 km., in topcond., nw. pr. ƒ 124.000,-, ƒ 54.750,-. Tel. 046-374645/371305.

Autoonderdelen en accessoires

In- en verkoop schade-auto's

Autodemontage Deumens

Verkoo gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recentemerken auto's. Tevens nieuwe trekhaken.
Haefland 2 (industrieterrein) Brunssum, 045-254482.
Geopend dagv. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15.00 uur.

Ink./verk. goede gebr. AUTOBANDEN. Passartweg 39, Heerlen. ☎ 05-222675.

Te koop anti-diefstal AUTOWIELKLEM, ook voor camper, caravan of aanhanger. Tel. 04405-3786.

Doe nu Uw voordeel!! Tristar BANDEN van een uitstekende kwaliteit v.a. ƒ 59,- incl. bijv. 19/50/15 HR ƒ 125,-; accu's volgens DIN norm bijv. 36 AH ƒ 89,- incl. Tevens Brink trekhaken volgens ISO norm voor een gebruikte prijs. H.C. Elo automaterialen. Tel. 04-257898.

Te koop div. ONDERDELEN voor Golf GTi 16V: uitlaten compleet, z.g.a.nw.; benzinepompen; brede bumpers, ook per stuk; verlagingssets; versnellingsbakken, sportvelgen, etc.etc. Vele andere delen en accessoires. Telef. 04499-4932, b.g.g. 06-53. 176225.

Te k. WINTERKAP voor Triumph Spitfire, kl. Ferrarirood, i.z.g.st. ☎ 045-230544.

Te k. OPEL banden + velgen, 155 R 13, z.g.a.n. ƒ 200,- en tev. autostoeltje t/m 18 kg ƒ 75,-. Tel. 045-322817.

(Brom)fietsen

Collectie '95 van diverse merken reeds te bewonderen in onze vernieuwde showroom REKERS Brunssum, tel. 045-252361.

Enorme korting op overjarige FIETSEN. Rekers, Brunssum. Tel. 045-252361.

Groot aantal gebruikte FIETSEN. Rekers, Brunssum, tel. 045-252361.

Te k. YAMAHA RD LC II, 125 met racekuip, kl. diamantzwart; motor off the road 600 CC Yamaha. Telefoon 04755-1567.

Te koop voor liefhebber KREIDLER Florett, bwj. '71, pr.n.o.t.k. 09-49.24541800.

Nieuwe fiets kopen? Nu de hoogste inruilwaarde voor uw oude fiets bij aankoop van een nieuwe, plm. 150 stuks o.a. BATAVUS enz. Tweewielerspeciaalzaak Olthof, Marisstr. 14 Geleen-Zuid. Telef. 046-749237.

Giant, Koga, Raleigh, Gazelle '93-'94. Speciale prijzen! Gebr. Vespa Ciao Snor. Bert REKERS. Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

(Brom)fietsen

Nog steeds SEIZOENSOPRUIMING. Rens Janssen, Ganzeweide 54, Heerlerheide. Telef. 045-211486.

Te k. YAMAHA 125 CC scooter type Beluga automaat, 53 km gelopen, van ƒ 6.500,- voor ƒ 5.500,-. Rens Janssen, Ganzeweide 54, Heerlerheide. Telef. 045-211486.

Te koop wegens omst. heden SNORFIETS Citta Gilera Crazy, bwj. '94, ƒ 1.800,-. Tel. 04750-21770.

Te k. Vespa CIAO, bwj. '93, i. z.g.st., vr.pr. ƒ 750,-, tevens Puch Maxi met sterwielen. Telefoon 045-213950.

Te k. VESPA Ciao, bwj. '93, met sterwielen. Kasteellaan 2a, Meezenbroek/Heerlen.

Vakantie

Campers

MERCEDES inbouw camper, bwj. '79, pr. ƒ 6.250,-. Telefoon 046-580118.

Te koop LECOR fabriekscamper op Mercedes, bwj. 1980, v.v. alle extra's en luxe, 5-pers., vr.pr. ƒ 32.500,-. Tel. 045-753774.

Te huur CAMPERS vanaf ƒ 550,- per week. Tel. 046-371925.

Te k. HYMERMOBIL 544, bwj. 5-'87, 92 PK, APK gek., RDW gek., extra's, ƒ 42.000,-, EG-Imp. zeer gunstige prijzen. Camper Bebo tel. 00-49.240662414.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

België

Te koop ZOMERHUISJE in San Lanaco z.g.a.n. vr.pr. ƒ 25.000,-. ☎ 043-477953.

Duitsland

Vulkaaneifel

ANWB-hotel "Zur Post".
D-54558 Gillenfeld.
Telef. 00-49.6573533.
Ons hotel ligt temidden van de kratermeren Pulver en Holzmaar (1 km. afstand).
Gästehaus met ligweide.
Kamers met douche/wc.
Kegelbaan.
Kinderen welkom.
L/O DM 31,- HP DM 41,-.
(v.a. 3 dagen)

KAPELLENHOF Weingut en pension, Klotten bij Cochem aan de Mosel, 15 luxe kamers douche, wc, zeer goede keuken, h.p. 45 DM p.p. ☎ 00-49.26711261 voor inl. 045-411668

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Caravans/tenten

CHATEAU & HOMECAR

Nu onze ex-verhuurcaravans in de aanbieding met duizenden guldens korting.
RALON, Brommelen 58A, GEULLE. Tel. 043-645079.

Te koop compl. inger. STACARAVAN met vaste plaats op Heidecamping Brunssum. Inl. telef. 045-352504.

CARAVAN Wilk 3.80 m., voortent, bwj. '84, i.z.g.st. Telef. 04499-2522.

CARAVAN- en botenstalling aangeb.: Gronsveld, Stationsstr. 44. ☎ 04408-1251.

Naseizoen OPRUIMING caravan, voortenten. 50 Modellen op show sterk afgeprijsd. Diverse voortenten bijna ½ prijs. Ned. grootste en voordeligste adres. Theo Stet BV Eindhoven. Bel 040-482945.

Groot AKTIE-FESTIJN Jamet Vouwwagens 1995, nu tot ƒ 1.261,- voordeel. Hans Stassar, De Koumen 148, Hoenbroek. Tel. 045-224200 (naast van Melick Partyservice).

Te koop STA-CARAVAN met vaste voorbouw, douche en toilet, op zeer mooie camping met alle akkomodatie, o.a. overdekt zwembad in Brabant, pr. ƒ 7.000,-. ☎ 00-49.241-601945.

Te koop KAMPEER-UNIT met pick-up. Tel. 045-270525.

Te h. STALLINGPLAATS voor vouwwagens (binnen) te Heerlen. 045-751241.

Te koop HOBBY 535 T Classic bwj. '94, compl. met voortent. Tel. 045-452570.

Te koop Caravan CARAVELAIR bwj. '88, veel extra's, ƒ 6.000,-. Tel. 045-727243.

STA-CARAVANS. De grootste keus v. Ned., nw. en gebr. Alle merken, inr. en fin. mog. De Bergjes caravans, Schaapsbrug 2a, Roggel (L). Tel. 04749-5079.

BERGLAND caravans, Mauritsw. 107, Stein. Fabrikant van excl. tourcaravans aangepast aan uw wensen, nu reeds 1995 modellen + tev. nog enkele overjarige en inruilcar. 046-332458.

Weg. omst. te k. HOBBY 520 TQM Classic, met div. extra's. Oude Schachtstr. 43, Kerkrade. Tel. 045-351917.

HOBBY 440 '94; 460 '90 '94; 510 '91; 520 '90; 400 '92; 350 '91. Caravelair 415 '91. Bürstner 340 '91; 420 '87. Home Car '88. Dethleffs 395 '94. 04498-54390.

HOBBY Caravans 370 t/m '91; 400 '90 '94; 420 '93; 430 '89; 455 '94; 460 '91; 495 '86; 535 '90; Büstner 390 '92; Sterckeman 385 '86. R. v.Gelrestr. 45, Nieuwstadt. Tel. 04498-54664.

Te koop enkele STACARAVANS staande op Camping Mooi Bemelen. Inl. Gasthuis 3, Bemelen. 04407-1321.

Te k. VOUWWAGEN 4-pers. met veel extra's en compl. camp.-uitrusting, i.z.g.st. van onderh., ƒ 1.500,-. Telef. 046-751612 na 16.45 uur.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Boemers, maltezers, YORKS., west. w. h. terr., tekkels, Shi-Tzu's, dw. poedels, Walem 11A. Schin op Geul. 04459-1237 / 3097.

Te koop Perzische POESJES met stamboom. Tel. 046-337967.

Te k. jonge Engelse gladhaar FOXTERRIERS, met stamboom. Tel. 04742-2209.

Te koop gevr.: WEDUWDUIVINNEN-HOK voor plm. 20 duivinnen. Telef. 045-310009 na 19.00 uur.

Te koop DUITSE HERDERPUPS met stamboom. Reeweg 100, Landgraaf. 045-321988/425634. 's Morgens vóór 11.00 uur of 's avonds na 21.00 uur.

Te koop zeer kleine mini YORKSHIRE, reutje, 11 wk. met stamb. 04920-14764.

Te k. Trop. Zee-AQUARIUM 400 ltr. compl. met inhoud, pr.n.o.t.k. Tel. 045-752943.

Weg. omst.heden af te halen Tervuurense HERDER, reu, 6 jaar oud, lief voor kinderen. Tel. 045-218626.

VOGELS Meer dan 100 soorten vogels o.a. geringde grijskopputters. Dierenspeciaalzaak Jos Leblanc Heisterberg 21 Hoensbroek. Tel. 045-212876

Te koop nest Mechelse HERDERPUPS, ontwormd en ingeënt. ☎ 04754-81269.

Te k. Berner SENNENPUPS zeer goede afstamm., ouders HD-vrij. ☎ 04125-5077.

Cattery TROYTANA heeft momenteel Perzische kittens ter beschikking. Tel. 045-322760.

Te koop AQUARIUM Juwel Rio 100 met kast en toebeh., ƒ 600,-. Tel. 04492-1009.

GOLDEN-RETRIEVER-PUPS en Bernersennenpups te k. Tel. 04113-1680.

Te k. kruising Mechelse HERDER, Duitse herderpups, vader politiehond I 434. Object 343. Beide ouders aanwezig. 045-724852.

Te koop uit gedipl. kennel PUPS van Labradors, West Highland White Terriërs, Yorkshires, Shih-Tzu's, Keeshondjes en leuke bastaardhondjes. Met goede garantiereg. Lochterweg 8, Budel School. 04958-91851, ook zondag.

Te k. Duitse HERDERPUP, teefje, met stamboom, 5 mnd. Tel. 04902-17036.

Te koop ruwharig FOXTERRIER, teefje, met stamboom. Tel. 04902-17036.

POESJES zwart, half P... ziech, huiselijk nest. Te... na 21.00 uur: 045-719835.

Te k. Canadese w... HERDERPUPS. Tel. 0... 853824.

Te koop Duitse DOG Staanders, Bull-terrier, B... dog, Mops, Yorkshire, W... ty, Cairn, Shi-tzu, Bo... Dobermann, Groenend... Rotweiler, Bouvier, Schn... tzer, Labrador, Golden R... triever, Beagles, Bass... Spaniel, Boomers... stamboom en garantie. Tel.00-32.14679708.

Gratis af te halen 4 GEIT... Tel. 045-314173.

VISSEN: Grote sort. aqu... umvissen en planten. D... renspec.zaak Jos Lebl... Heisterberg 21 Hoensbro... Tel. 045-212876.

Voor Piccolo's zie verder pagina 36

Motoren

Te koop MOTORBANDEN tegen scherpe prijzen. Bandenspecialist Abel, Reeweg 143, Landgraaf. ☎ 045-314027.

Een motor huur je bij Dreams MOTORVERHUUR. Jongmansweg 39, Heerlen Ind. ☎ 045-214942 of 06-52.759767 of 045-210575.

Te k. BMW R100 RS, bwj. '78, blauwmet., zeldz. mooi, 100% orig., veel extra's en ex.rapp. Tel. 045-419107.

Te koop KTM 300 Enduro '92, model '93, pr.n.o.t.k. Tel. 043-646764.

Te k. YAMAHA V-Max, bwj. '89, blauwmet., zeer mooi. 046-373644, na 17.00 uur.

Te koop SUZUKI GSX 1100 F bwj. '89, rood/blauw, in nw. st. pr. ƒ 10.950,-. Telef. 04493-4929.

Te koop KAWASAKI KDX 250 off the road, 6-'92, 10.870 km, vaste pr. ƒ 5.750,-. Tel. 04493-3590.

BMW R 35, vr.pr. ƒ 2.850,-. Telefoon 046-580118.

Motor GUZZI V 65, bwj. '87, vr.pr. ƒ 4.450,-. Telefoon 046-580118.

2 ZIJSPANCOMBINATIES 2 x M 72 v.a. ƒ 2.750,-, Ural bwj. '94 pr. ƒ 3.250,-. Telefoon 046-580118.

Te koop zeldzaam mooie Yamaha YAMAHA Venture XVZ 1200, prijs ƒ 11.000,-. Tel. 045-752215.

BMW K 100 RT, m. '89, valbeugel, topkoffer, i.z.g.st., ƒ 13.250,-. Tel. 046-338320.

Te koop Chopper HONDA CMX 450 Rebel bwj. '87, kl. donkerrood, zeer mooi, km. st. 11.000, pr. ƒ 7.950,-. Telef. 046-338856.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

De Limburgse Gezondheidszorg! Straks iets voor jou?

Pittig, professioneel mensenwerk. Spreekt dat je aan? Dan biedt de Limburgse Gezondheidszorg je straks uitstekende toekomstmogelijkheden. Want over enkele jaren hebben wij plaats voor goed opgeleide medewerkers. Dacht je dat er in de Limburgse Gezondheidszorg alleen maar verpleegkundigen, ziekenverzorgenden en artsen werken? Ontdek dan een bedrijf waar je kunt kiezen uit tal van beroepen.

Om mee te luisteren in de verpleeghuizen moet je wat in je mars hebben

Een bedrijf waar je werkt en studeert tegelijk. Grote kans dat je straks van je hobby je werk maakt.

Provinciale Zorgfederatie Limburg
Postbus 920, 6040 AX Roermond

PZF Provinciale Zorgfederatie

De Limburgse Gezondheidszorg kent vele gezichten

Rombouts- en Deltacollege mogelijk in '95 samen

Onderzoek naar fusie Brunssumse scholen

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Het Rombouts- en het Deltacollege in Brunssum onderzoeken de mogelijkheid om per 1 augustus van het volgend jaar te fuseren. Of de fusie inderdaad doorgaat, zal vooral afhangen van de mogelijkheid een lyceum toe te voegen aan de nieuwe scholengemeenschap. Na fusie zullen alle vormen van voorgezet onderwijs in Brunssum aanwezig moeten zijn.

De beide besturen van de beide colleges, de Onderewijsstichting Sint-Bernardinus en de Stichting Voortgezet Onderwijs Brunssum en Omstreken, hebben daartoe een intentieverklaring ondertekend.

Volwaardig

De twee scholengemeenschappen in Brunssum bieden vbo, mavo, havo en atheneum aan als middelbaar onderwijs. Gymnasium (met Grieks en Latijn) ontbreekt nog in het rijtje. Met een gymnasium erbij beschikt de school over een volwaardig lyceum.

Volgens de directies van de scholen zal de fusie geen ingrijpende gevolgen mogen hebben voor leerlingen, ouders en personeel. Beide onderwijsinstellingen blijven gehuisvest in de huidige gebouwen.

Het Romboutscollege (atheneum, havo en mavo) telt ruim 900 leerlingen, het Deltacollege (mavo/vbo) ruim 700.

De hoofdvestiging van het Deltacollege ligt aan de Prins Hendriklaan. De hoofdvestiging van het Rombouts is gelegen aan de Schoolstraat.

Jeugdhonk tieners in Brunssum-Noord

BRUNSSUM – De Honk heet het nieuwe jongerencentrum in Brunssum-Noord dat vandaag om 20 uur officieel de poorten opent. Het nieuwe jeugdhonk is ondergebracht in de voormalige kantine van de Mikrohal aan de Florence Nightingalestraat. De Honk is bedoeld voor jongeren van dertien tot twintig jaar. Sport- en andere activiteiten staan op het programma. Het beheer gebeurt door de Stichting Welzijnswerk Brunssum samen met vrijwilligers. Een groepje van vijftien jongeren heeft de ruimte zelf opgeknapt. In het kader van het Klaver-4-project, een soort sociale vernieuwingsproject, in Brunssum-Noord was de jongeren een eigen centrum beloofd. Pas nadat de jongeren zelf aan de bel trokken bij de gemeente kwam er enig schot in de zaak. De tieners konden pas in de Mikrohal terecht, nadat er vervangende ruimte voor de Akolietenvereniging was gevonden. Die zijn nu ondergebracht in een leegstaand schoolgebouw aan de Wieënweg.

Landgraaf reikt cultuurprijs uit

LANDGRAAF – De jaarlijkse cultuurprijzen van de gemeente Landgraaf gaan naar mannenkoor St.-Joseph, uitgever Jo Peters en Galerie Gaudi. De oorkondes en de beeldjes die bij de prijs horen, werden gisteravond uitgereikt tijdens een feestelijke bijeenkomst.

Mannenkoor St.-Joseph vervult volgens de jury al 70 jaar een belangrijke rol in Landgraaf. Het koor zet zich voortdurend in om de vocale grenzen in binnen- en buitenland te verleggen.

De liefde van Jo Peters voor de poëzie is één van de redenen waarom deze Landgravenaar is onderscheiden in de categorie individueel. Peters is de initiatiefnemer van de Dag van de Poëzie, die op 23 april in de burgerzaal van het Landgraafse raadshuis werd gehouden. Het evenement, waaraan twintig Vlaamse en Nederlandse dichters hun medewerking verleenden, was bijzonder succesvol.

De aanmoedigingsprijs gaat dit keer naar Galerie Gaudi aan de Hereweg in de Landgraafse kern Nieuwenhagen, omdat galeriehouders Marij van Gestel en Ruud van Lieshout hedendaagse kunst presenteren op een eigenzinnige en originele wijze.

Omroep Landgraaf zendt de uitreiking komende maandag uit van 19 tot 19.45 uur. Het programma wordt herhaald op dinsdag, woensdag en vrijdag.

● J. Struver

Koninklijk goud voor J. Struver

KERKRADE – J. Struver uit Kerkrade heeft gisteren een koninklijke onderscheiding gekregen, die hem werd uitgereikt door burgemeester T. Wöltgens. De 64-jarige Struver is sinds 1961 lid van de Regio Vakbond ABW, oud-bestuurslid van de afdeling Chevremont, mede-oprichter en bestuurslid van de Bondsgroep Metaal en oud-bestuurslid van Ontspanningscentrum Oos Heem.

● J. Bemelmans

Koninklijk onderscheiden

UBACHSBERG – Voerendaler J. Bemelmans uit Ubachsberg heeft gisteren een koninklijke onderscheiding gekregen. De 57-jarige Bemelmans was gisteren exact veertig jaar werkzaam bij Frans Eurlings bv, aanvankelijk als timmerman, later als woningstoffeerder en allroundvakman. Tevens is de inwoner van Ubachsberg voorzitter geweest van de Biljartvereniging De Kroon.

● P. Hanssen

P. Hanssen geridderd

KERKRADE – Pierre Hanssen uit Kerkrade is gisteren benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Hanssen werd geridderd in zijn woonplaats door burgemeester Wöltgens. Hanssen (57) is sinds 1954 in dienst van de Zuid-Limburger. Sinds 1991 is hij bladmanager van het weekblad. De geridderde is verder onder meer lid van parochiebestuur De Gracht, bestuur van Begrafenisfonds St.-Pietersrade en comité Afbraak St.-Petruskerk Chevremont.

● G. Hensen

Zilver voor Heerlenaar

HOENSBROEK – De 72-jarige G. Hensen uit Hoensbroek is gisteren onderscheiden met de erémedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. Hensen werkte vier jaar bovengronds bij staatsmijn Emma en 31 jaar ondergronds. De oudkoempel is sinds 1977 gepensioneerd. Hensen is mede-oprichter van de regio vakbond ABW voor mijnwerkers. Hij vervulde diverse kaderfuncties en was betrokken bij acties voor betere werkomstandigheden voor mijnwerkers. In zijn vrije tijd is de Hoensbroekenaar actief bij zangkoor St.-Pancratius.

Winterverblijf

● Het gebied rond de nieuwe winterverblijfplaats is volgens IKL-medewerker Kengen buitengewoon geschikt voor vleermuizen. Foto: DRIES LINSSEN

Nieuwe bestemming oude kalkbranderij Voerendaal

Grootoorvleermuis in Krekelsbos verwacht

DOOR LEON JEURISSEN

Tot voor kort was de vervallen kalkbranderij in het Krekelsbos op het randje van Voerendaal achter het NS-station van Schin op Geul, de ideale speelplek voor de jeugd. Menig vredig oorlogje is de afgelopen jaren door de plaatselijke jeugd in en rond de dubbele ring-kalkoven gestreden. De vernielingen aan het monument namen door deze activiteiten toe. Totdat twee jaar geleden de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen in Limburg (IKL) het plan lanceerde om de kalkoven te herstellen en in te richten als winterverblijf voor vleermuizen. De voormalige kalkbranderij doet vanaf vandaag dienst als verblijf voor de bedreigde zoogdiertjes.

ontmoeting op zaterdag

VOERENDAAL – De uit 1916 daterende kalkoven verkeerde al jaren in een uitzonderlijk slechte staat. Mergelblokken waren uit de muren gehaald, de kalksteen was gebruikt voor het bouwen van kapelletjes of open haarden in de omgeving van Valkenburg.

De bomen groeiden op en in het gebouw. Het verval was niet zo verwonderlijk, omdat het terrein makkelijk toegankelijk is en er bovendien regelmatig afval werd gestort en verbrand door anonieme 'natuurliefhebbers'.

„We stonden voor de keuze het monument te redden en het gebouw een functie te geven," zegt IKL-medewerker Servé Kengen.

„Aangezien er een tekort is aan geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen, leek het ons een goed idee de kalkbranderij als winterverblijf voor deze diertjes in te richten."

Het herstel van de kalkoven is uitgevoerd in het kader van het Natuur op weg-sponsorproject Geulrand van de stichting IKL. Naast oude bunkers, ijs- en grafkelders zijn kalkovens met enige aanpassingen uitermate geschikt voor vleermuizen. In de omgeving van Schin op Geul en Opscheumer worden bovendien vaak vleermuizen gesignaleerd.

Kengen: „Het gebied is buitengewoon geschikt voor vleermuizen. Met name de begroeide spoorwegtaluds, de Geul en de holle wegen en graften vormen goede verbindingswegen en zijn insectrijke jachtbiotopen voor deze bedreigde zoogdieren."

Om een geschikt overwinteringsklimaat te scheppen, zijn de drie bestaande toegangspoorten in de kalkoven gedicht. Er is een speciale deur met een smalle opening voor vleermuizen aangebracht. Door enkele bouwkundige ingrepen zijn de gewelfruimten vorstvrij gemaakt, en heerst er een hoge luchtvochtigheid en een constante temperatuur in de voormalige oven.

„We verwachten dat diverse soorten vleermuizen gebruik zullen maken van de ruimten," meent Kengen. Daarbij wordt onder meer gedacht aan de dwergvleermuis, grootoorvleermuis en baardvleermuis. Het IKL verwacht dat ook amfibieën, vlinders en andere insecten het winterverblijf opzoeken. Voor deze diertjes zijn speciale gaatjes in de muren gemaakt.

De IKL'er vindt dat naast de verhoging van de natuurwaarden, tevens een belangrijk industrieel-archeologisch bouwwerk veilig is gesteld. „Voor zover bekend, is dit de enige min of meer intacte dubbele ring-kalkoven in Limburg. Het geheel bestaat uit twee naast elkaar gelegen ovens en acht ovenmonden, die onderling via ganggewelven bereikbaar zijn. Naast de kalkoven ligt een twintig meter diepe waterput die deels is gerestaureerd."

De kalkoven is gebouwd uit Kunradersteen. Deze is veel harder dan de gewone kalksteen. De gebrande kalk werd destijds op diverse manieren aangewend. Kalkmortel was, voordat cement zijn intrede deed, een veelgebruikt bouwmateriaal. In de landbouw gebruikte men de kalk veelal voor het verbeteren van de bodem. Ook beschouwde men de Zuidlimburgse kalk als uitermate geschikt voor de fabricage van zwart en groen glas. In de jaren vijftig kwam er een einde aan deze kleinschalige kalkindustrie.

Het project heeft 65.500 gulden gekost. De gemeente Voerendaal leverde in het kader van het Landschapsbeleidsplan een bijdrage van 15.000 gulden en de provincie verleende een subsidie van 25 mille. Het restantbedrag is via het sponsorproject Geulrand ingezameld bij het bedrijfsleven.

In het Heuvelland leven vijftien soorten vleermuizen. Zij kunnen in principe allemaal, gelet op de verschillende temperaturen in de gangen, terecht in de nieuwe verblijfplaats. Leden van de zoogdierenwerkgroep afdeling vleermuizen van het Natuur Historisch Genootschap zullen jaarlijks de stand van zaken in de oude kalkoven controleren en inventariseren. Of de vleermuispopulatie ook toeneemt door de nieuwe maatregel, is een vraag voor de toekomst.

Coalitie Simpelveld krijgt flinke dreun

DOOR LEON JEURISSEN

achtergrond

SIMPELVELD – Het opstappen van raadslid Jozé Vanhommerig uit de fractie Onafhankelijke Groepering (OG) en de coalitie in Simpelveld, kan voor de toekomst van deze gemeente verstrekkende gevolgen hebben bij het nemen van raadsbesluiten. Belangrijke spil in het politieke spelletje wordt nu opeens nestor-raadslid Lei Loozen.

Tijdens de installatie tot raadslid op 12 april van dit jaar heeft Loozen duidelijk gemaakt zich de komende vier jaar onafhankelijk te zullen opstellen. In de praktijk komt dat neer dat hij de collegevoorstellen in de meeste gevallen steunt.

Door het wegvallen van Vanhommerig uit de coalitie is het college nu zeer afhankelijk van het stemgedrag van Loozen en Vanhommerig. Stemmen beide raadsleden tegen een collegevoorstel, dan haalt het voorstel geen meerderheid. De stemverhouding is dan acht tegen zeven stemmen in het nadeel van de coalitie.

De coalitie kan in de nieuwe situatie rekenen op de fractie Franssen-Frijns (vier zetels), en telkens één stem van de fracties Onafhankelijk Groepering (wethouder Harrie Ewals), Algemene Belangen Groepering (Hein Zinzen) en Lijst Thewissen (Chris Thewissen). Totaal dus zeven van de vijftien te verdelen zetels. Als Loozen in de praktijk de coalitie blijft steunen, is er niks aan de hand. Maar de meerderheid blijft krap.

„We zullen bekijken hoever we met onze voorstellen komen," luidt de reactie van burgemeester Peter Cammaert op de onstabiele politieke situatie die na donderdagavond in Simpelveld is ontstaan. „We moeten blijven bouwen aan de toekomst van de gemeente. Bij mij is in elk geval nog steeds veel elan aanwezig."

Wat er nu in Simpelveld moet gebeuren, is voorlopig gissen. Met uitzondering van raadslid Lei Loozen is vorig jaar de gemeentebegroting goedgekeurd. De begroting voor komend jaar wijkt niet veel af van de huidige begroting. Cammaert verwacht op dat gebied dan ook niet al te veel problemen.

„De gemeenteraad is voor vier jaar gekozen. En we zijn nu eenmaal geen Tweede Kamer, zodat we geen nieuwe verkiezingen kunnen uitschrijven. We zullen het toch samen moeten doen, in het belang van de burgers van Simpelveld," besluit Cammaert, die verder geen politiek standpunt wil innemen.

Nog meer dan in het verleden is het college van Simpelveld nu afhankelijk van de gedrag van het individueel raadslid. Op hun rust een zware taak.

Bij de koffie

Cirkels

● *Het kon niet uitblijven, ook Kerkrade heeft zijn mysterieuze cirkels. Na de prachtige figuren in het graan zijn het nu ronde vormen in het asfalt. Om ze het beste te kunnen zien moet je een vliegtuig huren en boven de Nieuwstraat gaan hangen.*

Cirkels 2

● *Veel mensen vragen zich overigens nog steeds af waar die mysterieuze kringen in het graan vandaan komen. De een houdt het op een natuurverschijnsel, de ander verdacht, buitenaardse wezens van deze vaak kunstzinnige uitingen. Wij hebben eerlijk gezegd geen idee wat we tegen deze mensen moeten zeggen. Maar over het Kerkraadse verschijnsel kunnen we kort zijn: inderdaad het gaat om een rotonde!*

Hout

● *In Hoensbroek weten ze wat feesten is. De Bouw- en Houtbond FNV vierde daar gisteren dan ook het 75-jarig bestaansfeest. Wij geloven dat het een flinke happening is geweest. Van deze kant nog een verlate felicitatie.*

Koningin

● *In Jabeek hebben ze een primeur. Het prachtige dorp beschikt sinds een week over een koningin. Haar naam is Wendy en u raad het misschien al, Wendy is de Wijnkoningin van Jabeek. Koningin van Jabeek, dat lijkt ons zoiets als God in Frankrijk.*

Speelgoed

● *Kinderen van basisschool de Veldhof in Eygelshoven bieden zondag 2 oktober hun oude speelgoed te koop aan. De kinder-speelgoedbeurs vindt plaats in aan de Anselderlaan. Ook ouders zijn natuurlijk van harte welkom, alleen is het niet de bedoeling dat zij het speelgoed van hun kroost terug kopen...*

Koor

● *Koorzangers zijn hele speciale mensen. Met hart, ziel én stem zijn zij betrokken bij het wel en wee van een gemeenschap. Jo Reulings, de nestor van mannekoor David uit Spekholzerheide kan daarover meepraten. Reulings werd op 7 maart 1954 lid van het koor. En hij is een volhouder. Inmiddels is hij het oudste zingende lid van de vereniging. En mannenkoor David kan niet zonder hem.*

Koor 2

● *Reulings is namelijk de persoon die 37 jaar lang deur na deur langsliep om donateurs warm te maken voor 'zijn' zangkoor. Zijn persoonlijke inspanningen brachten altijd voldoende geld in de clubkas. Voorwaar een hele prestatie, vinden de overige koorleden. Die zetten hem gisteravond dan ook uitgebreid in het zonnetje tijdens de familieavond van het koor in verenigingslokaal Heidsjer Tref. Ook zijn echtgenote Maria, jarenlang voorzitter en stimulator van het damescomité, werd natuurlijk in de watten gelegd. En eerlijk is eerlijk, die twee hadden het verdiend. En als iemand zich nog afvraagt wie in Spekholzerheide altijd het hoogste (Rhein-) lied zingt, dat is dus Jo.*

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Wnd-chef regioredactie
Joos Philippens

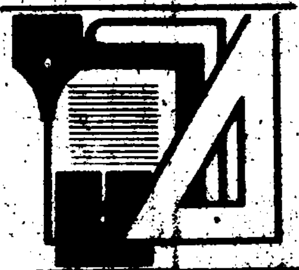
KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CC Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Hogeschool Heerlen

(Apollolaan 11, Heerlen ✆ 045-734700)

Sektor Techniek
- Hoger Laboratorium Onderwijs: alle opleidingen

zaterdag 8 oktober 1994, 10.00-14.00 uur
Bezoekadres: Montgomerystraat 7, Sittard
- Hoger Technisch Onderwijs: alle opleidingen

zaterdag 19 november 1994, 10.00-14.00 uur
Bezoekadres: Dr. Jaegersstraat 40, Heerlen

Sektor Gezondheidszorg
- Logopedie
- Ergotherapie

zaterdag 19 november 1994, 10.00-15.00 uur
Bezoekadres: Zandbergsweg 111, Hoensbroek
- Fysiotherapie

zaterdag 19 november 1994, 10.00-15.00 uur
Bezoekadres: Heuvelweg 7, Heerlen

Sektor Economie
- Facilitaire Dienstverlening
- Voeding & Marketing

zaterdag 19 november 1994, [illegible] uur
Bezoekadres: [illegible], Heerlen

Sektor Onderwijs
- Opleiding Leraar Basisonderwijs

zaterdag 19 november 1994, 10.00-13.00 uur
Bezoekadres: St. Annalaan 2, Heerlen

HEAO Limburg

(Havikstraat 5, Sittard ✆ 046-591111)

- Accountancy (ACC)
- Bedrijfseconomie (BE)*
- Commercieel-Economische opleiding (CE)*
- Economisch-Linguïstische opleiding (EL)
- International Business Administration (IBA)
- Management, Economie en Recht (MER)*

zaterdag 12 november 1994, 10.00-14.00 uur
(vanaf 10.15 uur start elk uur een nieuwe voorlichtingsronde)
* *deze opleidingen worden ook in deeltijd aangeboden.*

De Stichting HBO-Limburg Contracting biedt onder auspiciën van de HEAO Limburg ook contractonderwijs aan op het brede terrein van Economie, Administratie, Management en Recht.

Hogeschool Sittard

(Sportcentrumlaan 35, Sittard, ✆ 046-591212)

Sektor Hoger Gezondheidszorg Onderwijs
- HBO-Verpleegkunde (vrijstellingen HBO-Verpleegkunde)
- Maatschappelijke Gezondheidszorg (algemene gezondheidszorg / geestelijke gezondheidszorg)
- Management Opleiding Gezondheidszorg (kaderopleiding of opleiding voor teamleidinggevende)
- Europees Sociaal Beleid

zaterdag 5 november 1994, 11.00-15.00 uur
Bezoekadres: Gouverneur van Hövellstraat 2, Sittard

Sektor Hoger Sociaal Agogisch Onderwijs
- Culturele en Maatschappelijke vorming (Audiovisuele Produktie, Sociaal Kultureel en Educatief Werk, Vrijetijdskunde)
- Kreatieve Therapie (Beeldend vormen, Dans en Beweging, Drama, Muziek)
- Maatschappelijk Werk en Dienstverlening
- Sociaal Pedagogische Hulpverlening
- Europees Sociaal Beleid

zaterdag 5 november 1994, 11.00-15.00 uur
Bezoekadres: Sportcentrumlaan 35, Sittard

De Hogeschool Sittard biedt Post-HBO-cursussen en contractonderwijs aan op het terrein van het sociaal-agogisch- en het gezondheidszorgonderwijs. Tevens wordt dienstverlening op maat aangeboden.

STICHTING HOGER BEROEPSONDERWIJS LIMBURG

OPEN DAGEN HBO-Limburg

Onder de Stichting Hoger Beroepsonderwijs Limburg ressorteren de Hogeschool Heerlen, de HEAO Limburg en de Hogeschool Sittard.

hogeschool heerlen

8 oktober 1994
ontdekkingsreis
voor jong en oud door de
chemie
tijdens
open dag
laboratorium[illegible]
montgomerystraat 7 sittard

Tussen 10.00 en 14.00 uur [illegible] de laboratoriumopleidingen [illegible] middelbaar en hoger laboratorium[illegible] praktijklessen in de diverse [illegible]
en
kan iedereen zien dat de chemie zich in het dagelijks leven een onmisbare plaats heeft verworven
en
kan iedereen dat ervaren door zelf proeven en proefjes te doen. Voor de jeugdige bezoekers is een ontdekkingsreis uitgezet door de verschillende laboratoria.

045-[illegible]

AMBI/PDI-opleidingen

- Praktijkdiploma Informatica 1 en 2
- [illegible] HG.
- [illegible] HB.
- Analyse en Ontwerp HS.
- Software Engineering HP.
- Exploitatie en Beheer HX.
- [illegible] MR.1
- Praktische Telematica MC.4
- Specialist C ++

Cursusplaatsen: Heerlen, Eindhoven, Den Bosch, Tilburg, Breda, Rotterdam

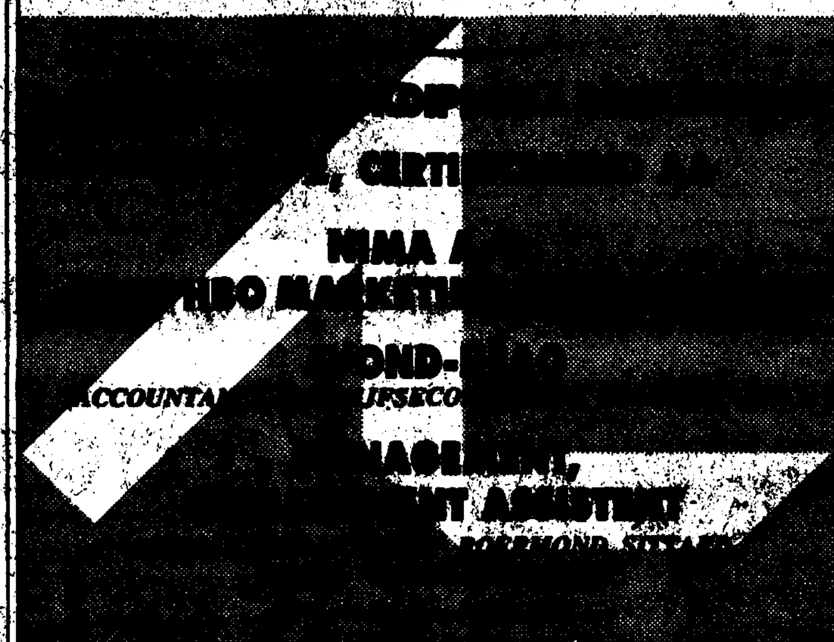
CCO Centrum Computer Opleidingen

[illegible]
C.C.O. [illegible], 6400 [illegible] Heerlen
of bel 045-717[illegible], fax 045-742728

dhr/mw: ....
adres: ....
postc.: .... plaats: ....
tel.: .... telefoon: ....

LD 30

BEDRIJFSHOGESCHOOL KATHOLIEKE L[illegible]GEN
VOORHEEN LIMBURGSE SPD-OPLEIDINGEN BROUWERS

De cursussen Basiskennis boekhouden, PD Boekhouden, MBA, SPD-1 en NIMA-A worden gegeven **MET EXAMENGARANTIE!**
Voor meer informatie en een gratis prospectus kunt u bellen met onze medewerkers 077-520440 of 013-394333 (tijdens de kantooruren) of schrijven naar Antwoordnr. 909, 5000 VB Tilburg.

DE AANGEWEZEN ONDERWIJSINSTELLING

[illegible]

SOM

METAAL

De opleiding Bedrijfsvoering is een managementtraining voor mensen die vanuit een uitvoerende functie doorgegroeid zijn naar een leidinggevende functie. Vaak blijkt voor hen de overstap groot te zijn. De opleiding reikt kennis en vaardigheden aan die een brug slaan tussen uitvoerende en kaderfuncties.
Zo komen onder andere organisatietechnieken, het omgaan met collega's en het maken van calculaties aan bod.
De opleiding is de enige op middelbaar niveau die speciaal is afgestemd op de metaalsector. Daarnaast leidt de opleiding op tot het [illegible] dat noodzakelijk is voor startende ondernemers in de metaal.

[illegible] in vier belangrijke aandachtsgebieden:
- [illegible];
- [illegible] en calculatie;
- [illegible];
- [illegible] bedrijfsvoering.

U wordt begeleid door [illegible] docenten. Tijdens [illegible] lessen van één avond per week leggen zij de nadruk op de praktische aspecten van deze vier aandachtsgebieden. De opleiding wordt afgesloten met een examen voor het basisdiploma Bedrijfsvoering.
De prijs van de opleiding bedraagt ƒ 995,-.

Voor meer informatie en inschrijving:
SOM Opleidingen Metaal
[illegible]
Postbus [illegible], 3440 AB Woerden
Telefoon: 03480 - 35607/10[illegible]
Fax: 03480 - 35608/19611

Hogeschool Maastricht

Opleiding Tolk-Vertaler Maastricht
Opleiding Oriëntaalse Talen en Communicatie Maastricht

[illegible]

Geknipt voor ambitieuze HAVO-, VWO- en MBO-studenten met belangstelling voor talen en een oog op het buitenland.
De opleiding Tolk-Vertaler is een vierjarige HBO-opleiding waar de student leert vertalen op economisch, medisch, juridisch en technisch gebied.
[illegible]

De opleiding Oriëntaalse Talen en Communicatie is een vierjarige HBO-opleiding waarbij de nadruk ligt op alle vormen van taal die verband houden met communicatie in het internationale bedrijfsleven.
[illegible]

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de afdeling Studentenadministratie, telefoon 043 – 466 430/431 of onderstaande bon inzenden.

OPEN DAGEN

BON

LD 1-10

Limburgs Dagblad
sport

Wisselspelers Grabert en Van der Meulen geven volleybalteam extra impuls

Oranje speelt zijn jokers uit

THESSALONIKI – Het is een oude wijsheid in de sport dat de kwaliteit van een team wordt bepaald door de kracht van de wisselspelers. Een maand voor de start van het WK volleybal wees bondscoach Joop Alberda zes jongens aan die in Griekenland het basisteam zouden vormen. Hij plaatste echter de kanttekening dat de ploeg slechts zou kunnen overleven bij de kwaliteit en de instelling van de zevende, achtste en negende speler.

Die stelling onderbouwde Alberda in de tweede poulewedstrijd, tegen Zuid-Korea. Olof van der Meulen (voor Henk Jan Held) en Rob Grabert (voor Bas van de Goor) kwamen in de stroef voortslepende tweede set opdraven en slaagden er prompt in de machinerie weer op gang te krijgen. Oranje zette zijn jokers in en won met 3-1.

Het was de tweede zege in een tijdsbestek van zeventien uur. En dus kan Nederland terugkijken op de perfecte toernooistart, waarop het vooraf zo vurig hoopte.

Kunstje

Het optreden van Van der Meulen was niet verrassend. Hij wordt door Alberda beschouwd als een geschenk uit de hemel, als de superinvaller die bijna nooit faalt als het er op aankomt. Van der Meulen flikte het kunstje ook tegen de Koreanen weer.

Zijn service was vernietigend, zijn aanvallen op de buitenkant leken wel mokerslagen. Toch was hij zelf niet honderd procent tevreden. „Het kan beter, maar dat had ook te maken met het tijdstip van spelen. Normaliter trainen we in de ochtend. Om te spelen ben je zo vroeg op de dag net niet helemaal in je gewone doen."

Vreemd

Van der Meulen kon tenminste nog terugvallen op een flink aantal speelminuten in de achterliggende maanden. Rob Grabert moest zich dit seizoen schikken in een rol die hem eigenlijk vreemd is. Tijdens het EK vorig jaar in Finland speelde hij, behoudens de finale, nog nagenoeg van de eerste tot de laatste minuut.

De wijziging in het Nederlandse spelconcept (met basisplaatsen voor de teruggekeerde Jan Posthuma en het jonge talent Bas van de Goor) kostte Grabert echter zijn stekje. Hij speelde slechts in de beide uitwedstrijden in de World League tegen Zuid-Korea.

Dat hij gisteren in Thessaloniki tegen de Koreanen andermaal mocht invallen, was niet louter toeval. Het speltype van de Koreanen vereist een perfecte passing, teneinde spelverdeler Peter Blangé in staat te stellen de aanvallers van snelle ballen te voorzien. Want hoe klein de Koreaanse spelers naar volleybalmaatstaven gerekend ook zijn, perfect blokkeren op slome en hoge ballen aan de buitenkant kunnen ze als geen ander.

Ritme

Met die wetenschap in het achterhoofd had Grabert zich op een invalbeurt voorbereid. „Toch was het moeilijk. Het ritme van spelen ontbreekt. Bovendien ligt het tempo in een wedstrijd hoger dan tijdens een training."

De verwachting dat hij met zijn waardevolle optreden weer kans heeft op een basisplaats, koestert Grabert niet. „Tegen ploegen waarbij serverende en blokkerende kracht noodzakelijk is, heeft het basisteam meer te bieden. Voor power-volleybal ben ik minder geschikt. Dat is de realiteit en die zie ik heus wel onder ogen. Ik heb vandaag ook niet voor mezelf gespeeld, ik stond er voor het team".

Die instelling waardeert Joop Alberda zeert in zijn wisselspelers. „Van der Meulen is in zijn rol gegroeid, voor Grabert ligt het anders. Hij heeft een vaste plaats in het team gehad, maar dit jaar nauwelijks gespeeld. Toch staat hij er nu weer en maakt een perfecte invalbeurt. Het tekent de professionele instelling van Grabert."

Afgerond

Mede dankzij de gewaardeerde inbreng van Grabert en Van der Meulen nam Oranje ongeschonden de eerste twee lastige hindernissen.

„De eerste en uiterst cruciale fase van het toernooi is afgerond," sprak Alberda planmatig. Fase twee begint vanavond met de laatste voorrondewedstrijd tegen Cuba.

Nederland wil winnen van de Cubanen om als groepswinnaar zeker te zijn van de achtste finales en de gevaarlijke valkuil van een kruisfinale komende dinsdag tegen een nummer drie uit een van de andere poules te omzeilen. „Wij zijn hier gekomen om alles te winnen," aldus Alberda. „Cuba is ontegenzeggelijk op zijn retour."

● Jan Posthuma passeert de Zuidkoreaan Park Hee-Sung.

Foto: ANP

Wanklank

THESSALONIKI – Van de Mexicaan Ruben Acosta, voorzitter van de wereldvolleybalbond FIVB, moet alles snel en spectaculair in zijn sport. Zelfs de volksliederen voorafgaand aan de wedstrijden. De uitvoering van de nationale hymnes tijdens het WK in Griekenland is een farce. Hooguit een halve minuut mogen de liedjes duren. Dat is zelfs te kort voor een couplet van het Wilhelmus of voor het lied van een der andere landen. Bij al die onbekende deuntjes is goed te horen dat het moment van afbreken volstrekt willekeurig is gekozen. Zelfs het geluid is erbarmelijk.

Monsterscore in zaalvoetbal

GELEEN – In de eredivisie van het zaalvoetbal liep de ploeg van H. Meijers tegen een onthutsende nederlaag aan. In Utrecht onthaalde Het Stoepje de Limburgers op een scorefestijn van 17-0. In de eerste divisie C won ZVB Grausbouw de derby tegen Bouwfonds met 1-3. In de eredivisie waren de overige uitslagen: JSB-Hoornsche Veerhuis 0-6; De Hommel-BLG Sport 7-3; Handsome Eight-Schoenenreus 4-4; Kras Boys-Docshop 8-2; Snoekie-Kabelkrant 3-3; Tonnie Freriks-Bunga Melati 3-5. Eerste divisie C: Lucullus-El Toro 5-2. Hoofdklasse noord: Nederweert-SZV 3-2; Amicitia-Venray 6-3.

Carlsen stopt Jaspers af

OOSTERHOUT – Dick Jaspers is altijd de vriendelijkheid zelve, behalve als hij verloren heeft. De afgelopen weken had de Brabander alle reden mooi weer te spelen. Hij boekte een reeks dendende successen. Gisteren, op de tweede dag van de WBA-wereldbeker driebanden in Oosterhout, stond zijn gezicht op onweer na de 3-2 nederlaag tegen de Deen Carlsen. Jaspers verloor de eerste twee sets, maar knokte zich vervolgens terug in de wedstrijd. In de beslissende vijfde set brak het Brabantse verzet toen Carlsen een eindsprintje inzette en acht caramboles maakte.

Bergkamp weer van de partij

MILAAN – Dennis Bergkamp mag morgen weer meedoen voor zijn club Internazionale in de competitiewedstrijd tegen Juventus. De tuchtcommissie van de Italiaanse voetbalbond bracht de schorsing van Bergkamp, wegens een elleboogstoot in de wedstrijd tegen Brescia op 18 september, terug van twee wedstrijden naar één duel. Bergkamp zat afgelopen weekeinde bij de wedstrijd van Inter tegen Fiorentina (3-1) aan de kant.

Met 2-2 gelijkspel tegen agressief NEC goed bedeeld

PSV klungelt in Goffert

NIJMEGEN – Winnen lukt PSV even niet. Niet tegen Leverkusen, niet tegen Sparta, niet eens tegen het kleine NEC. In Nijmegen had PSV een blunder van keeper Brookhuis en een ordinaire corner nodig om tenminste nog gelijk te spelen: 2-2. Het ontbreekt er nog maar aan dat PSV woensdag, thuis tegen Roda JC, meteen ook wordt uitgeschakeld in het toernooi om de KNVB-beker.

Aad de Mos was zo eerlijk gisteravond zelfs in zijn handen te wrijven met het punt. „We zijn goed weggekomen. In de rust heb ik er ook een paar goed de waarheid verteld. Ik kan alleen Wouters en Numan een compliment geven. Dankzij hen hadden we het nog bijna gewonnen, al zou dat onverdiend zijn geweest."

Plezier

NEC speelde, vooral voor rust, niet alleen veel beter, maar had er ook veel meer plezier in. De Mos haalde er de wedstrijd van dinsdag tegen Bayer Leverkusen bij: zijn ploeg was moe. „En NEC speelde zoals ik ook gespeeld zou hebben tegen een ploeg die Europacup heeft gespeeld, heel agressief."

NEC miste ook nog eens vier van de belangrijkste spelers: Lok, Van der Linden, Hoekman en Cruden. Bij de ploeg van De Mos was Ronaldo (spierblessure tijdens warming-up) er ineens niet bij. Die speelt welswaar niet voor vier, maar een opstelling zonder hem en met Linskens als vervanger ziet er toch heel anders uit.

Erik Meijer kon Ronaldo niet vervangen, want de Limburger had zich voor de wedstrijd bij een huishoudelijk werkje vertild en moest met een rugblessure afzeggen.

Ronaldo deed overigens wel mee, alleen heette hij gisteravond Jeffrey Kooistra. De oud-speler van AZ wervelde als een Braziliaan alle kanten uit en kwam dus ook alle PSV'ers achterin tegen. Niet éèntje die hem te pakken kreeg, op Wouters na, maar dat lukte de aanvoerder alleen met een gemene trap die het linkspootje bijna elimineerde.

Anton Janssen

Zelfs het rottige licht van de Goffert bracht de zwakheden bij PSV aan het licht. Pikant en pijnlijk voor de Eindhovense ploeg was dat ex-PSV'er Anton Janssen - na zeven minuten prima voetbal van NEC - voor 1-0 zorgde.

Na rust hield Wouters het achterin voor gezien, hij ging op het middenveld spelen. Het leverde meteen succes op, hoewel Wouters met de gelijkmaker niet direct te maken had. Hoekstra passte op de spurtende Numan, keeper Brookhuis blunderde door uit te komen. Numan lobte simpel naar 1-1.

Normaal zou PSV nu alsnog naar een eenvoudige overwinning zijn gelopen, NEC leek kapot te zitten. Vijf minuten later was het echter 2-1 en weer was het Janssen die PSV pijn deed. Zijn voorzet werd op waarde geschat door Kooistra.

Gelijkmaker

Voor PSV was het daarna slechts hopen op een kopbal van Van der Gaag of een bevlieging van Nilis. Ze bleven uit. De gelijkmaker kwam er wel, maar uit een corner. Hoekstra kopte in, de bal werd van de lijn gehaald en Hoekstra scoorde in de rebound alsnog: 2-2.

Toen scheidsrechter Reygwart een kwartier later floot juichte NEC uitbundig. PSV niet, maar een beetje blij met het punt mocht de oudkampioen wel zijn.

● NEC-aanvoerder Carlos Aalbers bezweert het naderende PSV-gevaar in de persoon van Marciano Vink.

Foto: ANP

EUROPACUP

Loting tweede ronde.

bekerwinnaars

Eerste wedstrijden op 20 oktober, returns op 3 november.

Feyenoord-Werder Bremen
Chelsea-Austria Wien
Arsenal-Bröndby
Tatran Presov-Real Zaragoza
FC Porto-Ferencvaros
Club Brugge-Panathinaikos
Sampdoria-Grasshoppers
Besiktas-Auxerre

uefacup

Eerste wedstrijden op 18 oktober, returns op 1 november.

Newcastle United-Athletic Bilbao
GKS Katowice-Bordeaux
Kispest Honved-Bayer Leverkusen
Juventus-Maritimo Funchal
Parma-AIK Solna
Kaiserslautern-Odense BK
Admira Wacker-Cannes
Dynamo Moskou-Real Madrid
Rapid Boekarest-Eintr. Frankfurt
Trabzonspor-Aston Villa
Lazio Roma-Trelleborg
Sion-Olympique Marseille
Slovan Bratislava-Borussia Dortmund
Nantes-Tekstiltsjik Kamitsjin
Wacker Innsbruck-Deportivo
Boavista-Napoli

Feyenoord loot Werder Bremen

ROTTERDAM – De tegenslagen lij ken zich bij Feyenoord waarachti aaneen te rijgen. Zelfs bij de lotin voor de tweede ronde van het toer nooi om de Europese beker voo bekerwinnaars zat het in Genev niet mee. De Rotterdammers wer den opgezadeld met nota bene We der Bremen, de koploper in Duits land en erkend internationaal cup fighter. Toch blijft in De Kuij optimisme heersen. „Misschier hadden we dit wel nodig," zei aan voerder John de Wolf.

Het zijn volgens de verdediger juis die wedstrijden die de sport moo maken. „We winnen van Zalgiris e dan is het nog niet goed, als je be grijpt wat ik bedoel. Tegen zo'i onbekende ploeg valt niets te win nen. De wedstrijd tegen Werde leeft nu al. Ook bij het publiek."

De Wolf ziet het als voordeel da Feyenoord eerst thuis speelt. „He is tegen Duitse ploegen levensge vaarlijk eerst op bezoek te gaan Meestal winnen zij op eigen boden met klein verschil. Een achterstan goedmaken zou voor ons vervol gens levensgevaarlijk zijn. Ze zette de zaak achterin potdicht en zijn zeer sterk in de counter. Zie PS tegen Leverkusen."

De Wolf verwacht een moeilijk ploeg tegenover zich. „Ook thui zullen we natuurlijk niet blind moe ten aanvallen. Werder is een stugg ploeg, moeilijk om tegen te voetbal len, niet echt bekend vanwege he mooie spel."

Rood voor Nijhuis in Bundesliga

BOCHUM – MSV Duisburg lee een driedubbele nederlaag. Het ver loor bij Bochum met 1-0 en raakt de spelers Böger en Nijhuis kwij door rode kaarten. De Nederlande Alfred Nijhuis was tegen Bochum de beste speler van MSV Duisbur hij zich in de 85e minuut ver galoppeerde. Hij schopte de Bo chummer Stöber onderuit en werd van het veld gestuurd.

Op dat moment speelde Duisbur al met tien man en was het nog 0-0 In de 57e minuut was Böger teger zijn tweede gele kaart opgelopen Pas twee minuten voor het einde besliste Bochum de ongelijke strijd door Gudjonsson.

Jos Verstappen bij Lenferink

HEERLEN – Formule 1-coureu Jos Verstappen uit Montfort i maandag te gast bij Jan Lenferink In een nieuwe aflevering van diens tv-programma RUR is ook plaats ingeruimd voor bokser Regilio Tuur, wereldkampioen in het supervedergewicht. Het programma is maandagavond om 21.50 uur te zien op RTL4.

Tijdens de testritten op het Portugese circuit van Estoril noteerde Jos Verstappen de vierde tijd. Resultaten: Schumacher (Benetton) 1.18,84; Hill (Williams) 1.19,33; Berger (Ferrari) 1.19,76; Verstappen (Benetton) 1.21,23; Tracy (McLaren) 1.21,24; Hakkinen (Mclaren) 1.21,81.

sportprijsvragen

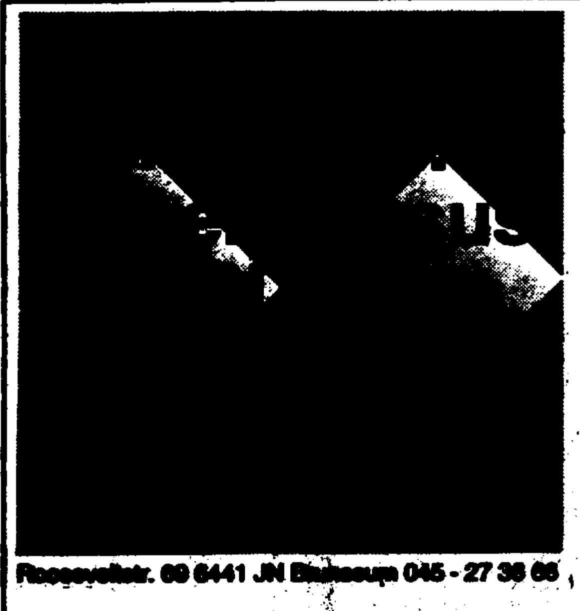
Toto 38 A. Eerste prijs: geen winnaar Tweede prijs: geen winnaar. Derde prijs zes winnaars bruto ƒ 1432,10.

Lucky Ten van gisteren 1-3-8-10-19-23-24-26-27-30-32-34-41-43-49-50-64-65-72-74.

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

Bel vandaag nog voor meer informatie.

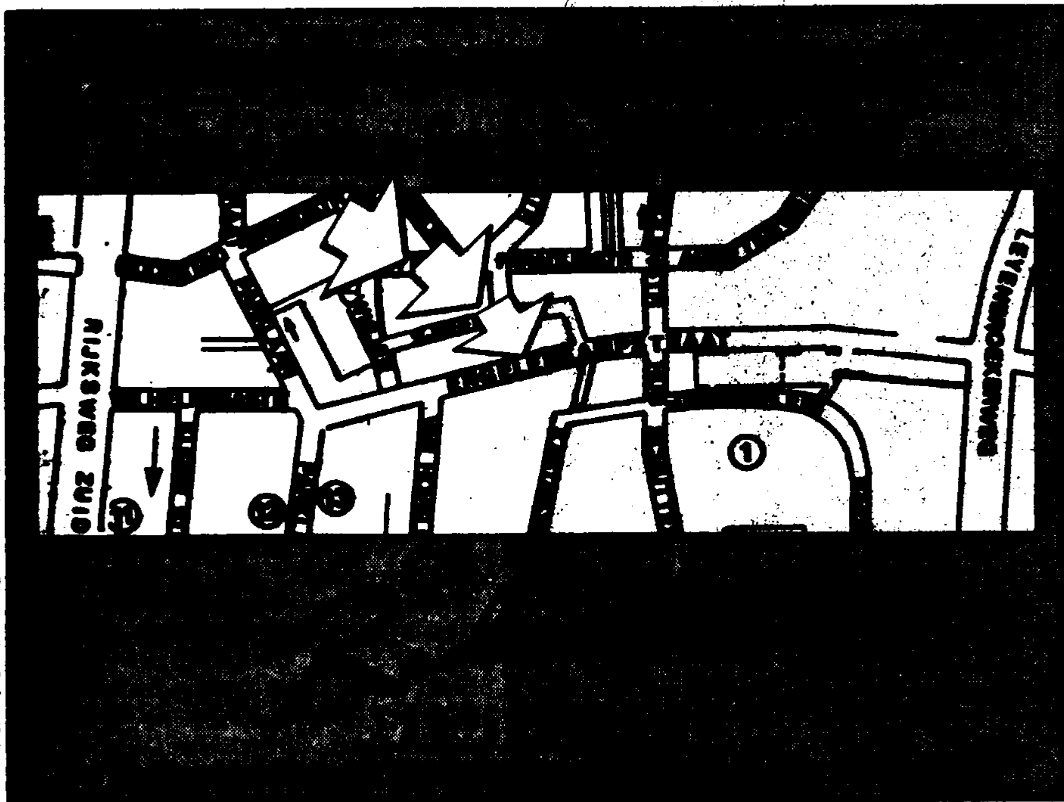
WordPerfect 6.0, DbaseIV en Lotus 123

Ook voor Novell Netware.

Roosevelstr. 69 6441 JN Brunssum 045 - 27 38 66

PDI Deel I MG 1, MG 2 en MG3
PDI Deel II MD 1, MD 2 en MP1

---

walram college sittard

open dag
8 oktober 1994
10.00-14.00 uur
valkstraat 10

sector economie

lange opleiding: bedrijfsadministratie, secretariaat, economisch-juridisch, commerciële dienstverlening
korte opleiding: bedrijfsadministratie, secretariaat
havo-mbo

sector techniek

lange opleiding: elektrotechniek, werktuigbouwkunde, fijnmechanische techniek
korte opleiding: elektrotechniek, werktuigbouwkunde

sector dienstverlening en gezondheidszorg

lange opleiding: sociaal pedagogisch werk / sociaal cultureel werk, sociaal juridische dienstverlening, activiteitenbegeleiding, verzorging, mode en kleding, sport en bewegen (CIOS)
deeltijdopleiding: sociaal pedagogisch werk (voorheen mbo-iw)
korte opleiding: verzorging

oriëntatie en schakelen
vormingswerk ("kans op werk")

contractactiviteiten

"dag van de chemie"

Het middelbaar en hoger laboratoriumonderwijs houden tegelijkertijd open dag aan de Montgomerystraat te Sittard. Daar vinden dan ook activiteiten plaats in het kader van de nationale dag van de chemie.

046-598686

Open Dag
Hoger Laboratorium Onderwijs
Zaterdag 8 oktober

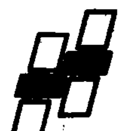
Zaterdag 8 oktober a.s. van 10.00 tot 14.00 uur

Montgomerystraat 7, Sittard (vlakbij het station) Telefoon: 046-598787

Wil je volgend jaar een studie gaan volgen met veel aandacht voor de praktijk? Kom dan naar de Open Dag van het Hoger Laboratorium Onderwijs. Je proeft alvast de sfeer en maakt kennis met studenten en docenten. Je krijgt antwoord op je vragen over de beroepsmogelijkheden. Kortom, je verscherpt je blik op de toekomst. Tevens zijn er in het kader van de landelijke open dag chemie voor alle leeftijden doe-activiteiten.

4-JARIGE VOLTIJD OPLEIDINGEN
- **Chemisch** analytische chemie/ organische chemie/ biochemie/milieuchemie
- **Medisch**

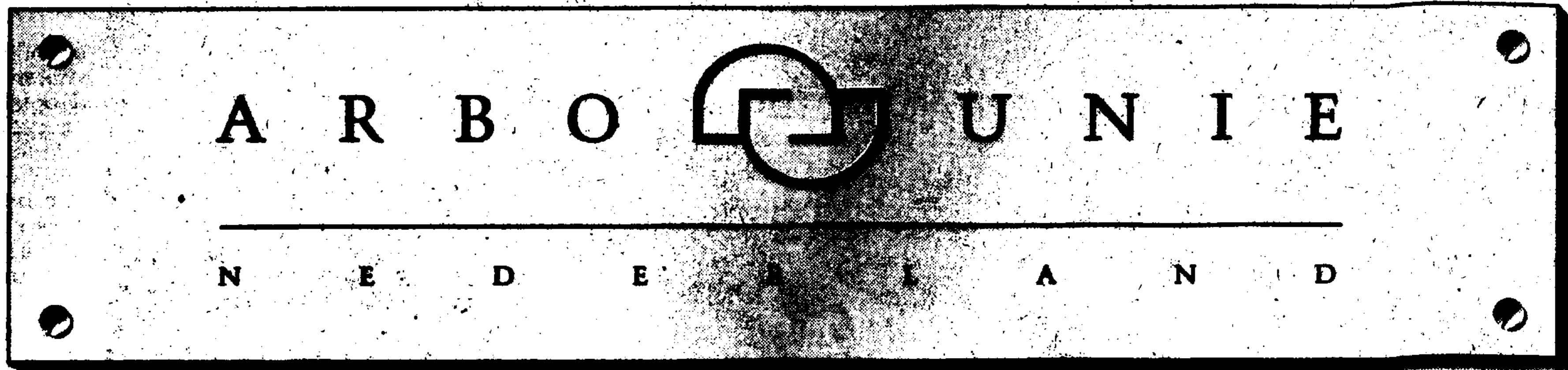
4- à 5-JARIGE CHEMISCHE DEELTIJDOPLEIDING

hogeschool heerlen

ALS JE KIEST VOOR MEER DAN STUDEREN

In Zuid-Limburg vertegenwoordigen wij de grootste arbodienst van Nederland:

Als zelfstandige, regionale arbodienst in het landelijke netwerk van Arbo Unie, staan wij voor de meest effectieve en efficiënte bedrijfsgezondheidszorg. Wij bieden een compleet produktpakket op maat, zowel voor grote bedrijven als voor het midden- en kleinbedrijf. Daarbij combineren we preventie en verzuimbegeleiding tot integrale dienstverlening, volgens de wensen van onze opdrachtgevers. Bel voor meer informatie 045- 76 16 60.

Zuid-Limburg

REGIONALE ARBODIENST

Arbo Unie, hèt netwerk voor gezond werk

MVV op zoek naar bestendigheid ● Balarabe vervangt geschorste Roelofsen

Niveau zit Vergoossen hoog

Van onze sportredactie

MAASTRICHT/HEERLEN – Zie niet om en doe wel. „Je kunt hele verhalen verzinnen waarom NAC dit seizoen minder draait dan vorig jaar, maar het verstandigste is natuurlijk naar jezelf te kijken." Trainer Sef Vergoossen van MVV komt voor de thuiswedstrijd tegen 'Breda' tot een tweeluidige conclusie. Een totaal van acht punten uit vijf wedstrijden is 'lang niet slecht'. Haaks op dat statistische gegeven staat het feit 'dat er ook fases zijn waarin minder goed wordt gespeeld.' Met de grote lijn 'die we proberen vast te houden', zit het goed in De Geusselt. Maar dan wel graag bestendig over de volle lengte van de wedstrijd. Vanavond bijvoorbeeld, vanaf half acht tot omtrent kwart over negen.

De laatste twintig minuten tegen FC Utrecht dat na een 3-0 achterstand akelig dicht naderde tot 3-2, liggen Vergoossen nog altijd zwaar op de maag. „Bepaalde periodes in een wedstrijd – en met name zo'n slotfase als tegen Utrecht – moeten toch echt van hoger niveau zijn." Die opdracht geldt zeker tegen NAC, 'een ploeg waar je je niet op moet verkijken'.

Vergoossen wijzigt zijn ploeg in vergelijking met vorige week noodgedwongen op één plaats. De geschorste Richard Roelofsen wordt vervangen door Abubahar Balarabe. Niet of nog niet beschikbaar zijn Reginald Thal, Armand Benneker (beiden voetblessures) en Erik Maes (knie).

● *Sef Vergoossen lanceert vanavond tegen NAC in De Geusselt Abubahar Balarabe als vervanger van de geschorste Richard Roelofsen.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Aan mentaliteit schort het overigens niet bij de MVV'ers. Roger Reijners, kersvers vader van een tweede dochter, meldde zich gisteren prompt op de training, ofschoon hij niet in de basis staat. Vergoossen, respectvol: „Roger zei dat hij er behoefte aan had een balletje te trappen. Even meedoen met de groep. Toch leuk."

Roda JC

Trainer Huub Stevens van Roda JC kan voor het uitduel in Dordrecht vanavond niet beschikken over René Trost, Erwin Vanderbroeck en Tijjani Babangida. De Nigeriaan in Kerkraadse dienst is nog steeds niet van zijn slepende dijbeenblessure af. Stevens zal daarom aan de Krommedijk een beroep doen op dezelfde spelers die afgelopen week met 4-2 bij NAC wonnen.

Op de Kerkraadse reservebank nemen – naast doelman Scheutjens – Van Hoogdalen, Van de Heuvel, Ihalauw en Derksen plaats.

De fans van Roda JC die volgende week woensdag hun favorieten volgen naar Eindhoven voor het bekerduel met PSV, kunnen maandag tussen 17.00 en 18.30 uur in de kantine van sportpark Kaalheide kaartjes kopen voor die trip. Om misverstanden na een eerder bericht te voorkomen: leden van de supportersvereniging betalen voor de reis *f* 12,50 en niet-leden *f* 17,50. Daarbovenop komt dan nog de prijs voor een toegangskaartje, *f* 15,00 (staan-) of *f* 22,50 (zittribune).

Fortuna

Met nog twee duels voor de boeg in de strijd om de eerste periode van de eerste divisie neemt voor het eerst dit seizoen de druk op Fortuna toe. Kon de jonge spelersgroep van Pim Verbeek tot nu toe frank en vrij voetballen, in Haarlem vanavond moeten er punten gepakt worden om in de race te blijven.

Naaste concurrent VVV staat namelijk één punt voor en kan bij een zege op Cambuur en puntverlies van Fortuna de periodetitel bijna niet meer ontgaan. „Wij hebben weliswaar een beter doelsaldo, maar daar moeten we het niet op aan laten komen," aldus Verbeek. „Ik vind dat we moeten winnen in Haarlem."

Bij Fortuna neemt Willy Boessen na een schorsing zijn plaats in de defensie weer in. Robert Loontjens zit op de bank.

VVV

Trainer Remy Reynierse van leider VVV hoopt tegen Cambuur met dezelfde formatie te kunnen aantreden als in het jongste duel tegen Emmen. Hij heeft nog de nodige vraagtekens, namelijk Knippenberg, Cattenstart en Driessen. Dit drietal heeft donderdag pas de training hervat. Harold Derix (spierscheuring) ontbreekt in de selectie. Linkerspits Marco de Laat maakt, voorlopig als wisselspeler, na twee maanden zijn rentree.

Bestraft wegens beledigen arbiter

ZEIST – De tuchtcommissie van de KNVB heeft Simon Kistemaker, trainer van Telstar, voor twee wedstrijden geschorst. Bovendien moet hij een boete van vijfhonderd gulden betalen. Kistemaker werd gestraft voor wangedrag tijdens de wedstrijd Heracles-Telstar. Hij betrad het speelveld en beledigde de scheidsrechter. Zijn spelers Tevreden en Simons kregen respectievelijk vier en drie wedstrijden schorsing.

Wereldrecord van de eeuw

BRISBANE – Zwemidool Kieren Perkins heeft er in Australië een concurrent bij. Ze heet Mary Maine en ze zwom in Brisbane het wereldrecord van de eeuw. Bij de wereldspelen voor veteranen legde Maina de 50 meter vrije slag af in 5 minuten en 12,34 seconden, een nieuwe toptijd in de categorie boven 100 jaar. De krasse Australische is 101 en de enige deelneemster in haar leeftijdsgroep.

Golfer Muntz verslaapt zich

BORDEAUX – Het seizoen op de Challenge Tour heeft voor golfer Rolf Muntz een bizar einde gekregen. De Brabander versliep zich, verscheen te laat op de baan voor de tweede ronde van het Bordeaux Open en werd gediskwalificeerd. Daarmee verspeelde Muntz zijn laatste kans om in de toptien van de jaarranglijst te eindigen, waardoor hij rechtstreeks zou kunnen doorstoten naar de grote Europese Tour van '95.

sport kort

● VOETBAL – Enzo Scifo mist naar alle waarschijnlijkheid het EK-kwalificatieduel van België tegen Denemarken op 12 oktober. De middenvelder kampt al weken met een enkelblessure. Bondscoach Van Himst mist ook al Bruno Versavel, George Grun en Marc Emmers door blessures.

● VOETBAL – De Duitse voetbalbond (DFB) heeft het contract met sponsor Mercedes Benz officieel met vier jaar verlengd tot 1998. Met de verbintenis is ruim drie miljoen gulden per seizoen gemoeid. Het autobedrijf is al sinds 1972 geldschieter van de DFB en sinds 1990 de belangrijkste sponsor.

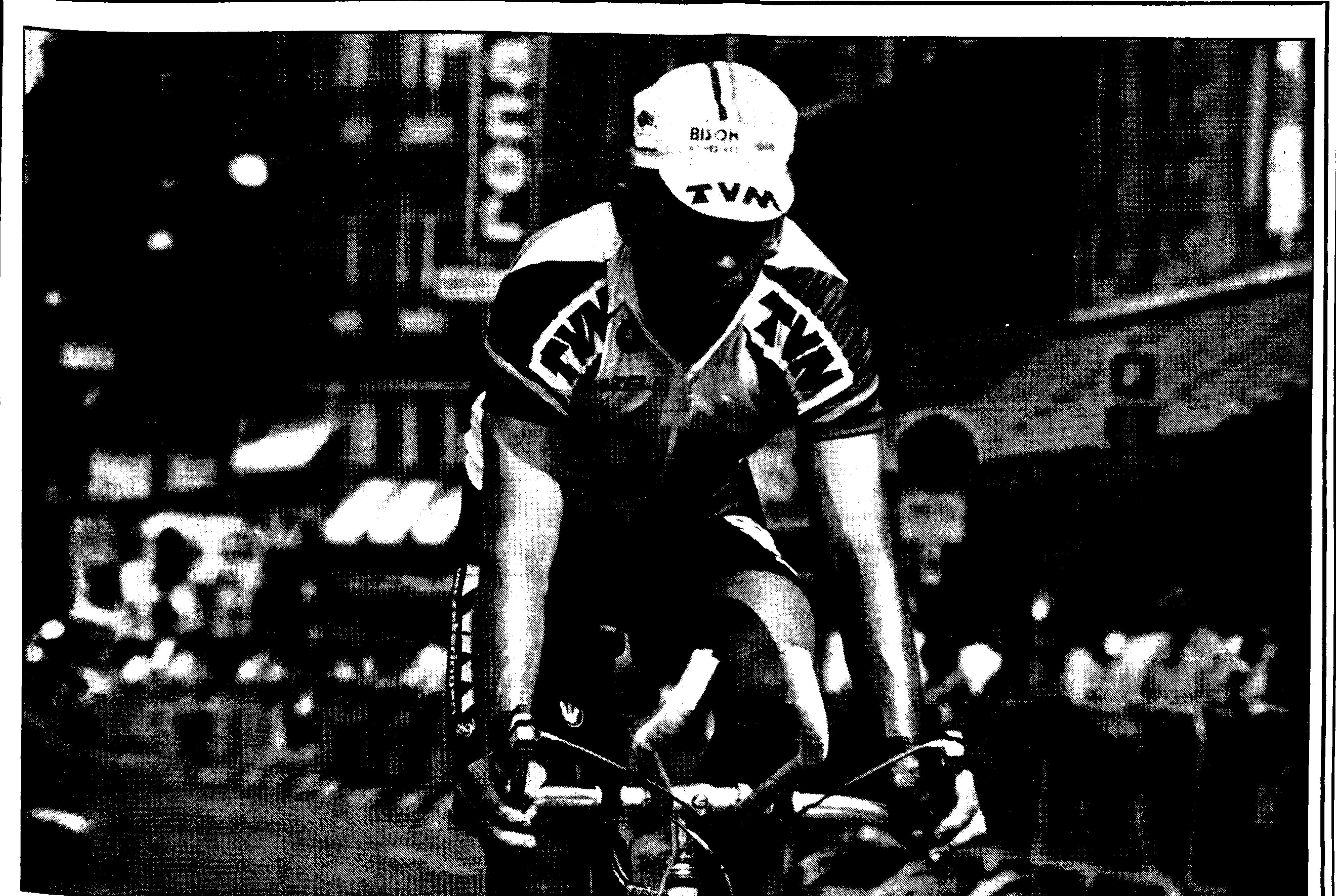
Schalken strandt in kwartfinales

RECIFE – Sjeng Schalken is uitgespeeld in het Braziliaanse Challenger-toernooi van Recife. Hij verloor in de kwartfinales van de Italiaan Musa met de cijfers 7-6 (7-5), 6-3. De kans is nu groot dat Schalken voor het tweede toernooi van zijn Zuidamerikaanse tournee kwalificatiepartijen zal moeten spelen. Als hij zich voor de halve finales in Recife had geplaatst, zou dat niet nodig zijn geweest.

Ook in het dubbelspel van het toernooi in Recife werd Schalken uitgeschakeld. Met Stephen Noteboom bleef hij de halve finales steken door een 6-2, 6-2 nederlaag tegen het Chileens/Braziliaanse duo Felipe Rivera en Cristiano Testa.

Marc Merry ging goed van start in de kwalificatie van het eerste toernooi van het Portugese satellitecircuit in Santo Andre. Hij won met 6-1, 6-3 van John van Helmond.

Jacco Eltingh, bij het tennistoernooi van Kuala Lumpur als tweede geplaatst achter zijn snel uitgeschakelde dubbelspelpartner Paul Haarhuis, heeft binnen een uur de halve finales bereikt. De Heerdenaar won in 59 minuten met 6-3 6-2 van de Maleisische kampioen Adam Malik. Eltingh dankte zijn vlotte zege aan goed serveren en volleren.

● *Steven Rooks zet zich ook volgend seizoen schrap voor TVM.*

Foto: DRIES LINSSEN

TVM fietst verder

ROOSENDAAL – Het voortbestaan van de wielerploeg van TVM is voor 1995 verzekerd. De sponsor heeft een contract getekend voor het komende jaar alsmede een optie voor nog twee jaar samenwerking met de wielerploeg onder leiding Cees Priem. TVM levert als hoofdsponsor een jaarlijkse bijdrage tussen de 2,5 en 3 miljoen gulden.

De ploeg van Priem zal zich de komende jaren vooral richten op jongere renners. Voor het komende seizoen bestaat de formatie voor de helft uit Nederlandse renners. Een kwart van de coureurs zal de Belgische nationaliteit hebben. Daarnaast zal de Deense inbreng gehandhaafd blijven.

Voor het seizoen 1995 heeft TVM reeds zestien renners vastgelegd. Nationaal kampioen Steven Rooks verlengde gisteren zijn contract met de equipe.

De ploeg bestaat verder uit: Maarten den Bakker, Jeroen Blijlevens, Michel Cornelisse, Rob Harmeling, Tristan Hoffman, Servais Knaven, Martin van Steen, Bart Voskamp en Jelle Nijdam (allen Nederland), Peter van Petegem, Jim van de Laer en Hendrik Redant (allen België), Bo Hamburger en Jesper Skibby (Denemarken) en de Zwitser Roland Meier.

Het ligt in de bedoeling nog twee jongere renners aan de ploeg toe te voegen en mogelijk een ervaren renner.

sport in cijfers

TENNIS

Kuala Lumpur. Mannen, 720.000 gulden. Tweede ronde: Matsuoka-Kulti 7-6 7-6. Kwartfinales: Eltingh-Malik 6-3 6-2, Woodbridge-Paes 4-6 6-2 6-1, Olhovski-Pozzi 6-1 6-3, Mronz-Matsuoka 6-4 5-7 6-3.

Bazel. Mannen, 1,4 miljoen gulden. Tweede ronde: Caratti-Boetsch 6-2 6-4. Kwartfinales: McEnroe-Roux 7-6 6-2, Forget-Palmer 7-5 5-7 7-6, Ferreira- Rosset 7-5 6-7 6-3.

Palermo. Mannen, 520.000 gulden. Kwartfinales: Emilio Sanchez-Schaller 7-5 6-3, Corretja-Arrese 6-3 6-4, Dosedel-Clavet 6-0 5-7 6-1.

Leipzig. Vrouwen, 720.000 gulden. Kwartfinales: Novotna-Cecchini 6-3 6-2, Huber-Rittner 3-3 opgave Rittner wegens blessure, Wiesner-Majoli 7-5 6-4.

VOLLEYBAL

Athene/Thessaloniki. WK, voorronde. Groep A: Rusland - Canada 3-2 (10-15 17-15 12-15 15-11 17-15), Griekenland - Algerije 3-0 (15-13 15-1 15-7). Stand: 1. Griekenland 2-4, 2. Rusland 2-4, 3. Canada 2-0, 4. Algerije 2-0. Groep B: Verenigde Staten - Argentinië 3-0 (15-10 16-14 15-6), Brazilië - Duitsland 3-0 (15-1 15-4 15-4). Stand: 1. Verenigde Staten 2-4, 2. Brazilië 2-4, 3. Argentinië 2-0, 4. Duitsland 2-0 Groep C: China - Japan 3-0 (15-13 16-14 15-6), Italië - Bulgarije 3-0 (15-9 15-8 15-4). Stand 1. Italië 2-4, 2. Bulgarije 2-2, 3. China 2-2, 4. Japan 2-0 Groep D: Nederland - Zuid-Korea 3-1 (15-7 13-15 15-8 15-6), Cuba - Zweden 3-0 (15-8 15-9 15-9) Stand: 1. Nederland 2-4, 2. Cuba 2-4, 3. Zuid-Korea 2-0, 4. Zweden 2-0.

SCHAKEN

Tilburg. Vrouwen, kandidatentoernooi. Achttiende ronde: Peng-Cramling 0-1, Polgar-Arakhamia 1/2-1/2, Maric-Tsiboerdanidze 1/2-1/2, Galliamova-Foisor 0-1. Joseliani was vrij. Eindstand: 1. Tsiboerdanidze, Polgar 10 1/2 uit 16 partijen, 3. Cramling 8 1/2, 4. Galliamova, Maric 8, 6. Peng 7 1/2, 7. Foisor, Joseliani 7, 9. Arakhamia 5. Tsiboerdanidze en Polgar plaatsen zich voor de finaletweekamp om het uitdagerschap van wereldkampioene Xie Jun.

RUITERSPORT

Londen. CSI. Tabel A, 1.45 m: 1. McCourt/Aquila 0-46,58, 2. Lucas/Premier 0-48,49, 3. Gundel/Fahrenheit 0-53,38, 8. Romp/Samantha 0-66,03. Dressuur. Grand Prix: 1. Rothenberger/Bo 1625 punten, 2. Eilberg/Arun Tor 1583, 3. Faurie/Virtu 1580, 6. Van Grunsven/Olympic Cocktail 1563.

BILJARTEN

Oosterhout. Wereldbeker driebanden (BWA-versie). Tweede ronde: Carlsen-Jaspers 3-2 (15-13 15-11 11-15 8-15 15-8), Zanetti-Broeders 3-2 (15-12 7-15 15-7 9-15 15-7), Ceulemans-Arnouts 3-1 (15-6 2-15 15-10 15-10), Pills-Velthuis 3-0 (15-1 15-10 15-8).

GOLF

Berlijn. German Masters, mannen. Stand na de eerste ronde: 1. Els 63 slagen, 2. Claydon, 64, 3. Coceres, Singh, Hunter, Mitchell, Smyth, Baker, Richardson 66, 8. Olazabal 67, 9. Faldo, Langer 69.

Parijs. WK landenteams, vrouwen. Stand na de derde ronde : 1. Verenigde Staten 423 slagen, 2. Australië, Spanje 431, 21. Nederland 456 (in de derde ronde: Geleijnse 77, Zelsman 77, Thijssen 79).

WIELRENNEN

Bourges. Parijs-Bourges, profs. 1. Michaelsen 218,9 km in 4.46.17, 2. Meinert-Nielsen 0.02, 3. Van Hooydonck 0.22, 4. Bouyer, 5. Rampolo, 6. Piatek, 7. Blaudzun, 8. Verhoeven, 9. Auger, 10. Leysen.

BADMINTON

Den Bosch. Dutch Open, 63.000 gulden. Mannen enkelspel, achtste finales: Tejakusuma-Van Dijk 4-15 15-8 15-10, Permadi-Pelupessy 15-10 15-5, Hoyer Larsen-Ge Cheng 15-8 15-7, Johansson-Santoso 14-18 15-11 15-9, Yu Lizhi-Magnusson 15-12 15-9, Rasmussen-Sun Jun 17-14 15-10, Vanneste-Wijaya 6-15 18-14 15-5, Hansen-Olsson 17-15 15-13. Vrouwen enkelspel, kwartfinales: Lin Xiaoming-Hoogland 11-5 11-5, Lim Xiao Qing-Pedersen 11-3 12-11, Bengtsson-Djaelawijaya 11-9 6-11 12-11, Liu Yuhong-Baldewein 11-6 11-2. Mannen dubbelspel, eerste ronde: Pelupessy/Quinten van Dalm-Hansen/Stavngaard 18-16 15-5, Van Soerland/Michels-Lee Wan Wah/Leong Kar Wai 15-7 15-6, Saha/Saha-Ge Cheng/Yu Lizhi 15-5 15-12, Choi Ji/Kim Young Kil-Quinn/Cottrill 15-10 17-14, Hadi/Seng Kok Keong-Antonsson/Robertson 17-14 15-4, Jeon Chan Min/Yoon Seung Hyun-Chew Soon Eng/Razak 5-15 17-14 15-12, Joergensen/Damgaard-Poste/Pongratz (Dui) 15-3 15-3.

BRIDGE

Albuquerque. WK. Finale paren, stand na 2 van 5 zittingen: 1. Kowalski-Romanski 57,5 procent, 2. Berkowitz-Cohen 56,7, 3. Ghose-Shivdasani 56,2, 18. Jos en Kees Scherders 53,0, 36. Maas-Kirchhoff 50,7, 45. Van der Neut-Paulissen 50,3, 46. Van Cleeff-Jansma 50,2, 52. De Bruijn-Ramer 49,6. Vrouwen: 1. Zur-Levit 58,2, 2. Bessis-Saul 57,0, 3. Breed-Deutsch 56,8, 7. Arnolds-Vriend 54,6, 9. Van der Pas-Schippers 54,2, 31. Pasman-Simons 45.6.

Programma betaald voetbal

eredivisie

NEC-PSV 2-2

FC Twente	6	4	2	0	10	15 – 9
PSV	5	3	2	0	8	15 – 6
MVV	5	4	0	1	8	12 – 4
FC Utrecht	5	4	0	1	8	12 – 6
Ajax	4	3	1	0	7	12 – 2
Feyenoord	5	2	2	1	6	8 – 5
Roda JC	5	1	4	0	6	8 – 6
Willem II	6	3	0	3	6	9 – 7
NEC	6	2	2	2	6	9 – 8
Vitesse	6	1	3	2	5	5 – 10
Volendam	5	1	2	2	4	5 – 7
RKC	6	1	2	3	4	8 – 13
Heerenveen	6	2	0	4	4	7 – 17
NAC	4	1	1	2	3	6 – 9
GA Eagles	5	1	1	3	3	7 – 14
Groningen	6	1	1	4	3	8 – 11
Dordrecht '90	6	0	3	3	3	3 – 11
Sparta	5	0	2	3	2	6 – 10

Vandaag 19.30 uur
MVV-NAC
Dordrecht-Roda JC
Willem II-FC Twente
Heerenveen-RKC
Eagles-Vitesse
Morgen 14.30 uur
FC Groningen-Feyenoord
FC Utrecht-Volendam
Sparta-Ajax

NEC-PSV 2-2 (1-0). 6. Janssen 1-0, 50. Numan 1-1, 55. Kooistra 2-1, 73. Hoekstra 2-2. Scheidsrechter: Reygwart. Toeschouwers: 11.500. Gele kaart: Verhoeven, Kooistra, Van Eijkeren (NEC), Van der Gaag, Van Mol, Wouters (PSV).
NEC: Brookhuis; Verhoeven, Aalbers, Stock en Dikken; Van Eijkeren, Van Diemen en Van Wanrooij; Pothuizen, Kooistra en Janssen.
PSV: Menzo; Prommayon, Van der Gaag, Wouters en Van Mol; Vink, Linskens (62. Vampeta) en Numan; Pahlplatz (58. Playfair), Nilis en Hoekstra.

eerste divisie

VVV	6	4	2	0	10	23 – 14
Fortuna Sittard	6	4	1	1	9	14 – 4
Cambuur	6	4	1	1	9	11 – 5
RBC	6	4	0	2	8	9 – 8
Heracles	5	3	1	1	7	9 – 4
FC Zwolle	5	2	3	0	7	8 – 4
TOP	6	3	1	2	7	9 – 6
Helmond Sport	6	3	0	3	6	11 – 15
AZ	5	2	1	2	5	8 – 5
Den Haag	5	2	1	2	5	8 – 9
Emmen	6	1	3	2	5	9 – 9
Haarlem	6	1	3	2	5	12 – 13
Excelsior	6	2	1	3	5	9 – 11
Veendam	6	1	2	3	4	7 – 11
Graafschap	5	1	1	3	3	11 – 14
Den Bosch	5	1	1	3	3	9 – 13
Telstar	6	0	2	4	2	8 – 17
Eindhoven	6	0	2	4	2	2 – 15

Vandaag 19.30 uur
VVV-Cambuur
Haarlem-Fortuna Sittard
Eindhoven-TOP
RBC-FC Zwolle
Helmond Sport-Graafschap
FC Den Bosch-Telstar
Excelsior-Veendam
Heracles-FC Den Haag
Emmen-AZ

buitenland

DUITSLAND
Dresden-1860 München 1-1
Bochum-Duisburg 1-0

Vandaag 15.30 uur
Bayern München-FC Köln
Karlsruhe-Kaiserslautern
Schalke '04-Frankfurt
Uerdingen-Dortmund
Leverkusen-Stuttgart
Morgen 18.00 uur
Freiburg-Mönchengladbach

BELGIË
Oostende-Standard 0-2

Vandaag 20.00 uur
Lommel-Antwerp
Anderlecht-Beveren
AA Gent-Charleroi
Brugge-Sint Truiden
Club Luik-RWDM
Morgen 15.00 uur
Lierse-Club Brugge
Aalst-Seraing
Ekeren-Mechelen

mvv-nac

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Jol

MVV (opstelling): Van Duijnhoven, Joordens, Straal, Delahaye, Van As, Hofman, Libregts, Van Wissen, Scheepers, Balarabe, Visser. Reserves: Sanders, Lanckohr, Reijners, Van Grinsven, Haeldermans. Geschorst: Roelofsen. Geblesseerd: Thal, Benneker, Maes.
NAC (opstelling): Karelse, Gaasbeek, Zondervan, Van Burik, Wilnis, Remie, Lokhof, Van Wonderen, Brusselers, Van Hooijdonk, Gerritsen.

dordrecht-roda

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Van Egmond

Dordrecht (vermoedelijke opstelling): Gall, Liefden, Van Tiggelen, Atmodikoro, Wilsterman, Van de Merwe, Valke, Langerak, Van Wattum, Breetveld, Wouden.
Roda JC (vermoedelijke opstelling): Hesp, Senden, Atteveld, De Kock, Luypers, Doomernik, Van der Luer, Van Galen, Iwan, Graef, Huiberts.

vvv-cambuur

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Luinge

VVV (opstelling): Roox, Smits, Polman, Corneille, Verberne, Driessen, Van der Meer, Spee, Knippenberg, Sibon, Cattenstart. Wisselspelers: Jacobs, Braem, Wolter, Teeuwen, De Laat.
Cambuur (vermoedelijke opstelling): De Ron, Gouloze, Elzinga, Stam, Abma, Van Utrecht, Arts, Konterman, Mrkela, Bruin, Van Oostrum.

haarlem-fortuna

Vandaag 19.30 uur
Scheidsrechter Van Meerkerk

Haarlem (vermoedelijke opstelling): Van de Pol, McDonald, Cruijff, Van der Haar, Sinouh, Fattouchi, Van Eekeres, De Jong, Huysen, Boussata.
Fortuna (opstelling): Van Zwam, Ricksen, Rayer, Vergoossen, Boessen, Usta, Van Bommel, Losada, Lee, Vroomans, Van der Weert. Reserves: Juffing, Loontjens, Meulenberg, Jacobs, Pfennings.

EHC aast op eerste winst

Van onze correspondent
HENK SPORKEN

HEERLEN – Vanavond gaat de vijfde speeldag in de hoofdklasse C van het amateurvoetbal van start met twee Limburgse duels, die beide om 19.30 uur beginnen. RFC dat tot nu toe steeds gelijk speelde, ontvangt SV Meerssen, dat tweede achter koploper Panningen staat. In Hoensbroek vindt de confrontatie tussen EHC/Norad en Lindenheuvel plaats. „Dit is voor ons een erg belangrijke wedstrijd. We hebben pas drie punten en nog niet gewonnen. We gaan dan ook op jacht naar de volle winst," stelt EHC/Norad-manager Karel Bauling.

EHC kan niet beschikken over de geschorste Frits Nöllgen, terwijl ook Marcel Wijnen op een straf wacht en wellicht ook afwezig is.

In 1F is Almania rode lantaarndrager. In vier duels hebben de jongens van oefenmeester Hans Engbersen pas één doelpunt gemaakt. Komt hierin verbetering dan kan op eigen veld tegen SCG wellicht de eerste zege worden bewerkstellig SVN won in en tegen Someren m 4-1.

Morgen zijn de roodwitten gasth van Volharding en kunnen dan o voor eigen publiek eindelijk e prestatie van formaat leveren. Cl vremont-Waubach kon volge thuisclub-trainer Mario Eleveld, d in ieder geval Peelen en Muld moet missen, interessant worde „Waubach heeft afgelopen zond van Limburgia verloren en wil ze zeker deze nederlaag ongedaan m ken. Ons spel vertoont een stijge de lijn. Ik verwacht dan ook e open strijd."

Limburgia-trainer Math Schae kens kan in de thuiswedstrijd teg Someren nog niet beschikken ov Pieters en Winkens. Desondanks hij optimistisch gestemd. „De ov winning bij Waubach heeft het m reel opgevijzeld."

Overige toppers: 1F RKVCL-RKONS; Heer-RKVVL en Heerlen-Miranda; RVU-Scharn; 3B Voerendaal-Simpelve 3C Heidebloem-IVS; 4A Leonidas-Walr 4E Obbicht-SVH'39.

Tapie: slecht beeld

PARIJS – Bernard Tapie is door een tribunaal in het Zuidfranse Toulon tot een voorwaardelijke gevangenisstraf van vier maanden veroordeeld. De veelbesproken zakenman, voetbalbons en politicus kreeg die straf opgelegd omdat hij in juli vorig jaar tijdens een handgemeen met enkele journalisten een camera van de Franse tv-zender France 3 in zee had gegooid. Tapie moet bovendien een schadevergoeding van 20.000 franc (ruim 6500 gulden) betalen aan France 3.

Het incident vond op 22 juli vorig jaar plaats voor de kust van Toulon. Tapie bevond zich op zijn inmiddels wegens belastingschulden in beslag genomen viermaster de Phocéa in het gezelschap van enkele vrienden en relaties, toen hij tot zijn woede bemerkte dat een cameraploeg de bijeenkomst vanaf een bootje aan het filmen was.

Dat was voor Tapie bijzonder nant, omdat Jean-Paul Bernès, kort daarvoor uit de gevange ontslagen ex-directeur van Tapi voetbalclub Olympique Marsei zich in het gezelschap bevond.

Bernès, hoofdverdachte in het o kopingsschandaal waarin de Fra en Europese kampioen verwikk is, was vrijgelaten op nadrukkelij voorwaarde dat hij noch Tap noch andere bestuursleden van club zou ontmoeten.

Tijdens de rechtszitting probeer Bernard Tapie zich te verdedig door te wijzen op de zijns inzie onaanvaardbare inbreuk op z privé-leven door de cameraplo

Het vonnis van vier maanden vo waardelijk werd door Tapie's adv caten na afloop 'belachelijk zwa genoemd.

Hoop Milan op milde straf verflauwt

MILAAN – De hoop van AC Milan op een milde straf wegens het 'flesincident' in het duel met Casino Salzburg is verflauwd. De Italiaanse kranten wisten tenminste te melden dat de Zweedse scheidsrechter Leif Sundell inderdaad heeft gezien dat doelman Otto Konrad aan het hoofd werd geraakt door een plastic fles met water. Sundell heeft dat ook in zijn rapport aan de Uefa gezet.

Niettemin blijft Milans advocaat Leandro Cantamessa optimistisc „Volgens de reglementen van Uefa kan een echt zware straf p worden opgelegd als Salzburg geblesseerde speler niet meer h kunnen wisselen. Dat was ech niet het geval," zei hij gisteren.

Casibo Salzburg heeft inmiddels o ficeel protest aangetekend tegen uitslag (3-0) van de wedstrijd vo de Champions League in de gro waarin ook Ajax speelt. De Ue kan besluiten het duel over te lat spelen. In het ergste geval kan ec ter ook het resultaat worden om draaid, waardoor titelverdediger A Milan met 0-3 zou verliezen. De E ropese voetbalbond beslist op 6 o tober.

Chinese zwemsters bij verrassing gecontroleerd

HIROSHIMA – De tien beste zwemsters van China hebben zich in Hiros hima moeten onderwerpen aan een onverwachte dopingcontrole. Zij bevonden zich in de Japanse stad voor de Aziatische Spelen. De zwem wedstrijden beginnen over drie dagen.

De dopingcontrole werd uitgevoerd door de wereldzwembond FINA. De totale Chinese zwemploeg werd naar een kliniek gebracht, alwaar urine monsters werden afgenomen. Het dopingonderzoek heeft plaats in het laboratorium van Tokio.

De prestaties van de Chinese zwemsters bij de laatste wereldkampioen schappen in Rome waren opzienbarend. Twaalf gouden medailles op zestien mogelijkheden en vijf wereldrecords. Zij waren aanleiding tot ve le commentaren en verwijzingen naar dopinggebruik. De trainers van achttien landen hebben, zonder het Chinese zwemmen met naam te noe men, bij de FINA aangedrongen op veel meer verrassingscontroles.

Eerste thuisduel Horn/Sittardia

SITTARD – Landskampioen zaalhandbal Horn/Sittardia speelt van avond voor het eerst in eigen huis. Om 19.30 uur treden de spelers van trainer Ton Velraeds in de Sittardse stadssporthal aan tegen het Arnhem se ESCA.

Hirschmann/V&L en Revival/Blauw Wit spelen uit bij respectievelijk Tr chos en AHF/Arnhem. Bij de dames komt in de eredivisie alleen Stock Control/SVM thuis in actie. Morgen om 14.20 uur is TKS Saturnus in Munstergeleen te gast. ADB/V&L en Swift spelen uitwedstrijden in Am sterdam bij respectievelijk De Volewijckers en OCS.

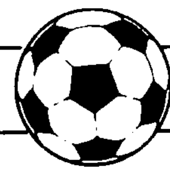
sport op tv

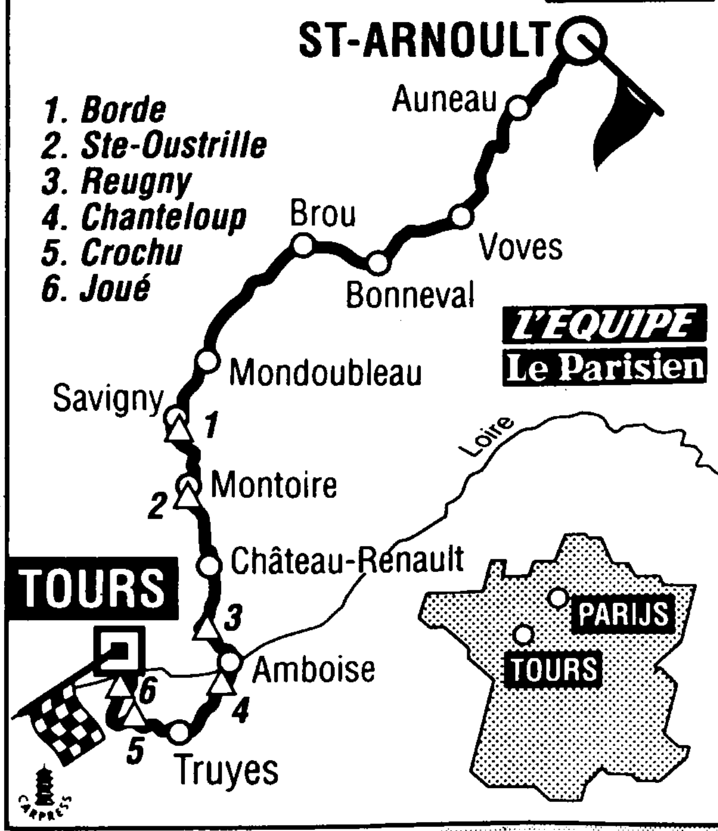
VANDAAG

12.00-16.35 Dld 2: Sport extra: tennis (WTA-toernooi van Leipzig, halve finale) en Golf (German Masters vanuit Motzen).
17.30-18.02 Dld 1: Sportschau.
18.10-18.40 RTL 5: Sport: Duits voetbal.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
19.20-21.30 RTL 5: Sport: WK Volleybal Nederland-Cuba, live-verslag.
22.16-23.01 Ned 3: Studio sport.
22.20-23.40 Dld 2: Das aktuelle Sport-Studio.
23.00-23.15 BRT 1: Sport op zaterdag.
23.00-23.30 RTL 5: Sport: samenvatting WK Volleybal.

MORGEN

11.30-13.30 Ned 2: TV Sport: gevarieerd en actueel magazine.
12.30-13.00 BRT 1: Sportmiddag.
13.00-13.30 RTL 4: Sport: auto- en motorsport, samenvattingen.
14.00-18.10 Dld 2: Sport extra: tennis (WTA-toernooi van Leipzig, finale) en golf (German Masters vanuit Motzen).
14.30-16.30 EURO: Wielrennen: Parijs-Tours, live.
15.00-17.00 Ned 2: Wielrennen: Parijs-Tours, rechtstreeks verslag van deze klassieker.
15.45-17.25 BRT 2: Sport extra: wielrennen, rechtstreeks verslag van de klassieker Parijs-Tours.
18.10-18.40 RTL 4: Sport: Engels voetbal.
18.10-18.40 Dld 1: Sportschau.
18.35-20.00 Ned 1: Studio Sport.
19.30-20.00 BRT 1: Sport.

Parijs-Tours, het wordt nooit meer zoals het was

Van onze sportredactie

ROOSENDAAL – Parijs-Tours begin oktober en dan was het gebeurd. Die ene grote koers daarna nog, de Ronde van Lombardije, die was voor een ander slag coureurs. Niet voor de doorsnee-renner uit de lage landen. Niet voor de Flandriens uit België of de waaierrijders uit Holland.

Maar Parijs-Tours, dat was tenminste nog een koers met mogelijkheden. Kijk naar de winnaars. Een historie vanaf 1896. Slechts twee Italianen op de erelijst. Wat een verademing. Een wedstrijd voor Belgen (36 zeges), Fransen natuurlijk (27) en ook Nederlanders (11): van Jo de Haan, Jo de Roo en Gerben Karstens tot Joop Zoetemelk, Jan Raas, Adrie van der Poel, Peter Pieters en Jelle Nijdam. Waarmee de 'setting' van de koers wel duidelijk is.

Na morgen, als Parijs-Tours voor de 88ste keer wordt verreden, zal het nooit meer zo zijn als het was. Let maar op: vanaf volgend jaar gaat de koers er heel anders uitzien. Net als de internationale wielerkalender. De Ronde van Spanje naar september (2 tot en met 24), het wereldkampioenschap naar 8 oktober, want tussen WK en Vuelta dient twee weken tijdsverschil te zitten, Parijs-Tours dan pas op 15 oktober, een halve maand later dan gebruikelijk en vanaf volgend seizoen dus een soort revanche-wedstrijd van dat WK. Daarna nog de Ronde van Lombardije, mogelijk een Ronde van China en zeker de Ronde van Mexico (november). Nieuwe wedstrijden, nieuwe koersen, geaccidenteerd en over de hele wereld verspreid, zullen een steeds grotere rol gaan spelen. Ploegleiders uit de lage landen, zullen niet meer alleen op de 'strontkoersen', op de wedstrijden onder zeeniveau, willen wedden. Want die paar kansen per jaar, die zijn zo verspeeld. Om de mondialisering het hoofd te bieden, is een ander type renner nodig. De moderne coureur heeft elders al lang zijn intrede gedaan. Door trainingsprogramma's, wetenschap en medici gestuurde atleten op de fiets, met een vermogen van boven de zes watt en net dat tandje zwaarder als het erop aankomt. Het laagland-type – kop in de wind en stoempen maar – is op zijn retour.

In Nederland beginnen ze dat nu ook in de gaten te krijgen. Cees Priem, ploegleider van TVM, zegt doordrongen te zijn van het besef en zint op het type renner van na 2000. Als één van de weinigen vindt Priem trouwens, dat dat type best van Nederlandse makelij kan zijn. Waarom niet? Het peloton kende dit jaar 55 Hollandse profs. Slechts een twintigtal renners van eigen bodem heeft op dit moment voor '95 ook al onderdak. De helft daarvan heeft getekend bij de BV Wielerpromotie Benelux, het toeleveringsbedrijf van TVM-Bison. Priem, nog steeds geturgd door allerlei affaires voor en tijdens de Tour,: „Ik werk me de hele dag kapot om mensen aan de slag te houden. Schrijf dat nou 's een keer."

Priem blikt in toekomst

DOOR GOVERT VAN VEEN

ROOSENDAAL – Een portakabin met Carola achter computer, fax en telefoon. De aftandse loods met voor tienduizenden guldens aan reservefietsonderdelen op gezichtsafstand. Vervallen niemandsland tussen Roosendaal en Oud Gastel. Zenuwcentrum van TVM-Bison. Binnen houdt de ploegleider een betoog voor nieuw elan, nieuw talent en een nieuw type renner. Cees Priem op weg naar de 21ste eeuw. Maar hoe en met wie?

Het gesprek dreigt grimmig te worden. Sterker nog: het gesprek is grimmig. Oud zeer uit het recente verleden (de Tour en alle negatieve publiciteit daaruit) en in zijn ogen te weinig waardering voor de lichtpunten (goed werk in de Toekomstronde met Blijlevens en Den Bakker plus hoopgevende resultaten in andere koersen met Hamburger en Skibby, maar ook met Knaven en Voskamp) maken van Cees Priem bij een interview een achterdochtig man.

Daar komt nog bij dat de sponsoring voor volgend seizoen nog altijd voor verbetering vatbaar is. Natuurlijk, de BV Wielerpromotie Benelux, met TVM-directeur Ad Bos aan het hoofd, heeft hem groen licht gegeven voor nog drie jaar. Maar de naam op de truien staat nog niet vast ('binnen een paar weken is er meer duidelijkheid'), het budget is nog wat te bescheiden ('minder dan vorig jaar ja, nog geen vijf miljoen') en een ploegleider wil altijd meer.

Positief

Dus verschijnt Cees Priem goed in het pak en met frisse tegenzin keurig op de afspraak, kijkt hij na een uurtje op zijn horloge ('want er moet straks ook nog geld verdiend worden') en probeert hij intussen het gesprek positief te houden. Doemdenken is in deze tijd van de contracten zoiets als het graven van je eigen graf. Somberheid schrikt bedrijven die overwegen geld in het Nederlandse wielrennen te stoppen, af. Dat kunnen we zeker nu even niet hebben.

Het valt om den drommel niet mee, ploegleider te zijn in deze dagen. De winter belooft weer lang en koud te zullen worden. De zon wil maar niet doorbreken in het Nederlandse wielerklimaat. Elders (in Frankrijk bijvoorbeeld met nieuw kapitaal en nieuwe ploegen als Le Groupement) is de recessie van kortere duur gebleken of zelfs nooit langsgekomen. Italië had twaalf professionele formaties en nog steeds staan daar nieuwe sponsors op. Terwijl op de internationale wielerbeurs de koersval van de Oranje-renners zich doorzet. De wielerstichting van Peter Post (welke sponsor volgend jaar?) heeft slechts drie Nederlanders onder contract (Bouwmans, De Vries en Jonker), Jan Raas (volgend jaar Novell maar wat na '95?) vijf: Maassen, Mulders, Van Bon, Boogerd en Dekker.

Nee, dan steekt Priem met tien Nederlanders – Den Bakker, Hoffman, Knaven, Blijlevens, Van Steen, Rooks (?), Nijdam, Harmeling, Cornelisse en Voskamp – daarbij gunstig af. Op hem kunnen ze bouwen in het Nederlandse peloton. Hij zorgt tenminste voor nog wat werkgelegenheid.

„Ik heb geen tien miljoen om te besteden, zelfs geen vijf. Geen enkele Nederlandse renner is nu nog zes nullen waard. De buitenlandse toppers zijn te duur, de subtoppers oninteressant. Mijn sponsors komen voornamelijk van Nederlandse bodem. Een echte vedette en de rest minimum-contracten, dat is me te link. Zie Post met Nelissen in de Tour. Daarom: een ploeg gericht op de toekomst en met een beetje verleden. Lauritzen, Capiot, Van den Bossche, Millar, Theunisse en Sunderland weg. Van Petegem is er nu bij, Redant als vervanging van Capiot, Nijdam, Rooks misschien... Een paar dertigers, dat moet. Ze kunnen de jongeren nog wat leren."

Krediet

Hij vraagt krediet, maar z'n doen en laten wordt kritisch bekeken. Nog steeds. Priem huivert. Wat is het toch een raar landje. We vreten er toch allemaal van? Het enige dat ze in Nederland kunnen, is zeuren. Priem griezelt. Al die boze dromen van de afgelopen maanden, die zijn bedrog, of vergeten. Kwesties? Welke kwesties? Nelissen, Theunisse, Rooks, Harmeling, het uit de Tour verwijderen van hemzelf? Moeten we het daar nu echt nog over hebben, na al die eclatante successen met jonge Nederlandse renners, zijn renners, in, wat was het ook weer, de Ronde van de Toekomst? Ja dus. Want Priem heeft nog wat op te helderen. Hoe is het nou gegaan met Rooks? En met Theunisse? Waarom fietst Nelissen volgend jaar niet meer voor TVM? Is Priem zelf echt de Pietje Bel van de volgerskaravaan? Jury en collega's vinden van wel. Maar wat vindt het 'schoffie' er zelf van?

Nijdig: „Noem mij eens drie ploegleiders. Echte ploegleiders dan hè. Nou?" Het aarzelende antwoord bevalt hem niet. Snel blijkt waarom niet. Want echte ploegleiders zijn er niet veel. Raas is een echte, Guimard is een echte, hijzelf is een echte. Vindt Priem.

> *'Geen enkele Nederlandse renner is nog zes nullen waard'*

De volgorde in de volgerskaravaan wordt nogal eens bij loting vastgesteld. Priem krijgt het verwijt dat hij zich, als hij een hoog nummer heeft getrokken, niet aan de volgorde houdt. „Als ik vijfde wagen ben, dan kan ik alles zien, ben ik vijftiende wagen, dan zie ik de hele dag geen kloten. Daar blijf ik dan echt niet rijden. Want dan kan ik net zo goed voor materiaalwagen spelen.

Er zijn ploegleiders die liggen achterin te slapen. Ik dus niet. Ik wil weten wat er in de koers gebeurt. Dat is mijn vak. Ik ben geen toerist. Als er te werken valt, ben ik vooraan. Op de derde of vierde plek, ook al heb ik wagen vijftien. En ik heb alle begrip voor collega's die hetzelfde doen omdat hun renners daarom vragen of omdat ze er voor hun werk moeten zijn. Rij ik wagen drie en heb ik niks te doen, dan mogen er best tien andere ploegleiders voorkruipen. Iedere echte ploegleider doet dat en begrijpt dat. Maar andersom moet dat dan ook kunnen. Als een renner me vraagt, of als ik vind dat ik iets moet zeggen, dan houdt niemand mij tegen, geen twintig juryleden. Als Skibby weet dat ik achter het stuur zit, dan roept-ie me twintig keer naar voren. Moet ik dan zeggen: ik kom niet?"

Toch, de aversie noopt hem nu kalmer aan te doen en tegen zijn natuur in te handelen. Het is zaak bij de jury in een beter blaadje te geraken. Dat komt altijd van pas. „Tuurlijk, ik heb hier van geleerd. Ik moet uitkijken, me proberen een beetje rustiger te gedragen. En we gaan vanaf volgend jaar ook met die zendertjes werken, zodat ik op die manier contact heb met de renners. Dat scheelt me weer een paar keer naar voren rijden."

Beschadigd

Met Danny Nelissen en Gert Jan Theunisse zal hij nooit meer radiografisch contact hebben. Theunisse liet, diep teleurgesteld en gefrustreerd, zijn contract met de BV van Bos voortijdig ontbinden en de relatie met Danny Nelissen raakte onherstelbaar beschadigd vanaf het moment dat Priem de renner publiekelijk afschreef door te roepen dat diens gezondheid het hem niet meer toestond op topniveau door te fietsen. Een, naar later bleek, enigszins voorbarige uitspraak.

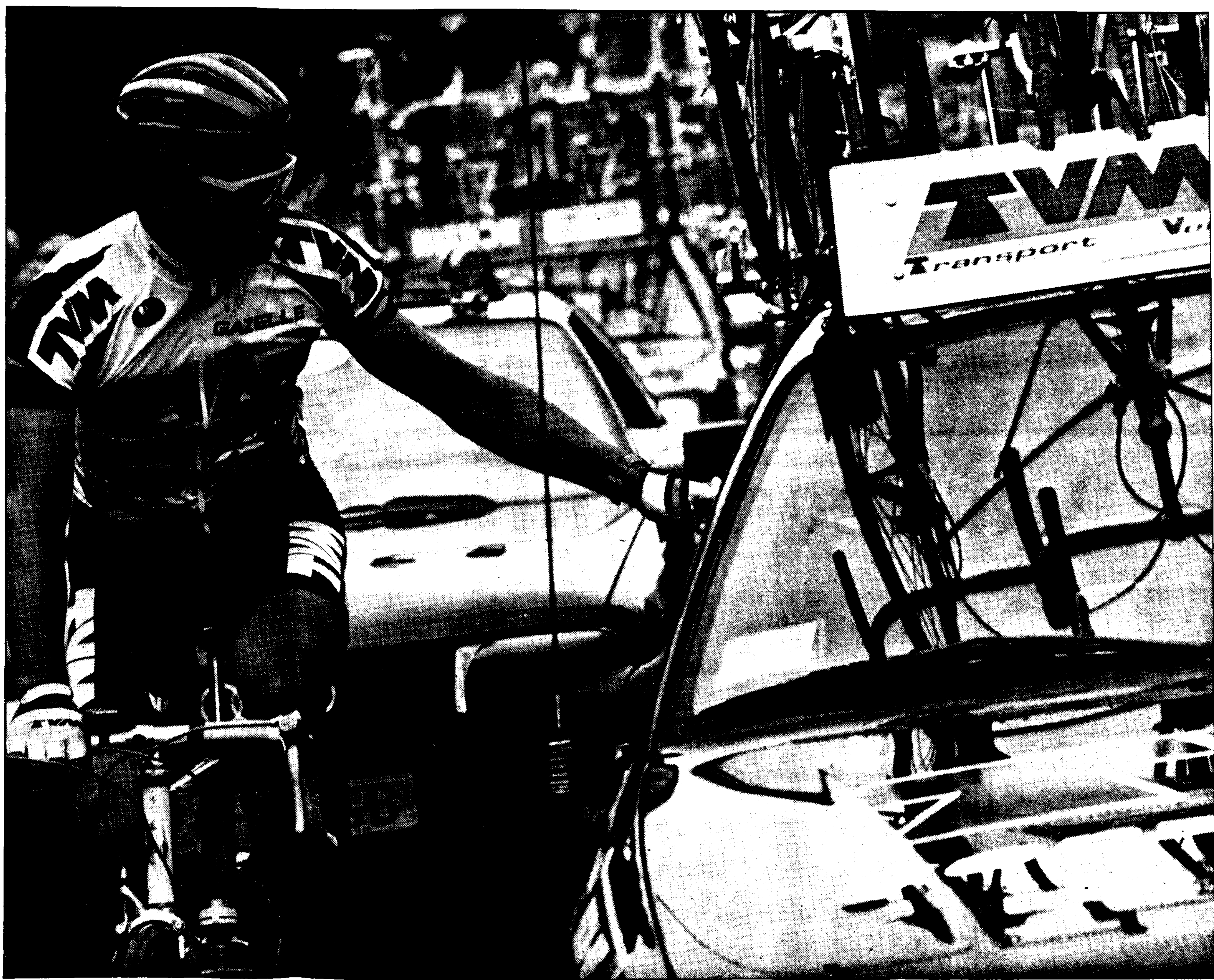
Over Theunisse ('ik heb me door TVM laten vergiftigen') wil Priem het met geen woord meer hebben. „Die kwestie is afgedaan." Over Nelissen, die nu pogingen doet bij Motorola aan te klampen, wil hij alleen dit nog kwijt: „Ook dat is afgehandeld, op een enkel punt na. Was hij ziek in de maanden dat hij niet fietste, of was hij niet ziek? Dat is nu nog even de vraag. Afhankelijk van het antwoord heeft hij naast het ontvangen ziektegeld ook recht op doorbetaling van zijn salaris. Daar is het nu nog om te doen. Voor ons is het beter dat hij niet blijft. Voor hemzelf is het ook beter dat hij weggaat. Ach, hoe gaat dat. De één functioneert in het ene bedrijf beter dan de andere. Laat'ie het ergens anders maar eens proberen."

Steven Rooks krijgt een herkansing. Als'ie dat tenminste zelf wil. De priemende woorden van de ploegleider na het afstappen in de Tour lieten aan duidelijkheid niets te wensen over. Inmiddels is de TVM-chef wat bijgedraaid. Meer begrip? „Ik heb nooit begrip voor iemand die afstapt. Maar ik laat hem niet gelijk vallen. Hij is nu in Italië en probeert over zijn privé-problemen heen te komen, hij loopt bij een psycholoog. Als hij er geestelijk klaar voor is, en hij wil gewoon meedoen, dan rijdt hij misschien volgend jaar ook voor ons. Als gewone renner, een van de zestien of zeventien. Geen uitzonderingspositie meer, nee. Dat is niet meer van deze tijd. En gaat voor de Nederlandse renners al helemaal niet meer op."

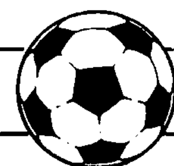
Invulling

Er raken tegenwoordig snel méér dingen uit de tijd. Priem is ervan overtuigd dat de wielerprof de komende decennia een heel andere invulling aan zijn beroep zal moeten geven. „Het seizoen gaat langer worden. Dat alleen al. Dat vergt een omschakeling. De renner moet in zijn denken veranderen. Hij zit al jaren met hetzelfde programma in zijn kop: die en die koers ken ik goed en die en die koers ga ik goed rijden. Maar welke koers dan? De wedstrijden in Nederland en België worden, in het geheel van alle koersen, steeds minder belangrijk. Met het verspreiden van de wedstrijden over de hele wereld en over bijna het hele jaar, krijg je ook een ander soort renner. Er komt een ander type coureur aan. Door die verlenging van het seizoen krijg je hele rare verschuivingen. Hoe we daarop inspelen, dat weet ik nog niet precies. Daar gaan we over praten straks. We gaan ons ook anders voorbereiden, in december gaan we naar Spanje, op geaccidenteerd terrein trainen. Niet met de hele ploeg. Rob Harmeling kun je toch niet leren bergop te rijden."

Nog een stekelig vraagje tot besluit dan. Wie wordt de opvolger van assistent-ploegleider Guido van Calster? Priem, opnieuw enigszins onaangenaam verrast,: „Wie zegt dat'ie weggaat dan? Kijk, zijn contract loopt af. Tot 1 januari staat hij nog op de loonlijst. Over ploegleiders is nog niet gepraat. Eerst de renners, dan de rest."

● *De relatie van Cees Priem met de Limburgse renner Danny Nelissen raakte onherstelbaar beschadigd.* Archieffoto LD

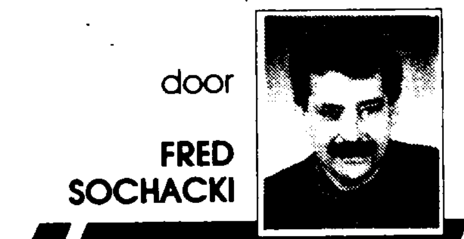
'Voordat ik trainer werd, was ik al slim'

TILBURG/HEERLEN – Een supersterke vakbond zal het wel nooit worden. CAO-eisen in de zin van enkele procentjes om de koopkracht in stand te houden zijn al evenmin aan de orde. Toch heeft de CBV (Coaches Betaald Voetbal) in zijn nog prille, vierjarige bestaan al een belangrijke doelstelling bereikt. En daar is Jan Reker uitermate tevreden over. De 'Stekelenburg' van de trainersbond is trots op zijn geesteskind. De grootste winst in die vier jaar ligt niet zozeer in de verworvenheden verkregen in de strijd met de werkgevers, maar in het feit dat de coaches zelf begrepen hebben wat respect en collegialiteit betekenen. En vanuit dat besef zijn ze thans, veel minder dan in het verleden, een speelbal van de betaald voetbalorganisaties. Als Roda JC Adrie Koster aan de kant schuift en Huub Stevens vervolgens met een prima aanbieding lokt, wordt dat contract niet getekend voordat de zaken met Koster netjes afgehandeld zijn. Dat is de erecode. Wie die ongeschreven wet schendt, wordt uit de broederschap gestoten. Zoiets is wel aan Reker toevertrouwd.

Aan de wieg van de CBV stond een reeks onverkwikkelijkheden. Vier jaar geleden, in een periode waarin de trainers en scheidsrechter in het betaald voetbal weer eens op voet van oorlog leefden, besloot Jan Reker dat de problemen structurele aanpak behoefden. In plaats van kijvend door de krantekolommen te rollebollen, moesten de moeilijkheden op plaatsen worden uitgevochten die daarvoor meer geschikt leken. Overleg dus.

„Ik snap wel dat het allemaal erin ging als zoete koek, maar om de onderlinge geschillen voortdurend via de pers aan te kaarten, bracht natuurlijk geen oplossing." Rekers initiatief om, onder de paraplu van de vakbond, de VVON, een afdeling voor de technische staf in het betaalde voetbal op te richten, werd aanvankelijk met de nodige scepsis ontvangen.

Inmiddels is op drie 'werknemers' na, iedereen lid van de CBV. Op zich al een succes. Enkel Willem van Hanegem wil niets met de organisatie te maken hebben. Maar daar kijkt binnen de belangenvereniging niemand vreemd van op. En de overige twee: Sandor Popovics en Henk Nienhuis zijn geroyeerd. Zij schonden de erecode.

door **FRED SOCHACKI**

„Popovics was akkoord met VV Eindhoven, terwijl het ontslag van Piet Buter nog niet afgehandeld was," licht Reker toe. „Op het moment dat een betaald voetbalorganisatie de trainer aan de kant zet, moet er zo snel mogelijk een nieuwe technische man komen. Voortijdig ontslag is voor een trainer sowieso al een nare zaak. Als je daarna ook nog maanden moet wachten op de afwikkeling van de in het contract vastgelegde zaken, dan is dat een bijkomstigheid die nog eens extra bitter is. Om dat te voorkomen hebben wij de erecode in het leven geroepen. Die komt er simpel op neer dat geen trainer een contract tekent als de zaakjes met zijn voorganger nog niet naar behoren zijn afgehandeld. Als een betaald voetbalorganisatie dus snel een opvolger voor de ontslagen coach wil aanstellen, moet er dus nog sneller een akkoord zijn over het afkopen van de verbintenis van de ontslagen trainer. Popovics tekende bij VV Eindhoven zonder zich druk te maken over zijn ontslagen voorganger. Piet Buter is daardoor aan het lijntje gehouden."

De ontwikkeling van het product voetbal, sociale zaken en het uitdragen van het vak coach betaald voetbal, zijn de hoofdtaken in het aandachtsveld van de CBV. „Het ontwikkelen van de bekercompetitie, platvorm jeugdvoetbal en de competitie voor tweede elftallen, zijn zaken waar we ons nadrukkelijk mee beziggehouden," haakt Jan Reker, secretaris/penningmeester in het huidige bestuur, in op de hoofdtaken.

● Jan Reker: voetbal is zijn lust en zijn leven. De CBV zijn geesteskind en golfen op de Brunssummerheide zijn grote passie.
Foto: CHRISTA HALBESMA

Je ook onder dat sociale hoofdstuk samenvatten. Het uitdragen van het vak coach betaald voetbal is het iets te maken met de omgang onderling. Dat moet op een correcte manier gebeuren en niet zoals in het verleden vaker het geval was dat meningsverschillen of ruzies in de pers uitgemeten aan bod konden komen."

„Op het sociale vlak is het voornamelijk de pensioenregeling, die onze aandacht heeft. Die regeling was ronduit ouderwets. En dat terwijl het in ons vak een heel belangrijk item is. Want hoeveel trainers van vijfenvijftig of ouder komen nog aan de bak? Verder stellen we standaardcontracten samen. De erecode kun

In de vier jaar dat de CBV 'draait' is de organisatie profesioneler geworden. Een dagelijks bestuur onder voorzitterschap van Louis van Gaal, vice-voorzitter Hans Westerhof en de leden Rob Baan, Pim Verbeek, Sef Vergoossen en Hans Dorjee wordt ondersteund door Henk Crist, een administratieve kracht en mr. Jos Hendriks, een fiscaal jurist. „Vooral Louis van Gaal verzet veel werk," zegt Jan Reker. „Die man heeft een hartstikke drukke baan en dus heeft hij het meeste tijd. Iemand die 's avonds in een stoel voor de televisie zit, krijg je moeilijk uit die stoel. Louis blijft actief.

Afgelopen zondag ging de telefoon in huize Reker. Jan Versleijen. De Graafschap had na een 3-1 voorsprong tegen het laaggeklasseerde FC Den Bosch alsnog met 3-4 verloren. Na afloop van de wedstrijd kwam het bestuur en enkele sponsoren bijelkaar en werd het hoofd van Versleijen geëist. Frans Körver werd benaderd voor een gesprek.

„In dat gesprek," aldus Reker, „werden er afspraken tussen Körver en De Graafschap gemaakt, maar tot een akkoord is men niet gekomen. Vervolgens heeft Frans, Jan Versleijen gebeld en hem op de hoogte gesteld van het contact met De Graafschap. Pas toen Jan verklaarde dat de zaken tussen De Graafschap en hem goed afgehandeld zouden worden, kon Frans zijn jawoord aan De Graafschap geven."

Alles keurig volgens de veelgeroemde erecode. Maar zelfs dan blijft ook Jan Reker een nare smaak overhouden aan die affaire. „Uiteindelijk bepaalt de sponsor of de sponsoren, al dan niet in overeenstemming met het bestuur, wat er met een trainer gebeurt. En dat zijn meestal emotionele beslissingen. Die doet vaak geen recht aan de trainer."

„Neem die beslissing in Doetinchem. Daar wordt zo'n wedstrijd verloren. Na afloop worden dan meestal nog wat biertjes gedronken en wordt de toch al niet opperbeste stemming onderling nog wat opgeklopt. Vervolgens zit men bijelkaar en wordt er geoordeeld over de trainer. In een sfeer van emotie, teleurstelling en misschien nog wel drank. Van ratio is dan veelal geen sprake."

Hoe dan ook; Versleijen staat er straat en zal, buiten de beschadiging van het ontslag, in het verdere financiële traject geen problemen ondervinden. Daar zorgen het contract, de fiscaal jurist en de erecode voor. Dat is in elk geval de verdienste van de CBV. Een club die waakt over het wel en wee van de technische mensen in dienst bij betaald voetbalorganisaties. In het leven geroepen door Jan Reker, maar niet vóór Jan Reker. De Willem II-coach heeft via allerlei mogelijke constructies en bv's zijn bestaan afgezekerd en zijn voorzieningen voor de oude dag getroffen.

„Ik was al slim voordat ik trainer werd," zegt hij er gekscherend over. Ook hij kan zich niet wapenen tegen de macht van de sponsor. Dat is in zijn Roda-periode nadrukkelijk naar boven gekomen. Reker kan echter altijd op voldoende zekerheden terugvallen op het moment dat het fout gaat. Geld is dan geen probleem, enkel de vrije tijd speelt hem op zo'n moment parten. In het golfspel heeft het drukke baasje van Vessem ook wat dat betreft een prima besteding gevonden.

René Maessen blijft vechten

Het is even wennen om René Maessen op dinsdagmiddag met de bus naar Rotterdam te zien vertrekken. 'Mister Fortuna' moet met het tweede mee. Op zaterdag, als het eerste thuis speelt, staat de geboren Hoensbroekenaar noodgedwongen tussen de toeschouwers. Niet bij de vip's op de hoofdtribune, maar gewoon op de Thei Jesse-tribune. Samen met de echte fans van 'zijn' club. Als Fortuna dan scoort, juicht hij zelfs. Maar ondertussen bloedt zijn geelgroene hart. Na vijftien jaar is er voor René Maessen even geen plaats meer in het eerste elftal van Fortuna Sittard.

'Mister Fortuna' legt zich niet neer bij verbanning naar tribune

SITTARD – Wat Maessen betreft is in de voorgaande zin vooral het woordje 'even' belangrijk. De 32-jarige rechtsback is namelijk niet zielig, maar strijdbaarder dan ooit. De doorgewinterde voetbalprof Maessen verlaagt zich nadrukkelijk niet tot natrappen richting Fortuna. „Waarom zou ik nu wrok koesteren ten opzichte van Fortuna. Ik speel al een half leven hier en heb prachtige tijden meegemaakt. Promotie naar de eredivisie, een bekerfinale en Europacupduels. Dat neemt niemand me meer af en die herinneringen ga ik nu echt niet bederven door een rel te schoppen. Mocht mijn carrière nu afgelopen zijn, dan heb ik meer om op terug te kijken dan de meesten van mijn collega's. Wedstrijden met Jong Oranje, het olympisch elftal. Ik heb samengespeeld met spelers als Danny Blind, Willem Kieft, Frank Rijkaard, Erwin Koeman en Louis van Gaal. Wie kan dat zeggen?"

Nostalgie is mooi, maar het kan toch niet zo zijn dat Maessen in gedachten al afscheid heeft genomen van het betaald voetbal? Dat misverstand helpt de getouwtineerde verdediger razendsnel de wereld uit. „Dat ik begrip heb voor de omstandigheden waarin ik nu verkeer, wil niet zeggen dat ik me daar bij neerleg. Daar ben ik, René Maessen, veel te veel vechter voor. Ik ben echter rationeel genoeg om in te zien dat de redenen die trainer Pim Verbeek opgeeft om mij te passeren, een kern van waarheid bevatten."

door **HANS STRAUS**

Maessen is bij Fortuna zijn plaats kwijt geraakt aan Fernando Ricksen. Jeugdinternational, bijter en met zijn achttien jaar een investering in de toekomst. Bovendien acht Verbeek de jonge Ricksen veelzijdiger. Op meer plaatsen inzetbaar. Tegen de leeftijd van zijn concurrent kan Maessen niets inbrengen, maar over die veelzijdigheid wil de oud-EHC'er nog wel iets kwijt.

„Ik heb in het verleden linksback, middenvelder en voorstopper gespeeld als de tegenstander daarom vroeg. Steeds mijn mannetje uitgeschakeld. Harry van der Laan, Ioan Sabau en Pier Tol om maar eens wat namen te noemen. Toch heeft het geen zin om de trainer daarop te wijzen, want van origine ben ik gewoon rechtsback. En dan telt voor een trainer in de opbouwfase naar een nieuw team nou eenmaal de jeugd. Ik kan dezelfde prestatie leveren als Ricksen, maar hij is jong en moet als talent nu doorbreken. Dat heeft de trainer me duidelijk gemaakt en daar kan ik in komen."

Zoals het nu gaat, ziet het er niet naar uit dat Verbeek snel zijn formatie zal wijzigen. De prestaties zijn goed en Fortuna heeft zelfs nog kans op de eerste periodetitel. Allemaal ongunstige factoren voor Maessen. „Het is niet gezegd dat het met mij minder goed zou gaan. Bovendien kan ik toch alleen maar blij zijn voor mijn collega's als het goed gaat? Zij kunnen er niets aan doen dat ik niet speel."

● *Twee generaties aan de kaarttafel van Foruna Sittard. Veteraan René Maessen (links) neemt het op tegen de 21-jarige Guido Jacobs (midden) en de 18-jarige Ivo Pfennings.*
Foto: PETER ROOZEN

Toch mag de huidige situatie wat Maessen betreft liever gisteren dan vandaag afgelopen zijn. „Natuurlijk speel ik liever op zaterdag dan dat ik op de tribune zit. Het doet pijn om er niet bij te zijn. Maar toch kan en wil ik het opbrengen om met het tweede mee te spelen. Een wedstrijd is nog altijd leuker dan een training. Bovendien wil ik goed voor de dag komen als ik een kans krijg in het eerste." En dat die kans komt, daar twijfelt Maessen niet aan. „Het seizoen is nog lang, er kan van alles gebeuren. Ik blijf knokken."

Ondanks, of misschien juist wel dóór zijn positieve instelling denkt Maessen meer dan ooit na over zijn toekomst. „Wanneer alles koek en ei zou zijn, zou ik dat misschien minder doen. Er zijn natuurlijk opties. Ik zou naar een andere club kunnen gaan, als er al interesse zou zijn. Maar dan zou het verhuren worden en zou ik bijvoorbeeld naar Groningen op en neer moeten rijden. Is dat het dan? Begrijp me goed, als de gelegenheid zich voordoet zal ik het zeker overwegen, maar ik ben niet het type dat nu weg moet en zal. Nee, als ik aan de toekomst denk, zie ik de eerder in een maatschappelijke carrière. Ik heb weliswaar de trainersdiploma's oefenmeester II en III, maar ik kan me voorstellen dat ik eerst eens afstand wil nemen van het voetbal. Met mijn MDS-diploma en mijn uit tests gebleken vaardigheid in het verwerken van cijfermateriaal kan ik te zijner tijd met de hulp van Fortuna wel aan de slag in de administratieve of commerciële sector."

Te zijner tijd. Maessen denkt wel vooruit, maar heeft nog absoluut geen zin om nu al een punt achter zijn loopbaan te zetten. Vroeger was Fortuna blijft een aanlokkelijke partner. De loyaliteit die Maessen altijd toonde aan zijn club, blijkt onuitputtelijk. „Je zeggen dat je loyaliteit altijd zo het duurst betaalt. Tien jaar geleden was Feyenoord geïnteresseerd in mijn persoontje. Als het al waar was dan heb ik het toen nooit zelf vernomen. Fortuna is ook nu nog mijn club. Misschien is dat gevoel niet meer van deze tijd, maar zo leeft het wel bij mij."

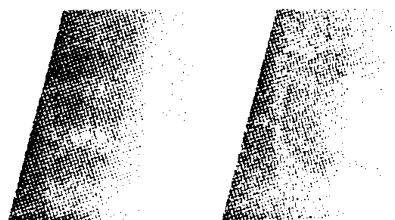
Ook nu nog, nu de spelers rondom hem bijna half zo jong zijn als hij. Maessen heeft het daar niet moeilijk mee. „Dat is nu van gisteren op vandaag zo gegroeid. Daar groei je in mee. Ooit was ik de jongste, nu ben ik de oudste. Dat is een natuurlijk proces. De gespreksonderwerpen op de training zijn misschien niet altijd de mijne, maar dat is maar goed ook. Stel je voor dat je met je vrienden hetzelfde bespreekt als met je collega's. Dat zou knap vervelend worden."

Hesp

Het woord 'vrienden' is gevallen. Maessen mist bij Fortuna tegenwoordig zijn grootste vriend uit de voetballerij, Ruud Hesp. De doelman verruilde Fortuna voor Roda JC en leek uit het gezichtsveld van Maessen te verdwijnen. „Ben je gek, ik woon tegenwoordig in Amstenrade op een steenworp afstand van het huis van Ruud. Ik kom geregeld bij hem over de vloer. Hij heeft het druk met Roda, ik met Fortuna, maar dat wil niet zeggen dat we elkaar nooit meer spreken."

Maessen heeft leren relativeren. Na vijftien jaar ervaring in het betaald voetbal en bijna 450 wedstrijden voor Fortuna Sittard koestert de bij het Sittardse publiek zeer geliefde routinier geen wrok jegens zijn club. Maessen weet als geen ander dat voetballers de ene dag bejubeld en de andere dag verguisd kunnen worden en telt dus zijn zegeningen.

„Kijk maar naar Ruud Gullit. In '88 de held, in Amsterdam pas nog met de grond gelijk gemaakt." Maessen mag dan met de jaren milder zijn geworden, op het veld blijft hij een vechter. De terrier van Fortuna gaat binnen de krijtlijnen tot het uiterste. Ook met het tweede, daarvan is het blauwe oog dat Maessen aan het treffen met de reserves van Willem II overhield, het bewijs. Is er in De Baandert nog plaats voor een oude rot? Aan het aan René Maessen ligt wel.

Voor Bert Smeets is het altijd Dierendag

DOOR PETER STIEKEMA

Bert Smeets, bijna 40, geboren en getogen Maastrichtenaar, is dierenarts in Maastricht-Amby (Ambyerstraat-Noord) en Elsloo, in een fraaie villa; een voormalige huisartsenpraktijk aan de Koolweg, waar hij zelf ook woont. Hij is gespecialiseerd in paarden en kleine huisdieren. Voor Smeets, en veel andere dierenartsen, is het altijd dierendag. Zij staan steeds klaar voor twee- en viervoeters en hun soms hevig verontruste baasjes. Desnoods midden in de nacht, maar als dat niet nodig is liever niet, natuurlijk.

Als Bert Smeets tegen half tien 's avonds binnenkomt vraagt hij zacht of hij even mag bellen. Geen punt uiteraard. Hij draait het nummer en krijgt een bezorgde vrouw aan de lijn, wier hond hij die dag heeft geopereerd aan een tumor. Heel geduldig en vriendelijk legt hij haar uit wat hij gedaan heeft en hoe het er met het dier voorstaat. Hij spreekt haar bemoedigend en kalm toe. De vrouw aan de andere kant van de lijn is hoorbaar opgelucht als hij nog even met haar doorpraat over het zieke dier, vertelt dat ze haar lievelingshond weer snel kan ophalen en dat die spoedig weer de oude zal zijn.
„Het was wel een tumor, maar betrekkelijk gemakkelijk in zijn geheel te verwijderen," legt Bert uit, nadat hij de telefoonhoorn heeft neergelegd. Maar die mensen maakten zich zulke zorgen dat ik ze toch echt even moest bellen om ze gerust te stellen."

Bert, stevig postuur, sportief, jongensachtig uiterlijk met kort, door zijn assistente 's middags in Amby nog even bijgeknipt haar – 'voor de foto' – straalt rust uit, zowel tegenover mens als dier. Dat is ook z'n grote kracht. Onder alle omstandigheden bewaart hij z'n kalmte, blijft hij luchthartig, met veel gevoel voor humor. Als je hem duidelijk maakt dat hij toch wel de vreselijkste naam van Limburg heeft (begint met Sm, eindigt met eets) schiet hij in de lach. Maar hij kende hem al. Bovendien valt op de naam van de verslaggever ook wel het nodige aan te merken.

Smeets is wat je noemt een fanatieke dierenarts. Al heel jong wist hij dat hij diergeneeskunde wilde studeren. Dieren fascineren hem van kindsaf. Als kleuter verzamelde hij alle mogelijke beestjes, die de gemiddelde medeburger als *kruipend ongedierte* zou kwalificeren: torren, pissebedden, wormen en larven. Later kreeg hij konijntjes, waar hij overigens nog steeds gek op is, dat wil zeggen, als huisdier, niet in de braadpan.

Om nou te zeggen dat hij zijn dierenliefde met de paplepel ingegoten heeft gekregen, nee. Vader had een eigen bedrijf, peperkoekfabriek Schulkens in Maastricht. ('De enige in Limburg', zegt Bert, niet zonder trots) en zijn moeder runde een school voor schoonheidsspecialistes, eveneens in de Limburgse hoofdstad. Zijn ouders hebben hem het harde werken bijgebracht, maar dat hij niet van boerenafkomst is zoals veel van zijn vakbroeders, mag duidelijk zijn.

Toch ging de start van zijn studie in Utrecht niet over rozen. Liefst vier keer werd hij uitgeloot, voordat hij daadwerkelijk aan de slag kon. Die jaren overbrugde hij door een jaar universiteit Luik ('maar diergeneeskunde in de franse taal was net iets te moeilijk voor mij'), een jaar scheikunde in Utrecht en anderhalf jaar militaire dienst, kostbare tijdverspilling. Zijn studie voltooide hij zo snel hij kon, in iets meer dan zes jaar.

Tien jaar geleden begon hij in een 'vrij dynamische' praktijk in Capelle aan de IJssel, waar hij de fijne kneepjes van het vak leerde, 'want dat doe je toch echt pas als je de wei wordt ingestuurd'. Daarna stapte hij even over als assistent van een collega in Ell bij Weert. „Daar ben ik in contact met de bio-industrie gekomen, veel varkens en kippen. Dan werk je alleen voor het geld, voor de commercie, en niet voor je plezier. Twintigduizend kippen in legbatterijen vaccineren, dan sta je urenlang te prikken. Dat werk moet weliswaar gedaan worden, maar het dier als individu telt absoluut niet." Het schonk hem geen voldoening er actief aan deel te nemen. Daarvoor was hij geen dierenarts geworden. „Ik stapte daarom ook gauw over naar een praktijk in Gulpen, met veel koeien, paarden, en varkens, geen bio-industrie, maar een stuk kleinschaliger, waar nog wel aandacht en respect voor het dier was."

Daarna werd het tijd om voor zichzelf te beginnen. „Ik kocht dat huis in Amby, waar ik nu nog zit, verbouwde het en begon een praktijk voor kleine huisdieren en paarden, zonder instemming van de vestigingscommissie, die vrij negatief adviseerde. Amby koos ik voor de natuurlijke omgeving, Je zit zo in de bossen en de heuvels, daar houd ik van. Behalve in kleine huisdieren specialiseerde ik me in paarden, omdat het schitterende dieren zijn, heel intelligent en prachtig gebouwd. Het is fantastisch om die dieren door een wei te zien draven. Ze herkennen je ook. Als je een keer een spuit verkeerd zet, dan weet een paard dat na een jaar nog, dan zul je ze heel voorzichtig moeten benaderen."

Dat zoiets ook wel eens fout gaat laat zich raden: een gebroken arm door een trap van een van deze edele dieren. Bert kan er om lachen. Met evenveel plezier vertelt hij het verhaal van een wilde kat, die in zijn praktijk in Amby ontsnapte en achter het plafond verdween. Met veel moeite kreeg hij het dier eindelijk te pakken, waarop hij met kat en al van een stoel viel en zijn been brak. „Dat zijn nu eenmaal de risico's van het vak; bij die kat, die ik bij zijn keel vasthad, heb ik toch wel even tot tien moeten tellen."
Een dikke vijf jaar geleden opende hij een tweede praktijk, in Elsloo, waar hij zich heel prettig voelt. Hij runt de beide praktijken met hulp van drie dierenartsassistentes. Een goede, afgestudeerde, collega, die hem veel werk uit handen zou kunnen nemen, heeft hij, ondanks diverse pogingen, nog niet kunnen vinden. „Of ze waren slecht opgeleid, niet gemotiveerd, of ze gingen niet goed met dieren en mensen om, er zat niemand bij met wie ik de toekomst in durfde te gaan."
Daarom maakt Bert lange dagen. Hij is dag en nacht bereikbaar, ook in de weekeinden. Maar hij is energiek, heeft weinig slaap nodig en kijkt niet op een uurtje meer of minder.

„Het geheim van een goeie dierenarts? Dat je de beste keus voor zowel mens als dier maakt. Soms levert dat een confrontatie op. Ik heb wel eens zes uur moeten praten om de eigenaars van een hond ervan te overtuigen dat het voor het dier toch echt het beste was het te laten inslapen. Je moet een dier niet onnodig lang laten lijden, geen onnodige operaties doen. Mensen willen dat vaak zelf niet inzien. Ik probeer me altijd een beetje in het dier te verplaatsen. Hoe voelt het zich? Dan beslis ik in het belang van het dier."

Veel mensen gaan pas naar de dierenarts als het te laat is. Er zijn er nog genoeg die een dergelijke gang te duur vinden, of die bij een operatie van, pakweg, driehonderd gulden een hond of kat maar laten inslapen en een nieuw dier aanschaffen. „Daar heb ik het vaak heel moeilijk mee," zegt Bert, „dat vergeet je maar zo niet." Rond Dierendag krijgen nogal wat mensen de bevlieging om een dier aan te schaffen, maar: 'bezint eer gij begint'. „Vorm je een beeld van het dier dat je zoekt en ga dan naar een asiel. Daar zitten prachtige beestjes op een nieuwe baas te wachten. Blijf weg van die markten in Luik, Mol of Tessenderlo. Vaak zijn de dieren daar ziek. Dat geldt ook voor de handel van dubieuze grootfokkers die allerlei 'rasdieren' verkopen. Dat kan niet goed zijn. Je krijgt dan wel een soort garantiecertificaat, maar dat is meer om de verkoper te beschermen dan de koper. Ik zie ze hier heel regelmatig: pas gekochte doodzieke katten met diverse virusziekten, honden met hondeziekte, kennelhoest, wormen en ga zo maar door. Nee, blijf ver van die dubieuze handel vandaan, dat spaart op den duur veel geld en ellende uit."

Tegen twaalven gaat de telefoon. Zijn Franse vriendin belt. Een cliënt heeft gemeld dat zijn paard plotseling behoorlijk ziek is geworden. Koliek. Bert zegt dat hij eraan komt. Hij drinkt rustig zijn glas leeg, stapt in zijn terreinwagen en rijdt de donkere Elsloose nacht in. Op weg naar een wei, ergens in het Limburgse land. Om weer een ziek dier – en zijn bezorgde eigenaar – de broodnodige hulp te verlenen.

● *Bert Smeets geeft een kat een injectie. De twee jeugdige eigenaartjes kijken gespannen toe. Op de achtergrond assistente Linda.* Foto: PETER ROOZEN.

● *De vogelspin, een harige huisgenoot.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

De Cruijff onder de enge beesten

Denk niet dat het dier enthousiast kwispelend aan de voordeur staat wanneer je thuiskomt. Veel genegenheid hoef je er ook niet van te verwachten: geen geschurk tegen je been in tijden van penarie. Het verschaft ook geen alibi om de natuur te bezoeken – hoewel: de dichter Baudelaire een kreeft had waarmee hij langs de Parijse terrassen flaneerde. En Bob van Bob's Dierenshop in Maastricht trof al eens zo'n dier aan op een schouder in een discotheek. Eigenaar De Boer van het dierenasiel in Heerlen haalt zijn schouders op over de vogelspin in zijn rol als huisdier. „Ik vind er niks aan. Dat zit maar doodstil in een hoekje."

door **EMILE HOLLMAN**

De vogelspin zal wel de Cruijff onder de enge beesten zijn. Speciale cursussen moeten eraan te pas komen om mensen van hun angst voor spinnen af te helpen. Tot genoegen van genoemde Bob van der Veen trouwens want de cursusleiders moeten die dieren tenslotte ook ergens vandaan halen. Een kleintje, niet te onderscheiden van de ordinaire huisspin, gaat al voor 35 piek van de hand, voor een vuistdik exemplaar met een weelderige haardos tel je 250 gulden neer. En door vervolgens twee jaar geduldig insecten in het terrarium los te laten, kun je het kleine knopje zien uitgroeien tot een ware bink. Als je de natuurlijke omgeving van de vogelspin echt goed nabootst, kunnen daar nog zo'n twintig tot vijfentwintig jaar plezier van hebben, en dan is het ook voor de vogelspin op. En wanneer je dan ook nog enige kundigheid in huis hebt aangaande het kweken van spinnen, kun je je lol op. De vogelspin doet niet moeilijk over een nest koters van vijfhonderd lijven en vierduizend poten.

De vogelspin woont natuurlijk liever in zijn oorspronkelijke omgeving in Zuid-Amerika of Zuid-Oost-Azië dan in een warm gestookt glazen bakje van een centimeter of tachtig lang.

Maar de dieren laten zich eenvoudig kweken en staan bovendien niet op de lijst van beschermde uitheemse diersoorten, hetgeen simpelweg betekent dat er genoeg van zijn. Bob verkoopt ze sedert een jaar of vier en adverteert met zijn harige produkten in de kranten. Hij schat dat hij tussen de zeventig en honderd exemplaren heeft verpatst. De vogelspin loopt volgens hem niet zo goed als de hamster en de goudvis maar Bob signaleert wel een toenemende interesse bij de jeugd voor reptielen en geleedpotigen.

Doorgaans merken de dierenasiels en opvangcentra dergelijke rages het eerst. Wanneer de nieuwigheid er van af is en de buren genoeg verbijsterd zijn, worden de dieren daar binnengebracht. Uitbater De Boer van het dierenasiel in Heerlen kan daarvan meepraten. Al is het alweer enkele jaren geleden dat hij voor het laatst een spin pension verleende. Ook is het zeker twee jaar geleden dat hij voor het laatst een slang in de watten kon leggen. Overigens brengt hij reptielen steevast naar de Reptielenzoo Iguana in Vlissingen.

Volgens F.Bruinooge van Iguana is het erg rustig wat spinnen betreft. Het is alweer een jaar geleden dat hem voor het laatst een spin werd toevertrouwd. „Maar er hoeft maar een vogelspin als huisdier op televisie te komen en dan begint het weer."

Heel wat meer zorgen heeft Bruinooge over de huisvesting van waterschildpadjes. Het bestaansrecht van de Landelijke Schildpadopvang spreekt wat dat betreft boekdelen. De schildpadjes worden snel groot, tot twintig centimeter lang, de bak moet dikwijls verschoond worden wil je niet om het kwartier kokhalzend over de vensterbank hangen. „Het transport van die dieren is op zichzelf al dramatisch," weet Bruinooge. „Ik word kotsmisselijk als ik op luchthavens de dozen openmaak waarin levende en dode schildpadden zitten. Maar ja het is handel, dan schijnt dat te mogen." Waarom de waterschildpad dan niet op de lijst van verboden diersoorten gezet? „Ach, de roodwangen worden niet in hun bestaan bedreigd en bovendien: de walvissen staan toch ook op een lijst."

Vogelspinnen zijn dus vogelvrij. Ze worden trouwens nauwelijks meer geïmporteerd maar gewoon ten onzent gekweekt. Het is in principe een onschuldig beestje. Van de ongeveer vijftienhonderd soorten zijn er slechts vijftig die groot genoeg worden om de argeloze mens in de gordijnen te krijgen. En veel meer dan een een huidirritatie of hoogstens het equivalent van een wespesteek krijgen ze niet paraat.
Dit ondanks de lugubere verhalen die bijvoorbeeld in de veertiende eeuw de ronde deden over de *Grote Wolfspin* of *Tarantula*. Maar de ziekteverschijnselen die werden beschreven na een dergelijke beet moeten eerder worden toegeschreven aan de *Zwarte Weduwe*. En ook de beruchte Braziliaanse vogelspinnen van het geslacht *Avicularia*, die zich vanuit bomen op nietsvermoedende voorbijgangers zouden storten, zijn in werkelijkheid onschuldige beestjes die vrijwel nooit bijten. Het zijn deze soorten die nu en dan ons land binnenkwamen als verstekeling in een tros bananen. Volgens een woordvoerder van Eussifruit in Heerlen krijgen vogelspinnen en ook slangetjes door de verscherpte controles geen kans meer om heimelijk mee te reizen. Vroeger was dat wel anders, toen de bananen in de plantages in trossen van een kilo of veertig werden afgesneden en meteen in een kist werden gemikt.

In de jaren zestig nog haalde een Heerlense groenteboer de voorpagina van de krant toen deze werd veroordeeld door de kantonrechter omdat hij een tros bananen had verkocht waarin een slang woonde.

Tegenwoordig ondergaan bananen liefst 37 behandelingen voordat ze bij Eussifruit afgeleverd worden. Overigens waren de werknemers gewoon aan de harige oranje/zwarte tropische verrassingen in het fruit: de voet er op en verder met het werk.

Toch kreeg Bob van der Veen het nog wel eens te kwaad toen hij vanuit een ooghoek een ontsnapte vogelspin zag naderen terwijl hij stond te keuvelen met een klant. Ze merkte het dier niet op.

Nee, de meest giftige soorten kunnen hooguit een rat koud maken. Die kom je bij Bob en collega's niet tegen. Wel de zogenaamde bombardeerspinnen die in het nauw gebracht de haartjes op hun achterlijf loswerken en die als miniscule harpoentjes richting agressor schieten. Maar die haartjes veroorzaken hooguit een uurtje jeuk.

Iemand die bang is voor spinnen zal ook wel jeuk krijgen wanneer hij hoort dat de vogelspin in Thailand als delicatesse wordt verorberd. Goed voorbeeld doet goed volgen, want net als bij andere spinnen worden ook bij deze soort de mannelijke exemplaren onmiddellijk na de geslachtsdaad doodgebeten en opgegeten.

De vogelspin als huisdier. Tja. Een beetje liefhebber zal wellicht hoog opgeven over de fraaie vacht, de wijze waarop het huisdier een insect verslindt, tegen een glaswand klimt of hoe hij uit zijn huid stapt om ter plekke twee keer zo groot te reïncarneren. Of alle kopers van vogelspinnen deze kwaliteiten weten te waarderen? Bob van de gelijknamige dierenshop weet dat een deel van zijn spinnencliëntele bestaat uit lieden die de beesten misbruiken om goede sier te maken in de disco of elders. Die lieden zijn bij Bob in ieder geval aan het verkeerde adres.

In het Insektarium van Artis in Amsterdam is van 1 t/m 9 oktober een vogelspinnententoonstelling. Bezoekers kunnen een tamme vogelspin vasthouden en een harig huidje kopen, afkomstig van vervellen. Op de expositie zijn veertig soorten spinnen, waaronder de beruchte Zwarte Weduwe en de Goliath. Deze laatste heeft in spreidstand de grootte van een stoeptegel.

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

Heftruck-chauffeur m/v

Studenten m/v

Randstad uitzendbureau

Het werk van KELLY

Analist-programmeur

All-round Vismedewerker

Oproepkrachten horeca

KELLY uitzendbureau

tempo-team uitzendbureau

BOUWFONDS WONINGBOUW REGIO ZUID-NEDERLAND

Als gevolg van een [illegible] groei van onze ontwikkelingsportefeuille kunnen op ons regiokantoor te Eindhoven op korte termijn worden benoemd een

VASTGOEDONTWIKKELAAR LIMBURG m/v

functie-inhoud
- opstellen van een middellange termijn verwervingsplan;
- verwerven van projecten binnen de regio;
- voorbereiden van besluitvorming voor de haalbaarheid van projecten en/of grondverwerving;
- samenwerking met partners, gemeenten, architecten en realisatoren;
- verantwoordelijk voor het ontwikkelingsproces;
- hij/zij rapporteert aan de Regio-Directeur.

functie-eisen
- universitair/HBO werk- en denkniveau;
- [illegible] stedenbouwkundige en bouwkundige kennis;
- ervaring met het verwerven en ontwikkelen van vastgoedprojecten, met name in de sector woningbouw;
- goede communicatieve vaardigheden;
- leeftijd tot circa 35 jaar.

en een

PROJECTMANAGER WONINGBOUW BRABANT m/v

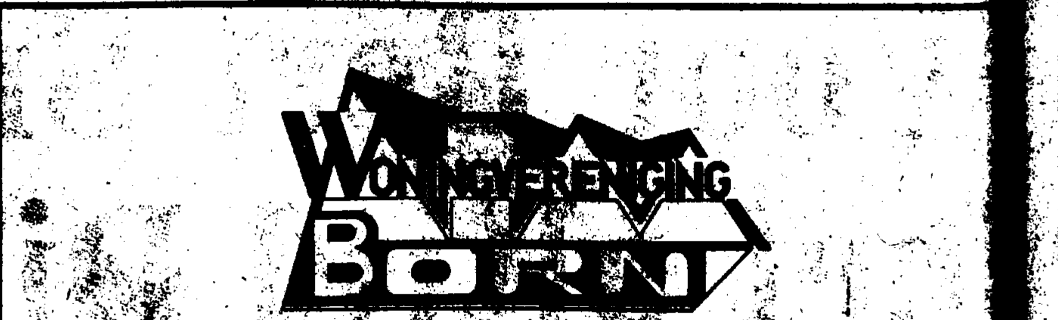
functie-inhoud
- voorbereiding en realisatie van woningbouwprojecten (zowel laagbouw als gestapelde bouw) en geïntegreerde binnenstedelijke projecten;
- verantwoordelijk voor de coördinatie van alle bij een project betrokken partijen;
- hij/zij rapporteert aan het Hoofd Realisatie.

functie-eisen
- minimaal HTS-Bouwkunde;
- enige jaren ervaring in een vergelijkbare functie;
- managementvaardigheden;
- zelfstandig en inventief kunnen werken;
- leeftijd tot circa 35 jaar.

Voor nadere informatie over beide functies kunt u contact opnemen met de heer ir. L. Jansma, Directeur Bouwfonds Woningbouw Regio Zuid-Nederland, telefoonnummer 040-596911.

Sollicitaties kunnen binnen 14 dagen worden gericht aan:

nv Bouwfonds Nederlandse Gemeenten
afdeling Personeelsbeleid, t.a.v. de heer M. de Kleijn
Postbus 15
3870 DA Hoevelaken

WONINGVERENIGING "BORN"

roept sollicitanten op voor de functie van

ADMINISTRATIEF/SECRETARIEEL MEDEWERK(ST)ER

Naast genoemde functies dient men bereid te zijn alle voorkomende werkzaamheden te verrichten.

Functie-eisen:
- MEAO-opleiding of gelijkwaardig;
- goede contactuele eigenschappen;
- naast zelfstandigheid bij het uitvoeren van werkzaamheden het vermogen om in teamverband te werken;
- enige ervaring strekt tot aanbeveling.

Arbeidsvoorwaarden:
- het salaris zal gebaseerd zijn op inschaling van de functie in de CAO voor woningcorporaties;
- aanstelling in vaste dienst zal geschieden na gebleken geschiktheid.

Schriftelijke sollicitaties met foto binnen veertien dagen na heden richten aan het bestuur van de Woningvereniging "Born", postbus 34, 6120 AA Born.
In de linkerbovenhoek van de enveloppe vermelden: PV 994.

De gemeente Susteren telt ruim 13.000 inwoners en is gelegen in de taille van Limburg [illegible]

Susteren is een aantrekkelijke woongemeente met goede voorzieningen op het gebied van onderwijs, sport, kultuur en rekreatie.

Bij de stafafdeling Kabinet zijn de volgende funkties vakant

Funktie A: **kabinetschef v/m** (vak.nr. KAB/01)

Funktie B: **medewerker juridische zaken v/m** (vak.nr. KAB/02)

Schriftelijke sollicitaties vóór 15 oktober aan het College van Burgemeester en wethouders van Susteren, Postbus 12, 6114 ZG Susteren onder vermelding van het vakaturenummer.

Sinds januari 1994 zijn de gemeenten Beek en Stein gestart met een intergemeentelijke [illegible]

Als gevolg van deze bundeling van krachten zoeken wij kandidaten voor de funkties van:

TECHNISCH MEDEWERKER A v/m

TECHNISCH MEDEWERKER B v/m

[illegible]

van Stein, Postbus 15, 6170 AA Stein.

'Mijn dochter voelt zich op en top jongen'

Voor haar vijfde verjaardag vroeg Anneke geen poppenhuis of kinderwagen. Haar vurigste wens was haar mooie lange haar af te knippen en nooit meer een jurkje te hoeven dragen. Als klein kind wist ze haar moeder voor het slapen gaan vaak te vertellen: 'Als ik groot ben, dan word ik toch een jongen'. Dat hun dochter anders was, wisten haar ouders al heel vroeg. Maar het duurde jaren voor ze het een naam konden geven. Anneke (14) is transseksueel.

'Ach, die van mij is ook zo," was vaak het commentaar van andere moeders wanneer de moeder van Anneke over het gedrag van haar dochter begon. Tot Anneke een jaar of elf was, werd haar jongensachtige gedrag door veel mensen juist goedgekeurd. Als ze weer eens in een boom zat, werd lachend gezegd: 'Het is net een jongen'. Maar al konden ze het niet benoemen, haar ouders zagen wel dat ze anders was dan welk jongensachtig meisje dan ook.

„Toen ze twee was, koos ze al jongensspeelgoed, wilde niets van meisjesdingen weten. Dat gedrag is eigenlijk nooit veranderd."

Anneke's ouders hebben tegenover hun dochter nooit veel ophef gemaakt over haar jongensachtige gedrag. „Maar we hebben haar daarin ook niet gestimuleerd."

Anneke gaf als klein kind al duidelijk aan wat ze wel en niet wilde. Daar moet je als ouder rekening mee houden, vindt haar moeder; je moet niet je eigen wil opleggen.

Pas toen Anneke een jaar of elf was, konden haar ouders een naam geven aan het afwijkende gedrag. Hun dochter is transseksueel. „We hebben er nooit met haar over gepraat, bang als we waren haar te beïnvloeden."

Tv-documentaires en krantеartikelen over mensen in moeilijke situaties werden vaak aangegrepen om duidelijk te maken, dat alles in het gezin bespreekbaar was. „Na zo'n uitzending zei ik altijd, 'wat er ook met je is of gebeurt, dat verandert niet hoe ik over je denk'. Ze hoefden bij ons van hun hart geen moordkuil te maken."

Vorig jaar, tijdens een wandeling op de hei, kwam Anneke terug op een documentaire die zij de avond daarvoor samen met haar ouders had gezien. „Toen zei ze op een gegeven moment: 'Zoals die mensen gisteren op de televisie, zo voel ik mij ook.' Ik heb inmiddels ook met andere ouders van transseksuelen gesproken. Iedereen zegt dat het een klap was, toen ze het voor het eerst van hun kind hoorden. Maar wij wisten het allang."

Met haar ouders kan Anneke over haar transseksualiteit spreken. Maar verder weet niemand het. „Je merkt dat mensen er niet voor open staan. Dit onderwerp haalt de fundamenten onder de mensheid weg. Je hebt nu eenmaal mannen en vrouwen, daar moet je niet aan komen. We leven in een wereld waar veel kan. Twee vrouwen kunnen samen een kind krijgen, twee mannen kunnen trouwen. Maar mannen zijn mannen en vrouwen zijn vrouwen. Dat het lichaam vrouwelijk is en de geest mannelijk valt voor de meeste mensen niet te accepteren."

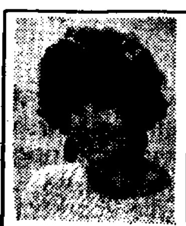
Een half jaar na het bewuste gesprek op de hei kwam de menstruatie. „Daar kon ze niet mee omgaan. 'Mamma, laat het ophouden', huilde ze. Toen werd het natuurlijk echt een concreet feit dat ze een vrouw was."

In een boek over transseksualiteit vond haar moeder het telefoonnummer van klinisch psychologe prof. dr. P. Cohen-Kettenis in Utrecht, gespecialiseerd in transseksualiteit bij kinderen. „Ik heb opgebeld en direct gezegd: 'Ik heb een dochter van veertien, die zich op en top jongen voelt.' Wat een opluchting wanneer je dat zomaar kunt zeggen en iemand begrijpend reageert."

Na de middelbare school, heeft ze zich voorgenomen, wil ze de geslachtsveranderende operaties ondergaan. „Voor een moeder is dat natuurlijk een gruwel, het idee dat in je gezonde kind wordt gesneden. Aan de andere kant is ze wel degelijk ziek en heeft ze die operatie nodig. Kon je de geest maar aanpassen, maar dat is onmogelijk."

De achterdeur gaat open. Met een plof laat Anneke zich op de bank vallen. Op het eerste gezicht een gewone, lange slanke meid, leuk om te zien, een beetje onverschillig onderuit hangend. Maar al snel wordt duidelijk dat schijn enorm kan bedriegen. Achter het vriendelijke meisjesgezicht schuilt een onzekere jongen van veertien. Die gewoon, net zoals alle andere jongens van veertien 'erbij wil horen'. Die het dan ook verschrikkelijk vindt om met de gymnastiekles met de meisjes mee te moeten doen.

door **CINDY JASPERS**

„Dan moet ik stomme dansjes en andere meisjesdingen doen," klinkt het zeer ontevreden. Ze durft niet te zeggen dat ze liever met de jongens mee zou willen doen. „Dat begrijpen ze toch niet, dat zouden ze maar gek vinden." Ze haalt haar schouders op. „Ze vinden mij geloof ik toch al gek, omdat ik geen meisjesdingen doe."

Het liefst zou ze 'gewoon' als een jongen behandeld worden. Dat dat niet kan, begrijpt ze ook wel. Met een zucht: „Ze behandelen mij als een meisje, want ze zien een meisje. De meesten hebben er ook nog nooit van gehoord, van wat ik ben." Na een korte pauze: „Ik snap best dat het moeilijk te begrijpen is. Ik vind het ook moeilijk te begrijpen, wanneer ik op tv een man zie die zich laat veranderen in een vrouw."

Vrienden, met wie ze over haar transseksualiteit kan praten heeft ze niet, zegt ze. „Als je merkt dat ze homoseksualiteit op school al belachelijk vinden, dan begin je al helemaal niet over transseksualiteit." Goede vrienden heeft ze sowieso niet. „Dat is te verwaarlozen."

Vroeger speelde ze wel met andere meisjes. Toen merkte je het verschil niet zo, meisjes konden best jongensspelletjes doen. Maar nu is dat anders. „Dingen waar die meisjes nu over praten, makeup of kleren, die interesseren mij niet. En als ik de jongens opzoek, dan denken ze al gauw dat ik verliefd ben op eentje. En dat wil ik niet. Ik word daar wel verdrietig van, want ik kan nooit eens gewoon doen wat jongens doen. Als ik zeg dat ik een hut wil bouwen of door het bos wil lopen, dan kijken ze mij raar aan."

Makkelijk is het allemaal niet. Maar als ze eenmaal een jongen is, zal dat volgens haar wel veranderen. Ze wil eerst haar school afmaken en daarna zo snel mogelijk helemaal een jongen worden. Ze weet dat daarvoor een zware operatie nodig is, maar toch kijkt ze ernaar uit. „En dan ga ik verhuizen. Want ik wil niet dat mensen zich herinneren dat ik vroeger een meisje was." Pas wanneer ze als man door het leven kan gaan, kan ze zichzelf zijn.

„Als meisje probeer ik een beetje onopvallend te zijn. Als jongen zou ik heel anders zijn geweest. Nu ga ik niet naar de disco, want dat geeft alleen maar moeilijkheden. Als jongen zou ik wel naar de disco gaan." Haar ogen glanzen al bij het idee. „Ik moet nu huiswerk gaan maken. Dag."

Haar moeder is even stil. „Het is een tragedie. Iedere dag ben ik ervan vervuld. Je ziet een meisje, maar ze handelt als een jongen. Zonder dat je erbij nadenkt, zeg je verkeerde dingen, zoals 'ga anders zitten', wanneer ze weer eens als een knul in de stoel hangt. Maar tegen een jongen zou je daar ook niets van zeggen. Ik heb nog heel vaak momenten dat ik denk, dit kan allemaal niet waar zijn. Soms denk je het allemaal op een rijtje te hebben, het volgende moment begrijp ik er weer niets van. Ik vind het heel erg dat ze dit moet meemaken."

„Soms vraagt ze mij wel eens, hoe vind je het nu, dat je geen dochter meer hebt. Dan zeg ik: nou, die heb ik nooit gehad. Dat meisje dat op haar vijfde geen jurken meer aanwilde, heb ik al heel lang niet meer gezien. Maar ik heb wel altijd een kind gehad en dat houd ik ook."

'Anneke' woont in Zuid-Limburg. Om herkenning te voorkomen, hebben we haar een andere naam gegeven.

● *Prof. Cohen: 'Transseksualiteit wordt vaak eerder geaccepteerd dan homoseksualiteit.'*

Foto: 'T STICHT

Specialist op het gebied van transseksualiteit bij kinderen

In Thailand worden transseksuelen vereerd als waren ze van goddelijke afkomst. Maar in Nederland hebben mensen die de overtuiging hebben bij de andere sekse te behoren een moeilijke weg te gaan. De meesten weten het al vanaf een jaar of zes. De jongen speelt liever met meisjes, trekt meisjeskleren aan, kiest eerder voor poppen dan te gaan voetballen. Meisjes vertikken het een jurkje te dragen, zijn wild. Door hun gedrag komen ze in conflict met hun omgeving, die wat anders van hen verwacht. In de puberteit wordt dat gevoel in het verkeerde lichaam te zitten sterker. Er ontstaat een intense afkeer van het eigen lichaam. Ze zien nog maar één oplossing, het lichaam moet van sekse veranderen.

De enige specialist in Nederland op het gebied van transseksualiteit bij kinderen en jeugdigen is de klinisch psychologe prof. dr. P. Cohen-Kettenis, hoogleraar in de genderontwikkeling en de genderidentiteit aan de Rijksuniversiteit Utrecht.

„Transseksualiteit is terug te voeren op een identiteitsprobleem. Ook jongeren kunnen dat duidelijk aangeven. Is het de seksuele oriëntatie die anders is, wat te maken kan hebben met bijvoorbeeld homoseksualiteit, of is het de identiteit? Daar moet je met de kinderen over praten. In de praktijk blijkt dat ook pubers het haarfijn kunnen uitleggen. Het probleem bij jongeren is natuurlijk wel dat ze nog niet zoveel levenservaring hebben en het meer van hun fantasie en verbeelding moeten hebben. Soms zeg ik ook, probeer maar eens wat uit, waardoor je gevoelens duidelijker kunnen worden. Dat is dan bijvoorbeeld ook een reden om te wachten met een hormoonbehandeling."

Kinderen die lange tijd extreem het gedrag van het andere geslacht vertonen, komen vaak, samen met hun ouders, bij een psycholoog terecht. Uit onderzoek blijkt dat vijf procent van de jongens en vijftien procent van de meisjes dit extreme gedrag laat zien. „Bij het ouder worden neemt dit vaak heel snel af. Bij sommige kinderen blijft het bestaan en dan wordt het naarmate ze ouder worden ook problematischer." Onderzoek onder zeer vrouwelijke jongetjes wees uit dat minder dan een procent transseksueel werd. Ruim eenderde werd heteroseksueel. Een relatief hoog percentage bleek later homoseksueel te zijn. In Nederland is een op de 20.000 mannen en een op de 150.000 vrouwen transseksueel.

Cohen is sinds het begin van de jaren tachtig betrokken bij onderzoek op het gebied van transseksualiteit. In de loop der tijd is zij specialist geworden in transseksualiteit bij kinderen. Ook geeft zij psychologische en psychiatrische ondersteuning aan kinderen die een transseksuele ouder hebben.

De begeleiding en behandeling van transseksuele jongeren noemt Cohen 'een onontgonnen gebied'. De behandeling is dan ook zeer individueel. „We volgen uiteraard een gereglementeerde procedure die aansluit bij de internationale *standards of care*. We nemen de tijd om een diagnose te stellen. Daarbij hoort een algemene psychologische test om te kijken of er ook andere problemen spelen die een identiteitsprobleem kunnen veroorzaken. Als je dan tot de conclusie komt dat er niet zo veel meer aan de hand is dan die transseksualiteit, dan kun je overgaan tot fase twee, het *real life*-onderzoek, dat wil zeggen dat ze moeten gaan leven als de man of vrouw die ze willen zijn, met hormonale ondersteuning."

Vaak, is de ervaring van Cohen, bereiden jongeren zich zelf ook al voor op de komende geslachtsverandering. Ze laten zich al bij een andere naam noemen, vertellen het op school. „Dat hangt heel erg van het individu af. Sommigen denken dat ze het op school niet kunnen vertellen, maar dat valt soms best mee. Transseksualiteit wordt vaak eerder geaccepteerd dan homoseksualiteit."

„In feite probeer je ze alle mogelijke steun te geven in het hele proces van geslachtsverandering. Wanneer iemand ver weg woont, zoals in Limburg, is dat natuurlijk een complicatie. Hoe lang het duurt eer een jongere daadwerkelijk als iemand van het andere geslacht door het leven kan gaan, verschilt sterk per persoon. Dat heeft veel te maken met hoe ze reageren op de medicijnen, hoe de reacties uit de omgeving zijn en dergelijke."

In de meeste gevallen wordt met het nemen van hormonen tot na de puberteit gewacht. „Als een meisje een meter veertig is, dan is het alleen daarom al niet verstandig om met een hormoonbehandeling te beginnen."

Officieel staat voor volwassenen anderhalf jaar voor de transformatie van man naar vrouw en een tot anderhalf jaar van vrouw naar man. Een periode met intensieve gesprekken, testen bij psychiater en psycholoog, een hormonenkuur en uiteindelijk, na achttien maanden te hebben geleefd in de gewenste geslachtsrol, de operatie. Bij een transformatie van vrouw naar man worden de borsten en de baarmoeder verwijderd. Uit een stuk huid van de buik of arm wordt vervolgens de penis geconstrueerd. Bij een man worden penis en teelballen verwijderd en een neo-vagina gemaakt.

In Nederland zijn zes genderteams waar transseksuelen terecht kunnen. Wie bedenkt dat twintig jaar geleden 'het in openbare gelegenheden gekleed gaan in de kleding van de andere sekse' in bijna alle gemeenten van Nederland volgens de Algemene Politie Verordening nog verboden was en hulpverlening aan travestieten iets was dat zich slechts in de illegaliteit afspeelde, realiseert zich dat de geschiedenis van de transseksualiteit nog zeer jong is. De eerste geslachtsaanpassende operaties vonden plaats in de jaren dertig in Duitsland. De ingreep stuitte ook in medische kringen op enorme weerstand. De eerste operatie in Nederland, in 1959, werd de betrokken chirurg zo kwalijk genomen dat tegen hem een proces werd aangespannen. De chirurg werd vrijgesproken. Vijf jaar later verklaarde de Gezondheidsraad dat van een behandeling geen therapeutisch nut te verwachten was aangezien het bij transseksualiteit om een waan zou gaan.

Deskundigen uit de medische en psychologische hoek raakten er echter steeds meer van overtuigd dat een behandeling met hormonen en operaties transseksuelen wel degelijk kon helpen. In 1972 leidde dat tot de oprichting van de Stichting Nederlandse Gender Centrum. Het ministerie van Volksgezondheid had inmiddels een nieuwe commissie in het leven geroepen inzake transseksualiteit. In 1977 kwam deze met een conclusie die lijnrecht stond tegenover die van 1965. Een behandeling met hormonen en geslachtsoperaties werd door de commissie gezien als 'een essentieel onderdeel van een behandelingsplan, dat de grootste kans biedt op vermindering van hun existentiële nood'. Het duurde nog tot 1985 eer transseksuelen hun geslacht ook wettelijk konden laten veranderen, door een aantekening in het geboorteregister.

De afgelopen tien jaar zijn verschillende initiatieven genomen om transseksuelen en hun familie te steunen op maatschappelijk en psychosociaal gebied. Meer informatie hierover is te verkrijgen bij Humanitas, Petra Klene tel. 020-62 62 445 of 075-35 29 17

m/v
DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

Welke jonge MTS'ers E (m/v) willen onze energie in goede banen leiden?

De wereld van de energievoorziening is sterk in beweging. Een milieubewuste manier van denken en nieuwe technologieën maken het mogelijk steeds efficiënter en schoner om te gaan met energie. Deze ontwikkelingen zijn mede bepalend voor het werk van de NV Maatschappij voor Elektriciteit en Gas Limburg. Naast de kerntaak: het distribueren van elektriciteit, gas en warmte, nemen andere activiteiten voortdurend aan belang. MEGA LIMBURG is een actieve partner voor haar afnemers en overheidsinstanties. Het bedrijf heeft ook een belangrijke functie op het gebied van voorlichting en het initiëren van nieuwe ontwikkelingen op het gebied van energiegebruik en energie-opwekking. Bij MEGA LIMBURG werken ca. 1900 mensen.

Het Energietransportbedrijf (ETB) en de vier Distributiebedrijven vormen tezamen een bedrijfsvoeringscentrum in Roermond van waaruit de bewaking, besturing en coördinatie van transport- en distributietaken worden uitgevoerd.

Het ETB heeft als doelstelling het tegen minimale kosten kopen, transporteren en afleveren van energie ten behoeve van distributiebedrijven, nutsbedrijven en zeer grote afnemers in Limburg. De bedrijfsmiddelen van ETB zijn vooral gericht op het hoofdtransport van elektriciteit.

De Distributiebedrijven van MEGA LIMBURG hebben als primaire taak de energiedistributie in een groot gedeelte van de provincie ten behoeve van verbruikers. Centraal hierbij staat de zorg voor een optimale dienstverlening aan verbruikers en een veilige en ongestoorde energielevering. Naast energiedistributietaken verzorgen de distributiebedrijven een aantal verwante taken zoals openbare verlichting en verkeersregelinstallaties.

Als assistent-bedrijfsvoerder wordt u mede verantwoordelijk voor de bewaking, besturing en coördinatie van transport- en distributietaken. U bewaakt het hoofdtransportnet en coördineert schakelhandelingen. U assisteert bij het oplossen van storingen, analyseert klachten en storingsmeldingen en stuurt zo nodig wachtdienstmedewerkers op pad voor storingsafhandeling. U voert hierbij overleg met andere bedrijfsvoeringscentra en grote klanten. Dit werk wordt verricht volgens een ploegendienstrooster.

De functie assistent-bedrijfsvoerder vergt veel kennis en ervaring waarvoor een interne opleiding volgt. Voor de goede vervulling ervan is een opleiding MTS-Energietechniek vereist. Maar ook aan contactuele eigenschappen en leidinggevende capaciteiten worden hoge eisen gesteld, evenals aan uw analytisch denkvermogen en uw stressbestendigheid.

Kandidaten dienen circa 25 jaar te zijn. U zult deze functie circa 5 jaar vervullen waarna u in een van de Distributiebedrijven kunt worden ingezet in een specialistische of leidinggevende functie. In deze vijf jaar wordt van u verwacht dat u MBO-energiedistributieopleidingen volgt.

Uw salaris zal worden vastgesteld afhankelijk van opleiding en ervaring.

Wij verzoeken u uw schriftelijke sollicitatie binnen twee weken na het verschijnen van dit blad te richten aan de heer mr. W. Vermeer, directeur Personeel en Organisatie.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer P.M. Worms, PO-consulent, telefoon 04750-99531, of met de heer S.J. Brouns, hoofd Bedrijfsvoering ETB, telefoon 04750-94621 of met de heer W.H.M. van Hugten, hoofd rayon Distributiebedrijf, telefoon 04749-9420.

MEGA LIMBURG

NV Maatschappij voor Elektriciteit en Gas Limburg, Gelissendomein 5, Postbus 3920, 6202 NX Maastricht.

limburgs dagblad

Redelijkheid is zoek in Albanees-Griekse burenruzie

Derviciani: dorp in angst

De betrekkingen tussen Griekenland en Albanië worden al lange tijd overschaduwd door Griekse klachten over discriminatie van de Griekse minderheid in wat de Grieken Noord-Epirus en de Albanezen Zuid-Albanië noemen. Op 10 april van dit jaar verslechterden de relaties aanmerkelijk door een overval op een Albanese kazerne bij de grensplaats Peshkopi, waarbij twee Albanese militairen werden vermoord. Tirana vermoedt dat de aanslag het werk is van Griekse radicalen die aansturen op de 'bevrijding van Noord-Epirus'. Er is nochtans geen bewijs voor die veronderstelling. De daders zijn spoorloos. Een week later werden vijf leden van de Griekse minderheidsbeweging Omonia door de Albanese politie opgepakt. Zij werden beschuldigd van spionage, verboden wapenbezit en separatistische activiteiten en kregen straffen van 6 tot 8 jaar.
Het noorden van Epirus werd tijdens de Balkanoorlog van 1913 door het Griekse leger bezet. Korte tijd nadien riepen de grote mogendheden Albanië uit tot soevereine en onafhankelijke staat en legden zij de grenzen van Zuid-Albanië vast. Bij het Verdrag van Florence van 17 december 1913 werd Noord-Epirus bij Albanië gevoegd. Er heerst onduidelijkheid over de omvang van de Griekssprekende minderheid in Zuid-Albanië. Athene houdt het op 400.000 zielen, Tirana op hooguit 60.000. De waarheid ligt waarschijnlijk in het midden.

● *Evthimia Kiriakou: 'Als moeder lijd ik pijn, als Griekse ben ik trots...'* Foto: GPD

DOOR FRITS SCHILS

„Ik hoop op God en Griekenland," zegt de oude vrouw in het zwart. Ik bid dag en nacht dat hij ons bijstaat." En dan, na een diepe zucht: „Als moeder lijd ik pijn om mijn zoon, maar als Griekse ben ik trots dat hij tijdens het proces niet onderdoor is gegaan. Hij heeft geen zwakte getoond. Kostas en de anderen zijn met volle overtuiging voor de belangen van de Griekse samenleving in dit gebied opgekomen." Op de binnenplaats van haar huisje in Derviciani, een puur etnisch Grieks bergdorp ten zuidoosten van de Zuidalbanese stad Gjirokaster, lucht Evthimia Kiriakou haar hart. Haar zoon Kostas (39) is een van de vijf leden van de Griekse minderheidsbeweging Omonia, die onlangs na een internationaal fel bekritiseerd proces in Tirana forse straffen kregen.

Voor de tweede maal in zijn leven is Kostas achter de tralies beland. In 1972 kreeg hij zeventien jaar werkkamp. De misdaad die hij toen had begaan, was het rood verven van eieren als voorbereiding op het orthodoxe paasfeest. In het toen atheïstische Albanië was dit een zwaar vergrijp. Iemand verlinkte hem bij de *Sigurimi*. Kostas werd beschuldigd van 'anti-nationale' en 'ongrondwettelijke activiteiten'. Hij zat tien jaar uit, de resterende zeven werden kwijtgescholden.

Kostas' zuster Anthoula mengt zich in het gesprek. Ze heeft het er moeilijk mee. Regelmatig komen de tranen tevoorschijn. Van der Stoel is bij ons op bezoek is geweest, zegt zij. Een paar dagen geleden. „Kalòs ànthropos," 'n goede man. De Nederlandse oud-minister heeft zich in zijn hoedanigheid van speciale commissaris voor minderheden van de Europese Veiligheidsconferentie (CVSE) in Derviciani op de hoogte gesteld. Anthoula: „Wij hopen dat hij erin slaagt Kostas en de anderen spoedig vrij te krijgen."

Dat valt echter nog te bezien. Het vonnis van rechter Martin Deda en zijn toelichting op de veroordeling van het vijftal waren niet mis. „De misdaden van de aangeklaagden vormden een bedreiging voor het bestaan van Albanië," zei Deda, en vervolgens was het voor hem zonneklaar dat zij hand- en spandiensten hadden verricht voor de Griekse geheime dienst. De echte kwade genius in dit verband noemen de Albanezen de chef van de *secret service* in het Griekse Ioannina, Andreas Zarbakoula. Die is door Tirana dan ook voor eens en altijd tot persona non grata verklaard. Deda voerde verder aan dat de regering in Athene het zich heel wat laten kosten om de Griekse minderheid via de organisatie Omonia te bewapenen met de uiteindelijke bedoeling Zuid-Albanië (Noord-Epirus dus) bij Griekenland te voegen.

De angst bij de bevolking van Derviciani zit diep. Maar weinig autochtonen zijn bereid wat los te laten. Een enkeling in het enige plaatselijke *kafenion* fluistert dat het proces een puur politieke vertoning was, gericht tegen de Griekse minderheid en Griekenland. De Albanese politie patrouilleert vrijwel elke nacht in het dorp. Soms worden mensen ondervraagd. De laatste dagen zijn in enkele Griekssprekende dorpjes tanks gesignaleerd. Er vinden manoeuvres plaats. Vassilis Bernova, consul van Griekenland in Gjirokaster, spreekt over 'aanvullende intimidatie'.

Hoe (on)schuldig zijn de vijf in de gevangenis van Tirana? „Als dit proces in het Westen was gevoerd, hadden de verdachten misschien een paar maanden gekregen voor verboden wapenbezit," legt een Albanese rechtsgeleerde ons uit. „Al het andere moet met een korreltje zout worden genomen." De man laat onverholen blijken dat Albanië ook in de huidige constellatie nog geen onafhankelijke rechtspraak kent. „We zijn er sinds de val van het communisme in 1991 zelfs niet in geslaagd de overgang van de politiestaat naar de rechtsstaat te bewerkstelligen." Een soortgelijke conclusie trekt de Internationale Helsinki Federatie voor de Rechten van de Mens (IHF). Zij heeft er de aandacht op gevestigd dat de vijf van Omonia berecht en veroordeeld zijn op basis van de nog steeds geldende stalinistische strafwet, met het gevolg dat de rigide communistische normen uit die tijd onverkort gehandhaafd worden. De IHF heeft na onderzoek ook geconcludeerd dat de openbare aanklager zijn beschuldigingen heeft geuit als reactie op activiteiten van de verdachten, die zij hadden verricht als leden van een voor de belangen van de Griekse minderheid in Albanië opkomende vereniging. De federatie benadrukt in dit verband dat de ge wraakte activiteiten volledig in overeenstemming zijn met de internationaal aanvaarde normen die voor het werk van minderheidsgroeperingen gelden. Ook Albanië heeft dit rechtsbeginsel formeel erkend.

De IHF laakt het optreden van de Shik, de moderne remplaçant van de Sigurimi. Bij de bestorming van de woning van Kostas Kiriakou door een arrestatieteam drukte een politieman zijn pistool tegen het hoofd van Kostas' echtgenote Evtichia. Dat gebeurde in aanwezigheid van haar kinderen. De verdachten werden zonder nadere uitleg opgepakt, terwijl huiszoekingen na middernacht werden uitgevoerd. Archiefstukken, boeken, familie-albums en paspoorten werden zonder meer in beslag genomen. Arrestatie en detentie waren derhalve volgens de IHF in menig opzicht volstrekt illegaal. Gevraagd naar het 'verboden wapenbezit', antwoordt Kostas' jongste broer Fotis, dat het om jachtgeweren ging. „Veel mensen hebben zo'n wapen. Je kunt het makkelijk kopen in Griekenland en mee over de grens nemen." De broers van Kostas beschouwen de aanklacht 'verboden wapenbezit, als een zwaar overtrokken formulering, geheel in de stijl van de tijd onder ome Enver.

Gedurende de afgelopen drie jaar zijn achthonderd overwegend jonge dorpelingen Derviciani ontvlucht en naar Griekenland uitgeweken. De situatie in andere dorpen van de minderheid is navenant. Het ontbreken van enig toekomstperspectief heeft de jeugd tot de vlucht aangezet. Ook ouders met jonge kinderen proberen een goed heenkomen te zoeken, of zij brengen hun kroost bij pleegouders in Griekenland onder. Zij doen dat, omdat ze geen fiducie meer hebben in de kwaliteit van het Griekse onderwijs in Albanië. Uiterlijk lijkt de onderwijssituatie er heel normaal. In 99 gehuchten en dorpen van de Griekse minderheid genieten kinderen tot het vierde lesjaar van de basisschool uitsluitend onderwijs in het Grieks. Vervolgens wordt tot de tweede klas van het gymnasium zestig procent van de lessen in het Albanees en veertig procent in het Grieks gegeven. Een jaar geleden ging het mis. Twee dagen voor de start van het schooljaar besliste Tirana per decreet dat de eerste klas van zeven Griekse scholen buiten de zogenaamde minderheidszones in Zuid-Albanië opgeheven waren. Dit was bijvoorbeeld het geval in de overwegend door Grieken bewoonde kuststad Saranda tegenover Korfoe. Een reden voor de maatregel werd niet gegeven. Consul Bernova noemt het een 'bizar fenomeen', dat kennelijk tot doel had de continuïteit van het Griekse onderwijs te verstoren. Deze terugval, gekoppeld aan een aantal andere restricties en de gedwongen afvloeiing van veel Griekssprekende onderwijskrachten alleen al in Gjirokaster en naaste omgeving zijn het er 58 van de 150 hebben tot de uittocht geleid.

De medische zorg binnen de Griekse gemeenschap in Zuid-Albanië is een probleem op zich. Er is heel wat werk aan de winkel. Nogal wat hartlijders en kankerpatiënten moeten geholpen worden. Er zijn ook gevallen van hepatitis. Het ziekenhuis van Gjirokaster werkt praktisch niet. Ondanks het gebrek aan specialisten, bedden en medicijnen wijzen de Albanezen Griekse humanitaire hulp af. Griekse artsen zien langs een omweg desondanks kans patiënten hulp te verlenen. Voor bijzonder ernstige gevallen maakt Tirana een uitzondering. Die mogen in het Griekse Ioannina behandeld worden. Op religieus gebied lijkt de rust na twee eerdere incidenten weergekeerd. Aan de strandboulevard in Saranda worden momenteel zowaar de fundamenten gestort voor een orthodoxe kerk. Financier van het object is de Nationale Bank van Griekenland. Frrok Cupi, een van de prominentste journalisten in het hedendaagse Albanië, is ervan overtuigd dat de huidige president, Sali Berisha, in zijn politieke gedrag 'islamitisch geïnspireerd' is. Dat wil zeggen: de van het ruige Albanese noorden afkomstige moslim Berisha verfoeit de christelijke beschaving en wereldbeschouwing en dit verklaart dan ook zijn antipathie jegens de orthodoxe buurstaat Griekenland. Alleen al het gegeven dat de Grieken het nooit hebben over Zuid-Albanië, maar zich consequent bedienen van de term Noord-Epirus, zijnde een uiting van nauwe historische, etnische en culturele verbondenheid met deze landstreek, werkt op Berisha als de rode lap op de stier. Hij is er ook van overtuigd dat de Griekse minderheid in die streek uiteindelijk naar aansluiting bij Griekenland streeft. In de visie van Cupi is dat een irrationele gedachte.
Cupi meent dat Berisha aanstuurt op een variant van Hoxha's afzonderingspolitiek. Hij werpt een dam op tegen Servië in het noorden en tegen de Grieken in het zuiden. In het westen zijn Adriatische en Ionische Zee. De enige werkelijke opening wijst in de richting van Macedonië. Zodoende ontstaat de horizontale as Tirana-Skopje-Sofia-Istanboel, welke straks ook nog concreet wordt door de Via Egnatia. Dat is een moderne autoweg die van Dürres tot aan de Bosporus reikt en met de aanleg waarvan enkele maanden geleden ten westen van Tirana een begin is gemaakt. Het gaat om een Turkse investering. De weg wordt aangelegd door een Italiaanse firma.

Nog een reeks andere feiten tonen Berisha's geestelijke affiniteit met de islamitische wereld: de import in Albanië van enkele honderdduizenden Korans, stipendia voor tientallen Albanese jongeren, die aan de universiteit van Riad (Saoedi-Arabië) Arabisch leren en islamitisch geschoold worden, studiebeurzen voor driehonderd jongens en meisjes in Turkije, de recente opening van de Arabian Albanian Islamic Bank te Tirana in aanwezigheid van Berisha, de opleiding van Albanese legerofficieren in Turkije, en *last but not least* de per bilateraal akkoord geregelde directe ontvangst van de Iraanse staatstelevisie in Albanië. Sceptici vrezen dat deze 'brug van islamitische cultuur, die Europa moet verlichten', een hoop problemen en veel onrust kan veroorzaken.
Een bruggehoofd van het islamitische fundamentalisme is wel het laatste waar de beproefde bevolking van het nog steeds ontregelde Balkanlandje met zijn niet bijster godsdienstige bevolking op zit te wachten. Berisha's blik op het Oosten betekent niet dat de president een andere realiteit uit het oog verliest. Zonder financiële en economische hulp van het Westen (Europese Unie, IMF, Wereldbank) en van de buurlanden komt in Albanië niets tot stand. Dus wordt die noodzakelijke handreiking gretig aanvaard. Cupi noemt deze gang van zaken een van de vele contradicties in het beleid van Berisha.

Ondertussen zetten de Grieken de Operatie Bezem, de uittocht van Albanese zwartwerkers uit Griekenland, voort. Tegen de 256 kilometer lange grens met Albanië zijn enkele tienduizenden militairen gestationeerd. Hun taak is zonodig met geweld te verhinderen dat weggestuurde Albanezen opnieuw proberen Griekenland binnen te komen. Al is het dan niet met tanks en mijnen, zoals enkele politieke scherpslijpers en doordravende handhavers van de openbare orde het graag hadden gezien. De Griekse politie zet in de regel alleen moslims de grens over en geen orthodoxen. Juridische basis daarvoor is een verblijfsvergunning, die – een enkele uitzondering daargelaten – slechts aan leden van de Griekse minderheid wordt verstrekt. Aangezien de Griekse Albanezen christelijk orthodox zijn, heeft de koppeling van de verblijfsvergunning met het bewijs van de Griekse afkomst het neveneffect van een religieuze scheiding. Dat is geheel naar wens van de nationalistische orthodoxie in Griekenland. De moslims onder de Albanese vluchtelingen worden zodoende in de illegaliteit gedrongen.

Zo'n 55.000 illegaal in Griekenland ondergedoken Albanezen zijn de laatste weken door de Griekse politie bij de grenspost Kakavia, 170 kilometer ten zuidoosten van Tirana, over de grens gezet. Nog eens zo'n 4000 illegalen werden vanaf Korfoe per schip naar Albanië teruggestuurd.
Sokol Dzjuvani en Natasha Ciku, beiden afkomstig van Berat, zijn doodongelukkig. Berisha heeft ons in het ongeluk gestort, zegt Sokol, die tien maanden lang als ober in een restaurant op Korfoe heeft gewerkt. Natasha was er werkzaam in een bar en inde in een week meer dan de hele familie in Albanië gedurende een jaar bij elkaar ploeterde. Anderen hadden minder geluk. Rechteloos als zij waren, hebben veel illegalen met een grijpstuiver genoegen moeten nemen. Voor de Albanese economie is de gedwongen uittocht een ramp. Want alleen de financiële transacties van de in Griekenland actieve Albanezen hebben de totale economische ineenstorting verhinderd. In het afgelopen jaar brachten zij ongeveer 370 miljoen dollar het land binnen. Bij aankomst in Kakavia doen veel Albanezen hun beklag over de Griekse politie, die zich in menig geval schuldig zou hebben gemaakt aan mishandeling en beroving van illegalen. De Albanese televisie toont striemen en bulten op lichamen van thuiskomers. Op basis van uitvoerige rapportage maakt de IHF bekend dat de uitzetting van Albanezen uit Griekenland wel degelijk politiek gemotiveerd is en willekeurig wordt uitgevoerd tegen onschuldige mensen.
Aan beide zijden van de grens is de redelijkheid momenteel ver te zoeken. Regeringen, politici en het gros van de media belichten star de eigen nationale opvattingen. Pathos en overdrijving zijn niet van de lucht.

Een uitzondering vormt het Atheense dagblad Kathimerini. De krant kwam recentelijk tot het 'zelfverwijt' dat Griekse nationalisten met hun intriges het probleem Cyprus hebben gecreëerd, nationalisten het klimaat in de kwestie Macedonië hebben verpest en extremistische nationalisten thans verantwoordelijk zijn voor het conflict met Albanië.
Een geval op zich en een doorn in het oog van Berisha is radio Drinoupoli, dat wordt gerund door de supernationalistische aartsbisschop van het tegen Albanië gelegen bisdom Konitsa. Het levenswerk van deze excentrieke ophitser is de vereniging van alle Grieken op de Balkan in het algemeen en de hereniging van Noord-Epirus met het Griekse moederland in het bijzonder De Grieken hebben de neiging het geval Sebastianos te bagatelliseren, terwijl het er toch dik op ligt dat deze onverzoenlijke rakker een groot aandeel heeft in de vergiftiging van de verhoudingen tussen Tirana en Athene. Anderzijds begaat Berisha de stommiteit om de anti-Albanese aanvallen van Sebastianos te vereenzelvigen met de officiële Albanië-politiek van Grie kenland.

Frrok Cupi noemt de massale uitwijzing van Grieken uit Albanië een irrationeel antwoord van Athene op de amateuristische politiek van Tirana. „Griekenland," zegt hij, „belijdt dat het stabiliteitsfactor op de Balkan wil zijn. Welnu, in die context zou Athene het een en ander kunnen ondernemen om de onbesuisde Berisha af te remmen. Bijvoorbeeld door het oor te luisteren te leggen bij de Albanese intelligentia en het raadplegen van economische deskundigen. Die staan echt open voor de dialoog. Het gaat immers niet goed in Albanië. De moraal in ons land is door het vorige regime uitgeroeid. De overgang naar wat een democratische samenlevingsvorm zou moeten zijn is een vroeg stadium gestagneerd, ruim zestig procent van de beroepsbevolking is chronisch werkloos, de corruptie heeft een tragische omvang aangenomen en met de populariteit van Berisha is het gedaan. In twee jaar tijd heeft hij zijn charisma bij de bevolking grotendeels verspeeld."

Bevrijding westelijke Maasoever ten koste van zware verliezen en grote verwoestingen

Britten halen drieduizend krankzinnigen u

Arnhem was 'een brug te ver'. Tankspitsen van het Britse Tweede Leger waren in de Betuwe blijven steken. Twee SS-pantserdivisies, die begin september 1944 in de Achterhoek en op de Veluwe waren geparkeerd, hadden de toegangswegen tot de Gelderse hoofdstad afgegrendeld. Ten koste van zware verliezen waren de Britse parachutisten, die ten noordwesten van Arnhem waren geland, teruggehaald. Ze hadden de brug over de Rijn moeten overmeesteren, die dan als springplank voor een duik in Duitsland zou zijn gebruikt.

Amerikaanse parachutisten hadden meer geluk. Op de brug over het Wilhelminakanaal bij Son na wisten zij alle bruggen in de Britse opmarsroute van Neerpelt naar Arnhem te bezetten tot Britse grondtroepen hen ontzetten.

Tot twee maal toe was de corridor doorbroken. De eerste keer in Son door een bataljon parachutisten dat was versterkt met tanks van de Duitse 107de Pantserbrigade, die op 18 september in Venlo was aangekomen, op doortocht van Torun (Polen) naar Epinal (Frankrijk). De tweede keer in Veghel door de 'Kampfgruppe Walther', een gevechtsgroep van overwegend parachutisten, die daartoe eveneens was versterkt met tanks van de 107de Pantserbrigade.

'Kampfgruppe' en 'Panzerbrigade' stonden onder commando van generaal Von Obstfelder, de bevelhebber van het Duitse LXVIIIste Legerkorps, die op kasteel Hillenraad in Swalmen zijn hoofdkwartier had. Tot het korps behoorden verder de 180ste Volksgrenadierdivisie van generaal Klosterkemper en de 7de Parachutistendivisie van generaal Erdmann. Zij bezetten Peel en westelijke Maasoever.
De zuivering van dit gebied stond hoog op de agenda van de vergadering die, op 22 september 1944, 23 admiraals, generaals en luchtmaarschalken in Versailles samenbracht. Aan de zuivering van de Scheldemonding zou evenwel de hoogste prioriteit moeten worden toegekend. Ofschoon de haven van Antwerpen reeds op 4 september in Britse handen was, kon zij nog altijd niet worden aangedaan. Duitsers bezetten de oevers van de Schelde.

Voor een offensief aan Schelde en aan Maas had de bevelhebber van het Britse 21ste Legergroep, veldmaarschalk Bernard Montgomery, onvoldoende manschappen en materieel. Daarom maakte de opperbevelhebber van de Geallieerde strijdkrachten in Europa, de Amerikaanse vijf-sterren-generaal Dwight Eisenhower, twee Amerikaanse divisies vrij voor de zuivering van de westelijke en oostelijke Maasoever, respectievelijk ten noorden en ten zuiden van Roermond.

Het Amerikaanse Derde Leger van Patton, dat in Noordoost-Frankrijk de Maas en Moezel had bereikt, moest daartoe zijn 7de Tankdivisie afstaan. Zij moest helemaal van Metz naar het Land van Cuijk.

In afwachting van de komst van de Amerikanen schoten Britten het gebied alvast stormrijp. Als gevolg van deze artilleriebeschieting gelastten Duitsers, op 27 september, de evacuatie van Overloon.

Op 28 september nam de Amerikaanse 7de Tankdivisie de frontposities van de Britse 11de Tankdivisie over.

Evenzo doorschreed de Britse 29ste Infanteriedivisie ten noorden van Sittard de Amerikaanse 2de Tankdivisie, die met de 30ste Infanteriedivisie Zuid-Limburg had bevrijd. De 29ste Infanteriedivisie was helemaal van Brest moeten komen. Zij had zware verliezen op de stranden van Normandië geleden. Ze werd versterkt met de 113de Cavalry Group, die tot dan ondersteuning aan de 30ste Infanteriedivisie had verleend.

Ten westen van Roermond maakte de Belgische Brigade Piron zich op. Op 25 september hadden de Belgen Thorn, Ittervoort, Neeritter, Hunsel en Ell bevrijd.

Ofschoon versterkt met een regiment Amerikaanse tanks, kwam de Brigade Piron het Kanaal van Wessem naar Nederweert niet over. De Fallschirmjäger achter het kanaal gaven geen krimp. Op 2 oktober werd de aanval afgebroken.

In het Zuiden bleef de 113th Cavalry Group voor de Saeffelerbeek steken. En in het Noorden kon de Amerikaanse 7de Tankdivisie haar voordeel slechts in yards uitdrukken. Haar aanvallen liepen vast in mijnenvelden of werden afgestopt door 88-mm-kanonnen, die goed gedekt waren opgesteld. Op 6 oktober werd dat offensief gestaakt.

Het Britse VIIIste Legerkorps van luitenant-generaal Richard O'Connor werd nu met de zuivering van de westelijke Maasoever belast. Het had daartoe de beschikking over twee infanteriedivisies en de Brigade Piron; twee tankdivisies, één tankbrigade en twee squadrons van de Britse 79ste Tankdivisie, die onder meer met vlegeltanks was uitgerust. Deze tanks waren voorzien van roterende rollen, waaraan kettingen met kogels waren bevestigd. Vlegelend baanden zij een weg door mijnenvelden.

Op 12 oktober werd de strijd tussen Peel en Maas hervat. Zij begon met een trommelvuur op Overloon en Venray, aanvalsdoelen van de Britse 3de Infanteriedivisie van generaal-majoor 'Bolo' Whistler. Na deze artilleriebeschieting vielen Typhoons Duitse stellingen aan en bombardeerden Marauders Venray. Daarbij vielen meer dan tweehonderd doden.

Bij valavond waren de ruïnes van Overloon in Britse handen. 'Een tweede Caen', opperden Tommies.

Het parachutistenbataljon Paul, dat Overloon verbeten had verdedigd, had zware verliezen geleden. Met andere parachutistenbataljons kwam het onder commando van luitenant-kolonel Rolf Löytved-Hardegg, tot dan bevelhebber van het parachutistenregiment in het bruggehoofd Wessem.
Op het kasteel in Geysteren werd kolonel Erich Walther afgelost door kolonel Rudolf Goltsch, bevelhebber van de 344ste Infanteriedivisie, waarvan enkel de staf nog over was. Hij haalde zijn troepen terug achter de Loobeek, die tussen Overloon en Venray stroomt. De volgende dag kreeg hij order om de noordelijke oever van de beek opnieuw te bezetten. Ondoenlijk, aangezien beek en oevers in het wilde weg waren ondermijnd.
Omdat in de kerktoren van Venray als waarnemingspost werd vermoed, werd de kathedraal van de Peel tot puin geschoten. Behalve omliggende huizen ging ook het meisjespensionaat 'Jeruzalem' in vlammen op. Honderden daklozen vonden onderdak in de kelders van St.-Servaas, een krankzinnigengesticht voor mannen. Zij werden verpleegd door Broeders van Liefde, een Belgische congregatie die kort na de Franse Revolutie was gesticht.
Telde St.-Servaas 850 patiënten, eind 1942 waren daar de 800 patiënten van St.-Bavo in Noordwijkerhout bijgekomen. Het krankzinnigengesticht was op Duits bevel ontruimd. Inclusief de evacué's herbergden de kelders van St.-Servaas plusminus vierduiz mensen. De broeders, die al een wereldoorlog hadden meegemaakt, hadden voldoende proviand ingeslagen om zovelen te spijzigen. Zij kwamen echter zon der water en licht te zitten, nadat Duitsers watertoren en ketelhuis hadden opgeblazen. Om te kunn blijven koken werd de centrale keuken voorzien van stroom die met een oude motor en een fiets werd opgewekt. De fiets werd daartoe op een standaard geplaatst; de motor met een V-snaa op het achterwiel aangesloten. Vrijwilligers trapten zich om be ten het apelazerus. Met pompen werd bovengronds het benodigd water geput.

Schrijnender was de toestand op St.-Anna, een krankzinnigengesticht voor vrouwen. Zij werden verpleegd door Zusters van Lief Behalve eigen patiënten moesten sedert 1943, ook de 450 patiënten zusters en verpleegsters van San ta Maria in Noordwijkerhout wor den gevoed; in totaal zo'n 1.700 personen. In de boerderij van St Anna hadden zich, eind september, de Duitsers genesteld die he geschut bedienden dat in omliggende bossen was opgesteld. Het was Geallieerde vliegers niet ont gaan. Hun bommen troffen welis waar de boerderij, maar ook pavi joens.

Op Terhaegen was een bom midden in een zaal van twintig bedle gerigen ontploft. Allen waren onder het puin bedolven. Ook No tre Dame kreeg enkele voltreffer In dat paviljoen werden onder meer telgen van adel verpleegd. Een van de zusters werd onder ee arduinen trap verpletterd. Tot de slachtoffers behoorden verder ee verpleegster, twee dienstmeisjes en veertien patiënten.

Omdat bombardementen en beschietingen bleven aanhouden, werden de patiënten in de kolenkelders ondergebracht. Alleen de 'drukken' werden onder spanzeil bovengronds verzorgd.

door
JAN VAN LIESHOUT

Terwijl verpleegsters, op donderdag 5 oktober, bezig waren om de 'drukke' patiënten van St.-Vincer te voeden, kreeg het paviljoen de volle laag.

„Er ontstond een vreselijk bloedbad," aldus zuster Laetitiae de Boeck uit Bergen op Zoom, toen 19 en leerling-verpleegster. „Wij moesten lichaamsdelen bijeen rapen. Er was moed voor nodig. On lichtend voorbeeld was echter zuster Marie-Godelieve, een struise Belgische, die in Engeland haar opleiding had genoten. Ze was in Venray directrice van de verpleeg stersopleiding. Een geweldig mens; die ons kon oppeppen. Wa al deden we het in de broek van angst, toch gingen we onder granaatvuur brood halen in het dorp.

„Gelukkig waren er voldoende appels om honger te stillen. Erger was het gebrek aan genees- en ontsmettingsmiddelen. Patiënten konden niet worden gewassen; niet worden verschoond. Ze moesten hun behoefte doen in melktuiten, die tijdens vuurpauzes werde geleegd. Geen gebouw bleef gespaard. Aan de inslagen konden wij horen of het een Duitse of een Engelse granaat was."

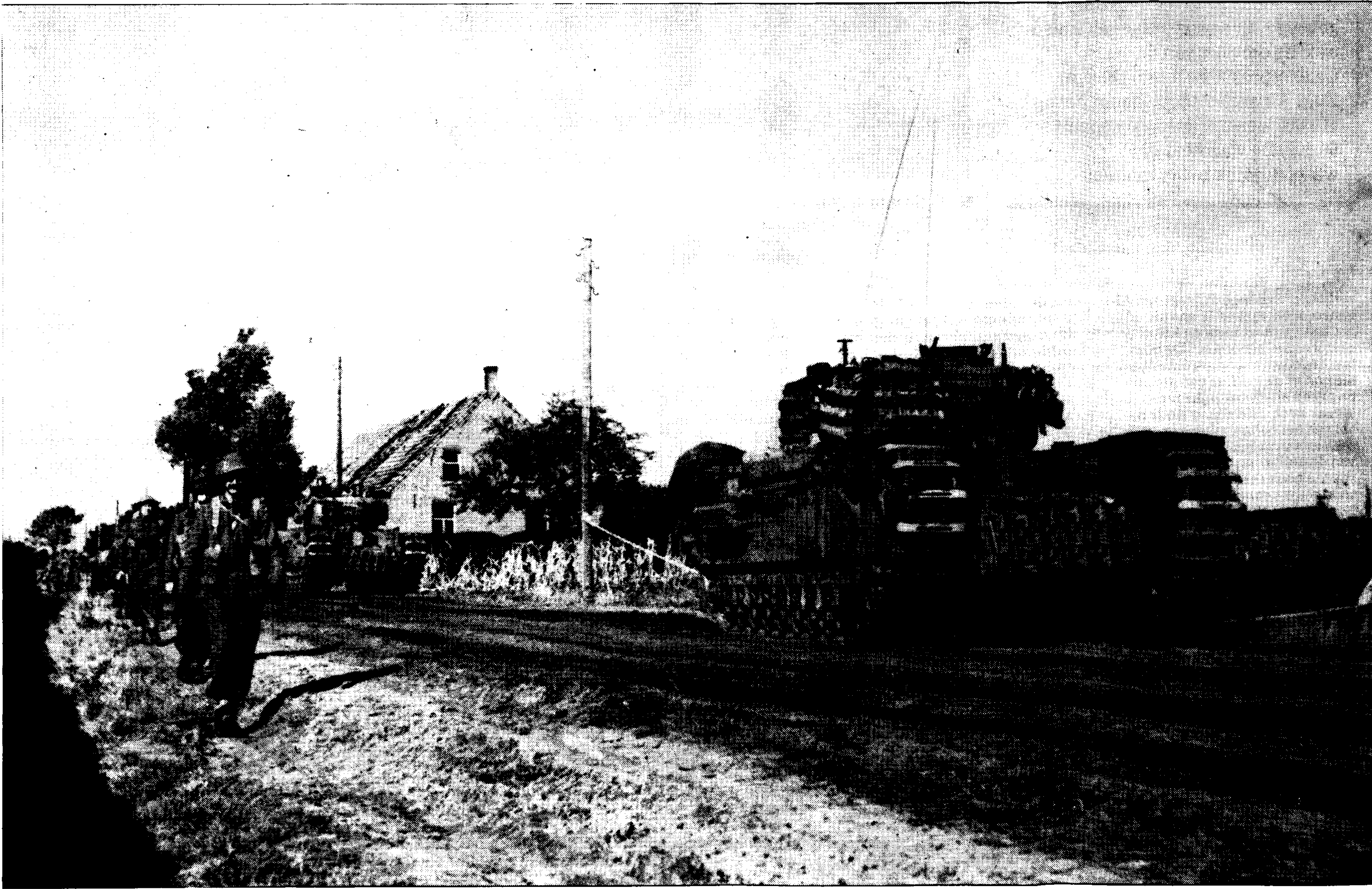
Op 16 oktober, bij valavond, bereikten de eerste Tommies St.-Anna. Ze waren 's morgens in alle vroegte over kapokbruggen de Loobeek overgestoken. Over schaarbruggen volgden de eerste tanks.

Met gevaar voor eigen leven ging een van de knechten, Jan van Kessel, door de vuurlinie met de brief waarin zuster Marie-Godelieve de ridderlijke hulp van de Britse bevelhebber inriep. Het bleek een voltreffer. Binnen de kortste keren was het in de kolenkelders van St Anna een komen en gaan van kolo nels.

Een kolonel van de intendance kwam vragen of er voldoende voedsel was. Een kolonel van de genie kwam kijken of de waterpompen konden worden hersteld. Een kolonel van de geneeskundige dienst kwam de gezondheidstoestand opnemen. Al na de eerste kelder hield hij het voor gezien. Vrouwen zwart als roet, stinkend naar poep en pies, kijvend en krij-

● *Eenheden van het Royal Warwick-regiment trekken door het zwaargehavende Overloon. 'Een tweede Caen', opperden Britten. De bewoners van het dorp op de Brabants-Limburgse grens waren op 27 september, op Duits bevel, geëvacueerd.*

● *Overloon en Venray waren op 12 oktober 1944 de aanvalsdoelen van de Britse 3de Infanteriedivisie. Churchilltanks verleenden ondersteuning.*

1944 - 1994 50 jaar bevrijding

t frontlinie

send dan wel apathisch voor zich uitstarend: oorlogsellende ten top.

Om acht uur in de morgen kwam een tankwagen met water voorgereden. Even later verscheen de kolonel van de geneeskundige dienst met bismuth en lysol. En om tien uur werd onder granaatvuur de lorrie met biscuits, vlees, vis, melk en chocolade gelost.

Een kolonel van Civil Affairs bereidde zuster Marie-Godelieve voor op een algehele evacuatie. Hoezeer die noodzakelijk was, bewees de granaat die in het mortuarium insloeg. De 22 lijken, die men vanwege het granaatgevaar nog niet had kunnen begraven, werden deerlijk verminkt.

In brancard- en vrachtwagens werden, op donderdag 19 oktober, de 450 patiënten van Sancta Maria uit Noordwijkerhout als eersten uit de frontlinie weggehaald. Zij gingen naar huize Padua in Boekel.

Om drie uur was het konvooi terug om 400 patiënten naar het Rijks Krankzinnigen Gesticht in Woensel te brengen. Omstreeks middernacht kwam de karavaan er aan. Gewillig lieten de patiënten zich door het vreemde personeel naar bed brengen. Verpleegsters van Santpoort, die met hun patiënten al eerder naar Woensel waren geëvacueerd, waakten over hen.

Het derde konvooi, op vrijdag 20 oktober, had als eindbestemming de sigarenfabriek van Karel 1 in Eindhoven. De kolonel van Civil Affairs stond erop dat zuster Marie- Godelieve zou meegaan. Hij voorzag problemen.

Eenmaal buiten de muren kreeg de non een beeld van de verwoestingen, die aan paviljoenen, zustersen verpleegstershuis waren aangericht. Hele stukken bos waren verdwenen; bomen ontbladerd en ontbast. Kadavers van koeien. Karkassen van tanks. Uitgebrande boerderijen. Vernielde huizen. Overloon leek onherstelbaar verwoest. Pas bij Oploo begon er alles weer normaal uit te zien.

Ofschoon het Rode Kruis in Eindhoven was verwittigd dat er een konvooi krankzinnigen in aantocht was, bleek in de sigarenfabriek niets geregeld. Een lege zaal vol stro was al wat zuster Marie-Godelieve er aantrof. Ze was met een jeep vooruitgereden, terwijl het konvooi buiten de stad wachtte. De 'Town Major' verwees de vliegende non naar 'Civil Affairs'. De Canadese kolonel, die in Eindhoven met de opvang van vluchtelingen was belast, deelde haar verontwaardiging.

Die liep nog op, toen patiënten in de smalle Korte Havenstraat in Eindhoven uitstapten.

'Dit uur op de koer van Karel 1 is een uur vol bitterheid,' schreef zuster Marie-Godelieve in haar memoires. 'Nu in het daglicht, in een normale omgeving, blijkt hoe ongelooflijk vervuild en verwaarloosd zij er uitzien. De negentien dagen in de koolkelders hebben hun stempel gedrukt op allen; zoiets valt niet te beschrijven. Het ergste is dat er al gauw een oploop is van mensen: mannen, vrouwen, opgeschoten jongens en meisjes en een hele troep kinderen. Het is doodgewoon afschuwelijk. Niemand denkt er aan een vinger uit te steken. Alleen de chauffeurs helpen en de officieren. De kolonel sjouwt met een sloop op de schouders en een majoor heeft een zwaar pak op de rug. De Tommies tillen de patiënten uit de wagen en bij ieder die uitstapt, zusters, verpleegsters of patiënten voel je 't als een zweepslag hoe vuil, hoe onderkomen allen zijn. O, nu de troost van de beschermende duisternis! Maar neen, het onbarmhartig daglicht doet alles uitkomen en steeds komen meer mensen, die elkander toefluisteren de zeer erge dingen die ze zagen. Telkens weer wijst een vinger naar een nieuwe ontdekking van iets zeer triestigs, zeer pijnlijks voor ons. Voor hun is het sensatie, het journaal van een film. Voor ons is het een diepe vernedering,' aldus zuster Marie-Godelieve.

'Ik ben in een onbekend land,' constateerde de non op de terugweg. 'Ik zie alleen de blijde, gelukkige mensen. Ik zie de ongeschonden huizen met de keurige gordijnen. Ik zie de rechte bomen en de verzorgde tuinen. Ik zie nu al hetgeen wij kwijt zijn. Ik zie het met andere ogen dan vroeger. Ik zie het met afgunst.'

De terugtocht was een race tegen de duisternis. 'Aan het front mag geen licht worden gevoerd,' rechtvaardigde de chauffeur zijn snelheid. Met een zaklamp belichtte de andere officier de ruïnes van een kerk. Vermeend Venray bleek Overloon te zijn. Stapvoets reed de jeep tussen de witte linten, waarmee mijnenvelden waren gemarkeerd.

Bij aankomst op St.-Anna ontwaakte de Duitse artillerie. Granaten floten over de ruïnes van de paviljoens. Zoeklichten boden een apocalyptische aanblik. Bij kaarslicht in een van de kolenkelders bracht zuster Marie-Godelieve verslag uit. Voorts werden de voorbereidingen getroffen voor het laatste en moeilijkste transport; dat van de 'allerdrukste' patiënten van St.-Vincent en de tb-patiënten van St.-Benoit. Zij moesten liggend worden vervoerd.

Eén voor één werden zij uit de kelders getild. Sommigen waren nog versuft van de medicamenten; anderen raasden en tierden. Hun geschreeuw werkte soldaten op de zenuwen. Dat deden ook de granaten. Uren stonden de dertig ambulancewagens en de vijftien lorries in de laan, die de Overloonseweg met de Maasheeseweg verbond. Herhaaldelijk moesten chauffeurs in dekking.

Weer werd zuster Marie-Godelieve gevraagd het konvooi te vergezellen. Over vervoer terug hoefde zij zich geen zorgen te maken. Spontaan bood generaal Whistler zijn wagen met chauffeur aan.

Bij terugkeer werden onder haar commando de kelders schoon gemaakt voor de opvang van patiënten van St.-Servaas, dat eveneens werd geëvacueerd. Eerst vertrokken de 2.500 burgers; vervolgens de 1.500 patiënten. Ze werden ondergebracht in de Van Hornekazerne in Weert; later in Belgische gestichten van de Broeders van Liefde.

Op 25 oktober begon de evacuatie van Venray, dat op papier plusminus 16.500 inwoners telde, maar inmiddels ook enkele duizenden evacué's uit omliggende dorpen herbergde. In een brief zette burgemeester mr. A.H.M. Janssen de noodzaak van de evacuatie uiteen. Gezien de grote verwoestingen leek hem een herstel van de getroffen woningen vóór het aanbreken van de winter niet mogelijk. Bovendien vreesde hij een gebrek aan brandstoffen en voedsel, waardoor de gezondheidstoestand van de bevolking zou worden bedreigd.

Engelsen konden voldoende voertuigen vrijmaken, omdat na de bevrijding van Venray een gevechtsstop tussen Peel en Maas was afgekondigd. Op bevel van Eisenhower had de strijd om Scheldemonding 'absolute prioriteit' gekregen. De frontlinie liep toen van Maashees in een flauwe bocht om Venray naar Griendtsveen, langs het Deurneskanaal en de Noordervaart naar Nederweert. Zij werd bezet door de Britse 11de Tankdivisie en de Amerikaanse 7de Tankdivisie.

De Amerikanen werden volkomen verrast door het Duitse XLVIIste Pantserkorps van generaal Heinrich Freiherr von Lüttwitz, dat op 27 oktober 1944 de 'slapende' Peelsector binnenviel. In alle vroegte staken Duitse tanks ten oosten van Meijel het Deurneskanaal over en ten zuiden van Ospel de Noordervaart. Bij valavond waren overgangen tot een stevig bruggehoofd verenigd. De Duitsers heroverden Liessel (tussen Meijel en Deurne) en Willemsveen (tussen Meijel en Asten).

IJlings werden de Britse troepen teruggehaald die na de bevrijding van Venray van Oost-Brabant naar West-Brabant waren gedirigeerd.

Dat ontging de opperbevelhebber van het Duitse Westfront, veldmaarschalk Gerd von Rundstedt, die met het offensief in Oost-Brabant de druk op het Duitse Vijftiende Leger in West-Brabant en Zeeland had willen verlichten. Daarom gaf hij bevel het offensief te staken en werd het pantserkorps teruggetrokken.

Ten koste van zware verliezen bevrijdden Canadezen, op 1 november, westelijk Zeeuws-Vlaanderen en een week later Walcheren. De Schelde was weer toegankelijk; vanwege het mijnengevaar echter nog niet bevaarbaar. Pas op 26 november zouden de eerste kustvaarders de haven van Antwerpen binnenvaren, twee dagen later de eerste zeeschepen.

Met de zuivering van de Westelijke Maasoever werden nu twee Britse legerkorpsen belast; zes divisies in totaal. Op 14 november 1944 zette het XIIde Legerkorps tussen Wessem en Nederweert de aanval in; op 18 november nam het VIIIste Legerkorps tussen Nederweert en Cuijk het initiatief over.

Met mijnen stopten Duitsers spitsen. Hun 'Riegelminen' reten tanks als sardineblikjes open; hun 'Schützenminen' rukten voeten van infanteristen af. Vergeefs probeerden zij zich in te graven. In een mum stonden schuttersputjes onder water. November 1944 was de natste maand van de eeuw.

Desperaat pasten Duitsers de verschroeide-aarde-taktiek toe. Kerktorens en molens werden opgeblazen, opdat ze niet als uitkijkposten zouden kunnen worden gebruikt.

Zware verliezen leden de Britten bij de ontruiming van de kastelen van Geysteren en Broekhuizen. Fallschirmjäger verdedigden de burchten als forten.

Gering waren de verliezen bij de verovering van het bruggehoofd Blerick, dat in een bocht van de Maas is gelegen. Van oever tot oever was een tankgracht gegraven. Ervoor en erachter waren mijnenvelden en prikkeldraadversperringen aangelegd. Een bataljon Fallschirmjäger, versterkt met genie-eenheden, was met de verdediging belast. Het kreeg artillerie- en mortiersteun van de oostelijke Maasoever. De bruggen over de Maas waren, op 25 november, opgeblazen.

De Britse 44ste Infanteriebrigade moest het Duitse bruggehoofd onschadelijk maken. Zij kreeg de steun van twee eskadrons vlegeltanks, een eskadron brugleggende tanks en een regiment carriers, waarmee infanteristen zouden worden vervoerd.

Omdat een nadering vanuit de bossen tussen de spoorbanen Venlo-Eindhoven en Venlo-Nijmegen voor de hand lag, liet de commandant van de 44ste Infanteriebrigade, brigade-generaal Cumming-Bruce, in de nacht vóór de aanval luidsprekers in die sector geluiden van tanks verspreiden. Geschut dat daarop reageerde werd terstond buiten gevecht gesteld.

Toen de Duitsers, op 3 december 1944, in de gaten kregen dat de werkelijke aanval uit het Westen kwam, hadden vlegeltanks reeds wegen naar de tankgracht gebaand en brugleggende tanks de tankgracht overbrugd, waardoor carriers met infanteristen ('Kangaroos') en vlammenwerpende Churchilltanks ('Crocodiles') konden doorkomen.

Omstreeks vier uur die middag was Blerick bevrijd. De Maas was frontlinie. De tweede fase van de bevrijding van Limburg was volbracht. Er waren slechts weinigen om dat te vieren. Velen waren geëvacueerd, anderen bruut naar Duitsland weggevoerd. De ravage was enorm. Peel- en Maasdorpen in Midden- en Noord- Limburg behoorden tot de zwaarst gehavende gebieden van Nederland.

● *Nipt kon de Schotse 15de Infanteriedivisie de Amerikaanse 7de Tankdivisie ontzetten, nadat het Duitse XLVIIste Pantserkorps, op 27 oktober 1944, de 'slapende' Peelsector was binnengevallen. Kinderen delen in de 'sweeties' van Tommies en Yankees.*

● *Korporaal Jaques uit Wakefield, nabij Leeds, tilt Maria Barents-Litjens uit Venray van de militaire vrachtwagen, waarmee zij eind oktober 1944 uit de frontlinie was gehaald. Zij vond met haar dochter en haar vijf maanden oude kleinkind onderdak bij een boer in Bakel.*

● *Biscuits voor de kinderen, die na de Britse belegering van Blerick werden geëvacueerd. Er kon amper een lach van af.* Foto's: Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum Overloon.

● *Vanaf 3 december 1944 was de Maas in Midden- en Noord-Limburg frontlinie. Als laatste was het Duitse bruggehoofd bij Blerick gevallen. Vele bevrijden zochten een heenkomen in het zompige achterland.*

CD-ROM STUNT!! Mad Dog McCree II* ƒ 100,-; Rebel Assault ƒ 75,-; Mega Race ƒ 50,-; 4-pack "CCC" Shareware ƒ 49,95. "CCC-clubleden 10% extra korting. Nog geen lid? Vraag info! CompTEC, Akerstr. Nrd. 188 (t.o. Gamma) Hoensbroek. ☎ 045-231897.

Te koop ATARI 1040 STFM plus monitor, printer, star LC10, pr.n.o.t.k. Telef. 045-412904.

Te koop NIEUW 386SX40 250MB 3.5 drive SVGA kl. mon. + extr. 045-424378.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 65,-. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. ☎ 045-213879.

Goede KLEUREN-TV'S, met garantie, grote sortering v.a. ƒ 95,-. TV-Occasion centrum Geel, meer dan 30 jaar. Grasbroekerweg 25, Heerlen. 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 60,- met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met txt v.a. ƒ 250,- o.a. Philips/Blaupunkt. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 H'heide. ☎ 045-213432.

Te koop MINI LCD kl. mon. ingeb. luidspreker voor op videocamera, voeding 6 Volt, type Sony XV-M30E, ƒ 450,-. Tel. 04492-1009.

Wersi ORGELS & Keyboards. Muziekhuis Guus Arons, Heerlen. Honigmanstr. 5-7, 045-717155 (ook voor keyboardlessen).

Te k. electronisch ORGEL merk Yamaha, ƒ 500,-. Kloosterlaan 22, Schinveld.

FENDER Stratocaster Sunburst, bwj. '75 met koffer, vr. pr. ƒ 1.450,-. ☎ 045-464618.

Te koop electr. ORGEL Yamaha m. dubbel manuaal en ritme. Tel. 04498-54324.

Sjpass, joeks en tröte kapel zoekt nog TROMPETTISTEN plus slagwerker voor het komend carnavalsseizoen. Telef. 045-252870.

Te koop 2 ACCORDEONS electr. slagwerk en triments Roland RA 50, met versterker merk Selmer Jarit Mutval en standaard voor accordeon, geheel compleet set. Tevens grote box, geheel compleet. Tel. 045-421574.

Te koop Duitse PIANO ƒ 1.600,-. Tel. 045-412273.

Te k. 5-delig DRUMSTEL, merk Yamaha, i.z.g.st. Telefoon 045-752259.

Een fijne hobby voor de lange wintermaanden: speel KEYBOARD of electronisch orgel. Lessen gegeven door gediplomeerd leraar. Inl. 045-322813.

Kunst en Antiek

Antiekbeurs Kerkrade

30 sept. + 1 en 2 okt. - Rodahal
met standhouders uit geheel Nederland
vr. 19-22 - za. 14-22 - zo. 11-18 uur.
Org.Buro I.R. Bezemer. Tel. 076-657508.

Antiek SIMONS gespecialiseerd in noten, grenen, eiken antieke meubelen, lampen, klokken enz. Dorpstraat 45A, Nuth (in het centrum t.o. kerk). ☎ 045-243437. Een begrip voor de regio!

HUMMEL-BEELDJES te k., 15/I, 27/III, 82/II, 85/II, 311, 437. Alleen bellen tussen 14.00 en 19.00. Telefoon 045-258311.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Braderieën/Markten

Div. mooie 2-ZITTERS, ook in rundl. v.a. ƒ 95,-; eethoeken: barok en klassiek en moderne reeds v.a. ƒ 65,-; Venetiaanse zilverkast in wortelnoten van plm. ƒ 10.000,- nu ƒ 2.995,-; rundl. bankstellen v.a. ƒ 395,-; porcelein en zilverkasten, dressoirs en buffetten, keuze uit meer dan 100 stuks, zeer aparte beelden enz. enz. (wij hebben overwegend het zeer aparte dat door zijn zeldzaamheid waardevol blijft). Betaling binnen 6 mnd. is contant, ook! ruilen wij uw oude spullen in aan hoogste waarde. Meubelhal, Oude Maastrichterweg 27, Geleen (deze weg loopt parallel met Rijksweg Nrd., let op videotheek de Kijkdoos, daarchter is de hal).

Te huur DRAAIMOLEN etc. m. toezicht, concur. prijs. Mevr. A. Gillissen-Vleugels. Tel. 045-315378.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Te koop gevr. exclusieve second hand DAMESMODE, het liefst topmerken. Bel voor inl. 045-716688.

Telecommunicatie

Te k. Siemens AUTOTELEFOON, inbouw/portable incl. zaktelefoon, gesch. voor NL/ België/Lux. nw.pr. ƒ 7.000,- nu voor ƒ 1.000,-. 046-748183.

Te koop pocket AUTOTELEFOON. Telefoon: 046-520594.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966

Diversen

Verpleegsterskleding

Broeken en jasjes
jurken en schorten
Diverse modellen van topmerk.
Normale prijs ƒ 89,50/ƒ 79,50/ƒ 75,-/ƒ 69,50
Nu voor ƒ 45,-.
Wijzenbeek Werkkledingsshop, Corneliuslaan 24/26, Heerlen/Heerlerheide. Tel. 045-220769. Dond. koopavond.

Problemen met uw gewicht?

Ik ben in 2 weken 6 kg kwijt en over mijn hele lichaam 86 cm. Dit is geen grap. Bel Bianca 045-330184.

Te k. witte BRUIDSJURK met toebehoren maat 36 en tienerkamer. ☎ 045-275202 na 18 uur

Te k. SPINNEWIEL type "Schippertje", merk Louet met wolhaspel, als nieuw. Telef. 04406-12262.

Weg. omst.heden te k. 4 Golf II BANDEN met velgen; crossfiets; piano (antiek); wasmachine. 04454-66296.

ORGEL Eminent 2000 Grand Theatre, nw.pr. ƒ 18.000,-; Passap Breimach. m. veel acc.; Mechelse kast, t.e.a.b. 045-223165.

Te koop oudere dames-. en HERENFIETS. Tevens ijskast. Tel. 045-319778.

SALONTAFEL, 4 laden, dressoir, beide licht eik. ƒ 1.500,-; zonnebank en hemel 24-lamps! ƒ 2.000,-; betonmolen ƒ 400,-; Zündapp GT50 ƒ 600,-; racefiets Peugeot ƒ 200,-; lavagrill (zeer goed) ƒ 350,-; Buickcentury '80 stationw. ƒ 3.000,-; Astra satelite-ontvanger en schotel ƒ 450,-. Tel. 04406-12820.

Te koop SCHEMERLAMP smeedijzer met kap; schemerlampvoet koper 40 cm; electr. typemach. A3 breed; wagen; Betamax videorecorder; grenen keuken-eethoek hoekbank, tafel, stoelen, bank; hanglamp met pendel; hanglamp smeedijzer; radio met platenspeler; kandelaars, hout, koper, ijzer; tuinmeubelen, keukenspullen; openhaardkachel gietijzer; tonstofzuiger; naaimachine; koffiezetapparaat met klok. Div. mtn. LLs met schoenen. Verkoop alleen zaterdag van 18.00-19.00 uur. Doverau 1, Terwinselen.

Is VEILIGHEID te koop? Ja zeker! Uw winkel/woning compl. beveiligd incl. meldkamer Uneto nu ƒ 1.395,-. Wij drukken elke offerte! Landel. 24 uur service. 06-52761888.

Zonnebank/-hemel

Te koop Philips SUNMOBILE (opvouwbare zonnehemel) z.g.a.nw., prijs ƒ 1.250,-. Telefoon: 046-521443

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten.

In de Witte Hal

Met volledige garantie en service!
Koelen-vriezen-wassen-hifi-stereo-kleurenTV-video's etc. waar nieuwe, licht-beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst....

60% korting

OP = OP. Slechts enkele stuks!

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

BLUE AIR KOELKAST
RF 271 ruime inhoud van 270 liter, drie sterren vriesvak met laden, automatische ontdooiing, verstelbare rekken.
GEEN ƒ 1.149,- OF ƒ 949,- MAAR:
ƒ 599,-

INDESIT WASAUTOMAAT
WE 1200, 1200 toeren centrifuge, kl. wasjes, 14 wasprogramma's, energie spaarprogramma, regelb. thermostaat.
GEEN ƒ 1.299,- OF ƒ 998,- MAAR:
ƒ 799,-

ELECTROLUX MAGNETRON
EME 2359 kompl. met bruineringsgrill, 27 ltr inhoud, 800 watt vermogen, aparte ontdooistand, digitale tijdsinstelling.
GEEN ƒ 899,- OF ƒ 799,- MAAR:
ƒ 399,-

ZANKER DIEPVRIESKAST
GS 125 diepvrieskast met lades, energiezuinig, ruime inhoud, snelvriesschakelaar, krasvrij bovenblad.
GEEN ƒ 1.099,- OF ƒ 799,- MAAR:
ƒ 499,-

BLAUPUNKT KTV
PS 55-21 grootbeeld, afstandsbediening, 99 kanalen, teletext, menusturing, sleeptimer.
GEEN ƒ 1.799,- OF ƒ 1.199,- MAAR
ƒ 998,-

JVC VIDEORECORDER
HRD 770 inclusief afstandsbediening, 40 voorkeuzezenders, timer voor 8 programma's, stilstaand beeld
GEEN ƒ 899,- OF ƒ 798,- MAAR
599,-

SONY MUSIC CENTER
MHC 1700 versterker 2x 40 watt, digitale tuner met voorkeuzezenders, dubbel cassettedeck, met autoreverse, programmeerbare CD
GEEN ƒ 1.699,- OF ƒ 1.199,- MAAR
ƒ 899,-

PHILIPS PORTABLE CD
AZ 6897, CD-speler met radio, inclusief hoofdtelefoon, shuffle play, programmeerbaar, inclusief adaptor
GEEN ƒ 565,- OF ƒ 349,- MAAR
ƒ 199,-

WITTE HAL
SITTARD, Bergerweg 51-53, telef. 046-518162.
HEERLEN, Heerlerbaan 273, telef. 045-426842.
MAASTRICHT, Scharnerweg 66-70, telef. 043-633162.

IJSK. gasf. ƒ 95,-; wasaut. ƒ 175,-; dieprvr. ƒ 175,-; wasdr. ƒ 175,-. 045-725595.

Te k. Bauknecht WA6800 WASMACHINE, i.z.g.st., vr. pr. ƒ 275,-. Tel. 045-753709.

Te koop DIEPVRIES, tafelmodel ƒ 200,-. Telef. 045-721988.

Te koop grote IJSKAST v.d. horeca, ook gesch. als diepvries 4-drs., vr.pr. ƒ 750,-. Telef. 045-323171.

Opleidingen

Rij-instructeur/trice

Vraag onze gratis studiegids aan.
ROC Heerlen, ☎ 045-224556 of 045-258398.

Bevoegd
pianodocent
geeft pianoles. Info Henri Nijsten, 045-275272.

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCHMANN & ZN voor al uw rijbewijzen en chauffeursdiploma's. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Start 2 daagse theoriekursus voor auto en motor op 17-10 + 18-10 en op 18-10 examen al vanaf 17 jaar mogelijk. Verkeersschool WISCHMANN & Zn. Telefoon 045-321721.

HOEDEN, leer zelf hoeden maken op ma.-, di.-, woensdagavond. 4 lessen ƒ 60,-. Info 045-742373

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Autorijden uw leukste hobby? Rijden met moderne simulator ook? Lijkt ANTISLIP-INSTRUCTEUR u een heel fijn beroep? Haal dit diploma dan in twee maanden! Bel tot 21.00 uur. De Kaderschool: 04998-99425 of 043-259550.

VERKEERSDOCENT is een nieuw beroep met toekomst. Wilt u voor de klas? Heeft u al wat ervaring met lesgeven? Haal dan het Kaderschool-diploma! Vraag info en studiegids. Bel 04998-99425 of 043-259550

Binnenkort start de opleiding tot EXAMINATOR in het verkeer. Aan deze exclusieve opleiding kunnen slechts een selectief beperkt aantal cursisten deelnemen. Voor informatie en studiegids kunt u bellen naar De Kaderschool: 04998-99425 of 043-259550.

Rijles

ANWB Autorijleskampen

De ANWB organiseert een unieke rij-opleiding.
Afhankelijk van de duur van de test, duurt de opleiding tussen de 8 en 14 dagen inclusief het CBR-examen.
Meer weten bel nu de ANWB: 06-8991161.

Huwelijk/Kennismaking

Franstalige MAN, werkt 1 week per maand in Nederland, zoekt een vrouw van 30-45 jaar, liefst niet rokend. Huidskleur, gebonden of ongebonden geen bezwaar. Reacties met tel.nr. naar Postbus 686, 6400 AR, Heerlen.

Weduwe 65+ zoekt spontane VRIEND, geen uitgaanstype. Br.o.nr. B-06012, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Engelst. Zakenman zkt. VROUW 30-40 jr., n-rok. v. vriendschap. Br.o.nr. B-06018, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Zuid-europees man, 35 jr. zkt. MEISJE/vrouw tot 35 jr. lfst. Frans-talig v. vriendsch., later evt. relatie. Br.o.nr. B-06019, Limb. Dagbl., Postb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Alleenstaande VROUW, 67 jr 1.65 m, slank, zonder kind., z.k.m. gezellige, rustige alleenst. heer, 65-75 jr. liefst n.roker v. ser. relatie. Br. liefst met foto en tel.nr. Br.o.nr. B-06021, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Nette jongeman 41 jr. met vast werk, zoekt JONGE-VROUW 35-42 jr. br. m. foto n. Br.o.nr. B-06035, L.D., P. b. 2610, 6401 DC Heerlen.

Aantrekkelijke Russische dames v.a. 20 jr. z.k.m. ser. partner. Gratis fotobrochure. "INTEREL" 045-461648.

Jongeman, 36 jr., gesch., eigen won. en goede v.baan, is na een diepe teleurstelling op zoek naar een nwe. v. rel. Ben je huis., rustig en serieus, geen uitg.type en vooral trouw en eerlijk, houd je veel v. dieren, wil ik het wellicht m. jou proberen. Schroom niet om te reageren, want ik verzeker je dat je er absoluut geen spijt van zult krijgen. Ik zelf ga uit van een vrouw tussen de 30 en 41 jr. Gesch. is geen probleem en de huidskleur is voor mij niet belangrijk. Je brief m. foto op erewoord retour. Br.o.nr. B-06029, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Vrouwelijke leden hebben wij genoeg, wij zoeken nog enthousiaste alleenstaande MANNEN tot 55 jaar. Tel. info: Single Club Contini. 046-522094 of Br.o.nr. B-06031, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

VROUW 29 jaar heeft een ziekte waardoor ze in een rolst. zit, zkt een begripvolle man tot 35 jr. om 'n (vriendschap) rel. mee op te bouwen. Br.o.nr. B-06036, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Jongeman 21, zoekt MEISJE met donkere huidskleur om een serieuze relatie op te bouwen. Br.o.nr. B-06023, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Huwelijksbureaus

Partnerkeuze

van uitstekend maatschappelijk niveau
Al 12 jaar vindt ruim 75% een levenspartner, via unieke PERSOONLIJKE bemiddeling.
Betrouwbaar, beter en toch betaalbaar.
Bel vrijblijvend:
Heerlen e.o.: 045-726539 Mevr. Luchtman
Roermond e.o.: 04750-15534 Mevr. Nabarro
GRATIS BROCHURE: Postbus 5050, 6401 GB Heerlen.
Postbus 525, 6040 AM Roermond.

Mens en relatie

Erkend AVR, een brancheverenigıng met vertrouwen van het Ministerie van WVC!
Kerstreis Londen/bridge/wandel/ tennis/ Antwerpen

CUPIDO brengt u bij elkaar! Indien gewenst reeds binnen 1 week uw eerste contact. Vraag gratis en vrijblijvend de folder aan: 03451-11486 (automatisch) of 03451-31364 (telefoniste). 24 uur per dag, 7 dagen per week. Cupido: erkend, voordelig en één van Nederlands grootste relatie-organisaties.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Mode Totaal

Excl. DAMESMODE mt. 36-42 van o.a. Sheila de Vries, Marc Cain, Karl Lagerfeld enz., weinig gedragen, aantrekkelijke prijzen. A.V. boektiek. Tel. 045-427383.

Te koop gevr. exclusieve second hand DAMESMODE, het liefst topmerken. Bel voor inl. 045-716688.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Bel de Vakman

STUCADOOR kan nog werkzaamheden aannemen. ☎ 045-460805.

Voor SIERBESTRATING, terras, oprit enz. erkend Stratenmakersbedrijf Nico Gerards. Vrijbl. prijsopgave en advies. Tel. 045-313956.

Voor het aanleggen of vernieuwen van uw OPRIT of terras. Bel voor een vrijbl. prijsopgave: Fa. Gebr. Pinckers, Maastrichterwg. 1, Valkenburg. 04406-12991.

LOODGIETER voor badkamer, keuken, riolering, C.V. Vrijbl. prijsopg. 045-352044.

NEW LOOK BV Landgraaf. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154. Fax 323452.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/ offerte. Bel 045-453818.

Riet- en BIEZENSTOELEN, vernieuwen ƒ 50,- per stuk, met garantie. Telefoon 043-435761 b.g.g. 646919.

Gaat U VERHUIZEN. Bel 046-377122, wij verhuizen U tegen een betaalbare prijs.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

INSTALLATEUR biedt zich aan voor alle voorkomende werkzaamheden betreffende gas, water, sanitair evt. loodgieterswerkzaamheden. Telef. 046-743252.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massa-geped.- stoelen, beursmod. Tel. 04923-66561.

Radio e.d.

HB SOUND Service ruimt op!!!! Te koop diverse hifi en PA apparatuur. Tel. 045-463366.

Te k. Pioneer STEREO-TOREN, 2 jr. oud, nw.pr. ƒ 3.200,- nu ƒ 1.000,-. Tel. 045-251060.

Computers

CPC Kerkrade, COMPUTERS nieuw en gebruikt. Niersprinkstr. 61. Tel. 045-351588.

Nieuwe COMPUTERS voor een gebruikte prijs. Muziekhuis Guus Arons, Heerlen. 045-717155 (ook voor midi-muziek-computerles).

Te koop grote partij nieuwe DISKETTES 3.5 DD ƒ 0,50 p.st.; 5.25 HD ƒ 0,25 p.st.; 5.25 DD ƒ 0,15 p.st. Voor inlichtingen: 045-327421.

Van part. te koop: SOFTWARE Corel Draw 3.0, engelse versie, in orig. verpakking. Tel. 045-441407.

Te koop AMIGA 500 met modilator en diskettes, ƒ 350,-. Tel. 045-214699.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 60,- met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met txt v.a. ƒ 250,- o.a. Philips/Blaupunkt. Radio/TV FRANK BV, Bokstr. 33 H'heide. ☎ 045-213432.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Deelnemers gevr. voor ROMMELMARKT: zo. 9 okt. Ubach over Worms in Sporthal Terwaerden. Inl. 045-324112.

GSM, Erricson, GH 198 incl. bureau- en autolader, 3 mnd oud, ƒ 1.000,-. 06-53161006/ 045-455084.

Muziek

Professionele geluidsinstallaties

te huur complete sets v.a. ƒ 69,- per dag.
Inl. of gratis brochure: ☎ 045-257848.

American GUITARS, Gibson, Fender, Ovation, Gretsch. Unieke collectie! Guitarshop, Honigmanstraat 5-7, Heerlen. 045-717155.

KLASSIEKE gitaren. Grote collectie, Hanika, Alhambra, Bernabe, Juan Salvador, Fender, Seagull, Godin, Yamaha, Gibson, Ibanez, Epiphone enz. Guitarshop, Honigmanstraat 5-7, Heerlen, 045-717155.

Gebruikte PIANO'S, div. prijsklassen, voll. garantie. Muziekhuis Guus Arons, Honigmanstr. 5-7, Heerlen. 045-717155.

Diverse gebruikte KEYBOARDS. Muziekhuis Guus Arons, Heerlen, Honigmanstraat 5-7, 045-717155.

PIANO'S, vleugels, nieuw en gebruikt, garantie en service. Klavier, Rijksweg Zuid 170, Sittard. Tel. 046-526426. Tevens verhuur.

Kunst en Antiek

Komt U eens vrijblijvend kijken naar onze enorme collectie ANTIEK o.a.: kasten, tafels, stoelen, klokken, brons, koper, tin enz. Wim Scheepers, Panheelderweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-WONEN en Ariadne vindt u bij Interart Antiek Simpelveld. Irmstraat 64. Telef. 045-443161. Eigen restauratie en logerij. Maandag gesloten, donderdag koopavond.

De grootste keuze en de beste kwaliteit in ANTIEK vindt U alleen bij: Wijshoff Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek. Tel. 045-211976, geopend dond., vrijd. en zat.

Ant. Biedemeier FAUTEUIL met roosjes en 17e eeuwse dekenkist. 04498-53059.

Natuurmonumenten laat 'de hei' zo ongeveer zoals hij is

„Nee, we zetten geen groot hek om de Brunssummerheide en de Schinveldse Bossen." Inspecteur Clé Molle van de Vereniging Natuurmonumenten in Noord-Brabant en Limburg hoopt mogelijke argwaan tegen de nieuwe beheerder van het gebied weg te nemen.

● *Inspecteur Clé Molle (rechts) van de Vereniging Natuurmonumenten in Noord-Brabant en Limburg en voorlichter Natuurmonumenten John Meulensteen vlak bij het bezoekerscentrum Schrieversheide.*

Natuurmonumenten gaat het natuurgebied van 1300 hectare in het hartje van het dichtbevolkte Oostelijk Zuid-Limburg beheren, tenminste als ook de gemeenteraden van Heerlen, Landgraaf, Brunssum en Onderbanken daarmee dit najaar instemmen.

Sommige joggers, mountainbikers maar ook andere gebruikers van de Brunssummerheide en Schinveldse Bossen kijken met enige scepsis naar de Vereniging Natuurmonumenten. Dat bleek op informatie-avonden die over de voorgenomen overdracht gehouden zijn. Molle kijkt daar niet van op. Ook bij de overdracht van andere natuurgebieden kreeg hij die reacties.

Molle: „Alleen om Nationaal Park De Hoge Veluwe staat een hek. Daar betalen bezoekers dan ook entree." Maar ja, De Veluwe is een gebied van vijfduizend hectare. En daar in de buurt wonen hooguit veertigduizend mensen, zo erkent Molle.

Een blik op de plattegrond van de regio leert dat De Brunssummerheide ingeklemd ligt tussen de gemeenten Brunssum, Heerlen en Landgraaf. Dan heb je het over een kwart miljoen inwoners die het met een kleine vijftienhonderd hectare moeten doen.

En Natuurmonumenten is tenslotte een natuurbeschermingsorganisatie. Gaat die niet strenge richtlijnen invoeren om de mensen weg te houden uit het kwetsbare gebied? Inspecteur Molle gaat er eens goed voor zitten in bezoekerscentrum Schrieversheide: „Kijk, wij zijn hier gewoon te gast. De overdracht door het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg moet nog plaatsvinden. Het zou arrogant zijn om nu al heel gedetailleerd te vertellen wat er met het gebied moet gebeuren. Maar los daarvan zal er niet veel veranderen. We nemen namelijk het oude beheersplan van de Taakopdracht Recreatie als uitgangspunt."

Uit de woorden van Molle en Natuurmonumenten-voorlichter John Meulensteen blijkt dat mountainbikers, joggers en andere gebruikers zoals de zweefvliegclub en Nonke Buusjke niet veel te vrezen hebben. Molle: „Op Schiermonnikoog dat grotendeels onder ons beheer valt, zijn ook nog gewoon kokkelvissers actief." Aan bestaande rechten tornt de vereniging meestal niet. Molle: „Met alle gebruikers zal in ieder geval overleg plaatsvinden."

Blijft toch de vraag of een steeds drukker bezocht gebied als de Brunssummerheide de druk van de recreanten aankan zonder extra regels. Volgens Molle doet het aantal er eigenlijk niet zo toe: „Niet het aantal bezoekers is bepalend voor de druk op een gebied maar hun gedrag."

Hij haalt het voorbeeld aan van de Overasseltse en Hatertse Vennen bij Nijmegen. Molle: „Dat was een aantal jaren geleden een volkomen afgekloven gebied, terwijl er niet meer dan een paar duizend bezoekers per jaar kwamen. Nu komen er een paar honderdduizend en toch ziet het gebied er beter uit. Dat betekent wel dat er een goede indeling in zones, begeleiding van de recreatie en toezicht nodig is."

Reden waarom Natuurmonumenten het bezoekerscentrum Schrieversheide gaat exploiteren. In hun jargon noemen Molle en Meulensteen Schrieversheide 'een concentratiepunt'. Dat houdt in dat zich daar bezoekers concentreren. Velen daarvan parkeren hun auto daar in de buurt en komen, zeker op een lekker warme dag, niet veel verder dan de terrasjes. Met eventuele verstoring van de natuur valt het dan wel mee. Als in de toekomst nog meer mensen al dan niet met hond of kinderen willen fietsen of wandelen bij Schrieversheide bekijkt Natuurmonumenten

door JAN HENSELS

of er elders mogelijk nog een uitzicht- of concentratiepunt moet komen. Op dergelijke plekken geeft Natuurmonumenten tevens voorlichting over natuurbehoud. Molle en Meulensteen zijn ervan overtuigd dat de bezoeker zorgvuldiger omspringt met 'zijn' bos als hij of zij er meer over weet.

Molle is over het algemeen positief over de gemiddelde recreant: „Het gros vraagt een gastheer. Met 970 van de duizend bezoekers heb je nooit problemen. Die lijnen de hond aan en stellen vragen over paddestoelen in het bezoekerscentrum." Voor die andere dertig, die stropen, vernielingen aanrichten, de hond los laten lopen en wat al niet meer, is volgens Molle wel toezicht nodig. „Daarover zal overleg met de gemeenten in de regio plaatsvinden."

De inwoner van de stedelijke agglomeratie die Heerlen, Brunssum, Kerkrade en Landgraaf is, hebben niettemin een van de grootste aaneengesloten stukken groen van Zuid-Limburg aan de voordeur.

In het Handboek van Natuurmonumenten wordt het gebied omschreven als 'een van de grootste aaneengesloten boscomplexen in Zuid-Limburg.' Sommige natuurliefhebber noemen de Brunssummerheide geringschattend 'een stadspark'. De echte freak wil niets weten van fraai aangelegde paadjes, uitgezette wandel- en fietsroutes en bezoekerscentra. Molle: „Voor de echte natuurfreak zijn de Ardennen nog niet goed genoeg. Die gaat naar de Galapagoseilanden en zelfs daar ben je niet helemaal alleen. Probleem in Nederland is de massaliteit; je bent nergens alleen. Dat betekent dat je wat regels moet maken zodat de voetganger niet onder het stof thuiskomt door voorbij galopperende paarden."

Aanvankelijk bestond vooral van de zijde van Brunssum en Landgraaf wat scepsis over de overdracht aan Natuurmonumenten. Die gemeenten wilden enkele stukken groen zelf houden. Molle kan begrip opbrengen voor die reactie van beide gemeenten, maar is blij dat nu een groot aaneengesloten stuk onder één beheer komt te vallen. „Een gemeente is een veelkoppig monster die ook moet bouwen en met werkgelegenheid rekening moet houden. De gemeente Zeist heeft om die reden uit een soort zelfbescherming de Zeisterbossen aan het Utrechts Landschap verkocht. Die gemeente is daar blij om. Nu komt er niet om de vier jaar bij het aantreden van een nieuwe raad die discussie over bouw van bungalows in de bossen."

Volgens Molle is door gericht aankoopbeleid en goed beheer door de Taakopdracht Recreatie de kwaliteit van de natuur verbeterd. Meulensteen: „Het probleem met Limburg is dat de natuur in zoveel kleine stukjes is verdeeld. Het is allemaal erg versnipperd." De Brunssummerheide en Schinveldse Bossen vormen volgens Natuurmonumenten onder meer ook door hun omvang een belangrijk natuurgebied. Molle noemt het 'On-Nederlands groot'.

Molle moet nog iets van het hart. Hij heeft de indruk dat sommige Heerlenaren met een scheef oog naar Natuurmonumenten kijken wegens het verdwijnen van het vivarium en de kinderboerderij op Schrieversheide. Molle: „Die sanering moest met het oog op de kosten toch wel gebeuren. Maar het is een besluit van het streekgewest, niet van ons. Een kinderboerderij hoort niet thuis in een natuurgebied, maar in een woonwijk. Daar kunnen de ouders met hun kinderen brood naar toebrengen of – iets waarschijnlijker tegenwoordig – krentebollen en croissants."

De Vereniging Natuurmonumenten heeft meer dan 66.000 hectare natuurgebied in eigendom of in beheer, verdeeld over ongeveer driehonderd terreinen. Bijvoorbeeld vrijwel het gehele Waddeneiland Schiermonnikoog valt onder Natuurmonumenten. In Limburg beheert de vereniging de Mookerheide en delen van het Geuldal. De 95-jarige vereniging met 750.000 leden richt zich op het beheer, ontwikkelen en behoud van natuur.

EEN FAST-FOOD- EN FAST-THOUGHT-CULTUUR

denkwijzer

In 1989 verscheen er in een internationaal wetenschappelijk tijdschrift een artikel onder de curieuze titel 'De type A stad'. Het artikel doet verslag van een onderzoek in 39 kleine, middelgrote en grote steden in de Verenigde Staten naar het verband tussen levenstempo en het risico op hartziekten. De steden werden onderling vergeleken op vier indicatoren voor levenstempo: hoe snel mensen over straat lopen, hoe snel mensen praten, de snelheid waarmee bankloketbedienden werken, en het percentage mensen dat een horloge draagt (een mogelijke aanwijzing van 'bezetenheid met tijd'). Het onderzoeksteam onder leiding van de psycholoog Levine vond een sterk verband tussen levenstempo en het percentage sterfgevallen ten gevolge van hartziekten. Hoe hoger het tempo in een bepaalde stad of stadswijk, hoe meer hartdoden.

door

RENÉ DIEKSTRA

Een van de grootste Amerikaanse schrijvers uit de vorige eeuw, Henry David Thoreau (1817-1862), auteur van onder andere Walden, roept in een van zijn dagboeken uit: „Mens, wanneer was de laatste keer dat je neerzat en naging hoe je gedachten je lichaam hebben beroofd, van geluk en van jaren?" Om daar even later als een soort van verklaring aan toe te voegen: „De mens vindt zichzelf het meest terug in aarde, in materie en in doen. Geest is hem vreemd: hij is bang voor spoken."

Alles wijst erop dat die angst sedert het moment dat Thoreau dit opschreef, op een overweldigende, maar door maar weinig mensen onderkende, wijze is toegenomen. We hebben inmiddels een cultuur gecreëerd waarin we er over en weer alles, maar dan ook werkelijk alles, aan doen om er maar voor te zorgen dat niemand zijn aandacht naar binnen richt, niemand zich met en voor zijn eigen gedachten terugtrekt. We zijn voortdurend bezig met elkaar voortdurend bezig te houden.

Onze laat-twintigste-eeuwse samenleving is het best te karakteriseren als een onophoudelijke vloedgolf van beeld-, geluid-, voedings-, bewegings-, informatie- en seksueel-erotische prikkels, die op zijn weg alle traditionele plaatsen, tijden en rituelen voor rust en bespiegeling, zoals kerk, gebed, zondag, nacht en gesprek, wegvaagt en ons constant naar adem doet snakken.
We zetten onszelf en elkaar voortdurend onder druk door zoveel mogelijk drukte te maken. Vaak doet het er niet toe waarover. Ook het meest onzinnige, of misschien juist dat – zoals wereldrecord paalzitten of van een hoogwerker met een elastiek om je been naar beneden duiken – heiligt het doel: prikkelen en geprikkeld worden.

Het gevolg is een volk van prikkelzuchtigen. Zoals koeien gras grazen, zo grazen wij de godganse dag prikkels. Een hotelreceptionist typeerde het mij onlangs op de volgende eenvoudige maar treffende manier: „weet u wat het eerste is dat een gast doet als hij op zijn kamer komt? De televisie aanzetten! Vaak nog voor-ie de deur heeft dicht gedaan!"

Een van de meest veelzeggende symptomen van onze prikkelzuchtige cultuur zijn de smeekbeden die de omroepen tijdens hun (voor reclame of journaal) onderbroken televisieuitzendingen de hemel in sturen: 'blijft u alstublieft kijken!', en de dankgebeden, waarmee ze hun uitzendingen afsluiten: 'dames en heren, bedankt voor het kijken!' De essentiële boodschap achter dit soort oproepen is dat we ons, als het maar even kan, niet over onze eigen gedachten en ideeën moeten buigen: we moeten niet reflecteren! (Een woord dat komt van een latijns woord voor 'buigen over'). In plaats daarvan is de samenleving (of belangrijke organisaties daarbinnen) ons alleen maar dankbaar als we mee blijven doen, mee blijven kijken en, zoals dat zo misleidend heet, het tempo van de ontwikkelingen blijven bijhouden, door anderen toe te staan ons brein zoveel mogelijk te vullen met prikkels van buiten af, met geprepareerde en (schedel) panklaar gemaakte woorden en beelden.

En die strategie werkt. Net zoals er wat betreft ons eetpatroon een 'McDonaldisatie' heeft plaatsgevonden, dat wil zeggen dat we in toenemende mate weigerachtig zijn om thuis onze eigen maaltijden klaar te maken en in plaats daarvan steeds vaker panklare, fast-food maaltijden nuttigen, zo vindt er ook een McDonaldisatie van ons denken plaats. We zijn behalve een 'fast-food' ook een 'fast-thought'-cultuur aan het worden.

Een kenmerk van de fast-thought cultuur is een grote weigerachtigheid – vaak vermomd onder het excuus dat we er de tijd niet voor hebben – om bij ons zelf en bij onze verhouding tot anderen lang stil te staan, een opmerkelijke uitdrukking in dit verband. 'Stilstaan', aldus het jarenlange slogan van een grote Nederlandse bank, 'is achteruitgaan'. Maar voor wat betreft onze geestelijke gezondheid (en dus ook voor de geestelijke gezondheid van de werknemers van die bankinstelling!) geldt juist dat achteruitgang het gevolg is van een gebrek aan stilstaan, van een gebrek aan reflectie.

Voor zover we al stilstaan, wordt ons dat òf afgedwongen – ons lichaam en onze geest kunnen op een bepaald moment de prikkeldruk niet meer aan en duiken in stressklachten, vitale uitputting, depressie (= een extreme vorm van stilstaan) of erger – of we zijn voor ontspanning aangewezen op het gebruik van lichaamsvreemde en geestveranderende verslavende stoffen.

Wat dat laatste betreft, onze huidige cultuur is inmiddels een gigantische drugstore geworden, die zijn weerga in de geschiedenis niet kent. Volgens schattingen van de Wereld Gezondheids-Organisatie in Genève wordt sinds 1980 jaarlijks in de wereld aanzienlijk meer geld uitgegeven (we hebben het over triljoenen dollars) aan alcohol en andere drugs als aan voedsel. Antidepressiva, zoals het tegenwoordig zo hoog geprezen Prozac, en alle andere door artsen voor te schrijven stemmingsverbeterende of spanningsverminderende middelen zijn dan nog niet eens meegerekend!

Wat dat betreft zijn we ook nog eens zo huichelachtig als maar mogelijk. Terwijl we zelf volop drinken, roken, en pillen slikken – alle drie 'bloedgevaarlijke' gedragingen die jaarlijks over de hele wereld talloze doden, gewonden en zieken veroorzaken – hangen we iemand die toevallig in een wat ander type drug handelt op of zeggen dat we niet anders kunnen dan een land dat dit soort absurditeiten in zijn rechtssysteem heeft opgenomen, te respecteren. Maar de waarheid is natuurlijk dat we zelf willens en wetens een wereld gecreëerd hebben, waarin het voor de meerderheid van de mensen niet meer mogelijk is om zonder chemische kunstgrepen een zekere mate van ontspanning en welbevinden te bereiken.

Een van de voornaamste 'gezondheidstaken' voor de toekomst is naar mijn mening dan ook het herinstalleren van tradities en rituelen voor bewust 'stil'staan, en het aan de mensen weer aanleren van dit verloren gegane vermogen. En dat niet alleen maar omdat het nuttig is als alternatief voor ongezonde gewoonten, maar vooral ook omdat het gewoon een genoegen is, een genoegen zonder vreemd vergif welteverstaan. De Zweedse (toneel)schrijver Johan August Strindberg (1849-1912), heeft deze ontdekking in zijn eigen leven eens op de volgende manier beschreven: „Geleidelijk aan hield ik op het café te bezoeken; oefende me erin eenzaam te zijn; bezweek zo nu en dan voor de verleiding, maar trad iedere keer versterkt te voorschijn, tot ik ten slotte het grote genoegen smaakte naar de stilte te kunnen luisteren en naar nieuwe stemmen die men daarin kan vernemen."

ander-zijds

Intimidatie

DOOR PETER STIEKEMA

Met ingang van vandaag dreigt het buitengewoon saai te worden in de diverse bedrijfshallen en kantoortuinen, nu de wijzigingen in de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) in werking zijn getreden.

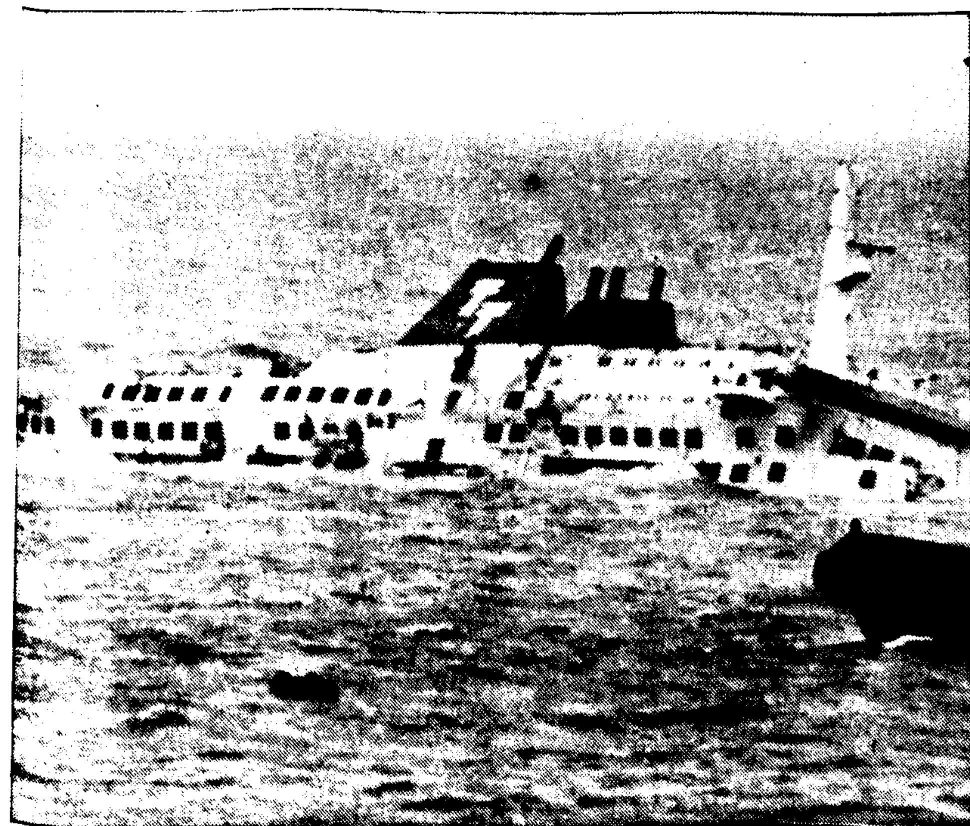
Wat bedoelen wij met deze ambtelijke mededeling? Sinds 1 oktober zijn werkgevers verplicht om werknemers zoveel mogelijk te beschermen tegen seksuele intimidatie, agressie en geweld. Dat is natuurlijk een fantastisch initiatief. Alleen is seksuele intimidatie een heel breed begrip. Wat de een best leuk vindt, beschouwt de ander al als onbetamelijk.

De begeleidende folders en de Postbus 51-uitzendingen laten aan duidelijkheid niets te wensen over. Een hond rijdt tegen het been van een tegen een kopieermachine (copuleermachine?) staande man op met de tekst *Zo voelen vrouwen zich als ze op het werk worden lastiggevallen.* En de folder gaat, instructief, verder: *je kent het wel, dat gênante gevoel als er een hond tegen je op komt rijden. Je wilt het niet. Je voelt je ongemakkelijk. Maar je geeft de hond ook weer geen trap, dat is overdreven. En op zich heb je ook helemaal niks tegen honden. De mensen om je heen beginnen waarschijnlijk een beetje schaapachtig te lachen* – het zal wel weer een herdershond wezen! – *en niemand die je even helpt.*'

Seksuele intimidatie op het werk loopt uiteen van dubbelzinnige opmerkingen en handtastelijkheden, tot zelfs pogingen tot aanranding en verkrachting. Dat is inderdaad allemaal heel verwerpelijk. Maar waar ligt de grens – en wie bepaalt die? – tussen negentiende-eeuwse blauwkouserij en werkelijke intimidatie?
Is dat straks die benepen man of juffrouw, die alleen al bij het horen van een in woede uitgeroepen drieletterwoord naar de betreffende bedrijfsfunctionaris holt en zich seksueel geïntimideerd verklaart? Dan kan de sfeer op het werk wel eens echt flink verziekt raken. Persoonlijk kennen we heel wat dames, die niet terugschrikken voor een behoorlijk gore bak, hoewel de woorden 'behoorlijk' en 'goor' natuurlijk een merkwaardige tegenstelling in zich herbergen. Anderen houden helemaal niet van een schuine mop. Dat geldt trouwens zowel voor mannen als voor vrouwen. Moeten we straks terug naar een smiespelhoekje – al dan niet door het bedrijf ingericht – waar mannen en/of vrouwen die wel van enige dubbelzinnigheid gediend zijn elkaar de bakken gaan vertellen, die in het openbaar niet meer mogen? Dat lijkt me geen gezonde situatie.

En wat te zeggen van dat meisje, wier borsten bijna uit haar bloesje rollen, als ze zich voorover buigt? Of die man in die wel heel strakke spijkerbroek, waarvan Mae West zou zeggen '*Is that a banana in your pocket, or are you just happy to see me.*' Mannen en vrouwen kunnen toch niet altijd met hun ogen dicht en een blinde-geleidehond meters van elkaar door de kantoortuin marcheren. Zo kun je je werk immers niet doen. Dus dames, voortaan wijdvallende hobbezakken aan, hooggesloten, liefst ook nog een hoofddoekje en u zult absoluut geen last meer hebben van u met de ogen uitkledende mannen. Hooguit dat die blinde-geleidehond dat nog doet, maar daar kunt u geen bezwaar tegen hebben. Zo voelde u zich namelijk toch al, zegt dat foldertjes immers. En heren, svp allemaal in wijd driedelig grijs of een van bedrijfswege verstrekte stofjas over uw te strakke kleding.
Ik ken inmiddels collega's, die duizenden min of meer schuine bakken een nummer hebben meegegeven en dat uit het hoofd geleerd hebben danwel in de pc opgeslagen. Het moppentappen wordt er aanzienlijk door verkort, hetgeen de werkgever zal verheugen. 'Nummer 78,' zegt collega A tegen vakbroeder B. Die schiet in de lach en antwoordt, voor geen kleintje vervaard, met nummer 11128. Een heel gedoe nog, waarbij het nummer 69 uiteraard angstvallig vermeden dient te worden.
Dat wordt nog afkicken de komende week, of zullen we maar gewoon in het verzet gaan en onze activiteiten heimelijk, achter die paal (is dat woord nog toegestaan?) in de hoek van het bedrijf voortzetten?

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

● *Bij de ramp met de Herald of Free Enterprise in 1987 vielen tweehonderd slachtoffers.* Archieffoto: GPD

„Die veerboten raggen de havens uit. Dat kan niet, dat moet een keer fout gaan." Het waren profetische woorden die een Belgische scheepsdeskundige even voor de ramp met de Britse veerboot Herald of Free Enterprise in 1987 sprak. Drie lange jaren later kwam de International Maritime Organisation (IMO) in Londen met nieuwe veiligheidseisen voor veerboten.

Maar aan de meeste zeekastelen is nog bar weinig verbeterd, en zal de komende tijd ook niets verbeteren.

Deze week zonk de Estonia naar de bodem van de Oostzee. De rederijen hebben nog tot het jaar 2005 de tijd om te zorgen dat hun roll-on, roll-off schepen meer drijfvermogen krijgen en stabieler en brandveiliger worden. Tien jaar, en hoeveel rampen verder?

● *De Belgische waterschout José VandenBussche, destijds betrokken bij het onderzoek in Zeebrugge: „De meeste passagierslijsten deugen nog steeds niet."* Foto: GPD

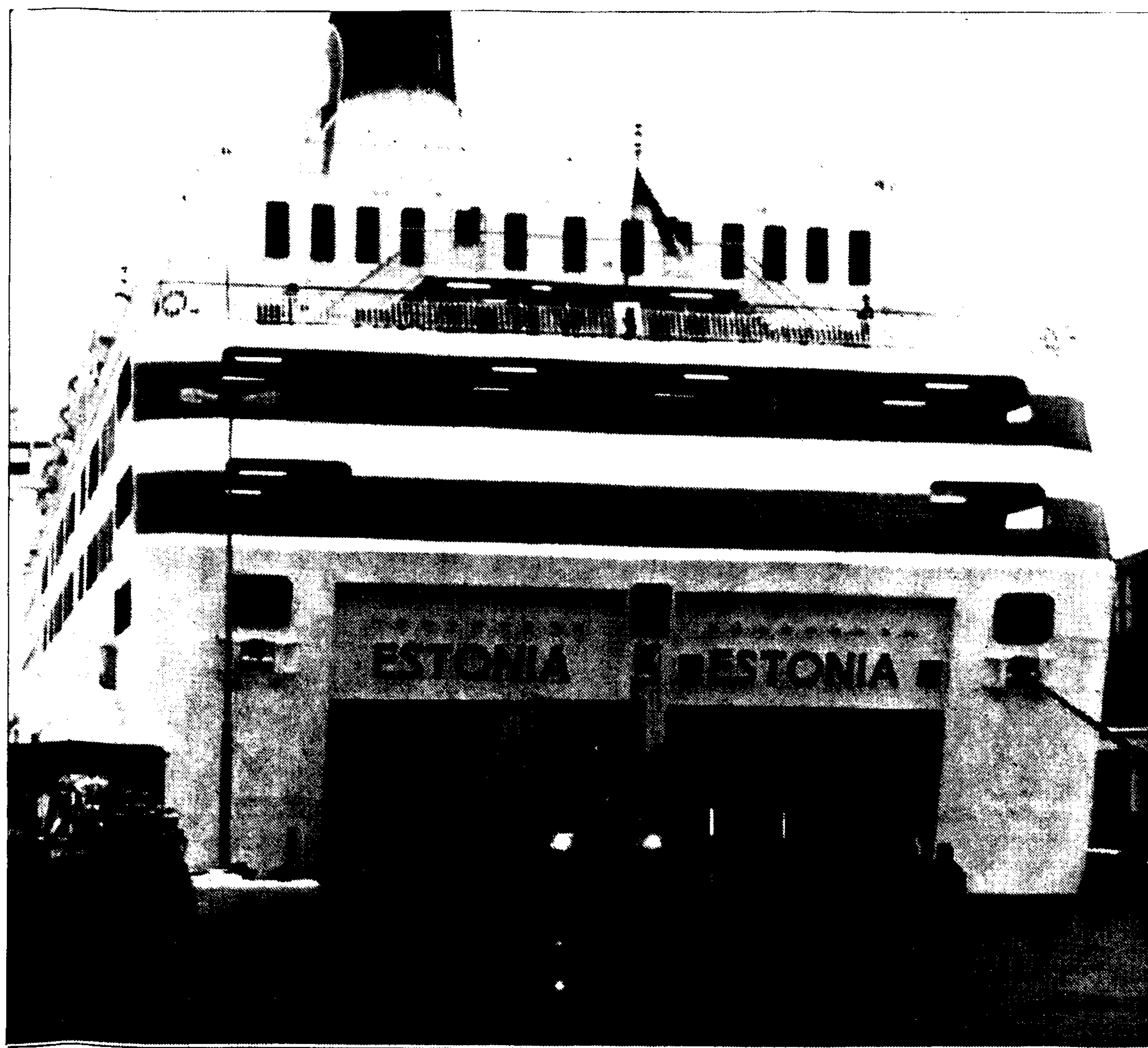
'Hoevelen moeten nog verdrinken, voor veerboten echt veilig zijn?'

DOOR JOLANDE VAN DER GRAAF

Londen en Zeebrugge huilen mee met Estonia

● *„Hoeveel levens moeten nog verloren gaan, voordat regeringen inzien wat hier gebeurt?"* Foto: REUTER

● *Deze week zonk de Estonia naar de bodem van de Oostzee. De rederijen hebben nog tot het jaar 2005 de tijd om te zorgen dat schepen meer drijfvermogen krijgen en stabieler en brandveiliger worden.* Foto: REUTER

Massale protestmarsen, herdenkingen, woedende brieven naar rederijen, smeekbedes aan regeringen: de nabestaanden van de slachtoffers van de ramp met het Britse schip Herald of Free Enterprise wilden de wereld tonen hoe onveilig veerboten kunnen zijn. Twee weken geleden, veertien dagen voor de ramp met de Estonia, besloten de nabestaanden hun organisatie Herald Families Assocation op te heffen. „Een afschuwelijk toeval," zegt Maurice de Rohen, die in de zwarte nacht van 6 maart 1987 zijn dochter en schoonzoon verloor.

Het jonge echtpaar had net een nieuwe flat gekocht in Londen. De spaarcentjes waren op, een vakantie naar de zon zat er niet in. Wel een eendaagse trip per 'roro' naar Zeebrugge. Ze zouden nooit meer terugkeren. Het majestueuze schip voer met geopende laadklep de haven uit, nam een laagje van vijftien centimeter water in en kapseisde luttele ogenblikken later, 193 mannen, vrouwen en kinderen met zich meesleurend in haar tragische ondergang.

„Het lichaam van mijn dochter werd meteen geborgen," vertelt De Rohen. „Mijn schoonzoon vonden ze pas bij de berging van het schip, zes weken later. Wij hebben de begrafenis van onze dochter uitgesteld tot dat moment, evenals veel andere nabestaanden. Achteraf verschrikkelijk, omdat we geen natuurlijk rouwproces konden doormaken. Datzelfde lot wacht zoveel familieleden van de Estonia-slachtoffers. Niets is erger dan een dierbare die wordt vermist. Je houdt hoop. Je denkt dat hij of zij misschien nog ergens in een ziekenhuis ligt, vertraging heeft gehad, naar huis komt. Zoiets maakt je gek."

De nasleep was een regelrechte verschrikking. Eerst moesten de slachtoffers geïdentificeerd worden en de doodsoorzaak worden vastgesteld. Patholoog-anatoom R. Maddocks, van de Canterburry Police onderzocht in Engeland 54 lichamen, en later in Zeebrugge samen met vier collega's de overige 139 lichamen. Drie lijken, van een baby en twee mannen, zijn nooit geborgen. „Alle slachtoffers zijn omgekomen door verdrinking of onderkoeling," vertelt Maddocks. „Ook de passagiers op de Estonia zijn daardoor overvallen."

Tijd te kort

De identificatie was een hels karwei, want de passagierslijst van de Herald of Free Enterprise deugde van geen kant. „Dat doen de meeste passagierslijsten nog steeds niet," vertelt de Belgische waterschout José VandenBussche, die destijds betrokken was bij het onderzoek naar de catastrofe in 'zijn' Zeebrugge.

„Ik ken slechts één rederij die Zeebrugge aandoet en momenteel wel passagierslijsten heeft. Op alle andere boten ontbreken namen van opvarenden. Het is vrijwel ondoenlijk om die gegevens bij te houden. Passagiers kunnen bijvoorbeeld in Keulen een ticket kopen om van Zeebrugge naar Dover of Felixstowe te varen. Reizigers die besluiten op het laatste moment niet mee te varen, vergeten vaak hun overtocht af te zeggen. Wie nog op tijd op terminal komt, kan mee. De tijd om al die wijziginge te registreren is te kort. Al zouden ze willen, de jongens op die boten houden het niet bij." Ook in Estonia worden de passagierslijsten niet goed bijgehouden. „Zoals overal ter wereld," zegt een woordvoerder van Nationale Maritieme Raad in Estland.

In Zeebrugge werkte lijkschouwer Maddocks met drie lijsten: die van definitieve, waarschijnlijke en mogelijke slachtoffers. Het was puzzelen. Gegevens bij elkaar optellen, ook uit gesprekken met familieleden. „We werden gebeld door mensen die een broer, een vader of een tante misten. Twee dagen later kwam zo iemand toch weer tevoorschijn. We werden ook geconfronteerd met de lichamen van mensen die nog door niemand als vermist waren opgegeven. Allerlei problemen die het identificatieproces enorm vertragen."

Door de ijskoude temperatuur van het water bleven de lichamen wonderwel in tact. Maar Maddocks geeft aan dat het vaststellen van de identiteit van de opvarenden op de Estonia bemoeilijkt kan worden, als de berging lang op zich laat wachten. „Na twee, drie maanden zijn de lichamen zover in ontbinding dat beslist gebitsstaten nodig zijn. Als roofvissen de lijken gaan aanvreten, wordt het een ellende."

De maanden na de ramp met de Herald werden volledig in beslag genomen door het officiële onderzoek naar de toedracht. De eigenaar van het schip, het Townsend Thoresens moederbedrijf P&O, liet het volgens De Rohen volledig afweten. Na het vaststellen van de doodsoorzaak werd de zaak voorgelegd bij het Britse hof en volgde een slepend proces. De rederij werd aangeklaagd voor doodslag, maar de rechter veroordeelde uiteindelijk slechts enkele personeelsleden en sloot de zaak af wegens gebrek aan bewijzen. „De hele zaak donderde in elkaar omdat hoge heren elkaar altijd de hand boven het hoofd houden," zegt De Rohen. „Het was voor ons nabestaanden ontstellend onbevredigend dat het recht niet kon zegevieren en de rederij niet echt werd aangepakt."

Toen alle vrienden en kennissen zwegen over de tragische verliezen – „mensen houden daar een keer mee op, vinden dat het maar verwerkt moet zijn" – hadden de nabestaanden alleen elkaar om op terug te vallen. De Rohen: „We zochten elkaar op, huilden uit, spraken over onze emoties. De strijd om scherpere veiligheidseisen voor veerboten was een logisch gevolg. In het begin zagen ze ons als 'outcasts'; er was immers geen probleem met de veerboten. Uiteindelijk erkende de Britse regering dat de veiligheid niet deugde. Maar maatregelen nemen, druk uitoefenen op de rederijen, ho maar."

Onveilig

In 1990 kwam de Internationale Martime Organisation (IMO) met nieuwe eisen voor veiligheid. Schepen die voor 1990 zijn gebouwd, moeten in 2005 zijn opgeknapt. Die periode van tien jaar moet volgens het IMO om twee simpele redenen in acht worden genomen. „Als alle schepen tegelijkertijd worden aangepast, zijn alle werven vol en vaart er geen schip meer," zegt een woordvoerder. Maar daaraan mag dan weer niet de conclusie worden verbonden dat de meeste schepen onveilig zijn. „Onveilig, onveilig. Laten we zeggen dat het veiliger kan."

Het zijn mooie verhalen van het IMO. Over de oude schepen die het eerst worden opgeknapt. Aan de kabel gaan, of geen toegang krijgen tot een haven als de rederijen en regeringen de IMO-regeltjes aan hun laars lappen. Tenminste, als ze bij de steekproeven door de mand vallen en inspecteurs hun werk goed en eerlijk doen. „Alle schepen van de 149 landen die het verdrag voor de veiligheidseisen hebben geratificeerd, voldoen straks aan de standaardnormen," klinkt het optimistisch in Londen.

Veel te optimistisch, vindt waterschout VandenBussche. Tussen theorie en praktijk zit een wereld van verschil. Voordat de nieuwe veiligheidseisen zijn opgenomen in de wetgeving van landen, voordat ze uiteindelijk worden uitgevoerd... „Moeizame procedures, lange termijn," constateert de Belg. „En enorme investeringen voor de rederijen."

Die rederijen maken moeilijke tijden door. Vooral op Het Kanaal. Vanwege de moordende concurrentie, straks, met de Kanaaltunnel. VandenBussche: „Geen rederij is momenteel bereid om fors te investeren zolang niet duidelijk is welke weerslag de tunnel op hun inkomsten heeft. Het spreekt vanzelf dat zaken als veiligheid daaronder lijden. We kunnen wachten op een volgende ramp. Ook op het Kanaal."

De IMO-woordvoerder beaamt dat: „Natuurlijk is het frustrerend dat dit zolang moet duren. Wij realiseren ons dat tot 2005 nog van alles kan misgaan."

Misgaan betekent in dit geval dat honderden families van de ene op de andere dag uit elkaar geslagen kunnen worden en honderden mensen binnen enkele minuten tijd aan een afschuwelijke verdrinkingsdood bezwijken.

Stouwen

Commerciële belangen van grote maatschappijen prevaleren echter nog steeds boven mensenlevens. Dat uit zich in de snelheid waarmee de boten worden geladen. Haast, haast, haast, tijd is geld. Stouwen, stouwen, binnen enkele uren worden de boten volgepropt. Het sjorren van de vrachtwagens om het schuiven van de lading tegen te gaan gebeurt niet, laaddeuren staan open om tijd te winnen, uitlaatgassen te verdrijven, passagierslijsten ontbreken of zijn niet volledig. „Het gebeurt," zegt VandenBussche, „het gebeurt nog steeds."

De constructie van de boten, hoeveel woorden zijn er al niet over gewisseld. Bij de Herald bleek dat een kleine laag water op de immense autodekken voldoende is om een veerboot te laten kantelen. Het draait allemaal om de wet van de stabiliteit, geeft VandenBussche aan. „Loop eens rond met een grote teil met water. Vrijwel onmogelijk, zonder te morsen. Maar ook andere boten, vissersboten of vrachtschepen hebben soms één ruim. Daarmee kan precies hetzelfde gebeuren."

De nabestaanden van de Herald hebben de IMO-richtlijnen als geen ander doorgelicht.

De Rohen, fel: „Het zijn allemaal marginale verbeteringen die tot nu toe zijn doorgevoerd. Ze maken de schepen niet ècht veiliger. Het spreekt vanzelf dat het met die Oosteuropese boten nog slechter is gesteld. De ontwikkelingslanden? Ach, daar dumpt het Westen haar oude veerboten en gebeuren ongelooflijk veel ongelukken."

In Tallinn wacht de Estse onderzoekers de lange weg die VandenBussche al heeft afgelegd, en mogelijk zal leiden tot een zelfde conclusie als in Zeebrugge. Vello Muro, hoofd beveiliging van de Nationale Maritieme Raad van Estland, heeft zitting in de onderzoekscommissie van de Estse regering, maar wil en durft nergens op vooruit te lopen. „Het is moeilijk om te stellen dat deze boten niet zeewaardig zijn. Ik weet van de andere ongelukken, van de Herald of Free Enterprise. Misschien is er inderdaad iets fundamenteels mis met veerboten," zegt hij.

Volgens Vello Muro zijn de normale veiligheidsprocedures volledig in acht genomen. „We zijn nog bezig om die procedures af te stemmen op de iets strengere Scandinavisch richtlijnen, maar hebben al heel lang overeenkomsten met Finland en Zweden. De kritiek dat ons personeel niet goed is opgeleid, is absolute onzin. Op de kleine Estse boten mag dat niveau lager liggen, de bemanning op de internationale lijnen is net zo goed getraind als hun Westerse collega's."

Claims

In Engeland liep naast het slepende onderzoek, ook een tijdrovende procedure om schadevergoedingen. De nabestaanden lieten zich vertegenwoordigen door goede advocaten. De meeste claims werden volgens De Rohen snel uitbetaald, bij anderen duurde het jaren voor ze een cent zagen. „Maar dat geld bracht onze geliefde familieleden niet terug."

Ook bij VandenBussche, die als havenautoriteit aanvankelijk werd beschuldigd van ernstige nalatigheid en met behulp van krantenfoto's moest aantonen dat hij niets met de ramp van doen had. Hij is er emotioneel gezien nooit meer van losgekomen.

Ook in Groot-Brittannië komen de herinneringen weer boven. Meedogenloos. „We hebben de afgelopen dagen veel met elkaar gebeld," besluit De Rohen. „Dit heeft een verwoestende uitwerking op heel veel nabestaanden. De Herald eiste tweehonderd mensenlevens. De Estonia ruim negenhonderd. Voordat de mensheid massaal in opstand komt en niemand meer met een veerboot reist? Het wachten op de volgende ramp is aangebroken."

SCORPIO

DE GEKKENLIJN

YAACK - ROBERT WUYTS

BIEBEL

IKKE

Engelse ontwerpster op Woonbeurs en in boek

Gedurfde kleur bij Tricia Guild

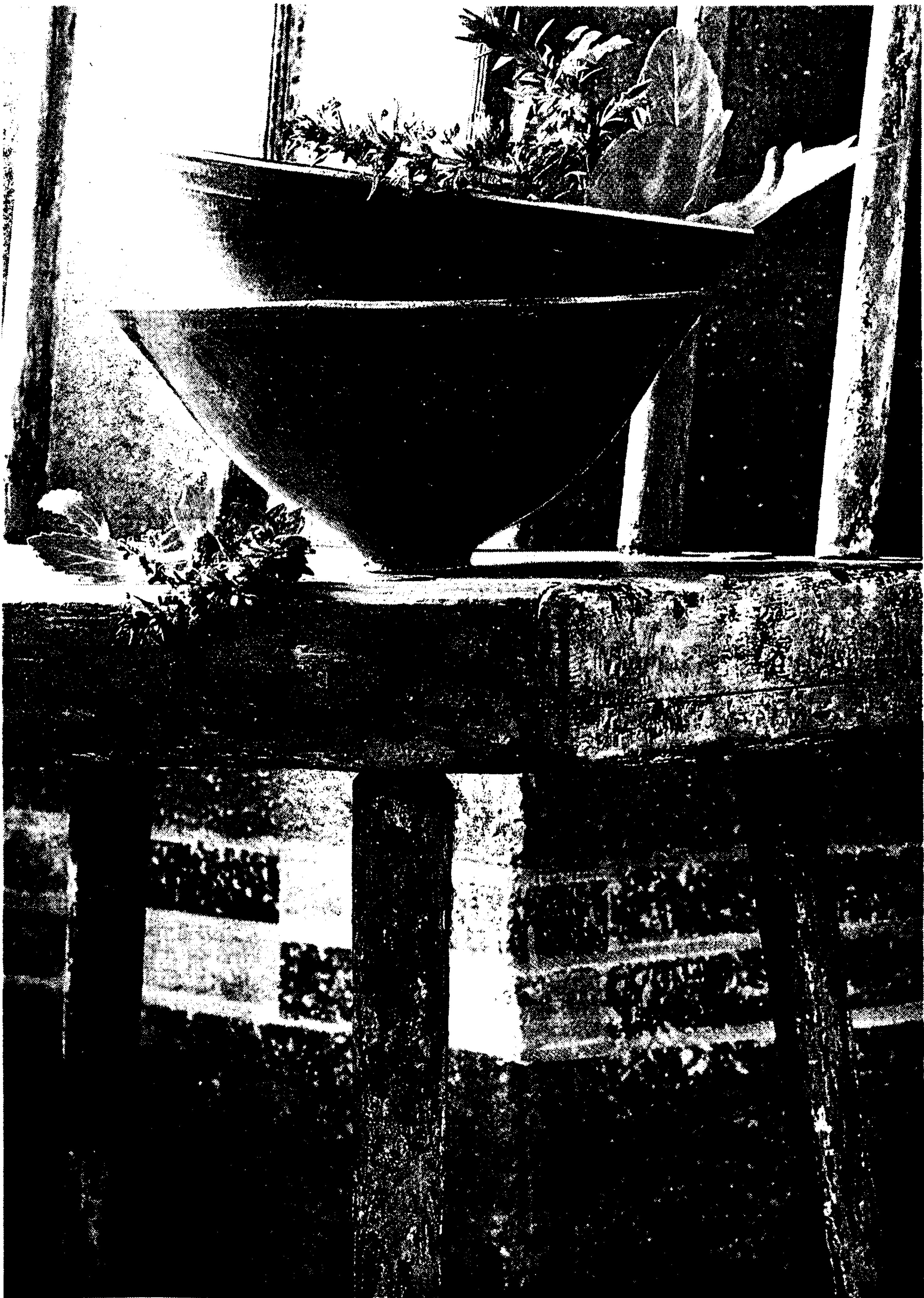
DOOR CATHARIEN ROMIJN

Haar gerestaureerde boerderij in Toscane staat model voor de nieuwe trend in binnenhuisarchitectuur. Een gedurfd kleurenspel, eenvoudige handbeschilderde meubels en geriefelijke banken en stoelen. In het nieuwste, fraai geïllustreerde boek over de beroemde Engelse interieurontwerpster Tricia Guild wordt natuurlijk wonen als een levensstijl gepresenteerd. Guild houdt daarin een vurig pleidooi voor het goede leven. De koestering van huis en haard en een terugkeer naar de eenvoud.

Tricia Guild geniet met haar Londense bedrijf Designers Guild inmiddels wereldfaam. Sinds de oprichting in 1970 zijn haar gordijnstoffen, kleding, sofa's, fauteuils en behang in veertig landen te koop. Bovendien heeft de ontwerpster de afgelopen twintig jaar met haar vernieuwende stijl een grote invloed gehad op de eigentijdse binnenhuisarchitectuur. Tijdens de Woonbeurs die van 4 tot en met 9 oktober in de Amsterdamse RAI wordt gehouden, zal de Engelse ontwerpster de nieuwste collectie stoffen van Designers Guild introduceren. Ook verricht zij de officiële opening van de beurs. De vorig jaar met succes gelanceerde Woonbeurs is een initiatief van de beursorganisatie HPR en de woonbladen VT Wonen, Ariadne, Eigen Huis & Interieur en Doehetzelf Woonindeeën.

Het boek 'Natuurlijk wonen, een levensstijl van Tricia Guild', met foto's van Gilles de Chabaneix en tekst van Nonie Niesewand, is verdeeld in drie hoofdstukken. Daarin laat Tricia Guild aan de hand van de inrichting van haar Toscaanse boerderij zien wat zij bedoeld met natuurlijk wonen.

Zij is geïnspireerd door het Italiaanse plattelandsleven, het landschap en de renaissance kunst. Gordijnen zijn bij Guild niet meer dan ongevoerde lappen stof, gepleisterde muren geeft zij felle kleuren. Groen, roze, blauw. Over sofa's en stoelen liggen royale foulards van geruite en gestreepte stoffen. De kleuren van de gepleisterde muren, van het landschap, de bloementuin zijn er in terug te vinden. Een plaid in turkoois, kussens in de kleuren dadelpruim, abrikoos en citroengeel. Het blauw van de Toscaanse lucht, het oker van de vruchtbare aarde, de groene wijngaarden en grijze olijven, de terracotta potten en de donkergroene accenten van de cipressen. Deze zongerijpte kleuren van het landschap krijgen accenten in levendige kleuren, fris groen, goudgeel, klaproosrood, korengeel en okergeel.

● *Flessegroen en hemelsblauw worden bij de interieurs van Tricia Guild gesponsd of in verschillende lagen aangebracht en weer afgestoken zodat andere kleuren tevoorschijn komen wat een zacht craquele effect heeft.* Foto: GILLES DE CHABANEIX

De manier waarop de kleur op meubels en muren wordt aangebracht is net zo belangrijk als de kleur zelf. Flessegroen en hemelsblauw worden gesponsd of in verschillende lagen aangebracht en weer afgestoken, zodat andere kleuren tevoorschijn komen, wat een zacht craquele effect geeft.

De ideeën van inrichting houden echter niet op bij de kleuren van de muren en de stoffering; ze strekken zich uit tot alle aspecten van haar leven. Tot een goede gezondheid, ontspanning, gerieflijkheid, eten, vriendschap en liefde.

Het derde hoofdstuk is dan ook een aansporing om van het goede leven te genieten om deze nieuwe manier van inrichten te combineren met een daarbij passende levensstijl.

Tricia Guild geeft de lezer tips om optimaal te genieten van verse produkten uit eigen tuin of van de markt. Hoe je tafel moet dekken, groenten en fruit als versiering kunt gebruiken en hoe je lekker kunt koken. Ze presenteert smakelijk ogend voedsel op kleurige borden en schalen of op fris gewassen tafellinnen met koele dranken en verse bloemen. Italiaans eten, waarbij de nadruk valt op pasta en rijst, groente en salades bereid met verse olijfolie veel vis en enkele zuivelprodukten.

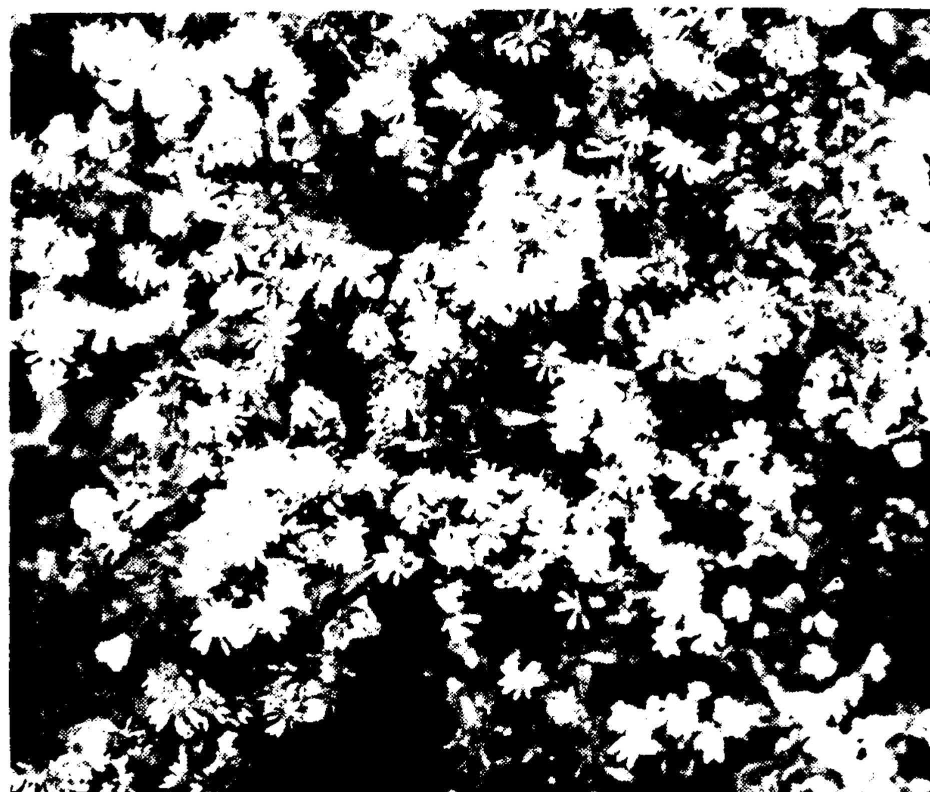
Behalve de nieuwste collectie van Designers Guild is een opvallende primeur op de woonbeurs de introductie van de Parijse couturestoffen van Kenzo Maison, die gekenmerkt worden door veel bloemen, felle kleuren en vrolijke accenten.

Spraakmakend is ook de badkamer van Philippe Starck. Van Sardes keramiek zijn er handbeschilderde tegels uit Turkije. Aida Bon laat er het keerbare interieur zien (gordijnen en meubelhoezen die aan twee kanten bruikbaar zijn). Verder is Spanje dit jaar het themaland.

De beurs is van dinsdag t/m vrijdag van 10 tot 22 uur geopend. Op zaterdag en zondag sluiten de deuren om 18 uur. Een hele dag rondneuzen kost vijftien gulden (kinderen tot 4 jaar gratis en tot 12 jaar een tientje).

Het boek ' Natuurlijk wonen, een levensstijl van Tricia Guild' met fotografie van Gilles de Chabaneix en tekst Nonie Niesewand wordt uitgegeven door Van Dishoeck en kost 85 gulden

Designers Guild stoffen, behang, sofa's en fauteuils zijn verkrijgbaar in Maastricht bij Joke de Groot Interieur, in Heerlen bij Giovanni Design en in Sittard bij Boy Hermans

Asters brengen (meer) kleur in de herfst

DOOR SANTE BRUN

Als de herfst al een heel eind op streek is, dan verschijnt de herfstaster. Het is een buitengewoon dankbare plant voor de border, omdat hij zich de hele zomer bescheiden op de achtergrond houdt, maar in de herfst, zo tegen half oktober, ineens vrijwel de totale bloei van de tuin voor zijn rekening neemt.

De aster is een samengesteldbloemige plant, dat wil zeggen dat de bloemen bestaan uit onopvallende fertiele bloemen, dus die zaden geven, en de meer opvallende steriele bloemen, meestal lintvormig, die de insecten moeten aanlokken die voor de bestuiving van de fertiele bloemen zorgen. Bij veel asters zijn de steriele bloemen ook nog vrij onopvallend; bij *Aster linosyris* zijn de lintbloemen helemaal verdwenen. Veel asters zijn windbestuivers (geworden). Dat houdt ook verband met de late bloei, in een tijd dat er nog maar weinig insecten zijn.

Asters zijn korte-dagbloeiers: er moet minder zonlicht zijn dan twaalf uur per dag, anders bloeien ze niet. Dat hebben ze gemeen met de aanverwante chrysanten, trouwens. Maar terwijl de chrysanten afkomstig zijn uit Azië, komen de asters voornamelijk uit de prairies in het noordwesten van de Verenigde Staten. Of beter gezegd: daar kwámen ze vandaan, want wat als herfstasters op de markt komt, bestaat grotendeels uit kweekprodukten. Met name bij Duitse kwekers zijn de asters lang geliefde kruisingsprodukten geweest. Vooral *Aster novibelgii* is een vaste deelnemer aan deze kruisingen. Die zorgde voor een bossige groei en de mooie, soms intens paarse, blauw of roze kleur van de bloemen.

De plant op de foto is *A. ericoides 'Erlkönig'* die 60 cm hoog wordt en bloeit met een enorme massa kleine bloempjes. Er zijn heel lage tot ruim een meter hoge herfstasters. De laatste zijn wat 'bezemachtig'. Helaas krijgen veel herfstasters soms al in de loop van de zomer last van meeldauw, maar verder zijn ze goed gezond. Breek de uitgebloeide stengels pas af in het voorjaar, als de nieuwe bladrozetten zichtbaar zijn.

Japanse leemtechniek herleeft aan Akense TH

DOOR JO REIJNDERS

Aken staat dit weekeinde in het teken van het forum Lehm '94. Het is niet toevallig dat juist de keizerstad werd uitverkoren. Architecten, bouwkundigen, kunstenaars en andere belangstellenden hebben Aken dit jaar onder meer tot forumstad gekozen omdat aan de Akense Technische Hogeschool(TH) niet alleen in theorie over leem wordt gedacht. Professor Manfred Speidel heeft een leemproeftuin waar zijn studenten hun creativiteit in de praktijk kunnen botvieren. De kennis daartoe deed Speidel op in Japan.

Het Versuchsgelände, waar Manfred Speidel en zijn studenten jaarlijks enkele nieuwe bouwseltjes naar oude leemtraditie neerzetten, ligt pal naast het trilgolvenlaboratorium, een van de modernste instituten van de TH. Dit schrille contrast weerhoudt de aankomende bouwkundigen er niet van om uiterst creatief om te gaan met het materiaal leem, dat bovendien in hetzelfde weiland wordt gewonnen. De vette leem is uitermate geschikt voor het werk dat de studenten in opdracht van hun leemprofessor uitvoeren.

Professor Dr Ing Manfred Speidel studeerde lange tijd in Japan, behaalde er zijn doctorstitel, maar belangrijker nog, kwam daar in contact met een andere leemkundige. Van Dr Kusumi leerde Speidel op het eiland Awaji Shima oeroude technieken, die tot op de dag van vandaag nog worden toegepast in de Japanse bouw. Vooral in theehuisjes en in het interieur van Japanse woningen wordt leem nog veel gebruikt in wanden. Het materiaal is er zo geliefd omdat de sobere achtergrond van de lemen wand rustgevend werkt op de theedrinkende bewoners.

De Japanners zijn erg zorgvuldig in hun omgang met leem. Ook de Akense studenten moeten van hun professor nauwkeurig met de leem omgaan. Een vereiste is een altijd keurig netjes opgeruimde werkplaats. De werkdag begint met een grote schoonmaak. Daarna pas wordt begonnen met een nieuwe bouwlaag. Voordat de afwerkende stuclaag op de leem wordt aangebracht moet het materiaal in optimale conditie zijn. De ondergrond van takkenvlechtwerk moet keurig in elkaar zitten. Zonder deze precisie, die zeer nauw luistert, kan de volgende bouwfase niet beginnen.

In de leemproeftuin van Manfred Speidel staan twee soorten bouwsels waarbij wordt geëxperimenteerd met twee technieken. Wat ze gemeen hebben is het basismateriaal leem en een primitief dak dat als beschutting tegen weer en wind moet dienen. Een deel van de studenten maakt zelf lemen stenen om daarna koepels en gewelven te bouwen. „Ze leren hoe de gewelven in Istanboel en andere oosterse steden in elkaar zitten. En hoe je een gewelf dat vanuit een vierkant via een achthoek in een cirkel eindigt construeert. Leem is daartoe een fantastisch materiaal. De studenten maken het vervaardigingsproces van het begin tot het einde mee," vertelt Manfred Speidel.

De bouwsels in het weiland lijken soms op Afrikaanse hutten. Die primitieve vormen, gedeeltelijk overgenomen van de Egyptische bouwkundige Hasam Fathi, brengen de studenten terug naar de volksarchitectuur, het pure begin van alle bouwsels. De studenten werken tien dagen in groepjes aan de bouwsels. Eerst maken ze in mei voldoende stenen. In juli wordt het gewelf of de boog dan gebouwd, onder het toeziend oog van de professor.

De andere groep studenten vervaardigt lemen wanden. Ook zij moeten in het weiland eerst een dak bouwen, waaronder hun werkstuk komt te staan. Al bijna vijftien jaar offert Dr Kusumi zijn vakantie op en komt in juli naar Aken om de studenten bij te staan. De eerste delen van de wand worden in de vijfdaagse periode in mei gemaakt. Met Japanse precisie bouwen de studenten dan een houten constructie van dennehout. Het materiaal moet door de studenten zelf eerst uit het bos worden gehaald.

● *In de proeftuin van de Akense TH werken studenten onder leiding van professor Manfred Speidel aan traditionele en moderne toepassingen van leem.* Foto: DRIES LINSSEN

Als in juli de Japanse kenner over komt , verdiepen de studenten zich in het aanbrengen van de laatste lagen. Ze kunnen dan kiezen uit leem of kalk. In beide gevallen is het resultaat verbluffend. Een uiterst gladde en glanzende toplaag met daarin wel of geen marmeren effect verwerkt. „Hier wordt de schoonheid van de oppervlakte geleerd. Het zijn beslist geen nieuwe technieken. Alles is gebaseerd op oeroude Japanse bouwkunst. Daarbovenop komen wel nog wat technieken, die Kusumi zelf heeft uitgevonden of ontwikkeld," aldus Manfred Speidel. Zoals de betonnen binnenwanden waarbij Kusumi een centimeters dikke isolerende en decoratieve leemlaag heeft aangebracht. Manfred Speidel wacht nu op de Europese architect die het idee overneemt. Op zijn beurt heeft de Japanner het Akense idee overgenomen om studenten in een proeftuin te laten experimenteren. En zo is de samenwerking tussen Aken en Japan niet alleen stimulerend maar ook bevruchtend.

Limburgs Dagblad woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Appartement centrum Heerlen

Ruim appartement (118 m2), 2e verdieping, woonkamer 50 m2, keuken 9 m2, 2 slaapkamers 20 m2 en 7 m2, badkamer en toilet, ruime hal, bergruimte, lift aanwezig. Kale huur ƒ 1.046,30 per maand. Tel. 045-742333.

Prachtig gelegen 4/5-kamerappartementen v.v. c.v.

op de Heesberg

Gunstig t.o.v. het C-Heerlen. Huurprijs ca. ƒ 725,- p.m. Inl. De Boer Den Hartog Hooft, ☎ 020-5405540.

In een fraaie en rust. gel. vakwerkboerderij (omg. Epen) is een comf. APPARTEMENT (vloeropp. ca. 60 m2) + 1 parkeerpl. voor verhuur beschikb. Als gegadigd. komen 1-pers. huish. in aanmerking, die het buitenwonen op prijs stellen. Huisdieren niet toegest. Huurpr. ƒ 670,- p.mnd. (excl. kosten c.v., electr. e.d. Br.o.nr. B-06020, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

België Borgloon, 35 min. van Maastricht, rustig gel. nw. gelijkvl. APPARTEMENT, 1 gr. slpkmr., 18.000 BFrs. p. mnd. excl. Event. garage 1200 BFrs. p.mnd. Tel. woe. en dond. 20.30 tot 22.00 uur 00-32.11313967.

ZUTENDAAL. 2 Luxe nw. bouwappartementen met inger. keuken, badk., 2 slpk., gar. + berg., gel. aan mooi plein. Inl. 00-32.89-722001.

TE HUUR BEDRIJFSGEBOUW

ANKERKADE 141, BEATRIXHAVEN, MAASTRICHT

(Hoekpand Galjoenweg/Ankerkade)

Zéér geschikt voor Groothandelsbedrijf met toonzalen of assemblage-/confectiebedrijf.

Kantoren 350 m², Showroom 350 m², Algemeen 200 m², Hoofdgebouw 1500 m²,

Open terrein 1200 m² waarop 30 parkeerplaatsen!

Inlichtingen: Verolme Beheer bv, Ankerkade 10, Maastricht
Telefoon 043-630777 toestel 202-204.

Nog enige AUTOBOXEN en caravanstalling (niet overdekt) te huur, nr. II straat, Kerkrade. Na 18.00 uur 04450-3375.

Te h. 1 en 2 pers. gemeub. APPARTEMENT (voor werkend persoon) Nieuwstr. 82A Kerkrade. 045-456795.

VALKENBURG. Te h. gestoff. Appartement ƒ 850,- all-in. Tel. 04406-12870.

Te huur landelijk gelegen halfvrijst. WOONHUIS met garage en grote tuin te Schimmert. 04403-1685.

HOENSBROEK/Centrum (winkelerf), 2 kamer appartement op 3e verd. met centrale verwarming en berging. Huurpr. incl. stoffering ƒ 670,- p.mnd. Te aanvaarden per direct. Inl. Winkens Makelaardij b.v. ☎ 045-251485.

Omgeving VALKENBURG, 3 kamerapp., gestoff., event. gemeub. v.a. ƒ 890,- p.mnd. incl., per direct. Borg een maand. 043-219353.

BRUNSSUM Nrd., te h. gestoff. app.

App. centr. HOENSBROEK, gr. woonkamer met open keuken en balcon, 2 slpk, douche, w.c.,bergr. en kelder, ƒ 900,- p.mnd. excl. Inl. 045-252361.

Te huur tijdelijk gemeub. VAKANTIEWONING voor 2 pers. te Ubachsberg tot plm. april '95, geen huisdieren. Telef. 04451-1644.

Te huur 2-pers. APPARTEMENT nabij centrum Valkenburg. 04406-14395.

Centrum MAASTRICHT, te huur aangeboden, winkel/woonruimte, Koestraat, zijstr. O.L.Vrouweplein. Huurpr. in overl. Tel. 043-646425 b.g.g. 635056.

Te h. in BELGIË, ruime halfvrijst. woning met tuin. Event. te koop. Maasmechelen-Leut. Tel. 00-32.89752835.

Te huur compleet ingerichte vakantie BUNGALOW, vrij tot 1 mei '95. Gelegen 5 km. van Maastricht. Inl. Gasthuis 3, Bemelen. ☎ 04407-1321.

BEMELEN, 1-persoons studio te huur. Inl. 04407-1321.

Te h. ruime ETAGEWONING, 2e verd. nabij C-Hoensbroek, niet gesch. v. kind. en huisd. ƒ 875,- excl. p.m. Inl. 045-212537.

Te huur KERKRADE-C. appartement. Grupellostr. 9, bezichtiging Zaterdag 1-10 van 15.00-16.00 uur. Inl. 045-413973.

Te huur woonhuis te LANDGRAAF 110 m2 (met kant. mogelijkh.) 045-323991.

IMMO-TREND

Der Immobilien Partner

Door enorm verkoopsucces zoeken wij dringend huizen

in de regio Kerkrade, Landgraaf, Heerlen Bocholtz, Simpelveld en Vaals.
Hebt u of uw makelaar moeite met de verkoop van uw huis?
De top-verkopers werken voor ons en daarom, als u wilt, ook voor u!

Belt u ons geheel vrijblijvend

00-49.24072037

Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het passeren van de koopakte ƒ 250,- en een presentje.

Nieuw

is deze service niet

!!!!Hypotheken!!!!
!!!!net even beter!!!!

Informatie i.v.m. aan/verkoop van een woonhuis
Hypotheek op maatwerk.
Gratis advies incl. [illegible] eventueel aan te kopen pand.

Ass. kantoor Van Oppen b.v.

Lindeplein 5, Brunssum, Tel. 045-254543.

Drieschstraat 56, Heerlen

Royaal, in goede staat verkerend, nabij het centrum gelegen 3-kamer appartement met rolluiken, parkeerplaats, berging in kelder. Vanuit kelder met lift het appartement te bereiken. Scherpe koopprijs ƒ 125.000,- k.k.

Denis Vastgoed, 040 - 129524

Heerlen-Welten

Mergelsweg 34. Te koop goed onderh. Drive in woning aan kinderv. woonerf. Beg.gr.: hal/gang (tegelvloer), inpand. garage, toil. tuink. met roll. en terrasscherm, tuin m. klinkers en verlichting. 1e verd.: woonk. m. geel. keuk. 2e verd.: overloop, 3 slpk., badk m. ligb. en 2e toil. Aanv. dec. 1994. Prijs ƒ 165.000,- k.k. Tel. 045-717930.

Informatie

over 250 koopwoningen in de regio Heerlen vindt u bij VAN DE PAS de makelaar van de koper, bel

045 - 74 16 16

Immobilien GmbH van Lier-Radermacher

Een betrouwbare naam

met groot verkoopsucces en een 100% correcte werkwijze.
Als ook voor u een correct en succesvol verkoopresultaat belangrijk is, dan verkoopt u ook uw huis, zoals al meer dan 1000 tevreden klanten tot heden, via het grootste Duitse Makelaarskantoor voor Nederlandse O.G.
In sommige gevallen direkte aankoop mogelijk.
Ook als uzelf niet wilt verkopen maar een huis weet dat te koop is, belt u ons.
U ontvangt dan na de notariële transportakte voor uw bemiddeling ƒ 250,-.
Om onze klanten te bedanken, verloten wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen.
1. prijs: 1 week Gran Canaria voor 2 pers.
2. prijs: 1 weekend in Parijs voor 2 pers.
3. prijs: 4 entreekaarten voor Phantasialand Köln/Brühl en nog veel meer mooie prijzen.

☎ 00-49.24073017
☎ 045-451291

Fort-woningen: een klasse apart!

Je eigen huis in houtskeletbouw; flexibel bouwen in: sleutelklaar, ruwbouw of casco.

Voor meer informatie:
BOUWKUNDIG ADVIESBURO PREVOO
Boschweg 1, Bunde, Postbus 35, 6240 AA Bunde.
Telefoon: 043-646563 Fax: 043-640036.

Wij maken geen reklame met bemiddelingspremies en reizen

Wij bieden U optimale inzet,
kennis van de onroerend goed markt
en geven advies als u een huis
wilt kopen en/of verkopen.

Bel ons voor een afspraak en maak gebruik van onze inzet, kennis en advies.

Belt U ons ????
Immobiliën Düsterwald
00-49.240693306 of 045-351254

Wij verzamelen geen onroerend goed, wij verkopen het!

Woonhuis verkopen ???

Wij kopen Uw woonhuis direkt zelf aan.
100% zekerheid en geen makelaarskosten.
[illegible]

Open huis in het appartementencomplex "Nightingale" te Brunssum

ZATERDAG 1 EN ZONDAG 2 OKTOBER
VAN 14.00 TOT 16.00 UUR
MAANDAG 3 OKTOBER
VAN 16.00 TOT 18.00 UUR

Aan de groene rand van Brunssum zijn een aantal comfortabele en vooral ruime 3 slaapkamerappartementen te koop. De verkoop van de appartementen verloopt voorspoedig. Onlangs is met de realisatie van de nieuwe entree gestart. De ligging, nabij winkelcentrum en natuurschoon, staat garant voor een optimaal woongenot. Zonnige woonkamer gecombineerd met royale eetkeuken. Groot balkon. Berging.

PRIJZEN VANAF ƒ 120.000,- K.K. NETTO MAANDLAST VANAF CA. ƒ 705,- BIJ VOLLEDIGE FINANCIERING ADRES: FLORENCE NIGHTINGALESTRAAT 115 TE BRUNSSUM

Inl. Stienstra Makelaardij b.v.
Tel. 045-712255.

Brunssum/Treebeek

ABC-straat 39. Hoekwoning met c.v., zij-opgang en grote achtertuin (perc.opp. 302m2). Ind.: provisiekelder. Beg.gr. entree, woonk., ruime woonkeuken met witte inrichting, portaal, badk. met ligb., douche, w.v. en toilet, berging. 1e verd.: 3 slpkmrs. en toilet met v.w. 2e verd.: via vaste trap, 2 slpkmrs. en bergruimte. Deels gerenoveerd. Bwj. 1934. Prijs ƒ 179.000,- k.k.

UW HUIS VERKOCHT SNEL EN GOED VIA AQUINA! NVM aquina HEERLEN 045-715566

Kerkrade-Terwinselen

Halfvrijst. woonh. m. garage, bwj. 1978. Ind.: hal, toilet, gr. kamer, keuken, 3 slpks, zolder. Vr.pr. ƒ 210.000,- k.k.

Voerendaal-Ubachsberg

Halfvrijst. hoekbungalow m. garage en tuin. Voorz. v. parket, aanbouwkeuk. en alle comfort. Vr.pr. ƒ 259.000,- k.k.

Landgraaf-Moltbos

Op goede stand gelegen vrijstaand landhuis voorzien van alle luxe en hoog afwerkingsniveau. Hogere prijsklasse. Bwjr. 1993. Meer informatie op aanvraag.

Hoensbroek

In rustige woonwijk met vrij uitzicht gelegen halfvrijstaand woonhuis met garage, woonkamer met luxe keuken, 3 slpks. en zolder, bwj. '90. Vr.pr. ƒ 249.000,- k.k.

Heerlen plan Husken

Halfvrijstaand herenhuis met garage en tuin. Woonkamer met keuken, 3 slpks., vaste trap naar zolder evt. hobbyruimte, bwj. '92. Vr.pr. ƒ 260.000,- k.k.

KLOPPENBURG
Tel. 045-719907

Open huis zaterdag 1 oktober van 15.00 tot 17.00 uur te Heerlen, Pelikaanstraat 19

Ruim woonhuis met tuin. Berging. Div. kelderruimtes. Ruime woonk. Keuken met eenvoudige install. 1e Verd.: 2 ruime slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. 2e Verd.: 2 slaapk. Berging. Bergzolder. Dient evt. gerenoveerd te worden. Prijs ƒ 129.000,- k.k. (8598)

Inl. Stienstra Makelaardij bv
Tel. 045 - 71 22 55

Ransdaal, Ransdalerstraat

ƒ 295.000,- k.k.
Vrijst. woonh. met 3 slpks., in het dorpscentrum

Simpelveld, Dorpstraat

ƒ 172.000,- k.k.
Uitstekend onderh. tussengelegen woonhuis.
1e etage: woonk. en woonk. (eiken inb. + app.). 2e etage: 2 slaapk., luxe badk. Beg.gr.: 3 kmr.app. Perc.opp. 100 m2

Slenaken, Beutenaken

ƒ 325.000,- k.k.
Halfvrijst. woonh. met 2 vakantie-app., met 'n goede ligging in het buitengebied.

VONCKEN MERTENS
MAKELAARDIJ OG/ VERZEKERINGEN EN GELDZAKEN
[illegible] 6271 AB Gulpen
tel.: 04450-1724/1754 fax.: 04450-1760

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de ervarend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen
Geen verkoop - Geen kosten

Wijlre/Etenaken

Te koop fraai gelegen goed onderhouden split-level bungalow. Ind. grote entree, ruime zitkamer in open verbinding met eetkamer en keuken, 3 slpk., badk., grote hobbyruimte, inp. garage, leuke tuin met veel privacy, vr.pr. ƒ 390.000,- k.k. Tel. 04459-1757, na 19.00 uur.

Wijnandsrade

Halfvr. won. met gar. en tuin (bwj. 1991), ruime L-vorm. woonk. en open keuken met plav.vloer, badk. met ligbad, douche en toilet, 3 slpks., zolder met mog. voor 4e slpk. Vraagprijs ƒ 249.000,- k.k. Mak.kantoor Janssen, 046-335940.

Landgraaf

Goed onderhouden vrijstaande woning in agrarisch recreatief gebied. Perceel 740m2. Beg.gr.: hal 10m2, woonk. 46m2, keuken 12m2, toilet, sobere badk. 7m2 en c. v. Verd.: 3 ruime slpkmrs. met ruime bergkast. Prijs ƒ 275.000,- k.k. Direct te aanv. Br.o.nr. B-06026, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Brunssum

Goed gelegen en goed onderhouden halfvr. woonhuis met hal, toilet, L-kamer, keuken, bijkeuken, garage, badk., 3 slaapkamers en zolder. CV, besloten tuin. Perceel 217 m2. Spoedig te aanvaarden.

Prijs ƒ 185.000,- k.k. Inl. Kerkhofs makelaardij o.g. Beek. Tel. 046-373427.

BEEK te k. gerenov. woonh., 3 gr. slaapk., badk., woonk., keuken en kant.ruimte, geh. betegeld, 2 prd. st. + buitenbak, wei, garage ca 65 m2, overd.terras, opp. 2.000 m2. Tel. 046-375723.

GELEEN, Ruysdaellaan. Perfecte onderhouden halfvrijst. woonhuis met garage, grote L-vormige woonkamer, moderne keuken, 3 slpks., badkamer met ligbad en ged. onderkelderd. Vr.pr. ƒ 259.000,-k.k. Inl. na 18.00 uur: 046-750539.

HEERLEN (centrum) Akerstraat. Zeer luxueus en ruim penthouse met carport, berging en lift. Ind.: ruime hal, woonkmr. plm. 50 m2 met open haard, 2 slp.kmrs., allen met parketvloer, toilet met fontein met marmeren vloer en wanden; mod. badkmr. m. bad, dubb. v.w., bidet, toilet met marmeren vloer en wand; keuken met compl. Rational keukeninr.; 2 dakterrassen (plm. 15 en 20 m2), één met open haard. Aanv. in overleg. Vr.pr. ƒ 379.000,- k.k. Kramer Makelaardij o.g. Telef. 046-373636.

HOENSBROEK, tussenliggend woonhuis (bwj. '85) met tuin. Beg.gr.: gesloten keuken, woonk. 1e Verd: 2 grote slaapk., badk. met toilet. 2e Verd.: 2 grote slaapk., c.v., gas. Pr. ƒ 149.000,- k.k. Tel. voor afspr. 045-224015.

Te k. in centrum HOENSBROEK gerenov. appartement m. 1 slpk, c.v., kunstst. ramen, pr. ƒ 105.000,- k.k. Inl. 046-528413.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

Vrijblijvend HYPOTHEEK-OFFERTE v.a. 6½% bij u thuis. Bel voor afspr. Ass. kant. Jac Stel, ☎ 045-721866.

HUIZEN, gezocht voor binnen- en buitenlandse kandidaten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners. 045-728671.

Te koop LANDHUIS met grote vijver + grond (ca. 1 ha) in bosrijke omg. te Maaseik (Neeroeteren). Telef. 00-32.89666661.

Te koop van part. mooie luxe comfortabele bungalow in HEERLEN, geheel gerenov. Totale opp. 210 m2. Perc. opp. 1500 m2, ƒ 620.000,-. Br.o.nr. B-05984, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

GREVENBICHT, rustig gel. vrijst. woonhuis, bwj. 1984. Ind.: hal, ruime L-vorm. woonk., keuken met berging, garage met vliering. Verd.: 3 ruime slpks., badk. met 2 v. w., douche, ligbad en 2e toilet. Kelder met sauna en 2e douche. Tuin met vijverpartij en vlonder. Vraagprijs ƒ 325.000,- k.k. Tel. 04498-57893.

SITTARD, Industriestraat 35. Op handelsterrein Bergerweg gelegen bedrijfspand bestaande uit showroom, kantoor, werkplaats en verhard terrein alsmede vrijstaand woonhuis met tuin. Tel. 046-510655 of 529368.

Te koop halfvrijst. woonh. te MAASTRICHT-Daalhof. Ind.: 4 slpks., woonkmr., luxe keuk. en badkmr. Br.o.nr. B-06002, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. Telefoon: 040-118001.

KERKRADE-Centrum, vrijst. woonh. 160/170m2. Parkacht.tuin. Gr. woon- en eetk. ingeb. keuk., 4 slpk. ƒ 320.000,- k.k. 045-463608, 0049-216654982.

Te k. WOONHUIS, 4 slpkmrs., tuin op zuiden. Benzenraderweg 166, Heerlen. Vr.pr. ƒ 175.000,- k.k. Tel. 045-740579.

GELEEN (ZUID). Ruim halfvrijst. woonh. (goed onderh.) op mooie lok., grote living met parket en plav.vl., keuken met app., badk. met ligbad en 2e toilet, vaste trap zolder 4e en 5e slpk., garage en tuin. Vraagprijs ƒ 264.000,- k.k. Mak.kantoor Rob Dassen, 046-375757.

Woonhuis met SPOED te koop gevraagd, opknappen geen bezwaar. ☎ 040-114752.

Te koop EYSDEN halfvrijst. woonhuis met carport en tuin, i.g.st., ƒ 247.000,- k.k. Telef. 04409-1482.

Sittard-Centrum, Stationsstr. 4-6. OPEN HUIS vandaag v. 13.00-15.00 uur. Luxe app., 3 slaapk., lift, eigen park.pl., vr.pr. ƒ 219.000,- k.k. Tel. 046-751014.

HEERLEN, op zeer goede lok. in Aambos gel. vrijst. woonh. met gar. ruim 1000 m2, blijvend vrij uitz. Ind.: ruime hal, keuken, bijkeuk., woonk./eetk. 42 m2, parket, open haard, 6 slpks., badk. ƒ 439.000,-k.k. 045-741071.

Te k. tussengeleg. vooroorlogs woonhuis met gar. te BRUNSSUM. Begin 1994 geh. verb., 3 slpks, mod. keuk. luxe badk. met ligbad en douche, c.v. ged. rolluiken, rondom hardhouten koz. en dubbel glas. Vr.pr. ƒ 169.500,-k.k. Telef. 045-275333 na 18.00 uur.

Te koop DRIVE-IN woning te Welten, vr.pr. ƒ 170.000,- k.k. Telef. na 17.00 uur 045-715863.

BOUWGROND gezocht. Wij, particulieren, zoeken al heel lang naar geschikte bouwgrond waar plaatsen andere keer naast het geluk. Vandaar deze oproep voor min. 500 m2 bouwgrond in Midden-Limburg. Tel. 04750-37071, na 17.00 uur.

SITTARD, Haagsittard Park. Bellstr. 32. Te koop 2 onder 1 kap met garage, bwjr. '90, L-vorm. woonk., open keuken, plavuizen en vloerverw. Verd.: 3 slpks., complete badkamer, vaste trap naar ruime zolder (combiketel), tuin met vijver, op zuidoosten, vr.pr. ƒ 239.000,- k.k. Telef. 046-526280.

VALKENBURG, te koop appartement in de fraai en rustig gelegen Neerhem-Residentie. Ind.: hal, woonk. met open keuken en balkon, op verd. slpk. en badk. Berging op beg. gr. Lift aanw. pr. n.o.t.k. 04459-1757 na 19.00 u.

LANDGRAAF U.o.Worms, te koop halfvrijst. woonh., bwj. 1980. Ind.: hal, woonk., keuken, 3 slpks. badk. met ligbad, douche, 2e toilet, was-, c.v.- en hobbyruimte, zolder en gar. Tot. opp. ca. 800 m2. ☎ 045-315586.

MAASMECHELEN (België). Riante villa met kantoor, in centrum langs Rijksweg van Maaseik-Lanaken, goede commerc. ligging. Hogere prijsklasse. Tel. 00-32.89-760.00.00.

MAASTRICHT (St. Pieter) te k. woonhuis, 5 slpks, diepe tuin, pr. ƒ 315.000,- k.k., bwj. 1935. Tel. 043-255527.

MONUMENTAAL halfvrijstaand herenhuis 1845, grote schuur en binnenplaats. Grotestr. 8, Oud-Urmond, vr. pr. ƒ 259.000,-. 046-582462.

PUTH (Schinnen), Steenstr. 9. Kar. woonhuis/garage, berging. Ind.: woonk. 50 m2, dichte keuk., badk. bad en toilet, 4 ruime slpks, garage 13 mtr. Werkplaats 40 m2. Vraagpr. ƒ 275.000,- k.k. Seegers o.g.Telef. 046-525318.

PUTH (Schinnen) perfect woonhuis/garage. Woonk. 36m2, open keuk., 4 slpks, badkamer, bad 2e toilet etc. Pr. ƒ 189.000,- k.k. Seegers O.G. Telef. 046-525318.

GELEEN, woonh. met vrije achterom en garage, gel. in kindvriend. omg., T-woonk., keuken, 3 slpks., badkamer met ligbad, zolderberg. en tuin. Vraagprijs ƒ 198.000,- k.k. Mak. kantoor Rob Dassen, 046-375757.

BRUNSSUM, Heufstraat 8. Te koop goed onderh. tussengelegen eengezinswoning met tuin en carport aan achterzijde. Drie slaapkamers. Bouwjaar 1965. Prima geïsoleerd. Prijs ƒ 169.000,- k.k. Inl. Winkens Makelaardij b.v. ☎ 045 - 25 14 65.

Te k. BOUWKAVEL te Oirsbeek, ca. 1.000 m2, prijs ƒ 165.500,- k.k. Br.o.nr. B-5940, Limb. Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

HEERLEN: te k. tussenwoning met garage, berging en tuin. Ruime woonk., gedeelt. rolluiken. In rustige omgev., ƒ 148.000,- kk ☎ 045-228589.

Te k. APPARTEMENT, pr. ƒ 135.000,-. Pr. Marijkestr. 12, Heerlen. 045-724544.

Goed onderhouden WOONHUIS in Eygelshoven. 045-352570, na 18.00 uur.

BERG AAN DE MAAS, Veerweg 11, uniek gelegen vrijst. ouder huis. Veel privacy, ged. nieuwbouw, ged. op te knappen, 580 m2. Telef. 046-375313.

LANDGRAAF, nabij markt Schaesberg, woonh. + kantoor op perc. van 709 m2. Pand bestaat uit 2 verdiepingen en heeft een tot. opp. van 360 m2. ƒ 385.000,-. Inruil bestaande woning bespreekbaar. Wijman & Partners Heerlen. 045-728671.

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groenseykerstraat 41B. Tel. 046-747446.
Open ma. v. 13.00-18.00 uur; dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur; zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

Opruiming!!! Showmodellen serres

Aluminium serre
breedte 371,6 cm x 253 cm
normaal ƒ 15.124,- nu ƒ 6.999,-.

Kunststof serre
breedte 400 cm x 300 cm
normaal ƒ 14.199,- nu ƒ 7.999,-

Praxis Heerlerbaan

VITRINES voor woonkamer of expositie, 15 st., ƒ 140,- p. st. Tel. 04405-3786.

In-verk. 2e hands MEUBELS. Kouvenderstr. 208 H'broek, 045-725595.

Te koop complete SLAAPKAMER, 2-pers., ld. donkergroen met zwart, 1½ jr. oud, vr.pr. ƒ 1.750,-. Roggehof 57, Heerlen. 045-427485.

L.grijze marmeren TAFEL 2.00x1.00, ƒ 1.150,- 4 stoelen ƒ 150,-. 045-271924.

Te koop 3-delig (3-2-2) leren ZIT-ELEMENT, ƒ 480,-. Tel. 045-463100.

Te k. eik. EETHOEK; 1 pers. bed compl.; nachtkastje; bureau + stoel. 045-229501.

Te koop blank eiken BANKSTEL zeer voordelige prijs. De Tichel 5, Heerlen. Telef. 045-419917.

2 ROLLUIKEN bxh 2.60x1.90, ƒ 1.400,-. Op gen Braak 41, Heerlerbaan.

Woonruimte gezocht te SITTARD, vrouw 41 jr. met dochter 18 jr., min. 2 slpks., huur tot ƒ 600,- event. tijd. Tel. 046-516084.

Te huur gevraagd GARAGE, omg. Stein. Tel. 046-333793.

Jonge academica zoekt woonruimte in WEERT of omgev. Tot ƒ 800,- p.m. Na 18.00 uur 072-643806.

Te huur gevraagd appartement omgeving WIJLRE. Telef. 04406-42551.

Gevraagd EENGEZINSWONING m. 3 slpks in Zuid-Limburg. Br.o.nr. B-06024, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te h. gevr. kleine eenvoudige WONING v. alleenst. (R. K.-priester) in Amby om naaste omg., indien mog. met ingang v. 1-11-'94. 043-634304, v. 17.00-19.00 u.

Te h. gevr. gemeubileerd APPARTEMENT in grensgebied. Tel. 045-415370.

Winkelpand in centrum Sittard aan Promenade.

Opp. winkel + magazijn 51 m2. Binnenplaats voor evt. uitbreiding 46 m2. Met bovenwoning, Telef. 046-581342.

Te huur in HEERLEN, bedrijfs-/opslagruimte met kantoor, 200 m2 souterrain, 100 m2 beg. grond. Evt. ook gedeelte. ƒ 750,- p.mnd. 045-218476 of 04492-3311.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Te koop of te huur goed onderh. stenen BEDRIJFSPAND met ruime bovenwoning. Het pand is voorz. v. 2 loopplaatsen, zij- + achterkant, geh. geïsol. Hal,opp. 395 m2, hoogte hal plm.3.5 mtr. Kant.opp. incl. keuken + 2 toiletten 90 m2. Sperwerweg 17, Landgraaf. Prijs ƒ 450.000,- k.k. Tel. 045-410187 of 00-32.89712421.

Superaanbieding

Stihl-motorzaag, type 011 AT; bovenliggende handgreep; 30 cm geleider. Van ƒ 895,- incl. BTW v. ƒ 629,- incl. BTW.

Frissen/Tuin & Park b.v.
Valkenburg aan de Geul. Tel. 04406-40338
Op = Op.

Komo-keur geïmpregneerde TUINPLANKEN, palen. Tuinhuisjes, vlonderplanken. Houthandel Jos Kuijpers, Holstraat 43, Margraten. Telef. 04458-1962.

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, ƒ 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

BETONBEELDEN voor binnen en buiten. Alles voor uw vijver! Vijverfolie ƒ 4,50 p. m2. Creugers Beton, Economiestr. 46, Koumen-Zuid, Hoensbroek. 045-213877.

Druk geïmpregn. tuinafscheidingen, vlonders, palen, planken, tuinhuisjes enz. Ook in hardhout! Alles op maat! IMPREG Tuinhout bv, In de Cramer 18, Heerlen. Bezorgen mog. 045-717733.

Te k. HAAGCONIFEREN, v. a. ƒ 7,50. Tel. 045-230849 van 16.00 tot 19.00 uur.

Uw vijver goed de winter door? Plaats een beluchtingspomp! Tevens uw adres voor vijverfolie en vijverpompen. VAN OPPEN. Hoofdstraat 31, Schimmert. Telefoon 04404-2341.

Korrelkalk, turf, potgrond, meststoffen, zaden, mollen- en woelrattenbestrijding en andere produkten voor uw tuin verkrijgbaar bij : VAN OPPEN. Hoofdstraat 31, Schimmert. 04404-2341.

Te koop Ferrari 2-wielige TREKKER, 13 pk, incl. ploeg, freesbek en houtversnipperaar cq. compostmolen. Tel. 04459-3010.

AANBIEDING in haagconiferen van 150 tot 225 cm., wegens het leegmaken van perceel; graszoden; aanleg en snoeien van tuinen. Kwekerij Dautzenberg, Euverem 16, Gulpen. Tel. 04450-2131

Te huur ruime kame[...] p.mnd. all-in. NUTH [...] 245890.

Te h. in HEERLEN [...] per 1 oktober kamer [...] dentenhuis. Tel. [...] 711007 of 043-251634.

Te huur ZOLDER [...] ken en badk., v. [...] soon. 045-715624.

Alleenst. man 47 ja[...] KAMER in gemeente [...] len. Br.o.nr. B-0602[...] burgs Dagblad, [...] 2610, 6401 DC Heerlen.

BOVENWONING te [...] Spaubeek. Telef. [...] 580.

Ruime 2-persoons ka[...] LANDGRAAF met eig[...] let, douche en keuken. [...] 317009.

Te huur KAMER plm. [...] gemeubileerd, Heer[...] 045-231162/06.5298854.

Fijn gemeubileerde [...] bij familie in Landg[...] ouder persoon. 045-319[...]

HORBACH taxaties & makela[...] o.g. b.v.
Sinds 1938
Schaesbergerwe[...] 6415 AH Heerl[...]
Tel. 045-7232[...]

MAASTRICHT
Margauxlaan 12
(woonwijk Campagne)
Woonhuis met inpandige [...] ge, voor- en achtertuin. Ind. o.a.: toilet, woonk[...] keuken met aanbouwk[...] garage met zolderruimte. [...] 3 slaapkamers, badkame[...] wastafel, ligbad en 2e [...] bergkast. Zolder (vaste [...] ruime slaapkamer, c.v.-[...] Zéér ruim, goed gele[...] woonhuis met een zeer ge[...] werkingsniveau. Vra[...] ƒ 329.000,- k.k.
BOCHOLTZ
Heiweg 48
Woonhuis met kantoor, o[...] magazijn en grote be[...] loods.
Eén telefoontje is genoe[...] uitvoerige documentatie [...] zonden te krijgen. Prijs n.o[...]

TE HUUR HEERLEN
Willemstraat 17-19
Goede locatie voor het [...] t.o. winkelcentrum De K[...] Marca.
Zéér ruime winkelruimte [...] 215 m². Keldersouterrain [...] 100 m². Huurprijs n.o.t.k.

Meer dan 55 jaar vertrouw[...] met vastgoed

Piccolo's in het Lim[...] Dagblad zijn groot [...] SULTAAT! Bel: 045-71[...]

Te koop 20 m2 p[...] dubbelw. DAKPLATE[...] a.b. Tel. 045-752843.

Te koop CARPORT [...] lang 3.50 mtr breed [...] en goedk. gem. Heer[...] n.o.t.k. Telef. 045-42157[...]

R. Keulers GRON[...] KEN, tel. 046-374221. [...] bedrijf en particulier.

Als u ons voor 1[...] 's morgens belt, sta[...] PICCOLO de volgend[...] al in het Limburgs D[...] Tel. 045-719966.

Mooie eengez. woni[...] KERKRADE, met g[...] badk. met ligb., 4 [...] tegen dito woning of [...] flat met 3 slaapk. in [...] de, huur tot ƒ 700,- pe[...] ☎ 045-462153 of 714220.

Als u ons voor 12 [...] 's morgens belt, sta[...] PICCOLO de volgend[...] al in het Limburgs Da[...] Tel. 045-719966.

Renoveren? Moderniseren? Verbouwen?

Op LBS-Bouwsparen kunt u rekenen

Tot maximaal ƒ. 70.000,-

Vraag ernaar bij uw makelaar of assurantietussenpersoon

Keizersgracht Financiële Dienstverlening (K.F.D.)
Passage 19, Heerlen
Telefoon: (045) 740303

LBS • BOUWSPAREN

Een initiatief van LBS Nordwestdeutsche Landesbausparkasse

Piet Jonker in Baambrugge handelt in oude bouwmaterialen

Historisch woonwarenhuis voor antiek met een butsje

DOOR BART VAN OORTMERSSEN

Stel, je wilt je pandje in de grachtengordel opsieren met een authentieke marmeren schouw. Met wat geluk loop je er tegenaan bij een handelaartje. Maar wie het zich kan veroorloven, hoeft dat geluk niet af te wachten. Die gaat naar Piet Jonker in Baambrugge, handelaar in historische bouwmaterialen.

Voor een tafel zonder krasje of butsje, of een puntgave plavuizen vloertje moet je niet bij Jonker zijn. Op de boeketten en een enkel kunstwerkje na zijn alle voorwerpen in de showroom al gauw een honderd jaar oud, en de tand des tijds is erin te herkennen. De naamgever van het bedrijf speurt ze op in binnen- en buitenland, brengt ze zoveel mogelijk terug in de oorspronkelijke staat en schenkt ze een nieuw leven als sfeermaker.
Het statige pand van Piet Jonker tussen Abcoude en Baambrugge heeft op het eerste gezicht wel wat weg van een tuincentrum. Het terrein staat vol stenen beelden, bloembakken, zuilen, bogen van ijzersmeedwerk en andere populaire tuinattributen. Een nadere beschouwing leert echter dat het hier geen massaprodukten betreft die gisteren zijn gemaakt. Piet Jonker is dan ook geen zaak waar je met een winkelwagentje doorheen loopt. Althans, niet iedereen zal na een rustieke marmeren schouw van vijftien mille ook nog een leuke bijpassende spiegel of een setje eiken deuren uit de vorige eeuw gaan uitzoeken.

Niveau

„Dit is wel meteen een topper, hoor", vertelt verkoopleider Erwin Willemsen, met een liefdevolle blik op de schouw die voor de prijs van een ingereden middenklasser te koop is. Het grootste deel van pakweg tweehonderd exemplaren in voorraad kost rond de vijf mille. Duur? Willemsen vindt van niet. „We kunnen ook schouwtjes van duizend gulden verkopen, maar dat willen we niet. We willen een bepaald niveau handhaven".
Samen met de antieke plavuizen en de houten vloeren zijn de schouwen het populairst bij het Jonkerpubliek, maar je kunt er ook terecht voor een badkuip, een wenteltrap, een houten toonbank, koperen kranen, noem maar op.

'Exclusieve, historische bouwmaterialen en interieuronderdelen', vermeldt het visitekaartje van het bedrijf. „We verkopen alle materialen die vroeger vast in een huis hebben gezeten", voegt Willemsen toe. „En dan vooral de exclusieve materialen in Franse stijlen".
Piet Jonker zelf is tegenwoordig zo veel op pad, dat de dagelijkse gang van zaken grotendeels is overgelaten aan Willemsen. „Piet zit heel veel in Frankrijk, vooral in oosten en in de Loire-streek. Het is belangrijk dat hij regelmatig z'n gezicht laat zien bij handelaren en slopers. Je moet zo dicht mogelijk bij de bron inkopen, anders valt er niets meer op te verdienen. Piet heeft daar goeie contacten opgebouwd. Zo'n sloper denkt: hé, die schouw is wat voor Piet, die houd ik vast. Ze weten dat hij niet dat ene bad koopt, maar drie of vier, en dan neemt hij de wastafel ook nog mee. Hij geeft er een goeie prijs voor, maar het is ook een kwestie van gunnen. Het contact gaat verder dan strikt zakelijk".

Sfeer

Aan de andere kant van de markt zijn vooral de professionele restauratiebedrijven kind aan huis bij Jonker. „We hebben altijd een basis vanuit die wereld", zegt Willemsen. „Die trap daar (wijst naar een bordes-achtige opgang die buiten als blikvanger functioneert) gaat bijvoorbeeld naar een verzekeringsbedrijf dat aan het restaureren is. Verder komen hier vooral mensen die op zoek zijn naar een bepaalde sfeer. Die vinden het leuk om in hun grachtenpand een antieke schouw neer te zetten. Maar zo'n oude eiken vloer brengt ook sfeer in een nieuwbouwhuis". Dat het grootste deel van de aanloop eigenlijk alleen komt om zich, op doorreis naar Ikea, te vergapen aan mooie spullen, vindt Willemsen geen enkel bezwaar. „Die laten we lekker rondkijken".

Het verhaal van de succesvolle onderneming begint een kwart eeuw geleden in Abcoude, waar Jonker al jong een eigen drogisterij runde. In zijn vrije tijd struinde hij de boerenbedrijven in de omgeving af, op zoek naar authentieke spullen. Zo'n vijftien jaar geleden begon de liefhebberij dermate uit de hand te lopen, dat hij besloot er zijn broodwinning van te maken. In een klein pandje in Abcoude bikte de baas samen met zijn enige werknemer zelf de plavuizen schoon, om ze daarna eigenhandig op te laden en af te leveren. Toen het al wat beter ging, kocht Jonker een oude boerderij aan, die hij stukje bij beetje in stijl opbouwde.

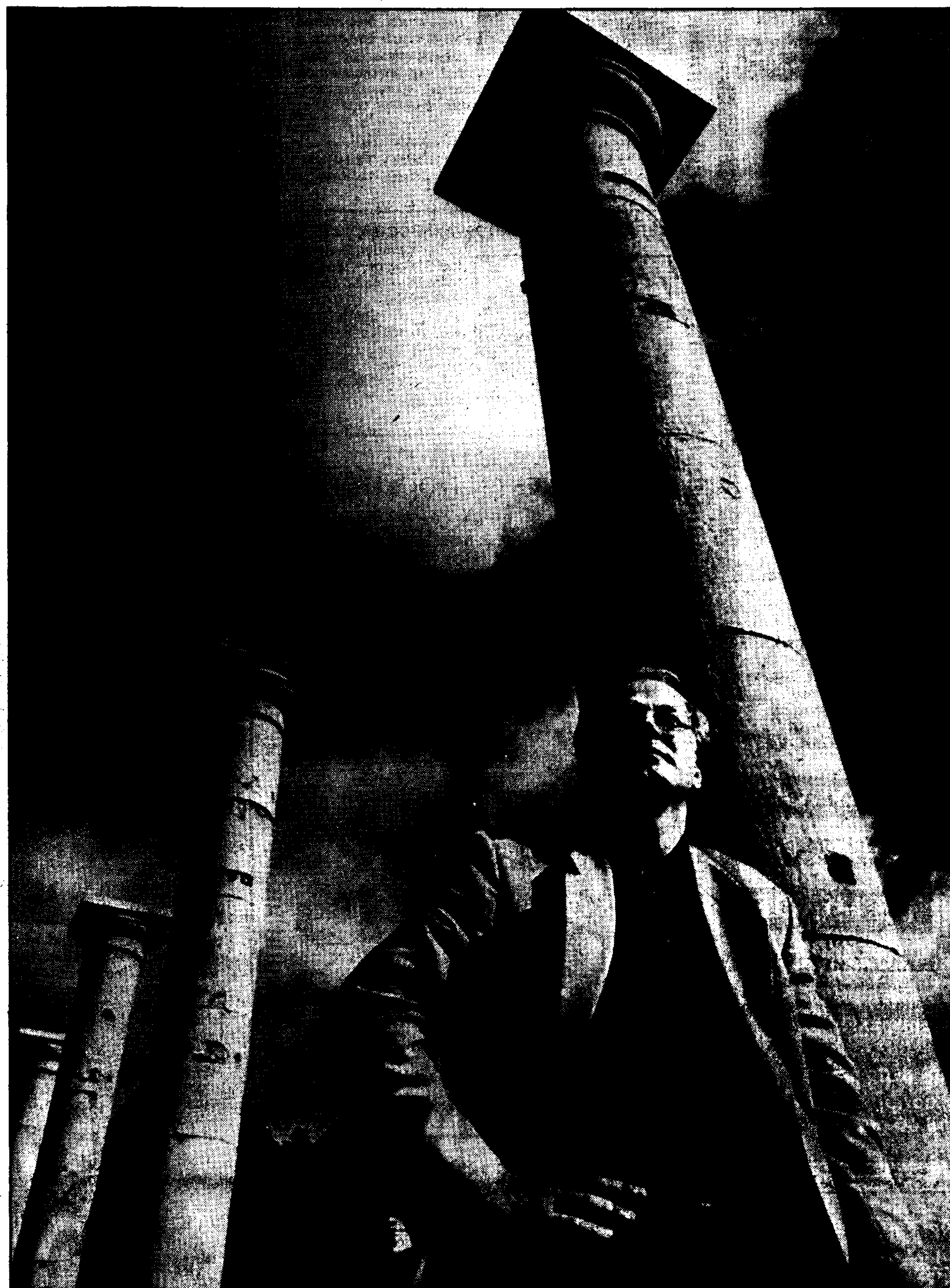
In het diepe

Twee jaar geleden stond alles daar zo volgepakt, dat een keuze onvermijdelijk was: doorgaan op dezelfde schaal, of verhuizen en de zaak verder uitbouwen. Jonker nam het risico en verhuisde met zijn elf werknemers naar het huidige onderkomen. „Het is een sprong in het diepe geweest", zegt Willemsen achteraf. „In die boerderij zaten we redelijk safe. Maar het is natuurlijk niet leuk als je ergens een prachtige betimmering of een gave parketvloer ontdekt, en je moet 'm laten staan omdat je geen ruimte hebt. Dit pand vroeg een enorme investering. Ik vind het erg knap dat hij het heeft aangedurfd. Sinds we hier zitten is de druk wel een stuk groter. We moeten een bepaalde omzet halen om de zaak te laten draaien".
Alleen de grauwe systeemplafonds in sommige ruimtes herinneren nu nog aan de vorige bestemming van het pand, dat werd gebruikt door een transportonderneming. De rest van het gebouw is één grote sfeertekening, vol schouwen, spiegels, sanitair en een veelheid aan decoratieve voorwerpen. Wie zich even niet kan voorstellen hoe een granieten aanrecht met geloogde kastjes eronder het best tot z'n recht komt, kan bij Jonker in het souterrain zien hoe het is geweest, en hoe het weer zou kunnen worden. „Leg je een stapel plavuizen op een hoop, dan wordt niemand er warm van", verklaart Willemsen. „Maar leg je ze uit, dat ziet het er meteen te gek uit".

Aparte branche

Willemsen zelf kwam vier jaar geleden de troep versterken. Afkomstig uit de interieur- en decoratiewereld was hij bekend met de stijlen en materialen. Toch ging ook voor hem een wereld open. „Dit is toch een heel aparte branche. Er komen mensen met een partij plavuizen op een wagentje, misschien nog met een oude deur er bovenop gebonden. Is het wat, en zo ja, wat ga je er dan voor geven? Krijgt ie wat ie in z'n hoofd had, dan komt ie misschien nog eens terug. Maar ik moet er zelf natuurlijk ook iets aan kunnen verdienen. Dat is het spel".

Voor de objecten die bij Jonker staan uitgestald bestaan geen occassionlijsten waarin je kunt opzoeken wat een porseleinen toiletpot met bijpassende stortbak moet opbrengen. Die kennis hebben Jonker en Willemsen vooral opgedaan in de praktijk. „Je leert door goed om je heen te kijken en met mensen te praten. Zo ontwikkel je een gevoel voor wat bijzonder is en wat niet. Piet is daar heel sterk in".
Dat de prijs wordt bepaald door 'wat de gek ervoor geeft', klinkt Willemsen wat al te cru. „Een 18-e-eeuwse marmeren schouw, mooi bewerkt, heeft een bepaalde antiekwaarde. Maar de prijs kan wel schommelen in de tijd. Het is een kwestie van vraag en aanbod. Op dit moment is er een vrij sterke hang naar dit soort dingen".

• *Verkoopleider Erwin Willemsen: „Leg je een stapel plavuizen op een hoop, dan wordt niemand er warm van."*
Foto: GPD

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 27 september 1994.

Na de hypotheekrentestijging van de afgelopen weken is het niet verrassend dat vrijwel alle geldverstrekkers de rentetarieven hebben verhoogd. De verhogingen variëren van 0,1‰ TOT 0,8‰. Tenslotte is de rente op de kapitaalmarkt de afgelopen dagen gedaald.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	renteperc. opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 38,25%	50%
ABN.AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,30	4,61	3,08
ABN.AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,70	4,88	3,30
ABN.AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,00	5,00	3,47
ABN.AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	6,70	4,42	3,57
ABN.AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,10	5,34	4,30
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,10	4,50	3,00
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,40	4,70	3,16
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,70	4,90	3,33
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,90	5,21	4,20
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,20	5,41	4,36
AEGON	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,20	4,50	3,00
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	9,00	5,14	3,53
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	5 jaar	1,00	7,90	4,38,QL	2,92
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	10 jaar	1,00	8,30	4,65	3,13
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	15 jaar	1,00	8,70	4,92	3,35
BLG-Hypotheken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,70	5,08	4,00
BLG-Hypotheken	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,10	5,34	4,30
GWK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,45	2,97
GWK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,70	4,42	3,57
GWK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,00	5,28	4,25
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,90	5,21	4,20
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	8,30	4,65	3,13
Nationale Ned.	spaarhyp.	5 jaarr	1,00	8,30	4,66	3,14
Nationale Ned.	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,00	5,14	3,52
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,30	4,61	3,08
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,70	4,88	3,31
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,90	4,55	3,67
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,10	5,34	4,30
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,20	4,57	3,07
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	8,50	4,78	3,23
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	8,90	5,05	3,46
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	6,80	4,39	3,54
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,00	5,17	4,16
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	7,50	4,08	2,67
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	8,70	4,91	3,33
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	variabel	1,00	6,70	4,42	3,57
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,10	5,34	4,30
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,30	4,60	3,07
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	8,60	4,80	3,23
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,70	4,42	3,57
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	8,10	5,34	4,30
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar*	1,00	8,40	4,71	3,18
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	5 jaar	1,00	8,10	4,50	3,00
Zwolsche Algemene	zA-hyp plan	10 jaar	1,00	8,50	4,77	3,22
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,30	4,60	3,07

* Deze rentevasteperiode kent geen rentebedenktijd.
De vermelde tarieven hebben betrekking op standaard hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de totale netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,–.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

Slapeloosheid door een nachtschone

DOOR SANTE BRUN

Legt iemand een takje met roodachtige bloemen op je bureau: 'Wat is dit?' Je herkent het onmiddellijk, maar hoe het heet... voor je beseft wat er aan de hand is ben je je gehele bibliotheek aan het doorschuimen, lange lijsten met namen van planten aan het prevelen, aan het denken dat het met T of een P moet beginnen. Je weet ook dat het een heel ordinaire plant is, eigenlijk, je hebt hem in Polen en Hongarije vaak in tuinen gezien, vorige maand hier in Limburg nog ergens een heel groot exemplaar met witte bloemen. Behalve roze en witte zijn er ook met rode en lila bloemen, en eigenlijk heel bijzonder, ook gele. Je weet zelfs in detail te vertellen dat de plant lange zwarte wortels heeft die als Dahliaknollen kunnen worden bewaard en in het voorjaar uitgeplant, maar dat iedereen hem gewoon als eenjarige zaait... maar hoe heet hij? Ik lig er zelfs een halve nacht wakker van.

Het duurt een week, degene die het takje bij je neerlegde en veel vertrouwen heeft in je alwetendheid, trekt in de loop van de week een teleurgesteld gezicht; hij had weer aan iemand anders beloofd snel met die naam te komen via mijn onfeilbaarheid, die echter niet werkt, in dit geval.

Uiteindelijk moet je je niet schamen als je verloren hebt, en dus Michael Lukaszewicz gebeld. Het duurt geen drie minuten of hij noemt de naam: *Mirabilis jalapa*, en dat wist ik natuurlijk ook, al kon ik er niet op komen. Bij Twee voor Twaalf geven ze voor zo'n 'wetenschap' geen punten, dat is duidelijk.
Mirabilis is typisch een liefhebbersplant, in de handel wordt hij nauwelijks aangeboden, en waarom eigenlijk niet? Het is best een zorgenvrij plantje. En lelijk ook niet. Michael zei ook meteen: maar het is toch niks bijzonders? Het is een van die raadsels in de plantencultuur, dat de vele planten voor 'nobel' versleten worden, maar dat er ook uitgestotenen zijn.

Toch is *Mirabilis*, horend tot de familie van de Nachtschonenachtigen, de *Nyctaginaceae*, al ruim vierhonderd jaar in cultuur. Oorspronkelijk komt de plant uit Peru, en de *Flora der Kruidachtige Gekweekte Rassen* van dr. Boom meldt zelfs de cultuurvarieteit 'Nana', ook wel 'Tom Thumb', een dwergvorm. Je hebt zowel planten met reukloze als met zoet geurende bloemen.

Met vereende krachten is ook dat probleem dus weer opgelost. Mirabilis is overigens een heel dankbare plant, want hij bloeit maanden, ook nu nog.

Bij het zoeken van de naam kwam ik overigens de zaadcatalogus van *Thompson and Morgan* weer eens tegen, die dit voorjaar uitkwam. Het is een van die grote Britse bedrijven die nog een onwaarschijnlijk omvangrijk assortiment op de markt brengen, met ook elk jaar weer opzienbarende nieuwigheden, zelfs op platgetreden terreinen als lathyrus en afrikaantjes. Volgend voorjaar moet ik catalogus toch weer eens bestellen, en dan de crèmeroze Cosmea's bestellen, en een paar van die monstrueuze dubbelbloemige papavers... Wie ook eens iets wil bestellen bij T&M die kan misschien nu al een briefje sturen aan Thompson and Morgan, Poplar Lane, Ipswich, Suffolk, England, IP8 3BU. Telefoon 0044 473 6888 21.

Belangstelling autovrije wijk groter dan verwacht

DOOR KARIN SWIERS

Jarenlang roepen gemeenten, projectontwikkelaars en woningbouwverenigingen in koor dat niemand in autovrije wijken wil wonen en dat ze daarom niet worden gebouwd. Onzin, zegt de Werkgroep 2duizend na gedegen onderzoek in opdracht van het ministerie van VROM. Er is wel degelijk belangstelling voor. Dertig procent van de kopers en huurders ziet zo'n wijk wel zitten. Vooral als de positieve kanten van het autovrij wonen worden benadrukt.
De vlieger dat alleen niet-autobezitters in een voor auto's verboden wijk willen wonen, gaat niet op. Een kwart van de huishoudens in Nederland kan zich namelijk geen auto veroorloven, laat staan een nieuwbouwwoning. R. Leferink, de auteur van het nog niet gepubliceerde rapport, gokt dan ook op de groep mensen die best van hun auto af zouden willen.
Als daar maar voldoende voordeeltjes tegenover staan. Het moet aantrekkelijk worden gemaakt voor de mensen om zonder auto te leven. „Denk nu eens niet aan de problemen met boodschappen doen, kinderen naar school brengen en familiebezoek. Denk juist aan de rust in de wijk, de ruimte die ontstaat voor groen, speeltuinen en andere voorzieningen. Aan de veiligheid voor de kinderen buiten en aan de schone lucht."
Als zo'n wijk op deze vriendelijke manier wordt gepresenteerd, stijgt de belangstelling met sprongen. Leferink zuigt dat niet uit zijn duim, maar heeft dit daadwerkelijk getest door middel van enquetes onder toekomstige bewoners, ambtenaren en projectontwikkelaars in verschillende steden. Hij zat ook met zijn neus bovenop de ontwikkelingen in Amsterdam, waar op het GWL-terrein in Westerpark, de eerste autovrije woonwijk van Nederland zal verrijzen.
De eerste paal gaat begin 1995 de grond in. Vierduizend mensen bleken serieus geïnteresseerd in de zeshonderd aangeboden woningen. Niet vanwege de schaarste aan huizen in de Randstad, maar vanwege het autovrije en milieuvriendelijke karakter van de wijk. Ouderen toonden voor het plan geen belangstelling, de rest van de Amsterdamse bevolking wel.
De vraag is dus groot genoeg om nu al te beginnen met de bouw van autovrije wijken, concludeert Leferink. Stiekem auto's parkeren aan de rand van de wijk en naar huis wandelen hoort daar dus niet bij, dat wordt onmogelijk gemaakt. Wel is de wijk goed bereikbaar met de fiets en met het openbaar vervoer. Bij een autovrije wijk hoort een stukje serviceverlening, vindt Leferink.
Boodschappen en andere bestellingen moeten worden bezorgd, misschien met behulp van vrij beschikbare steekwagens of elektrische lorries. Er moet een auto-op-afroepsysteem komen, want voor een bezoek aan Ikea, het wegbrengen van oma of een weekeindje Parijs is een auto nu eenmaal reuze handig.
De Werkgroep 2duizend adviseert gemeenten dus zo snel mogelijk te beginnen met kleine wijken van enige honderden woningen binnen de stad. Winkels en andere voorzieningen moeten op loop- of korte fietsafstand zijn. Slaat de wijk aan, dan kunnen de nieuwe wijken aan de rand van de gemeente eveneens auto-onvriendelijk worden ingericht.

Opnamen de Partizanen in Belgische Leut

TV-filmers komen 150 figuranten te kort

Van onze verslaggever

SITTARD/MAASMECHELEN – De opnamen voor de driedelige TV-serie De Partizanen dreigen in gevaar te komen. Voor deze film over het verzet in Limburg is de regisseur dringend opzoek naar figuranten. De produktiemaatschappij heeft er zo'n 150 nodig, als eind volgende week de eerste opnamen beginnen in het Belgisch-Limburgse Leut, bij Maasmechelen.

In het dorpje zijn onvoldoende mensen die meewerken aan de film, zegt regie-assistente Paula van der Oest. Daarom is zij op zoek naar mensen uit de ruimere regio, die bereid zijn om als figurant op te treden.

De Partizanen gaat over jonge verzetsstrijders in Noord-Limburg in het najaar van 1944. Ze hebben genoeg van de wapendroppings en besluiten in de overwinningsroes die volgt, zelf actie te ondernemen. De verzetsstrijders maken wapens buit en zetten Duitse soldaten gevangen in een boerderij.

Nu, vijftig jaar later, onderzoekt een radioreporter de ware toedracht van een tocht door de bossen rond Baarlo, waar de verzetsstrijders destijds een speurtocht inzetten naar een ontsnapte Duitser.

De televisieserie is geschreven door Jan Blokker; de regie is in handen van Theu Boermans.

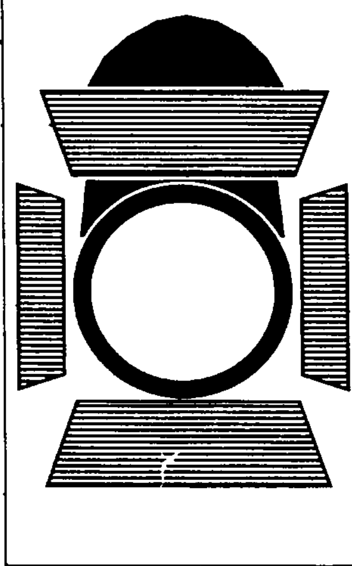
De opnamen voor de serie zouden aanvankelijk alleen in Noord-Limburg worden gemaakt. Maar daar vond de regie geen dorpje dat als passend decor kon dienen. Daartoe werd uitgeweken naar Leut.

De eerste draaidag is 9 oktober. De figuranten zijn vooral nodig voor het uitbeelden van een massale bijeenkomst op het dorpsplein.

Na Leut gaat de TV-ploeg nog voor verdere opnamen naar een boerderij in Ittervoort. Het is nog onzeker of ook beelden van de bossen bij Baarlo worden gemaakt.

In het voorjaar van 1995 zal de driedelige serie worden uitgezonden door de KRO.

(Voor inlichtingen: Sandra van der Oest, telefoon 00-32.89.753766)

RTL4 start met nieuwe reeks afleveringen

Diamant weer lekker decadent en ranzig

Van onze rtv-redactie

HILVERSUM – Meteen bij de eerste tonen van de aanstekelijke herkenningsdeun van Willem Ennes zal de vaste kijker bekropen worden door een vertrouwd gevoel. Na een samenvatting (gisteravond) van tot nu toe uitgezonden afleveringen, start RTL4 aanstaande vrijdag met een nieuwe reeks van de dramaserie Diamant, over het wel en wee van de diamantairsfamilie Van Tellingen en wat ze allemaal te stellen hebben met hun 'Blauwe Duivel'.

Machtsspelletjes op het bedrijf, intriges thuis, slechte huwelijken, overspel, incest, moord en zelfmoord. Geen cliché wordt onbenut gelaten door schrijver Haye van der Heyden. Dat was zo in de eerste reeks van dertien afleveringen en het is zo in de nieuwe serie. Dat alles oogstrelend opgenomen op mooie lokaties in onder meer de villa's van het Gooi zorgt voor een in het oog springende glamour-soap.

Schijnbaar centraal in Diamant staat de Blauwe Duivel, een voor veel geld door de Van Tellingens aangeschafte diamant. De glimmer lijkt echter het nodige ongeluk te bezorgen, er zijn althans mensen die geloof hechten aan de reputatie van de steen. En het vorig seizoen werden de Van Tellingens inderdaad achtervolgd door de nodige rampspoed. Ongelukkig genoeg slaagt vader Thomas van Tellingen er maar niet in de Blauwe Duivel van de hand te doen. Dus zal de steen ook in deze nieuwe reeks nog wel wat ellende veroorzaken.

De vermaledijde diamant maakt niettemin maar een klein deel uit van het verhaal van de serie. Ruim baan dient er gemaakt te worden voor alle persoonlijke verwikkelingen van de familie Van Tellingen. Thomas (Jules Hamel) is weer terug bij zijn vrouw Hester (Pleunie Touw).

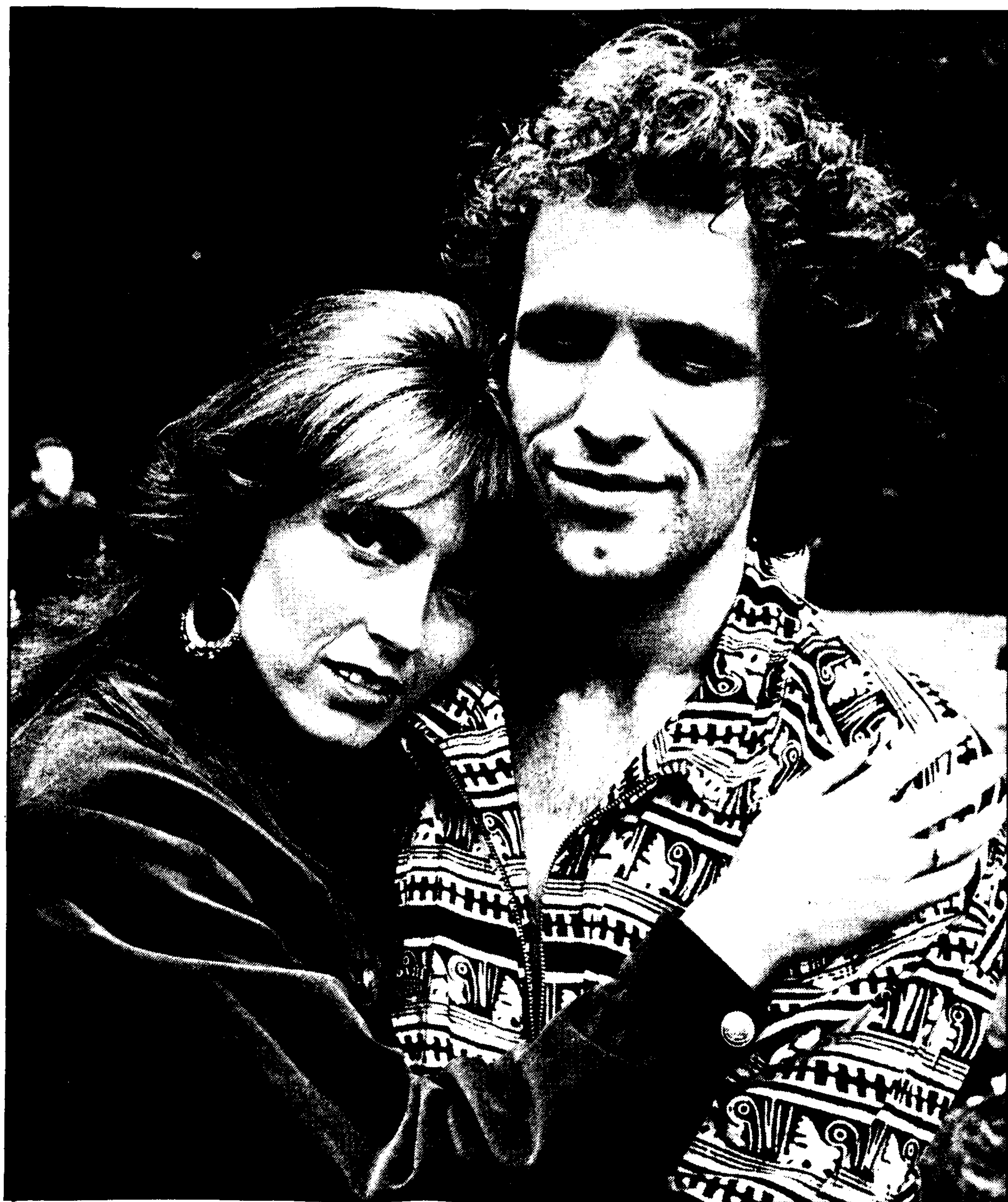
Zijn buitenechtelijke zoon Jeroen lijkt aanleg te hebben voor het diamantairsvak. Dit tot groot ongenoegen van de 'echte' zoons Anton en Boris (Reinout Bussemaker en Hugo Metsers III), die hun toekomst in een gespreid bedje in gevaar zien komen. Waarschijnlijk moeten de twee hun wederzijdse weerzin even overboord zetten om de 'indringer' een hak te zetten.

Boris heeft intussen een streep gezet onder zijn incestueuze relatie met zus Marion (Kiki Classen). Die laatste betreurt dit, maar zit niet bij de pakken neer en besluit zich dan maar te gaan prostitueren. Boris en Marion zijn inmiddels getrouwd, maar die huwelijken zullen ook nog wel wat stof doen opwaaien. In elk geval de Amerikaanse echtgenoot van Marion lijkt snel het veld te moeten ruimen.

Anton, die vorig seizoen al vlot zijn jonge echtgenote door zelfmoord verloor, heeft ook het nodige te stellen met zijn nieuwe vriendin Charlotte. Die zit hele dagen in het tuinhuisje te mediteren, terwijl ze toch een goed katholiek is. Dit gedrag inspireerde Van der Heyden tot het schrijven van de volgende woede-uitbarsting van Anton: „Katholieken mediteren niet! Die bidden en zuipen!"

De regie van Diamant was wederom van Berend Boudewijn, die de serie ook weer op film kon opnemen, waardoor het er fraai en verzorgd uitziet. Ook inspireerde hij de cast tot overtuigende vertolkingen. Nieuwkomer Roeland Radier, die in opdracht van Leo van Loon (Theo de Groot) via de teruggekeerde secretaresse Joke (Ellen Röhrman) de Van Tellingens een hak moet gaan zetten, heeft het in zich om uit te groeien tot een eersteklas schoft.

Haye van der Heyden maakte ook van deze tweede reeks Diamant weer iets dat lekker wegkijkt. Niet alleen zijn de verwikkelingen vaak decadent en ranzig, de dialogen zijn veelal behoorlijk sterk en hier en daar zelfs hilarisch. Het knapste aan Diamant is echter dat er van alles plaatsvindt en toch niets gebeurt. Ze kunnen met Diamant zo nog jaren voort.

● *Kiki Classen en Hugo Metsers III als Marion en Boris in de nieuwe 'Diamant'-aflevering van aanstaande vrijdag.* Foto: KIPPA

Gipsy Kings naar Ahoy'

ROTTERDAM – The Gipsy Kings komen weer naar Nederland. De hitgevoelige zigeuners uit Zuid-Frankrijk ('Bamboleo', 'Djobi Djoba') geven op dinsdag 29 november een concert in Ahoy', waar ze al eerder in donkere jaargetijden de zon een hele avond lang hebben laten schijnen.

De voorverkoop van dit eenmalige optreden begint vandaag bij de bekende adressen.

Pierre Kartner geen Vader Abraham meer

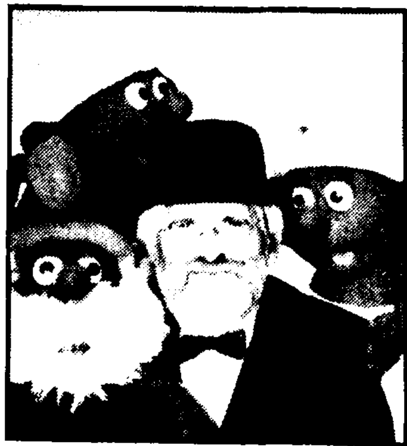
BREDA – Pierre Kartner zet een punt achter zijn alter ego Vader Abraham. Na 25 jaar gaat de figuur met grijze baard en bolhoed voorgoed de kast in. Een en ander is het gevolg van Kartners overstap naar een nieuwe platenmaatschappij.

Deze wilde wel een contract met Kartner aangaan, maar alleen als hij de liedjes als 'zichzelf' zou brengen. „Ik heb er heel lang en goed over nagedacht en besloten de stoute schoenen aan te trekken," aldus Kartner over deze opvallende stap.

„Ik heb het er wel moeilijk mee, want zo'n figuur is natuurlijk toch ook iets waar je je achter kunt verschuilen. Zonder al die toestanden zie ik er toch een beetje uit als een boekhouder, maar daar moet ik maar doorheen. En ik denk dat dat ook wel gaat lukken. Maar het blijft een hele stap."

Als Vader Abraham heeft Pierre Kartner, al dan niet met de hulp van Smurfen, in vele landen successen behaald en miljoenen platen verkocht. „Een kwart eeuw Vader Abraham is toch een instituut," aldus Kartner. „Ik deed nog tweehonderd optredens per jaar. Maar jaren geleden zei Toon Hermans al een keer tegen me dat ik gewoon als mezelf dat toneel op moest gaan. En nu komt het er dus van."

De nieuwe cd van Pierre Kartner, Lach Naar De Wolken, komt over enkele weken uit.

● *Als Vader Abraham heeft Pierre Kartner, al dan niet met de hulp van Smurfen, in vele landen successen behaald.*

onder redactie van Harrie Cremers

Met Matthias Reim in een muzikale hemel

● *Matthias Reim en zijn vriendin Margo Scheuermeyer zijn ook regelmatig te zien in kinderprogramma's op de Duitse tv.*

Wanneer in het najaar de 'R' weer in de maand zit, dan wordt *Matthias 'R'eim* niet alleen opnieuw actief, maar dan verschijnt er ook een nieuw cd-album van de in Korbach/Waldeck geboren zanger. Alsof dat zo hoort. In dit geval heet die vierde cd van Reim (36) Zauberland. Daaruit kregen de kijkers van de ZDF-Hitparade afgelopen donderdagavond al een voorproefje. Het nummer Im Himmel geht es weiter blijkt meteen al goed voor een hitnotering. Het verwerken van de dood van een vriend staat centraal in deze aardige ballade. En wat zeker niet onbelangrijk is: zie ik die vriend in een eventueel hiernamaals toch nog eens terug? Hoop doet leven. Vandaar de titel Im Himmel geht es weiter. Zoals je je misschien nog herinnert was Reim in 1990 een opvallend stijgende ster toen hij – voor Duitse begrippen – de beuk in de gevestigde muziekindustrie gooide met Verdammt ich lieb' dich. Net zoals zijn daaropvolgende hits Ich hab' geträumt von Dir, Warum en Küssen oder So klonk dat rauw en zonder franje. Zeg maar ongekunsteld. Matthias Reim – hij woont tegenwoordig in de regio Keulen – vertelde me nog niet zo lang geleden dat hij in zijn liedjes graag het leven van alledag wil weergeven. En dan het liefst op een manier dat iedereen het meteen begrijpt. Vragen over het hoe en waarom moeten overbodig zijn. Op de cd Zauberland (Polydor 523 445-2) staan wat dat betreft genoeg voorbeelden: Ruf doch mal an (je hebt me beloofd te bellen, maar ik hoor alsmaar niks), Und es ging los (over de puberteit, de eerste kus en de onzekere toekomst), Du bist gefährlich (de eerste grote liefde) en Ist schon gut so (over een pijnlijke scheiding).

En wie kust Roland Kaiser?

● *Roland Kaiser*

Roland Kaiser ('Santa Maria') mag er dan wel alle heiligen bij halen, definitief staat nu vast dat hij voor de tweede maal gaat scheiden. In dit geval van de 30-jarige actrice *Anja Schüte*. Nu gebeurt zoiets wel vaker. Eigenlijk dus helemaal geen nieuws. Maar in Duitsland denken ze daar toch anders over. Kaiser (42) haalde deze week de voorpagina van bijna alle kranten en het boulevardblad Bild is zelfs gestart met een serie over het wel en wee van de zanger. Op z'n zachtst uitgedrukt is dit natuurlijk zwaar overdreven. Maar...de zanger (en hij verstaat zijn vak!) heeft het er bij de media dan ook naar gemaakt. Of liever gezegd: niet naar gemaakt. Toen hij in 1980 met Santa Maria zijn eerste hit had was de wereld voor Kaiser te klein. Hij was, zoals dat zo mooi heet, 'völlig übergeschnappt'. Journalisten wilde hij voor interviews laten betalen. Bij hoge uitzondering – wanneer hij een goede bui had – gaf Kaiser televisiemensen wel eens toestemming om opnamen met hem te maken. En de radio kwam er al helemaal niet meer aan te pas. Of het moet die ene keer in 1981 geweest zijn dat wij met hem vis-à-vis in Kerkrade zaten bij gelegenheid van het Schlagerfestival. Kortom: de media in binnen- en buitenland lieten Roland Kaiser – of moeten we zeggen Roland Capsones? – barsten. Nu Kaiser zich even over de Limburgse grens, in Keulen, in een hotelkamer heeft teruggetrokken om zijn verdriet te verdrinken, blijkt de pers opeens wél welkom. Het is ook duidelijk wáárom. Met zijn in Berlijn achtergebleven vrouw wil Roland via de krant in contact blijven. Je kunt dan ook dagelijks lezen: Anja, bitte, keinen Schmutz! Ze is dus gewaarschuwd. Niet natrappen en – voorzover bekend – doet Anja dat ook niet. Blijft overeind dat Roland Kaiser (Roland Keiler is zijn eigenlijke naam) in Germany nog altijd een van de betere zangers is. Het muzikale niveau is duidelijk aanwezig in nummers als Lieb mich ein letztes Mal, Manchmal möchte ich schon mit dir, Joana, Flieg mit mir zu den Sternen, Haut an Haut, Viva l'amor en Sag niemals nie. En ook zijn laatste hit 'Und wer küsst mich' – die figureert in de hoogste regionen van de Duitse hitparade – mag er zijn.

De commune van Schreinemakers

Margarethe Schreinemakers (37), de populaire presentatrice van de gelijknamige talkshow op donderdagavond bij Sat 1, is toegetreden tot de 'Kleine Kommunität der Geschwister Jesu'. Deze commune in het plaatsje Pegnitz in het bisdom Bamberg, (Oberfranken) wordt geleid door zuster Teresa Zukic, een vrouw van dertig jaar. Drie zusters en een priester bekijken het leven van de positieve kant en willen het 'Geschwisterliche und Freundschaftliche' onder de mensen bevorderen. Margarethe Schreinemakers zien ze als een zuster waarmee ze vreugde en leed willen delen. Ze hebben de tv-presentatrice nu weten over te halen om zich bij hun commune aan te sluiten. Intreden in een klooster wil Margarethe Schreinemakers overigens niet, want ze is getrouwd (met advocaat Werner Klumpe, 46) en moeder van een 3-jarige zoon, Lukas. „Dat is ook niet nodig," zegt ze, „de commune van zuster Teresa biedt iedereen de mogelijkheid om een intensief leven met God te voeren. Ook buiten de kloostermuren. Er zal toch iets moeten veranderen. Ik wil niet leven in een elitaire gemeenschap, die wordt bepaald door een gesloten mannenmaatschappij."

● *Margarethe Schreinemakers woont even over de Limburgse grens in het Belgische Elsenborn.*

De contacten met zuster Teresa zijn ontstaan tijdens het programma 'Schreinemakers live'. Teresa studeerde theologie en werd non. „Voor mij is zuster Teresa een engel op aarde. Ze is eerlijk en eerlijkheid is de grootste macht op deze aarde. Was de huidige kerk niet zo bekrompen zou Teresa Zukic zeker bisschop zijn."

Agenda

Wáár en op wélke data kunnen we Duitstalige artiesten in de Benelux verwachten?

OKTOBER

● 14 Erste Gala-Abend des deutschen Schlagers, Kettenis-Eupen, Sporthalle. Met *Costa Cordalis, Freddy Breck, Dennie Christian, Kristina Bach, Michelle, Andy Borg, Cindy Berger en René Krans Band*. Kaarten (BF 1000): VVV in Heerlen, Kerkrade en Vaals.

In *Made in Germany met Harrie Cremers* besteden we volgende week uitgebreid aandacht aan de terugkeer van *Katja Ebstein* als zangeres van chansons en ballades. Tot dan en maak er een prettig weekeinde van!

Veronica pakt uit met nieuwe Flodder-serie

● *Tatjana Simic speelt voor 'dochter Kees' in de nieuwe reeks.* Foto: VERONICA

Van onze rtv-redactie

ALMERE – Zelfs melkkoeien gaan dood. Maar voor de familie Flodder definitief ten grave wordt gedragen, zullen er nog heel wat boertjes en winden worden gelaten. Want van onbekommerd, onaangepast gedrag lust Holland wel pap. Dus smijt Veronica er nog twee tv-series tegenaan en in Almere wordt momenteel nog even een derde, laatste Flodder-film gedraaid. (Burp!)

Noteer maar vast in de agenda: oktober 1995. Dan gaan de laatste dertien afleveringen de buis op. Daarvoor zijn de opnamen inmiddels al gemaakt in Almere, op de 'back lot' van First Floor Features van Dick Maas en Laurens Geels.

Het is een wonderlijk gezicht. Van bordkarton zijn daar complete villa's opgetrokken en er is een stuk weg geasfalteerd: de wijk Zonnedael, zoals de Flodder-volgelingen inmiddels al weten. Het is de omgeving waarin Ma Flodder en haar ongeregelde kroost per ongeluk terecht zijn gekomen, tot ongenoegen van de bekakte buurtbewoners. Want met normen en waarden hebben de Flodders weinig op. De familie Flodder is in Nederland synoniem geworden aan onaangepast gedrag en je eigen gang gaan. Onbekommerd. Vooral onbekommerd.

Het is een vleesgeworden stripverhaal, het leven van de familie Flodder, een gefilmde karikatuur, en dat kun je leuk vinden of niet. Feit is, dat hoofdrolspelers Coen van Vrijberghe de Coning (zoon Johnny) en Tatjana Simic (dochter Kees) bij de opnamen voor de reprise in mei al lieten weten dat ze de nieuwe scripts beter vonden dan die van de eerste reeks. Toch keken naar die eerste televisie-afleveringen toch gauw zo'n anderhalf miljoen mensen per keer.

Aflevering één voert een dubbelgangster van Ma Flodder ten tonele. Die trekt als een soort Robocop (Roboflodder?) een spoor van vernieling door de sjieke villawijk, in een poging de ware Ma Flodder in een kwaad daglicht te stellen. De onschuldige moeder wordt vervolgens ingerekend, verdacht van intimidatie van klaar-overs en mishandeling met een salami-worst.

En omdat afscheid pijn doet, en omdat alle decors er toch nog staan, en omdat Dick Maas nog één keer alles uit de kast wilde halen, en omdat alle hoofdrolspelers daar ook wel trek in hadden, worden bij First Floor Features op het moment opnamen gemaakt voor Flodder-rolprent nummer drie. De opnamen zijn vorige week begonnen en gaan duren tot eind november.

Volgend jaar in de bioscoop. (Als Ma Flodder het goed vindt.)

De eerste aflevering van de nieuwe Flodder-reeks wordt door Veronica volgende week donderdag om 19.30 uur uitgezonden op Nederland 2.

NIEUWBOUW

VRIJE SECTOR met G.I.W.-garantie

In het centrum van Hoensbroek starten wij de verkoop van de bouw van moderne terras-woningen. Privacy alsmede bijzondere eigenschappen (garage, tuin e.d.) zijn de uitgangspunten voor dit uniek project.

BEGANE GROND: entree, 1/2 betegeld toilet met fontein, grote woonkamer, 1/2 open keuken, tuin en garage.
1e VERDIEPING: overloop, 3 slaapkamers, complete badkamer en vaste trap naar ....
2e VERDIEPING: bergzolder, dakterras (optie) met optimale privacy, eventueel mogelijkheid tot 4e slaapkamer.
ALGEMEEN: bijzondere architectuur, optimale isolaties, hardhouten kozijnen, goede omgeving.

prijzen vanaf ƒ 171.200,– t/m ƒ 178.000,– v.o.n.

HEERLEN — ƒ 169.000,- k.k.

Goed onderhouden drive-in woning met grote garage en grote tuin, op loopafstand van het centrum van Heerlen.
Sout.: (straatniv.) ruy. entr., gr. dubb. garage (8.5m lang), diepe tuin. **Parterre:** overl., 1/2 bet. toil, woonk. (40m2) met parket, 1/2 open "witte" keuken.
2e verd.: overl., moderne badk. v.v. douche, vaste wast., evt. 2e toil., 3 slaapk., berging.
Algemeen: goede staat van onderhoud, bouwjr. 80, perc.opp.vl. 152m², kindervriendelijk, loopafstand centr. Heerlen.

In nieuwstaat verkerende 1/2 vrijstaande bungalow met dubbele parkeerplaats en grote tuin.
Beg.gr.: dubb. park.pl., entr. riante woonkamer (48 m² excl.) met schuifpui naar grote tuin (via de zijkant van het huis bereikbaar), "witte" keuken, mod. geh. bet. badkamer v.v. dubb. vast wast. en ligb, gesch. bet. toil., wasmachineruimte / berging, 2 slaapkamers.
Alg.: goede lokatie, bouwjr. '92, rolluiken, perceelsopp.vl. 349m², moderne laminaatvloer in woonkamer, optimaal geïsoleerd. Aanvaarding in overleg.

ƒ 232.500,– k.k.

HOENSBROEK — ƒ 269.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden vrijstaand woonhuis met garage, stenen buitenberging en tuin. Lokatie: centrum. Perc. oppvl. 345m2.
Sout.: ruime provisiekelder.
Beg.gr.: hal, toilet, ruime woonk. keuken, berging, tuin, garage.
1e Verd.: overloop, 3 ruime slaapk. v.v. muurkasten, badkamer met douche, vaste wastafel en 2e toilet.
2e Verd.: d.m.v. een vaste trap bereikbare ruime zolder, 4e slaapkamer + berging.
Alg.: goede onderh.toest. en ligging. Aanv. in overleg op korte termijn. Oorspr.bouw.jr. 1936; in 1971 gerenoveerd.
Karakteristiek woonhuis met charme.

BRUNSSUM — ƒ 159.000,- k.k.

Halfvrijstaand woonhuis met grote tuin.
Sout.: provisieruimte.
Beg.gr.: entree, toilet, woonkamer met aansl. haard, gesloten keuken, terras, ruime tuin, buitenberging.
1e Verd.: overl., 3 slaapk., badk. + douche en vaste wast.
2e Verd.: vliering
Alg.: redelijke staat, kindervriendelijk, aan. direct.

Ons aanbod zorgvuldig voor u geselecteerd!

TE HUUR

HOENSBROEK — ƒ 820,39 p/mnd.

In het centrum van Hoensbroek te huur een etagewoning (bouwjaar 1988).
IND.: hal, woonkamer, open keuken, 2 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel, toilet, bergingen (verd. en parterre), balkon.
ALG.: c.v.-gas, dubb. begl., mech. vent., geschikt voor ouder echtpaar of alleenstaande. Aanv. 1 dec. 1994. Huursom fl. 820,39 per mnd. Servicekosten fl. 25,-- per mnd,
INSCHRIJVINGEN VIA ONS KANTOOR.

NUTH — ƒ 179.000,- k.k.

Uitstekend onderhouden woonhuis met garage en tuin.
Beg.gr.: entr, toil., woonk., aanbouwkeuken, tuin, garage met
1e Verd.: overl., 2 grote slaapk., badk. v.v. ligb. en v.w.t.
2e Verd.: d.m.v. vaste trap ber. gr. zolder, evt. 3e slaapk.
Alg.: uitst. ligging (loopafst. centrum). Aanv. op k. term., bouwjr. 1982

NIEUWBOUW

VRIJE SECTOR met G.I.W.-garantie

Op een goede lokatie wordt binnenkort gestart met de bouw van 4 grote souterrainwoning. Degelijke architectuur alsmede efficiency kenmerken deze zeer ruime huizen. De woonhuizen worden gebouwd met G.I.W.-garantie, dus kopen zonder risico.

SOUTERAIN: royale 1e entree, meterkast, berging (2.50 x 3.00m), garage (4.10m x 7.00m).
BEGANE GROND: royale 2e entree, 1/2 betegeld toilet, grote woonkamer (circa 45m), gesloten keuken, grote tuin.
1e VERDIEPING: overloop, 3 slaapkamers resp. 3.50m x 4.0…, 4.10m x 4.20m en 2.60m x 3.00m, ruime badkamer.
2e VERDIEPING: bergzolder.
ALGEMEEN: optimale isolaties, totaal woonopp. 120 m

NOG 2 WONINGEN TE KOOP
ƒ 275.000,– v.o.n.

HOENSBROEK — ƒ 279.000,– k.k.

Karakteristiek, goed onderh. vrijst. woonh. met gar., berg. en zeer grote tuin (1015m2).
Sout.: provisk., c.v. ruim.
Beg.gr.: entr. woonk. met aansl. haard, riante woonkeuk. (m. app.), grote badk. v.v. ligb., vaste wast., garage, berging, zeer grote tuin.
1e Verd.: overl., 4 slaapk. 2e toilet.
2e Verd.: d.m.v. een vaste trap bereikbare grote zolder, evt. 5e en 6e slaapk.
Alg.: goede onderh.toest. en ligging. Aanv. in overl. Kunst. kozijnen (dubb. glas), nieuw dak.

HEERLEN — P.N.O.T.K.

(Welten)
Woonh. met gar. in een uitst. woonwijk (Welten) met tuin.
Beg.gr.: entr., bet. toil., hobbyr./studeerk., gar., tuin.
1e Verd.: woonk., woonkeuk., tuin.
2e Verd.: overl., 3 slaapk., badk. met ligb., v.w., 2e toil. en w.m.a.
Alg.: goede lokatie, nieuw dak in 1988; aanv. dir.

EINIGHAUSEN — ƒ 275.000,- k.k.

(Sittard)
Uitst. onderh. halfvrijst. woonh. met gar., carport en tuin, in rustige, goede omg. (perc.opp.vl. 307 m²). Met ruimte en luxe.
Beg.gr.: ruime hal v.v. een plavuizenvl., bergk., geh. betegeld luxe toilet, ruime woonk. met plavuizenvl. en open mod. keuken (oppvl. totaal 74 m2) schuifpui naar terras en tuin (fraaie vijverpartij en extra zonneterras), gar. plus bijkeuk. met aanrecht (w.m.a.), carport.
1e Verd.: overloop, 3 slaapk. (resp. 2.70x4.07m;2.11x2.29m; 3.05x3.92) luxe bet. badk.(2.60 x 5m) met ligbad, douche, vaste wast., bidet en 2e toilet.
2e Verd.: d.m.v. een vaste trap bereikbare ruime zolder.
Alg.: goede onderh.toest. en ligging. Aanv. in overleg. Dubbele beglazing. Oorspr.bouw.jr. 1974. In 1977 gerenov. en uitgebreid.

HOENSBROEK — ƒ 189.000,- k.k.

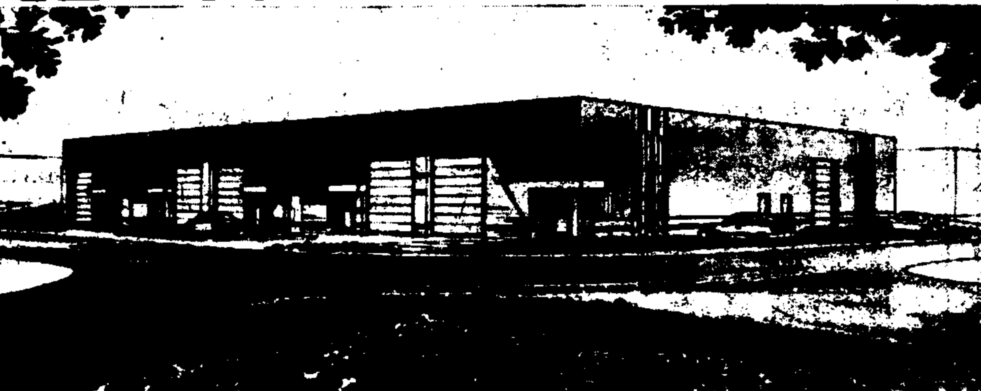
Uitstekend onderhouden 1/2 vrijstaand woonhuis met garage in een kindervriendelijke buurt.
Beg.gr.: entr. 1/2 bet. toil., woonk., keuken met div apparatuur, garage, berging, fraaie tuin.
1e Verd.: overl., 3 slaapk., badkamer met douche en w.m.a.
2e Verd.: d.m.v. een vaste trap bereikbare zolder, evt. 4e slaapk.
Alg.: uitstekende ligging. Aanv. op korte termijn., bouw.jr. '86

Steens / De la Haye / Wald / Dogge

Alleen achter een goede naam staat NVM. MAKELAARDIJ ONROEREND GOED

TE HUUR TE LANDGRAAF

Voor inlichtingen:
Tel.: 045-316222
Fax.: 045-321896

Brunssum	Tollisstraat 1. Hoekwoning. Ind.: hal, kelder, toilet, keuken, woonk. met kurkvl., terras, tuin, 3 slpk., badk., zolder met vaste tr., c.v., berg. m. aansl. wa., diepvr. Vr.pr. ƒ 159.000,- k.k.
Brunssum	Klingbemden 127. Ruim woonh. m. gar. Ind.: compl. luxe eiken aanb.keuken, 4 slpk, zolder m. vaste trap, veel berg., voor- en achtertuin, terras. Vr.pr. ƒ 220.000,- k.k.
Brunssum	ABC-straat 2a. 2-slaapk.appartement op 1e verd. met tuin. Vr.pr. ƒ 105.000,- k.k. Bij 100% financ. plm. ƒ 580,- netto p.m.
Brunssum	Bouwstraat 8. Halfvrijst. woonh. m. gar. en gr. tuin. Ind.: hal, toilet, woonk. m. balk.plaf., luxe aanb.keuken, 2 gr. en 2 kl. slpk., badk. m. ligb. Vr.pr. ƒ 245.000,- k.k.
Brunssum	Ridder Beekstraat 17. Vrijst. woonh. m. gar. Ind.: hal, toilet, woonk., ap. keuken, 3 slpk., badk., zolder m. vlizotrap. Vr.pr. ƒ 225.000,- k.k.
Schinveld	Kloosterlaan 46. Gr. deg. woonh. met overd. terras, oprit, gar., tuin, 5 slpk., badk. met ligb. en toilet, vaste trap n. zold., berg., woonk. 50 m2, kunstst. koz., dubb.begl., thermo., keuken met compl. app. Vr.pr. ƒ [illegible],- k.k.
Schinveld	Eindstr. 93. Luxe landhuis m. gr. tuin. Ind.: geh. onderk., c.v., mooie hal, ruime woonk., keuken m. eeth., berg., toilet, 4 slpks., overl. en badk. Vr.pr. ƒ 410.000,- k.k.

RENTE vanaf 5,9%.

INSTAPTARIEF SPAARHYPOTHEEK 5,9%!!! Eff. 6,1%.

assurantie-, financierings- en adviesburo van Oppen bv

Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum, tel. (045) 254543 - fax (045) 257128

!!! NET EVEN BETER !!!

VSB

- Projektontwikkeling
- Bemiddeling o.g.
- Financieringen
- Verzekeringen

AKERSTRAAT 57 - 6466 HB KERKRADE - TELEFOON/FAX 4247…

Geopend ma. - vr. van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur, za. van 9.00-14.00 uur

Bemiddeling onroerend goed

Kerkrade-Bleijerheide
Vooroorlogs halfvrijstaand woonhuis met tuin en berging, woonk., dichte keuken, 3 slaapkrs., badkamer, c.v., mooie tuin. Prijs ƒ 180.000,- k.k.

Kerkrade-Spekholzerheide
Halfvrijst. woonhuis met garage, kelder, woonkamer, 3 slaapkrs., zolder met mogelijkheid tot slaapkamer. Luxe afwerkingsniveau, bouwjaar 1993.
Prijs ƒ 275.000,- k.k.

Kerkrade-Bleijerheide
Tussengelegen woonhuis met tuinberging gelegen aan woonerf, woonkamer met open haard, keuken, 3 slaapkrs., vaste trap naar zolder.
Prijs in overleg.

Kerkrade-Bleijerheide
Groot halfvrijstaand woonhuis met garage en grote tuin. Woonkr., keuken, grote serre, 4 slaapkrs., douche. Zeer goed onderhouden.
Prijs ƒ 330.000,- k.k.

Kerkrade-Spekholzerheide
Grachterstraat 47
Woonkr. met open haard, keuken, badkamer met ligbad en douche, 3 slaapkrs., garage, berging, kelder, grote tuin.
Prijs ƒ 300.000,- k.k.

Obbicht-Born
Vrijstaand woonhuis met atelier en berging, kleine tuin, woonkr., keuken met apparatuur, kelder, 3 slaapkrs., badkr. met ligbad, douche, 2e toilet, gerenoveerd 1991.
Prijs ƒ 241.000,-

Landgraaf
Beleggingsobjekt. Huuropbrengst ƒ 15.000,-/j.
Prijs ƒ 195.000,- k.k.

Financieringen

Door onze contacten met binnenlandse en buitenlandse financiële instellingen, kunnen wij u een onafhankelijk, gratis en geheel vrijblijvend hypotheekadvies op maat geven.

MAAK GEHEEL VRIJBLIJVEND EEN AFSPRAAK MET ONS KANTOOR

AB&P VAASSEN

MAKELAARDIJ - TAXATIES - HYPOTHEKEN

Schitterend landhuis gelegen op ± 2270 m² grond. Totale isolatie, hoog afwerkingsniveau. Het objekt ligt aan de rand van het dorp met weids uitzicht aan de achterzijde. Ind.: beg. grond: entree/ontvanghal, garderobe, toilet, ruime living met openslaande terrasdeuren, keuken, bijkeuken/berging, garage. 1e verd.: overloop, 4 grote slaapkamers, beteg. badkamer, bergzolder.
Richtprijs ƒ 434.500,- v.o.n.
Munsterplein 15, Roermond.
Telefoon 04750-31133.
's Avonds/weekend telefoon 04748-2283.

AB&P VAASSEN

Landgraaf-Parkheide

Royale vrije sector woningen

Op een rustige locatie in Parkheide, aan de Vleetweg te Landgraaf realiseren wij, in samenwerking met Aannemersbedrijf Jongen bv, 2 vrijstaande en 8 halfvrijstaande herenhuizen met garage.
Deze prachtige woningen kenmerken zich door de stijlvolle architectuur, hoog afwerkingsniveau (o.a. dubbele beglazing en uitstekende isolatie) en de zeer ruime gebruiksmogelijkheden.
Ind.: Ruime woonkamer, keuken, bijkeuken, 3 slaapkamers, badkamer met o.a. ligbad , vaste wastafel en 2e toilet, vaste trap naar zolder.
Prijzen vanaf ƒ. 235.860,- v.o.n.
Bel voor vrijblijvende informatie en documentatie.

Taxaties, makelaardij o.g., NVM Hypotheekshop
Heerlenseweg 22, 6371 HS Landgraaf
045 - 326767
Maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.30 uur, 's Zaterdags van 9.00 tot 15.00 uur. (Verder volgens afspraak)

Pickée makelaardij bv

Voor een echte maathypotheek kunt u beter persoonlijk met ons komen praten.

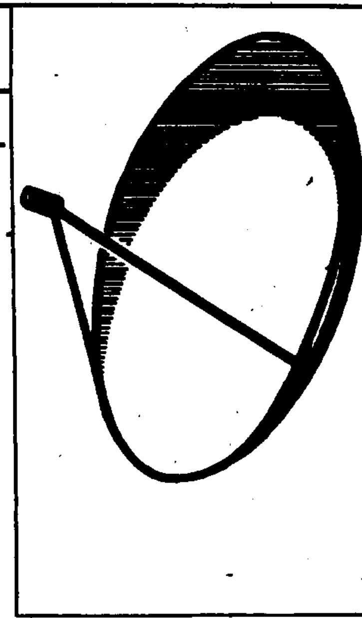
Onze adviseurs beschikken namelijk over alle financiële bouwstenen om een hypotheek 'samen te stellen' die u als gegoten zit. Zo'n bouwsteen zou de Netto-Lasten Hypotheek kunnen zijn. Een hypotheek waarbij de maandlasten altijd hetzelfde blijven, ook al gaat de hypotheekrente omhoog. Erg interessant als u wilt profiteren van de maximale fiscale aftrek.

Maar er zijn natuurlijk nog meer hypotheekvormen die onderling gecombineerd zo'n maatfinanciering vormen. Eén ding hebben al onze hypotheekadviezen overigens gemeen. De offertes komen, bij steeds meer kantoren, uit de computer waar u bij zit. Dan weet u direct waar u aan toe bent.

Aarzel dus niet om langs te komen of de bon in een ongefrankeerde envelop in te sturen. U kunt ook tijdens kantooruren 06-0222464 bellen voor meer informatie.

Graag uw bon aankruisen.
☐ Stuur mij nadere informatie over uw hypotheekvormen.
☐ Maak met mij een afspraak voor een vrijblijvend maatadvies.
Naam: ____________ M/V*
Adres: ____________
Postcode: ______ Woonplaats: ______
Telefoonnr.: ____________
☐ Ik ben rekeninghouder bij SNS bank: ____________ (Graag adres invullen)
☐ Ik ben nog geen rekeninghouder.
* doorhalen wat niet van toepassing is.
Inzenden naar: SNS-bank Limburg, afd. Marketing Services
Antwoordnummer 1234, 6200 VB MAASTRICHT

SNS bank Limburg

Nederland 1

Avro/KRO/Ncrv
07.00 Tekst-tv.
08.30 Warreltaal.
08.49 (TT) Zo maak je dat... in de keuken.
09.08 (TT) Nieuws uit de natuur.
09.29 (TT) Schooltv-weekjournaal.
10.00 PC Zakelijk en creatief. Afl. 1.
10.30-11.00 Zakendoen met telematica. Afl. 2.
14.58 Nieuws voor doven.
15.05 Bon voyage, Charlie Brown (and don't come back!). Amerikaanse tekenfilm uit 1980. Charlie en zijn vriendjes verblijven in een klein Frans dorpje waar een oud, spookachtig kasteel staat. Charlie en Linus willen op onderzoek uit gaan.
16.24 Through the eyes of Forrest Gump. Reportage over de bioscoopfilm Forrest Gump van Robert Zemeckis met Tom Hanks.
16.53 Studio op stelten.
17.19 Confetticlub. Met: Aansl.: De grote kuastroof. Animatieserie. Aansl.: De droomshow. Spelprogram.
18.14 Topscore met Ted de Braak.
18.42 (TT) Duel in de diepte. Jeugdserie. Afl. 11: Souvenirs. Herh.
19.17 (TT) Waku Waku. Dierenquiz. Panel: Marceline Schopman, Sjoukje Smit, Rocky Tuhuteru en Niels van der Zwan.
20.00 (TT) Journaal.
20.24 NOS-Weeroverzicht.
20.30 Verre vrienden. Programma waarin mensen op zoek gaan naar vrienden die ver weg wonen. Vandaag: Verenigde Staten.
21.28 Brandpunt. Actualiteiten.
22.03 (TT) Paradijsvogels. Serie portretten van unieke en kleurrijke mensen. Afl. 2: Het oude geloof.
22.34 Een nieuwe jas. Muziekprogramma met liedjes van Annie M.G. Schmidt. Herh.
23.19 The untouchables. Amerikaanse (USA) serie. Afl.: Murder ink Elliot Ness en zijn Untouchables beramen een inval in een nieuw casino. Al Capone verdenkt journalist Jake Lingle ervan dat hij met Ness onder één hoedje speelt.
00.08-00.13 Journaal.

Nederland 2

EO
07.20 Alles kits. Kindermagazine.
07.45 Professor Poopsnagle. Afl. 4.
08.12 De grote kunstroof. Animatieserie. Aansl.: De droomshow.Spel.
09.04 Woef. Jeugdserie. Herh.
09.29 Cartoon club. Tekenfilm.
09.54 Classic cartoon.
10.06 Land in zicht. Toeristisch.
10.31 Filmspot. Filmrubriek.
10.56 Bjrrt! Serie. Herh.
11.21 Highlight. Portret. Herh.
11.41 Het elfde uur. Talkshow. Herh.
12.31 (TT) Wereld van verschil.
12.56 Lied.
13.00 Journaal.
13.07 Van gewest tot gewest. Herh.
13.32 Fitertek. Afl. 1. Herh.
14.02 Mij overkomt dat niet. Documentaire over incest-slachtoffers.
14.47 (TT) Vrouw-zijn. Herh.
15.07 Ik weet het beter. Herh.
15.32 (TT) Het zevende venster.
16.00 (TT) Journaal.
16.09 Little prince Cedric. Tekenfilm.
16.32 (TT) Het zevende venster.
17.01 Danger Bay. Jeugdserie.
17.26 Onwijs. Jongerenprogramma.
17.58 (TT) 2 Vandaag.
18.00 (TT) Journaal.
18.15 (TT) Actualiteiten.
18.40 (TT) Sportjournaal.
18.48 Wekelijkse lottotrekking.
18.51 (TT) Hoofdpunten uit het nieuws gevolgd door het weer.
19.00 Little house on the prairie. Amer. familieserie. Afl.: Apestreken.
19.51 De redder van de Amazone, het blanke opperhoofd. Portret van Randy Borman, opperhoofd van indianenstam in het Amazone-gebied.
20.21 De laatste carrière. Afl. 1.
21.00 (TT) De plattelandsdokter. Documentaireserie. Afl. 4.
21.31 Gaig en rad. Afl. 1: Mijn kind wordt gepest.
22.17 Tijdsein. Actualiteitenrubriek.
22.52 (TT) Morgen gebeurt het. 10-delige serie over mensen. Afl. 3.
23.18 Fifty-fifty. Vandaag: Tineke Schouten.
00.03 Lied.
00.08 Journaal.
00.13-00.18 Nieuws voor doven.

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
12.00-12.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.55 De ronde van Witteman. Praatprogramma. Thema: Met de noorderzon vertrokken. Presentatie: Paul Witteman.
17.40 De kleine wijzer. Kinderquiz. Presentatie: Kees Driehuis.
18.10 De Fabeltjeskrant. Poppenserie. Afl.: Maatregelen tegen Bor en Martha.
18.15 Sesamstraat. Kleuterprogramma. Afl.: Groot/klein.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.45 (TT) ZaterdagavondLingo. Woordspel. Presentatie: Francois Boulangé.
19.08 Trekking sponsorloterij.
19.15 (TT) Oppassen!!!! Nederlandse comedyserie. Afl. 3: Reünie. Rik moet op de verjaardag van zijn vriendin voetballen en probeert er met een cadeau onderuit te komen. Opa Willem heeft een reünie van de middelbare school.
19.45 (TT) Twaalf steden, dertien ongelukken. Serie gedramatiseerde verhalen naar waargebeurde ongelukken. Afl. 3: Kunstgrepen (Dronten). Slager Harm Jan opent een slagerij met specialiteiten en aan de muur schilderijen van zijn vrouw. De mensen zijn dit niet gewend en het jonge stel moet zich wel erg inspannen.
20.15 De schreeuw van de Leeuw. Show met Paul de Leeuw.
21.07 Sonja op zaterdag. Talkshow. Presentatie: Sonja Barend.
21.54 Trekking dagelijkse lotto.
22.00 (TT) Journaal.
22.16 (TT) Studio sport.
23.01 (TT) Nova. Actualiteitenprograma. Presentatie: Charles Groenhuijsen.
23.30 Bert Visscher: Jammer. Cabaretprogramma.
00.20-00.27 Museumschatten. Prof. Henk van Os, directeur van het Rijksmuseum, geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederlandse musea.

RTL4

06.30 Hei elei kuck elei. Luxemburgs programma.
07.00 Telekids mega-dag. Speciaal kinderprogramma rond het vijfjarig jubileum van RTL 4 en het vijfjarig bestaan van Telekids.
17.00 Disney Festival. Jeugdprogramma
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 Eigen huis & tuin. Informatief programma.
19.00 Denktank. Een feestelijke uitzending van deze quiz.
19.30 Half acht nieuws.
19.50 Weer.
20.00 Ministerrenplaybackshow. Een bijzondere aflevering van de Miniplaybackshow waarin kinderen van sterren hun favoriete artiesten imiteren.
21.20 Bij van Duin. Nieuwe show die vanaf eind november wekelijks op RTL4 te zien zal zijn.
22.30 Sterrenplaybackshow. Een speciale aflevering van dit programma waarin bekende Nederlanders artiesten imiteren.
00.00 Nieuws en weer.
00.15 Studio 1. Presentatie: Koos Postema en Viola Holt.
00.25 The oblong box. Amer. horrorfilm uit 1969 van Gordon Hessler. Met: Vincent Price, Hilary Dwayer, Christopher Lee, Sally Geeson e.a. In een droefgeestig landhuis wordt de mismaakte Sir Edward Markham door zijn broer Julian gevangen gehouden. Julian vertelt zijn verloofde dat Edward lijdt aan een gevaarlijke tropische ziekte en daarom van de buitenwereld afgeschermd moet worden. De familie-advocaat Samuel Trench belooft Edward om hem te helpen ontsnappen. Van een Afrikaanse dokter krijgt Samuel een capsule die er voor moet zorgen dat Edward schijndood lijkt, zodat zijn lichaam zonder problemen uit het huis gehaald kan worden. Eenmaal vrij en ontwaakt uit zijn schijndood blijkt Edward een brute moordenaar te zijn die met veel mensen nog een rekening heeft te vereffenen.
02.05 Nachtprogramma.

RTL5

17.05 Filmnet info.
17.15 Unplugged. Registratie van een akoestisch optreden.
18.10 Sport: Duits voetbal.
18.40 De Rabo top 40. Overzicht.
19.20 Sport: WK Volleybal Nederland - Cuba. Live-verslag.
21.30 Twilight zone. Amerikaanse dramaserie.
21.55 Nieuwsflits.
22.00 Jonathan Ross presents. Engelse talkshow met als speciale gast Tom Jones.
22.30 Playboy late night. Erotisch magazine.
23.00 Sport: samenvatting WK Volleybal. Samenvatting.
23.30 The quatermass Xperiment. Engelse science-fictionfilm uit 1956 van Val Guest. Met: Brian Donlevy, Margia Dean, Jack Warner e.a. Een ruimteschip keert terug op aarde met aan boord het beest Quatermass.
01.00 Hei elei, kuck elei aktuell. Luxemburgs programma.
01.30 Nachtprogramma.

● *Tom Jones, als speciale gast in 'Jonathan Ross Presents'. (RTL5 - 22.00 uur).*

tingen van de vandaag gespeelde wedstrijden. 23.45 The Danny Baker Show. Talkshow. 00.30 Tokyo Pop. Amer. speelfilm uit 1988.

BBC 2

06.00 Open University. 12.15 Silent one. Speelfilm uit 1984. 13.45 ■ The Phil Silvers show. Amer. comedyserie. 14.10 Timewatch. Afl.: Forgotten heroes. 15.00 The naked dawn. Amer. speelfilm uit 1955. 16.20 ■ A week to remember. Serie. 16.30 Bowls. De Saga Intern. open kamp. halve finale. Live. 18.00 Saturday week: TOTP2. Met Elvis Costello. 18.40 Saturday week: What the papers say. 18.55 nws en sport. 19.10 /SLOT/ Developing stories. Documentaireserie. 20.00 The director's place. Serie. 21.00 Knowing me, knowing you ... with Alan Partridge. 21.30 Elizabeth R. Serie Het leven van koningin Elizabeth I. 23.00 The moral maze. Discussieprogr. over ethische vraagstukken. 23.45 ■ Prima della rivoluzione. Ital. speelfilm uit 1964. 01.30 Fast forward. Comedyshow. 02.00-02.55 Bowls. Samenvatting.

RTBF/La Une

11.00 Ciao Italia. 11.30 EspaNol co Victor. 12.00 Vivre à Bxxelles. 12.2 Objectif Europe. 13.00 Nieuws. 13.1 Bon week-end: Le best of. 13.50 D Hollywood à Tamanrasset. Algerijns Franse komedie. 15.10 Autant savoi 15.35 J'aime la télé. Afl. 2. 16.15 Cou de film. 16.40 Ici Bla-Bla. 16.55 Th fresh prince of Bel Air. Afl. 23. 17.2 Luna park. 17.50 en 18.00Beverl Hills, 90210. Afl. 4. 18.45 Genies e herbe. 19.30 Nieuws. 20.10 Le jardi extraordinaire. 20.50 Maigret et la tet d'un homme Franse misdaadfilm 22.25 Contacts. 22.35 Sportmagazine 23.35-23.40 Laatste nieuws.

Sports 21

15.51 Théatre Walon: Habotte. Toneel stuk. 17.39 Reflets: Images d'ailleurs 18.32 Azimuts 34. 19.03 Ici Bla-bla 19.30 Zie RTBF/La Une. 20.02 Talki Walkie. 20.53 Paardesport. 21.2 Autosport. 21.51 Sportnieuws. 22.0 Laatste nieuws. 22.23 Sportnieuws 22.37-23.33 Zie RTBF/La Une.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. 12.00 Nieuwsflits 12.05 Quelle histoire. 12.30 Corres pondance. 12.45 Zwitsers nieuws 13.05 Horizons. 13.45 7 jours en Afri que. 14.00 Reflets images d'ailleurs 15.00 Sports Africa. 15.30 Magazine Olympique. 16.00 Nieuws. 16.10 Génie en herbes intern.. 17.00 Les débrouil lards. 17.15 Francofolies. 17.45 Ques tions pour un champion. 18.15 Vision d'Amerique. 18.30 Nieuws. 19.00 C'es tout Coffe. 19.25 La météo des cinq continents. 19.30 Belgisch nieuws 20.00 L'or et le papier. 20.55 La météo des cinq continents. 21.00 Nieuws 21.40 Soirée spectacle exceptionnelle 23.10 Chéri(e), j'ai un truc à te dire. 00.05 Nieuws en avondprogramma.

Eurosport

08.30 Step aerobics. 09.00 Aerobics. 10.00 Vechtsportgala Parijs-Bercy. 11.00 Worstelen. Vanuit de VS. 12.00 Volleybal. WK heren: Zweden-Zuid Korea en Duitsland-Argentinië. Live. 14.30 Ritmische gymnastiek. Int. toern. 15.30 Kunstrijden op de schaats. 16.30 Atletiek. Tienkamp. 17.30 en 18.00Golf. 19.30 Volleybal. WK heren: Nederland - Cuba. Live. 22.00 Boksen. 23.30 Worstelen. WK voor dames. 00.30 Motorsport magazine. 01.00-02.00 Intern. motorsports.

NBC

05.30 NBC News. 06.00 Business insiders. 06.30 NBC News. 07.00 The McLaughlin Group. Discussieprogr. 07.30 Hello Austria, hello Vienna. 08.00 ITN World news. 08.30 Europa journal. 09.00 Videofashion! 09.30 Entertainment X-press. Gev. magazine. 10.00 The best of Rolonda. 11.00 Super shop. 12.00 NBC News magazine. 13.00 Today. 14.00 Go intern. motorsport. 14.59 ITN World news headlines. 15.00 Sport on NBC Super Channel. 16.00 Wheel to wheel. 17.00 AVP Beach volleyball. Verslag van de finale. 18.00 Today. 19.00 ITN World news. 19.30 Amer. college football. Live verslag. 23.00 The tonight show. Talkshow. 00.00 Talkin' jazz. 00.30 Saturday night movie: Torment. Amer. horrorfilm uit 1986. 02.00 Real personal. Praatprogr. Dubbele uitzending. 03.00 The best of Rivera live. 04.00 Dateline. 05.00 Equal time.

Duitsland 1

07.35 Babar. Kinderprogramma.
08.00 Floris Zapp Zarapp. Magazine.
08.35 Prinz Eisenherz. Afl. 12.
09.00 heute.
09.03 Käpt'n Blaubär Club. Afl. 53.
10.00 heute.
10.03 Jagd um die Welt: Schnappt Carmen Sandiego! Kinderquiz.
10.30 Metro - das schnelle Magazin. Talkshow.
11.00 heute.
11.03 König der Spassmacher (Merry Andrew). Amer. speelfilm uit 1958.
12.40 Umschau.
12.55 Presseschau.
13.00 heute.
13.05 Europamagazin.
13.30 Festival. Verslag van het 35. Internationalen Industriefilm- und Videofestival. Getoond worden de bekroonde films.
14.00 Europäische Königshäuser: Royalty. Afl. 2: Juni - Juli, Hochsaison. Herh.
15.00 Kinderquatsch mit Michael. Gast: Sandra Schwarzhaupt.
15.30 ARD-Ratgeber: Auto und Verkehr. Vandaag o.a.: autoreparaties, rijscholen en het Europese kenteken.
16.00 Tagesschau.
16.05 Disney-Club. Kindermagazine.
17.30 Sportschau. Sportprogramma.
18.00 Tagesschau-Telegramm.
18.04 ARD-Wetterschau.
18.10 ARD vor acht. Met om: 18.10 Air Albatros, serie; 19.04 Tagesschau-Telegramm; 19.10 Sportschau met Bundesliga-voetbal.
19.50 Ziehung der Lottozahlen.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 Fröhlich eingeschenkt. Muzikaal amusementsprogramma.
21.45 Tagesthemen.
22.05 Parteien zur Bundestagswahl.
22.08 (TT) Das Wort zum Sonntag.
22.13 Schmidteinander. Amusementsprogr. Muzikale gast: J.J. Cale.
23.13 Long riders (The long riders). Amer. speelfilm uit 1979. Met: James en Keach, David Carradine e.a.
00.50 Tagesschau.
01.00 Weeds. Amerikaanse speelfilm uit 1987 van John Hancock. Met: Nick Nolte, William Forsythe e.a.
02.55-03.00 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken. Afl.: Augenblicke unter Bäumen.

Duitsland 2

06.00 Nachbarn in Europa. Actualiteiten in Grieks, Turks en Italiaans.
09.00 heute.
09.03 EURO. Europees magazine.
09.45 Tele Gym. Ochtendgymnastiek.
10.00 heute.
10.03 Crack. Reportage over drugs.
10.45 ARD-Kurzratgeber: Reise. Toeristische tips. Vandaag o.a. kindvriendelijke vakanties in Oostenrijk.
11.00 heute.
11.03 Pingu. Poppenserie. Afl.: Pingu und Pinga allein zu Haus.
11.10 Spreepiraten. 26-delige Duitse jeugdserie. Afl.: Die Karten lügen nie.
11.55 Öko Aktiv. Reportage over de ideeën van een groep jongeren om hun woonplaats Bamberg op te vrolijken.
12.00 ZDG Sport extra. Tennis: WTA-toernooi van Leipzig, halve finale. Golf: German Masters vanuit Motzen.
16.35 heute.
16.40 Länderspiegel. Regionaal magazine.
17.10 Die grosse Hilfe. Balans van Aktion Sorgenkind.
17.15 en 18.00 Die Schwarzwaldklinik. Duitse ziekenhuisserie. Afl. 1: Die Heimkehr. Aansl.: Guten Abend. Herh.
19.00 heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 (TT) Vorsicht, Falle! Magazine over misdaadpreventie.
20.15 Udo Jürgens - Aber bitte mit Sahne. Muzikaal amusementsprogramma t.g.v. de 60e verjaardag van zanger Udo Jürgens. Met als gasten Markus Wasmaier, Sepp Maier, Franz Beckenbauer, Linda de Mol e.a..
22.00 heute-journal. Aansl.: Parteien zur Wahl.
22.20 Das aktuelle Sport-Studio. Sportmagazine.
23.40 Die MondSchein-Show. Latenight show. Met om 0.40 Das Beste aus Disco '79, met Ilja Richter, Bonnie Tyler, Dr. Feelgood e.a. Uitzending geschikt voor breedbeeld-tv.
01.40 heute.
01.45-03.20 ■ Incident. und sie kannten kein Erbarmen (Incident). Amerikaanse speelfilm uit 1967 van Larry Peerce. Met: Martin Sheen, Beau Bridges e.a.

Duitsland 3 West

09.00 Sehen statt hören. 09.30 Wetenschappelijk progr. 10.00 Cursus Russisch. 10.30 Cursus Engels. 11.00 Warten auf Regen. Tsjechoslowaakse speelfilm uit 1978. 12.08 Der Kleistermann. Tekenfilm. 12.25 Progr.-overzicht. 12.30 Menschen-Kunde. Vandaag: vrienden maken. 13.15 Cursus Duits. 13.45 Cursus wiskunde. 14.15 Tuiniertips. 14.30 (TT) Das Erbe der Beduinen. 15.00 Sport extra. 17.00 Konto. 17.15 Sport im Westen. 17.30 Rückblende. Afl.: Vor 85 jahren. 17.45 Lukas und Theresa. Afl. 2: Brüder. 18.15 (TT) Die fromme Rebellin. Portret van de omstreden schrijfster en theologe Dorothee Sölle. 18.45 Aktuelle Stunde. 19.15 Hier und Heute unterwegs. 19.45 Zeit für Tiere. 20.15 Brandheiss: Schöndorf muss sauber bleiben. Tv-film. 21.30 WDR aktuell. 21.40 Wir töten, was wir lieben. Afl. 5: Teure Haut. 22.25 Hendrike von Sydow und Dieter Thomas. Cabaretprogr. 23.25 Comedy Express. Amusementsprogr. 23.55 Remington Steele. Misdaadserie. 00.45-08.15 Nachtprogrammering. Met o.a. om 01.20 Die WDR-Rocknacht. Met Rockpalast-concerten uit 1979 van Southside Johnny and the Asbury Jukes, Nils Lofgren en Mitch Ryder.

Duitsland 3 SWF

11.00 Spanien: Sprache, Land und Leute (2). 11.30 Sehen statt Hören. 12.00 Cursussen. 14.00 Hallo Franken - Live. 15.00 Sport 3 extra. 17.00 Telejournal. O.a. over actieve vakanties in Alaska. 17.50 en 18.00Mundart und Musik aus Bad Mergentheim. 18.50 Achtung: Leben. Drie korte filmpjes. 19.20 Landesschau Kultur. 19.50 Landesschau aktuell. 20.00 Tagesschau. 20.15 Das Jahr des Storchs. Afl.: Mit den Störchen nach Afrika. 21.00 Menschen und Strassen. Afl.: Fahrradkuriere in New York. 21.45 Südwest aktuell. 21.50 Jetzt schlägt's Richling. 22.00 Allein auf eigenen Füssen. Documentaire. 23.30 Der Hang zum Schönen. Documentaire. 00.15 Korte videofilms. 00.35 Schlussnachrichten. 00.50 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30 Tekenfilmseries. 08.00 Comix. Gev. jeugdmagazine. 08.30 Tekenfilmseries. 12.00 Power Rangers. Jeugdserie. 12.25 Alle lieben Julia. 12.50 Hallo Onkel Doc. 13.20 The fresh prince of Bel-Air. 13.50 Full House. 14.20 Step by step. 14.50 Knight Rider. 15.45 The A-Team. 16.45 Beverly Hills, 90210. 17.45 Melrose Place. 18.45 RTL aktuell. Nieuws en sport. 19.10 Mini Playback Show. 20.15 Flieg mit Air-T-L. Gev. spelprogr. 22.00 Wie bitte?! Talkshow. 23.00 Gottschalk. Late-night-show. 00.00 RTL Samstag Nacht. Amusementsprogr. 01.00 TekWar. Amer. sf-film uit 1994. 02.35 Too hot to handle. Amer. misdaadfilm uit 1976. 04.05 Beverly Hills, 90210. Herh. 04.55 Tekenfilmserie.

SAT 1

05.25 Bonanza. 06.15 Schatten der Leidenschaft. 07.00 DROPS!. 07.25 alles capito?! 07.50 Tekenfilmseries. 10.50 Games World. 11.20 Look who's talking. Amer. komedie uit 1989. 13.00 It's my Turn. Amer. speelfilm uit 1980. 14.35 St. Elmo's Fire. Amer. speelfilm uit 1985. Aansl.: TopNEWS. 16.30 Ris-kier' was! 17.00 Geh aufs Ganze! Spelprogr. 17.55 Das Millionenspiel. SKL-trekking. 18.00 Voetbalmagazine met Bundesliga-voetbal, 7e speeldag. 19.20 Sat.1 Newsmagazin. 19.30 Glücksrad. Spelshow. 20.15 Alter Kahn und junge Liebe. Duitse speelfilm uit 1973 van Werner Jacobs. Aansl.: TopNEWS. 21.55 Mann-o-Mann. Spelprogr. Aansl.: TopNEWS. 23.00 Graf Porno und die liebesdurstigen Töchter. Duitse erotische speelfilm uit 1969 van Günter Hendel. Met: Günter Hendel, Carola Höhn, Ingeborg Piontek e.a. 00.20 St. Elmo's Fire - Die Leidenschaft brennt tief St. Elmo's fire. Amer. speelfilm uit 1985 van Joel Schumacher. Herh. 02.05 Fresh Frames. Filmmagazine. 03.05 Alter Kahn und junge Liebe. Duitse speelfilm uit 1973 van Werner Jacobs. Aansl.: programma-overzicht. Herh. 04.50 ran - Sat.1-Fussball. Voetbalmagazine. Herh.

België/TV 1

09.00 Eddy en Freddy's filmspaghetti. Met: Tom en Tim. Animatie.
09.05 Draaimolen. Kleutermagazine.
09.15 De boomhut. Magazine.
09.30 Animals of Farthing Wood.
09.55 Eddy en Freddy. Animatie.
10.00 Het slimme kanaal. Afl. 5.
10.15 Bienvenue en France. Afl. 5.
10.45 Groen licht. Automagazine.
11.00 Zegen en vloek. Afl. 5.
12.00 Affiche. Kunstmagazine.
12.15 Regionale televisie.
13.00 Family album, USA. Afl. 14.
13.30 Voedselzekerheid. Afl. 2.
14.00 Nieuws uit de natuur. Afl. 1.
14.30 Koekeloere. Wereldoriëntatie.
14.45 Huisje, boompje, beestje.
16.00 Paradise Beach. Strandsoap.
17.35 The Good life. Afl. 4.
18.00 Journaal.
18.10 1000 seconden. Kookmag.
18.40 Vlaanderen vakantieland.
19.10 Paardenkoersen.
19.30 Journaal en sport.
20.00 Nelson's column. Afl. 1.
20.30 Notorious. Amer. tv-film.
22.10 The Brittas Empire. Afl. 13.
22.40 Vandaag.
23.00 Sport op zaterdag.
23.15-00.45 Nachtfilm: Dangerous passion. Amer. gangsterfilm uit 1991.

België/TV 2

18.00 Tik Tak. Afl. 274.
18.05 Musti. Afl.: De verrekijker.
18.10 Sleutel. Actualiteitenmagazine..
18.35 Magic magic. Goochelshow.
18.45 Vlaanderen vakantieland. Buitenland: Cuba; Tips voor trips.
19.25 Paardenkoersen.
19.30 Journaal en sport.
20.00 Affiche. Kunstmagazine.
20.30 Passage. Praatprogramma.
21.15 Vuurvogel. Met: Tenuto. Rhapsody in Blue van Gershwin. Uitgevoerd door het BRTN Filharmonisch Orkest.
21.45 Portret. Frederic Devreese en het spel van het zoeken.
22.35 La Petite Bande speelt Bach. Brandenburgs concert nr. 5.
22.55 4 Tokens: Still you. Korte huisserie met Suzy Blok en Mijke de Jong.
23.05-23.44 Snnorrebot. Verhaal op muziek.

Rai Uno

06.00 Ochtendprogr. 13.30 Nieuws 13.55 TG1 tre minuti di. 14.00 Alma nacco. 14.20 Linea blu. Vervolg. 15.0 Il pianeta dei dinosauri. 15.55 Parla mentair nieuws. 16.25 I remigini. 18.0 Nieuws. 18.15 Estrazioni del lotto 18.20 Il meglio di piu'sani piu'bello 19.35 Parole e Vita. 19.50 Che temp fa. 20.00 Nieuws en sport. 20.4 Scommettiamo che. 23.05 TG1. 23.1 Speciale Tg1. 00.05 TG1 notte: 00.1 Che tempo fa. 00.15 Appontamento a cinema. 00.20 Uno piu' uno Ancora 00.30 Il grande viaggio.

BBC 1

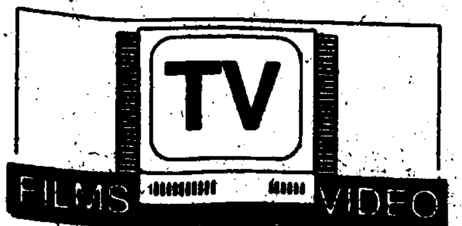
07.00 Lassie. Serie. 07.25 nws. 07.3 Pingu. 07.35 Happy birthday. Kinder progr. 07.45 Tekenfilmseries. 08.3 The new adventures of Superman Amer. sf-serie. 09.15 Live and kicking Gev. kindermagazine. 12.15 Sport progr. met om 12.20 voetbalmagazine de FA Carling Premiership en een te rugblik op het Eur. voetbal van de afge lopen week; 13.00 nws; 13.05 Atletiek 13.55 Paardenkoersen; 14.10 Boksen Commonwealth-titel halfzwaargewich Garry Delany - Arigoma Chiponda 14.30 Paardenkoersen, vervolg; 14.4 Boksen, vervolg; 15.05 Paardenkoer sen, vervolg; 15.20 Turnen; 15.5 Voetbal: ruststanden; 16.00 Turnen vervolg; 16.45 Final score, voetbaluit slagen. 17.15 nws. 17.25 Reg. nws 17.30 Steve Wright's people show. Me o.a. Cindi Lauper. 18.10 Bruce For syth's generation game. 19.10 Challen ge Anneka. 20.00 Casualty, zieken huisserie. 20.50 nws en sport. 21.1 Shattered. Amer. speelfilm uit 1991 22.45 Voetbalmagazine met samenvat

MTV

07.00 REM Weekend. 09.00 REM: Past, present & future. 09.30 The best of most wanted. 10.30 The zig & zag show. 11.00 The big picture. 11.30 Hit list UK. 13.30 First look. 14.00 Unplugged with REM. 15.00 REM Weekend. 16.30 REM: Past, present & future. 17.00 Dance. 18.00 The big picture. 18.30 News weekend edition. 19.00 European top 20 countdown. 21.00 Unplugged with REM. 22.00 The soul of MTV. 23.00 First look. 23.30 The zig & zag show. 00.00 Yo! Raps. 02.00 The best of most wanted. 03.00 Chill out zone. 04.00-07.00 Night videos.

CNN

24 uur per dag nieuws, met om: 05.30 Diplomatic licence. 06.30 World business. 07.30 Earth matters. 08.30 Style. 09.30 Science and technology. 10.30 Travel guide. 11.30 Healthworks. 12.30 Money week. 13.30 Pinnacle. 14.00 Larry King live. 15.30 Global view. 16.00 Earth matters. 16.30 Your money. 17.30 Evans and Novak. 18.30 Newsmaker Saturday. 19.00 World business this week. 19.30 Science and technology. 20.30 Style. 21.30 Futurewatch. 22.00 Inside business. 22.30 Showbiz this week. 23.00 The world today. 23.30 Diplomatic licence. 00.00 Pinnacle. 00.30 Travel guide. 01.00 Prime news. 02.00 Larry King Weekend. 04.00 Both sides ... with Jesse Jackson. 04.30 Capital gang.

Duitsland 3 West
11.00 uur - Warten auf Regen - (1978-CS) Alena moet zich tijdens de vakantie alleen vermaken en doet dat op het dak. Jeugdfilm van Karel Kachyna met o.a. Dita Kaplanová en Zdenek Sedlacek.

Duitsland 1
11.03 uur - Merry Andrew - (1958-USA) Komedie van Michael Kidd over een man uit een gegoede familie die tegen de zin van zijn ouders een geboren clown blijkt te zijn en in het circus gaat werken. Glansrol van Danny Kaye.

Nederland 1
15.10 uur - Bon Voyage, Charlie Brown (And Don't Come Back) - (1980-USA) Geslaagde animatiefilm van Bill Melendez waarin bekende Peanuts-figuren als Charlie Brown en Snoopy een avontuur beleven in Frankrijk.

Duitsland 1
23.13 uur - The Long Riders - (1979-USA) Western van Walter Hill over twee paar broers die de bende oprichten, begeleidt door de

● *De broers Stacy en James Keach vertolken in de Amerikaanse western 'The Long Riders' de geschiedenis van de beruchte broers Jesse en Frank James. (Duitsland 1 - 23.13 uur).*

stemmige muziek van Ry Cooder. Met: James Keach en Stacy Keach.

België/TV 1
23.15 uur - Dangerous Passion - (1991-USA) Carl Weathers moet een beveiligingssysteem installeren bij een zakenman. Aanleiding om hem van een moord te beschuldigen. Misdaadfilm van Michael Miller.

RTL5
28.30 uur - The Quatermass Experience - (1955-GB) Film van Val Guest naar de tv-serie Quatermass. Een besmette raket keert terug naar de aarde. Sfeervol en spannend. Met: Brian Donlevy en Jack Warner.

RTL4
00.25 uur - The Oblong Box - (1969-GB) Horror van Gordon Hessler, losjes gebaseerd op 'The Premature Burial' van Edgar Allan Poe en met de horror-giganten Vincent Price en Christopher Lee.

BBC 1
00.30 uur - Tokyo Pop - (1988-USA) Muziekfilm van Fran Rubel Kazul over een Amerikaanse punkzangeres die haar geluk beproeft in Japan. Charmant maar onbenullig. Met: Carrie Hamilton en Yutaka Tadokoro.

Duitsland 1
01.00 uur - Weeds - (1987-USA) Schitterende rol van Nick Nolte als gevangene die in de nor een complete toneelvereniging opzet. Pakkende film van John Hancock, gebaseerd op ware feiten.

Duitsland 2
01.45 uur - The Incident - (1967-USA) Twee jongeren terroriseren een metro-wagon, aanleiding voor Larry Pierce om een vijmscherp portret van de onvolmaakte mens te schetsen. Met: Tony Musante en Martin Sheen.

RTL Television
02.35 uur - Too Hot To Handle - (1976-USA/RP) Samantha Fox is een blonde schoonheid die op wellustige manier als huurmoordenaar te werk gaat. Erotische film van Don Chain.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30 Nieuws. 7.07 TROS Nieuwsshow. 11.05 TROS Kamerbreed. 12.07 TROS Aktua. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 17.07 Tijdsein. Elk heel uur om 18.30 en 6.30 Nieuws. 18.10 Echo. 19.04 Het geding. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Easy listening. 2.02 AVRO Nachtdienst. 6.02-7.00 Vannacht naar morgen.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Intro. 9.04 De tweede ronde. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Uitgelicht. 16.04 Terug naar de toekomst. 17.04 Ophef en vertier. 19.04 Voor wie niet kijken wil. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.04-24.00 The Bands.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.04 Ook goeiemorgen. 8.04 Goud van oud. 10.04 D'Rob of d'ronder. 12.04 Evers in het wild. 14.04 Mega top 50. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De Avondspits. 19.04 Rave radio. 20.04 Lekker dansen. 22.04 Het verhaal van de popmuziek. 23.04 Twee meter de avond in. 24.00 Outlaw radio. 2.02-6.00 Oh, wat een nacht.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.15 Nieuws. 7.02 Walder worden. 8.04 Fiori musica-

li. 9.00 Toppers van toen klassiek. 10.00 Caroline. 11.00 Het zondagochtendconcert. Radio Filharm. Ork. met koor en piano. ca.12.35 Platenzaak. 14.05 Middagconcert. Noordhollands Philharm. Ork. 16.00 De Nederlandse musici. Muz. voor klarinet, piano en cello. 17.00 Het witte doek. Om 18.00 en 23.00 Nieuws. 18.02 Folio 1. 19.02 Finale Tromp-concours. Muz. voor ork. en saxofoon. (20.00 geen nieuws). 0.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 17.00 Nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Opdoro. 8.08 Zeggus. 8.30 Ronduitmagazine. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrouw-zijn. 10.02 De muziekale fruitmand. 11.02 Het interview. 12.02 Meer dan een lied alleen. 12.44 EO-Metterdaad. 12.55 Van grens naar de weg. 13.10 De verandering. 13.56 EO-Metterdaad. 14.02 Start. 14.30 NOS Taal. 15.02 De schrijftafel. 16.02 Faros. 17.10 Radio uit. KZG: 17.45 Zevende Dagsadventisten. Om 18.00, 20.00 en 23.00 Nieuws. 18.02 De wereld zingt Gods lof. 18.54 Tekst en uitleg. 19.00 Homonos. 19.30 Nieuws in het Turks. 19.40 Nieuws in het Marokkaans. 19.50 Nieuws in het Chinees. 20.02 Herdenkingsbijeenkomst 12.10 de razzia in Putten op 1 oktober 1944. 21.14 EO-Metterdaad. 21.15 Reflector. 21.30 Vrouwenbondsdag. 22.00 Een ontmoeting. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
09.00 Postbus 94 et Pierre Grineven. 10.00 HeEi van St. Joost. Presentatie: al Meisen. 11.00 De Onderstroon, kunstmagazine. 12.00 Omrop Limburg Klassiek. 13.00 (Interjationale schoenen. 13.30 Mbica Sacra. 14.00 Limburg Exprès, jongerenprogramma. 15.00 De Bers Tien met Eugene Baak. 14.30 de Agenda. 15.00 Walkie Talkie, ongerenmagazine. 15.40 Live! Cover. 16.00 Hubert on the Air. 17.0 Regionaal nieuws 17.05-18.00 Sjeng Limburgs popmagazine.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Vaege vogels (6.30, 7.00, 7.30 nuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Ochtenuren. 9.00 Nieuws. 10.03 De zaterdag, radiokwis met Luc Appermont. 11.30 Vlaamse top tien. 12.00 Top 30. De nationale hitparad met Guy de Vyvick (om 13.00 nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. Swigend enter-tainment voor iedereen. 17.00 Nieuws. 17.05 De tuing, telefoonspel met Martin de Jonghe (18.00 nieuws). 20.00 Cudo. Een romantisch programmatje vlinders in de buik. 22.00 Nieuws en lottouitslagen. 22.10 De Jam. Muziekprogramma. 23.30-6.0 Nachtradio met elk uur nieuws.

België/BRF
Nieuws t/m 20.00 ojelk heel uur (behalve om 13.00 p 18.00) en om 6.30, 12.30 en 180.

6.05 Radiofrühstück (6.15 Wort in den Tag; 6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Agenda; 7.30 Regionalnachrichten; 8.30 Presseschau). 9.05 Regionalnachrichten. 9.10 Hitwelle. Oldies, Gags & neue Scheiben. 12.00 Musik à la carte. 13.00 Presseschau. 13.05 Internationale Hitparade. 16.05 BRF-Mobil. 18.00 Regionalnachrichten. 18.40 Forum der Kulturen. 20.05-20.30 Freie Tribüne. Philosophie und Ethik.

Happy RTL Radio
Nieuws op elk heel uur.
8.00 Jan van de Putte. 10.00 Jan de Hoop. 12.00 Ron Bisschop. 16.00 Luc van Rooij. 20.00 Late Rock. 00.00-06.00 RTL Night Rock.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nieuws. 8.05 Morgenmelodie. 8.00 Nieuws. 8.05 Zum Tage. 8.07 In unseren Alter. 8.55 Morgenandacht. 9.00 Nieuws. 9.05 Der Musikpavillon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws. 12.05 Pop-Report. Overzicht Duitse hitparade (om 14.00 nieuws en economisch nieuws). 15.00 Bonbon, voor de kinderen. 15.05 Café Caribou (16.00 nieuws). 17.00 Der Tag um Fünf, aansl. Fünf Uhr Tee (18.00 Nieuws); 18.05 Auf ein Wort). 19.00 Nieuws. 19.05 Musik für groot und klein (19.30 Oberhausen, voor kinderen). 20.00 Nieuws. 20.05 Das Samstagskonzert. 22.00 Nieuws. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress.

Huizenverkopers opgelet!

Informatie over 250 koopwoningen in de regio Heerlen, vindt u bij Van de Pas, de makelaar van de koper!

Bel of bezoek ons kantoor. Za. van 10 tot 13 uur

VAN DE PAS MAKELAARIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045 - 741616
NVM

Van de Pas. de makelaar van de koper!

TE KOOP AANGEBODN

AMBRICHT, SALVIUSSTRAAT 13
Ruim halfvrijstaand woonhuis op goede lokatie. Be. gr.: hal, toilet, woonk., keuken, garage, tuin. Verd.: 3 ruime slk., bdk. Zolder: slk., berg.
Vraagprijs ƒ 269.000,- k.k.

MAASTRICHT, RECESSENPLEIN 69
Ruime, luxe afgewerkte hoekwoning te Malberg. Wonk. 45 m² met open haard en tegelvloer, luxe keuken met app.berg., toilet, 3 slpks., luxe badk. met bad, wast. en toilet. Waar. e berg.
Vraagprijs ƒ 246.000,- k.k.

ELSLOO, SCHUTTERSDREEF 106
Goed onderhouden tussenwoning. Woonk. incl. tegvloer met open luxe aanbouwkeuken met app., toilet, 2 slpks., bdk. met douche en wt., zolder via vaste trap, tuin met berg.
Vraagprijs ƒ 164.000,- k.k.

HEERLEN, RENNEMIGSTRAAT 23A
Hoekwoning met garage. Woonk., keuken met aankeuken, bijkeuken, serre, 4 slpks., berging, badk., woning voorzien van diverse extra's.
Vraagprijs ƒ 235.000,- k.k.

TE HUUR AANGEBODN

Diverse luxe landhuizen te Landgraaf, Mheer, Kerkrade en Beek. Gestoffeerd en/of gemeubileerd.
Prijsklasse vanaf ƒ 2500,- per maand.

Diverse appartementen te Beek, Meerssen, Kerkrade en Maastricht. Gestoffeerd en/of gemeubileerd.
Prijsklasse vanaf ƒ 900,- per maand.

Garages te Geleen.
Huurprijs vanaf ƒ 75,- per maand.

JANSSEN B.V. MAKELARDIJ OG
NVM
Van Hasseltkade 16
6211 CC Maastricht
043-213791
Openingtijden:
maand. t/m vrijd.
van 9.00-17.00 uur

VERHUUR - BEHEER - VERKOOP

PAUL SIMONS

MAKELAARDIJ B.V.
ASSURANTIËN-TAXATIES
HYPOTHEKEN-FINANCIEREN

EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

Ubach over Worms:
Tussenl. woonh. met kleine tuin. Ind. o.a.: prov.kelder, woonk., eenv. keuken,badk., 2 slaapk. en zolder (via vliezotrap). Woning dient gerenoveerd te worden.
Vr.pr. ƒ 118.000,- k.k.

Ubach over Worms:
Perfekt onderhouden tussenwon. met ruime tuin, keld., zold. en berg. Ind. o.a. keuken met moderne aanbouwinstall., ruime woonk., badk., bijkeuk. en 2 slaapk. Ideaal vor jonge starters! Prijs ƒ 158.000,- k.k.

Hoensbroek:
Centraal gel. woonh. met keld., zold. (via vaste trap), berg. en tuin. Ind. o.a.: dubbele hal, doorzonwoonk., uitgeb. keuk. met aanbouwblok, ruime badk. en 3 slaapk. Pand is keurig verbeterd. Vr.pr. ƒ 175.000,- k.k.

Brunssum:
Jong halfvrijst. woonh. met keld., zold. (via vaste trap) en berg. (gar. mogelijk). Ind. o.a.: woonk., open keuk. met eiken aanbouwinstall., 3 slaapk. en ruime badk. Spoedig te aanvaarden. Prijs ƒ 199.000,- k.k.

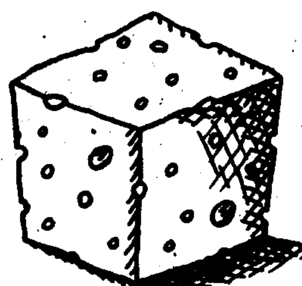
Ubach over Worms:
Goed gel. halfvrijst. woonh. met gar. Ind. o.a.: L-woonk., open keuk., 2 slaapk., ruime badk. en zolder (via vaste trap) met mogelijkheid 3e slaapk. Pand is luxe afgewerkt. Vr.pr. ƒ 218.000,- k.k.

Eijgelshoven:
Rustig gel. halfvrijst. woonh. met gar. en gr. tuin. Ind. o.a.: L-woonk. met op. haard, grote uitgeb. eetkeuk. met aanbouwinstall., bijkeuk., 3 ruime slaapk., luxe badcel, keld. en zold. Kijken is kopen! Vr.pr. ƒ 227.50,- k.k.

Hoensbroek:
Ruim halfvrijst. woonh. met gar. en tuin. Ind. o.a.: hal, ruime woonk., keuk. met eiken inst., 3 ruime slaapk., badk. en zolder (via vaste trap) met berg-ruimte en 4e slaapk. Vr.pr. ƒ 238.000,- k.k.

Op zaterdag zijn wij geopend van 10.00 tot 13.00 uur.

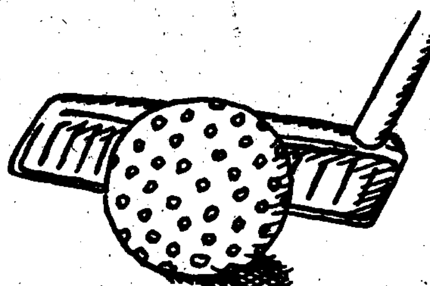
045-318182

Wat u ook op het oog hebt, voor een echt persoonlijk hypotheekadvies is De Hypotheker het juiste adres. Deskundig, onafhankelijk en kosteloos. Bel de autoriteit met meer dan 70 vestigingen in Nederland.

HOEKHUIS OF LANDHUIS.

Samen met u kiest hij uit het aanbod van vrijwel alle financiële instellingen de hypotheek die het beste bij uw persoonlijke situatie past. En die sluit hij natuurlijk ook voor u af.

VOOR EEN HYPOTHEEK GA JE NAAR DE HYPOTHEKER.

Heerlen, Bongerd 22, 045 - 741454.
Maastricht, Markt 28, 043 - 255252.
Sittard, Linde 18, 046 - 525252.

HUIZEN GEZOCHT!

ALS SPECIALIST ...

UW PERSOONLIJK VOORDEEL

PROFITEERD U ...

EEN BELONING VAN DM 250,- betalen wij aan diegene, die ons helpt aan iemand, die een huis te koop heeft. Belt u ons voor meer informatie.

HAUSVERMITTLUNG & FINANZIERUNG **APPEL**
0049/241/27715 • 9.30-13.30

Alleen achter een goede naam staat NVM.

POM

PROJECT ONTWIKKELINGS MAATSCHAPPIJ
HERLE bv
Postbus 8025 - 6401 VA Heerlen
telefoon: 045-718731/723282

VRAAGT TE KOOP

A. in Heerlen woonhuis met praktijkruimte voor huisarts
B. in Zuid-Limburg woonhuizen in alle prijsklassen
C. in Zuid-Limburg sloopobjecten
D. in Zuid-Limburg bouwpercelen voor vrijstaande en halfvrijstaande woonhuizen

TE KOOP

LANDGRAAF
Koempel 16. Nabij draf- en renbaan en natuur- en wandelgebied Strijthagen. Goed onderh. tussenl. woonh. met berging. Ind.: hal/entree, toilet, ruime woonk., moderne open keuken. Grote voorraadberging. Verd.: 3 ruime slaapk., badk. met 2e toilet, vaste wast. en douche, grote slaapk. op zolder (vaste trap), div. bergruimten. Ged. rolluiken. Bwjr. 1984.
Koopprijs ƒ 189.000,- k.k.
Dit huis moet u beslist van binnen zien!!

Hereweg 87. Halfvrijst. woonh., berging, kelder, tuin (ca. 35 mtr. diep) nabij centrum "Op de Kamp". B.g.: hal, zit/slp.kmr., grote woonkeuken, badk. met douche/vaste wast./toilet. Grote nieuwe aanbouw met woonk. en slaapk. Verd.: 3 ruime slaapk., badk. met douche/toilet/VW. Vaste trap naar één grote zolderk. Huis is smaakvol verbouwd/vergroot. Inh. ca. 695 m³. Ideaal voor groot gezin.
Koopprijs ƒ 198.000,- k.k.

Abdissenlaan 62. Halfvrijst. woonhuis, berging, garage en grote tuin (op zuiden). Bwjr. ca. 1960. Ind.: b.g.: hal/entree, toilet, woonkamer met tegelvloer, schouw, schuifpui naar terras, open keuken. Verd.: overloop, 3 ruime slaapkamers, badkamer met douchecabine en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vliezo-trap. Grote buitenberging en garage. Grote droge voorraadkelder. Het huis is rondom voorzien van nieuwe kunstst. kozijnen met dubb. beglazing. Fraaie tuin. Verd. voorzien van rolluiken.
Koopprijs ƒ 182.000,- k.k.

BRUNSSUM
Op gen Hoes 50. Groot tussenl. woonhuis. Ind.: parterre met inpandige garage, 2 slaapkmrs., badk. met douche/VW/WA, toilet, berging, tuin. B.g.: entree, grote woonkamer en open keuken, parketvloer, zonneterras. Verd.: grote slaapkmr. Badk. met ligbad/toilet/VW. Ged. rolluiken. Goed onderhouden.
Koopprijs ƒ 177.000,- k.k.

Wilt u uw huis verkopen?
Bel dan vrijblijvend voor een afspraak!!!

LANDGRAAF
Hoofdstraat 45
tel. 045-315170

RECYPIPE®

P.V.C. AFVOERBUIZEN
60% KORTING

Diam. mm uitw. x wanddk.	Prijs p/meter bruto	netto
32x 1. 8	2,50	1,00
32x 3. 2	3,45	1,38
40x 1. 8	3,00	1,20
40x 3. 2	4,35	1,74
50x 1. 8	4,10	1,64
50x 3. 2	5,65	2,26
75x 1. 8	6,35	2,54
75x 3. 2	8,50	3,50
90x 1 8	7,10	2,84
90x 3. 2	11,00	4,40
110x 2. 2	9,35	3,74
110x 3. 2	13,35	5,34
125x 2. 5	11,70	4,68
125x 3. 2	15,20	6,08
160x 3. 2	19,65	7,86
160x 4. 0	23,50	9,40
200x 3. 1	22,40	8,96
200x 3. 9	28,65	11,46
250x 3. 8	34,10	13,64
250x 4. 9	44,25	17,70
315x 4 8	53,65	21,46
315x 6. 2	68,85	27,54
400x 7. 8	127,75	51,10
500x11.05	215,90	86,00

Compleet assortiment hulpstukken in voorraad.
Standaardlengte 5 (6) meter.
Genoemde prijzen zijn excl. BTW.

Franco v.a. f 300.- excl. BTW.
Bel voor gratis catalogus

de wildkamp b.v.
KUNSTSTOFLEIDINGSYSTEMEN
BERINGE (L.) ☎ 04760-72296
SUSTEREN (L.) ☎ 04499-2760
LUTTEN (Ov.) (hoofdkantoor) ☎ 05231-2099

Te koop RADIATOREN; TL lampen; kepers; panlatten; planken, balkhout etc. Wolters sloop- en handelsonderneming, De Koumen 51, Hoensbroek. 045-229999.

Te koop WATERPASINSTRUMENT op statief, met gradenindeling, in nw.st., vr. pr. ƒ 425,-. Inl. 045-312956.

Te koop 70 m2 KINDERKOPPEN 18x18 cm. Tel. 04451-1238.

Te koop STEIGER, compleet voor dubbel blok, ƒ 1.000,-; bouwlier, 220 V, ƒ 850,-. Tel.045-421666.

Gratis af te halen: 20m2 STOEPTEGELS (grijs), 30x30cm. Tel. 045-425646.

Oude VELDBRANDSTENEN. Telefoon 04499-1267.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Reker KACHELSPECIAALZAAK. Ook uw adres voor dubbelwandige RVS-rookkanalen. Kluis 28, Geleen, telefoon 046-740785.

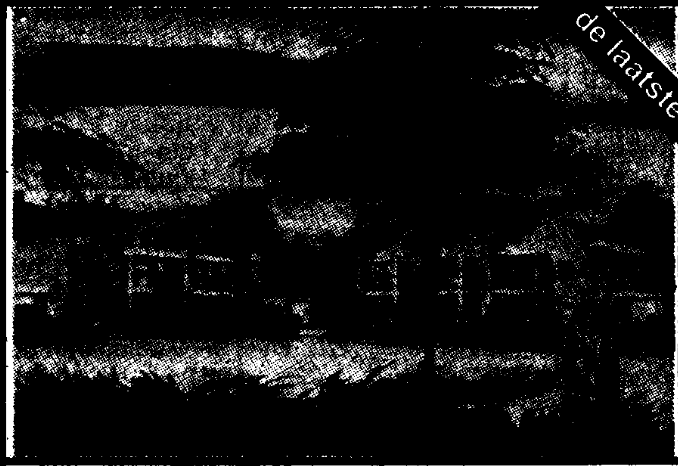
GASKACHELS/houtkachels. Zomerprijs! Gratis geplaatst. De Kachelsmid, Walem 21 Klimmen. Tel. 04459-1638.

BRANDHOUT, beukenhout, plm. 15 m3 voor ƒ 550,-. Aan huis bezorgd. Van Thoor, Holstr. 33, Margraten. Tel. 04458-1818.

Te koop OLIEHAARD met vat tevens goeie gashaard, huisjes model. 046-757430.

BARBAS Openhaarden Inzethaarden - Gas - Houtkachels. Kachelcentrum Jac. Köhlen Rijksweg N. 104, Sittard. Tel. 046-513228.

EIGENWIJS EN EIGENTIJDS
WONEN
TE LANDGRAAF

Nog slechts een van deze in aanbouw zijnde woningen met garage is ter beschikking. Vormgeving, indeling en ligging maken deze woningen extra aantrekkelijk.
Prijs ƒ 202.000,- v.o.n.

Bel nu voor informatie: 04754-85999

Geire Gülick Vastgoed bv
Het adres voor ...
Kerkveldsweg West 29A, 6101 HP Echt, 04754-85999

Alleen achter een goede naam staat NVM.

Kerkrade, Kaalheidersteenweg 217
Ruime vrijstaande villa. Geheel onderkelderd. Zeer ruime L-vormige living en suite. Gesloten keuken. Twee badkamers. Vijf slaapkamers. Perceel 730 m². Het betreft een sfeervol pand met uitbreidingsmogelijkheden.
Vraagprijs ƒ 295.000,- k.k.

Landgraaf, Elzehof 14
Halfvrijstaand woonhuis met o.a. L-vormige woonkamer ca. 9 meter diep met parketvloer. Ruime eetkamer met luxe aanbouwkeuken. Garage. Ruime tuin. Zes slaapkamers c.q. hobbykamers!
Maak eens een afspraak voor een bezichtiging want dit pand heeft meer te bieden dan dat de buitenkant doet vermoeden!
Vraagprijs ƒ 249.000,- k.k.

Heerlen, Iepenstraat 10
Ruim halfvrijst. woonhuis ca. 750 m³ met carport, garage en 4 slpks. Geh. onderkelderd. Vaste trap 2e verd. Bouwjaar 1977. Opp. 281 m² ƒ 250.000,- k.k.

Kerkrade-Chevremont, Teutelebroekstraat 54
Halfvrijstaand woonhuis op loopafstand van het centrum met o.a. provisiekelder, L-vormige woonkamer, keuken, bijkeuken, twee garages, drie ruime slaapkamers, luxe grote badkamer, prachtige tuin met meerdere vijvers en een groot tuinhuis dat zelfs geschikt is voor tijdelijke bewoning. Het pand is geheel vernieuwd en verbeterd met kostbare en onderhoudsarme materialen. Spoedig te aanvaarden. Opp. 407 m².
Vraagprijs ƒ 259.000,- k.k.

Kerkrade, Graverstraat 75, 77 en 79
Complex bestaande uit drie aparte wobneenheden, vier garages, bergingen en bouwterrein geschikt voor een eengezinswoning of appartementen. Twee wooneenheden zijn verhuurd. De derde staat leeg en is eventueel op te splitsen in twee wooneenheden. Inh. ca. 1400 m³. Opp. 1005 m².
Koopprijs ƒ 380.000,- k.k.

U droomt van een nieuw huis maar u moet uw huidig pand nog verkopen? Bel even. Ook 's avonds en op zaterdag

De eerste NVM makelaar in Kerkrade...
Deken Quodbachlaan 13, KERKRADE
Tel. 045 - 46 04 44
NVM Makelaar o.g. Hypotheken Taxaties Verzekeringen
MAKELAARD... HONING...

Op een sfeervolle locatie in het plan De Hemelder te Brunssum worden een aantal halfvrijstaande en vrijstaande herenhuizen gerealiseerd. Deze herenhuizen kenmerken zich o.a. door een attractieve architectuur en royale kavels, bovendien zijn de woningen aan een plantsoen gelegen.

INDELING:
Overdekte entree. L-vormige woonkamer ca. 35 m² incl. open keuken. ... 3 slaapkamers van resp. ca. 14, 6 en 6 m² ...

Brunssum, de Hemelder biedt méér op woongebied

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.
Tel.: 045-712255*
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
OOK KANTOREN IN MAASTRICHT EN AKEN

GAARNE VRIJBLIJVEND VOLLEDIGE INFORMATIE OVER HERENHUIZEN IN DE HEMELDER TE BRUNSSUM 10094047
Naam: ....
Adres: ....
Postcode: ....
Plaats: ....
Telefoon: ....
In gesloten enveloppe zonder postzegel zenden aan Stienstra Makelaardij BV, Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.
DL 011094

IN EEN GLOOIEND HEUVELLANDSCHAP WORDT AAN DE DOEVEBERG IN EYS GEMEENTE WITTEM EEN HOFJE VAN 5 LANDHUIZEN GEREALISEERD. SLECHTS 3 LANDHUIZEN IN DIT PLAN WORDEN TE KOOP AANGEBODEN. ER IS KEUZE UIT 3 TYPES WAARBIJ DE BASISINDELING MOGELIJKHEID BIEDT TOT HET CREËREN VAN MEERDERE SLAAPKAMERS EN/OF ATELIERRUIMTE E.D. DE BRUTOVLOEROPPERVLAKTES VARIËREN VAN CA. 218 M² TOT 236 M².

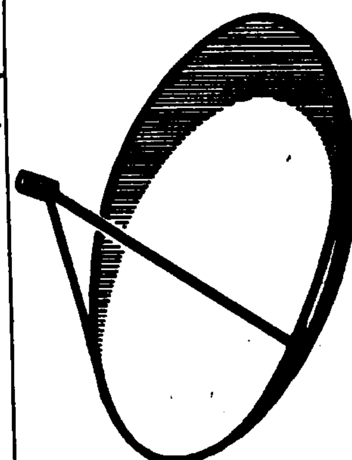
Wonen op 'n plekje waar Limburg op z'n mooist is...

INDELING TYPE 3:
Hal ca. 7 m² met garderobe. De woonkamer heeft een vloeroppervlakte van ca. 70 m², incl. gedeeltelijk open keuken met luxe keukeninrichting voorzien van apparatuur. Bijkeuken/berging. Inpandig bereikbare garage. De 1e verdieping herbergt 3 slaapkamers van resp. ca. 20, 11 en 11 m², een betegelde badkamer met ligbad en dubbele v.w., een aparte douche, een separaat 2e toilet alsmede een zolderruimte van ca. 41 m².

Prijzen vanaf ƒ 483.500,– v.o.n. tot ƒ 546.700,– v.o.n.
Perceeloppervlaktes van ca. 420 tot 710 m². 10094050

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen, Telefoon 045-712255*
Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
OOK KANTOREN IN MAASTRICHT EN AKEN

Nederland 1

KRO/Ncrv/Avro
07.00 **Tekst-tv.**
10.30-11.15 **Eucharistieviering.** Serie godsdienstige progr.'s. Afl. 3.
11.59 **Waarom Ik?** Over moslim-kinderen met een erfelijke ziekte.
12.29 **Yoga.** Afl. 1.
13.00 **Yndustryterreinen.**
13.30-13.37 en 15.52 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
16.00 **NCRV op zondag.** Met: Salomo. Progr. waarin een kerkeraad beslist over actuele verzoeken. Afl. 1.
16.30 **Het gezongen woord.**
16.55 **Nota bene.** Kerkelijke agenda.
17.03 **Jonge mensen op het concertpodium.** Klassieke muziek uitgevoerd door jonge solisten en hun leermeesters. Vandaag: Pianist Rian de Waal en zijn 17-jarige leerling Patrick Barendregt.
17.58 **Hap.** Culinair spelprogramma.
18.10 **Kookgek.** Culinair magazine.
18.25 **Socutera.** Dierenbescherming, filmpje van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren.
18.35 **(TT) Studio Sport.** Sportprogramma.
20.00 **(TT) Journaal.**
20.15 **Taxi.** Programma vol ontmoetingen en ontboezemingen in de taxi.
21.11 **Brandpunt.** Actualiteiten.
21.52 **(TT) Toen was geluk heel gewoon.** Nederlandse comedyserie. Afl. 4: Een zaak van leven en dood. Jaap denkt spoedig te zullen sterven en verkoopt zijn verhaal aan de bladen, ten behoeve van een onbezorgde oude dag voor Nellie. Herh.
22.24 **Leven voor de dood.** 5-delige serie over mensen die ooit een zelfmoordpoging deden. Afl. 3: Het verhaal van Petra.
22.50 **KRO detectives: The chief.** Engelse detectiveserie. In Eastland wordt fanatiek actie gevoerd tegen abortus. Commissaris Alan Cade probeert de gemoederen tot bedaren te brengen.
23.41 **Nachtgedachten: Huisgenoten.** Bekende Nederlanders praten over de mensen die voor hen een inspiratiebron zijn.
23.50-23.55 **Journaal.**

Nederland 2

Tros/Veronica
11.00 **Criminaliteitspreventie.** Afl. 4.
11.30 **TV Sport.** Gevarieerd en actueel sportmagazine. Presentatie: Elsemieke Havenga en Jack van Gelder.
12.00 **Journaal.**
12.10 **TV Sport.** Vervolg.
13.30 **Veronica Sunday Music presents.** Serie muziekdocumentaires. Afl. 1: Chase the devil.
14.25 **Veronica Sunday Music presents.** Serie muziekdocumentaires. Afl. 2: Isaac Steiner: From baroque until today.
15.00 **Parijs - Tours.** Rechtstreeks verslag van deze wielerklassieker. Met om ca.16.00 Journaal.
17.00 **Informatie.**
17.10 **Schrijven van gedichten en verhalen.**
17.40 **(TT) Knoop in je zakdoek.** Herh.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Time management.** Informatie.
18.15 **Ontdek de geologie.** Afl. 24.
18.45 **In de ban van de roos.** Afl. 2.
19.15 **(TT) De specialist.** Afl. 3.
19.45 **In de wetenschap.** Afl. 1.
20.00 **De ongelofelijke hypnose-show.** Showprogramma met hypnotiseur Paul McKenna.
20.30 **(TT) Veronica goes Caribbean.** Gevarieerd zomerprogramma vanuit het Caribisch gebied. Vandaag: Adam Curry en Jeroen van Inkel op Jamaica. Herh.
21.00 **Eenmaal andermaal.** Veilingprogramma. Presentatie: Jan Pieter Glerum.
21.35 **(TT) Postcode jackpot.** Spelprogramma rond de Postcode loterij. Presentatie: Martijn Krabbé.
22.10 **(TT) Studio sport.** Sportprogramma met de Italiaanse en Spaanse voetbalcompetitie.
22.55 **De geheimen van het DNA.** Afl. 1. 'De muis met de gouden eieren'.
23.55 **Journaal.**
00.00-00.05 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

Nederland 3

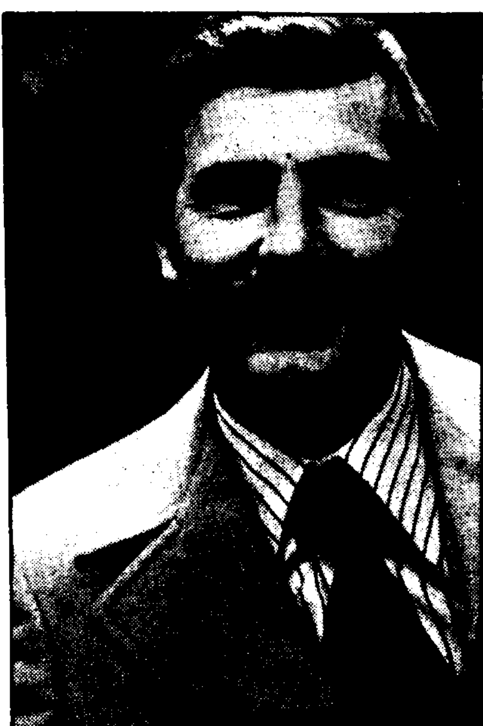
Vpro/NOS
08.53 **Nieuws voor doven.**
09.00 **Villa Achterwerk.**
09.25 **Pingu.** Animatieserie. Herh.
09.30 **Madelief - Met de poppen gooien.** Afl. 1.
09.40 **Purno de Purno.** Afl. 2. Herh.
09.55 **Borrowers.** Engelse serie.
10.25 **Mijn vader is politie.** 6-delige documentaireserie. Afl.: Politie.
10.40 **Rembo en Rembo.** Jeugdprogramma.
11.00 **Reiziger in muziek.** Muziekprogramma.
12.00 **Journaal.**
12.05 **Het Capitool.** Discussie o.l.v. Maartje v. Weegen, Ch. Groenhuijsen, Henk v. Hoorn/Fred Verbakel.
12.50 **Binnenland.** Multicultureel magazine.
13.30 **Telelens.** Serie portretten. Vandaag: The Blue Diamonds.
14.15 **I'm a promise.** Documentaire over de Stanton Elementary School in North Philadelphia, waar 90 van de leerlingen onder de armoedegrens leeft en uit één-oudergezinnen afkomstig is.
15.45 **Matinee.** Klassieke muziek. Symfonie nr. 4 van Bruckner, uitgevoerd door het Rotterdams Philharmonisch Orkest o.l.v. Terje Mikkelsen.
17.00 **De plantage.** Interviews en discussies over kunst en cultuur.
17.55 **Open deur tv.** Een progr. waarin de kijker zich kan laten bekijken.
18.15 **Sesamstraat.** Afl.: Ademen.
18.30 **Duckman.** Animatieserie.
18.57 **Noorderlicht.** Wetenschappelijk magazine.
19.28 **Loladamusica.** Portret van de popster Marc Bolan.
20.00 **(TT) Journaal.**
20.15 **Lopende zaken.** Actuele reportage. Vandaag over noodhulp aan Rwanda.
21.12 **Absolutely fabolous.** Engelse comedyserie.
21.47 **Joseph Roths Grosse-Welt-Bioskop-Theater.** Portret van deze Oostenrijkse schrijver/journalist.
23.18-23.43 **Kamerconcerten.** 6-delige serie kamerconcerten. Afl. 4.

RTL4

06.30 **Hei elei kuck elei.** Luxemburgs programma.
07.00 **Telekids 'Cartoon express.** Kinderprogramma.
11.00 **Teleteens.** Jeugdprogramma.
12.00 **Koffietijd extra.** Speciale aflevering.
14.00 **Teleteens.** Jeugdprogramma.
14.25 **Cheetah.** Amerikaanse Disney-classic uit 1989 van Jeff Blyth. Wanneer Ted en Susan Johnson zich bij hun familie in Kenia voegen, die daar werkt in een onderzoekscentrum, missen ze in eerste instantie hun thuisstad Los Angeles. Maar niet lang; ze raken gefascineerd door de Afrikaanse dierenwereld en adopteren Duma, een ouderloos jachtluipaardenwelp. Wetende dat ze ooit terug zullen keren naar Amerika beginnen Ted en Susan Duma voor te bereiden op zijn terugkeer naar het wild. Maar dan wordt Duma gestolen door drie beroepsgokkers en misbruiken hem in Afrikaanse hondenraces. Met behulp van hun goede vriend Morogo proberen Ted en Susan Duma te redden uit de handen van deze schurken. De zoektocht naar hun geliefde kat leidt hen naar het hart van de mooie, maar gevaarlijke Afrikaanse woestijn.
15.50 **Studio 1.**
15.55 **Jenny Jones.** Amer. talkshow.
16.50 **Studio 1.**
16.55 **Gezond & wel.** Magazine.
17.25 **Koken met sterren.** Talkshow.
17.55 **Studio 1.**
18.00 **Zes uur nieuws en weer.**
18.10 **Film & videonieuws.**
18.40 **Hotel.** Amerikaanse serie.
19.30 **Half acht nieuws.**
19.45 **Dit was 5 jaar RTL 4.**
20.05 **Wie ben ik.** Speciale aflevering van dit spelprogramma.
21.05 **Documentaire: 5 jaar RTL 4.**
21.40 **Moppentoppers.** Nieuwe show.
22.50 **Liefde op het eerste gezicht.** Speciale aflevering i.k.v. 5 jaar RTL4.
00.00 **Nieuws en weer.**
00.15 **Tropical heat.** Serie. Herh.
01.05 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow. Herh.
01.50 **Nachtprogramma.**

RTL5

13.00 **Sport: Auto- en motorsport.** Samenvattingen.
13.30 **RTL Text.**
17.40 **De gouden koets.** Nieuw autoprogramma.
18.10 **Sport: Engels voetbal.**
18.40 **McCloud.** Amerikaanse serie.
20.15 **Sisters.** Amerikaanse dramaserie.
21.05 **Hearts afire.** Amerikaanse romantische comedyserie.
21.30 **States of terror.** Engelse documentaireserie.
22.25 **Nieuwsflits.**
22.30 **I.S.C.H.A.** Talkshow.
23.30 **Dream on.** Amerikaanse comedy voor volwassenen.
00.00 **As the world turns.** Amerikaanse soapserie. Herh.
00.45 **Hei elei, kuck elei aktuell.** Luxemburgs programma.
01.15 **Nachtprogramma.**

● *Dennis Weaver als McCloud in de gelijknamige Amerikaanse serie. (RTL5 - 18.40 uur).*

RTBF/La Une

10.00 Joodse eredienst. Vanuit Luik. **11.00** Présence protestante. **11.30** Filosofisch magazine. **12.00** Mise au point. **13.00** Nieuws. Aansl.: L'hebdo. **13.40** Match 1. **14.40** Jacquot de Nantes. Franse speelfilm uit 1990. **16.40** Les paradis des autres. Afl.: Columbus. **17.20** Charlie's angels. Afl. 71. **18.15** Autovision. **18.45** Week-end sportif. **19.30** Nieuws. **20.05** Tribune électorale: P.S. **20.15** Tour de chance. **21.15** Getting up going home. Amer. tv-film uit 1992. **22.50** Noms de dieux. **23.50-23.55** Laatste nieuws.

SPORTS 21

14.35 Basketbal. Verslag uit de Belgische competie. **15.45 Wielrennen.** Wielerklassieker Parijs-Tours. Live.**17.01** Champions '94. **17.34** Azimut 34. **18.05** Mise au point. Zie RTBF/La Une. **18.58** Ici Bla-bla. **19.30** Zie RTBF/La Une. **20.02** Le fugitif. Afl. 3. **20.52** Sportnieuws. **21.00** Sport dernière. **21.21** Week-end sportif. **22.02** Laatste nieuws. **22.25-23.11** Wielrennen. Samenvatting van Parijs - Tours.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. **12.00** Nieuwsflits. **12.05** Référence. Politiek magazine. **12.40** Intern. weerbericht. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.05** L'école des fans. Amusementsprogr. **13.45** Le jardin des betes. Dierenmagazine. **14.45** Faut pas rever. Magazine. Herh. **15.45** Autovision. Automagazine. **16.00** Nieuws. **16.10** Le monde est à vous. Magazine. **17.45** Bon weekend. Amusementsprogr. **18.15** Correspondance. Kijkerspost. **18.30** Nieuws. **19.00** Trente millions d'amis. Dierenmagazine. **19.25** La météo des cinq continents. **19.30** Nieuws. **20.00** Sept sur sept. Actualiteiten. **20.55** La météo des cinq contintents. **21.00** Nieuws. Met intern. weerbericht. **21.40** Cinéma: Il faut tuer Birgitt Haas. Franse speelfilm uit 1981. **23.15** Bas les masques. Magazine. Vandaag over voetbalsupporters. **00.25** Nieuws. **00.55** L'heure de vérité. Parlementair nieuws. **01.55** Face à la presse. Parlementair nieuws. **02.30** Référence. **03.00** Envoyé spécial. Herh. **04.30** Planète musique. Herh.

BBC 2

06.15 Open University. **09.10** Juniper jungle. **09.25** Bitsa. **09.40** Conan the Adventurer. **10.00** What's that noise? Vandaag: Londen. **10.30** Grange Hill. **10.55** Growing up wild. **11.20** Bay City. Jeugdserie. **11.45** The O-Zone. **12.00** Quantum leap, sf-serie. **12.45** Snowy River - The McGregor saga. Serie. **13.30** Amazon: The flooded forest. Afl. 1. **14.20** Bowls. Rechtstreeks verslag. **17.15** Rugby special. Vandaag o.a. Gloucester - Bath. **18.15** One man and his dog. Behendigheidswedstrijden. **19.00** The money programme. **19.40** The car's the star. **20.00** Placido Domingo's tales from the opera. **21.00** Monty Python's flying circus. **21.30** Reputations. Afl.: Aristotle Onassis. **22.30** Colors. Amerikaanse speelfilm uit 1988. **00.25** Dennis Hopper. Portret van deze acteur, regisseur en fotograaf. **01.25-01.50** Imagining America. Amerikaanse korte film uit 1989 van Ralph Bakshi.

Eurosport

08.30 Step aerobics. **09.00** Bodybuilding. WK voor amateurs. **10.00** Nunchaku. NK vanuit Amsterdam. **11.00** Karate. Interland Duitsland - Japan. **12.00** Boksen. **13.00** Autosport. Formule 3000. Live. **14.30** Wielrennen. Parijs - Tours. Live. **16.30** Dansen. EK Latijns-Amer. **17.30** Golf. **19.30** Snooker. Tricks masters. **20.30** Truckracen. Vanuit Most (Tsjechië) en Zolder. **21.00** Autosport. Formule 3000. **22.00** Voetbal. Braziliaans competitievoetbal: 2e ronde. **00.00-01.30** Boksen.

NBC

05.30 NBC News. **06.00** International business view. **06.30** NBC News. **07.00** Strictly business. **07.30** Weekly business. **08.00** ITN World news. **08.30** Intern. business view. **09.00** Weekly business. **09.30** Strictly business. **10.00** Holiday destinations. Informatief vakantiemagazine. **10.30** Memories then and now. Historisch magazine. **11.00** Super shop. **12.00** Ushuaia. **13.00** Tycoons. Reportageserie. **14.00** Today. **14.58** ITN World news headlines. **15.00** Meet the press. **15.58** ITN World news. **16.00** The McLaughlin Group. **16.30** Weekly business. **16.58** ITN World news. **17.00** Sportprogr. Vandaag: DTM-race van Singen. **18.00** Horses in action. **18.30** Pennant Chase. **19.00** ITN World news. **19.30** Holiday destinations. **20.00** Videofashion! **20.30** Frontal. **21.30** Talkin' jazz. **22.00** ITN World news. **22.30** Sport on NBC Super Channel. **00.30** NBC Nightly news. **01.00** Frontal. **02.00** The McLaughlin Group. **02.30** Executive lifestyles. **03.00** The best of Rivera live. **04.00** Dateline. **05.00** Equal time.

Duitsland 1

07.25 **Maxi und Mini.** Kinderprogram.
07.55 **Sesamstrasse.** Kinderprogram.
08.25 **Disney Club.** Kindermagazine.
09.50 **Künstler für EINE WELT.** Vandaag: Houtsculpturen uit Japan.
10.00 **Musikreport.**
10.30 **Tagesschau.**
10.33 **Sonntagsmagazin.** Cultureel.
11.30 **(TT) Die Sendung mit der Maus.** Educatief kinderprogramma.
12.00 **Presseclub.**
12.45 **Tagesschau.**
12.50 **ARD-Sport extra.** Met Paardesport: German Classics.
13.45 **Blinky Bill.** Afl. 5.
14.10 **(TT) Zeit genug.** Afl.: Roulette.
14.50 **Das war einmal.** Afl.: 1978.
15.20 **Tagesschau.**
15.25 ■ **Das haut einen Seemann doch nicht um.** Duits-Deense speelfilm uit 1958.
17.00 **ARD-Ratgeber: Recht.**
17.30 **Umgepflügt: Die Wiedervereinigung auf dem Dorf.** Reportage over ingrijpende gevolgen van Duitse eenwording voor dorpje in Thüringen.
18.00 **Tagesschau.**
18.05 **Einblick.**
18.10 **Sportschau.** Sportprogramma.
18.40 **(TT) Lindenstrasse.** Afl. 461.
19.09 **Die Goldene 1.** Bekendmaking.
19.10 **Weltspiegel.** Reportages van buitenlandcorrespondenten.
19.50 **Sportschau-Telegramm.**
20.00 **(TT) Tagesschau.**
20.15 **Die Goldene Stimmgabel 1994.** Galavoorstelling met de uitreiking van de Goldene Stimmgabel 1994 aan de succesvolste Duitse vocale artiesten.
21.44 **Tagesthemen-Telegramm.**
21.45 **Titel, Thesen, Temperamente.**
22.15 **Tagesthemen.**
22.30 **Rainhard Fendrich - Lieder mit Gefühl.** Sfeerreportage van de Brüder-Tournee 1994 van Rainhard Fendrich.
23.15 **ZAK.** Weekoverzicht.
23.45 **Mord im Oktober.** Reportage over Moskou, jaar na de opstand.
00.15 **Willkommen im Paradies.** Duitse tv-film van Erwin Keusch.
01.40 **Tagesschau.**
01.50 **Point Blank.** Amerikaanse speelfilm uit 1967.
03.20-03.25 **Z.E.N..** Afl.: Augenblicke unter Bäumen.

Duitsland 2

07.00 **Die Fraggles.** Kinderprogram.
07.25 **Kuschelbären.** Poppenserie.
07.50 **Auf den Spuren von Sherlock Holmes.** 8-delige Engelse jeugdserie. Afl.: Die verschwundene Diplomatentasche.
08.15 **Guck' mal, wie ich wachse.**
08.25 **Diese Woche.** Weekoverzicht.
08.40 **Musik-Zeit.** Klassieke muziek. Vandaag: Werken van Wagner. Herh.
09.15 **Zur Zeit.** Religieus magazine.
09.30 **Das Wichtigste und das Schönste.** Protestantse kerkdienst.
10.15 **Neue Abenteuer mit Black Beauty.** Engelse jeugdserie.
10.35 **Achterbahn.** Kinderserie.
11.05 **Siebenstein.** Poppenserie.
11.30 **halb 12.** Talkshow.
12.00 **Das Sonntagskonzert.** Muzikale rondreis: vanuit Ljubljana.
12.45 **heute.**
12.47 **Das Deutschland-Fest.** Rechtstreekse reportage van de feestelijke optocht door Berlijn, in het kader van de Dag van de Duitse Eenheid..
14.00 **ZDF Sport extra.** Met Tennis: WTA-toernooi van Leipzig, finale. Golf: German Masters vanuit Motzen. Met om ca. 17.00 heute.
18.10 **mach mit.** Balans Aktion Sorgenkind. Aansl.: Prämienziehung Der grosse Preis der Aktion Sorgenkind.
18.15 **ML Mona Lisa.** Vrouwenmag.
18.57 **Guten Abend.**
19.00 **heute.**
19.10 **Bonn direkt.** Actualiteiten.
19.30 **Der Balkan - Im Fadenkreuz der Mächte.** Afl. 1: Der Traum vom serbischen Grossreich.
20.15 **Dreimal die Woche.** Duitse tv-film uit 1994 van Walter Weber.
21.45 **heute.**
21.55 **Sport am Sonntag.**
22.00 **Die grosse Freiheit.** Afl. 2: Die Botschaft von Prag. Na de opening van de Hongaarse grenzen begon een massale uittocht over Tsjechoslowakije. Het lot van de vluchtelingen en de afloop van de opstand werden onderwerp van een politieke touwtrekkerij.
22.45 **Jana und Jan.** Duitse speelfilm uit 1991 van Helmut Dziuba.
00.10 **heute.**
00.15-01.55 **Der Killer im Kopf** (The terminal man). Amerikaanse speelfilm uit 1974 van Mike Hodges.

Duitsland 3 West

08.15 Cursussen. **09.15** Telekolleg Aktuell. **09.45** Cursus Engels. **10.15** Gezondheidsmagazine. **11.00** Babylon - spricht viele Sprachen. **12.00** Länder - Menschen - Abenteuer. Over Nieuw-Guinea. **12.45** Sonntagsgespräch. **13.00** Europa-Magazin. **13.30** Sofies Welt. Portret. **14.15** Das war's - diese Woche. **14.45** Eine Strasse in Lodz. Documentaire. **15.15** Um Himmels willen! **15.45** ■ One hour with you. Amer. speelfilm uit 1932. **17.00** Die Schlagerparade der Volksmusik. **17.45** Dinosaurs. **18.15** Zeit für Tiere. **18.45** WDR aktuell. **18.50** Sport im Westen. **19.10** Aktuelle Stunde. **19.45** Toeristisch magazine. **20.15** Anne of the Indies. Amer. speelfilm uit 1951. **21.32** WDR aktuell. **21.40** Sport aus dem Rheinland und Westfalen. **21.50** Documentaire waarin Vietnamezen terugkijken op de oorlog met de V.S. **22.35** Remington Steele. **23.30** Presseclub. **00.15** Tagesschau vor 20 Jahren. **00.30** Nachrichten. **00.35-08.00** Nachtprogrammering.

Duitsland 3 SWF

07.55 Denkanstösse. **08.00** Cursussen. **09.00** Telekolleg aktuell. **09.30** Babylon - spricht viele Sprachen. **10.30** Wortwechsel. **11.15** Tele-Akademie. Over werking van het oog. **12.00** 1000 Jahre Potsdam. Klassieke muziek. **13.00** Rückblicke, Einblicke - Medien in der DDR. Afl. 1. **13.45** Käpt'n Blaubär Club. Afl.: 53. **14.45** ■ Toughest gun in Tombstone. Amer. speelfilm uit 1958. **15.55** Um Himmels willen! Talkshow. **16.25** Fängt ja gut an. **16.55** ZeitRäume. O.a. over ontdekking van LSD. **17.40** Die sechs Siebeng'scheiten. **18.10** Die Schlagerparade der Volksmusik. **18.55** Traumziele. Afl.: Zypern. **19.30** Die Fallers - eine Schwarzwaldfamilie. Afl. 2. **20.00** Tagesschau. **20.15** Reisewege nach Tunesien. **21.00** Wissenschaftsreport: Sonde. **21.45** Sportmagazine. **22.40** Südwest aktuell. **22.45** Wortwechsel. **23.30** Die 50 Besten. **23.50** ZeitRäume. Herh. **00.35** Midnight special. Compilatie van documentaires van Duitse regisseur.

RTL Television

08.30 Tekenfilmseries. **09.30** Power Rangers. Herh. **09.55** Guten Morgen Sonntag. Religieus magazine. **10.00** The flash. **11.00** Quantum leap. **12.00** Im Kreuzfeuer. Politiek discussieprogr. **12.30** Tropical Heat. **13.30** Operation Petticoat. **14.00** Black sheep squadron. **15.00** Disney-Reportage. Jeugdmagazine. **17.15** Gonzales' revenge. Amer. misdaadfilm uit 1993. **18.45** RTL aktuell. Nieuws en sport. **19.10** Drei zum Verlieben. Duitse soapserie. **20.15** My Girl. Amer. speelfilm uit 1991. **22.15** Spiegel TV. **23.00** Prime Time - Spätausgabe. Vandaag over vroege vormen van massamedia en virtual reality. **23.25** Playboy Late Night. Erotisch magazine. Herh. **00.25** Bells. Canadese thriller uit 1981. Herh. **02.05** City Limits. Amer. actiefilm uit 1985. Herh. **03.35** Suddenly single. Amer. komedie uit 1971. **05.05** Tekenfilm.

SAT 1

06.00 Auf Tour. Afl.: Sibirien. **06.25** Tekenfilmseries. **08.05** Eselsohr und Teufelsschwanz. **08.15** Tekenfilmseries. **09.10** Halfway across the galaxy and turn left. **09.40** Tarzan. **10.05** Zorro. **10.30** Games World. **11.00** Super!!! Magazine. **12.00** alSo. Politiek discussieprogr. **13.00** Making of Anna Maria. Reportage. **13.10** The adventures of the black stallion. **13.40** Chisum. Amer. western uit 1969. **15.40** The seven magnificent gladiators. Italiaanse speelfilm uit 1983. Aansl.: TopNEWS. **17.20** Baywatch. **18.15** Glücksrad. Spelshow. **19.00** Sat.1 Newsmagazin. **19.15** Voetbalmagazine met Bundesliga-voetbal, 7e speeldag. **20.15** Liebe am Abgrund. Duitse tv-film uit 1994. Aansl.: TopNEWS. **22.10** Talk im Turm. Talkshow. **23.30** 24 Stunden. **00.00** So gesehen. Overdenking. **00.05** Hell in the Pacific. Amer. oorlogsfilm uit 1968. **01.50** The seven magnificent gladiators. Italiaanse speelfilm. Herh. **03.15** Chisum. Amer. western uit 1969. Herh. **04.55** Halfway across the galaxy and turn left. Herh. **05.20** Tarzan. Herh. **05.50** Zorro - Der schwarze Rächer Zorro. Amerikaanse avonturenserie. Herh.

België/TV 1

09.00 **Samson.** Met tekenfilms.
10.00 **Eucharistieviering.**
11.00 **De zevende dag.** Magazine.
12.30 **Sportmiddag.**
13.00 **Cat from outer space.** Amerikaanse jeugdfilm uit 1978.
14.40 **Survival.** Natuurserie. Afl. 5: A curious whale. Grijze walvissen zijn geen onbekenden langs de Amerikaanse westkust. Ze zijn dan ook al grondig bestudeerd, maar toch is hun gedrag soms moeilijk te verklaren.
15.05 **Alladin and his wonderful lamp.** Cartoonklassieker.
15.30 **Paling en Co.** Tekenfilm.
15.40 **De weg.** 12-delige Nederlandse serie. Afl. 1: Kom je gauw terug?
16.40 **De paradijsvogels.** Afl. 20.
17.15 **1 voor iedereen.** Fam.program.
18.00 **Journaal.**
18.10 **1 voor iedereen.** Vervolg.
18.25 **Niveau 4: Cordon bleu.**
18.55 **Het Park.** Serie. Afl. 49.
19.25 **Paardenkoersen.**
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **Klein Londen, klein Berlijn.** 7-delige Belgische serie. Afl. 6.
21.00 **Ruth Rendell Mysteries.** Engelse misdaadserie. Deel 1 van een 4-delige miniserie.
21.50 **N.V. De wereld.** Magazine met verhalen over mensen en emoties.
22.20 **Sportweekend.**
22.50-23.10 **Vandaag en sport.**

België/TV 2

15.45-17.25 **Sport extra: Wielrennen.** Rechtstreeks verslag van de wielerklassieker Parijs - Tours.
18.00 **Tik tak.** Afl. 275.
18.05 **Robbedoes.** Afl. 5.
18.30 **Sleutel.** Actualiteitenmagazine.
19.00 **Bienvenue en France.** Afl. 9 en 10.
19.30 **Journaal en sport.**
20.00 **De keuze van Dekeyser: Shoah.** Serie documentaires ingeleid door Miel Dekeyser. Vandaag het laatste deel van een drieluik van Claude Lanzmann over de vernietiging van de Europese joden tijdens de Tweede Wereldoorlog.
23.05-23.35 **Couleur locale.** Multicultureel magazine met reportages.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. **13.30** Nieuws. **14.00** Domenica in. Met om 15.50 ruststanden voetbal en om 16.50 einduitslagen. **18.00** Nieuws. **18.20** 90 minuto. Actualiteiten. **18.40** Domenica in. **19.50** Nieuws en sport. **20.40** Turner e il Casinaro. Speelfilm. **22.25** La domenica sportiva. Sportprogr. Met om 23.25 Nieuws. **00.05** Nieuws. **00.10** Che tempo fa. **00.15** Uno piu'uno ancora. **00.25** San Remo l'altra musica. Aansl.: nachtprogrammering.

BBC 1

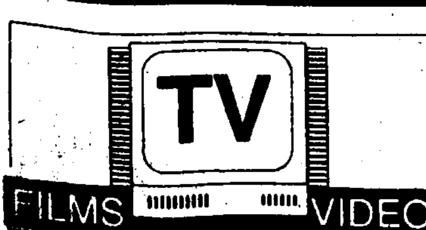
07.30 Animatieseries. 07.40 Playdays. Kleuterprogr. **08.00** Blood and honey. **08.15** Breakfast with Frost. Actueel ochtendmagazine. Met om 8.15 en 9.00 nws. **09.15** Decisions. **09.30** This is the day. **10.00** See hear! **10.30** Cursus Frans. **10.45** Cursus boekhouden. **11.00** Vrijetijdsmagazine. **12.00** CountryFile. **12.25** Weekweerbericht. **12.30** nws. Aansl.: On the record. **13.30** EastEnders. **14.50** Columbo: Deadly state of mind. **16.00** The lion king. Muziekspecial over Elton John. **16.25** Junior masterchef. **16.55** The great antiques hunt. Spelprogr. **17.40** The clothes show. **18.05** nws. **18.25** Songs of praise. **19.00** Lovejoy. Misdaadserie. **19.50** Birds of a feather. **20.20** Les Dawson; The entertainer. Portret. **20.50** nws. **21.10** Screen One: Murder in mind. Engelse tv-film. **22.30** Everyman. Reportageserie. **23.10** Intern. dancing. Verslag. **23.50** Bowls. Samenvatting van de Saga Intern. open kampioensch. **00.40-00.45** Weerbericht.

MTV

MTV's REM Weekend. 07.00 REM Weekend. **10.30** News weekend edition. **11.00** The big picture. **11.30** Eurotop 20 countdown. **13.30** First look. **14.00** Sports. **14.30** REM: Past, present & future. **15.00** REM Weekend. **17.00** Unplugged with REM. **18.00** The real world 3. Reality-soap. **18.30** News weekend edition. **19.00** US Top 20 video countdown. **21.00** 120 minutes. **23.00** Beavis & Butt-head. **23.30** Headbanger's ball. **02.00** Hugo. **03.00-06.00** Night videos.

CNN

05.30 Global view. **06.30** Moneyweek. **07.30** On the menu. **08.30** Science and technology. **09.30** Style. **10.00** World report. **11.30** World business this week. **12.30** Inside business. **13.30** Earth matters. **14.00** Larry King weekend. **15.30** Futurewatch. **16.30** Global view. **17.30** Travel guide. **18.30** Diplomatic licence. **19.00** Moneyweek. **19.30** Global view. **20.00** World report. **22.00** CNN's late edition. **23.00** The world today. **00.30** Managing. **01.00** Prime news. **02.00** CNN Presents .. Special reports. **04.30** Showbizz this week.

België/TV 1
13.00 uur - Cat From Outer Space - (1978-USA) Allerlei schurken proberen een bijzondere pratende kat van een andere planeet te vangen. Onschuldige Disney-film van Norman Tokar met o.a. Ken Berry.

RTL4
14.25 uur - Cheetah - (1989-USA) Standaard Disneyfilm van Jeff Blyth met mooie natuuropnamen en een hoog pedagogisch gehalte. Twee kinderen sluiten vriendschap met een jachtluipaardje. Met: Keith Coogan.

RTL Television
15.00 uur - The London Connection - (19769-GB) Twee jongens die op vakantie zijn zijn getuige van de ontvoering van een wetenschapper. Omdat niemand hen gelooft, gaan ze hem zelf redden. Regie: Robert Clouse. Met: Jeffrey Byron.

Duitsland 1
15.25 uur - Das Haut einen Seemann doch Nicht Um - (1958-D/DK) Komedie van Arthur Rabenalt waarin het bewijs wordt geleverd dat ook mannen voor een baby kunnen zorgen. Een matroos wordt vader en weduwnaar. Met: Karlheinz Böhm.

België/TV2
20.00 uur - Shoah - (1985-F) Derde deel en tevens het slot van Claude Lanzmanns veelbekroonde documentaire over de Holocaust in WO-II. Centraal staan de getuigenissen van de overlevenden.

Duitsland 3 West
20.15 uur - Anne of the Indies - (1951-USA) Mooie avonturenfilm van Jacques Tourneur met Jean Peters en Louis Jourdan. Vrouwelijke piraat wordt verliefd op een charmante Fransman. Ze weet niet dat hij getrouwd is.

RTL Television
20.15 uur - My Girl - (1991-USA) Een meisje woont bij haar saaie vader en simuleert voortdurend allerlei ziektes. Onderhoudende komedie van Howard Zieff met Dan Aykroyd en Jaimie Lee Curtis.

Duitsland 2
22.45 uur - Jana und Jan - (1991-D) Twee jongeren in een opvoedingsgesticht groeien langzaam naar elkaar toe. Goed gespeelde en geregiseerde film van Helmut Dziuba met o.a. Kristin Scheffer.

Duitsland 1
00.15 uur - Wilkommen in Paradies - (1991-D) Tragikomedie van Erwin Keusch over een Oost-Duitse familie die besluit hun familie aan de westerse kant te bezoeken. Met: Peter Sattmann en Günther Schoss.

● *Scène uit de Amerikaanse speelfilm 'My Girl' waarin de moederloze Vada (Anna Chlumsky) de eerste kuservaringen uitwisselt met haar vriendje Thomas (Macaulay Culkin). (RTL Television - 20.15 uur).*

Duitsland 2
00.15 uur - The Terminal Man - (1974-USA) Na een auto-ongeluk leidt George Segal aan aanvallen van gewelddadigheid. Men denkt dat het implanteren van een chip verbetering kan brengen. Regie: Mike Hodges.

RTL Television
00.25 uur - Bells - (1981-CDN) Thriller van Michael Anderson over een serie mysterieuze moorden: mensen nemen de telefoon op en vallen dood neer. Richard Chamberlain tracht het raadsel op te lossen.

Duitsland 1
01.50 uur - Point Blank - (1967-USA) Gewelddadige thriller met een goede rol van Lee Marvin als de held die wordt neergeschoten door zijn vrouw. Toen miskend, maar tegenwoordig gewaardeerd als topfilm van John Boorman.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 en 6.30 Nieuws. 7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 O.V.T. 12.07 AVRO Radiojournaal. 14.05 Langs de lijn, sport en muziek. 18.10 Aktuele zaken. 19.04 Onder woorden: 06-300078. 20.04 Appels en peren. 21.04 3D, drie generaties in debat. 22.04 Het hek van de dam. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Volgspot. 1.02-7.00 Tussen gisteren en morgen.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Geblaf in het hondedal. 10.04 AVRO's Muziekmozaïek. 11.04 Sunday morning comin' down. 12.04 VPRO a/d Amstel, met om 12.04 VPRO's Music hall; 13.04 Ischa Meijer presenteert: 't Was me het weekje wel. 14.04 De noodingang. 15.52 De wijde blik. 16.04 M.C. zondagsrust. 17.04 Van 0 tot 80. 18.04 Archief Hilversum. 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Ararät. 23.04-24.00 Levenslief en levensleed.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.04 TROS 3 draai. 9.04 TROS Gouden uren. 12.04 TROS Somertijd. 15.04 TROS Wereldhits. 19.04 TROS Dancetrax. 21.04 De CD show. 22.04 Poster. 23.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Vacuüm. AKN: 4.02-6.00 Pyjama FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 Nieuws. 7.02 Ochtendstemming. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Ochtendconcert. I. Nat. Ork. Frankrijk met piano en orgel; II. 12.18 Lied. voor bariton en piano. 13.02 Diskotabel. 14.15 Het middagconcert. Residentie Ork. met piano. 16.00 De Nederlanden. Radio Kamerork. met piano's. 17.00 Wonderlijke nachten, hoorsp. 18.04 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 VPRO Jazz op Vier. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 en 20.00 en Nieuws en 23.00 (behalve om 10.00 en 17.00). 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepvaartberichten. 7.05 Praise op zondag. 8.08 Groot nieuws. 8.55 Waterstanden. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. 10.00 Het verhaal. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. KRO/RKK: 11.02 Eucharistieviering. 12.02 'n Zondagspak voor alledag. 13.10 De andere wereld van zondagmiddag. 14.02 Ratjetoe. 14.20 Het bestaan. 15.02 Medelanders Nederlanders. 16.02 Zorg en hoop. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. 18.10 Drieluik. 18.45 Mensen. 19.00 Tambu. 19.30 Suara Maluku. 20.02 De muzikale fruitmand. 20.44 EO-Metterdaad. 20.45 Ik zou wel eens willen weten. 21.15 Populaire orgelbespeling. 21.35 De bijbel open. 22.00 Radio romantica. 23.07-24.00 Met het oog op morgen.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
9.00 Postbus 94, verzoekplaten met Ria van Grinsven. 10.00 Postbus 94 Klassiek. 11.00 Trefpunt De Perroen. 12.00 Omroep Limburg Klassiek met Ed Gerits. 13.00 (inter)nationale actualiteiten. 13.30-18.00 Sport, rechtstreekse verslagen, commentaren, uitslagen van (inter)nationale en regionale sport. Eindredactie en presentatie: Alf Poell.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Goede morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Non-stop retromuziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De préhistorie met Guy de Pré. 11.00 Bengels. Kindvriendelijk programma met Julien Put. 13.00 Nieuws. 13.10 Top of Flop. Een panel beoordeelt vijf nieuwe singles. 14.00 Fiestag, muzikaal familieprogramma met Rob Burms en Johan Verstreken. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten. Sportprogramma. 18.10 Funiculi Funicula. Muziek à la carte. 20.00 Vragen staat vrij, groot verzoekplatenprogramma voor de zondagavond met Christel van Dijck. (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (vanaf 24.00 elk heel uur nieuws).

België/BRF
Nieuws elk heel uur.
6.05 Radiofrühstück (6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungstips; 7.30 Evangelium in unserer Zeit; 8.30 Glaube und Kirche). 9.05 Mundartsendung. 10.05 Treffpunkt Frischauf, volksmuziek. 12.05 Schlager-Souvenirs. 14.05 Deutsche Schlagerparade. 16.05 BRF-Sporttreff. 18.30 Nachrichten. 18.40 Seniorenfunk. 19.00-20.00 Volkstümliches Schlager-Karussell.

RTL Radio
10.00 Jan de Hoop. 12.00 Ron Bisschop. 16.00 Luc van Rooij. 20.00 Late rock. 00.00-10.00 Night Rock.

WDR 4
4.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Gestern, heut' und morgen. Musikalische Stunde mit Chris Howland. 13.00 Folklore. Mit Aviva Semadar. 14.00 Nachrichten, Wirtschaft. 14.07 Was darf es sein? Wunschmelodien mit Rolf Röpke. 17.00 Der Tag um fünf. Aansl. Chöre der Völker. 18.00 Nachrichten. 18.05 Auf ein Wort. Anschl. Schellack-Schätzchen. 19.00 Nachrichten. 19.05 Musik für gross und klein (19.30 Ohrenbähr). 20.00 Nachrichten. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 22.00 Nachrichten. 22.05 Musik zum träumen. 22.30-4.05 ARD-Nachtexpress.

MAKELAARDIJ | COMMERCIEEL VASTGOED | TAXATIES | HYPOTHEKEN VERZEKERINGEN | BEHEER

RUIJTERS
V A S T G O E

MAKELAARDIJ

TE KOOP

REGIO SITTARD

BUCHTEN, Havenweg S
Uitst. onderh. rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: L-vormige living, moderne keuken met app., 4 slaapkrs., badkr. met ligbad, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o.
Koopprijs: ƒ 223.000,- k.k.

ECHT-PEY, Lelfert S
Roy. halfvrijst. woonh. met c.v., kelders, garage, werkplaats en binnenplaats. Ind. o.a.: woonkr., 2 keukens, 2 badkrs., bijkeuken, 3 slaapkrs. Het pand biedt vele mogelijkheden. Aanv.: i.o.
Koopprijs: ƒ 189.000,- k.k.

GELEEN, Hoge Kanaalweg S
Groot vrijst. herenhuis, inh. ± 1.300 m3, met c.v., kelder, garage, berging en tuin. Perc. opp.: ± 4.800 m2. Ind. o.a.: woonkr. met open keuken, aparte zitkamer, badkr., 7 slaapkrs., vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. **Prijs op aanvraag.**

GELEEN, Strausstraat S
goed geleg. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind. o.a. L-vormige woonkr. met openhaard , open keuken met app., 3 slaapkrs., luxe badk. met ligbad, 2e toilet. Aanv.: spoedig.
Koopprijs: ƒ 215.000,- k.k.

HOLTUM-BORN, Buchterweg S
Roy. vrijst. herenh. met c.v., kelder, grote oprit naar garage en tuin. Perc. opp.: ± 620 m2. Ind. o.a.: living (± 36 m2), eetkr., keuken, bijkeuken, 4 slaapkrs., hobbykr., vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. **Vraagprijs: ƒ 325.000,- k.k.**

MAASMECHELEN, Kievitstraat S
Op uitst. loc. gel. goed onderh. vrijst. landh. met c.v., inp. garage, tuinhuisje en tuin. Ind. o.a.: living m. open haard (± 46 m2), mod. keuken, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., zolder. Aanv.: i.o.
Prijs op aanvraag.

SCHINNEN, Kennedylaan S
Vrij en rustig gel. goed onderh. vrijst. bungalow met c.v., inp. garage, kelder en tuin. Ind. o.a.: woonkr. met open haard, keuken met app., tuinkr. met open haard, 4 slaapkrs., badkr. met ligb. Aanv.: i.o. **Vraaprijs: ƒ 449.000,- k.k.**

SITTARD (Park), Beatrixlaan S
Op uitst. locatie gel. halfvrijst. woonh. met garage, kelder, zolder en tuin. Ind. o.a.: woonkr., keuken, werkkr., 4 slaapkrs., badkr. met ligbad. Aanv.: i.o. **Vraagprijs: ƒ 269.000,- k.k.**

SITTARD, Mgr. Claessensstraat S
Goed en rustig gel. tussengel. woonh. met c.v. en garage. Ind. o.a.: kelder, woonkr., eetkr., dichte keuken, 4 slaapkrs., badkr., vaste trap naar zolder, berging en kleine tuin. Aanv.: spoedig.
Prijs: ƒ 155.000,- k.k.

SITTARD, Ruys de Beerenbrouckstraat S
Nabij centrum gel. goed onderh. tussengelegen woonh. met c.v., garage, berging, serre, kelder en tuin. Ind. o.a.: woonk., keuken, 4 slaapkrs., badkr. en zolder. Aanv.: n.o.t.k.
Vraagprijs: ƒ. 185.000,- k.k.

SITTARD, Vouerweg S
Rustig gel. halfvrijst. wooh. met c.v., dubb. garage, zolder en tuin. Ind. o.a.: woonkr. met open haard, open keuken, badkr., 3 slaapkrs., zoldderkr. Aanv.: i.o. **Vraagprijs: ƒ 175.000,- k.k.**

REGIO HEERLEN

BRUNSSUM, F. Bolstraat H
Goed gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin (perc. opp. ± 318 m2). Ind.: ruime hal, toilet, woonkr., keuken met app. 1e verd.: 4 slaapkrs, doucheruimte met douche en v.w. 2e verd.: zolder. Aanv.: medio 1995. **Prijs: ƒ 225.000,- k.k.**

BRUNSSUM, Horizonstraat H
Goed gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage, berging en tuin. Ind.: kelder, hal, toilet, keuken, woonkr. serre, overloop, 3 slaapkrs, doucheruimte, bergzolder. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 159.000,- k.k.

BRUNSSUM, Langeberglaan H
Halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, entree, hal, keuken met app., badkr. met douche en v.w., toilet, berging. 1e verd.: 3 slkrs. 2e verd.: zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 189.000,- k.k.

BRUNSSUM-TREEBEEK, Schildstraat 24 e H
Goed gel. appartement met c.v., berging en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkr. met open keuken, 2 slaapkrs, balkon, badkr. met douche en v.w. Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud.
Aanv.: i.o. **Koopprijs: ƒ. 120.000,- k.k.**

BRUNSSUM, Trichterweg H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., chalet en tuin. Perc. opp.: 566 m2. Ind.: souterrain: hobbyruimte met douche, 3 kelders. Beg. gr.: hal, woonkr. met parketvl., half open keuken met app. 1e verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb. en v.w. Ind. Chalet: Beg. gr.: woonkr. met kitchenette (± 25 m2). verd.: 2 slaapkrs., natte ruimte. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 285.000,- k.k.**

HEERLEN, Eikenderweg H
Rustig gel. woonh. met c.v. en garage. Ind.: kelder. Beg. gr.: entree, hal, toilet, woonkr, keuken, bijkeuken, garage. 1e verd.: 3 slaapkrs., toilet, groot dakterras. 2e verd.: 2 slaapkrs., doucheruimte, berging. Het pand is v.v. kunststof kozijnen met ingebouwde rolluiken. Aanv.: i.o. **Koopprijs: ƒ. 155.000,- k.k.**

HEERLEN, Gaardstraat H
Goed gel. woonh. met c.v., berging en tuin. Beg. gr.: hal en toilet, berging, gang, woonkr., half open keuken. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. Vliezotrap naar zolder.
Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 160.000,- k.k.**

HEERLEN, Koraalerf H
Rustig gel. woonh. met c.v., berging en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkr., luxe keuken, berging. 1e verd.: 3 slaapkrs., moderne badkr. 2e verd.: vaste trap naar hobby-/bergruimte. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 165.000,- k.k.

HEERLEN, Kap. Ramakersstraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v. en tuin. Ind.: Souterrain: 2 kelders. Beg. gr.: hal, toilet, woonkr. met leistenen vloer en o.h., keuken met app., slaapkr., badkr. met ligb. 1e verd.: overloop, 4 slaapkrs., toilet. 2e verd.: grote zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 235.000,- k.k.

HEERLEN, v. Limb. Stirumstraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., berging en tuin. (perc. opp.: 305 m2). Ind.: kelder. Beg. gr.: entree, toilet, woonkr. met parketvl., half open keuken met app. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. 2e verd.: vaste trap naar hobbyruimte en zolder. Aanv.: i.o. **Koopprijs: ƒ. 188.000,- k.k.**

HEERLEN, Raadhuisstraat H
Souterrain: berging. Appartement; entree, met toilet en bergkast, badkr. met ligb. en v.w., slaapkr, woonkr met parketvl, keuken met balkon. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 129.000,- k.k.**

HEERLEN, Raadhuisstraat H
In centrum gel. appartement met c.v. Ind.: berging, hal, toilet, woonkr, keuken, balkon, 3 slaapkrs, badkr met ligb. en v.w. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 135.000,- k.k.**

HEERLEN, Welterlaan H
Goed gel. ruim halfvr. woonh. met c.v., inp. garage, kelder, zolder en mooie tuin. Ind.: entree, werkkr. met parketvl., woonkr. met o.h. en parketvl., balkon, luxe keuken. 1e verd.: 5 slaapkrs., doucheruimte, badkr. met ligb. 2e verd.: zolder over hele huis. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 398.000,- k.k.**

HOENSBROEK, Akerstraat H
Goed gel. woonh. met c.v., zij-ingang en tuin. Ind.: souterrain: kelder. Beg. gr.: hal, toilet, woonkr., keuken, berging. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb. Vaste trap naar grote zolder. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 185.000,- k.k.**

HOENSBROEK, Mgr. Nolensstraat H
Nabij centrum goed gel. halfvr. woonh. met c.v. en tuin. Ind.: souterrain: kelder, Beg. gr.: hal, keuken, woonkr. 1e verd.: toilet, 2 slaapkrs., doucheruimte met v.w. 2e verd.: 2 slaapkrs., hobbykr. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 198.000,- k.k.**

KERKRADE, Drievogelstraat H
Woonh. met c.v. (combisysteem: 1992) en tuin. Ind.: beg. gr.: entree, royale woonkr., mod. keuken met app., portaaltje, toilet en tuin. 1e verd.: ruime overloop, 3 slaapkrs., badkr. met v.w. en ligb. (geheel betegeld). 2e verd.: vaste trap naar zolder. Dit pand dient men van binnen te bekijken. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 150.000,- k.k.

OIRSBEEK, Prov. weg zuid H

Goed gel. vrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. (perc. opp.: 730 m2). Ind.: souterrain: kelder. Beg. gr.: ruime hal, woonkr., keuken, garage, berging. 1e verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. 2e verd.: ruime zolder. Aanv.: i.o. **Prijs: ƒ. 348.000,- k.k.**

WIJNANDSRADE, Mascherelstraat H

Goed gel. halfvr. split-level semi-bungalow met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, L-woonkr. met parketvloer, balkon, badkr. met ligb., 2 slaapkrs., keuken met app., tuinkr., berging, hobbykr. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o.
Prijs: ƒ. 289.000,- k.k.

NIEUWBOUW

BERG AAN DE MAAS S
Casa Montana in Berg aan de Maas is een van de meest aantrekkelijke woonlokaties in het Limburgse landschap. In dit appartementengebouw, met schitterend uitzicht op de Maas, zijn nog enkele appartementen te koop.
Koopprijzen vanaf f. 259.000,- v.o.n.

BORN, B.P. Hondsbroek S
Halfvrijst. VS-woningen te Born.

SITTARD-OPHOVEN S
Op loopafstand van het oude stadspark worden in de wijk Ophoven aan de Haagstraat 7 bungalows gerealiseerd. De combinatie woonkamer-open keuken heeft een oppervlakte van 52 m2, de badkamer is zowel van een ligbad als van een douche voorzien, verder is er een ruime L-vorm. hoofdslaapkamer, een 2e slaapkamer en een grote berging. **Prijzen vanaf f. 254.000,- v.o.n.**

BOUWKAVELS TE SITTARD. S
In het bestemmingsplan Beekdal te Sittard zijn nog enkele bouwkavels te koop. Perc. opp. variërend van 452 m2 tot 633 m2.
Prijs vanaf: f. 89.900,- v.o.n.

S = Ruijters Makelaardij B.V.
Rijksweg Zuid 35
6131 AL Sittard
Tel.: 046- 595151, Fax: 046-521384

Ruijters Makelaardij B.V.
Wycker Brugstraat 62
6221 ED Maastricht
Tel.: 043-218941, Fax: 043-250317

H = Ruijters Makelaardij B.V.
Van Grunsvenplein 12
6411 AT Heerlen
Tel.: 045-713746, Fax: 045-715760

COMMERCIEEL VASTGOED

KANTOORPANDEN

GELEEN, Mauritslaan M
Te huur uitstekend gelegen kantoor-/praktijkpand. Het pand omvat de navolgende ruimtes op de begane grond, kantoorruimte 50 m2, 2 kantoorkamers resp. 25 en 13 m2, keuken 12 m2 en toilet. De ruimtes zijn uitstekend onderhouden.
Huurprijs f 20.000,- per jaar.

GELEEN, Mijnweg 3 S
Modern kantoorgebouw met nog 2980 m2 BVO beschikbare ruimte verdeeld over beg. grond, 1e en 2e verd. (ged). Huur in units v.a. 475 m2 bespreekbaar! Hoogwaardig opleveringsniveau, groenvoorz. rondom. Huurprijs
f. 160,—/m2/jr. excl. BTW en serv. kosten.

SITTARD, Gruizenstraat 18. S
In centrum gelegen KANTOOR-/PRAKTIJKRUIMTE (1e verd.) met toilet en kitchenette. **Huurprijs f. 33.000,—/jr. excl. BTW**

SITTARD CENTRUM, Rijksweg Noord 4 S
Te huur 200 m2 KANTOORRUIMTE gelegen op 1e en 2e verd. v.v. keuken, toiletten, syst. plaf. e.d. Aanv. spoedig.
Huurpr. f. 26.000,—/jr. excl. BTW

SITTARD, Wilhelminastraat 14 S
Te huur in centrum gelegen nieuwbouw kantoorruimte met parkeervoorz. Opp. 313 m2. Huurprijs
f. 200,—/m2 p. jr. excl. BTW Aanv. direct.

VAALS, Centrum M
Te huur kantoor/winkelruimte 100 m2 gelegen aan de Maastrichterlaan (parterre), gecombineerde entree, geen etalagemogelijkheid. Geschikt voor dienstverlenende bedrijven.
Huurprijs f 2.000,- per maand.

BEDRIJFSPANDEN

BEEK, Wethouder Sangersstraat 23A S
Op industrieterrein nabij autowegen te koop of te huur opslagruimte totaal 1900 m2 BVO met kantoor en verhard voorterrein, vrije hoogte 5m. **Uitv. geg. op aanvr.**

BORN-PAPENHOVEN, Berghaven 29 S
Te huur bedrijfscomplex bestaande uit ± 1300 m2 hal/werkplaats, 90 m2 kantoor en ± 1500 m2 verhard terrein. Aanv. direkt.
Huurpr. ƒ 5.030,—/mnd excl. BTW

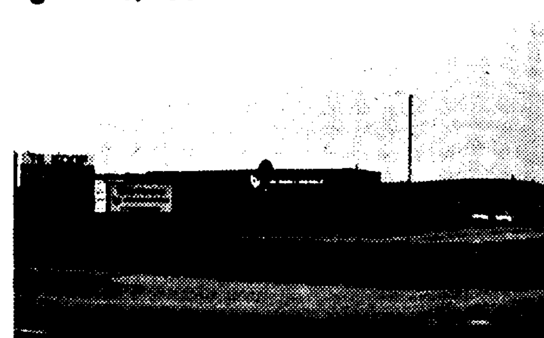
ECHT, Galvaniweg 1 (zichtlokatie) S
Op industrieterrein 'de Berk' te koop kantoor met achtergelegen opslagruimte en ruim landhuis. Perceelsgrootte 4950 m2.
Aanv. i.o. **Prijs op aanvraag.**

GELEEN, Heiweg M
Te koop bedrijvencomplex bestaande uit een kantoorgebouw met verdieping totaal 1.550 m2, een bedrijfshal 380 m2, 70 parkeerplaatsen op eigen terrein en rondom 6.200 m2 bedrijfsterrein. Het complex is ook exclusief het bedrijfsterrein te verwerven. **Nadere gegevens op aanvraag.**

HEERLEN, Homerusplein 11K S
Te huur: in Winkelcentr. 't Loon gel. archief-/opslagr. Opp. ± 600 m2. Aanv. in overlegl. **Huurpr. op aanvr.**

LANDGRAAF, Voltastraat 11 S
Bedrijfscomplex te koop voor belegging of eigen gebruik met 1400 m2 bedr./prod.-ruimte, 400 m2 kantoor. Perceel 3270 m2. Uitv. gegevens op aanvr. **Prijs f. 1.100.000,— k.k. excl. BTW**

SITTARD, Gasthuisgraaf 15/hoek Dr. Nolenslaan S

Perfekt gelegen bedrijfscomplex bestaande uit o.a. 670 m2 kantoorruimte 1350 m2 werkplaats/hal en omliggend terrein (totaal 14.487 m2) op zichtlok. Aanv. spoedig. **Kooppr. op aanvr.**

STEIN-URMOND, Heirstraat S
Te huur, goed gelegen bedrijfshal, opp. 900 m2, vrije hoogte 6,50 m. v.v. bedrijfsvloer, kraanbaan, poort en verhard voorterrein. Dak- en wandisolatie. **Huurpr. ƒ 5.000,—/mnd excl. BTW.**

STEIN, Kruisstraat 67 S
Te huur, nabij centrum gelegen opslag/werkplaats, opp. 340 m2 met voorterrein. Uitv. geg. op aanvr.
Huurprijs ƒ 1.900,—p/mnd.

WINKELPANDEN

BORN, Kerkstraat S
In hartje centrum te huur winkelruimte, opp. 96 m2 met kelder, nw. pui etc. A-1 winkelstand. Tek. e.d. op aanvr.
Huurprijs f. 2.800,— p/mnd excl. BTW.

GELEEN, Annastraat S
Te huur in centrum Geleen nieuwbouw winkelunits v.a. 70 m2 B.V.O. met parkeerfaciliteiten. Oplev. casco.
Huurgegevens op aanvraag.

GELEEN, Groenstraat 4A S
Op A-stand gelegen winkelruimte. Opp. 69 m2 BVO.
Uitv. gegevens op aanvr.
Huurprijs f. 1.700,—/mnd excl. BTW

GELEEN, Salmstraat S

Op A1-stand te huur/te koop, winkelpand opp ± 300 m2 met verdiepingsruimte. **Uitv. gegevens, prijs e.d. op aanvraag.**

LANDGRAAF, Hoofdstraat 106 S
Te huur ± 70 m2 winkelruimte op zichtlokatie. Goed afwerkingsniveau. Zeer geschikt voor o.a. mode, kadoshop, dibevo, cd-shop etc. **Huurprijs op aanvraag.**

VALKENBURG-CENTRUM, Walravenstraat S
Nog slechts één winkelunit te huur. Opp. 115 m2. Zeer geschikt voor mode, kado, foto, schoenen, kaas/noten/wijn, verszaak e.d. Uitv. gegevens op aanvr. **Huurpr. f. 17.500,—/jr. excl. BTW**

S = Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
Stationsplein 1
6131 AS Sittard
Tel.: 046- 523344

M = Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
Het Bat 8
6211 EX Maastricht
Tel.: 043-256525

RUIJTERS, VAST GOED !

COMMERCIEEL VASTGOED

WINKELS

BRUNSSUM, Kerkstraat
Winkelruimte ca. 200m² met magazijn en kantoor.Goed bereikbaar, compleet opleveringsniveau.
Huurprijs ƒ 3.000,— p/mnd

EYGELSHOVEN, Laurastraat
ca. 205m² winkelruimte met ca. 60m² kelder en kantoor, kantine. Front 9 meter. Goed opleveringsniveau.
Huurprijs ƒ 2.000,— p/mnd

GELEEN, Rijksweg Centrum
ca. 100m² winkelruimte met kelder magazijn, pantry, toilet. Front 6 meter. Goed opleveringsniveau.
Huur ƒ 1.950,— p/mnd

HEERLEN, O. Nassaustraat/Centrum
Nog enkele winkelruimten te huur aan voetgangersdomein v.a. 75m². Goed bereikbaar, compleet afgewerkte ruimten. Huurprijzen op aanvraag.

HEERLERHEIDE, Ganzeweide
Winkelruimte ca. 225m² met bovenwoning. Representatief objekt op goede lokatie. Indeling: beg.gr. winkelruimte met travertin vloer, bovenwoning(aparte ingang) woonkamer, keuken, eetkamer, 2 slaapkamers, badkamer en bergingen. Vraagprijs ƒ 325.000,— K.K.

HOENSBROEK, Hoofdstraat
Winkelruimte 60m² direkt in centrum aan voetgangersdomein, front 6 meter, keuken 20m², magazijn 20m², compleet opleveringsniveau, aanvaarding direkt.
Huurprijs ƒ 1.600,— p/mnd

KERKRADE, Industriestraat
winkelruimte ca. 190m² met bovenwoning, 3 slaapkamers, woonkamer ca. 60m², open keuken + dakterras.
Vraagprijs ƒ 300.000,— K.K.

MAASTRICHT, Wolfstraat
Winkelpand op A1-lokatie, ca. 70m². Met bovenwoning.
Huursituatie. Info op aanvraag

MAASTRICHT, Achter het Vleeshuis
2 Winkelpanden (Te huur) beide 100m² met bovenwoning over 3 verdiepingen. Uitstekende lokatie (A1).
Info op aanvraag.

VALKENBURG: Berkelstraat
Winkel ca. 135m² met appartementen (Nieuwbouw). Uitstekende ligging in centrum. Compleet opleveringsniveau. Evt. te koop alsook te huur.

KANTOREN

GELEEN, Rijksweg Centrum
400m² kantoor/winkelruimte. Front 17 meter. Hoog opleveringsniveau, o.a. leistenen vloer, houten lamellen-plafond met armaturen, 3 direktie-kantoren, keuken, toiletten, kluis, achteringang en parkeerplaatsen.
Huurprijs ƒ 8.350,— p/mnd.
Eventueel te koop incl. 4 appartementen en 10 garageboxen en achterterrein.
Prijs op aanvraag.

HEERLEN, Parallelweg
Hoogwaardige kantoorruimte ca. 385m². Compleet afwerkingsniveau. o.a. voorzien van kitchenette en lift.
Huurprijs ƒ 195,— p/m²

MAASTRICHT, Bourgognestraat
Monumentaal bedrijfspand, evt. woonhuis. Opp. ca. 245m²
Informatie op aanvraag.

MAASTRICHT, Spoorweglaan
Schitterend afgewerkt kantoorobjekt, eventueel woonhuis. Hoogwaardige kantoorruimte ca. 420m² verdeeld over drie verdiepingen. Renaissance-stijl.
Info op aanvraag.

BEDRIJFSRUIMTEN

BRUNSSUM, Haefland
Bedrijfsruimte ca. 150m² met representatieve kantoorruimte ca. 150m² en buitenterrein. Compleet ingericht! Alles in staat van nieuw.
Huurprijs ƒ 2.500,— p/mnd.

HOENSBROEK, De Koumen
Diverse bedrijfshallen, resp. groot: 390m²; 400m², 2000m², met en zonder kantoren. Dockshelters, parkeren, en buitenterrein. Kantoren compleet opleveringsniveau. Informatie op aanvraag.

KERKRADE, Heiveldstraat
Bedrijfsruimte 580m² met kantoren ca. 200m². Zeer representatief objekt, met alle voorzieningen.In uitstekende staat van onderh. Indeling o.a. receptie, kantine, toiletten, bedrijfshal, kantoren. Huur bespreekbaar.
Vraagprijs ƒ 545.000,— K.K.

MAASTRICHT, Fort Willemweg 14
Showroom 722m² met evt. gedeelte bedrijfsruimte. Met parkeerplaatsen. Aantrekkelijk huurniveau.

MAASTRICHT. Kast. Aldengoorstr.
Bedrijfsruimte ca. 1000m² waarvan ca. 75m² kantoor, 50m² magazijn/opslag en 875m² bedrijfshal. Info op aanvraag.

NUTH, Daelderweg
Hoogwaardige bedrijfsruimte ca. 700m² met ca. 160m² kantoren en bestraat buitenterrein ca. 650m². Uitstekend opleverings-niveau t.o. de Makro gelegen. Entree met autom. schuifdeuren, kantoren compleet opleveringsniveau. Bedrijfsgedeelte 4 mtr. hoog, 2 overheaddeuren. Goed geïsoleerd, het geheel verkeert in uitstekende staat van onderhoud. Vraagprijs ƒ 795.000,— K.K.

SITTARD, Langs de Hey
Bedrijfshal ca. 600m² met riant landhuis. Perceel 2080m². Hal met o.a. CV, kantoren, receptie, toiletten en kantine. Woning: grote woonkamer, keuken, terras, tuin. Op verd. 4 slaapkamers, badkamer. Goed bereikbaar.
Vraagprijs ƒ 775.000,— K.K.

SITTARD, Industriestraat
Bedrijfsruimte ca. 360m², 80m² showroom, 50m² kantoor. Zeer representatief objekt, in uits. st. v. onderh. Perceelsgr. ca. 3.000m². Aparte bungalow met luxe afwerking en o.a. zwembad. Royale woonkamer met open haard, luxe aanbouwkeuken met alle app.
Vraagprijs ƒ 890.000,— K.K.

SITTARD, Industriestraat
Nieuwbouw bedrijfsruimte/kantoren. Opp. verdeling naar wens !
Info + huurprijzen op aanvraag.

WIJ ZOEKEN VOOR DIVERSE ONDERNEMERS/CLIËNTEN:

- **Winkelruimten en bedrijfsruimten** (te koop/te huur) van 50 m² tot 1.500 m² in geheel Zuid-Limburg;
- **Winkels** op A1-lokatie in de plaatsen Maastricht, Heerlen, Roermond, Geleen, Brunssum en Sittard ten behoeve van landelijke winkelketens;
- Zaterdags **telefonische informatie** van 10.00 uur tot 13.00 uur!

V&H VASTGOED

OIRSBEEK - Hulterweg 28 **6438 AJ 04492-1620**
MAASTRICHT - Hertogsingel 68 **6214 AE 043-255070**

MEERSSEN

Notaris I.G.J.M. Schoonbroodt te Meerssen

zal op maandag 7 november 1994 om drie uur 's middags precies, in Gemeenschapshuis de Stip, Past. D. Hexstraat 10, Meerssen, in het openbaar ex Art. 3:268 Burgerlijk Wetboek, bij opbod en afslag in één zitting verkopen:

VRIJSTAANDE WONING

met dubbele inpandige garage, kelders (met cv-ketel) en tuin aan de Proost de Beaufortstraat 2 te Meerssen, kadaster Meerssen D 1291, groot 5,16 are. Indeling gelijkvloers: hal met toilet en trappenhuis, zitkamer met TV-kamer en terras, aparte keuken met terras; 1e verdieping: 3 slaapkamers waarvan 2 met balkon, badkamer, 2 muurkasten; 2e verdieping: één zolderruimte met gasboiler.

Aanvaarding: bij betaling van de koopsom, eventueel te bewerkstelligen met de grosse van de akte van veiling, vrij van huur.

Betaling: uiterlijk 20 december 1994. Op de veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993, met de wijzigingen daarop zoals opgenomen in de akte van veiling. Tot uiterlijk 24 oktober 1994 12.00 uur, kan bij de notaris schriftelijk een bod worden gedaan op het te veilen object.

Nadere informatie, ook inzake bezichtiging, kan worden verkregen ten kantore van notaris Schoonbroodt, de Beaufortstraat 22, Meerssen, tel. 043-644848.

Ik lees de krant in de klas
Stichting Krant in de Klas
Tel. (020) 6647536

DECORA HOUKES PARKET B.V.
SUPERAANBIEDING
Rustiek A
massief eiken stroken, 22 mm, kant en klaar gelegd en geborsteld
ƒ 145,- p. m
Voerendaal, Hoolstraat 45
tel. 045-750305
Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157
Maastricht, Scharnerweg 147b
tel. 043-636273

Te huur bedrijfsruimten

op een centrale ligging in Zuid-Limburg. Dat kan in de gemeente **GELEEN** op het handelsterrein „Krawinkel-Zuid", gelegen nabij het verkeersknooppunt „Kerensheide".

Inlichtingen

RIKSEN

Edisonstraat 9,
6372 AK Landgraaf,
tel. 045-316222,
fax 045-321896.

Bijzondere deurkrukken geef je graag een hand.

Clou verkoopt bijzondere deurkrukken, deurknoppen, deurgrepen, deurbuffers, briefplaten, beldrukkers en huiscijfers. Uitgevoerd o.a. in messing, chroom, roestvrijstaal en aluminium. Van o.a. d-line, FSB, Colombo, Frascio, Kleis en Spin.
Deurkrukken vanaf fl. 69,- tot fl. 450,- per paar.

Clou verkoopt méér bijzondere produkten voor interieurs en badkamers. Zoals meubelbeslag en garderobesystemen, schuif- en scheidingswanden, badkameraccessoires, badkamerkasten en -meubels, badkamerspiegels en -verlichting, wastafels, waskommen, kranen en keramische tegels.

Clou BV

Voor afwerking van interieurs met allure.
Stationsstraat 143 6361 BH Nuth telefoon 045 - 24 56 56
Openingstijden: maandag 14.00 - 18.00 uur, dinsdag t/m vrijdag 10.00 - 18.00 uur, zaterdag 10.00 - 16.00 uur, donderdagavond koopavond 18.00 - 21.00 uur.

● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ● BESTAANDE BOUW ●

Beter wonen begint met Stienstra

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag gratis ons huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

SCHAESBERG H
Uitst., nabij centrum in rustige woonomgeving gel. royaal landhuis met gar. Onder architectuur aangelegde tuin. Sout.: Was- en provisiekelder. Hobbyruimte. Kantoor. Royale hal. Woonk. met open haard. Eetk. Keuken. 4 slaapk. Badk. met ligb., douche, dubb. v.w. en toilet. Alum. koz. Opp. ca. 495 m².
Prijs ƒ 419.000,-- k.k. 8699

BOCHOLTZ H
Hoekwoning, geschikt voor dubb. bewoning. Dubb. gar. (mogelijkh. om 4 extra gar. bij te kopen). Stadstuin. Kelder. Ruime living. Gesl. keuken met div. app. Slaapk. 1e verd.: 2e woonk. Keuken. Slaapk. 2e verd.: 2 slaapk. Badk. met ligb. en douchecabine. Bergzolder. Gerenoveerd in 1979. Alum. koz. en dubb. begl.
Prijs ƒ 240.000,-- k.k. 8242

BOCHOLTZ H
Rustig gel. vrijst. woonhuis met gar. Tuin. Royale hal. Woonk. Gesl. keuken met eiken install. 3 slaapk. Bet. badk. met ligb. en 2e toilet. Zolder. Dak vernieuwd in 1984. Kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 325.000,-- k.k. 8607

BRUNSSUM H
Klingbemden. Modern gesch. woonhuis met vrij uitzicht op "groen". Tuin. Inpand. gar. Royale doorzonwoonk. Half open keuken met compl. install. 3 ruime slaapk. Luxe badk. met ligb, douche en 2e toilet. Sep. wasruimte. Goede isol.
Prijs ƒ 239.000,-- k.k. 8722

BRUNSSUM H
Halfvrijst. semi-bungalow, type split-level, met patiotuin. Inpand. gar. 3 kelderruimtes. Werkk., evt. slaapk. Royale woonk. Semi-open keuken met compl. install. 2 slaapk. Badk. Opt. isol.
Prijs ƒ 279.500,-- k.k. 8744

BRUNSSUM H
Schitterend verbouwd woonhuis met gar. Tuin. Berging. Living en keuken met moderne, luxe aanbouwcomb., tot. ca. 52 m². 3 royale slaapk. Badk. met ligb. Vaste trap naar zolder met 4e slaapk. Goede isol. Bwjr. 1984. Dit pand moet U beslist van binnen zien.
Prijs ƒ 239.000,-- k.k. 8648

BRUNSSUM H
Aan plantsoen gel. halfvrijst. woonhuis met riante, parkachtige tuin. Grote gar. Kelder. Woonk. Serre. Gesl. keuken met aanbouwcomb. 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar zolder met 4e slaapk. Opp. ca. 635 m².
Prijs ƒ 229.500,-- k.k. 8530

BRUNSSUM H
Klingbemden. Aan woonerf gel. modern woonhuis met carport. Tuin. Inpand. berging. Ruime doorzonwoonk. Half open keuken met kunstst. install. en plav. vl. Vide. 3 royale slaapk. Badk. met ligb. Goede isol.
Prijs ƒ 189.500,-- k.k. 8163

KERKRADE H
West. Uitst. onderhouden royaal winkel/woonhuis. Part.: Winkelruimte ca. 80 m². Magazijn. Keuken met kunstst. install. 1e verd.: Living ca. 90 m². Gesl. keuken met eiken install. Dakterras. 2e verd.: 3 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en dubb. v.w. Sauna. 3e verd.: Bergzolder. Grotendeels roll. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 350.000,-- k.k. 7648

BRUNSSUM H
Woonhuis met tuin. Dubb. berging. Mogelijkh. voor gar. Kelder. Doorzonwoonk. Half open keuken. Serre. 3 slaapk. Badk. met douche. Bergzolder.
Prijs ƒ 149.000,-- k.k. 8723

HEERLEN H
Rustig en in kindervriendelijke omgeving gel. halfvrijst. woonhuis met ruime gar. Tuin. Woonk. ca. 33 m². Half open keuken met aanbouwcomb. 3 slaapk. Badk. met ligb. Bergzolder.
Prijs ƒ 219.000,-- k.k. 8657

HEERLEN H
Molenberg. Nabij scholen en winkels gel. halfvrijst. woonhuis met tuin. Buitenberging. Provisiekelder. Woonk. Keuken. 3 slaapk. Badk. Vaste trap naar zolder.
Prijs ƒ 129.500,-- k.k. 8662

HEERLEN H
Drive-in woning met dubb. gar. Berging. Gezellige woonk. met eiken parketvl. en half open keuken met install., tot. ca. 30 m². 2 slaapk. Geh. bet. badk. met ligb. en sep. douche. Dubb. begl.
Prijs ƒ 155.000,-- k.k. 8600

HEERLEN H
Welten. Goed en in kindervriendelijke omgeving gel. ruim woonhuis met gar. Tuin. Ruime woonk. ca. 38 m². Sep. keuken met moderne install. 3 slaapk. Hobbyk. Badk. Berging.
Prijs ƒ 259.000,-- k.k 8473

HEERLEN H
Heerlerbaan. Goed gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin ca. 18 m. diep. Woonk. ca. 30 m². Half open keuken met div. app. 3 slaapk. Geh. bet. badk. met douchecabine en mogelijkh. voor 2e toilet. Vaste trap naar 2e verd. met ruime zolder en mogelijkh. voor 4e slaapk. Grotendeels hardh. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 215.000,-- k.k. 8606

NUTH H
Nabij recreatiegebied, in rustige omgeving gel. vrijst. landhuis met inpand. gar. Sout.: 2 slaapk. Badk. met douche en toilet. Part.: Overdekte entree. Gezellige woonk. met plav. vl., open haardpartij en open keuken met compl. install., tot. ca. 47 m². 2 slaapk. Badk. met ligb. en dubb. v.w. Vliering.
Prijs ƒ 435.000,-- k.k. 8512

HEERLEN H
Heerlerbaan. Nabij recreatiegebied gel. woonhuis. Sout.: Provisiekelder. Part.: Voormalige winkelruimte ca. 24 m². Woonk. Keuken. Bijkeuken. 1e verd.: Woonk. ca. 28 m². Keuken. 2e verd.: 3 slaapk. Bergzolder.
Prijs ƒ 159.000,-- k.k. 8735

HEERLEN H
Woonhuis met zonnige tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. met parketvl. Half open keuken met plav. vl. en functionele install. 1e verd.: 2 ruime slaapk. Badk. met ligb. 2e verd.: Mogelijkh. voor 3e slaapk.
Prijs ƒ 139.000,-- k.k. 8613

HEERLEN H
Nieuw Husken. Semi-bungalow met mooie patiotuin. Ruime woonk. ca. 32 m². Open keuken met functionele install. Ruime slaapk. Badk. 1e verd.: Grote slaapk. Mogelijkh. voor extra slaapk. Geh. part. met laminaatvl. Opp. ca. 196 m². Bwjr. 1991.
Prijs ƒ 219.000,-- k.k. 8185

HEERLEN H
Heerlerheide. Royaal karakteristiek woonhuis met diepe tuin ca. 35 m². Tuinberging. Provisiekelder. Woonk. met parketvl. Grote eetkeuken met compl. install. Bijkeuken. 1e verd.: 2 slaapk. Luxe, bet. badk. met ligb. en 2e toilet. 2e verd.: Royale 3e slaapk. Ged. roll.
Prijs ƒ 169.000,-- k.k. 8496

HEERLEN H
Grasbroek. Ruim woonhuis met tuin. Kelder met 5 ruimtes. Berging. Ruime hal. Sfeervolle, L-vorm. woonk. met plav. vl. Half open keuken met witte install. 2 slaapk. Badk. met ligb. Ged. dubb. begl. en roll. Goed onderhouden. Opp. ca. 137 m². Bwjr. ca. 1950.
Prijs ƒ 159.500,-- k.k. 8426

NIEUWENHAGEN H
Modern, royaal split-level landhuis met dubb. gar. Grote tuin. Kelder. Living ca. 89 m² met schuifpui en open haard. Keuken met luxe install. incl. app. Bijkeuken. 3 slaapk. Study. 3 luxe badk. Grotendeels hardh. koz. en dubb. begl. Opp. ca. 1.575 m². Bwjr. 1978.
Prijs ƒ 575.000,-- k.k. 8071

HOENSBROEK H
In kindervriendelijke omgeving gel. woonhuis met gar. Fraai aangelegde tuin met veel privacy. Woonk. met parketvl. en open keuken met eenvoudige install., tot. ca. 35 m². 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met royale bergzolder. Goede isol.
Prijs ƒ 189.000,-- k.k. 8462

HULSBERG M
Arensgenhout. Uitst. gel. halfvrijst. woonhuis met royale gar. Tuin. Royale woonk. met open haard en luxe, moderne aanbouwkeuken, tot. ca. 54 m². 3 ruime slaapk. Moderne badk. met douche. Vaste trap naar hobbyzolder. Roll. Goed onderhouden. Opp. ca. 244 m². Bwjr. 1973.
Prijs ƒ 269.000,-- k.k. 8736

HOENSBROEK H
Centraal gel. appartement (maisonnette) met berging. 1e verd.: Woonk. en keuken met eenvoudige install., tot. ca. 32 m². Balkon. 2e verd.: 2 royale slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Hardh. koz. Ged. dubb. begl.
Prijs ƒ 145.000,-- k.k. 8570

HOENSBROEK H
Centrum. Appartement gel. op 3e verd. met berging in sout. Lift. Woonk. Keuken met eenvoudige install. 2 slaapk. Badk. met douche. Kunstst. koz. en dubb. begl.
Prijs ƒ 98.000,-- k.k. 8603

KERKRADE H
Chevremont. Goed gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Voor- en achtertuin. Woonk. Gesl. keuken met install. Bijkeuken. 3 slaapk. Luxe badk. met douchecabine en 2e toilet. Kunstst. koz., dubb. begl. en roll. Modern uitgevoerd met duurzame mat.
Prijs ƒ 249.000,-- k.k. 8523

KERKRADE H
Haanrade. Uitst. onderhouden vrijst. woonhuis met inpand. gar. Tuin ca. 110 m. diep. Berging. Voorraadkelder. Living ca. 30 m². Gesl. keuken met luxe install. Badk. met ligb. 1e verd.: 3 slaapk. 2e verd.: Vliering. Opp. ca. 1.246 m².
Prijs ƒ 285.000,-- k.k. 8418

KERKRADE H
Goed gel. vrijst. herenhuis met gar. Tuin ca. 100 m. diep en ca. 13 m. breed. Voorraadkelder. Overdekte entree. Royale hal. Living. Gesl. keuken. Bijkeuken. 3 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en 2e toilet. Opt. isol. Hardh. koz. Ged. dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 395.000,-- k.k. 8531

JABEEK H
Rustig gel. woonhuis met gar. Tuin. Overdekt terras. Berging. Kelder. Living ca. 37 m² met parketvl. en voorzethaard. Eetkeuken met eiken aanbouwcomb. 3 ruime slaapk. Luxe badk. Hobbyzolder. Bwjr. 1973.
Prijs ƒ 279.000,-- k.k. 8665

KERKRADE H
Goed onderhouden woonhuis met tuin. Kelder. Woonk. Gesl. keuken. Bijkeuken. Badk. met ligb. en douchecabine. Berging. 1e verd.: 3 slaapk. 2e toilet. Vaste trap naar bergzolder en hobbyruimte met extra vliering. Dak geïsol. Afgewerkt met goede mat.
Prijs ƒ 189.000,-- k.k. 8166

KERKRADE H
Rustig gel. halfvrijst. bungalow met gar. Tuin. Sout.: 3 slaapk. Badk. met ligb., douchecabine, dubb. v.w. en 2e toilet. Multifunctionele ruimte met sep. waskelder. Part.: Royale hal. Living ca. 42 m². Overdekt balkon. Gesl. keuken.
Prijs ƒ 349.000,-- k.k. 8647

KERKRADE H
Haanrade. Uitst. onderhouden split-level bungalow met inpand. gar. Tuin. Berging. Sout.: 3 slaapk. Part.: Living ca. 30 m². Gesl. keuken met kunstst. install. 4e slaapk. Badk. met douche. Ged. roll. en hardh. koz. Bwjr. 1972.
Prijs ƒ 279.000,-- k.k. 8413

NUTH H
Luxe appartement gel. op 3e verd. met gar. Lift. L-vorm. living en open keuken zonder install., tot. ca. 40 m². Balkon aan voor- en achterzijde. Berging. 2 royale slaapk. Luxe badk. met ligb., douche en dubb. v.w.
Prijs ƒ 298.000,-- k.k. 8087

KERKRADE H
Chevremont. Uitst. onderhouden woonhuis met tuin ca. 25 m. diep. Mogelijkh. voor gar. Berging. Voorraadkelder. Living ca. 28 m² met open haard. Tuink. Gesl. keuken met luxe install. incl. app. Bijkeuken. 3 slaapk. Luxe badk. Hobbyzolder. Ged. kunstst. koz., dubb. begl. en roll.
Prijs ƒ 189.500,-- k.k. 7816

OIRSBEEK H
In kindervriendelijke omgeving gel. woonhuis met tuin ca. 15 m. diep. Carport. Woonk. ca. 30 m² met witte tegelvl. Keuken met eenvoudige install. 3 slaapk. Badk. met douche. Bergzolder.
Prijs ƒ 185.000,-- k.k. 8753

SCHAESBERG H
Royaal halfvrijst. woonhuis met dubb. gar. Kelder. Living ca. 56 m² met open haardpartij en ged. plav. vl. Gesl. keuken met eenvoudige install. 4 slaapk. Badk. met douche. Zolder. Roll.
Prijs ƒ 222.000,-- k.k. 8711

SCHAESBERG H
Centraal en rustig gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Kelder. Luxe afgewerkte living en multifunctionele ruimte, tot. ca. 68 m². Gesl. keuken met install. Royale bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met douche. Zolder. Roll.
Prijs ƒ 204.500,-- k.k. 8716

VALKENBURG M
Appartement gel. op 3e verd. met prachtig uitzicht over het Geuldal. Kelderberging. Garagebox. Ruime hal. L-vorm. woonk. en open keuken, tot. ca. 42 m². Loggia. Slaapk. Badk. met zitb. Bwjr. 1980.
Prijs ƒ 165.000,-- k.k. 8714

KLIMMEN H
Bungalow met schitterend uitzicht over lager gel. wandelpark. Gar. Tuin. 3 ruimten in sout., geschikt voor div. doeleinden. Living ca. 48 m² met open haard. Gesl. eetkeuken met moderne install. 3 slaapk. Badk. met ligb.
Prijs ƒ 449.000,-- k.k. 8427

SCHAESBERG H
Woonhuis met royale tuin. Gar., geschikt voor 3 auto's. Div. kelderruimtes. Royale hal. Living ca. 35 m². Eetk. Keuken met eenvoudige install. 4 royale slaapk. Badk. met douche en toilet. Vliering. Opp. ca. 1.120 m². Bwjr. 1965.
Prijs ƒ 325.000,-- k.k. 8104

STIENSTRA
MAKELAARDIJ B.V.

Maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-21.00 uur.
Zaterdag van 9.00-18.00 uur.
Aken: maandag t/m vrijdag van 9.00-13.00 en 14.00-18.00 uur.
Zaterdag van 9.00-14.00 uur. "Langer Samstag" van 9.00-16.00 uur.

Voor inlichtingen

H: kantoor Heerlen, Tel.: 045-712255*
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.

M: kantoor Maastricht, Tel.: 043-616263*
Aubeldomein 17, 6229 EB Maastricht.

Kantoor Aken, Tel.: 0049-241-407540*
Jesuitenstraße 2, 52062 Aken.

BON
Gaarne vrijblijvend informatie over woning
nr. ....
Naam ....
Straat ....
Postcode/plaats ....
Telefoon ....
O Stuur mij gratis huizenmagazine nr. 207
In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:
Stienstra Makelaardij BV,
Antwoordnummer 40, 6400 VB Heerlen.
LD 1 10 94

Fasering tuinaanleg, ideale verdeling van tijd en geld

Ik koop een woning. De tuin is vaak een belangrijke afweging in het beslissingstraject. Omdat we in Nederland nu eenmaal meer binnen dan buiten leven, ligt het voor de hand dat na een dure verhuizing de tuin het laatst wordt aangepakt.
Bij nieuwbouw is de inrichting nog geheel open.
Bij een bestaande tuin wenst koper een gewijzigde ordening. Steeds meer mensen laten een ontwerp en/of plantenplan maken door een expert. Door toepassing van de juiste verhoudingen, aantallen, hoogten, kleuren, enz. verdient een ontwerp zich immers zelf terug.
De uitvoering van zo'n ontwerp, waarin de eigen wensen van de gebruikers verwerkt zijn, kan gefaseerd worden. Een belangrijk voordeel van fasering is het financiële aspect. Het budget bepaalt de duur en de omvang van de deeluitvoering.
En tenslotte mogen we niet de arbeidsvreugde vergeten. Let eens op, hoeveel noeste werkers hun vrije uren met veel plezier besteden aan hun tuin.

Met dank aan Hoveniers informatiecentrum Tonny Horsmans, Tuindesign

In oktober voorbereidingen treffen voor het voorjaar

Help de tuin de winter door
Uiterlijk in oktober moet de tuin winterklaar worden gemaakt. We hebben de klok weer een uur teruggezet en we moeten ook rekening houden met slecht weer, waardoor de kansen dat we de handen flink uit de mouwen kunnen steken schaars worden.
Veel gewassen kunnen nu worden geplant; ze hebben dan nog enige tijd om 'aan te slaan'. Het is nu ook de beste tijd om coniferen en andere groenblijvende heesters te (ver)planten, maar hier geldt: hoe eerder hoe beter.

Bolgewassen
Knolbegonia's kunnen slecht tegen de vorst. Tijdig rooien dus. Doe dat nu en laat de knollen voor u ze opbergt, goed drogen. Het is ook tijd om bolgewassen te planten en denk niet alleen aan tulpen, hyacinten, narcissen, crocussen en blauwe druifjes. Er zijn zoveel mooie bijgoedgewasjes: anemoontjes, dwergirisjes, sterhyacinten en sneeuwroem bijvoorbeeld.

Koningin
De roos blijft de onbetwiste koningin der tuinbloemen. Plant ze in de tweede helft van oktober of uiterlijk begin november. De bloembakken kunnen worden leeggemaakt en opgeborgen. Aan allerlei niet-winterharde gewassen moet nu aandacht worden besteed. Goed, maar luchtig afdekken met turfmolm is belangrijk.

Vaste planten
Het afsnijden van vaste planten is uit den boze, hoewel het vaak wordt gedaan. Indien nodig het gazon voor de laatste maal maaien (vrij lang laten). In de afgelopen zomer zullen er plekken in de tuin zijn geweest, die minder geslaagd waren. Ook zullen er wel planten of heesters bij zijn geweest, die een beetje zijn tegengevallen.

Veranderen
De mogelijkheid om te veranderen en op te ruimen is nu aangebroken, omdat vrijwel alles ver- en geplant kan worden. Indien men veranderingen aanbrengt, zorg dan voor een goede grondbewerking. Maak de grond goed los en zorg voor voldoende mest. Zonodig kan men graszoden opnemen om 'putten' in het gazon te herstellen. Geef het tuingereedschap een goede onderhoudsbeurt. Daarvan heeft de tuinliefhebber het volgend voorjaar weer volop plezier.

OOK IN DE WINTER EEN DECORATIEVE TUIN?

Juist in de winter kan uw tuin er prachtig uitzien. Een mooie wintertuin krijgt extra sfeer met mooie bestrating en sierelementen. Een unieke zonnewijzer, een fontein, een fraaie pergola of een klassiek tuin-ornament maken van uw tuin een ware buitenplaats. En wat dacht u van fraaie belichting, waarmee u uw tuin ook 's avonds een sprookjesachtig aanzien geeft? Laat uw fantasie volop werken, er zijn ideeën genoeg!

En als u nú zorgt voor goede bemesting, heeft u in de lente weken eerder plezier van uw tuin.

Een haag als groene muur

Een mogelijkheid om uw tuin meer beslotenheid te geven is het planten van een haag. Hagen van heester- of boomsoorten zijn bijvoorbeeld heel mooi. Het aantal benodigde planten per strekkende meter varieert van twee tot vijf. Uw tuincentrum of hovenier kan u hiervoor altijd adviseren. De beste planttijd is oktober/november.

Snoeibare hagen

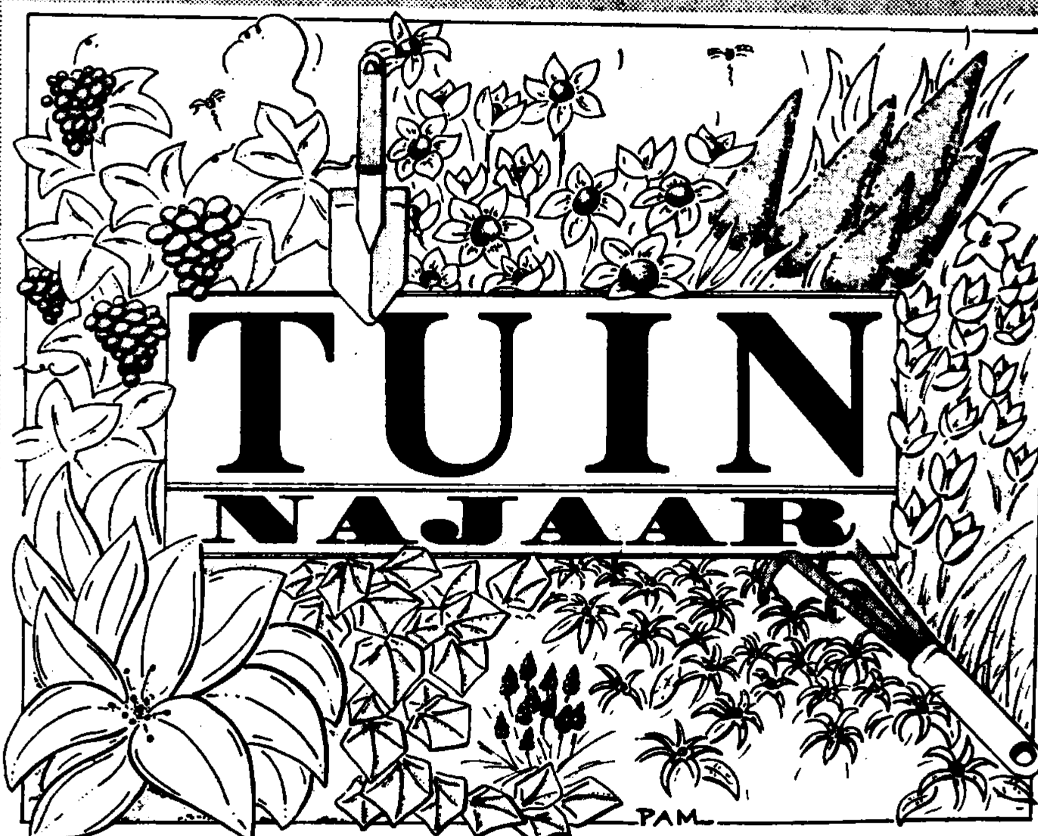
In veel gevallen kiest men voor een haag waarbij men de breedte en de h oogte door snoeien goed in de hand kan houden. De vertrouwde ligusterhaag bijvoorbeeld. Maar daarnaast gebruikt men steeds vaker fraaie wintergroene coniferen of haagbeuk.

Altijd groene hagen

Haagplanten die hun blad houden, hebben het voordeel dat ze ook 's winters privacy en structuur geven aan uw tuin. Een snelle groeier is de conifeer Cupressocyparis leylandii. Al in drie jaar heeft u hiermee een manshoge haag, zelfs op slechte grond en ondanks snoeien. Het is bovendien een van de weinige coniferen die zeewind verdraagt. In wat vochtigere grond doet de blauwnaaldige Chamaecyparis lawsoniana „Col. Glauca" het goed. De Thuja occidentalis is geschikt voor een zonnige plek, zowel op droge als vochtige grond. Sommige soorten zijn bestand tegen veel voorkomende kwalen. Zo heeft „Brabant" als voordeel dat hij niet zo snel bruin van binnen wordt. De Thuja plicata „Atrovirens" heeft geen last van onderaan kaal worden. Een langzame groeier voor mooie, dichte hagen is Taxus baccata. Voor brede hagen neemt u de „Overeynderi". De smalste haag geeft de diep donkergroene Taxus x media „Hicksii". Verder zijn er vele soorten hulst. Meestal bladhoudend en met stekelige, groene bladeren. Maar er zijn ook goud- en zilverbonte soorten. Bovendien zijn er mannelijke en vrouwelijke exemplaren. De laatste krijgen de prachtige rode, gele, oranje of zwarte bessen. Wilt u een ondoordringbare haag dan kunt u de Ilex aquifolium met zijn scherpe bladeren nemen.

Plantadvies

Haagplanten worden niet in afzonderlijke plantgaten geplant. Men graaft over de hele lengte een geul van 40 cm breedte, diep genoeg, zodanig dat men de wortels in volle lengte kan uitspreiden. De bodem van de gleuf wordt ter plaatse omgespit. Bij het aanvullen niet vergeten een organische meststof (compost) aan de grond toe te voegen.
Plantafstand voor kleine maten coniferen 3 stuks/meter, grote maten 2 stuks/meter.
In onderling overleg met buren kan men een haag op de grensscheiding planten, zoniet dan dient men 50 cm uit de grensscheiding te planten. De haag mag men dan wel niet hoger dan 2 meter laten groeien.

JABEEK

KERKRADE

Vrpr.f.206.000,-kk

MAASTRICHTERWEG

Vrpr.f.239.000,-kk

MOLTBOS

Dit moet

Prijs op aanvraag

OP DE HEUGDEN 97

Vrpr.f.183.000,-kk.

PASWEG 33

Prijs op aanvraag.

PASWEG 55

Vrpr.f.234.000,-kk.

M. LUTHER KINGSTR.

HOENSBROEK

LANDGRAAF

BERKENPAD

BOSLAAN

HULSBERG

DR.NOLENSTR.

Prijs op aanvraag

Vrpr.f.254.000,-kk

Vrpr.f.149.000,-kk

LEMIERS/VAALS

RIJKSWEG 34

Vrpr.f.260.000
met 300 m2 extra grond Vrpr.f.329.000,-kk.

MAASTRICHT (ITTEREN):

OP 'T ROOTH 13

Vrpr.f.199.000,-kk.

PUTH-SCHINNEN:

MARGRIETSTR 4a

Vrpr.f.245.000,-kk.

Puth-Schinnen

Prijs op aanvraag

RANSDAAL:

OPSCHEUMER 4

Vrpr.f.475.000,-kk.

SIMPELVELD:

IN DE REGIO SITTARD, GELEEN EN BORN ZOEKEN WIJ VOOR POTENTIELE KLANTEN DIVERSE WOONHUIZEN IN DE PRIJSKLASSE VAN Fl. 200.000,= - Fl. 600.000,= K.K.

Prijs op aanvraag.

STRAMPROY:

Inl. op aanvraag.

UBACH OVER WORMS:

CH.FREHENSTR.38A

Vrpr.f.259.000,-kk.

VLIEGENPOEL 2

Vrpr.f.450.000,-kk.

VOGELZANKWEG 14

Vrpr.f.400.000,-kk.

URMOND:

SCHOORWEG 10

Vrpr.f.549.000,-kk.

VALKENBURG:

TRIANON 32

Vrpr.f.214.000,-kk.

VELDWEZELT (BELGIE):

KWARTELLAAN 5

Vrpr.f.398.000,-kk.

VOERENDAAL:

WINTHAGEN 13

Inl.op aanvraag.

WIJNANDSRADE:

KONINGSGRAVEN 3

Vrpr.f.579.000,-kk.

BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN

TE HUUR: KERKRADE:

KLARENANSTELERWEG

Inl. op aanvraag

BELEGGINGSPANDEN: HEERLEN:

Winkel met 3 appartementen huuropbrengst 46.000

Vrpr.f.398.000,=kk.

Karakteristiek zeer groot herenhuis huuropbrengst 44.000

Vrpr.f.410.000,=kk.

Dubbel woonhuis ingericht in 4 appartementen huuropbrengst 40.000

Vrpr.f.320.000,=kk.